SPECIMEN LEXICI RUNICI

AND

GLOSSARIUM PRISCÆ LINGUÆ DANICÆ

The printing of this book is made possible by a gift to the University of Cambridge in memory of Dorothea Coke, Skjæret, 1951

ORÐFRÆÐIRIT FYRRI ALDA V

MAGNÚS ÓLAFSSON OF LAUFÁS

SPECIMEN LEXICI RUNICI

AND

GLOSSARIUM PRISCÆ LINGUÆ DANICÆ

EDITED BY

ANTHONY FAULKES

AND

GUNNLAUGUR INGÓLFSSON

REYKJAVÍK: STOFNUN ÁRNA MAGNÚSSONAR
Í ÍSLENSKUM FRÆÐUM

LONDON: VIKING SOCIETY FOR NORTHERN RESEARCH
UNIVERSITY COLLEGE LONDON

2010

© STOFNUN ÁRNA MAGNÚSSONAR Í ÍSLENSKUM FRÆÐUM
AND
VIKING SOCIETY FOR NORTHERN RESEARCH

ISBNs:
ICELANDIC EDITION: 978-9979-654-08-7
UK EDITION: 978-0-903521-80-2

This book may not be reproduced in any form, whether photographically, digitally, in print or otherwise, without the express permission of the publishers

Printed by Short Run Press Limited, Exeter
All materials are FSC Mixed Source Accredited

CONTENTS

INTRODUCTION vii

I: The History of the Glossary vii
II: The Sources xxiv
Bibliographical References and Abbreviations xxxviii
Index of Manuscripts xlvi

SPECIMEN LEXICI RUNICI and GLOSSARIUM PRISCÆ LINGUÆ DANICÆ 1

NOTES 301

GLOSSARIVM PRISCÆ LINGVÆ DANICÆ (DG 55) 387

WORD LIST 469

NOTE ON THIS EDITION

Anthony Faulkes is responsible for the Introduction, which is largely based on his article 'The Sources of Specimen Lexici Runici', *Íslenzk Tunga* V (1964), pp. 30–138, and for the transcription of DG 55 and the major part of the Notes, as well as for the layout of the whole book; Gunnlaugur Ingólfsson made the Word List, provided much supplementary material for the Notes, and carefully checked and corrected the transcription of DG 55. Thanks are due to Chris Sanders and Helle Degnbol, who provided citations from *ONP* for words not in the volumes so far published.

In quotations from *SLR* in the Introduction and Notes, the headword is printed in bold type. Then the quotation under discussion is given, sometimes with the reference to the source as it appears in *SLR*. The explanatory matter, which is in Latin, is generally omitted, unless it is of particular interest, or serves to distinguish two articles with the same headword, and so are the runic transcriptions, which were probably added by Worm, unless a word is given in runes only, in which case it is transliterated. All quotations are spelled as in *SLR*. Items in *SLR* that are not in DG 55 are preceded by an asterisk *, and a dagger † in the margin indicates material that is in DG 55 but not in the printed work.

Quotations from other printed books, whether seventeenth-century or modern editions, are also spelled as printed, but quotations from manuscripts of the sagas are generally given in normalised spelling, except where the spelling of the manuscript is relevant. Quotations from DG 55 and Junius 120 are always spelled as in these manuscripts. Where the spelling of a word is so corrupt as to be incomprehensible, the normal spelling is given after it in square brackets.

References to printed texts of the sagas are generally made to the pages of the editions in *Íslenzk fornrit*, as far as that series extends (except for *Orkneyinga saga*, which is quoted from the *Samfund* edition, since the textual notes are necessary, and *Sverris saga*, where one must sometimes refer to other versions of the text than that in *ÍF* XXX); a list of other editions of sagas used is included in the bibliography (pp. xxxviii–xlv).

In the transcription of DG 55 facing the digital images of a copy of the original printed text of *SLR* in Landsbókasafn, Reykjavík, the order of articles has been changed to conform to that in the printed work. Erroneous spellings and word forms are unmarked if they appear correctly in the printed work or are corrected in the notes, but otherwise they are corrected in the transcription and marked by an asterisk *, and the manuscript form is inserted in a numbered footnote (elsewhere asterisks reproduce what is in the manuscript in the margin or in the text to relate to marginalia). Words or letters illegible because of damage to the paper are enclosed in large pointed brackets 〈 〉, those that were accidentally omitted by the scribe are enclosed in small pointed brackets ‹ ›. Square brackets [ ] and round brackets ( ) are used as in the manuscript by the scribe. Writing above the line is enclosed in ⌞ ⌟. Abbreviations that are not self-explanatory are expanded if they are unequivocal, and non-alphabetical signs are reproduced as closely as possible to the form they have in the manuscript. The spelling and punctuation of the manuscript is reproduced as accurately as possible, but capital initial letters are only (and always) used for proper names and headwords, and for words taken to be at the beginnings of sentences.

The transcription of the text of DG 55 after the Notes, which is based on digital images supplied by the University of Uppsala, is reproduced as exactly as possible, with the articles in the original order and corrected spellings placed in numbered footnotes. Folio numbers are printed in the margin.

The Word List includes all Icelandic words that appear in the work as examples of Icelandic lexis, in normalised Modern Icelandic spelling, with an indication of the word-class, followed by the page number on which they come in the printed book and the headword under which they appear spelled as in *SLR*. Such words that are in DG 55 but not in *SLR* are followed by the folio number on which they appear in that manuscript and the headword spelled as in DG 55.

INTRODUCTION

I: THE HISTORY OF THE GLOSSARY

THE ORIGIN OF THE GLOSSARY. *Specimen Lexici Runici* (= *SLR*) was published in Copenhagen in 1650 by the Danish doctor and scholar Ole Worm. It was based on a glossary of the Old Icelandic language compiled by Magnús Ólafsson, priest at Laufás in Eyjafjörður in the north of Iceland. Magnús was requested to undertake this work by Worm, who was seriously handicapped in his studies of northern antiquities by his lack of knowledge of Old Norse. Worm, however, had particularly asked for a dictionary of the poetic language, and the fact that comparatively few poems are used as sources for the glossary perhaps suggests that Magnús had already assembled a large part of his material before Worm made his special request to him.

The surviving correspondence between Worm and Magnús was published by Jakob Benediktsson in *Ole Worm's Correspondence with Icelanders* (1948). The first mention of the proposed glossary in these letters is in no 125, dated May 24th, 1635. Magnús's reply to this is his last letter before his death in 1636. It is doubtful whether he would have had time to compile that part of the glossary of which he was the author in the short period between Worm's request and his own death, and this is additional confirmation that he had begun the work beforehand on his own initiative (*Ole Worm's Correspondence* 467, note to 236[19]).

THE AUTHOR. Magnús Ólafsson was born posthumously at Hofsá in Svarfaðardalur in about 1573, and his mother died in giving birth to him. There is some doubt as to who his foster-father was, but it seems most probable that it was Benedikt ríki Halldórsson, *sýslumaður*, who lived at Möðruvellir (this is supported by the fact that Magnús's son was named Benedikt, probably after his father's foster-father).

Magnús was educated at the school at Hólar, where Arngrímur Jónsson was at this time headmaster, and afterwards at the university in Copenhagen. From there he returned to Iceland in 1599. He became priest at the monastery at Möðruvellir, but in 1607 was dismissed from his post on being found guilty of adultery (see Lénsreikningar Herleifs Daa, p. 14, 1607–8, 3, Eyjafjarðarsýsla, in Þjóðskjalasafn in Reykjavík). He may then have gone abroad again for a while, but later he became assistant priest at Vellir in Svarfaðardalur, and was afterwards vice-headmaster (*rektor*) at the school at Hólar during the years 1620–21 (cf. *Arngrimi Jonae Opera* (1950–57), II 356; Faulkes 1979, 16). Finally he became priest at Laufás in 1622, where he remained until his death on 22nd July, 1636. He was succeeded in this post by his foster-son Jón Magnússon (1601–75). The best published accounts of Magnús's life are found in Páll Eggert Ólason, *Íslenzar æviskrár* III, 447, and *Menn og menntir siðskiptaaldarinnar á*

Íslandi IV, 259–76 and 664–99. See also the same author's *Saga Íslendinga* V, 280–82. There is a contemporary portrait of him in the National Museum in Reykjavík. Short accounts of the lives of most of the people mentioned in this Introduction will be found in the introduction and notes to *Ole Worm's Correspondence*.

Magnús's literary activities were many and varied. Apart from compiling the glossary which was to form the basis of *SLR*, his most important work was the compilation of the book known as *Laufás Edda*. This was a version of *Snorra Edda* compiled from several manuscripts and rearranged according to subject matter. This work, together with the Latin translation which he made of it, later became the basis of the edition of *Edda Islandorum* of P. J. Resen (Hafniæ 1665), a version of great importance, as it was from this that the *Prose Edda* first became widely known outside Iceland. Magnús apparently made this compilation in the years 1608–9 at the instigation of Arngrímur Jónsson, to whom he afterwards sent a manuscript of it. The translation he made for Chancellor Christian Friis in 1629.

Apart from other compilations of Old Norse poetry (many of which he sent to Worm; manuscripts are preserved in AM 762 4to and R 702; no 30 in *Magnúsarkver* (1993)) and various translations, he also composed the original poem *Flateyjarríma*, printed in *Stakar rímur* (1960).

Magnús's first letter to Worm is dated August 20th, 1626, and from then on he held a continuous correspondence with him until his last letter of 28th August, 1635 (see *Ole Worm's Correspondence* 210–38).

THE PRELIMINARY EDITING BY JÓN MAGNÚSSON. At the time of Magnús's death in 1636, the glossary seems to have been more or less incomplete, and it was finished, and a fair copy made, by his successor at Laufás, Jón Magnússon. It is uncertain precisely how much Jón added to it, but his letters from this time complaining of ill-health suggest that he in fact did little more than just copy it (though some words in the Glossary also appear in poems by him). One instalment was sent to Copenhagen in August 1638, consisting of the letters A–S. A contemporary letter from Magnús's son Benedikt states that there remained the letters T, U, Æ and Þ (*Ole Worm's Correspondence* 101). Jón sent the rest of the glossary in August 1639, but it would seem that the letter Æ was never sent, for there are no words under this letter in *SLR*. There is one word beginning with Æ, *Æs*, under A on p. 13, but this was probably added to the glossary in Copenhagen (see below, p. xii and the note to the article **Æs* on pp. 311–12 below).

THE TRANSCRIPT IN DG 55. Both Magnús's draft and Jón's fair copy are now lost (cf. *Arne Magnussons . . . Håndskriftfortegnelser* (1909), 107, item 1036), but some idea of their form can be obtained from DG 55, which is a copy of the glossary which St. J. Stephanius (1599–1650) made for his own personal use. This manuscript was apparently written by Stephanius himself; the hand looks identical with that in R 693, which was certainly

written by Stephanius, though it looks different from that in AM 291 fol., which according to Kålund's catalogue was also written by him (cf. *Apographum Donationis Testamentariæ qua . . . Dn. Magnus Gabriel de la Gardie . . . legavit* (1672), under item LV: 'Glossarium priscæ linguæ Danicæ confectum a Magno Olai . . . et manu Stephanii descriptum'; see also Gödel's catalogue p. 24). The appearance of the handwriting also looks different after letter B until the end of S, but this is probably simply due to the manuscript having been written at various times, perhaps over several years, and possibly on different kinds of paper as well as with different pens; the letter forms are pretty much the same all through the manuscript.

The manuscript is entitled *Glossarium Priscæ Linguæ Danicæ* and is dated 'Anno MDCXXXVI', but this date must have been copied from the original manuscript written by Jón Magnússon in that year. It can be seen from Stephanius's letters that he had the glossary in his possession in May 1639, and again in 1641 (*Ole Worm's Correspondence* 347 and 351), and it is probable that the copy was made in the latter year, though it may have been begun when he first borrowed it and then completed the second time. The inclusion of the entry under **Vijglysing** in an appendix to DG 55, which was evidently added to the glossary in Copenhagen, confirms that the copy was not completed before 1640, for this material was apparently sent to Worm by Jón Magnússon in that year (see below, pp. xix–xx).

It is possible that some of the glossary had been revised by Worm before Stephanius's copy was made. Some inconsistencies in the arrangement of DG 55 seem to imply this. For instance, in this manuscript the letters A–F and T–Þ have their headwords in roman characters only (in *SLR* they are nearly all printed in both runic and roman characters), and the translations are partly in Latin and partly in Danish (in *SLR* they are all in Latin). The order in *SLR* is fairly consistently alphabetical, with a few lapses, while in this part of the manuscript, although the words are arranged according to their initial letters, there is little further attempt at alphabetical order. F is incomplete, having only the words beginning Fa-. After these words there is nearly a page and a half left blank before the beginning of G, obviously to leave room for the remainder of the F words, which for some reason were never copied in (although they are present in the printed dictionary).

The middle part of the glossary, G–S, is arranged in a manner much more similar to that of the final printed version. Most of the headwords have been transcribed into runes, and the order is much closer to the alphabetical. A larger proportion of the translation is also in Latin. This part of the glossary, therefore, had probably been partially revised and rearranged before it was copied into DG 55.

Apart from the obviously accidental omissions under F, there are many other entries in *SLR* which are not found in DG 55 (in quoting from the glossary, these entries are here always preceded by an asterisk). Although some of these must also have been omitted accidentally, most of them were

clearly never in the original glossary, and must have been added by a reviser in Copenhagen after DG 55 was written. It is also possible that some material may have been added to the original glossary before DG 55 was copied from it, but it is unlikely that much was, except the entries under **Muta** and **Vijglysing**, see below, pp. xix–xxi. There are upwards of 1000 entries in the printed dictionary, and these contain about 800 quotations from Old Icelandic manuscripts illustrating the usages of the words. In DG 55, 63 of the quotations, and 160 of the entries which do not contain quotations, are lacking—more in the earlier than in the later part of the glossary. As was pointed out above, no conclusions can be drawn from the omission of entries under F. Further, the entries containing quotations from *Grettis saga*, *Egils saga*, *Óláfs saga helga*, *Óláfs saga Tryggvasonar*, *Orkneyinga saga*, *Bandamanna saga*, *Kjalnesinga saga* and *Knytlinga saga* that are lacking in DG 55 are evidently accidental omissions also, for, as will be shown in the examination of the sources below, all the quotations from these sagas are taken from the same manuscripts. There are several indications that the person who wrote DG 55 was inclined to omit entries either in whole or in part. This is the case, e.g., p. 122 s.v. **ad Stirma**, where DG 55 omits the quotation, but includes a translation of it in Danish; p. 98 s.v. **Öheill**, where the quotation is in DG 55 wrongly inserted under the following word **Öheppiliga**, while the appropriate quotation illustrating the latter word is omitted. Further, many of the quotations which are lacking in DG 55 are either the second or third quotation illustrating a single word. This implies that the copyist thought that so many quotations under one word were unnecessary, and accordingly purposely omitted some of them, e.g. p. 115 s.v. **Siodur**, p. 105 s.v. **Rammur**, p. 128 s.v. **Traust**, and in many other places.

THE ADDITIONS TO THE ORIGINAL GLOSSARY. Apart from the entries omitted from DG 55 which were in the original glossary, it is probable that most of the material in *SLR* which is lacking in DG 55 was added to the glossary in Copenhagen, either by Worm himself, or by some other person to whom he entrusted the task of revision. Worm had the glossary in his possession for some twelve years before it was published, and it is conceivable that he asked several people whom he knew, and who had some knowledge of Icelandic, to make contributions. Among the obvious additions made in this way are all the quotations from Eddic poems, none of which is in DG 55, the material from Brynjólfur Sveinsson's *Conjectanea* (see pp. xv–xix below), and much of the material taken from the various lawbooks. Some of the quotations from *Snorra Edda* and *Njáls saga* are probably also among the additions, and some other minor entries. The sources of these additions are discussed in more detail below.

WORM'S PART IN THE EDITING OF THE GLOSSARY. Worm himself had but a very sketchy knowledge of Icelandic, and it is unlikely that he could have made many additions himself (except perhaps those from *Conjectanea*),

but he may have been responsible for the rearrangement of the glossary, for the translation of the Danish explanations into Latin, and for the transcription of the headwords into runes.

Worm's primary interest in Old Norse was in runes, and as is well known, many people at this time considered that all Old Norse literature had originally been written in runic characters. Hence the title of the dictionary and of *Runer seu Danica literatura antiqvissima (Literatura runica)*. It was the practice of Worm, in his other publications and in letters, and of Brynjólfur Sveinsson (author of *Conjectanea*), to write all quotations from Old Norse sources in runes.

STEPHANIUS'S PART IN THE EDITING OF THE GLOSSARY. As was stated above, DG 55 was made for Stephanius's own personal use, and it was not used in the publication of the dictionary. Stephanius used some material from the glossary for his own publication, *Notæ uberiores in historiam Danicam Saxonis Grammatici* (1645), which was a volume of notes to his edition of Saxo's *Historia Danica*. The readings of these quotations show that they were copied from DG 55, and not from the original glossary. Stephanius's use of this material is discussed by Jakob Benediktsson, 'Íslenzkar heimildir í Saxo-skýringum Stephaniusar' (1948), 46–56.

There are 53 items in DG 55, mostly in the earlier part of the work, that are not present in *SLR*, of which 12 contain quotations. It is probable that all these were present in the original glossary, but were accidentally omitted in its publication. It is unlikely that Stephanius had sufficient knowledge of Icelandic to be able to insert any of them himself, and the quotations from the sagas, at any rate, are from the same sources as the other quotations from them. There is no evidence that Stephanius had any part in the revision of the glossary, although he took a great interest in it, but his interest seems only to have been in using it for his own purposes. See his letters to Worm, especially nos 19, 20, 27 and 28 in *Ole Worm's Correspondence*.

GUÐMUNDUR ANDRÉSSON'S REVISION OF THE GLOSSARY. Desmond Slay suggested that Guðmundur Andrésson may have been responsible for the insertion into *SLR* of the two references to *Hrólfs saga* (*The Manuscripts of Hrólfs saga kraka* (1960), l35). This is very likely, and it is fairly certain that Guðmundur did some work on the glossary, and he may be responsible for most of the additional material which was not in the original glossary. Not only was Guðmundur a likely person to have been given this task, for there can have been very few educated Icelanders in Copenhagen at this time to whom Worm could have turned for help, but also there are some incontrovertible correspondences between entries in *SLR* and Guðmundur's own dictionary, *Lexicon islandicum* (*LI*), which make it certain that the same man had a hand in them both.

Guðmundur Andrésson was born in Iceland in about 1615, and lived there continuously until he was brought to Copenhagen in the summer of

1649 as a prisoner as a result of writing the treatise *Discursus oppositivus* (*Deilurit* 13–52), which attacked both the marriage laws and Bishop Þorlákur. He wrote to Worm on October 7th of the same year, asking for his help in obtaining his release. The letter is preserved (and is printed as no 95 in *Ole Worm's Correspondence*). His case was reconsidered on 12th December, and he was released at Christmas. After this he was probably taken care of by Worm, and he matriculated into the University on 12th June, 1650. He then undertook various literary activities, some of them probably at the request of Worm, among which were commentaries on *Vǫluspá* and parts of *Hávamál*, which were used by Resen in his edition of these poems (which were published alongside his *Edda Islandorum* in 1665). He also commenced work on his own dictionary of Icelandic, which was edited and published by Resen as *Lexicon islandicum* after Guðmundur's death in 1683. He died, like Worm, in the plague of 1654.

Guðmundur's dictionary was a more convenient book for students of Icelandic than *SLR*, and was for a long time the only such work available (that is, until the publication of Björn Halldórsson's dictionary in 1814). Worm himself was aware of the specialist nature of *SLR* which makes it unsuitable as a beginners' dictionary. He says, in a letter to Sveinn Jónsson of June 8th, 1647 (*Ole Worm's Correspondence* 256):

> Eximium Glossarium M. S. [i.e. manu scriptum] mecum communicavit Dominus Magnus Olaus, in qvo obscuriores voces, qvæ in historiis et priscis cantilenis inveniuntur, docte explicavit, ac avthoritatibus ex Edda, Knitlingsagu aliisqve confirmavit, dignissimum certe qvod lucem videat. Qvia vero meæ fidei commisit, operam dabo, si faventes habuero typographos, aliqvando in lucem ut prodeat. Nihil habet affinitatis cum Nomenclatore Iunii, nihil cum aliis, cum rariora saltem tangat et illa qvæ peculiarem qvendam ritum et antiqvitatem sapiant.

THE CORRESPONDENCES BETWEEN *LEXICON ISLANDICUM* AND *SLR*. Several of the entries in *SLR* that are lacking in DG 55 are also found in *LI*, and some of them appear in the later work in a form which precludes the possibility of Guðmundur having taken them from *SLR*. In some cases the quotations are fuller in *LI*, and in some there is more information given as to the source than in *SLR*. If it were not that *SLR* was written and published before *LI*, it would appear that the compilers of the former had borrowed material from the latter. As it is, it seems certain that Guðmundur must have inserted these entries into *SLR*, and subsequently used some of the same material for his own dictionary. (In quoting from *LI*, which contains an abundance of printer's errors, and has been described as the worst printed book in the world, errors are sometimes corrected from the transcript of Guðmundur's (now lost) autograph manuscript made by Junius (Bodleian Library, MS Junius 120).

Examples of these insertions are:

SLR p. 13, s.v. ***Æs**: Logbok. Æs i bande.
LI p. 6, s.v. **Æs**: sic in codice legum, nu er æs i bande oc renni flaur [MS: rennr staur] firer.
Jónsbók 227: en ef hess er i bandi eða renni staurr fyrir, þá eru þat eigi handvǫmm hans.

Both dictionaries share the error *Æs* for *Hes*, see the note on ***Æs** pp. 311–12 below.

SLR p. 53, s.v. ***Heya**: Rolland häde Bardagann.
LI p. 101, s.v. **Hädr**: Sic vetus Carmenculum: Rollant häde Bardagan / vid Londuna bru.
Both share the error *Rollant* for *Tristram*, see note on ***Heya** p. 336 below.

SLR p. 1, s.v. ***Aan**: Aan er ills geingis nema heiman haffe.
This is ascribed to 'Haralz sogu', but is not found in any of the surviving sagas of Haraldr.
LI p. 11, s.v. **An**: The same proverb is here ascribed to 'Haralldur Gullkambur'. This cognomen is several times found attributed to Haraldr harðráði in the seventeenth century, see note on ***Aan** p. 302 below and cf. *LI* 170, s.v. **Lockr**, where he is called 'Haraldus auricomus'.

SLR p. 36, s.v. ***Fnikur**: Þeir sau vatzfall renna med fulum fnijk . . . Inde Paræmia: Ad fara burt erkinn [sic] med fnikum og fulum.
LI p. 75, s.v. **Fniskr**: Historia Erici & Sigvardi, Jorsuta fara [MS: Jorsala fara] / þr sau Vatz fall / rennanda med fullum [MS: fylum] fnyk / Hinc Paræmia: At vera rekin vurt med fnikr og fylur. Qvod rectius, med fnyk og fulur [MS: fylur] effertur.
Cf. *Nikolaus saga* II (*Heilagra manna søgur* II 118/16–18): *mik dreymdi eina nott, at ek sæi svart deynanda vatnfall rennanda med fulum fnyk*. The sentence does not occur in any of the surviving sagas of Sigurðr Jorsalafari. It is not likely that Guðmundur used *Nikolaus saga* II, but it is a characteristic of this saga to borrow phrases and sentences for embellishment from other sagas, so the sentence may have been originally part of some other saga which has since been lost.

SLR p. 9, s.v. ***As**: So hialpi mier hinn Helge Aas.
LI p. 16, s.v. **Äs**: So hlaipi [MS: hialpe] mier Freir [MS: Freyr] niørdur / og hinn helgi äs.
This is perhaps an inaccurately remembered version of *Landnámabók* 315/3–4: *Hjálpi mér svá Freyr ok Njǫrðr ok hinn almáttki áss*. This is quoted correctly by Worm in *Monumenta Danica* 14. Cf. also *Vǫluspá* (1673), 19. Similar formulas occur in *Þórðar saga hreðu* 232/1–2 and at the beginning of *Þorsteins þáttr uxafóts*, but nowhere seems to have *helgi* for *almáttki*.

SLR p. 13, s.v. ***Badmur**: Voluspa. Hulin har Badmur huijtum aure.
LI p. 20, s.v. **Ausa**: Ask vert [MS: veit] eg standa / heiter ygdrasil / här tad mur [MS: harbadmur] / ausin / hvitum auri.
See note to ***Badmur**, p. 312 below.

SLR p. 38, s.v. ***Gan**: In Havamalum: Þad hann þa reiner er ad Runum kiemur enum Reiginn kunnu, þeim ed giordu Gin reiginn.
LI p. 70, s.v. **Fimbul**: In Havamäl: Runer þær Reigin kunnu göde Ginreigin / og fäde fymbul fubur [MS: þulur]. Also p. 63, s.v. **Eg fä**: I Havamalum. Runer Reiginnkunna / þær ed fäde fymbul þulur.
See note to ***Gan** p. 327 below.

Apart from these more striking cases, there are many of the entries in *SLR*, not found in DG 55, which reappear in nearly the same form in *LI*. Five more of the quotations from *Vǫluspá* and *Hávamál*, for instance, are common to both (see notes to ***Ar**, ***Auldur**, ***Aulur**, ***Bauta steinn**, ***Geisan**), and there are also correspondences between the two dictionaries in some references to *Snorra Edda* (see notes to ***Akarn**, ***Dur**). Two references to Lawbooks, both paraphrases rather than quotations, are found in both (see notes to ***Arinhaukur**, ***Aulfær**). There are similarities in some references to *Njáls saga* (see notes to ***Ben**, ***Apalldur**, ***Dæla**), and three of the proverbs in *SLR* that are not in DG 55 are also found in *LI* (see notes to ***Ar**, ***Feigur**, ***Frynn**). Finally, there are similarities in many

other entries that do not contain quotations; e.g. *SLR* p. 50, the entries under *__Hæll__ (1), *__Hældreiginn__, *__Hæll__ (2), correspond closely to the entry in *LI* p. 102, s.v. *__Hæll__; *SLR* p. 10, s.v. *__Au__, *__Auvirdur__, *__Aukuise__, corresponds to *LI* p. 19, s.v. **Au**, **Auminge**. The articles *__Dyst__, *__Eird__, *__Elia__ all have striking similarities to articles in *LI*. None of these is in DG 55.

It might be assumed that the explanation of some of these similarities was simply that Guðmundur borrowed material from *SLR* for his own dictionary. But the fact that some of the above similarities cannot be explained in this way, and also that correspondences are generally only found between entries in *LI* and entries in *SLR* that are not found in DG 55, implies that Guðmundur must have had some part in the revision of the glossary. He probably, therefore, inserted the references to *Vǫluspá* and *Hávamál* (on which he was about this time engaged in writing a commentary), to *Hrólfs saga kraka* (which he also quotes in his own dictionary), and those references to *Snorra Edda*, *Njáls saga*, *Fóstbræðra saga* and various lawbooks, that are not in DG 55. He quotes from all these sources in his own dictionary, most extensively from the Eddas and the lawbooks. He may also have added some of the proverbs, for he frequently cites proverbs in *LI*, and perhaps some other minor entries that do not contain quotations. (Most of the correspondences between the two dictionaries are mentioned in the notes to the relevant articles in *SLR*.)

There are in fact only three quotations in DG 55 that are also in *LI*: one is the proverb *Ql er annar maður* (*SLR* p. 3, s.v. **Afeingt aul**, *LI* p. 9, s.v. **Ølur**; neither mentions a source). This proverb is common (see note to **Afeingt aul**), and Guðmundur would almost certainly have known it from other sources besides *SLR*. The second is from the poem *Tröllaslagur* (*SLR* p. 88, s.v. **Muta**), of which Guðmundur quotes one line in *LI* (p. 245, s.v. **Vaukve**); this could have been taken from either of the two versions in *SLR*, neither of which, however, seems to have been in Magnús Ólafsson's original glossary, see below, pp. xix–xxi. Guðmundur may anyway have known a version of the poem from oral tradition. The third is a quotation from *Orkneyinga saga* (*LI* p. 81, s.v. **Gät**)**:** 'Gaddan/ . . . In Jarla Sögu af Ørknegu. Vide D. W.' 'D. W.' probably means 'Dr Worm', i.e. his dictionary, *SLR*, and refers to the entry on p. 37, s.v. **Gaddan**, which contains a quotation from *Orkneyinga saga* 204–5. This is probably the only case in which Guðmundur has used material from Magnús Ólafsson's original glossary in *LI*. A fourth quotation, from *Grettis saga* verse 13, is found in *LI* p. 153, s.v. **Eg kropna**, and *SLR* p. 66, s.v. *__Kriplingar__. Although this quotation is not in DG 55, the headword is, and it may well have been in the original glossary and accidentally omitted from the transcript. But Guðmundur is unlikely to have derived his quotation from that in *SLR*, for *LI* has the reading *kiklingum*, while *SLR* has *kriplingum*. On the other hand, this quotation might well have been added to Magnús's original glossary in Copenhagen, for *kriplingum* is

also the reading of DG 10, a manuscript of *Grettis saga* which had belonged to Stephanius and could easily have been in Copenhagen at this time. The source of the reading in *LI* is obscure.

It is noticeable that most of the quotations that there is reason to think were inserted by Guðmundur are inaccurate; inaccuracy of quotations is also a characteristic of *LI*. This may not have been entirely due to carelessness, for from the time of Guðmundur's release from prison to the publication of *SLR* there were barely six months, which would not have left him much time to check his quotations with the manuscripts, even if these had been available to him. But there were certainly not many in Copenhagen at this time. Because of these circumstances, it is probable that he was forced to make most of the quotations, both those that he inserted into *SLR* and those in his own dictionary, from memory—or else make them up.

Another fact that favours the theory that Guðmundur was responsible for most of the additions to the original glossary is that most of these additions occur in the first part of the glossary. Of 54 quotations probably inserted by him, 49 are in the part of the glossary from A to H, and out of all the entries lacking in DG 55, over half occur in this part of the glossary. This is consistent with the idea of a reviser without much time, as it is evident that a thorough revision was begun, but never completed. There are also many more rare or non-existent words without illustrative quotations in the part of *SLR* from A to L, though there are also a good few from S to Þ as well.

Guðmundur may also have made some corrections to *SLR* while it was being printed. In one copy, under ***Elja**, the word *Eljuþiostrur* is spelled *Eljaþiostro*.

ADDITIONS TO THE GLOSSARY FROM BRYNJÓLFUR SVEINSSON'S *CONJECTANEA*. At the time of the publication of *SLR*, Brynjólfur Sveinsson, bishop at Skálholt 1639–74, had for some time been studying Saxo Grammaticus and making notes on aspects of the *Historia Danica* that interested him. In autumn 1641 he sent a volume of comments on the preface and the first two books to Stephanius, and when Stephanius published his *Notæ uberiores* in 1645, he incorporated many of Brynjólfur's notes as far as the fifth book. (For more details, see Jakob Benediktsson 1948.)

The original manuscript of Brynjólfur's notes is now lost, and an idea of their contents can only be got from the quotations from it in *Notæ uberiores*, and from references to them there, it can be seen that Brynjólfur called these notes *Conjectanea*.

But there is another book of notes containing different material, which he compiled after the publication of *Notæ uberiores*, and which he also called *Conjectanea*. These he sent to Worm in 1649, and a manuscript of this second book is preserved in AM 856 4to ('Brynulfi Svenonii Conjectaneorum in Præfationem Saxonis Periculum I & II', dated 1649). From this book some material has been extracted and inserted into *SLR*, but there is no evidence that any material from the first *Conjectanea*, which

were sent to Stephanius in 1641, was used in the glossary, nor was any use made in it of *Notæ uberiores* itself. Stephanius, however, did use material from Magnús's original glossary in *Notæ uberiores*; see above, p. xi. Both Stephanius's book and *Conjectanea* (or 'Collectanea') are referred to in Resen's Introduction to *Edda Islandorum* k1r, k4r.

While the first *Conjectanea* seems to have consisted of notes to particular passages in Saxo's *Historia*, AM 856 4to contains material of a more general nature. After a preface devoted to a eulogy of Worm, Stephanius and Otte Krag, there is a long and detailed etymological study of the names Saxo and Suno, comprising the first periculum, and it is from this part of the work that the material for *SLR* was taken. The second periculum consists mainly of a paraphrase of *Króka-Refs saga*, and apparently contained nothing of interest for the purpose of enlarging the glossary (though the same part of *Króka-Refs saga* was used in *SLR* in the article **Vijglysing**, see p. xix below).

The relevance of these topics to Saxo's *Historia* may not be immediately obvious, but the name Suno, i.e. Sune, belonged to the father of Bishop Andreas Suneson, to whom Saxo addressed the preface of his *Historia*. *Króka-Refs saga* interested Brynjólfur because, according to the saga, its hero was the ancestor of Bishop Absalon and his family, with whom the later books of the *Historia* are much concerned. At this time, the saga, of course, was considered a reliable historical source. Otte Krag (1611–66) was secretary to the Danish chancellery, and had been encouraging Brynjólfur to publish *Conjectanea* (Brynjólfur had sent him a copy) and other works relating to northern antiquities, and Brynjólfur had applied to him for permission to set up a printing house in Iceland for the purpose of publishing old manuscripts. This project, however, never came to anything. Most of the known facts about Brynjólfur's *Conjectanea* are discussed by Jakob Benediktsson, *Two Treatises on Iceland from the 17th Century*, xx–xxii.

A small group of the additions to the original glossary derive from Brynjólfur's second collection of *Conjectanea* (AM 856 4to). These may have been selected and inserted into *SLR* by Worm himself. Nothing has been added to the material in *Conjectanea* that demands any knowledge of Icelandic, and some of the mistakes in the transcription of the Icelandic quotations imply that the copyist did not in fact know anything of the language at all, especially the quotation from *Sturlaugs saga* (see below, p. xvii). On the other hand, Worm may have delegated the task to some other person, perhaps Guðmundur Andrésson, who refers to Saxo's *Historia* in *LI* p. 120, s.v. **Hradningr**. In the list of sources in *SLR* (but not in that in DG 55), Worm includes 'Brynolphus Svenonius', and he makes special mention in the preface of the help he has had from Bishop Brynjólfur. Both these references must refer to Brynjólfur's *Conjectanea*.

The following entries in *SLR* (none of which is in DG 55) contain material taken from the first periculum of *Conjectanea* in AM 856 4to.

p. 121 ***Son***, Filius. Inde proprium Sone vel Suno, ut fader, brodr. Sumitur etiam pro altero vase fabuloso, in qvo sangvinem Qvaseri exceperunt Dii in Edda. Qvandoq; pro Freye Deo septentrionali capitur, ut docet Brynolph. Svenon. peric. I.

This corresponds to passages in AM 856 4to, 19r, 32v–33r and 19v.

p. 111 ***Sax***, Gladii genus est, ferro capuloque penæ paribus, ἑτερόσομον, & ex altero latere acutum, cultello cibario non admodum dissimili. Hist. Sturlangi Starfsama, sev laboriosi cap. 1. Tag hiar vith lothkabo er at hafa langfethgar minar og sagsa er jafnan hefr gafa fylgt, og reyn huort noier throer eri ther. Sturlaugr tok vit og hio i stein og tok af steininum hyrnuna et ryt fell af sverdina.

This is taken almost word for word from AM 856 4to, 12v–13r. The quotation is from *Sturlaugs saga starfsama*, ch. 9 (*Fas* III 606/5–10), though *SLR* ascribes it to ch. 1 and AM 856 4to to ch. 5. The quotation in *Conjectanea* is written in runes, and many mistakes have been made in the transcription in *SLR*; *Conjectanea*, for example, has *reyn hvort nokkr þrotr er i þer*. With these corrected the text does not differ materially from the accepted text of the saga, and it is not possible to say what manuscript Brynjólfur used. The entry continues:

Hodie Sax, Danis & Saxonibus forficen notat, modernis vero Islandis, cultrum nauticum & piscatorium majorem, quô pisces exenterare solent [cf. AM 856 4to, 14v]. Hinc

p. 112 ***Saxe***, Nomen proprium viri, qvô gaudebat Saxo noster Grammaticus, Historiæ Danicæ conditor illustris. Qvod gentile qvoque invenitur, pro gente Saxonicâ; cujus plurale est Saxar.

This is a paraphrase of a passage on 10r. The entry continues:

Sic Aurvaroddas gentes suis ductibus bello aut lacessitas, aut superata numerans, inter eas Saksar sev Saxones recenset.

> Haf eg a saksa og suia hæriat
> Ira ok engla ok ener skota
> frisa fraiea [AM 856 4to: *fracca*] og fleminga
> Deim hef ig ollom odarbr [AM 856 4to: *oþarfr*] verit.

Vide Brynulphi Svenonii conjectaneorum in Saxonem periculo primo.

The latter part of this entry is taken from AM 856 4to, 10v. The verse from *Qrvar-Odds saga* is printed in *Skj* A II 302. The readings correspond most closely to those of AM 471 4to. This manuscript and AM 343 4to have the lines in the same order as *Conjectanea* (other manuscripts have line 3 before line 2). Other manuscripts also insert *á* before *suia* (line 1), and before *fleminga* (line 3). AM 344 4to omits the first *ok* (line 2), and AM 343 4to replaces it by *á*. But AM 471 4to corresponds exactly to the readings of *Conjectanea*, except that it has *endr skota* (line 2), and *hefi* for *hef ig* (line 4). Other manuscripts have *hefi eg*. Evidently Brynjólfur used either this manuscript or a copy of it.

p. 40 ***Geir***: Orusta heiti hillthr og Rimma, gaull og geira. Cf. note on ***Geir** p. 328 below.

This quotation is found in AM 856 4to, 23r: *Þauro heiti hilldr ok rimma gaull og geira*.

p. 41***Ger**: Ex Grimnismaali Sæmundi, Gera og freka sadr guotamidr.

AM 856 4to, 26v: *Gera og freca sedr gunntamidr*.

p. 9 ***As**, see note on pp. 308–9 below.

pp. 20–21 ***Brandur**, see note on p. 316 below.

AM 856 4to contains only the beginning of what was planned to be a complete commentary on *Historia Danica*. Torfi Jónsson, the writer of a biography of the bishop, states that Brynjólfur planned ten pericula in all, but only finished three (see *Biskupasögur Jóns Halldórssonar* II, 353).

AM 856 contains only two, so if Torfi's statement is correct, the third must now be lost (unless it was the one used by Stephanius in *Notæ uberiores*). Brynjólfur speaks of working on pericula (to Saxo?) in a letter of 1663 (*Úr bréfabókum Brynjólfs biskups Sveinssonar*. Ed. Jón Helgason, Kaupmannahöfn 1942. *Safn Fræðafjelagsins* XII, p. 161), but nothing further is known about these. There is no means of knowing whether Worm ever received a third periculum, and if so when, but there are two entries in *SLR* (but not in DG 55) for which I have been unable to find any source, but which are clearly notes on passages in Saxo's *Historia*. It is unlikely that they were written by Worm himself, since his knowledge of the Icelandic language was almost certainly not sufficient for him to be able to compose notes of this sort. It is possible that they derive from the lost third periculum of *Conjectanea*. They are:

p. 37 *__Fuke__ . . . Ita Ericus Spake, it est prudens, nomen suum ænigmate involvit, cum hostibus speculator obviam veniret: Eg heite fuka land og fundit huerge. Appellor Algarum territorium & nullibi inventum . . .

Both the description of the context and the quotation correspond to the passage in Stephanius's edition of *Historia Danica* V 86/53; the riddle is in the Latin 'Ericus se ubique adventantem, nec usquam compertum vocitare perhibuit.' In *Notæ uberiores* there is a note to this passage taken from Brynjólfur's first book of *Conjectanea*, sent to Stephanius in 1641: 'Si divinare licet, forsitan Normannico idiomate dixit: *Wiidkuæmur* / *økiendur*. M. Brynolfus.' It may be that in some later notes, Brynjólfur revised this note to the form found in *SLR*. Alternatively, someone else may have provided Worm with the entry. The Icelandic form of the riddle, which is not a translation of the Latin, may derive from some Icelandic or Danish tradition about Eiríkr spaki independent of Saxo, but no trace of it has been found elsewhere.

p. 59 *__Igiolld & Ydgiolld__, Plurale neut. Mulcta tetrice luenda. Havamäl: Ill ydgiolld, liet eg hana haffa, hennar sära sæffa: Malam mulctationem feci eam obtinere, sui acerbi animi. Ygiolld occurrit etiam in Saxone. Um Refsbætur, id est, mulctam pro satellite Refo Norvagis solvenda.

This refers to a passage at the end of *Historia Danica* VIII, in the story of Gotricus and Refo. No Icelandic version of this story is known. The quotation from *Hávamál*, which was not necessarily part of the note to the passage in Saxo, is discussed below in the note to *__Igiolld__ (p. 342).

Further, the entry under *__Byckabrogd__, containing the much-discussed quotation concerning one Höttr which has defied all attempts to discover its source, is very likely part of a note on the name Bicco in *Historia Danica* VIII, 156:

p. 23 *__Byckabrogd__, Bycconis stratagemata: Bycco erat neqvam ille facinorosus & calumniator, qvi Reginam Danicam & socios plures insidiis interemit. Is alio nomine Hóttur vocatus. Inde Adagium: Ad koma ódrum fyrer Hattar neff: ɔ: Aliqvem in offensam nefarii trudere. Hottur meiddi alla med marcklegnum sem komu honum fyrer naser: Nam Hótterus cunctos furca (marklegg vocata) læsit, qvi ei sunt facti obviam. Inde etiam, ad bregda under sig bickiunne, pro perverti & pergræcari.

The words *Reginam Danicam* connect this Bycco with the character in *Historia Danica* rather than the Bikki of Eddic poems. As for Höttr, it has been pointed out that the only man of this name in Old Norse literature is the (initially) weakling in *Hrólfs saga kraka*. Einar Ól. Sveinsson (1954), 215–16 discovered another hero of this

name in late paper manuscripts of the same saga in Landsbókasafn in Reykjavík, but even this personage scarcely answers to the description in *SLR*. It seems that all traces of this Höttr in Old Norse have now vanished. It is perhaps likely that it was the name of an evil counsellor in some oral folk tale which was never written down, who was identified by Brynjólfur (or whoever wrote the note) with the similar character in the *Historia*. (See also Kallstenius's comments on JR 4, and *ÍO* 264.)

ADDITIONS TO THE GLOSSARY FROM THE LETTER OF JÓN MAGNÚSSON. There are two entries that have been added to the glossary which in DG 55 are found in an appendix near the end of the manuscript. The pages of the exemplar seem here to have been disordered: after U/V there is a page containing the words **Þrðske** to **Þÿckia** (54r), and on 54v **Þÿckbÿlt** to **Þÿ** (the end of the glossary) occupying one third of this page, the rest of which is left blank, followed on the next page and a quarter (55r–55v) by the first appended entry, **Mvta**, containing the proverb *Mvtan bleiter steininn* (also included in the body of the glossary in DG 55 under **Mvta**) and the first of the two versions of the poem *Tröllaslagur* that are printed in *SLR*. The rest of 55v and the next five pages are occupied by the entry under **Vÿglijsing**, which contains the riddles from *Króka-Refs saga* ch. 16, with a Latin explanation of them based on the interpretations of King Haraldr in ch. 17 and a summary of the context. This entry also includes two proverbs, *Beter er krokur enn kiellda* and *Kiemur so bragdi krökur a möte*, both à propos the name of the hero of the saga; the second of these corresponds to the text and commentary in *The Hólar Cato*, see note on **Vijglysing**, pp. 380–81 below. After this entry comes what should have been the first part of Þ, consisting of Þ to **Þreckin**. This is the last page of the manuscript (58v). That this disordering of the pages was present in the manuscript from which DG 55 was copied is shown by the fact that this last leaf has the first part of the letter Þ on the verso, and on the recto the end of the *Vÿglijsing* entry. This also shows that the appended entries must have been added to the glossary before DG 55 was copied from it.

The proper place for the article **Mvta** to be inserted under M in the body of the glossary is indicated in DG 55 by a sign, and both articles are found in their correct places in the printed book (pp. 88–9 and 134–9). Special attention is drawn to the *Vÿglijsing* entry in the list of sources in *SLR*, where it reads: 'Krokarefs saga. Vide literam V hujus Lexici, in voce Vyglysing.' In DG 55 just the name of the saga is included, three other quotations from which were included in the original glossary of Magnús Ólafsson.

Evidently these two entries were added to the glossary after the fair copy had been made, and probably after it had been sent to Copenhagen. In August 1640, Jón Magnússon, Magnús's successor at Laufás, and the writer of the fair copy of the glossary (the last part of which he had sent to Worm the year before), sent Worm a copy of the riddles from *Króka-Refs saga*, probably including the explanations (see *Ole Worm's Correspondence* 452). The letter containing this material is now lost, but it may have included the whole of the entry under **Vÿglijsing**, the proverbs as well, and the whole article was

probably copied by (or for) Worm into the glossary from the letter. Since Worm did not receive this material until 1640, DG 55 was evidently not completed, at any rate, until that date (see above, p. ix).

The quotation of the riddles in *SLR* ultimately derives from the version of the saga found in AM 471 4to, which has *þá langhúsaða ek, herra. Þá langhúsaði hann, herra*. Other manuscripts have these two sentences in the reverse order. A copy of this manuscript, however, may have been used, as the rest of the quotation does not follow it exactly. The riddles are also quoted in Brynjólfur's *Conjectanea* (58r–59v), but here they are taken from a different manuscript, so the entry in *SLR* cannot have derived from this book, and anyway DG 55 was probably written before *Conjectanea* (see p. ix above). The three other quotations from *Króka-Refs saga* in *SLR* were part of Magnús's original glossary, and were taken from the same manuscript as the quotations from *Kjalnesinga saga* etc. (see p. xxviii below).

The other appended entry, under *Mvta*, may also have been taken from material sent to Worm by Jón Magnússon. The words 'et aliis mihi communicatis', in Worm's letter to Jón Magnússon of 1641 (*Ole Worm's Correspondence* 206) thanking him for sending the riddles from *Króka-Refs saga*, might perhaps refer to this. The two versions of the poem *Tröllaslagur* in *SLR* (of which only the first is in DG 55) appear to be the oldest now preserved. Most of the known texts are edited in *Íslenzkar gátur* . . . III (1894), 358–9 (*Trollaslagur hinn forni*), which does not, however, include the second version in *SLR*. One of the manuscripts in which the poem is found is DG 54, where it has this introduction:

> Þetta segir Magnús Prestur Ólafsson frá Laufási að 'nostri antiquiores' hafi kallað Tröllaslag 'eo quod a sagis prædicto loco primo editum et auditum sit'.

From this it may be inferred that it was Magnús who first wrote down the poem from oral tradition, and it is very likely that Jón Magnússon found a copy of the poem among his predecessor's papers, and sent it to Worm, thinking he might be interested. The second version, obviously an oral variant, may also have been collected by Magnús. But since it is not in DG 55, there is also the possibility that it was added by Guðmundur Andrésson. The fact that those lines that are common to both versions are translated differently (e.g. *greppum* is translated *homunculis* in the first version, but *pisciculis* in the second), the translation of the second version being in many respects less accurate, perhaps supports this. The line quoted from the poem in *LI* p. 245 could have been taken from either version. See also Stefán Ólafsson, *Kvæði* (1885), I 323–4; Jón Þorkelsson, *Om Digtningen på Island*, 199.

In view of all this, the poem is probably at least as old as the end of the sixteenth century, and possibly older, and it is likely that it was due to Magnús that it was ever written down at all. Compare the note in *SLR* p. 89:

> Hoc genus Rhythmi Trolla slag [Saxicolarum sive Gigantum modum] vocârunt, eo qvod à Sagis prædicto loco primo editum & auditum sit.

Jón Þorkelsson (*Om Digtningen på Island*, 199) says that the version of *Tröllaslagur* in DG 54 is derived from *SLR*, but in view of the variants in this manuscript given below, and the fact that the introductory note quoted here cannot derive from that in *SLR* (which omits the words *nostri antiquiores*; present in DG 55), this seems unlikely. Therefore the note in DG 54 shows that although the poem was not included in Magnús's glossary, it still derives from a version written down by him. The version in DG 54 may also be derived from Jón Magnússon's letter.

The version in DG 54, the oldest after *SLR*, has some variants. It has *lund* for *Lónd* (line 3), *vogs sund* for *vogsund* (line 5), *hryllir villir hrið göll* for *hriller illa hrijdgóll* (line 7), and *hreppum vér greppum af sleppum* for *hreppum vier sleppum af greppum* (line 8). These differences are not, however, so great for it to be impossible that both versions derive from a single manuscript written by Magnús. Some other versions add the lines:

Fimtíu í flokki saman
Frömdu þetta gaman.

There is another version in AM 148, 8vo, fol. 25r, which shares some of the variants in DG 54. The poem is sometimes called *Litli Tröllaslagur*; see Grímur Thomsen in *Ísafold* VI (1897), no 1.

The phrase *Ad sækia greppin i kreppin*, which in *SLR* is given in illustration of the line from second version of the poem *Hreppum af greppum vier sleppum*, is not in DG 55, and it may have been added later, perhaps by Guðmundur Andrésson (see the note on **Mvta**, pp. 359–60 below). Guðmundur quotes a line from *Tröllaslagur* in *LI* p. 245, s.v. **Vaukve**, and he probably took this from *SLR*. He also includes in *LI* the word **Keppr** (p. 142).

THE IMPORTANCE OF THE GLOSSARY. The importance of *SLR* lies firstly in the fact that it was the first attempt at an alphabetical dictionary of the Icelandic language. Although it was designed primarily as a record of the older language, especially the poetical vocabulary (cf. Worm's own description of the glossary quoted on p. xii above), it is also valuable as a record of the language of the seventeenth century, for many of the entries contain only material from the everyday speech of the compiler (see below, pp. xxiv and xxxvii). It also provides valuable information on the sort of books that were studied in the early seventeenth century in Iceland, and in some ways on the attitudes of educated men to those books; and also on the extent to which Old Icelandic manuscripts were read and understood at this time.

Perhaps of more interest to the student of the older language is the fact that many of the words in the dictionary are illustrated by quotations copied directly from manuscripts of the sagas, some of which were old vellums. Magnús seems to have used vellum manuscripts when they were available to him, although for many sagas he had to rely on late paper manuscripts.

In some cases the manuscripts he used are now lost, and so some quotations in *SLR* have independent textual value, and can be used in textual criticism of the sagas. And a knowledge of the manuscripts used by Magnús can also help to establish the history of those manuscripts.

Unfortunately, however, the standards of lexicography in the seventeenth century were somewhat different from those of today, and not much reliance can be placed on the details of the readings in quotations in *SLR*. To begin with, there are numerous typographical errors, as might be expected considering the fact that probably neither editor nor printer had much knowledge of Icelandic. Besides, the glossary was copied in manuscript at least twice before it reached the printer, once by Jón Magnússon (see p. viii above), and again in Copenhagen after it had been revised by Guðmundur Andrésson and others. Of more importance, however, is the fact that the compiler evidently did not think it necessary to be exact in his transcription of quotations. Very often only the words immediately surrounding the word under discussion are given, while the rest of the sentence is paraphrased, and sometimes words and phrases are omitted to make the quotation shorter. Sometimes it is almost certain that the quotations have been made from memory, and not checked with the manuscripts at all, giving rise to some confusing misquotations. This applies particularly to the quotations from *Njáls saga* and Lawbooks. The inaccuracy of the quotations is best illustrated by the cases where the same passage is quoted twice in different parts of the glossary, e.g. s.v. **Arinhaukr** (p. 8) and **Lyngve** (p. 73), from *Egla* 81, verse; s.v. **at Temia** (p. 126) and **Skap** (p. 115) from *Egla* 50; s.v. **Afbragd manna** (p. 3) and **Mikilsvijfur i Skape** (p. 85), from *Grettla* 104–5; s.v. **Apturgongu menn** (p. 7) and **Ofagnadar kraptur** (p. 95), from *Grettla* 121; s.v. **Qvida** (p. 104) and **Blendingur** (p. 17), from *Grettla* 204, verse. Cf. p. 327, s.v. ***Gan**.

The same inaccuracy obtains with regard to the references to the sources in *SLR* (see note on the 'Syllabus Authorum'). There are many quotations which are attributed to the wrong sources, e.g. those from *Laxdœla saga*.

Besides these inaccuracies, the spelling of the quotations is always given according to the conventions of the seventeenth century, and no attempt is made to reproduce the spelling of the manuscripts. This is made clear by the quotations from vellum manuscripts, e.g. those from *Orkneyinga saga* and *Óláfs saga helga*. The spelling of these does not differ from that of quotations from paper manuscripts.

As a result of all this, no conclusions can be drawn from the spelling of the quotations, nor from the omission of words or phrases which occur in the manuscripts. Only where there is a sufficient number of quotations from a single source is it possible to be certain about what manuscript was used.

SUMMARY OF THE SOURCES OF THE GLOSSARY. The following is a summary of the sources used for the quotations in *SLR*, as demonstrated in the investigation of the manuscripts on the succeeding pages.

A) In the original glossary of Magnús Ólafsson:

Grettis saga is the most used source, and over 270 quotations are taken from it. The manuscript used is now lost, but it was closely related to NkS 1714 4to and Kall 611 4to (E-type text).

Orkneyinga saga: 118 quotations, taken from the now fragmentary AM 325 III α 4to.

Egils saga provides over 100 quotations. The manuscript used was derived from Möðruvallabók, and was closely related to JS 28 fol., AM 145 fol. and AM 568 4to.

Óláfs saga helga: 64 quotations, taken from Stockholm Perg. 4to 4.

Óláfs saga Tryggvasonar: 39 quotations from a manuscript derived from AM 61 fol.

A manuscript closely related to AM 568 4to was used for the quotations from *Kjalnesinga saga* (16 quotations), *Bandamanna saga* (23 quotations, from the Möðruvallabók version), *Króka-Refs saga* (3 quotations; a fourth was added in Copenhagen from a different source, see below), *Orms þáttr Stórólfssonar* (19 quotations), *Hávarðar saga* (2 quotations), and probably also for the two quotations from *Víglundar saga*.

Knytlinga saga: 4 quotations from a manuscript similar to AM 180 b fol.

Vǫlsunga saga and *Ragnars saga loðbrokar*: one quotation from each, probably derived (ultimately) from NkS 1824 b 4to.

There are four quotations from *Njáls saga* and four from *Laxdœla saga*, probably made from memory, but Magnús had probably read them in Möðruvallabók.

Fóstbrœðra saga and *Eyrbyggja saga*. Magnús has one quotation from each of these sagas, and he probably made them from memory. The manuscripts he knew are not known.

Snorra Edda. Five of the quotations are from *Laufás Edda*, and two probably from Codex Wormianus.

Grágás, *Jónsbók* and *Gulaþingslǫg* were used for 8 quotations. The manuscripts used are unknown.

There are two quotations from *Guðbrandsbiblía* (1584). One of them, which is lacking in DG 55, might have been added to the glossary in Copenhagen.

De Conflictu Vitiorum et Virtutum, a treatise by Bishop Isidore of Seville: Six quotations are taken from an Icelandic translation of this work, which only survives in fragmentary form in AM 655 XXVI 4to. Probably another manuscript was used.

Magnús included two quotations from *rímur*, one from *Rollants rímur* (by Þórður Magnússon of Strjúgur), and one from *Óláfs rímur Tryggvasonar* (*Svoldrar rímur*). The poem *Tröllaslagur*, though not included in the original glossary, probably also derives from material collected by Magnús Ólafsson.

B) The following were probably used in the revision of the glossary:

Eddic poems: 11 quotations, probably from a copy of the Codex Regius. They are all from *Vǫluspá* and *Hávamál*.

Snorra Edda: Another 6 quotations from *Laufás Edda* were added in revision, and also one quotation from *Grottasǫngr*.

Hrólfs saga kraka: 2 quotations, probably from memory.

Five more quotations from *Njáls saga*, and one from *Fóstbræðra saga* appear to have been added, again almost certainly from memory. A reference to *Ragnars saga*, and one to 'Heidecks Kongs Þatt' were also probably added. Two references to *Bandamanna saga* quoting only single words (***Aplakalfur** and ***Andgeiflu madur**), and references to 'Noregs Chronica' (under ***Drynur**) and 'Arni historia' (under **Lyngve**) have not been found possible to indentify.

C) Many of the proverbs, short phrases and individual words listed in the glossary may have been taken from the spoken language of seventeenth-century Iceland. A large number of them are lacking in DG 55, and may have been added in Copenhagen.

II: THE SOURCES

THERE ARE OVER 270 quotations from *Grettis saga* in *SLR*, which is over a third of the total number of quotations in the glossary. The manuscript used by Magnús Ólafsson did not include *Qnundar þáttr* (comprising the first thirteen chapters of the saga), but from ch. 14 onwards there are quotations from nearly every page, until towards the end of the saga, where they become less frequent, and there is none after ch. 79, so that there is none at all from *Spesar þáttr*. Magnús evidently went systematically through the saga picking out interesting words, but probably did not have time to finish before his death.

The only detailed classification of the manuscripts of *Grettis saga* that has yet been published is that of R. C. Boer (1899), but this could in many ways be improved upon. He did not, for instance, examine all the extant manuscripts, and his preconceived ideas about the composition of the saga led him to conclusions that are not justified by the manuscript evidence. In particular, the manuscript chosen to represent group E is neither the best nor the oldest of the group, and the statement that none of the other manuscripts

of the group has independent textual value is not true. AM 150 fol. has many passages missing which are included, for instance, in AM 477 4to, and the latter manuscript is in many respects less corrupt than AM 150 fol.

The manuscript used for the quotations in *SLR* is now lost, but it was one of the large number of manuscripts comprising this group E, to which most paper manuscripts belong, but none of the manuscripts of this group is older than the date of Magnús's death except the fragments in AM 571 4to, which were written in the sixteenth century. The original of this group was a manuscript which lacked *Qnundar þáttr*, though in some manuscripts this has been supplied from manuscripts of other groups.

To a certain extent, it is useless to try to fit the text used in *SLR* into any of the sub-groups, as the manuscript used by Magnús must have been older than any of the surviving paper manuscripts, and was probably written before the sub-groups had developed from the archetypes. Thus sometimes the readings found in *SLR* correspond to one sub-group and sometimes to another, and sometimes preserve forms more original than any of the paper manuscripts. The manuscript he used must have been closely related to the original of the k- and m-groups.

The sub-group to which the quotations in *SLR* show greatest resemblance is group m, which consists of AM 163 a and b fol. and AM 477 4to. But there are two other manuscripts that Boer does not assign to any sub-group, saying merely that they show very corrupt versions of the text, and these are much closer to the one used by Magnús than other surviving manuscripts of the saga. These are NkS 1714 4to and Kall 611 4to, both preserved in the Royal Library in Copenhagen, and both written in the early eighteenth century.

The following selection of quotations in *SLR* demonstrates the similarity between the manuscript from which they were taken and NkS 1714 4to and Kall 611 4to: p. 14, s.v. **Barnaleikur**, p. 15, s.v. **Bernskupór**, p. 44, s.v. **Grid**, p. 51, s.v. **Häreiste**, p. 59, s.v. **Illbrygde**, p. 60, s.v. **Kaskur**, p. 80, s.v. **Malur**, p. 84, s.v. **Metord**, p. 99, s.v. **Ordfær**, p. 102, s.v. ***Plagg**, p. 103, s.v. **Pøskur**, p. 107, s.v. **Rekstrar**, p. 118, s.v. ***Ad skora a hölm**, p. 118, s.v. **Skorungur**, p. 130, s.v. **Vandqvæde**, p. 143, s.v. **Þórf**.

Nearly all the deviations of the readings in *SLR* from the accepted text of *Grettis saga* are found in either NkS 1714 4to or Kall 611 4to, or else in one or other of the manuscripts of the m- and k-groups. There are a few quotations, however, which have readings which have no parallel in any of the surviving manuscripts: p. 17, s.v. **Blendingur**, p. 57, s.v. ***Hugur**, p. 64, s.v. **Kompanar**, p. 81, s.v. ***Mannhefnd**, p. 90, s.v. **Nättar þel**, p. 97, s.v. **Oglyminn**, p. 104, s.v. **Qvida**, p. 105, s.v. **Raas**, p. 107, s.v. **Reckia**, p. 115, s.v. **Siodur**, p. 121, s.v. **Starf**, p. 122, s.v. **Stirknadur**, p. 126, s.v. **Teingder**. Some of these readings may be mere errors made in the copying of the glossary, and some may be the result of the quotations having been made inaccurately from memory. In some cases the compiler

may purposely have paraphrased the passages, since he evidently did not think it necessary to give the exact words merely for the purpose of illustrating the usages (see above, p. xxii). But some quotations, particularly those where the headword itself does not appear in the received text of the saga, doubtless represent readings which were peculiar to the manuscript used.

The quotations from this saga which are not in DG 55 (preceded in the notes by an asterisk) were probably omitted from that manuscript accidentally, as they seem to be from the same source as the other quotations, and so were almost certainly all in the original glossary of Magnús Ólafsson. Those that are only in DG 55 were presumably accidentally omitted from *SLR*.

Egils saga was also one of Magnús Ólafsson's main sources for the glossary, and there are just over a hundred quotations from it. These are mostly from the prose, although a few *lausavísur* are quoted. There are no quotations from the longer poems. It is noticeable that the quotations are more frequent from the beginning of the saga, and towards the end are very rare (as is the case with quotations from *Grettla*), there being none from the last fifteen pages of the saga.

The manuscript used by Magnús Ólafsson is now apparently lost, but it was one derived from the version of the saga in Möðruvallabok (AM 132 fol., M). There is a group of paper manuscripts written in the seventeenth century derived from a single lost copy of M, and similarities between the readings in *SLR* and these manuscripts make it clear that Magnús's manuscript also belonged to this group. Surviving manuscripts of this group are AM 145 fol., JS 28 fol. and AM 568 4to (all three were probably written after Magnús's death), and the first edition of *Egils saga* (Hrappsey 1782) was printed from a manuscript belonging to this group. The relationship of some of these manuscripts to M is discussed by Jón Helgason, 'Athuganir um nokkur handrit Egils sögu' (1957),110–48. He does not mention AM 568 4to.

AM 568 4to also contains six of the other sagas quoted from by Magnús Ólafsson, and the text of these quotations is very similar to that found in this manuscript (see below). But although the quotations from *Egils saga* are from a manuscript closely related to AM 568 4to, the readings in them are often closer to those of other manuscripts of the group (e.g. under **Mäl**, p. 79, **Varfusa**, p. 130).

The following selection of readings shows the similarities of the quotations in *SLR* to the texts of this group of manuscripts: p. 10, s.v. **Audbedin**, p. 23, s.v. **Byrda**, p. 65, s.v. **Kør**, p. 67, s.v. **Kuelld**, p. 79, s.v. ***Mäl**, p. 82, s.v. ***Mannsöme**, p. 130, s.v. **Varfusa**, p. 134, s.v. **Vielræde**. These examples show that these three manuscripts and the manuscript used by Magnús Ólafsson are all derived from the same copy of M. But it seems that none of the three existing manuscripts is copied directly from this copy of M, for they all share some deviations from M which are not found in the quotations in *SLR*; see p. 63, s.v. **ad Kneikia**,

p. 110, s.v. **Runar**. In addition, on p. 116, s.v. **Ad läta skeka ad skopudu**, and p. 90, s.v. **Naudungar-sæt**, there are two quotations from the sentence *Þórólfr svarar . . . skǫpuðu* (*Egla* 52/30–53/1). The whole passage is now illegible in M and AM 568 4to, and this sentence only is omitted from both JS 28 fol. and AM 145 fol., and so also presumably from the manuscript from which they were both copied. The manuscript used for the Hrappsey edition also evidently lacked the sentence, for the editor has replaced it with a passage apparently of his own composition (p. 33):

> Þorolfur svarar, fir vil eg falla med Dreingskap, enn vera Koongsinns Underlæga alla mijna lijfdaga. Seig þw Koonge, seiger Þorolfur: ad eg bidie hann ad lofa mier ad ganga wt, og veria mig med vopnum, og vit hvørt eg hef ei mann firer mig.

Unless, therefore, Magnús used another manuscript for these quotations (e.g. M itself), his copy cannot have been derived from the manuscript from which JS 28 and AM 145 were copied. The relationship was perhaps as follows:

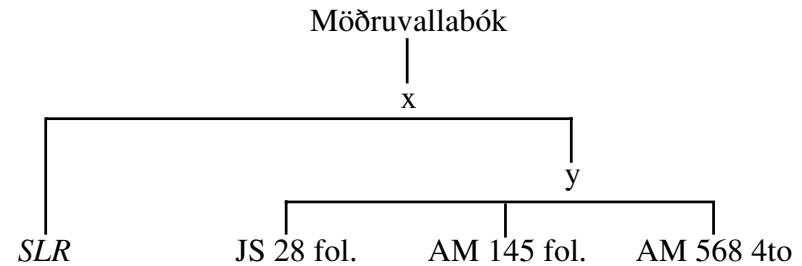

In the passages corresponding to the quotations under **Mannspiell** (p. 82), **Nidgiolld** (p. 92), and **Umgierd** (p. 141), M and the paper manuscripts all have, instead of these words, *mannfall*, *manngjǫld*, and *slíðrinn* respectively. It is highly unlikely that Magnús would have misquoted the head-words, and so these words must have been in the manuscript he used. But they cannot have been in x, or they would also have appeared in JS 28 fol., AM 145 fol. and AM 568 4to. Therefore there is likely to have been another manuscript link between *SLR* and x.

In *Egils saga Skallgrímssonar*, ed. Bjarni Einarsson (Copenhagen 2001), lxii–lxiii, it is argued that some of the quotations from *Egils saga* in *SLR* are closer to other redactions of *Egils saga* than to the M-group. It may be that Magnús Ólafsson used another manuscript besides the one that was derived from M (and in addition to M itself, if he had access to that too), or else that his immediate exemplar had a mixed text. It must also be remembered that many of his quotations were clearly made from memory.

Two of the quotations from *Egils saga* are lacking in DG 55, under the words ***Skidgardur** (p. 117) and ***Reckia** (p. 107); both are the second quotation illustrating their respective head-words, and it seems that the writer of DG 55 was often satisfied with only one quotation where his exemplar had two or more (see above, p. x). There is no evidence that these two quotations were taken from a different manuscript from the others. It is probable that they were present in Magnús's original glossary, and were omitted from DG 55 accidentally.

There are five texts quoted in *SLR*, *Kjalnesinga saga* (14 quotations, plus one in DG 55), *Bandamanna saga* (23 quotations), *Króka-Refs saga* (3 quotations), *Hávarðar saga* (2 quotations) and *Orms þáttr Stórólfssonar* (18 quotations), that are clearly derived from a manuscript closely related to AM 568 4to. This is a fragmentary paper manuscript, in a very poor condition, ascribed to the first half of the seventeenth century, but probably not early enough to have been used by Magnús Ólafsson, who died in 1636 (but cf. Tove Hovn Ohlsson, ed., *Tiodielis saga*, Reykjavík 2009, lxi). It contains a large collection of sagas including, besides these five texts, *Víglundar saga*, which is only quoted twice in *SLR* (p. 96, s.v. **Oflæte** and p. 103, s.v. **Prudur**), and then apparently from memory, so that it is difficult to tell what manuscript was used, and *Egils saga*. The text of *Egils saga* in AM 568 4to, although of the same type as that used for quotations in *SLR,* i.e. the Möðruvallabók version, is very corrupt, and there are other manuscripts of this saga that are even closer to the one used for the quotations in *SLR* than AM 568 4to (see p. xxvi above). It can be seen from the list of contents in AM 568 4to that originally it contained *Grettis saga*, and it is possible that for this saga, too, the quotations were derived from an earlier version of this collection. AM 568 4to may have been copied from a now lost vellum of a similar type to Möðruvallabók, since large saga-collections on paper were not common in the early seventeenth century, and this exemplar may have been the manuscript used by Magnús Ólafsson for some or all of the quotations from the sagas mentioned above. The few quotations from these sagas that are not in DG 55 were probably omitted accidentally, as they seem to be from the same manuscript as the other quotations.

The principal vellum manuscript of *Kjalnesinga saga* is AM 471 4to (A), but AM 568 4to has a text of the C-type, and in the notes to the articles **Bijfur** (p. 22), **Hætta** (p. 50), **Lausgurtur** (p. 70), **Markund** (p. 83), **Ohræse** (p. 98), **Reisuligt Bu** (p. 107), the quotations are compared with those of AM 471 4to and JS 28 fol., another C-type manuscript which, apart from AM 568 4to, has readings closest to those of *SLR*. In most cases the readings of AM 568 4to and JS 28 fol. are identical. On the classification of these manuscripts see *Kjalnesinga saga*. Academisch proefschrift . . . door Johanna A. H. Posthumus (Groningen 1911).

The text of *Bandamanna saga* in AM 568 4to is the Möðruvallabók version (lower text in *ÍF* VII 293–363), and in the notes to the articles **Kyn** (p. 68), **Ras** (p. 106), **Sektarmórk** (p. 113), **Sialfdæme** (p. 114), the quotations are compared with these two manuscripts.

In the notes to the articles **Illbyte** (p. 59) and **Varnadur** (p. 130), the readings of AM 568 4to are compared to those of the principal vellum of *Króka-Refs saga*, AM 471 4to (A). There is also a quotation from *Króka-Refs saga* s.v. **Vijglysing** (pp. 134–9), containing the riddles and their explanations from chs 16 and 17, but this entry was added to DG 55 in an appendix, and was evidently not a part of the original glossary. See pp. xix–xx above.

In the note to the article **Biarnylur** (p. 16), it is shown that the quotation is derived from a manuscript representing the Z version of *Hávarðar saga*, such as AM 568 4to. On the classification of the manuscripts of this saga see *Hávarðar saga Ísfirðings*, ed. Björn K. Þórólfsson (København 1923), i–xviii.

In the notes to the articles **Blodrefill** (p. 18), **Blidskapur** (p. 19), **Eiker** (p. 28), **Einhæfur** (p. 28), **Erfide** (p. 30), **ad Huorla** (p. 57), **Idiumadur** (p. 59), **Miallar jarn** (p. 85), the readings of AM 568 4to are compared to those of the principal vellum manuscript of *Orms þáttr Stórólfssonar*, Flateyjarbók.

There are 37 quotations from *Óláfs saga Tryggvasonar en mesta* in *SLR*, and also two others that are in DG 55 (under **Gÿn** 13v and **ad Afhenda sier nokurn** 4r), but were accidentally omitted from the printed book. The two that are lacking in DG 55 (under ***Oflæte** and ***Mannlæra**) were probably omitted accidentally from that manuscript, as there is no evidence to show that they were not present in the original glossary (see above, p. x). All the quotations ascribed to *Hallfreðar saga* are taken from the version of that saga included in *Óláfs saga*, and two quotations ascribed to *Vatnsdœla saga* are taken from the passage at the beginning of *Hallfreðar saga* which also occurs (in a different form) in *Vatnsdœla saga* (*ÓTM* I 344–6). There are also several quotations ascribed to *Víga-Glúms saga*, and these are taken from *Qgmundar þáttr dytts* (*ÓTM* II 1–18). All these sagas are mentioned in the list of sources, and although Magnús Ólafsson took the quotations from *Óláfs saga*, he presumably also knew other manuscripts of all the sagas he named.

The manuscript that was used for these quotations is now lost, but it was one derived from AM 61 fol., which is the principal manuscript of the saga, and the one used as the basis of the editions. There are three paper manuscripts of the saga derived from this vellum, and although none of them is old enough to have been used by Magnús, they are all clearly closely related to the one he used. These manuscripts are Stockholm Papp. 4to 19 (‘Skrifud af Sigurde Jonssyne Adt Suälbärde . . . 1667’), Lbs 1407 4to (ca. 1680, ‘úr safni Jónatans Þorlákssonar í Þórðarstöðum i Fnjóskadal’) and BL Add. 11,125 (also from the seventeenth century). It will be noticed that two of these manuscripts are connected with districts in the north of Iceland close to the home of Magnús Ólafsson.

The readings from these manuscripts quoted from the notes to p. 4 **Afrendur ad afli**, p. 68 **Kijr**, p. 76 **Lokatur**, p. 82 **Margbreitinn**, p. 96 **Ofrijnn**, p. 141 **Vijte** are sufficient to show that they and the manuscript used by Magnús were all derived from the same copy of AM 61 fol. (see *ÓTM* III xxxix, ccxxxiv–ccxxxv, ccxxxviii).

There are four quotations from *Knýtlinga saga* in *SLR* (p. 52, s.v. **Hein**, p. 62, s.v. **Klækur**, p. 64, s.v. **Kongsæler**) and what appears to be a paraphrase of a passage in the saga (p. 70, s.v. **Laun**). *Knýtlinga saga* is mentioned in the list of sources, where Worm remarks: ‘Hujus mihi est copia’. This copy was AM 1005 4to, which he was given in 1639 by

Bishop Þorlákur Skúlason (see *Ole Worm's Correspondence* 480 and 502). AM 1005 4to is a copy of AM 180 b fol., the oldest complete manuscript containing the B-text of the saga (see *ÍF* XXXV clxxxv).

The quotations in *SLR* are also from a B-type manuscript, but are considerably different from the text in AM 180 b fol. Besides AM 1005 4to, there is one other copy of AM 180 b fol., GkS 1006 fol., which was made for Brynjólfur Sveinsson by Jón Erlendsson, at least before 1649 (see *Ole Worm's Correspondence* 415). In this manuscript, the first six chapters (chs 22–27 of the complete saga, which include the first two of the quotations in *SLR*, and are thought to have originally comprised a separate 'þáttr', 'Soguþattr af Sueine konge Vlfsyne'), are now missing, but the text can be reconstructed from AM 19 fol., which is a copy of GkS 1006 fol. also made by Jón Erlendsson. The deviations of *SLR* from AM 180 b fol. do not correspond to the readings in either of these manuscripts that are derived from it. Therefore it seems certain that either Magnús used another manuscript of this group that is now lost, or else that he made the quotations from memory, having read the saga probably in AM 180 b fol. Since the readings in *SLR* are so different from the surviving manuscripts, however, the latter assumption is probably correct. (There is another manuscript of the B-type which is independent of AM 180 b fol., AM 20 b II fol. This manuscript is fragmentary and does not contain any of the passages quoted in *SLR*. All the other surviving manuscripts of the B-type are derived either from AM 1005 4to or GkS 1006 fol.)

There are 122 quotations in *SLR* from *Orkneyinga saga* and another two in DG 55. These quotations derive from the same manuscript as Magnús Ólafsson's transcripts of parts of the saga in University Library, Uppsala R 702 and AM 762 4to (cf. the note to **Heimdrott**, p. 335 below). This original manuscript is now only fragmentary, there remaining only two leaves in AM 325 III α 4to (see *Orkneyinga saga* xxvii–xxxi). All three of these manuscripts can be helpful in reconstructing the original text of the saga, which is not well preserved.

Two quotations, s.v. **ad Briöta vpp vopn** and **at Heya bardaga** are found in DG 55, but were omitted from *SLR*. There is no reason to think that they were not accidental omissions.

Some of the quotations from this saga in DG 55 have different readings from *SLR*, and in some cases these are clearly closer to the original, showing that the deviations in *SLR* are due to editorial interference or errors in printing (and also, incidentally, confirming that DG 55 and *SLR* are independent of each other). See notes to p. 5 **Alóg**, p. 37 **Gaddan**, p. 94 **Odur**.

Four of the quotations (p. 90, s.v. **När**, p. 113, s.v. **ad Semia mäl**, p. 124, s.v. **Sundr giorder**, p. 128, s.v. **Traust**; in each case the second or third in the same article) do not appear in DG 55, but these must be accidental omissions, as there is no evidence that they are taken from a different source from the other quotations.

There are 64 quotations from Snorri Sturluson's (separate) *Óláfs saga helga* (*ÓH*; these include 19 from *Rauðúlfs þáttr*). These were taken from Stockholm Perg. 4to 4, the same manuscript as was used by Magnús Ólafsson for his excerpts from *Óláfs saga helga* in R 702 (see *ÓH* 946–52; *Magnúsarkver* 104–5). The manuscript of *Rauðúlfs þáttr* (*ÓH* 655–82) referred to by Ole Worm in the list of sources in *SLR* [3v] ('Rauds þättur . . . Huius & mihi copia'), AM 324 4to, sent to him by Benedikt Magnússon in 1639, is also derived from Stockholm Perg. 4to 4 (*ÓH* 951, 1131).

One of the quotations from *Óláfs saga helga* (p. 98, s.v. *__Öheppiliga__), lacking in DG 55, is almost certainly an accidental omission, as there is no reason to suppose that it is from a different source from the other quotations.

There are nine quotations from *Njáls saga*, only four or which are in DG 55 (p. 101, s.v. **Ovallde**, p. 64, s.v. **Konbæner**, p. 93, s.v. **Oärennelegur**, p. 134, s.v. **Vijg**), and it is probably only these that belonged to the original glossary of Magnús Ólafsson. They probably derive, like the quotations from *Laxdœla saga*, from Möðruvallabók, though there is no positive evidence for this, since they do not correspond exactly with any of the vellum manuscripts. Of those not in DG 55 (p. 7, s.v. *__Apalldur__, p. 10, s.v. *__Atburder__, p. 14, s.v. *__Ben__, p. 24, s.v. *__Dæla__, p. 39, s.v. *__Gandreid__), three show correspondence to a certain extent with entries in *LI*, and although it is not impossible for them to have been taken by Guðmundur from *SLR*, the likelihood is that they were inserted by him into *SLR*, and subsequently used again in his own dictionary (see above, pp. xii–xv). The inaccuracy of these quotations suggests that Guðmundur made them from memory. *LI* also contains several other quotations from *Njáls saga*, and these seem to be from GkS 2870 4to, or a manuscript with a similar text (e.g. *LI* p. 26, s.v. **Ben**, p. 45, s.v. **Dögl**). Worm apparently possessed or used a manuscript of *Njáls saga* at some time, for he mentions it as a source in *Monumenta Danica*.

There are a few other quotations ascribed to *Njáls saga* in *SLR*, two of which are in fact from *Laxdœla saga* (p. 121, under **Spurdagie**, p. 122, under **Stód**), and three that have not been identified at all (p. 4, under **Afsprenge**, p. 75, under **Logleisa**, p. 76, under **Lund**).

Laxdœla saga is nowhere mentioned in *SLR*, but there are four quotations which seem to be taken from it. Two of these are ascribed to *Njáls saga* (p. 121, s.v. **Spurdagie**, p. 122, s.v. **Stód**), and one to 'Isfird S :' i. e. *Hávarðar saga* (p. 21, s.v. **Brautar geinge**), but the passages do not occur in these sagas. There is no mention of the source of the fourth quotation (p. 58, s.v. **Hyggia**). It is probable that all four are taken from Möðruvallabók, to which, since it was at this time in the north of Iceland, Magnús Ólafsson almost certainly had access. But it is likely that the quotations were made from memory, for if he had had the manuscript before him when making the dictionary, it would be difficult to account for the wrong ascriptions. On the other hand, Magnús may have noted down the quotations when he was reading the saga, and subsequently forgotten where he took them from.

Although he almost certainly knew Möðruvallabók, the other sagas found in this manuscript which are used as sources for *SLR* (*Egils saga* and *Bandamanna saga*) are quoted from paper manuscripts. This confirms that he no longer had access to the vellum at the time of the compilation of the dictionary. He may have read Möðruvallabók during the period of his office at Möðruvellir (see above, p. vii).

Fóstbræðra saga is not mentioned in the list of sources, nor by this name in the glossary, but there are two quotations (or rather, paraphrases of passages) which seem to be from it (p. 36, s.v. ***Foarn** and p. 100, s.v. **Ötraudur**), besides the proverb on p. 36, s.v. ***Feigur** which may also derive from it. The passages seem to have been written from memory, and it is not possible to determine what manuscript they derive from.

Eyrbyggja saga is mentioned in the list of sources, but there is only one reference to it in the glossary, p. 9 under **Arsalur**, probably from memory.

Vǫlsunga saga is referred to as 'Historia Sigurdi Hafnsbana' [i.e. Fáfnisbana] in the list of sources, and as 'Historiâ Sigurdi Jofnis bana' on pp. 108–9, under **Runar** (pp. 108–11), where (parts of) eight verses from the version of *Sigrdrífumál* in that saga are quoted with explanations. Magnús had already made a transcript of *Sigrdrífumál* from *Vǫlsunga saga* in R 702 (see *Magnúsarkver* 105), and the text of the eight verses in *SLR* agrees closely with that in this manuscript.

There is a single reference to *Ragnars saga loðbrókar* ('Regnars Sag:') on p. 18 under **Blodugla** (see note on this entry, p. 315 below). *Ragnars saga* generally appears as a continuation of *Vǫlsunga saga* in manuscripts, and Magnús evidently had had access to texts of both when he was working on *Vǫlsunga saga*, and he sent copies of verses from *Ragnars saga* to Worm in 1632 (see *Magnúsarkver* 104–5). But it is probable that he no longer had *Ragnars saga* by him when he was making the glossary, for the reference to it seems to have been made from memory, like the reference to Ragnarr loðbrók on p. 27 under ***Dyblitza** (which, however, was not in DG 55 and may have been added to the glossary in Copenhagen). On the quotation in *SLR* from *Krákumál*, see note to p. 41 ***Ger** (on pp. 328–9).

Hrólfs saga kraka is not mentioned in the list of sources, but there are two references to it, p. 55, under ***Hornablaastur**, and p. 5, under ***Alur**. Neither is in DG 55. It is probable, as suggested by Desmond Slay, that both these quotations were inserted into the glossary by Guðmundur Andrésson, who also quotes from *Hrólfs saga* in *LI*. See Desmond Slay, *The Manuscripts of Hrólfs saga kraka*, 134–5; *Hrólfs saga kraka* (1960), 129–30.

There are 15 quotations from *Snorra Edda* included in *SLR*, of which only 7 are found in DG 55 (p. 63, s.v. **Kna**, p. 72, s.v. **Lendir menn**, p. 76, s.v. **Madur**, p. 79, s.v. **Maal**, p. 122, s.v. **Steint**, pp. 30–33, s.v. **Ey**, DG 55 s.v. **Gÿn** (this last was probably accidentally omitted from *SLR*), and these would have been in the original glossary and taken by Magnús Ólafsson from

his own *Laufás Edda*, which he compiled in 1608–9, using chiefly Codex Wormianus, which he had borrowed from Arngrímur Jónsson, but also some other manuscripts about which very little is known (see *Laufás Edda* 156–79). A manuscript made by Stephanius, which is now lost, but which was derived from the *Laufás Edda*, Codex Upsaliensis (probably), and Magnús's Latin translation of the former, later formed the basis of Resen's edition of the *Prose Edda* which was published in 1665 (see above, p. viii). Magnús's autograph copy of *Laufás Edda* survives in AM 758 4to, but this was a shortened version (the 'X version') that he sent to Arngrímur Jónsson in 1609. A fuller version (the 'Y version') survives in AM 743 4to and GkS 2368 4to.

The article **Madur** (pp. 76–9), besides the quotation from Konga heite in *Laufás Edda*, has a lengthy list of 'Attributa qvædam' (adjectives and phrases that were used to describe men). Some of these appear in *Laufás Edda* under Karlmanna kienningar, a few also appear elsewhere in *SLR*; others are found in various sagas such as *Grettis saga* and others from which words and quotations were taken in other articles in *SLR*. The quotation on p. 69 under **Lä**, from *Háttatal*, is not in *Laufás Edda* and was probably taken direct from Codex Wormianus.

Of the remaining quotations, three (p. 3, s.v. ***Afl** (1), p. 4, s.v. ***Akarn**, p. 27, s.v. ***Dur**), and three single words in *SLR* which are said to occur in the Edda (p. 14, ***Barme**, p. 18, s.v. ***Blik** (attributed to 'Skällda') and p. 36, ***Fliod**) were probably added to the glossary in Copenhagen by Guðmundur Andrésson, whose own dictionary contains many quotations from the same source (see above, pp. xii–xv), and probably also derive from *Laufás Edda*; two copies are known to have been at that time in Copenhagen, of which one may have been made available to him (*Laufás Edda* 62–3).

One last quotation from *Snorra Edda*, p. 40, s.v. ***Geir**, was taken from Brynjólfur Sveinson's *Conjectanea* (see above, pp. xv–xvii). This quotation evidently ultimately derives from the Codex Regius of the *Prose Edda*. See note on p. 328 below.

There are 13 quotations from the *Poetic Edda* in *SLR*, and none of these is in DG 55; moreover only one 'Edda' (which evidently means the *Prose Edda*) is mentioned in the list of sources in this manuscript, while *SLR* specifies both Eddas. Therefore it seems certain that they were all added to the glossary in Copenhagen. One of them, from *Grímnismál*, p. 41, s.v. ***Ger**, is evidently taken, along with some other quotations from various sources, from Brynjólfur Sveinsson's *Conjectanea* (see above, p. xvii, and below, pp. 328–9). Another, from *Grottasǫngr*, p. 27, s.v. ***Dapur**, is taken from paper leaves inserted into Codex Wormianus from Stockholm Perg. 4to 3 while it was in Worm's possession (and so ultimately derives from the Codex Regius of *Snorra Edda*; see *Laufás Edda* 157). But the other 11 quotations from the *Poetic Edda* in *SLR* are taken from *Vǫluspa* (p. 7, s.v. ***Ar**, p. 13, s.v. ***Badmur**, p. 42, s.v. ***Geisan**) and

Hávamál (p. 12, s.v. *__Aulur__ and *__Auldur__, p. 14, s.v. *__Bauta steinn__, p. 22, s.v. *__Bu__, p. 36, s.v. *__Fior__, p. 38, s.v. *__Gan__, p. 43, s.v. *__Glamme__, p. 59, s.v. **Igiolld**). Evidence that these eleven quotations were added to the glossary by Guðmundur Andrésson is given above on pp. xii–xv.

These quotations from the *Poetic Edda* all (except for the one from *Grottasǫngr*) apparently derive from a copy of the Codex Regius of the *Poetic Edda*. At this time, this manuscript belonged to Brynjólfur Sveinsson, who sent a paper copy of it to Stephanius in 1645 (see Ole Worm's *Correspondence* 522). This copy is now lost, but it was apparently the manuscript to which Guðmundur Andrésson had access for his study of the Eddic poems. Peder Syv evidently also used it when he compiled AM 760 4to in 1662 (see *Laufás Edda* 72). When Resen published *Vǫluspá* and *Hávamál* with his edition of *Snorra Edda* (*Laufás Edda*) of 1665, in which he used some of Guðmundur's commentaries, his text was evidently based on the same paper manuscript. But by the time of this publication, the Codex Regius itself was already in Denmark, and the text of the poems was corrected from the vellum. But Resen's text of *Hávamál* still contains some deviations from the Codex Regius which probably derive from the copy used by Guðmundur (he obviously did not realise that the paper manuscript was copied from the vellum, as he includes some of its readings as variants in his notes). Some of these variants correspond with the readings of the quotations in *SLR*, showing that these quotations are also taken from Stephanius's copy of the Codex Regius. These readings from Resen's 1665 editions of *Vǫluspá* and *Hávamál* are given in the notes to individual articles in *SLR* that contain quotations from these two poems.

The same paper copy of the Codex Regius, or a copy of it, may also have been the one used by Stefán Ólafsson, who worked on *Vǫluspá* in 1664; his notes on the poem were also included by Resen in his 1665 edition. Cf. also *Vǫluspá* 1673, p. 40, where the reading of *Vǫluspá* 19 is similar to that under ***Badmur** in *SLR* p. 13.

There are also many quotations from these two poems in *LI*, which are taken from the same paper manuscript, and many of these correspond to the quotations in *SLR*. These similarities are also noted in the notes to each of the relevant articles in *SLR*.

In the second edition of *Literatura Runica* (1651), Worm included several quotations from *Vǫluspá* and *Hávamál*, which are also taken from the same copy as was used by Guðmundur Andrésson. None of the passages quoted, however, corresponds closely to the quotations in *SLR* (see *Ole Worm's Correspondence* xxiv note, and 522).

Various lawbooks provided another 17 quotations. Only *Grágás* is mentioned in the list of sources, but several lawbooks seem to have been used by the compilers of the glossary. It is doubtful, however, whether many of the references can be regarded as quotations, in the sense of having been copied from manuscripts. Many of them contain only single

words or very short phrases, and most of the longer quotations are so different from the known texts of the lawbooks that they must surely be paraphrases of passages remembered from the laws. Other references are almost certainly not quotations, but glosses to sentences and phrases found in various places among the laws, as e.g. p. 8, under **Arinhaukur**, p. 15, under **Beyst**. This being the case, it is generally impossible to determine what versions were used, and in some cases even which particular book is referred to. Probably only those quotations that are in DG 55 were in Magnús's original glossary. The rest seem to have been added in Copenhagen, probably by Guðmundur Andrésson (see above, pp. xi–xv). Among those that were in the original glossary are three references to *Grágás,* p. 5, under **Aliostsrade**, p. 15, under **Beyst**, p. 95, under **Oæll**. One quotation is referred to 'Vet. Leg.' (p. 54, under **Hóldur**). This seems to mean the later *Gulaþingslǫg* (Magnús Hákonarson's *Landslǫg*). Two quotations are referred to 'Codex', which in the seventeenth century usually refers to *Jónsbók*, which was still used in Iceland at that time (p. 44, under **Gradungur**, p. 69, under **Landrad**); and that on p. 7, under **Argafas**, which has no reference to a source, also appears to be from *Jónsbók*. The proverb quoted p. 39, under **Gardur**, is found in *Jónsbók* as well as in *NGL* I 40 (the earlier *Gulaþingslǫg*) and *NGL* I 289 (*Hákonarbók*). Of the references to lawbooks that seem to have been added in Copenhagen, only two (p. 8, under **Arinhaukur** and p. 50, under **Hæll** (2)) are to *Grágás*, though they neither seem to relate to it; the first is a gloss to a passage in the later *Gulaþingslǫg*, the second does not seem to relate to any lawbook. The reference accompanying two quotations (p. 5, under **Aleiga**, p. 98, under **Oknyttir**) is 'In codice legum'. Like Magnús's 'Codex', this seems to refer to *Jónsbók* (though the second is in fact closer to *Bjarkeyjarréttr*). The remaining five quotations (p. 1, under **Aa**, p. 2, under **Aburdur**, p. 12, under **Aulfær**, p. 13, under **Æs**, p. 80, under **Mäle**) are all referred simply to 'Logbok'. By this also, the compiler probably means *Jónsbók*, although not all the quotations are found in that book, and some might equally well have been taken from *Grágás*.

There are two references to a 'Vetus Translatio' in the glossary (p. 5, under **Allturtyle,** p. 9, under ***Astrakadur Salur**), which is also noted in the list of sources. The book referred to is apparently the *Guðbrandsbiblía* of 1584. There is also quite a number of individual words included in the glossary that appear for the first time in Icelandic either in *Guðbrandsbiblía* or in Oddur Gottskálksson's translation of the New Testament (1540).

There are six quotations from an Icelandic translation of the treatise 'De Conflictu Vitiorum et Virtutum' by Bishop Isidore of Seville (p. 70, under **Laustur**, p. 87, under **Munód**, p. 103, under **Puke**, p. 119, under **Skröpa madur**). The Latin text of this work is given in Migne LXXXIII cols 1131–44 (cf. also Migne XL cols 1091–1106). It seems that only one fragment of this translation now survives. This is in AM 655 XXVI 4to, which consists

of only two leaves, and is printed in *Leifar fornra kristinna fræða íslenzkra* 180–82. Only one of the six quotations in *SLR* is included in this fragment, that on p. 119, under **Skröpa madur** (there is no reference to the source here; the one on p. 70, under **Laustur** is referred simply to 'Vetus dictum', the others to 'Antiqviss: libellus de pugna vitiorum & virtutum', 'In vetustissimo libello qvi est de colloqvio virtutum & vitiorum'; the list of sources (both in *SLR* and in DG 55) has 'Pugna vitiorum & virtutum'). The others are from parts of the translation not preserved.

There are three quotations from *rímur* (p. 10, under ***Audna**, p. 68, under **Kurt**, p. 91, under **Nid**) and one misquotation from a ballad (p. 53, under ***Heya**). The quotation from *Krákumál*, p. 41, under ***Ger**, is discussed in the note to that article (pp. 328–9), the whole of which was taken from *Conjectanea*.

The entries under **Vijglysing** (pp. 134–9, including the riddles from *Króka-Refs saga*) and **Mvta** (p. 88–9, including the poem *Tröllaslagur*) were probably taken from material included in a now lost letter (or letters) from Jón Magnússon to Worm in 1640 (see pp. xix–xxi above).

Two versions of Brynjólfur Sveinsson's *Conjectanea* seem to have been used for 8 or 9 entries. The material taken from this book includes quotations from *Sturlaugs saga starfsama*, *Qrvar-Odds saga*, *Snorra Edda*, *Grímnismál* and *Krákumál*. See pp. xv–xix above.

There are also many words that are illustrated by proverbs from various sources, but probably chiefly collected from the current usage of the seventeenth century. Of these, perhaps 36 were in the original glossary. Sixteen of the proverbs in *SLR* are lacking in DG 55, of which three are under a head-word beginning with F (see p. ix above). The remaining 13 may have been added by a reviser.

Most of the proverbs quoted are well known from other Icelandic sources. References are rarely given to them in *SLR*, but many of them are found in the same sagas as are quoted elsewhere in the glossary. Although in these cases the sagas are not necessarily the only source of the compiler's knowledge of the proverbs, it is very likely that some of them were copied from the sagas along with the other quotations from them. Many of the proverbs quoted are found in *Grettis saga*, which is particularly rich in proverbs. Others of the proverbs are found in sagas that are not quoted elsewhere in the glossary, and in these cases too, the sagas are not necessarily the source of the proverbs (except where there is a specific reference, e.g. the proverb on p. 104, s.v. **eg Qvæd**), which cannot therefore be regarded as quotations. Many of them were probably still current in the seventeenth century.

A third group of proverbs apparently do not occur in the older literature, and these were almost certainly included by the compiler from those current in his own time, cf. the words 'Paræmia vulgaris' s.v. **Dapur** (p. 27) and elsewhere.

Many of these proverbs (and other expressions that are not strictly speaking proverbs) are also found in one or more of the collections of Icelandic proverbs made during the seventeenth century, e.g. those of Jonas Rugman and Guðmundur Ólafsson, and other as yet unpublished collections (see JS 6 8vo and JS 391 8vo in the Bibliography). In some cases *SLR* may have been a source for these collectors, but sometimes they are independent, for often they give slightly different versions, and sometimes several versions of the same proverb (cf. those under ***Frynn** (p. 37), **Hætta** (p. 50), **Makinde** (only in DG 55, 30v).

Many of the various short phrases and idioms used as examples were probably chiefly collected from current seventeenth-century usage, though quite a lot of them appear in texts used for quotations elsewhere, and may have been suggested by acquaintance with the phrases in the same texts. The many entries that contain just individual words may also in many cases be collected from the same texts that were used for quotations, and a particularly large number of them are found in *Grettis saga* and *Egils saga*. Others may of course be taken from the oral language of the seventeenth century; this is sometimes indicated by comments by the compiler to that effect, e.g. 'Item dicitur' p. 143, s.v. **Þrótinn**, 'Vulgo dicimus' p. 108, s.v. **Róstu vedur**, and 'proverbium' passim, which here signifies 'idiom' as well as 'proverb'. A particularly large number of the words and phrases not accompanied by quotations are lacking in DG 55, so many of them may have been added to the glossary in Copenhagen (many of them are problematical or of doubtful authenticity). In the notes, a selection of the known occurrences of all the phrases and words listed in *SLR* and/or DG 55 in early texts, particularly in texts that are also the sources of quotations, are listed. Where they are not found in early texts, the first known occurrence in writing is indicated.

Of the approximately 330 entries in *SLR* that do not contain quotations, probably about 295 were in the original glossary and about 35 were added in revision.

BIBLIOGRAPHICAL REFERENCES AND ABBREVIATIONS

Äldsta delen af Cod. 1812 4to Gml. kgl. Samling på kgl. Biblioteket i København. Ed. Ludvig Larsson. København 1883. Samfund til Udgivelse af gammel nordisk Litteratur.

Alexanders saga. Ed. Finnur Jónsson. København 1925.

Alfræði íslenzk I–III. Ed. Kr. Kålund og N. Beckman. København 1908–18. Samfund til Udgivelse af gammel nordisk Litteratur.

Alþingisbækur Íslands. Reykjavík 1912–69.

Annálar 1400–1800 I–VI. Reykjavík 1922–87.

Apographum Donationis Testamentariæ qua . . . Dn. Magnus Gabriel de la Gardie . . . legavit. Holmiae 1672.

Árna saga biskups: Íslenzk fornrit XVII, 1–212.

Arne Magnussons Håndskriftfortegnelser. Ed. Kr. Kålund. København 1909.

Arngrimi Jonae Opera Latine Conscripta I–IV. Ed. Jakob Benediktsson. Hafniæ 1950–57. Bibliotheca Arnamagnæana IX–XII.

Arnheiður Sigurðardóttir. 'Nokkrir málshættir úr málsháttasöfnum dr. Hallgríms Schevings'. *Skírnir* CXXXI (1957), 89–138.

Árni Magnússons Levned og Skrifter I–II. Udgivet af Kommissionen for det Arnamagnæanske Legat. København 1930.

Bandamanna saga: Íslenzk fornrit VII, 291–363.

Bárðar saga: Íslenzk fornrit XIII, 99–172.

Barlaams ok Josaphats saga. Ed. R. Keyser and C. R. Unger. Christiania 1851.

Biskupa sögur I–II. Gefnar út af Hinu íslenzka bókmentafélagi. Kaupmannahöfn 1858–78.

Biskupasögur Jóns prófasts Halldórssonar í Hítardal I–II. Sögufélag gaf út. Reykjavík 1903–15.

Bjarnar saga Hítdœlakappa: Íslenzk fornrit III, 109–211.

Björn Halldórsson. *Lexicon islandico–latino–danicum Biornonis Haldorsonii* I–II. Havniæ 1814.

Blöndal, Sigfús. *Íslensk–dönsk orðabók*. Reykjavík 1920–24.

Boer, R. C. 'Die handschriftliche Überlieferung der Grettissaga'. *Zeitschrift für deutsche Philologie* XXXI (1899), 40–60.

Bósa saga. Ed. Otto Liutpold Jiriczek. Strassburg 1893.

Bragða-Mágus saga. Ed. Gunnlaugur Þórðarson. Kaupmannahöfn 1858.

Breta sögur. Ed. Jón Sigurðsson. Kjöbenhavn 1848. *Annaler for Nordisk Oldkyndighed og Historie*.

Byskupa sǫgur I. Ed. Jón Helgason. København 1938.

Bǫglunga sǫgur. Soga om Birkibeinar og Baglar. Del II. Ed. Hallvard Magerøy. Oslo 1988.

Cleasby–Vigfusson: Richard Cleasby and Gudbrand Vigfusson. *An Icelandic–English Dictionary*. Second Edition with a Supplement by William A. Craigie. Oxford 1957.

Codex Frisianus. Ed. C. R. Unger. Christiania 1871.
Diplomatarium Islandicum I– . Reykjavík 1911– .
Diplomatarium Norvegicum I–XIX. Christiania 1849–1910.
Droplaugarsona saga: Íslenzk fornrit XI, 135–80.
Edda Islandorum. Ed. P. J. Resen. Hafniæ 1665. See also *Two Versions of Snorra Edda from the 17th Century* II. Ed. Anthony Faulkes. Reykjavík 1977. [Both editions include Resen's editions of *Vǫluspá* and *Hávamál* published with *Edda Islandorum* in 1665.]
Egils-saga. Havniæ 1809.
Egils saga Skallgrímssonar. Ed. Bjarni Einarsson. Copenhagen 2001. Editiones Arnamagnæanæ A 19.
Egils saga Skallagrímssonar. Ed. Finnur Jónsson. København 1886–8.
Egla: Egils saga Skallagrímssonar. Ed. Sigurður Nordal. Reykjavik 1933. Íslenzk fornrit II.
Eigils saga Skalla-Grímssonar. Hrappsey 1782.
Einar Ól. Sveinsson. 'Ágrip af andmælaræðu við doktorsvörn Halldórs Halldórssonar 12. júni 1954'. *Skírnir* CXXVIII (1954), 206–18.
Eiríks saga rauða: Íslenzk fornrit IV, 193–237, 401–34.
Eiríks saga víðfǫrla. Ed. Helle Jensen. København 1983. Editiones Arnamagnæanæ B 29.
Eirspennill. Ed. Finnur Jónsson. Kristiania 1916.
Erex saga Artuskappa. Ed. and tr. Foster W. Blaisdell. København 1965. Editiones Arnamagnæanæ B 19.
Eyrbyggja saga: Íslenzk fornrit IV, 1–184.
Fagrskinna: Íslenzk fornrit XXXIV, 55–373.
Fas: *Fornaldar sögur Nordrlanda* I–III. Ed. C. C. Rafn. Kaupmannahöfn 1829–30.
Faulkes, Anthony. *Edda Magnúsar Ólafssonar*. Reykjavík 1979. [= *Laufás Edda*]
Finnboga saga: Íslenzk fornrit XIV, 251–340.
First Grammatical Treatise, The. Ed. Hreinn Benediktsson. Reykjavík 1972.
FJ: Finnur Jónsson. 'Oldislandske ordsprog og talemåder'. *Arkiv för nordisk filologi* XXX (1914), 61–111 and 170–217.
Flateyjarbók I–III. Ed. Guðbrandur Vigfússon and C. R. Unger. Kristiania 1860–68.
Fljótsdœla saga: Íslenzk fornrit XI, 213–96.
Flóamannasaga: Íslenzk fornrit XIII, 229–327.
Flóres saga: *Saga af Flóres ok Blankiflúr*. Ed. Brynjolf Snorrason. Kjöbenhavn 1850. *Annaler for Nordisk Oldkyndighed og Historie*.
Fms: *Fornmanna sögur* I–XII. Kaupmannahöfn 1825–37.
Fóstbrœðra saga: Íslenzk fornrit VI, 119–276.
Fritzner, Johan. *Ordbog over det gamle norske Sprog* I—III. Kristiania 1886–96.
Fss: *Fornsögur Suðrlanda*. Ed. Gustaf Cederschiöld. Lund 1884.

Færeyinga saga. Ed. Ólafur Halldórsson. Reykjavík 1987.
Gísla saga: Íslenzk fornrit VI, 3–118.
Gísla saga 1960: *Membrana Regia Deperdita* 1–80. Ed. Agnete Loth. København 1960. Editiones Arnamagnæanæ A 5.
GJ: Guðmundur Jónsson. *Safn af íslenzkum orðskviðum, fornmælum, heilrædum, snilliyrðum, sannmælum og málsgreinum*. Copenhagen 1830.
GÓ: Guðmundur Ólafsson. *Thesaurus adagiorum linguæ septentrionalis antiquæ et modernæ*. Ed. Gottfrid Kallstenius. Lund 1930. Skrifter utgivna af Vetenskaps-Societeten i Lund XII.
Grágás I a and b: *Grágás* I–II. Ed. Vilhjálmur Finsen. Kjøbenhavn 1852.
Grágás II: *Grágás* efter det Arnamagnæanske Haandskrift nr. 334 fol, Staðarhólsbók. Ed. Vilhjálmur Finsen. Kjøbenhavn 1879.
Grágás III: *Grágás. Skálholtsbók*. Ed. Vilhjálmur Finsen. Kjøbenhavn 1883.
Grettla: *Grettis saga Ásmundarsonar*. Ed. Guðni Jónsson. Reykjavík 1936. Íslenzk fornrit VII.
Grettis saga 1756: see *Nockrer Marg-Frooder Søgu-Þætter Islendinga*.
Grettis saga Ásmundarsonar. Ed. R. C. Boer. Halle a. S. 1900. Altnordische Saga-Bibliothek VIII.
Grœnlendinga saga: Íslenzk fornrit IV, 239–69.
Guðbrandsbiblía: *Biblia. Þad er Øll Heiløg Ritning*. Ed. and tr. Guðbrandur Þorláksson. Holum 1584.
Guðmundar sögur biskups I. Ed. Stefán Karlsson. Kaupmannahöfn 1983. Editiones Arnamagnæanæ B 6.
Guðmundur Andrésson. *Deilurit*. Ed. Jakob Benediktsson. København 1948. Íslenzk rit síðari alda 2.
Gunnars saga Keldugnúpsfífls: Íslenzk fornrit XIV, 341–79.
Gunnlaugs saga: Íslenzk fornrit III, 49–107.
Gunnlaugur Oddsen. *Ordabók*. Kaupmannahöfn 1819.
Gyðinga saga. Ed. Kirsten Wolf. Reykjavík 1995.
Gylfaginning = Snorri Sturluson, *Edda. Prologue and Gylfaginning*. Ed. Anthony Faulkes. London 2005.
Gödel, Vilhelm. *Katalog öfver Upsala Universitets Biblioteks fornisländsa och fornnorska handskrifter*. Upsala 1892.
Hákonar saga Hákonarsonar. Ed. Marina Mundt. Oslo 1937.
Hallfreðar saga: Íslenzk fornrit VIII, 133–200.
Harðar saga: Íslenzk fornrit XIII, 1–97.
Háttatal = Snorri Sturluson, *Edda. Háttatal*. Ed. Anthony Faulkes. London 1999.
Hauksbók. Ed. Eiríkur Jónsson and Finnur Jónsson. Køben haven 1892–6.
Hávarðar saga Ísfirðings. Ed. Björn K. Þórólfsson. København 1923. Samfund til Udgivelse af gammel nordisk Litteratur.
Hávarðar saga: Íslenzk fornrit VI, 289–358.
Heiðarvíga saga: Íslenzk fornrit III, 213–328.
Heilagra manna søgur I–II. Ed. C. R. Unger. Christiania 1877.

Heimskringla: see Snorri Sturluson.
Hemings þáttr Áslákssonar. Ed. G. F. Jensen. Copenhagen 1962. Editiones Arnamagnæanæ B 3.
Hólar Cato, The. Ed. Halldór Hermannsson. New York 1958. Islandica XXXIX.
Hrafnkels saga: Íslenzk fornrit XI, 95–133.
Hrafns saga Sveinbjarnarsonar. Ed. Guðrún P. Helgadóttir. Oxford 1987.
Hrólfs saga kraka. Ed. Desmond Slay. Copenhagen 1960. Editiones Arnamagnæanæ B 1.
Hœnsa-Þóris saga: Íslenzk fornrit III, 1–47.
Icelandic Homily Book, *Lemmatized Index to the*. Ed. Andrea de Leeuw van Weenen. Reykjavík 2004.
ÍF: Íslenzk fornrit. Reykjavík 1933– .
ÍO: Halldór Halldórsson. *Íslenzk orðtök*. Reykjavík 1954.
Islendzk Æventyri. Ed. Hugo Gering. Halle a. S. 1882.
Íslenzk fornkvæði I–II. Ed. Svend Grundtvig and Jón Sigurðsson. København 1854–5.
Íslenzk fornkvæði I–VIII. Ed. Jón Helgason. Hafniæ 1962–81. Editiones Arnamagnæanæ B 10–17.
Íslenzkar gátur, skemtanir, vikivakar og þulur I–IV. Ed. Jón Árnason og Ólafur Davíðsson. Kaupmannahöfn 1887–1903.
Íslenzkar þjóðsögur og æfintýri I–II. Ed. Jón Árnason. Leipzig 1862–4. Second edition I–VI. Ed. Árni Böðvarsson and Bjarni Vilhjálmsson. Reykjavík 1954.
Jakob Benediktsson. 'Íslenzkar heimildir í Saxo-skýringum Stephaniusar'. *Landsbókasafn Íslands. Árbok* (1946–47), 104–14. Reprinted in *Afmælisskveðja til Halldórs Hermannssonar 6. janúar 1948*, 46–56. Reykjavík 1948.
Jakob Benediktsson (ed). *Two Treatises on Iceland from the 17th Century*. Copenhagen 1943. Bibliotheca Arnamagnæana III.
JÓlGrv = Jón Ólafsson of Grunnavík (1705–79), MS Dictionary (Lexicon Islandicum, AM 433 fol., 9 vols) in Árnastofnun, cited from a collection of slips made by Jakob Benediktsson.
Jómsvíkinga saga. Ed. Carl af Petersens. Lund 1879.
Jómsvíkinga saga 1962: *The Saga of the Jomsvikings*. Ed. N. F. Blake. London 1962.
Jón Helgason. 'Athuganir um nokkur handrit Egils sögu'. *Nordæla. Afmæliskveðja til . . . Sigurðar Nordals . . . sjötugs 14. september 1956*, 110–48. Reykjavík 1957.
Jónsbók. Ed. Ólafur Halldórsson. København 1904.
Jóns saga helga = Jóns saga Hólabyskups ens helga. Ed. Peter Foote. Copenhagen 2003. Editiones Arnamagnæanæ A 14.
Jón Þorkelsson. *Om Digtningen på Island i det 15. og 16. Århundrede*. København 1888.
JR: *Jonas Rugmans Samling av isländska talesätt*. Ed. Gottfrid Kallstenius.

Uppsala 1927. Skrifter utgivna av K. Humanistiska Vetenskaps-Samfundet i Uppsala XXII:8. *Efterskörd till Jonas Rugmans Samling av isländska talesätt*. Ed. Gottfrid Kallstenius. Uppsala 1928. Skrifter utgivna av K. Humanistiska Vetenskaps-Samfundet i Uppsala XXV:2.

JS 6 8vo. Pröblemata et Pröverbia Moräliä . . . utlagder og samantekner af G:B:S:P: Anno 1640.

JS 391 8vo. Málsháttasafn eftir Magnús Jónsson í Ögri, 1780. [On the title page, this manuscript has: 'Þesse Bókar-Únge Inne helldùr Rádgátur Edùr Ordsqvide, sem saman sankad hefr, sá nafnfræge Høfdíngsmann Magnus Jonsson kalladr prude er bió at Øgre . . . Nú Endur skrifad (ef so ma heita) á Arney af ÓIS.' Magnús prúði died in 1594, and the collection in JS 391 8vo, which is probably largely his, is therefore older than *SLR*. See Arnheiður Sigurðardóttir (1957), 93–4. Both these manuscript collections seem to be entirely independent of *SLR*.]

Jökuls þáttr Búasonar: Íslenzk fornrit XIV, 45–59.

Karlamagnus saga og kappa hans. Ed. C. R. Unger. Kristiania 1860.

Kjalnesinga saga. Academisch proefschrift . . . door Johanna A. H. Posthumus. Groningen 1911.

Kjalnesinga saga: Íslenzk fornrit XIV, 1–44.

Knýtlinga saga: Íslenzk fornrit XXXV, 91–321.

Kormaks saga: Íslenzk fornrit VIII, 203–302.

Króka-Refs saga: Íslenzk fornrit XIV, 117–60.

Kvæðasafn eptir nafngreinda íslenzka menn frá miðöld. Gefið út af Hinu íslenzka bókmentafélagi. Reykjavík 1922–7.

Kålund, Kr. *Katalog over den Arnamagnæanske Handskriftsamling* I–II. København 1889–94.

Landnámabók: Íslenzk fornrit I, 29–397.

Laufás Edda: *Two Versions of Snorra Edda from the 17th Century* I. Ed. Anthony Faulkes. Reykjavík 1979. [In references, Ds = Dæmisaga]

Laxdœla saga: Íslenzk fornrit V, 1–248.

Laxdæla-saga. Sumptibus Legati Magnæani. Hafniæ 1826.

Leifar fornra kristinna fræða íslenzkra. Ed. Þorvaldur Bjarnarson. Kaupmannahöfn 1878.

LI: Guðmundur Andrésson. *Lexicon islandicum*. Havniæ 1683. Reprinted in *Lexicon Islandicum. Orðabók Guðmundar Andréssonar*. Ed. Gunnlaugur Ingólfsson and Jakob Benediktsson. Reykjavík 1999.

Lind, E. H. *Norsk-isländska dopnamn ock fingerede namn från medeltiden*. Uppsala 1905–15.

Lind, E. H. *Norsk-isländska personbinamn från medeltiden*. Uppsala 1920–21.

Ljósvetninga saga: Íslenzk fornrit X, 1–106.

LP = Lexicon Poeticum. Rev. Finnur Jónsson. København 1931.

Magnúsarkver. The Writings of Magnús Ólafsson of Laufás. Ed. Anthony Faulkes. Reykjavík 1993.

Málsháttakvæði: *Skj* A II 130–36.
Maríu saga. Ed. C. R. Unger. Christiania 1871.
Migne: *Patrologiæ cursus completus*. Series Latina. Ed. J.-P. Migne. Parisiis 1844–55.
Morkinskinna. Ed. Finnur Jónsson. København 1932. Samfund til Udgivelse af gammel nordisk Litteratur.
Munnmælasögur 17. aldar. Ed. Bjarni Einarsson. Reykjavík 1955. Íslenzk rit síðari alda 6.
NGL: *Norges gamle Love indtil 1387* I–V. Ed. R. Keyser and P. A. Munch (Gustav Storm and Ebbe Hertzberg). Christiania 1846–95.
Njála: *Brennu-Njáls saga*. Ed. Einar Ól. Sveinsson. Reykjavík 1954. Íslenzk fornrit XII.
Nockrer Marg-Frooder Søgu-Þætter Islendinga. Hoolum 1756.
Oddur Gottskálksson (tr.). *Hid Nya Testament*. Hróarskelda 1540.
ÓH: *Saga Óláfs konungs hins Helga. Den store saga om Olav den hellige*. Ed. Oscar Albert Johnsen and Jón Helgason. Oslo 1941.
ÓHLeg (*Legendary saga*): *Olafs saga hins helga. Die 'Legendarische Saga' über Olaf den Heiligen* (*Hs. Delagard. saml. nr. 8^{II}*). Ed. Anne Heinrichs et al. Heidelberg 1982.
Ole Worm's Correspondence with Icelanders. Ed. Jakob Benediktsson. Copenhagen 1948. Bibliotheca Arnamagnæana VII.
ONP: *Ordbog over det norrøne prosasprog* I– . København 1995– . For the unpublished parts of this dictionary, the online word-list at <http://www.onp.hum.ku.dk> has been used.
OrðHásk: Ritmálssafn Orðabókar Háskólans <http://lexis.hi.is>
Orkneyinga saga. Ed. Sigurður Nordal. København 1913–16. Samfund til Udgivelse af gammel nordisk Litteratur.
Orms þáttr Stórólfssonar: Íslenzk fornrit XIII, 395–421.
ÓTM: *Óláfs saga Tryggvasonar en mesta*. Ed. Ólafur Halldórsson. København 1958–2000. Editiones Arnamagnæanæ A 1–3.
*ÓT*Oddr: *Óláfs saga Tryggvasonar* eptir Odd munk Snorrason. Íslenzk fornrit XXV, 123–362.
Páll Eggert Ólason. *Íslenzkar æviskrár* I–V. Reykjavík 1948–52.
Páll Eggert Ólason. *Menn og menntir siðskiptaaldarinnar á Íslandi* I–IV. Reykjavík 1919–26.
Páll Eggert Ólason. *Saga Íslendinga* V. Reykjavík 1942.
Píslarsaga séra Jóns Magnússonar. Ed. Matthías Viðar Sæmundsson. Reykjavík 2001.
Postola sögur. Ed. C. R. Unger. Christiania 1874.
Ragnars saga loðbrókar: see *Vǫlsunga saga*.
Reykdœla saga: Íslenzk fornrit X, 149–243.
Riddara sögur. Ed. Eugen Kölbing. Strassburg 1872.
Rímnasafn I–II. Ed. Finnur Jónsson. København 1905–22. Samfund til Udgivelse af gammel nordisk Litteratur.

Rómverja sögur: in *Fire og Fyrretyve . . . Prøver af Oldnordisk Sprog og Literatur*. Ed. K. Gíslason. Kjøbenhavn 1860.
Runólfur Jónsson. *Grammaticæ Islandicæ Rudimenta*. Hafniæ 1651.
Sagan af Sigurði þögula. Ed. Einar Þórðarson. Reykjavík 1883.
Saxo Grammaticus. *Historiæ Danicæ libri XVI*. Ed. Stephan J. Stephanius. Soræ 1644.
Sigurðar saga þögla. Ed. Einar Þórðarson. Reykjavík 1883.
Skáldskaparmál = Snorri Sturluson. *Edda. Skáldskaparmál*. Ed. Anthony Faulkes. London 1998.
Skálholtsbók yngsta: *Det Arnamagnæanske Haandskrift 81a Fol*. Ed. A. Kjær. Kristiania 1910.
Skarðsárbók. Ed. Jakob Benediktsson. Reykjavík 1966. Rit Handritastofnunar Íslands I.
Skj: *Den norsk–islandske Skjaldedigtning*. Ed. Finnur Jónsson. A I–II, B I–II. København 1912–15.
Slay, Desmond. *The Manuscripts of Hrólfs saga kraka*. Copenhagen 1960. Bibliotheca Arnamagnæana XXIV.
SLR: *Specimen Lexici Runici*. Hafniæ 1650.
Småstykker 1–16. København 1884–91. Samfund til Udgivelse af gammel nordisk Litteratur.
SnE: *Edda Snorra Sturlusonar*. Ed. Finnur Jónsson. København 1931.
SnE II: *Edda Snorra Sturlusonar* II. Hafniæ 1852.
SnE W: *Edda Snorra Sturlusonar. Codex Wormianus AM. 242, fol*. Ed. Finnur Jónsson. København 1924.
Snorri Sturluson. *Heimskringla* I–III. Ed. Bjarni Aðalbjarnarson. Reykjavik 1941–51. Íslenzk fornrit XXVI–XXVIII.
Snorri Sturluson. *Heimskringla* I–IV. Ed. Finnur Jónsson. København 1893–1901.
Stakar rímur frá 16., 17., 18. og 19. öld. Ed. Finnur Sigmundsson. Reykjavík 1960. Rit Rímnafelagsins IX.
Stefán Ólafsson. *Kvæði* I–II. Reykjavík 1885–6.
Stephanius, *Notæ uberiores*: *Stephani Johannis Stephanii Notæ uberiores in historiam Danicam Saxonis Grammatici*. Soræ 1645.
Stjórn. Ed. C. R. Unger. Christiania 1862.
Streingleikar. Ed. Robert Cook and Matthias Tveitane. Oslo 1979.
Sturlunga saga I–II. Ed. Gudbrand Vigfusson. Oxford 1878.
Sturlunga saga I–II. Ed. Jón Jóhannesson et al. Reykjavík 1946.
Svarfdæla saga: Íslenzk fornrit IX, 117–211.
Sverris saga. Ed. Gustav Indrebø. Kristiania 1920.
Sverris saga. Ed. Þorleifur Hauksson. Reykjavík 2007. Íslenzk fornrit XXX.
Thomas saga erkibyskups. Ed. C. R. Unger. Christiania 1869.
Valla-Ljóts saga: Íslenzk fornrit IX, 231–60.
Vápnfirðinga saga: Íslenzk fornrit XI, 21–65.

Vatnsdœla saga: Íslenzk fornrit VIII, 1–131.
Víga-Glúms saga: Íslenzk fornrit IX 1–98.
Vigfusson, Gudbrand, and F. York Powell, *An Icelandic Prose Reader.* Oxford 1879.
Víglundar saga: Íslenzk fornrit XIV, 61–116.
Viktors saga ok Blávus. Ed. Jónas Kristjánsson. Reykjavík 1964. Riddara sögur 2.
Vǫlsunga saga ok Ragnars saga loðbrókar. Ed. Magnús Olsen. København 1906–8. Samfund til Udgivelse af gammel nordisk Litteratur.
Vǫlsunga saga. Ed. R. G. Finch. London 1965.
Vǫluspá 1673: *Philosophia antiqvissima Norvego–Danica dicta Wøluspa*. Haffniæ 1673.
Worm, Ole. *Additamenta ad Monumenta Danica*. Hafniæ 1650.
Worm, Ole. *Danicorum monumentorum libri sex*. Hafniæ 1643. (*Monumenta Danica*)
Worm, Ole. *Runir seu Danica literatura antiqvissima*. Amsterodami 1636. Second edition: Hafniæ 1651. (*Literatura Runica*)
Þiðriks saga. Ed. H. Bertelsen. København 1908–11.
Þórðar saga hreðu: Íslenzk fornrit XIV, 161–226.
Þorláksbiblía: Biblía. Tr. Þorlákur Skúlason. Hólar 1644.
Þorskfirðinga saga: Íslenzk fornrit XIII, 173–227.
Þorsteins saga hvíta: Íslenzk fornrit XI, 1–19.
Þorsteins saga Síðu-Hallssonar: Íslenzk fornrit XI, 297–320.
Þorsteins þáttr uxafóts: Íslenzk fornrit XIII, 339–70.
Qgmundar þáttr dytts: Íslenzk fornrit IX. 99–115.
Qrvar-Odds saga. Ed. R. C. Boer. Leiden 1888.

INDEX OF MANUSCRIPTS

Arnamagnæan Collection:

AM 7 fol. 368
AM 19 fol. xxx
AM 20 b II fol. xxx
AM 61 fol. xxiii, xxix
AM 132 fol. (Möðruvallabók, M) xxiii, xxvi–xxviii, xxxi, xxxii
AM 145 fol. xxiii, xxvi, xxvii
AM 150 fol. xxv
AM 163 a and b fol. xxv
AM 180 b fol. xxiii, xxx
AM 242 fol. (Codex Wormianus of *Snorra Edda*) xxiii, xxxiii
AM 291 fol. ix
AM 324 4to xxxi
AM 325 III α 4to xxiii, xxx
AM 343 4to xvii
AM 344 4to xvii
AM 471 4to xvii, xx, xxviii
AM 477 4to xxv
AM 568 4to xxiii, xxvi–xxix
AM 571 4to xxv
AM 604 4to 382
AM 606 g 4to 348
AM 655 XXVI 4to xxiii, xxxv, 371
AM 743 4to (*Laufás Edda*) xxxiii
AM 748 I b 4to 322
AM 758 4to (*Laufás Edda*) xxxiii
AM 760 4to xxxiv
AM 762 4to viii, xxx
AM 856 4to xv–xviii, 302
AM 1005 4to xxix, xxx
AM 110 8vo 302
AM 148 8vo xxi, 371
AM 165 8vo 302

Royal Library, Copenhagen:

GkS 1005 fol. (Flateyjarbók) xxix
GkS 1006 fol. xxx
GkS 2365 4to (Codex Regius of *Poetic Edda*) xxiv, xxxiv
GkS 2367 4to (Codex Regius of *Prose Edda*) xxxiii
GkS 2368 4to (*Laufás Edda*) xxxiii
GkS 2870 4to (Gráskinna) xxxi
NkS 1714 4to xxiii, xxv
NkS 1824 b 4to xxiii
Kall 611 4to xxiii, xxv

Royal Library, Stockholm:

Perg. 4to 3 xxxiii
Perg. 4to 4 xxiii, xxxi
Papp. 4to 19 xxix

University Library, Uppsala:

R 693 viii
R 698 332
R 702 viii, xxx–xxxii
DG 10 xv
DG 11 (Codex Upsaliensis of *Snorra Edda*) xxxiii
DG 54 xx, xxi
DG 55 viii–xvi, xviii–xxi, xxiii, xxiv, xxvi– xxxiii, xxxv–xxxvii

National Library, Reykjavík:

Lbs 1407 4to xxix
Lbs 102 8vo 333
JS 28 fol. xxiii, xxvi–xxviii
JS 6 8vo xxxvii; see Bibliography
JS 391 8vo xxxvii; see Bibliography

British Library:

Add. 11,125 xxix

Bodleian Library:

Junius 120 xii

SPECIMEN LEXICI RUNICI

AND

GLOSSARIUM PRISCÆ LINGUÆ DANICÆ

DG 55

GLOSSARIVM
PRISCÆ LINGVÆ DANICÆ

collectum

a

MAGNO OLAI JSLANDO

Pastore Lavfaſiensi;

ANNO

M. DC. XXXVI.

SPECIMEN LEXICI RUNICI,

Obſcuriorum qvârundam vocum, qvæ in priſcis occurrunt Hiſtoriis & Poëtis Danicis, enodationem exhibens.

Collectum,

à

DN. MAGNO OLAVIO
Paſtore Laufaſienſi in Iſlandia doctiſsimo,

Nunc

in ordinem redactum
Auctum & Locupletatum,

ab

OLAO WORMIO,
in Acad. Hafn. P. P.

HAFNIÆ,
Impreſsum à Melchiore Martzan Acad. Typog.
ANNO M. DC. L.

Landsbókasafn Íslands

BENEVOLO LECTORI
OLAUS WORM
S. P. D.

LExicon qvod exhibeo, in mei ſolius uſum non uno anno elaboratum eſt. Cum enim inſtinctu & rogatu Majorum, me priſcæ noſtræ Literaturæ illuſtrandæ applicuiſſem, varia occurrerunt in ardua hac ſemita, à nemine, qvod ſciam, ante me calcata, qvæ ambiguum ſæpius me redderent, atq; non parum in propoſito remorarentur, eos conſulere coactus ſum, qvos in hac paleſtra exercitatos intellexeram. Qvi enim Alphabeta aut Chartulas qvasdam in hoc genere ſparſerunt, nihil qvod animum explere poſſet, ſuppeditarunt. Qvia vero in Patria paucos inveni, qvi manus auxiliatrices porrigere poſſent, ad Iſlandos (qvibus priſcam noſtram Lingvam familiarem noveram) confugi. Apud qvos jam paulatim depravari & alienis vocibus corrumpi, ſæpius indolui. Viros igitur ejus Inſulæ literatos & antiqvitatum peritos familiares mihi reddidi, qvos de remotioribus ac noſtro idiomate dubiis ſubinde conſulerem, qvod ſingulis annis ſemel tantum ob loci diſtantiam, & nunciorum raritatem fieri potuit. Multum tamen lento illo colloqvio profeciſſe me, ingenuè fateor, qvod ni gratâ mente agnoſcerem, bonorum favore me indignum judicarem. Præcipui verò qvi operam mihi locarunt gratiſſimam fuerunt Vir Rerendus & doctiſſ: Dn. Thorlacus Sculonius, Diœceſis Holenſis Epiſcopus vigilantiſſimus, meus olim in Academia hac Regia diſcipulus chariſſimus, de Eccleſiis & Scholis Iſlandiæ Borealis optimè meritus. Vir qvoq; Clariſſ: Dn. Arngrimus Jonas, Eccleſiarum Borealis Iſlandiæ olim inſpector fideliſſimus, antiqvitatum patriæ callentiſſimus, ſcriptis qvamplurimis Iſlandiæ honorem ac decus vindicantibus, celebris, qvem ſenio confectum, anno præterito diem ſuum obiiſſe ſeriò dolent omnes ejus Inſulæ Literati pariter & illiterati. Operam qvoq; gratiſſimam inter reliqvos ejus tractus contulit Dn. Magnus Olavius, hujus Lexici autor primarius, olim Scholæ Holenſis Moderator, tum Eccleſiæ Laufaſenſis paſtor fideliſſimus, Poëta in utraq; Lingva feliciſſimus, qvem cum ſubinde conſulerem, per aliqvot annos, jam u-

nam, jam aliam partem hujus Lexici transmiſit, indigeſtam tamen, & interpretatione fida indigentem. Quæ omnia cum haud parum ad Linguæ & rituum priſcorum illuſtrationem conferre viderem, cepi poſt ejus obitum ſchedas colligere, omnia in ordinem redigere, & quæ interpretatione Latinâ indigere videbantur, in gratiam exterorum toga Romana donare, atq; ab aliis hauſtis & perceptis locupletare, ſperans me rem non ingratam omnibus Linguæ & rituum priſcorum ſeptentrionalium cupidis facturum; præſertim cum à viris quibusdam Literatiſſimis hanc operam apud exteros expeti perciperem. Cumque diſtractæ Literaturæ meæ Runicæ exempla, prælo rurſum ſubjicere geſtiret Typographus, ei haud incommode ſubjungi poſſe exiſtimavi; Literas ut exciperent voces, quarum admiculo Monumenta ac Faſti facilius ac melius à curioſis intelligerentur. Cæterum non eſt quod hic vocum omnium priſcarum completum expectes Lexicon (quod alios in Iſlandia tentare novi) ſed maximè obſcurarum, poëticarum, & talium, in quibus ipſi Iſlandi, antiquitatum imperiti, quandoq; hærent, ſpecimen. Quod non nuda propinat vocabula, ſed una res magni momenti, ex præcipuis Hiſtoricis & Poëtis, documenti loco, adductas, quæ antiquitatum & variæ Literaturæ ſtudioſis, maximo eſſe poſſunt uſui. Autores quod attinet qui hic citantur, rari illi ſunt & non editi, in archivis quorundam Doctorum in Iſlandia M. SS. latitantes, quorum catalogum hic addere, operæ duxi precium, eorum qui ad manus meas pervenerūt addito argumento, ut vel guſtum aliquem eorum habeas, reliqua eruditis in Iſlandia commendans, ut eorum uſum fructum, non ſibi ſoli, ſed reliquo orbi literato communem faciant. In quo cum laborare jam intelligam virum doctiſſimum M. Brynolphum Svenonium, Auſtralis Iſlandiæ Epiſcopum vigilantiſſ: amicum meum dilectum, ut ſtrenuè in propoſito pergat, & diutius tot deſideriis bonorum non deſit hortor. Quin patriæ honorem, ſibi verò gloriam & famam hiſce ſtudiis ſit conciliaturus non dubitabit. Ego certè ingenue fateor, tot magnorum virorum in exteris applauſus effeciſſe, ut me nunquam horum laborum penituerit. Hæc ſunt benevole Lector, quæ te ſcire volebam. Tu porrò conatibus hiſce favere perge, ſic ad majora alios animabis; ego n. in Climacterico meo magno curis & laboribus fractus, lampada ſucceſſoribus in hoc genere, lubens jam trado.

Sylla-

Avctores qvi citantur.

1. *Historia Gretteri, qvæ Grettla dicitur.*
2. *Nial*
3. *Olufs sögu*
4. *Vetus Tranſlatio*
5. *Eglu, .\· Historia Egilli Scallagrim.*
6. *Graagaes*
7. *Jarla söga*
8. *Bica saga*
   Isfirdinga sögu
   Bardamanna söga
   Halfredz söga
   Olufs Tryggeſóns söga
   Rauds detti

Eyrbyggia, .\· Historia Iiſlandorum Occidentalium.
Rógvaldz detti
Órknu sögu
Orms sögu
~~*Bua sögu*~~
Ragnars sögu
Qvede i Eglu
Arnon Skald
EDDA
Knitling ſagu
Krokarefs sógu
Sigvart Skald
Wigu gl. söga .\· Wiglundur saga
Watzdæla
Pugna vitiorum et virtutum
Historia Sigurdi Hafvisbani.

SYLLABUS
AUTORUM, qvorum in hoc LEXICO teſtimonia citantur.

ARnon Skald.
Aurvar Oddus.

Bandamanna Sagu.
Bua Sagu.
Brynolphus Svenonius.

Edda, fons eſt & fundamentum totius priſcæ poëſeos, fabulis conſtans veterum ſeptentrionalium, ex qvibus Rhythmiſtæ allegorias, obſcuras rerum appellationes & elegantias ſuas depromūt. Duplex verò eſt, una antiqvior, cujus autor dicitur *Semundus Frode*, conſtans meris Rhythmis, obſcurè adeo fabulis involutis, ut vix jam intelligatur ab ipſis Poëtis. Pluribus conſtat capitibus, qvorum qvodvis cantilena eſt, diverſis metri generibus exarata. Primum caput *Voluſpa* dicitur, de Deorum agens origine, aliud *Runa capitula* dicitur, tertium *Havamal hin gamle*, præcepta ethica continens, &c. Secundæ Eddæ autor ſtatuitur *Snorro Sturleſonius*, qvi hanc Eddam ex priore congeſsit, cui plerumq; jungitur SKALDA, metrorum & Rhythmorum leges continens. Horum librorum mihi elegans eſt exemplum, in folio in membrana, antiqvis literis exaratum, qvod dono Clariſsimi viri, DN. ARNGRIMI JONÆ, p. m. poſsideo. Rari alioqvin ſunt, & non ubivis obvii codices ejus generis.

Eigla. Hiſtoria eſt Egilli Skallagrimi, de qvo conſule Crymogeam Arngrimi. Elegans ejus Poëma vide ad calcem Literaturæ noſtræ Runicæ explicatum, qvod in laudem Regis ERICI Blodóx cecinit, qvoq; vitam mercatus eſt.

Eyrbyggia. Hiſtoria eſt, memorans qvo pacto occidentalis Iſlandiæ tractus, primo ab incolis ſit occupatus.

Gragaes. Antiqvus eſt Legum Norvegicarum & Iſlandicarum codex.

Gretla. Hiſtoria Gretteri.

Halfrodar Saga, ſev Hiſtoria Halfrodi.
Hiſtoria Sigurdi Hafnsbana.
Hiſtoria Sturlaugi Starfsama, ſeu laborioſi.

Jarla Saga.
Isfyrdinga Saga.

Knitling Saga. Hiſtoriam continet qvorundam Regum Daniæ à Svenone Eſtritio, ad obitum Woldemari Canuti filii. Hujus mihi eſt copia.
Krókarefs Saga. Vide literam V hujus Lexici, in voce *Vyglyſing.*

Niala

Olafs Saga. Hiſtoria S. Olai.
Olafs Tryggvaſons Saga
Orknu Saga. Hiſtoria Orcadenſium.
Orms Saga.

Pugna vitiorum & virtutum.

Qvæda Eigla. Egilli relatio.

Rauds Þättur. Hiſtoria Raudonis; particula eſt Hiſtoriæ Olai Sancti. Hujus & mihi copia.
Ragnars Saga. Hiſtoria eſt Regneri Lodbrog. Cujus Epicedium explicatum vide ad calcem Literaturæ Runicæ.
Rógvalds Þättur.

Sigurdur Skald.

Vetus tranſlatio.

Wadtz dæla.
Wigaglums Saga.

CELE-

CELEBERRIMO & FELICISSIMO
ANTIQVITATIS PATRIÆ VINDICI
OLAO WORMIO,
Viro in omnibus exqviſito, gratulantis
animi adfectum teſtari voluit
NICOLAUS WITTE
Med. D.

DUm dubiis Patriæ Monimentis, optime WORMI,
Alluces certam, non ſine laude, facem:
Hoc oritur dubium: Qvis plura hic debeat? An Tu
Plus patriæ, num plus debeat illa Tibi.

Aliud.

NAſcentis Patriæ debes primordia vitæ
Illa renaſcentis, debet OLAE Tibi.
Illa Tibi lucem, pius hanc Tu reddis eidem:
Debendi ſeſe credit uterqve reum.

Ad
Virum Clariſſimum & Excellentiſſimum
DN. OLAUM WORMIUM
Medicæ facultatis Doctorem experientiſſimum, ejusdemq; in Regiâ Academiâ Hafnienſi P.P. Antiqvitatum Danicarum Vindicem ſolertiſſimum.
Dominum & Fautorem meum omni obſeqvii & honoris genere proſeqvendum;
Lexicon obſcuriorum vocum in Lingvâ Veteri Danicâ ſubindè occurrentium divulgantem, Grati affectus teſtandi ergo ſcribebam.

RUNOLPHUS JONAS Islandus.

ARgolicæ ſecreta domus perqvirere certant,
Qvi calami ſulco chartea rura colunt

Nec

Nec deſunt, Latii myſteria priſca Qviritis
Pandere ſolerti qvi ratione ſtudent.
Intereà denſis patriæ monumenta tenebris
Abdita, ſqvallenti diriguere ſitu.
Res patriæ primus longinqvis eruit umbris
WORMIUS, oſtendens qvæ latuere prius.
Qvod decus eſt Grajis conferta volumina faſtis
Condere, qvà Scriptor plurimus egit iter?
Aut qvæ palma fuit, libros ſuperaddere libris,
Oenotrii tradunt qvi monumenta ſoli?
Antiqvos Boreæ ritus reſerare, perenne
Hoc erat ingenii nobilioris opus.
Hic qvia non alio eſt calcatus acumine trames,
Calcati laudem WORMIUS unus habet.
Dicitur Ægides præeuntia fila ſecutus,
Per Labyrintheas iſſe rediſſe domos.
Te lingvæ abſtruſos acies rationis in ortus
Norvegicæ, mundi duxit OLAE decus.
Nec tibi trita manu Scriptorum ſemita, clauſas
Sed ſtravit mentis vis generoſa vias.
Ergo tuum gratus ſtudium mirabitur Orbis,
Et laudem à ſera poſteritate feres.
Vive, vale, WORMI, dum Mænalis Arctica Thulen
Reſpicit, & lucis Cynthius auctor erit.

LEXICI

A.

† *Aast*] fæm. gen. amor. *ordſpr*. *So frinaſt äſter, ſem funder*.
Aaſtvinur] intimus amicus, ab *äst*, id est, dilectio qvalis eſse debet inter amicos, et ſangvine junctos; et *winur*.

LEXICI RUNICI
SPECIMEN
Obſcuriores tam in ſoluta qvam ligata oratione Danorum priſca, voces exponens.

ᚬ. *Aa*, Amnis, fluvius. *Logbok.* *Ef fleiro menn eigu aa ſaman þa ſkal ſkipta henni ad vikum ſamman edur ſmærra.* Si plures homines poſsident amnem unâ, dividendus eſt per milliaria vel minutiora.

ᚬᚬᚴ. *Aan*, Moleſtia vel defectus. *Haraldz ſogu.* *Aan er ills geingis nema heiman haffe.* Carere eſt ſignum mali ſucceſſus, ni domi qvicqvam reſervatum fuerit. Aliqvando eſt Præpoſitio *aan* vel *än*, & ſignificat ſine, vel citra, ut Græcum ἄνευ, unde Proverbium: *þad er minſtur aan* (nomen) *ad vera ills aan* (Præpoſitio.) Minimus defectus eſt eſſe ſine malo.

ᚬᚬᚼ, *Aar.* Annonæ proventus, hinc ᚬᚬᚱ, *Aar* Annus qvoniam anni felicitas largo proventu qvoſcunq; ditat. Hinc & ᚬᚢᚱᛁᚼ *Aurir* liberales, qvi ex anni proventu, aliorum neceſsitatibus ſuccurrunt. Bonam qvoqvè exiſtimationem, qvam pro meritis opulentis reddunt, per Metonymiam etiam ᚬᚼᚱᚬ qvandoq; vocarunt.

ᚬᚬᚼᚴ *Aaſt:* Dilectio qvalis inter amicos eſſe ſolet.

ᚬᚬᚼᚴᚢᛁᚢᚼ *Aaſtvinur:* Intimus amicus.

ᚬᛒᚢᚱᚠᚦ *Abyrgd:* tutelæ commendatio, ubi qvid alteri commiſſum eſt, ut is ſolvat precium ſi res perierit. Sæpè in Legum codice occurrit hæc vox. Hinc ᚬᛒᚢᚱᚠᛁᚬᚼᚴ, *ad Abyrgiaſt*, tutela conſervare.

ᛅᛒᚢᚱᚦᚢᚴ *Aburdur*, Cauſæ vel culpæ illatio. *Logbok.* þa er ſa aburdur fullur. Tunc erit plena illatio.

ᛅᛒᚢᚱᚦᛅᚴ ᛘᛅᚦᚢᚴ *Aburdar madur*, Qui veſtes pretioſas gerit. Hinc ᛅᚦ ᛒᛁᚱᛅᛋᛏ ᛅ, *ad berast a*, veſtitu luxuriare.

ᛅᚦᚦᚱᛅᛏᛏᛁᚴ *Addrætter.* pl. Num: Quæ attrahuntur ad domus ſuſtentationem, q: attractiones dixeris.

ᛅᚦᛁᛚ ᛘᛅᛚᚢ *Adile mals*: Legitimus actor cauſæ poſt aliqvem interfectum.

ᛅᚦᛋᚴᛁᛚᛏᚾᛅᚦᚢᚴ *Adskildnadur*: Diſjunctio corporum & ſententiarum, ſed poſterius hoc ᛅᚠᚱᛁᚾᚾᛁᚾᚴᚢᚴ propriè dicitur, cum ſenſus & ſententiæ diſcrepant.

ᛅᚦᛋᛅᚴᚾ *Adsókn*, f. g. Impugnatio. *Gretl.* þorer var gamal madur miog og var ecki i adſokninne. Thorus ſenex valde, & in impugnatione non erat. *Ibid:* þeir Eggindu menn til adſoknar og giordu þa enn harda bryd. Ad impugnationem incitarunt, & magnam excitarunt tempeſtatem.

ᛅᚠᛅᚾᚴᛁ *Afange* m. g. in plurali *Afangar*, Viatorum diverſorium, locus certus, ubi viatores ſubdio qviescentes & cibum capientes, eqvis etiam dimiſsis frenis pabulare permittunt.

ᛅᚠᛅᚱᚴᛅᛋᛏᛁᚴ *Afarkoſter.* pl. num. Conditiones duræ. *Egl:* Liet Haraldur Kongur huorn giora annad huort ad giorast hannum þionuſtu menn eda fara af landi burt, enn ad þridia kosti, ſæta afarkoſtum eda læta lijfid. Rex Haraldus juſsit alterutrum fieri aut ut ſervirent ipſi, aut exularent, aut tertiam hanc amplecterentur conditionem tetram ſatis, ut ſe redimerent, aut vitâ privarentur.

ᛅᚠᛅᚱᚢᚱᚦᛁ *Afaryrde*, n. g pl. n. Convitia. *Enn er Bondi heimtte verdid var honum ſvarad afaryrdum: I Jarla S.* Cum Dominus poſtularet pecuniam, pro redemptione, convitiis exceptus eſt.

ᛅᚠᛒᛁᚱᛅᛋᛏ *Afberast*, id eſt mortuus. *At lata afberast. I Halfrads S.* Ottar vil skipa til um fiarfar ſitt ädur han-

Addrætter] plur. num. qvæ attrahuntur ad suſtentationem domus; qvaſi attractiones dixeris.

Adile mälz] legittimus actor cavſæ post aliqvem interfectum: *den ſom efftertalet tilhórer*.

Adſkildnadur] diſjunctio corporum et etiam ſententiarum. Hoc posterius etiam *agreiningur* dicitur, qvum ſententiæ diſcrepant et ſenſus.

Adsökn] oppugnatio. *Biorn eggiadi miog til adſöknar*. †

Adſökn] fæm. gen. oppugnatio. *Grettl*. *Þorer var gamall madur miog og var ecki j atſokninne*. Ibid. *Þeir eggjudu menn til adſoknar og giordu þa enn harda hrÿd*.

Afange] masc. gen. *afangar*, in plural. locus certus, ubi viatores sub dio qvieſcentes et cibum capientes, eqvis etiam, dimiſsis frenis, pabulare permittunt.

Afarkoſter] pl. num. tetræ conditiones. *Eglu: liet Haralldur k: huorn giora annadhvort ad gioraſt hanz þionuſtumenn eda fara af landi burt, enn ad þridia koſti, ſæta afarkoſtum eda läta lyfid*.

Afaryrde] nev. gen. plur. num. convitia. *Enn er Bondi heimti verdid, var honum ſvarad afaryrdum*. *J Jarla Sogu*.

ad läta Afberaſt] *Det er, at dóe*. *J Hallfredz Sógu: Öttar vil ſkipa til vin*

fiärfar sitt ädur hann läti afberaſt. Ille dicitur *ad lata vel affberaſt*, qvi magno animo et patienter fert ærumnas.

Afbragd manna] *forpriiß for andre mend: Gretter er mikid afbragd annara manna sem nu er koſtur a a voru landi og seint mun hann med vopnum verda söttur ef hann er heill*.

Afburdar mikill] præcellens alios magnitudine, *afburdur hann ber af ollum,* præstantiâ antecellit omnes.

Afeingt aul] *sterckt øl, ſom gierne lóber i hoffvidet*. *Grettla: Gr let ospart ólid þad afeingaſt var til*. .\· *Hand lod rundelig frem óllid, ſom var allerſterckiſt*. *Ordſprock: Aulid er annar madur*, Cereviſia alius homo est, hoc est cereviſiâ obrutus.

hand lod være uſpart

† *ad Afhenda ſier nokurn*] *at giffue nogen fra ſig*. *Hallfredur i Ol*. *Tryggvas: Sógu: Ei mun eg gioraſt þier handgeinginn nema þu heiter mier þui ad mig hendi ongva þa hluti ad þu seiger mig þier afhendann eda reker *mig*[1] *fra þier*.

Afl.] nev. gen. robur. *So ſagdi Ofeigur j Banda manna Sógu, Þad ma vera ydur verdi þad ejge vm afl*: Hoc est: *Det maa være at det gaar icke offuer ederß formue*. Hinc dicitur *efldur,* robustus.

Aflafätt] indeclin. *den som fattiß ſterckhed til noget at gióre*. Vide *Glöar*.

Afluttur] .\· *offrægdur*. *Grettl*. *Var hann miog afluttur fyrer kongi*. .\· delatus coram rege. Item: *Ecki var hann vinſæll af alþydu, þui hann afflutti mikid fyrer þein mennum ſem voru med Þorkiele*. Hoc est: *Hand var icke venſalig aff gemeine folck, fordi hand anfærde megit om de mend ſom vare met N*. à verbo, *eg aflyt, anfórer,* inveho.

[1] *mier*

hann läti afberast. Ottarus rebus suis prospicere cupit anteqvam moriatur. Ille dicitur *at lata vel afberast*, qvi magno animo & patienter fert ærumnas.

ᛅᚠᛒᚱᛅᚠᚦ ᛘᛅᚴᚴᛅ *Afbragd manna*, Vir excellens. *Gretter er mikid afbragd annara manna sem nu er kostur a voru landi, & seint mun hann med vopnum verda söttur ef han er heill.* Gretterus virorum nostræ patriæ est excellentissimus nec facilè armis expugnabitur, si incolumis maneat.

ᛅᚠᛒᚢᚱᚦᛅᚱ *Afburdar*, Præstantia. *Hann ber af ollum*, antecellit omnes. *Afburdar mikill*, præcellens alios magnitudine.

ᛅᚠᛁᚴᚠᛅ ᛅᚢᚴ *Afeingt aul*, Cerevisia fortis, qvæ maximè inebriat. *Gretter let ospart olid þad afeingast var til.* Gretta liberaliter propinabat cerevisiam optimæ notæ. Hinc Proverbium: *Aulid er annar madur*, Cerevisia est alius homo, ɔ: Ille qvi cerevisia obrutus est multum à se ipso distat.

ᛅᚠᚴ *Afl*, m. g: Fornax in officina fabrorum. *Smidurinn lagde Svijnfelld fyre aflinn*, Faber corium apri in fornacem jecit.

ᛅᚠᚴ *Afl*, n. g. Robur. *Bandamanna Sögu: þat ma vera ydur verdi þad eje um afl*, Non superet vires tuas. Item *Efldur*, Robustus.

ᛅᚠᚴᛅ ᚠᛅᛁᛅ *Afla fatt* indeclinabile. Impotentia, imbecillitas aliqvid faciendi. *Orms Sogu: þeim verdur alldrei afla fätt sem þa hefur a höndum.* Nunqvam deficiunt vires illis, qvi in manibus gestant.

ᛅᚠᚴᚢᛅᛅᚢᛅ *Afluttur*, Delatus. *Gretl: Var hann miog affluttur fyrer Kongi.* Valde delatus erat coram Rege. Item: *Ecki var han vinsæll af alþydu, þui han afflutti mikid fyrer þeim monnum sem voru med þorkiele.* Vulgus eum non æstimabat, qvia viros qvi cum Thorchillo erant deferebat. à verbo *eg afflyt*, inveho.

ᛅᚠᚱᛁᚴᚦᚢᚱ ᛅᚦ ᛅᚠᚢ *Afrendur ad afli*, Præ cæteris fortitudine præstans. Aliàs *Urtoku madur*. *Hallfredur var þa sem þroskamestur, hann var bædi mikill vexti og afrendur at afli, hraustur og skiotur til arædis*. Halfrodo vires ad summum pervenerunt proceræ erat staturæ, fortitudine præstans, in rebus expediundis celer.

ᛅᚠᚱᛁᚴ *Afrek*, Facinus. Item: *afreks verk*, idem. & *afreksmadur*, facinorosus, præclarus fortitudine. Quod freqventer occurrit in historiis.

ᛅᚠᚱᚨᚠ *Afröf*, n. g: Expeditio magni alicujus operis. *Gretl: God giarner menn sagdu þeir mundu mikid afrof giora, adur en þeir varu drepner*. Viri fortes dixerunt se magnam edituros stragem, anteqvam cæderentur.

ᛅᚠᛋᛒᚱᛁᚴᚠᛁ *Afsprenge* n. g. in Gen: *afsprengis*, posteritas. *Nial: Hann er vinar vors afsprengis*. Amicus nostræ posteritatis.

ᛅᚠᚢᛋ *Afus*, Promptus, paratus lubens. *Afusa*, promptitudo. *Afusu giestur*, acceptus hospes vel desideratus.

ᛅᚴᛅᚴᚴᛋᛅᚠᚢᚱ ᚠᛅᚦᚢᚱ *Agangsamur madur*, Vir vim & violentiam inferens.

ᛅᚼᚢᛅᚢᛒᛋ ᚠᛁᚴ *Alaups menn*, Latrones alios & eorum bona invadentes, ab *a* ɔ: in, & *hlaup*, cursus.

ᛅᚴᛅᚠᛁ *Akafe* m. g. Vehementia. Item *Akefd* fœm. g. Hinc adj: *äkafur & äkaflegur madur*, & Adverb. *akaflega*, vehementer.

ᛅᚴᛅᚱᚴ *Akarn*, Acer aceris arbor, aliqvando pro folio defluente arboris capitur. *Edda: þycke mier sem akarn nokud fielle i hofvid mier af trienu*. Folium arboris videbatur decidisse in caput meum.

ᛅᚢᛒᛁᛁᚴ *Albeinn*, in excipiendo promptus.

ᛅᚢᛒᚢᛁᚴᚴ *Albuinn*, omn. gen. Omninò paratus.

ᛅᚢᛒᚱᛅᚠᚦᚢᛁᚠᚢᚱ *Albragdlegur*, Pulcher & bene formatus.

Afrendur ad afli] *fraſkillig paa sterkhed*. *vrtoku madur* vulgò dicitur. *Hallfredur var þa sem þroſkameſtur, hann var bædi mikill vexti og afrendur at afli, hrauſtur og ſkiótur til arædiß*.

Afróf.] nevtr. gener. expeditio alicujus magni operis. *Grettlu: God giarner menn ſogdu þeir mundu mikid afrof gióra:* .\· *at de monde ſtor mandſkade gióre, ädur enn þeir være drepner*.

Afsprenge] nevtr. gen. *affprengiß* in genet. .\· posteritus, *affkomne*. *Nial: Hann er vinur vorß affprengiß: voriß affkommiß Ven*.

Afvſu gieſtur] acceptus hospes vel deſideratus: à nomine *afuß*, i.e. promptus, paratus lubens; *afvſa*, promptitudo.

Agangſamur madur] som giór vold, ⌞som giór andra folck wret⌟.\· vret andit folck.

Ahlaupß menn] latrones, qvi alios et eorum bona invadunt: ab *a*, .\· in; et *hlaup,* .\· cursus.

Akafe] mascul. gen. qvod etiam in fæminino uſurpatur. *akefd*. inde dicitur adject. *akafne madur*; et adverb. *akafliga*, vehementer.

Allbeinn] in excipiendo promptus.

Albvin] omn. gen. .\· omninò paratus.

**Abbragdlegur*[1]] pulcher et benè formatus. *Raud: Þ. hann ſa cros med* **abbragdlegum*[2] *hætti*: vidit crucem omnimodè ornatam.

[1] *Aldbragdlegur* [2] *allbragdlegeni*

Alldrænn] .\· *gammel*. *Rognv*. *Jarl i Jarla Sogum*. *Lætur om oxl ſa er vtar alldræn madur a tialldi – slydur vand ofan rijda*.

Alioſtz rade] maſc. gen. *J Gragaaß,* .\· *en af de gamle Norſke Lowbóger*] *Naar man beſtiller ſaa til at nogit falder paa een anden, och ſla hannem til ſkade: det hug heder Alioſtzräde: af a* .\· *oppaa, og liostun*, *hugg*, *och rad, forſet, tilstyring*. *Gräg*. *Þad er alioſtzrade ef madur gilldrar til þeß at vopn falli a annann*.

Aldurtyle] mascul. gen. *lyfffß ende: af aldur*, ætas et [ut videtur] aff τελοσ Gr. Vetus Translatio: *Saul bließ ögnum og aldurtyla*: Savlus spiravit minas et mortem. Item *i Eglu;* .\· Historia Egilli Scallagrymÿ: *Ætla eg þar lykter munu a verda ad vier munum aldurtila hliöta af þenn kongi*.

Almæli] nevt. gen. omnium ſermo. *Var þad almæli ad enigium væri ſlykur madur a landinu fyrer aflz saker og allvar at giórve ſem Gretter*

Alóg] plur. num. nevtr. gener. gravamina. *Hakon hafdi alog mikil vid vine Magnusar Jarlz þa er honum þotti meſt hafa verid i moti ſier i þeirra ſkiptum*.

tus. *Raud* Þ: *Hann sa Croß med albragdlegum hætti.* Vidit crucem omnimodè ornatam.

ᛅᛚᚦᚱᛁᚴ *Aldræn*, Senex. *I Jalla Sagu: Lætur um oxl sa er utar alldræn madur a tialldi-slydur vónd ofan ryda.* Senex qvi exterior erat, gladium qvem humero gestabat, dimisit.

ᛅᛚᛁᚠᛅ *Aleiga*, Universa possessio: unde *aleigu mal*, in codice legum: Quando tota res viri pro mulcta solvitur.

ᛅᛚᛅᛋᛏᛋᚱᛅᚦᛁ *Aliostsrade*, Qui alium incitat ad facinus aliqvod perpetrandum. *Gragaas: þad er Aliostsrade ef madur gilldrar til þeß ad vapn falli a annan.* Aliostsrade dicitur, si qvis causa sit ut alius occidatur aut lædatur.

ᛅᛚᛚᚦᚢᚱᛏᚢᛚᛁ *Alldurtyle*, m. g. Senio adeò confectus ut mori cogatur. Forsan à Græco τελὸσ. *Vet: Transl: Saul blies ögnum og alldurtyla.* Saul spiravit minas & interitum. Item in *Eglu. Ætla eg þær lycter munu a verda ad vier munum alldurtyla hliota af þeim Kongi:* Existimo hunc nos habituros finem, ut apud hunc Regem necem reportemus.

ᛅᛚᛘᛅᛚᛁ *Almæli*, n. g. Omnium sermo. *Gretla: Var þad almæli ad einginnr væri slykur madur a landinu fyrer afls saker, og allrar at-giorve sem Gretter:* Omnium erat sermo neminem totius regionis præstantiorem esse robore & humanitate Grettero.

ᛅᛚᛚ *All*, Gurges, altum aqvæ.

ᛅᛚᚮᚴ *Alóg*, pl. n. n g. Gravamina, exactiones. *Hakon hafdi alóg mikil vid vine Magnusar Jarls, þa er honum þotti verster hafa verid i moti sier i þeira skiptum.* Haqvinus multis gravaminibus onerabat amicos Magni comitis, qvi malo in ipsum fuerunt animo in negotiis administrandis. *Alóg* item fatidica imprecatio. Inde adagium: *ad verda fyre alógum* ɔ: Atrox vaticinium incurrere.

ᛅᛚᚢᚱ *Alur*, Subula. Inde: *Paræmia: allt er sem leike a*

als odda: Omnia verſari velut in cuſpide ſubulæ vel acicula. Uſurpatur hoc adagium in hiſtoria Rolvonis Krake, pro tumultu vehementiſsimo & conqvaſſatione.

ᛅᚴᚦᚢᚦᛅ *Alþyda*, f. g. Vulgus: qvaſi *oll þiod*.

ᛅᛘᛅᛁᚴᛚ *Amæle*, n. g. Vituperium. *Gretl: Af þeir hefur þu nu rekid amæled.* A te jam removiſti hoc vituperium.

ᛅᚴᛅᚢᚦ *Anaud*, n. g. *Anaudar* in gen: Servitus. *Egl: Munu þeir vilia taka up þad Rad at ganga med ſialfvilia i anaud og gioraſt þrælar.* An hoc velint capere conſilii ut ſponte ſervitutem incurrant ac ſervi fiant.

ᛅᚴᚦᚱᛅᛅ *Andraa*, f. g. Conflictus, impetus, ex *and* præpoſit: adverſus, & *raa* impetus. *Olafs Saga. Vor ſtille hefur illa andraa getid honum Norregs Konge.* Noſter Rex tetrum ſuſcepit conflictum in Regem Norvegiæ. ᛅᚴᚦ *And* Præpoſitio: *αντι*, contra, adverſus. Inde:

ᛅᚴᚦᚢᛁᚦᚱᛁ *Andvidre*, n. g. pl. n. Ventus contrarius. *Jarla S: þa logduſt a andvidre ſtôr Seig.* Tum vento contrario magnam obtinuimus victoriam. Item: *Andþöf*, remigatio in adverſum. *Andſælis*, contra ſolem. *Andhæris*, adverſo crine.

ᛅᚴᚦᚴᛁᚠᚴᚢ ᛘᛅᚦᚢᛅ *Andgeiflu madur. Bandamanna S:* Oblocutor, Suſurro.

ᛅᚴᛘᛅᚱᚴᛅᛅ *Anmarkar*, plur. num. maſcul. gen. Nævi. *Jarla S: Nu þo ad Jarli þætti a huertveggiu anmarkar ſyner. þa tok han þo þankoſt ad leggia alt a Kongſens valld.* Quamvis comiti utrumq; videretur, tamen eam conditionem accepit, ut ſe imperio Regis committeret.

ᛅᚴᛅᚢᛅᚴᛁᚱ ᛘᛁᚴ *Anaudger menn:* Servi vi ſubacti. Vide *Heidecks Kongs þatt.*

ᛅᚴᛅᚢᛅ *Antur*, Mos creber. *I Fornum Sögum: Hann*

hafdi

Alwæpne] n. g. *Naar man haffuer ved haand alle ſine Waaben. Egla. Var ſagt þu lieter allt lid þitt jafnan med alvæpni vera.* †

Alþyda] fæm. gener. id est, vulgus. *alþyda,* quaſi *oll þiöd.*

Amæle] nevtr. gen. *laſtiligt tiltal: Grett: Af þier hefur þu nu rekid amæled: Du haffuer nu fordreffuit deth onde tiltal, eller det ſom dig var laſtelig tiltaled.*

Anaud] nevtr. gen. *anaudar* in genit: trældom. *Egl: munu þier vilia taka vp þad räd at ganga med sialfvilia j anaud og gióraſt trælar.*

Andrän] nevtr. gen. *dóde: af andi,* spiritus, *og rän,* ſpolium. *J Olafß Sógu: Verſtille hefur illa andran getid hannem*: .\· *Noregß kong haffuer ilde emfanget hannem dód:* malè concepit illi mortem.

Andvidre] n. g. pl. num. *Modvind: Þa logduſt a andvidre ſtör (seiger j Jarlaſógum.*

Anmarkar] pl. num. masc. gen. nævi, propriè. *J Jarla Sógu: Nu þo ad jarli þætti a huerntvegginn anmarkar syner* [.\· *tvijfflraadighedß aabenbar,* hoc ſenſu] *þa tök hann þo þann koſt ad leggia allt a kongz valld.*

Aptan tiider] pl. num. *kveldſang*. *Liet byſkup reiſa landtialld ſitt a vellinum, og ſong þar aptan tijder*.

Aptnar] verbum, .\· vesperaſcit. *J Bwa Sogu) Enn er aptna tok geingu þau fyrer Dofra kong og heilſudu honum*.

Apturganga] fæm. gen. *saaddan en dioffuelſchab vard alldrei mein ad apturgongu nie remileikum þar ſydan*. Vide *Reimleik*.

Apturgongu menn] *de som gaar igien, naar de ere affdóde*. *War þui meire ofagnadar kraptur med Glame, enn fleſtum odrum apturgongu monnum // ad hann mælti //*

Argafaß] n. g. vox juris, quando aliqvis iratis gestibus oſtendit ſe irruiturum in adverſarium, ſed ipſe ſe cohibet: ut *Ecki a kongur a argafaße*.

hafdi þan antur ad hann gieck i elldaskala. Hic ejus erat de induſtria mos, ut in culina verſaretur.

ᛅᛒᛅᛚᛚᚦᚢᚱ *Apalldur*, Malus arbor. Inde *Apalgrar*, Subniger. *Niäla: þräinn atte Hroß apalgratt.* Trajanus poſſedit eqvum ſubgryſeum.

ᛅᛒᛚᛁ *Aple*, Vitulus: Videtur ab Hebræo vocabulo deductum. Si אלף apud eos eſt idem ac Bos latinis. Item: *Aplakalfur*, ɔ: abortivus vitulæ fœtus. Fit horum mentio in exprobratione magnatum *i Bandamanna Saga*.

ᛅᛒᛏᛅᚴᛏᚢᚦᛁᛦ *Aptantyder*, pl. n. Veſperæ, vel preces veſpertinæ. *Liet Byskup reiſa landtialld ſitt a vellinum, og ſöng þar aptantyder.* Tentorium ſuum in campo erigi curavit Epiſcopus, & veſperas ibidem cantavit.

ᛅᛒᚴᛅᛦ *Aptnar*, Veſperaſcit. *IBua S: En er aptna tok geingu þurfyrer Dôfra Kong og heilſudu honom.* Ubi adveſperaſcebat Regem accedebant, eumq; ſalutabant. *Miduraptan*, Hora ſexta, qvaſi media veſpera. Horæ terminus antiqvis freqventer citatus.

ᛅᛒᛏᚢᚱᚠᛅᚴᚠᛅ *Apturganga*, f. g. Spectrum. *Vard alldrei mein ad apturgöngu nie Reim leikum þar ſydan.* Nunqvam ibidem talia conſpecta ſunt ſpectra.

ᛅᛒᛏᚢᚱᚠᛅᚴᚠᚢ ᛘᛁᚴᚴ *Apturgongu menn*, Spectra, qvæ poſt mortem alicujus apparent, nos jam *Giengangere* vocare ſolemus. *Var þui meire ofagnadar kraptur med Glame enn fleſtum odrum apturgongu monnum.* Triſtitia major nata eſt ex Glamo, qvàm aliis ſpectris.

ᛅᚱ *Ar*, Æra, Annalium initium. *Voluſpa: Ar var allda þa Ymir bygde.* Æra ſeculorum erat cum Ymerus incoleret.

ᛅᚱᚠᛅᚠᛅᛋ *Argafas*, n. g. Irritus, impetus. Vox juris, qvando aliqvis iratis geſtibus oſtendit ſe irruiturum in adverſarium, ſed ipſe ſe cohibet. *Ecki a Kongur*

a ar-

argafaſe. Rex non habet jus exigendi qvicqvam ab eo qvi hoc committit.

ᛅᚱᛁᚾ *Arin*, m. g. *arins* in genitivo, Focus. *Arinhella*, Petra in foco collocata, cui ignis ſuperſtruitur. *Hella* enim petram notat; vel petram notat foco vicinam, cui qvis inſidere poteſt dum ſe calefacit. Hinc

ᛅᚱᛁᚾᚼᛅᚢᚴᚢᚱ *Arinhaukur*, Senex inutilis, qvi 80 annos egreſſus, nihil præſtare valet, niſi foco aſsidere & ignem ventilare. Ab *arin*, qvod lapidem propè focum notat, & *haukur* accipiter: qvòd qvemadmodum accipiter brachiò aucupis inſidet, ita hic lapidi focario. Hinc illud: *Attrædur er arinhaukur og Elldaskari*: ɔ: Octogenarius eſt foci aſſeſſor & ignis fodicator. Quandoq́; pro domo & habitatione ponitur. Sic: *Eigill. Skalag. Kommenn em eg til arinn Ingvars Þeſſer baud lyngva*. Ad domum veni Ingvari, qvi amicum invitavit. Quandoq́; elatiorem domus locum deſignat, ut in *Rauds Þæt. Imidiu huſenu var Arin kringlottur og pallar umhuerfis up ad ganga*. In media domo areola erat rotunda, & gradus in circuitu ad aſcendendum. *Arins elldur*, Ignis veſtalis. *Gragas*: *Þrijr eru naudſynia eldar*: *Hybila elldur*, *arins elldur*: *og vita elldur*: Tripliciter neceſsariò uſurpatur ignis; pro focis, aris & ſpecula.

ᛅᚱᛘᛅᚦᚢᚱ *Armadur*, Præfectus domus aut arcis. *Egl*: *Þorer Þruma var Armadur Haralds Kongs*, *hann ried fyrer Bue hans i Þrumu*. Thoro Thruma præfectus erat Haraldi Regis, ejusq́; domus ei erat concredita in Thromo.

ᛅᚱ *Ar*, Labor, Cultura. Inde: *ad eria*, arare, & *ardur*, aratrum. *Uxenn er optaſt fyre ardur hafdur*. ɔ: Taurus plerumq́, ante aratrum ponitur. *Rym begla* item *Paremia*: *Þad dregur lytinn ardur*: Nihil ferè trahit aratrum: qvod parum prodeſt.

ᛅᚱᛘᛁᚴᛅᚦᚢᚱ *Armſkapadur*, o. g. Claudus aut membris

Arin] masc. gen. *arns*, in genitivo. Hujus vocis genuinam significationem vix poſſum eruere; puto tamen ſignificare areolam extrà primum oſtium prædiorum, in qva proximè ad limen ex veteri collocatione, multis in locis hic in Iislandia, est petra denſa et eminens, et qvantum haberi potuerat rotunda, qvæ *arinhella* dicitur, ab *arin** [qvod ab area ductum videtur] et *hella*, petra. *Saa maa biiſlag och forgaard kaldiß arin, som vi nu kalder hlad*. Vide *Hlad*.

*Forſan, focu⟨s⟩ sint.

Arin haukur] dicitur senex inutilis, qvi 80 annos egressus ad nihil aliud valet, qvam̀ ante fores ſedere et egredientes intrantesque et transeuntes spectando tempus fallere, juxtà illud: *Attrædur er arnihaukur og elldſkari*: .\· *Een fireſindztiuffue aar gammel mand er biiſlagß seder och jlds ſkraffler,* q. d. ad alia inutilis. Dicitur item ab *arni* et *haukur*, accipiter, qvòd brachio inſideat. *Eigill Skallagr: Kominn em eg til arna Yngvars þeß er *bed*[1] *lyngva*: *hier er dette samme ord* in accuſat. plur. *Jeg er kommen til hiæmme Jngvars, ſom bód sin ven til sig:* et ponitur hic pro Ingvari habitatione vel prædio. Jtem *j Raudv. Þætti: J midiu huſinu var arin kringlöttur og pallar vmhverfis vp ad ganga*: in media domo erat areola rotunda et gradus in circuitu ad aſcendendum. *Her betyder det pulpitz eller hógt pallun ſom haffuer ſtaaet mit udi hußed*.

Armadur] *Gaarßfogit*. Jam magis in uſu in nostra lingva *rädsmadur*. *Egla: Þorer Þruma var Armadur Harald kongß hann ried fyrer bwe hanz j Þrumu*. [*den øe Thróm*)

Armskapadur] om. gen. *den ſom haffuer ſtor breck paa sit legom. J Ol:*

[1] *beid*

Sogu Kona var ein armſkopud og kropnud oll saman suo ad bäder fætur lau biuger vid þioin vpe.

Arſæll] *saa kaldiß den herre under huiß regimente er god aar gang. Der af*
† *kaldediß een jarl udi Ørkn. Havardur Arſæl.* Jtem *Oluff Arboot hed daatter Haraldz Harfagra.*

Arſalur] stragula, *sengklæde. Eyrbyggia* [.\· Historia Islandorum Occidentalium] *Þorgunna ſkipadi ad arſal sinn þ.e. sæng og sængarklædi oll.*

Aſiä] bisyllab. fæm. generis; *aſiär* in genetiv. *tilſiunelße,* tutela. *Gr: fann Skapta Logmann og bad hann aſiä*; *det er, at taga ſig udi ſin beſkermelße.* In eodem ſenſu dicitur *vidtaka*: *Grymur för i mötz vid Gretter og beiddi hann vidtóku*: *Hand fand Gr: och bad hand om antagning.*

Asträd] consilia ex amore profecta. *Hallfredß Sógu: Sie eg aſträd ickar vid mig. Jeg kand ſee ederß elſke raad mod mig.*

bris fractus. *Ol: Sag: Kona var eni armskopud og kropmid oll saman suo ad bæder fætur law binger vid þroin upe.* Fœmina erat clauda & membris adeò fracta ut pedes versus superiora retracti.

ᛅRᛋᛁᛚᛚ *Arsæll:* Sic dicitur Rex aut princeps sub cujus imperio omnium rerum uber est proventus. *Havardur arsæll* dictus Baro qvidam Orcadum ea de causa.

ᛅRᛋᛅᛚᚢᚱ *Arsalur*, Stragula. *Eyrbyggia. Þorgumma skipadi ad Arsall Sinum.* Thorgunna stragulas & lectisternia sua dividebat.

ᛅᛋ *As*, Asiaticum, seu Deum, divum, divinum, Odinum Asarum principem, vel Thorum Asarum Imperatorem fortissimum significat. Ab hoc nomine junctis aliis sibi nomina imposuerunt veteres, decorum putantes à Divis suis denominari. Hinc *As-biorn*, Danis *Esbern*, Dius ursus: *As-geir*, Dia hasta, dium verutum: *As-gautur*, Dius autor: *Asgrimur*, Dius lupus: *As-ketill*, Dius Canis: *As-kell*, Eschillus, Dius ahenus: *As-lakur*, Danis *Axell*, Dius famulus: *As-mundur*, Dia dos. Pari modo ab *Asa* fœminino & gentili desumptum *Æsa* proprium Dea Dium. *Asgardar*, Dia manitio, septio. *Aslaug*, Dia lavateria, &c. Item Ethnicis juramẽti postulatum: *So hialpi mier hinn Helge Aas:* Ita me juvet Deus ille Asiaticus scil: Odinus.

ᛅᛋᛁᛅ bisyllab. f. g. *Asja*, in gen. *Asjar*, Tutela. *Gretla: Fan Skapta lagman og bad hann Asja.* Invenit Skaptam ac petiit ut in tutelam se reciperet, eodem sensu *vidtaka* dicitur. *Grymur fór i móts vid Gretter og beiddi hann vidtoku.* Grimerus obviam factus Grettero, petiit ut in tutelam se reciperet.

ᛅᛋᛏRᛅᚴᛅᚱᚢᚱ ᛋᛅᛚᚢᚱ *Astrakadur Salur*, Stratum Cœnaculum. Luc. 22. in translatione veteri.

ᛅᛋᛏRᛅᛁᚦ *Asträd*, Consilia ex amore profecta. *Halfr:*

Sag: Sie eg aſträd yckar vid mig. Video benevola & amoris plena conſilia erga me.

ᛅᛅᛅᛅᛅᛅ *Atatata utututu*, Vox efficta ejus qvi frigore horrens loqvi nititur. Vide *Rognwalds þatt i Orkn Sögu.*

ᛅᛅᛒᚢᚱᚦᛁᛅ *Atburder*, m.g. plur. n. Res geſtæ, Eventus. *Gretla. Hun ſeigir greiniliga fra ollum atburdum er þar hofdu giorſt.* Omnia ut geſta erant articulatim recenſuit. *Niala. þeir atburder vördu i Norege: ad Hakon Jarl var skorinn a Hals af þræle ſynum:* Hi eventus fiebant in Norvegia, ut Haqvinus Baro á ſervo trucidaretur.

ᛅᛅᚠᛁᚱᚢᛁᛋ ᛘᛁᚾᚾ *Atgiorvis menn*, Viri ſtrenui in bellis exercitati. *Gretl: Gretter var ſagt um Olaf Kong, ad hann tok alla menn til ſin er atgiorvis menn voru i nokrum hlutum, og giorde þa ſier handgeinga.* Grettero dictum qvod Rex Olaus viros ſtrenuos & fortes ad ſe ſumpſerit, ex qvibus aulicos faceret.

ᛅᚢ *Au*, q: Eheu, particula dolentis. Inde ᛅᚢᛘᚢᛅ *Aumur*, Miſer, q: *Aumadur.* Et

ᛅᚢᚢᛁᚱᚦᚢᛅ *Auvirdur*, & *Auvirdelegur*, Contemptus, ignobilis: (qvod malè nunc effertur *audvirdelegur*) Item:

ᛅᚢᚴᚢᛁᛋᛁ *Aukuiſe*, Homo nihili, qvi nihil poteſt ſuſtinere. *Eirn er aukuiſe i ætt huerri: Iſlendinga Saga.* Unus homo nauci in qvalibet ſtirpe reperitur.

ᛅᚢᚦᚾᛅ *Audna*, Sors. *Blindur Skalld: Audnan radi allt huad geingur.* Fortunæ vel Sorti, eventus comittatur.

ᛅᚢᚦᛒᛁᚦᛁᚾ *Audbedin*, adj. o. g. Exoratu facilis. *Eglu: Ef þu kiemur heim i ſumar þa mun hann audbedin þeſſarar ferdar.* Si hac æſtate domum redieris exoratu facilis erit, ad hanc profectionem.

ᛅᚢᚦᛁᚦ *Audid*, Fors, Fortuna. *Jarla S: Voru þa tveir koſter ſa annar ad hlaupa a land og leifa skipin ovinum ſynum og fied allt þad er a var, hinn annar ad leggia til möts og lata þa audid rada.* Duæ erant conditiones,

Atatata, utututu] Vox efficta ejus, qvi frigore horrens loqvi annititur. Vide *Rognwaldz Þätt j Ørkn. Sógu.*

Atburder] masc. gen. pl. num. res gestæ. *Grettla: Hun ſeiger greiinlega fra ollum atburdum er þar hefdu giorſt.*

Atgiorviß menn] *saa kaldiß stercke, duelige, och deilige mend, ſom ere óffuid i mandelige jdretter. Gretter var ſagt vm Olaf kong, ad hann tök alla menn til ſyn er at giorviß menn voru j nockrum hlutum og giordi þa ſier handgeingna* .\· avlicos.

Audbedinn] Exoratu facilis. adject. omn. gen. *j Eglu: Ef Þ: kiemur heim j suinar þa mun hann audbedinm þeſſarar ferdar.*

Audid] fors fortuna. *J Jarla Sögum. Voru þa tveir koſter ſa annar ad hlaupa a land og leifa ſkipin ovinum synum og fied allt þad er a var // hinn annar ad leggia til mötz og läta þa audid räda.*

Audgiæfe] i.e. dapsilis, ab *audur*, pecunia, et *giof*, donum.

Audlingur] regis avt principis filius, qvi non est hæres regni: *J Jarla Sógu. // Seiger hann Rognvalldi Jarli at hann var audlingur ofan af Serklandi, og hafdi þadan verid leiſtur med dromundinum og þad fie er þar var ä.*

† *Audmadur*] maſcul. gen. *audmanß* et *audmenniß*, opulentus: ab *audur*, opes; et *madur*, homo.

Audrädur] .\· moriger. *J Jßfirdinga Sogu. Þau hiön ättu son. Hann var a vnga alldri manna giorvilegaſtur mikill vexte of frijdur sijnum, hann var þenn og hlijdinn og audrädur.*

Audſökt verk] *den gierning ſom man kand ſagt udrette. Raudſkieggur kvad þad ejgi audſokt verk*, non facile effectu. Vide *dællt* [*öaudſogt .\· mòde-ſamt*]

Aufugt ord] inconveniens ſermo; *wbeqvemligt ord. Grettlu: Huoroger logdu odrum aufugt ord til.*

Augu] oculi, pro deſiderio. Ut, *Gripur var ſa einn er Gretter ſtödu meſt augu til:* .\· Res una pretioſa erat, in qvam maximè oculos defixit Gretterus, .\· deſiderium.

Augu] etiam ponuntur pro magno et imperterrito animo: ut in Historia Gretteri *Ecki vex þier allt i augu*, Non omnia tibi in oculos creſcunt; id est, Non omnia magnifacis avt vereris.

Aulselia], *quinde ſom ſkaffer øl. Eigilz Sógu: Þau Bardur og Gunnhilldur blondudu dryckinn og feingu aulſeli‹u›nne og færdi hun Agli og bad hann drecka.*

nes, aut fugam facere in terra & naves relinqvere hoſtibus ac omnem in illis pecuniam, aut hoſti obviam ire, & fortunæ ſe committere.

ᛅᚢᚦᚴᛁᛅᚠᛏ *Audgiafe*, Dapſilis, ab *audur* pecunia, & *gioſ* donum.

ᛅᚢᚦᛚᛁᚿᚴᚱ *Audlingur*, Regis aut Principis filius, qvi non eſt hæres Regni. *Jarla S: Seiger hann Rognvaldi Jarli at hann var Audlingur ofan a Serclandi og hafdi þadan verit leiſtur med Drommundinum og þad fie er þar var á.* Dixit Ragnvaldo comiti, qvod eſſet principis filius ex Sercklandia, & qvod inde fuerit redemptus cum eqvis & iis qvæ ſecum habebat.

ᛅᚢᚦᚱᛅᚦᚱ *Audradur*, Moriger. *Iſirdinga S: Þau hion attu Son hann var a unga aldri, manna gior vilegaſtur mikill vexte og frydur ſynum, han var þeim og hlydinn og audradur.* Conjuges iſti filium habuerunt, qvi in juventute, vir erat gratioſiſsimus, corpore magno, formoſus, præterea ipſis obediens & moriger.

ᛅᚢᚦᛋᚬᚴᛏ ᚢᛁᚱᚴ *Audsôkt verk*, Facilis effectu res. Item: *Audvellt Randskieggur quad þat ecki audſokt verk.* Dixit non facile eſſe factu. Hinc *Oaudſokt*, Difficile.

ᛅᚢᚦᚢᚠᛏ *Aufugt*, Inverſum. *Gretl: Huoruger lôgdu ôderum aufugt ord til.* Neuter alterum verbo offendit in verſu.

ᛅᚢᚦᚴ *Augu*, Oculi pro deſiderio qvoq;. *Gripur var ſa einn er Gretter ſtoda meſt augu til.* Res una præcioſa erat in qvam maximè oculos defixit Gretterus. ɔ: deſideravit. Quandoq, pro magno & imperterrito animo ſumitur. *Gretl: Ecki vex þier allt i augum.* Non omnia tibi in oculis creſcunt. ɔ: Non omnia magni facis aut vereris.

ᛅᚢᛚᚴᛁᛚᛁᛅ *Aulſelia*, Fœmina qvæ cereviſiam procurat. *Eigils S: Þar Bardur og Grimhildur blondudu Dryckin og feingu aulſeliumne og færdi hun Ægli og bad*

hann drecka. Barderus & Grimhildur potum miscebant, & fœminæ cerevisiam procuranti exhibuerunt, qvæ Egillo eum obtulit, ac ut biberet jussit. It:

ᛅᚢᛚᚢᚱ *Aulur*, Ebrius. *Havamäl. Aulur eg vard og ófur ólve.* Ebrius fiebam & inebriatus. ab ᛅᚢᛚ Cerevisia.

ᛅᚢᛚᚠᛅᛁᚱ *Aulfær*, Ambulare potens. *Logbock. Hafa ma madur umbod, þa hann sie attrædur ef hann er Hestfær og aulfær.* id est: Octogenarius functione frui poterit, si eqvo potest insidere, etsi pedibus incedere neqveat. *Aul edur aulan*, ergo ambulatio: *Aulast i framm*, prorsum ambulare. Et

ᛅᚢᛚᛁ *Aule* Nomen m. g. Ambulo ambulonis, & per despectum ita appellatur stolidus & rudis *Aula menne.*

ᛅᚢᛚᚦᚢᚱ *Auldur*, Mustum vel mulsum: *Havemal: Jord tekur vid óldre.* Terra recipit ebrietatem.

ᛅᚢᚱᚦᛁᚱᚦᚢᛦ ᚢᛁᛏᚢᚱ *Aunderdur vetur*, Prima hiemis pars, jam *Aundverdur. Olafs S: Aundverdan vetur lyste Kongur þui ad hann vilde menn senda til Jamta lands at heimta Skatt.* Ineunte hyeme proclamavit Rex; se missurum in Jemptlandiam qvi vectigalia exigerent.

ᛅᚢᚱᚴᚢᛘᛋᛚ *Aurkumsl.* pl. n. n. g. Vulnera magna. *Gretl: þa veru fallner fim men enn fim sarer til olyfis og aurkumsla.* Occisi erant qvinq; homines, & qvinq; lethaliter vulnerati.

ᛅᚢᛋᛅ *Ausa*, Situla qvo liqvor ex majoribus vasis exhauritur.

ᛅᚢᛋᛏᚢᛦ *Austur*, est Sentina vel sentinæ haustus.

ᛅᚢ*ᛋᚴᛅ ᛘᛁᛁᚠᛁᚴ *Auxna meiginn*, Taurina fortitudo. *Gretl: þorbiórn var allra manna sterkastur, þui var hann kalladur Anxna meigin.* Thorbernus fortissimus erat omnium, hinc dictus Taurina fortitudo.

ᛅ*ᛋᛚ ᛒᚢᚱᚦᛁ *Axl-byrdi*, Quantum humeris qvis ferre potest. *Gretl: þar la fyrer honnum rötartrie so mikid sem varer axlbyrdi.* Obviam illi erat grande lignum

Aundurdur vetur] (nunc dicitur *aundverdur*) *vinters fórſte deel*. *J Ol*. *Sog*. *Aundurdann vetur lÿſti kongur þui ad hann villdi menn ſenda til Jamta landz at heinnta skatt*.

Aurkuml] plur. num. n. g. *lemleſtning aff saar*. *Gret*. *Þa voru fallnir v menn enn .v*. *sarer til olyfis og orkumla*.

Auſa] fæmin. gen. propriè est situla, *skuffen*. Hic pro potario uſurpatur. Vide *Skaptkier*. [*Øfer*]

Auxna meigin] *sterk ſom øxen, tiure; J Grettlu: Þorbiórn var allra manna ſterkastur, þui var hann kalladr auxna meigin,* ab *øxn,* tavrus, et *meigin* vel *megn*, vires. [tavrina fortitudo]

Axlbyrde] foem. gen. *saa megit ſom man kand bære paa axlerne*. *Gretl*. *Þar lä fyrer henni rötartrie ſo mikid ſem være axlbyrde*.

Aþiän] nevtr. gen. idem ferè qvod *Anaud*, qvum servitutes avgentur. *Egla*. *Af þessari aþiän og þrældome flydu margir menn af landi a burt*.

Þ.

Bæle] neutr. gene. *róffuers hul*. *Gretl*. *Fäer munu adkomaſt ef einn madur roſkur er til varnar vp j bælinu*.

Bägradur] qvi sinistra dat consilia. adject. *Ol*. *s*. *Hallfredur ſagdi ad hann vill þenn vm eckert vera bägradur, ef hann ma vm mæla*. à *bagi* vel *bäg* obſtaculum, et *räd,* consilium.

Bägrækur] *balſtyrig mand,* qvi ægrè pellitur, i.e. flectitur. etiam vel maximè de pigris jumentis id dicitur.

Bakeldar] *jld ſom er tendit, ad varme ſig vid*. *Sätu þeir leinge vid bakellda*. *j Jarla Sógu*.

Banvænt] adject. nevtr. gen. infavstum. mortiferum. *J Jarla Sógu*. *Tak nu vid merki þui er eg hefi giort þier af alri kunnattu og vænter eg ad sigurſællt mune verda þenn ei fyrer er borid, enn banvænt þenn er bær*.

lignum cum radice, qvantum humeris geſtare potuit.

ᛅᚦᛁᛅᚴ AÞian, Idem fermè qvod *Anaud*. Cum ſervitutes augentur. *Egla*. *Af Þeſſari aÞian og Þrældome, flydu marger menn af landi a burt*. Propter has ſervitutes, multi aufugerunt aliò ſe conferentes.

ᛅᚾ *Æs*, Ora calcei vel corii. *Logbok*. *Æs i bande*, pro palearibus boum qvorum ora ligamine ſunt aſtricta.

B.

ᛒᛅᛚᛁ *Bæle*, n. g. Latibulum, prædonum. *Gretl: Fáer munu adkomaſt ef einn madur roskur er til varnar up i Bælinu*. Pauci pervenient eò, ubi unus homo eſt in præſidio.

ᛒᛅᚦᚤᚾᚱ *Badmur*, Pratum. *Voluſpa*. *Hulin har Badmur huijtum aure*. Tegitur ſublime pratum alba arena. Cœlum ibi intelligitur.

ᛒᛅᚴᚱᛅᚦᚾᛅᚱ *Bagradur*, Adj: Qui ſiniſtra dat conſilia. *Ol: Sag: Hallfredur ſagdi at hann vill Þeim um eckert vera bagradur ef hann maum mæla*. Halfredus ait ſe ſiniſtra non daturum conſilia, ſi ſolus poſſet in medium conſulere: à *Bagi* & *Bäg*, Damnum, Jactura, & *räd* Conſilium.

ᛒᛅᚴᚱᛅᛁᚴᚾᛅᚱ *Bagrækur*, Qui ægrè pellitur aut flectitur, etiam de jumentis pigris id dicitur. Obſtinatus.

ᛒᛅᚴᛁᛚᛏᚦᚾᛅᚱ *Bakelldur*, Ignis accenſus eum in finem ut prope eum calefiant homines. *Jarla Sag: Sätu Þeir leinge ved Bakelda*. Diu propè ignem ſederunt.

ᛒᛅᚱᚾᛅᚾᛏ *Barvænt*, Adj: n. g. Infauſtum mortiferum. *Jarla S: Tak nu vid merki Þui er eg hefi giort Þier af allri kunattu og vænter ek ad Sigur ſællt mune verda Þemi er fyrer er borid en barvænt Þeim er ber*. Accipe vexillum qvod tibi feci, ea arte qva potui, & ominor victorioſum fore illi ante qvem portatur; & illi qvi iſtud portat funeſtum.

BARMI *Barme*, Frater: in *Edda* *Barmur* verò Margo, ora, labrum.

BARDAGI *Bardagie*, m. g. Pugna. *Gretl:* *Slo þa i Bardaga med þeim.* Orta eſt pugna inter eos.

BARNALEIKR *Barnaleikur*, Jocus puerilis. *Gretter vid audun eigunſt hier vid Barnaleik.* Evdunus & ego more puerorum ludimus. (ironice.)

BAUGR *Baugur baugs*, m. g. Annulus. Uſurpatur etiam pro qvovis auro & argento. *Sic, Leita eg ſo bauga.* Sic qværo annulos & aurum.

BAUTA STEINN *Bauta ſteinn*, Pyramides ſeu ſaxa & cautes appellabantur, qvæ ſupra Monumenta erigi ſolemne erat. *Havamal:* *Betre er Sonur þott ſie ſyd of alinn epter geingin guma, ſialldan Bauta ſteinar ſtanda Brautu nær, nema reiſe nidur ad nid:* ideſt: Melior filius; qvantumvis ſerò ſit procreatus, & qvidem poſthumus, qvam nullus. Raro Pyramides exiſtunt propè compita, ni natus Nepos, agnato erigat.

BEINE *Beine*, m. g. *beina* in Genit: Hoſpitis advenæ exhibita beneficentia. *Jarla S:* *Þora geick ſialf umm beina og ſkeinkti hun Jarli og hans mönnum.* Thora ipſa ſe benevolam præbuit, & Baroni ejuſq; comitibus munera obtulit. *I Gretlu:* *Gretter þóteſt ſia þeir mundi ſialfer ætla ad bröda ſier beina.* Gretterus ſibi videre viſus eſt Xenia ſua ſponte oblaturus.

BEN *Ben*, Vulnus. *Niala:* *Floſe ſærde Helga holundar ſare edur mergundar, þad er ad ben giordiſt, og hann fieck bana af.* Helgonem ſauciavit Flous inteſtinorum vel medullæ plaga, qvod in vulnus lethale erupit.

BEISKR *Beiſkur*, adj: Auſterus, Acerbus. *Olu S:* *Urdu þrændir vid þad beisker.* Trundheimenſes eo nomine exacerbati ſunt.

BEISL *Beiſl*, n. g. Frænum. *Gretter þótti þeim mál ad ſofa, og hleiptu beiſlum af heſtum ſynum enn lietu ganga med Sódlum:* Gretterus exiſtimabat tempus eſſe

Bardagie] masc. gen. pugna. *Grettl. Slö þa j bardaga med þenn.*

Barnaleik] *skiemt, gaman: Gretter Vid Audun eigunst hier vid barnaleik, .\· wi ſkiemter,* ironicè.

Baugur] *baugs*, in genit. mascul. gen. annulus. usurpatur etiam pro qvolibet avro vel argento. *Leita eg ſo bauga*; Sic qværo annulos. .\· avrum.

Beine] masc. gen. *beina*, in gen. hospitis advenæ exhibita beneficentia. *Jarla Sögu: Þora gieck sialf win beina, og ſkeinkti hun jarle og hans monnum. J Grettlu: Gretter þöttist sia þeir munde sialfer ætla at biöda ſier beina.* Vide *Farar beina.*

Beiſkur] adject. avsterus. *J Sogu Ol Tr. s. Vrdu Þrændir vid þad beiſker. .\· de ſom boede i Trondhiem udi Norge giordis bitter udi sit sind, der ſom de ſkulde tage Christelige tro.*

Beißl] nevtr. gen. frænum. *Gretter þötti þeim mäl ad sofa, og hleiptu beißlum af heſtann sijnum, enn lietu ganga med sódlum.*

Beyst] *blaat effter hugg. J Grägäß: Þad er madur er raudur fyrer hoggie.*

Bergriſe] masc. gen à *berg*, saxum, et *riße*, gigas, cyclops. usurpatur pro viris robustiſsimis. *Egl. Biorgwlfur var lendur madur rykur og audugur enn halfbergriße ad afti wexti og kynferdi.*

Bernſku madur] á *barn*, infans, qvasi infantiæ homo. *Jarl qvadſt, bernſku madur fyrer alldurz saker: wforfaren for vngheds ſkyld.*

Bernſku pór] pl. num. .\· puerilia. *Grettl. Morg bernsku pór giordi hann þau sem ej eru j ſogu ſett. .\· Hand giorde mange barneſtycker, ſom icke ere ſett i Hiſtorien.*

Berſerkur] masc. gen. *berſerks* in genit. *berſerker* in plur. Fuerunt olim viri famoſi, facinoroſi, robore plusqvam humano, q: semigigantes. *J Grettlu: Þeir ſkorudu à rykum bændum og gofgum til fiär edur kvenna skylldu huorer ogyllder fyrer odrum: feingu marger af þeßu sman suiner lijftiön med ollu þeir toku konur manna og dætur, og hiældu vid hond sier viku edur halfann* *ræntu *mänud og færdu sydan aptur þenn er ättu þeir *rænttu hoar sem þeir föru eda giordu adra öſpekt þeir geingu berſerks gang og eirdu ongvo þegar þeir voru reider*. Hoc est, Illi indixerunt monomachiam viris divitibus et magni æſtimatis, hoc fine, ut illorum bonis una cum uxoribus victores fruerentur, uter horum qvi occubuerit, impunè alteri ceciderit. Rapuerunt uxores et filias hominum, easqve ad manus ſibi retinuerunt, per hebdomadam avt medium menſem. deniqve restituerunt ijs, qvi eas poſsidebant, prædati ſunt qvocunqve irent, avt alias turbas excitarunt: furebant, et nemini parcebant, qvum eſsent irati.

eſſe dormiendi, demiſsis frænis cum Ephippiis ſolis, eqvos pabulatum dimiſit.

ᛒᛁᛋᛏ *Beyſt*, Sugillatum, qvando poſt plagam livido colore inficitur cutis. *Gragas.* *Þad er beyſt er madur er Raudur fyrer hoggie.* *Beyſt* dicitur, cum qvis à plaga colore rubicundo ſeu livido inficitnr.

ᛒᛁᚱᚴᚱᛁᛋᛁ *Bergriſi*, m. g. Saxicola, Gigas, Cyclops, pro viris robuſtiſsimis. *Egl:* *Biorgulfur var lendur madur, Rykur og audugur enn halfbergriſe ad afli vexti og kynferdi.* Biorngulfur nobilis erat, dives & opulentus, ſemigigas qvo ad robur & proſapiam.

ᛒᛁᚱᚾᚴᚢᚾ ᛘᛅᚦᚢᚱ *Bernſku madur*, Infantilis, puerilis, à *Barn* Infans. *Jarl qvadſt Bernsku madur fyrer allduſs ſaker.* Baro dixit ſe propter ætatem infantilem imperitum eſſe.

ᛒᛁᚱᚾᚴᚢᚾᛒᚮᚱ *Bernskupór*, pl. n. Puerilia. *Gretl:* *Morg Bernskupór giordi hann Þau ſem ej eru i Sogu ſætt:* Multa perpetravit puerilia, qvæ in hiſtorias non ſunt relata.

ᛒᛁᚱᛋᛁᚱᚴᚢᚱ *Berſerkur*, m. g. in gen: *Berſecks*, in N. Pl. *Berſercker.* Fuerunt olim viri famoſi, facinoroſi, robore plusqvam humano, ſemigigantes. *Gretl:* *Þeir skorudu a Rykum Bændum og göfgum til fiär edur kvenna, ſkyldu huerer ógylder fyrer ódrum: feyngu marger af Þeßu ſmän ſumer lyſtion med öllu: Þeir toku konur manna og dætur og hielldu vid hond ſier viku edur halfam mä nud, og færdu Sydan aptur Þeim er attu Þeir, rantu huar ſem Þeir föru eda giordu adra öſpeckt Þeir geingu Berſerks gang, og eirdu ongvo Þegar Þeir voru reider:* Illi indixerunt monomachiam viris dívitibus & magni æſtimatis hoc fine, ut illorum bonis unà cum uxoribus victores fruerentur, uter horum qvi occubuerit impune alteri ceciderit. Rapuerunt uxores & filias virorum, easq; ad manus ſibi retinuerunt per hebdomadam aut medium menſem, deniq; reſtituerunt iis qvi

qvi eas poſsidebant prædati ſunt, qvacunqve irent, aut alias turbas excitarunt, furebant & nemini parcebant, qvum eſſent irati. Dictus autem ita eſt *Berſerkur* à *Ber* i.e: nudus, & *Serkur* induſium; qvod in prælium ruerent absq; lorica & galea: nec tamen gladiis ſauciari poſsint ob cutis incantatam duriciem.

BIRИIRYИPAИPИA *Berſerksgangur*, Sic vocabatur Berſerkorum rabioſus furor, qvando dimicaturi erant, qvaſi Bacchantium inceſſus.

BIИИRPIÞRИИPИA *Beturfedrungur*, m. g. Qui ex inferioris ſortis ortus parentibus ad dignitates magnas pervenit: Nunc *Födurbetringur*. *Gretl: Skapti logmadur var vitraſtur manna og heilrädur ef hann æ-ſiæ beiddur og lagdi þad til med huerjum manne er hann ætladi duga skylde ef ecki were afbrug did var hann þui kalladur Beturfedrungur*. Skapto Nomophylax erat hominum ſapientiſsimus ſana dans conſilia advocatus, ea ſemper omnibus dans conſilia, qvæ tuta putabat, ſi modo ea ſeqverentur illi qvibus hæc dedit. Quapropter eum vocabant Patrum meliorem. Contrarium *Verrfódrungur*.

BIARИИPИA *Biarnylur*, m.g. Urſi calor qvo inſtar urſi imbuti dicuntur aliqvi homines qvi nunqvam frigent. *Isfirdinga S: Olavur Havardſon öx up og giordiſt efnelegur madur, ſo ſeigia menn hann hafi haft Biarnyl þviad allduri var þad froſt eda Kulde ad oll hefdi fleiri eda ferri klædi enn eina brök og skyrtu giorta i brækur*. Olaus Havardi crevit & in virum evaſit, fama eſt qvod calorem urſinum habuerit, nunqvam enim tam intenſum erat frigus aut gelu, qvod plura aut pauciora habuerit veſtimenta, qvam braccam cinctam ſupra induſium.

BIÞIИ *Bidil*, m. g. Procus. *Halfrdr mælti þad räd skal ey hafa þo þier þicki nu bidill þinn þegar betre enn eg*

Halfrę-

Berſerksgangur] Sic vocabatur berſerkerum rabioſus furor, qvando dimicaturi erant: qvaſi Bacchantium inceſsus.

Beturfedrungur] m. g. *den ßom er bedre end hanß fader var. J Gretl. Skapti logmadur var vitraſtur manna og heilrädur ef han var äsiä beiddur, og lagdi þad til med huorjum manne er hann ætla di duga ſkyllde ef ej være afbrugdid. var hann þui kalladur beturfedrungur*. contrà *werfedrungur*.

Biarnylur] masc. gen. ursi calor, qvo instar urſi imbuti dicuntur aliqvi homines qvi nunqvam frigent. *Jsfirdinga S. Olavur Havardſſón öx vp og giordiſt efnelegur madur, so seigia menn hann hafi haft biarnyl: þuiad alldrei var þad fröst vda kvlde ad Ol: hefdi fleiri eda færri klædi enn eina brök og skyrtu girdta j brækur*.

Bidill] masc. gen. procus. *Hallfredur mælti þad räd ſkal ei hafa þo þier þiki nu bidill þinn þegar betre enn eg*.

Bilbugur] *bilbugs* in genit. m. gen. *wdriſtighed*. *Verdum vid roſsklega og lätum ongvann bilbug a oß ſiä*. .\· *Wi ſkal tage raſkelige imod, og lader ingen redſel ſee paa os*.

ad Bindast fyrer] *at beplichte ſig hoffuitmand til nogen gierning*. *Grettl*. *Þeir giordu ord Þorde og badu hann fyrer bindaſt ad räda Gretter af dógum, enn hann för vndan*. *De ſende ord til Þor och bade hannem være formand at tage Gretlar aff dage: men hand vndſkyldede ſig*.

√ *ad Bindast matar*] Est etiam abstinere à cibo et jejunare. *bindinde*, abstinentia vel parſimonia.

Bitull] frænum. *Ol*. *S*. *Sendi menn hofdu med sier heſt Sigurder Kongs med gyldtum sádli og bitullinn var ſettur med ſmeltum steinum*. .\· Legati duxerunt ſecum eqvum Regis Sigvardi, qvi stratus erat inavrato ephippio, et frænum ornatum gemmis.

Blaudur] adject. nimis timidus et trepidantis animi.

Bleida] fæm. gen. propriè est canis foemina. *bleidutyk*. vide *Hundur*.

ad Bleidaſt] verbum; Valdè trepidus fieri. *Bleidaſt þike mier Bardr qvad Gretter ef þu þorer ej ad beriaſt vid mig*. Vide *Ragur*.

Bleide] fæm. gen. timiditas effoeminata. *Gr*. *Legg eg bleyde ord à bak þier, ef þu þorer ejge ad beriaſt vid mig*. vetus formula, qvâ adverſarius provocabat timidum, ad dimicandum: Impono tergo tuo effoeminatæ timiditatis notam, ſi non avdeas mecum ferro decernere. Inde *bleidemadur*, et *bleidiſkapur man*.

Blendingur] mas. gen. *halfftrold*. *J Grettlu: Hefur eg þussa og þeirra kyn*

Halfradus dixit, hoc consilium non seqvar, etsi videam tuum procum dudum præ me placuisse.

ᛒᛁᛚᛒᚢᚴᚢᚱ *Bilbugur*, in gen. *bilbugs*, m. g. Metus, Trepipidatio. *Verdum vid Rosklega og lätum ongvan bilbug a os sia.* Fortiter iis obviam ibimus, nec ullum metus in nobis videbunt signum.

ᛅᛏ ᛒᛁᚾᚦᛅᛋᛏ ᚠᚢᚱᛁᚱ *At bindast fyrer*, Obligare se ad aliqvid præstandum. *Gretl: Þeir giordu ord Þorde og badu hann fyrer bindast ad räda Gretter af dögum, enn han fór undan:* Ad Thoronem miserunt nuncium, rogantes ut dux & caput eorum esset, qvi Gretterum occiderent, sed ipse se excusavit.

ᛅᛏ ᛒᛁᚾᚦᛅᛋᛏ ᛘᛅᛏᛅᚱ *At bindast matar*, A cibo abstinere & jejunare. Hinc ᛒᛁᚾᚦᛁᚾᚦᛁ Abstinentia vel Parsimonia.

ᛒᛁᛏᛁᛚᛚ *Bitell* Frænum. *Ol: Sag: Sendi menn hofdu med sier hest Sigurdar Kongs med gylttum saudli og bittullinn var settur med smeltum steinum.* Legati duxerunt secum eqvum Regis Sigvardi, qvi stratus erat inaurato ephippio & frænum ornatum gemmis.

ᛒᛚᛅᚢᚦᚢᚱ *Blaudur* adj. Formidolosus.

ᛒᛚᛁᚦᛅ *Bleida*, f. g. Propriè est Canis fœmina.

ᛅᚦ ᛒᛚᛁᚦᛅᛋᛏ *ad bleidast*, Valde trepidus fieri. *Gretla: Bleidast Þicke mier Bardur qvad Gretter ef Þu Þorer ej ad beriast vid mig.* Mihi videtur qvod Bardus valdè timidus sit, inqvit Gretterus, siqvidem mecum congredi non audet.

ᛒᛚᛁᚦᛁ *Bleide*, f.g. Timiditas effœminata, Pusillanimitas. *Gret: Legg eg bleide ord a bak Þier ef Þu Þorer ej ad beriast vid mig.* Vetus formula, qvâ adversarius provocabat timidum ad dimicandum: Impono tergo tuo effœminatæ timiditatis notam, si non audeas mecum ferro decernere. Inde:

ᛒᛚᛁᚦᛁ ᛘᛅᚦᚢᚱ *Bleide madur*, Vir timid⁹, formidulosus. &

ᛒᛚᛁᚦᛁᛋᚴᛅᛒᚢᚱ *Bleidiskapur*, Timiditas.

ᛒᛚᛁᚾᚦᛁᚾᚴᚢᚱ *Blendingur*, m. g. Semidæmon. *Gretl:*

Hefur eg Þuſſa og Þeyra kyn hart leikid hamars grimur, emmein vætte marga barda, og Blendigum ad at bana ordit alfakyne og ovættum nær hef eg ollum oÞarfur verid. Gigantes eorumq́; genus mea ſecuri malè tractavi, ſpectra proſtravi, Semidæmones neci tradidi, Lemuribus multum incommodavi.

ᛒᛚᛁᚴ *Blik*, Metallum pretioſum, pecunia. *Skällda*—.

ᛒᛚᛁᚴᚱᛅᚢᚦᚢᚱ *Blikraudur*, Pulchrè rubens, purpureus.

ᛒᛚᛅᚦᚱᛁᚠᛁᛚ *Blodrefill*, m. g. Vulnera lethalia. *Ormſag: Ormur brä ſaxi og riſte blodrefill a bakbruſa og skar oll rifin fra hryggnum og drö Þar ut Lungun.* Ormerus gladium ſuum evaginavit & coſtas à ſpina dorſi ſeparavit indeq́; pulmones extraxit. Hic mos erat veterum, ubi parentum aut amicorum mortes ulciſcerentur.

ᛒᛚᛅᚦᚭᚱᚴ *Blodörn*, idem notat. *Jarla S: Þa gieck Einar Jall til Halfdans og reiſt blodörn a bake honum, med Þeim hætte ad hann lagde Sverde a höli vid hryggin og reiſt rifin oll fra hryggnum ofan a lendar og drö Þar ut Lungun.* Tunc Einarus ad Haldanum Baronem accelsit, & in dorſo ejus Blodórn perculsit, hoc pacto: Gladio dorſum ejus rransfixit, & à ſpina coſtas ſeparavit ad lumbos usq́;, ac inde pulmones extraxit.

ᛒᛚᛅᚦᚢᚴᛚᛅ *Blodugla*, idem notat in *Regnars Sag:* ubi filii Regneri Lodbrog Regem Ellam in Anglia pari modo neci dederunt ob tyrannidem in Patrem.

ᛒᛚᛅᛅᛏ *Bloot*, Idolorum cultus, Sacrificia cruenta, à *Blod* Sangvis. *Hann hafdi blöt mikil a huorium äre ad midium vetre.* Circa brumam ſacrificia idololatrica magna celebravit qvotannis. *Godablöt* rectè dicitur: *God* enim Idolum eſt, *Blöt* autem abſolutè maledictiones. *Blotmadur*, Idolorum cultor.

ᛅᛏ ᛒᛚᛅᚱᚴᚢᚱᛅ *at Blöskra*, Stupore & timore percelli. *Hann qvadſt ecki hirda Þo Þorf: blöskrade til huad fyre Være.* Ille dixit (qvamvis Thorfinnus timeret)

hart leikid hamers grimu, enn meinvætte marga barda, og blendingum ad bana ordit alfa kyne og ovættum nær hef eg oll vm oþarfur verid.

Blik-raudur] *fagur raudur aff blik raudagull*: qvasi *guldród.*

Blodrefil] m. g. *dódeſaar. det var ſaalediß. j Ormſógu,* Cap. 9. *Ormur brä saxi, og riste blodrefil a bak Brvſa, og ſkar oll refin fra hryggnum, og drö þar vt lungun*. Hoc est: *Orm drog ud sax* [*sverd*] *och riiſte blodrefil paa Bruſes bag, och ſkar riffbeenene fra ryggen, och drog lungen der ud. Saa giorde de gamle kemper tit, naar de vilde grimmelig heffne ſin faderß, eller andre gode wenners dód.*

Blodórn] ejusdem significatìonïs. *J Jarla Sógu. Þa gieck Eniar Jarll til Halfd: og reiſt blodórn à baki honum, med þenn hætte ad lagde sverde à hól vid hrygginn, ey reiſt rifin oll fra rygginum ofan a lendar og drö þar vt lungun: det er. Da gick Einer Jarl til Halffdan och rijſtede blodórn paa hans bag; saaledis, at hand ſtack ſit sverd bag i hannem, och ſkar alle alle reffbeenen fra ryggen ned til lenderne, och tog hans lunge der ud.*

Blodugla] *blodugel. saa neffneß hun i Ragnars Sage, da Regnerß sónner giorde det ſamme med Kong Elle udi Engeland, ſom lod dræbe deriß fader.*

Bloot] idolorum cultus. *Hann hafdi blöt mikid a huoriu äre ad midium vetre. góda blöt* rectè dicitur. *gód* enim idolum est. *blöt* avtem abſolutè sicut maledictiones. *blotmadur*, idolorum cultor.

at Blóſkra] .\· stupore ſimul ac timore percelli. *Hand qvadſt ecke hirda þo Þorf. blóskrade til hvad fyrer væri.*

Blijdſkapur] masc. gen. *bliidſkapß* in genit. fervens amicitia. Inde ortum proverbium; *i Orms Sogu: Þrir elltu jafnan grätt silfur ſtundum var med þem bliidſkapur mikill*: Ignitum effecerunt sedulò gryceum argentum, .\· mitius certabant injurijs interdum; Inter eos magnus erat amicitiæ fervor. *bliidſkapr* etiam dici potest affabilitas, comitas.

Ból] gienvordig lycke. nevtr. gen. *j Gretl*. *So ſkal ból bæta ad bÿda annad meira*. *Saa ſkal man bóde ſin wlycke, at bije anden ſom er stóre*. Dolor erit medicina dolori.

Böl] pl. num. h. l. prædia. *Arnor skälld qvad: Tyndust bóll þar er bvende raudur elldur Skotta wellde*. .\· *Tabtis booer der ſaa brende róde jlld det Skotſke rige*.

Bondaböl] nevtr. gen. *bondaböls*, in gen. .\· bondegaard. *bölſtadur,* habitatio. *Böl* abſolute usurpatur pro dormitorio, vel lecto, ſivè loco, ubi dormitur, taṁ ſub dio qvaṁ intrà limina.

ad Bora adfvg] *Magnus j Jarla Sógu: Suo ſkalltu huxa Hakon Jarll ef eg giore þetta fyrer þina aeggian ad fara veſter vm haf med her, ad þier ſkal ejge ad vvart koma, ad eg bora ſkiöt frekann adfvg til rÿkia þeirra er þar liggia fyrer veſt an hafid, og giore eg ad þui lijtium manna num*. metaphorica locutio, ab induſtria fabrorum, qvi terebris ligna perforant, ità ut compago qvaṁ arctiſsimè connectatur clavis.

Brädbanvønlegt sär] vulnus, qvod citó adfert mortem. *J Jarla Sógu: Kale hafdi feingid sär morg j Øngulz eyar sunde og ei brädbanvænlig*.

ret) se non curare qvicqvam eorum qvæ ipsis obvia fierent.

BᛚIÞᛋYᚨBᚢᚣ *Blidskapur*, m. g. *Blidskaps* in gen. Fervens amicitia. Inde ortum Proverbium *i Orms Saga: Þeir elltu Jafnan grätt silfur stundum var med Þeim blidskapur mikill.* Ignitum effecerunt sedulo griseum argentum. id est: Mutuis certabant injuriis. Interdum inter eos magnus erat amicitiæ fervor.

Blijdskapur etiam dici potest affabilitas, comitas.

Bᚼᛚ *Böl*, n. g. sing. Dolor, adversitas. *Gretl: So skal böl bæta ad byda annad meyra.* Dolor est medicina doloris.

Bᚨᛚ *Ból*, pl. n. Prædia. *Arnor Skald* in Rhythmis. *Tyndust böl Þar er brende Brädur elldur Skotta velldi.* Prædia perierunt ubi imperium Scotorum igni conflagravit.

BᚨᚴÞᚨBᚼᛚ *Bondaból*, n. g *Bondaból*s in gen. Prædium rusticanum. *Bólstadur*, Habitatio, *Böl* absolutè usurpatur pro dormitorio vel lecto, sive loco ubi dormitur, tam sub dio qvàm intra limina.

ᚨÞ BᚨRᚨ ᚨÞᛋᚢᚴ *ad bora ad sug*, Metaphoricè pro Impetere, compingere arte & ictu. Metaphorica locutio ab industria fabrorum, qvi terebris ligna perforant, ita ut compago qvàm arctissime nectatur clavis. Magnus *K: i Jarla S: Savo skaltu huxa Hakon Jarl, ef eg giora Þetta fyrer Þyna aëggian ad fara vestur umm Haf med her at Þier skal ej Þad atovart koma, ad eg bora skiott frekann ad sug til Rijkia Þeirra er Þar liggia fyrer vestan Hafed og giore eg ad Þui lijtinn manna mun.* Id tibi persvasum habebis Haqvine Baro, qvod si ego tuo instinctu occidentalem Oceanum navigavero, magno exercitu, Tibi non sit insperatum, me adversi qvid regnis ibi existentibus, moliri; non enim ibi habiturus sum personarum respectum.

BRᚨÞBᚨᚴ ᚢᚨᚴᚴᚢᚴᛏ ᛋᚨR *Bradban-vænlegt Sär*, Vulnus

qvod citò adfert mortem. *Bane* enim internecio, occiſio. *Jarl S: Kale hafdi feingid Sär morg i öngulz eyar Sunde og ej brädban vænleg.* Kalo multa accepit vulnera, in freto Ungelsöenſi, ſed nulla lethalia.

BRAÞÞAÐR *Braddaudur*, Repentinam mortem obiens.

BRAÞFEINGIÞ *Bradfeingid* adv. Subitò imperatum. *Jarl Sag: Þo ad ej yrdi þetta skipte bradfeingid þa för þo þetta skipte framm ad Þorfinnur Jarl hafde ij hluto landa enn Bruſe Jarl þridiung.* Etiamſi diſtributio iſta tam ſubito fieri non potuit, nihilominus talem eventum res habuit, qvod Thorfinnus duas partes obtinuerit & Bruſo tertiam.

BRAÞR *Bradur*, Adj. Celer. *Brädur heſtur*, Celer eqvus.

BRAGD *Bragd* in ſing. Deceptio aliqva aut ſtratagema re vel verbis; ut cum luctator agilis arte pedum antagoniſtam ſternit, id *Bragd* vocatur. Aut ſi qvis adverſarium aliqvo ſtratagemate circumvenit, vel etiam artificioſo mendacio decipit, id qvod etiam *Abragd* dicitur ingenioſus dolus. Qui callet artem luctandi vel etiam callide qvid agendi *Brogdottur* eſſe dicitur. *Gretter huxar hann skuli eitt huad bragd leika ſo k: fäe giolld fyrer utgongumma:* Gretterus Regi imponere ſatagebat, & necem pro ſtructis inſidiis minitabatur. In bonam partem etiam ſumitur. E. g. *Þar hafa morg verid hans bragd, er bædi voru hialp ſamleg fyrer Gude og skiempteleg fyrer Monnum.* Ipſius conſilia erant jucunda in oculis Dei, & grata populo.

AÞ BRAKA *ad Braka*, Fragorem exitare vel grandiloqvum eſſe. *Gretter lieſt ecki vita huad Biorn brakadi um þetta.* Gretterus ſimulabat ſe neſcire qvid hac de re Biorno verbis pompoſis eructaret.

BRANDR *Brandur*, Gladius ictu jactuq; metuendus. Nomen etiam eſt proprium viri, à qvo cum alia præponun-

Brädfeingis] adv. subitò impetratum. *J Jarla Sógu. Þo ad ei irdi þetta skipte brädfeingis þa för þo þetta ſkipte framm ad Þorf: Jarl hafde ij hlute landa, enn Brvſa Jarl þridiung: .\· dog diß omſkiffte vare icke ſnart bekommelig, da foer de alligevel frem.*

Brädur] *snär,* celer. adject. *brädur heſtur*, celer eqvus.

Bragd] in singul. plerumqve est deceptio aliqva avt stratagema re vel verbis, ut cum luctator agilis arte pedum antagonistam sternit, id *bragd* vocatur: avt si qvis adverſarium aliqvo stratagemate circumvenit, vel etiam artificioſo mendacio decipit: id qvod etiam *äbragd* dicitur; ingenioſus dolus: et qvi callet artem luctandi, vel etiam callidè quid agendi *brogdöttur* eſse dicitur. *Gretter huxar hann ſkuli eitt hvad bragd leika þad K: fär giolld fyrer vtegonguna*. In bonam etiam partem ſumitur, exempli gratia. *Þau hafa morg verid hanz brogd, er bædi voru hialpſamleg fyrer Gude og ſkiemtileg fyrer monnum*.

ad Braka] est fragorem excitare: Item, *ad braka, er ad bruge ſtore ord. Gretter lieſt ecke vita hvad Biórn brakade vm þetta. .\· Hand lod ſom. hand icke viſte huad for ſtore ord Biórn talede her om.-*

† *Brät*] adject. citò. *Kolfidur i Bva Sógu: Akof ertu möder ad amæla mier og mun brät betur verda*.

Brautar geinge] n. g. *storachtighed,* magnificentia. *Jsfird. Sógu. Hun var giefinn honum meir til fiär enn brautär geingis*: .\· *Hun var giffuet hannem meer for fæ* [.\· *rigdom*] *end for ſtorachtigheds ſkyld*. dicitur à *braut*, semita, et *geingi* ambulatio: denotatur magnificum famulitium, qvale ſolet eſſe magnatum.

ad Bregda j brvn] *at entſette ſig. Gret. Þorhalli brä nockud j brun er hann sa þann mann: Hand bleff underlige der ved naar hand ſaa den mand*.

ad Bregdast reidur] *At bliffue fortórnet. Gretter bräst reidur honum var eingium viſſa giór. Gretter bleff vred hannem var ingen advarsel giort*.

Brek] pl. num. *skade, breſt. Ordſprock: Er vel sa hafe brek, ſem beidiſt. Det er vel dog den haffuer ſkaden, ſom der effter söger*.

Berliga] a‹d›verb. palam, apertè. *J Jarla Sógu. Enn þo leitadi nu huorge berlega a annan:* .\· Nevter alterum palam insecutus est.

Brim] *Sóbrus paa landit. Egl. Vedrid var hvaſt og brim a landid og ejge hafnligt*.

† *ad Briöta vpp vopn*] expedire arma. *Jarla Sógu. Þ: Jarl heiter þa a menn sÿna, og bad þa briöta vpp vopnin kvez ejge vilia a flötta leggia, og bad þa rooa j möti vaſklega*.

Brógd] pl. num. *bragda*, in genitivo plurali; præſens consilium: *J Orms Sógu: hann þöttiſt sia fyrer hann munde fella firnad ſinn ef ongva brag da være vid leitad*: Hoc est: *Hand tóckſtiſt ser at hand monne miſte ſit queg, om hand ſógte ingen raad*.

ponuntur, alia multa propria ortum traxere, ut *Aasbrandus*, Aſæ gladius: *Herbrandur*, exercitus gladius: *Gotbrandur*, Dei gladius: *Thorbrandur*, Thoronis gladius, &c. Quomodo & à toto gladio & à partibus ejus nomina olim ſortiti ſint viri vide apud Brynulphum Svenonium conj. in Saxon. Præfat. periculo 1.

ᛒᚱᛅᚢᛏᛅᚱ ᚴᛖᛁᚿᚴᛁ *Brautar geinge*, n. g. Magnificentia. *Isfird S: Hun var giefin honum meir til fiar enn brautur giengis:* Majores ipſi attulit divitias qvam fortunam ſecundam. Dicitur à *Braut* ſemita, & *geinge* ambulatio. Magnificum notat famulitium, qvô gaudent Magnates.

ᛅᚦ ᛒᚱᛁᚴᚦᛅ ᛁ ᛒᚱᚢᚿ *ad Bregda i brun*, Animo percelli. *Gret:* Þorhalli brä noknd i brun er hann ſa Þann man. Torhallus animo percellebatur, qvoties virum iſtum vidit.

ᛅᚦ ᛒᚱᛁᚴᚦᛅᛋᛏ ᚱᛁᚦᚢᚱ *ad bregdaſt reidur*, Iraſci. *Gretl: Gretter bräſt reidur honum var eingin viſſa giör.* Gretterus iraſcebatur qvod non fuerat admonitus.

ᛒᚱᛁᚴ *Brek*, Damnum, Incommodum. Proverb. *Er vel ſa hafe Brek ſem beidiſt:* Bene eſt, damnum habeat qvi qvæſivit.

ᛒᛁᚱᛚᛁᚴᛅ *Berliga*, adv: Palam, apertè. *Jarl S: Enn Þo leitadi nu huorge berlega a aman.* Neuter alterum palam inſecutus eſt.

ᛒᚱᛁᚴ *Brim*, Æſtus maris, vehementibus procellis littus verberans. *Egl: Vedrit var huaſt og brim a landit og ej hafnligt:* Inſignis tempeſtas erat, & tantos fluctus propè littora excitarat, ut portus non viderentur occupari poſſe.

ᛒᚱᚢᚴᚦ *Brögd*, pl. n. *Bragda* in g. pl. Præſens conſilium. *Orms S: Ham Þóttiſt ſia fyrer hann munde fella fie nad ſin, ef engra bragda være vid leitad.* Videbatur periculum amiſſionis pecoris ingruere ni conſilium aut remedium qværeret.

BRᚢᚴ *Brun*, f. g. Supercilium. *Paræmia: Nu bregdur mönnum i brun:* Admirati ſunt. *Ragn. i Jarl Sag. So þikke mier þu under brun ad lyta byskup, ſem þid ſueinn munu kunna ad ſeigia fra ſtærrum tijdindum enn nu eru upborin.* Epiſcopi ſupercilia indicant illum majora recondere qvam verbis elocutus ſit.

BRᚢᚴᚴ *Brym* adjectivum, Celer, Proclivis.

BRᚢᚴ *Bryn*, pl. n. Supercilia. *Ad lata ſyga bryn:* Supercilia demittere, torve aſpicere. *Þorgeir qvadſt ei hirda huorum Gautur liete ſyga bryn:* Thorgeirus dixit ſe non curare ſive ſe torvè tueatur ſive adverſarium Gauterus.

Bᚢᚴᚢᚴ *Bugur bugs*, m g. Curvatura. Hinc *Paræmia:* *Ad giora brádann bug ad nockru:* ↄ: Celeri flexura, ↄ: conſilio rem aliqvam aggredi. *Gretl: Vier skulum ongvan brádann bug ad þeßu giora.* Nos hanc rem lentè aggrediemur.

Bᚢᚴᛚᚱ *Buklare*, m. g. Species clypei, Parma. *Gretl: En han brä vid buklara hinne vinſtre hendi og bar af ſier.* Umbonem qvem ſiniſtra tenuit ictui objecit.

Bᚢ *Bu*, Vis villæ pecuaria. Vide *Havamal: Heima skal Heſt fieta enn Hund a bue.* Domi eqvus eſt ſaginandus, ſed canis foris advillam.

Bᚢᛋᚴᚦᚢᚴ *Bumadur*, Villicus, Colonus. *Hann var bumadur mikil:* Bonus erat villicus.

Bᚢᛘ *Buna*, Scaturigo, ebulliens aqva.

BᚢR *Bur*, Filius. Inde *Paræmia: Hann er huorke bur minn nie broder:* Nec illum filii aut fratris loco habeo.

BᚢRᚻᛏ *Burſt*, Culmen domus, f. g. Camæra, Tholus: *Ol Sag: Þar af up var hofud og burſt:* Ibi erat culmen domus.

Bᚢᛋᚢᚴ *Bijfur*, Crura exporrecta. *Þorgierdur kom til elldhuſs ein dag lä þar kolfidur Sönur hennar og rietti byfurnar.* Thorgierdur ad domum in qva ignis accenſus erat pervenit, & filium ſuum ibidem exporrectis

Brvn] fæm. gen. supercilium. Paroemia. *Nu bregdur monnum j brun*. .\· admirati ſunt. Jtem *Rogn: Jarl i Jarla Sógu: So þikke mier þu vnd er brvn ad lijta byskup sem þid Svenn munud kunna ad segia fra ſtórrum tÿdindum enn enn eru vpborinn*. *Saa tyckis oß biſpens aſiun ſom di Sven monne kunde ſtórre tÿdinder kundgióre men ſom end ere vdſagt*.

Bryn] supercilia, pl. num. *at läta ſÿga bryn*, demittere supercilia, torvè aspicere. *Þorg: qvadſt eige hirda hvörnin Gautur liete sÿga bryn*. *Þ: ſagdiſt icke paſſe paa, dog hand ſaa ſurt ud*.

Bugur] masc. gen. *bugs*, in genit. curvatura. Hinc paroemia: *ad giora brädann bug ad nockru*, .\· celeri flexura, .\· consilio rem aliqvam aggredi. *Grettl*. *Vier ſkulum ongvan brädann bug ad þeſſu giora: Vi skal met ingen hast giffue oß der til*.

Buklare] m. g. species clypei. *Grettl*. *Enn hann brä vid buklare hinne vinſtre hendi og bar af sier*.

Bu-madur] *een boende*. Ut, *Hann var bumadur mikill; een god boende*.

Burſt] culmen domus. f. g. *Ol*. *s*. *Þar af vp var hofud og burſt*.

Bÿfur] crura exporrecta. *Þorgierdur kom til elldhus einn dag lä þar Kolfidur sonur hennar og rietti byfurnar*. gestus deſidioſorum torpentium.

Byrder] plur. num. fœm. gen. *byrda* in genit. plur. abundantiæ. *Quæde i Eglu. Hygg eg ad Harald hafe byrder gnögar og hamingiu er kongur er viidfrægur enn kongur vor hafe ei krepping fullann. Det er: Jeg meener Harald haffuer forraad nock och lycke, ſom er berómd konge, men vor konge icke at haffue een krum hannd fuld.*

Byrdingur] genus navigij magnis oneribus portandis idonei. *byrde* onus est.
† *Hann riediſt j byrding einn*: *Hand gaff ſig till reiße paa een byrding*. Inde *byrdingß menn*, Navtæ.

D.

Dád] f. g: virtus. Paræmia *ad drÿgia däd* aliquid præclarè gerere. contrà *odäd*. sive *dädleiſe* synon: *udueligheđ J Grettlu: Ætla þu mien ei ſlÿka svivinding oc dädleiſe*; *Du ſhalt iche meene om mig saadan weder-ſtÿggelighed och wdÿd*.

Dæla] f. g. antlia *pumpe, dælu auſtur,* cum sentina per antliam exhavritur, nam ante ejus uſum vocabatur *byttu auſtur,* vel *stampa austur*, per urnas et semitonnas. *auſtur* est sentina, et etiam sentinæ ejectio.

rectis cruribus jacenten invenit. Geſtus deſidioſorum torpenſium.

ᛒᚢᚱᚦᛅ pl. n. f. g. *Byrda* in genit: Abundantia, Penus. *Qvidi i Eglu: Hyg eg ad Haraldur hafe byrder gnögar, og hamingiu haum er Kongur vijdfrægur, enn Kõgur vor hafe ej krepping fullan.* Exiſtimo Haraldum omnibus abundare & felicem eſſe, qvi jam deputatus eſt Rex: At noſter Rex vix habet qvod vola manus tegat.

ᛒᚢᚱᚦᛁᛦᚦᚢᛅ *Byrdingur*, Genus navigii ab aſſeribus compactis denominatum. Inde *Byrdings mem*, Nautæ: *Bord*, Aſſer, Tabula. *Byrdingur*, qvaſi Tabularium ſicut Latini abietem pro navi ponunt.

ᛒᚢᚱ *Byr*, Ventus ſecundus, & *Byriar-Kare*, qvaſi Æolus ventorum Numen.

ᛒᚢᚴᚴᛅᛒᚱᛅᚦᚦ *Byckabrogd*, Bycconis ſtratagemata: Bycco erat neqvam ille facinoroſus & calumniator, qvi Reginam Danicam & ſocios plures inſidiis interemit. Is alio nomine *Höttur* vocatus. Inde Adagium: *Ad koma õdrum fyrer Hattar neff:* ɔ: Aliqvem in offenſam nefarii truder. *Hottur meiddi alla med marcklegnum ſem komu honum fyrer naſer:* Nam Hótterus cunctos furca (*marklegg* vocata) læſit, qvi ei ſunt facti obviam. Inde etiam, *ad bregda under ſig byckiumme*, pro perverti & pergræcari.

D.

ᚦᛅᚦ *Däd*, f. g. Virtus. Hinc Proverbium: *Ad drygia däd:* Aliqvid præclare gerere. Contra *Odäd* ſive *Dädleiſe*, Improbitas, Vitium. *Gretl: Ætla þu mier ej ſlijka ſuivirding og Dädleiſe.* Cave tantam improbitatem mihi adſcribas.

ᚦᛅᛚᛅ *Dæla*, f. g. Antlia. *Dælu auſtur* dicitur cum ſentina per antliam exhauritur: nam ante ejus uſum vocabatur *Byttu auſtur* vel *ſtampa auſtur* per urnas

& ſe-

& ſemitonnas, qvando exhauriebatur ſentina. *Auſtur* enim eſt ſentina, vel ejus ejectio.

ÞAIꟼA ÞAIꟼN *Dæla dælu*, f. g. Lingvam loqvacem notat vel præcipitem loqvelam. *Þorer Þagdi medan Gretter liet ganga dæluna.* Thoro tacebat dum Gretterus perorabat. *Dæle* n. g. Vallicula, occurrit in *Nialu.* *Dælld* fere idem.

ÞAIꟼI *Dæme dæmis* in genit. n. g. Exemplum. *Til dæmis at taka*, Exempli gratia. *Eins dæme eru veſt, qvad Gretter.* Unius exemplum peſsimum dixit Gretterus. Cujus nimirum ſimile in aliis non reperitur.

ÞAIꟼꟼIꟼ *Dæſter*, m. g. In pl. n. idem qvod *Daſader*, Defatigati.

ÞAꟼRAÞ *Dagrad*, n g. Opportunitas. *Egla: Geck Þa Þorgils a braut og ætladi ad fa betra dagrad ad hitta Kong.* Thorgillus abiit & meditabatur comoditatem meliorem conveniendi Regem.

ÞAꟼꟼAꟼꟼA *Dagsanna*, f. g. Vero verius. *Bandamanna Sagu: Þetta mun vera dagsanna og eru nu brogd i Málinu.* Hoc veriſſimum eſt, technæ latent in hac cauſa.

ÞAꟼꟼIꟼNꟼ *Dagsetur*, n. g. *Dagseturs* in gen. Diei occaſus. *Dagsett er:* Dies occidit.

ÞAꟼBNAꟼ *Dalbuar*, pl. n. m. g. Qui habitant in vallibus. *Dalbuar beindu Þar Gretter um vetturin.* Vallicolæ Gretterum ibi hieme hoſpitio exceperunt.

ÞAꟼNꟼ ꟼꟼ ꟼꟼꟼꟼ *Dalur og Hóll*, Vallis & Collis. Proverb: *Ol: K: i Jarla Sagu: Ef Þu vilt huorgan Þennom koſt Þa mun ſo ſynaſt ſem ofridar ſie af Þier von, ma Þa og ej undarlegt Þickia Þo Dalur mæti Hóli.* Quod ſi nulla ex hiſce placuerit conditionibus belli eris autor, nec tibi mirum erit, ſi valles occurrant montibus. id eſt: Si humile ſe opponat ſublimi, ſeu minor occurrat majori. *Dalur* etiam eſt Arcus.

ÞARNꟼꟼABNꟼ *Däruskapur*, m. g. Sarcaſmus. *Gretla: Þorbiorn*

Dæla dælu etiam] f. g. signif. loquacem lingvam, vel præcipitem loquelam. *Þorer þagdi medan Gr: liet ganga dæluna, Thorer tagde mens hand lod munden gaa*

Dællt.] adverb. facile. *Gr: N. satt vm hann og þotti ejge dællt à hann ad räda: sad om Gr:* [insidiatus est illi] *och tochte iche hegt at anfalde hand* † *däll* adject. om. g. facilis moriger.

Dæme] m. g: *dæmis* in gen. exempl. *til dæmis ad taka* ¦: exempli gratia *Einsdæme eru west quad Gretter* ¦: Unius exemplum peſsimum, cujus nimirum simile in aliis non reperitur.

Dæſter] m. g. in pl. n. idem est quod *daſader,* defatigati.

Dagräd] n. g. *Egla: Gieck þa Þorg: a braut og ætladi ad fa betra dagräd ad hitta kong* :¦: *beder leÿlighed behendiger dag*.

Dagsanna] f. g vero verius. *Banda manna sogu: Þetta mun vera dagſanna og eru mi brogd i mälinu.* Dan itidem d⟨i⟩cunt: *Det er dag ſanden.*

Dagſetur] n. g. *dagſeturs* in gen. diei occaſus, *dagſet er* .\· dies occidit.

Dalbvar] pl. n. m. g. *de ſom boer wdj dalen: Dalbvar leindu þar Gretter vm veturinn*.

Dalur og höll] vallis et collis, *ordſprog Ol. K. j Jaula Sogu. Ef þu vill huorigann þennann koſt, þa mim so sÿnaſt sem ofridar sie af þier von, ma þa og ei vndarlegt þikia þa dalur mæti hooli. .\· Om du vilt ingen aff disse to wilkor, da man det siuniß at wfred er aff dig at forvente, maa daa iche vidunder ticke dog en dall móder field .\· dog lauftt land ſeder ſig imod höÿtt*, etsi submiſsum opponatur sublimiori, innuit *dog ſtrid kommer imod wfred*.

Däruskapur] m. g. spott *Gretl: Þorb: var tilfindinn og för med daruſkap*

mickum til ÿmsra manna. Hand vaar paafindig och fore met spot thil atſhellig folck, |: quoslibet irriſit: item *gabb gyß glens.*

Daſadur dóſud dasat om. g. sudore et labore laſsus *Gretter: Wrdu þa men daſader. Folch bleff móde och trette.*

NB [In mea pueritia pars ingentis remi ad littus Iſlandicum boreale è mari projecta ferebatur, cui literis runicis hæc inciſa verba legi poterint. *Opt var eg daſadur eg drö þæſa.* Sæpè laſsus eram ubi hunc [sc: remum] traxi.]

ad Daſast v: paſs. hujus unius terminationis; *eg daſast, þu daſast, hann daſast* .\· sudare cum defatigatione. *daſadist* in præt. perf. *Grettl: Toku men ad daſast m‹i›óg af erfiden‹u›. De begynte at bliffue meget móde aff arffuid.*

Deila] f. g. contentio ſive diſputatio, jtem *deilld manna .\· ſtorr trætte: ad deila* v: contendere *J Jarla S. Hann efldiſt ad lide og deillde til rykis vid Liot Jarl: Hand bleff mactig med krigßfolch och trætte om riget med Liot Jarl.*

Dimmraddadur] om. g. *mørkrøſted Gretl: N. tök vid fiärgeimſlu og vard honum lÿtid fÿrer, hann var hliodmikill og den raddadur og ſtóck fied altſaman þegar hann hooadi.*

Dinkur] m. g. *dinks* in g. sonitus alicujus magni corporis graviter cadentis, *Gr: Haugbvenn fiell a bak aptur og vard af þui dinkur mikill.*

Diß] f. g. *diser* sive *diſur*, in pl. deæ ethnicorum. hinc paroemia, *Ecki eru allar dÿsur daudar.* Non omnia oracula periêre.

Þorbiörn var til findinn og för med Däruskap mikin til ymſra manna. Thorbernus acutus erat & obvios ſarcaſmis excipiebat, ſeu qvoſlibet irriſit. Item: *Gabb, Gys: glens.*

ᚦᛅᚢᛅᚦᚢᚴ *Daſadur, Dõſud, Daſad:* o. g. Sudore & labore laſſus. *Gretl: Urdu Þamen Daſader.* Homines defatigabantur. In remo qvodam ad littus Boreale Iſlandiæ delato hæc inſculpta extabant literis Runicis: ᛅᛒᛅ ᚢᛅᚱ ᛁᚠ ᚦᛅᚢᛅᚦᚢᚴ ᛁᚠ ᚦᚱᛅ ᚦᚢᚢᛅ. *Opt var eg daſsadur eg dro Þæſsa.* Sæpè laſſus eram ubi hunc (remum) traxi.

ᛅᚠ ᚦᛅᚢᛅᚢᛅ *ad Daſaſt*, verb. paſs: Sudare cum defatigatione. *Daſadiſt* in præt. perf. *Gretl: Tokumen ad daſaſt miog af erfide.* Inceperunt ex labore defatigari. Hinc *Dæſter* de qvo ſupra.

ᚦᛁᛚᛅ *Deila*, f. g. Contentio, Diſputatio. *Deild manna:* Magna contentio. *Ad deila* eſt dividere, & *Deile* Diſcrimen.

ᛅᚠ ᚦᛁᛚᛅ *ad Deila*, Contendere. *Jarla S: Ham efldiſt ad lide og deilde til Rijkis vid Liot Jarl.* Militibus auctus eſt, & de Regno contendebat cum Liot Barone.

ᚦᛁᛘᚱᛅᚦᚦᛅᚦᚢᚴ *Dimraddadur*, o. g. Voce gravi præditus. *Dimmur*, Obſcurus. *Gretl: N: tok vid fiärgeimſlu og vard honum lijtid fyrer, hann var hliod mikill og dimraddadur og ſtõck fied alltſaman Þegar hann hooadi.* N. munus opilionis in ſe ſuſcepit, & huic muneri aptiſsimus erat, qvia voce erat alta & gravi, totus grex ipſo clamante exhorruit.

ᚦᛁᚿᚴᚢᚱ *Dinkur*, m. g. *Dinks* in gen. Sonitus alicujus magni corporis graviter cadentis. *Gretl: Haugbuin fiell a bak aptur og vard af Þui dinkur mikill.* Terricola cecidit reſupinus, unde ingens excitatus fragor.

ᚦᛁᛋ *Dijs*, f. g. Opis. *Dijſer* ſeu *Diſur* in pl. Deæ Ethnicorum. Hinc *Paremia: Ecki eru allar dijſur daudar.* Non omnia oracula periere. Fuit & Dea juſtitiæ ᚦᛁᛋ dicta, unde *Tijsdag* nomen traxiſſe videtur. Hinc:

ÞIЧA BΛ⅃Ч *Dijsa blot*, Sacrificium in honorem hujus Deæ institutum, qvandoq́; etiam pro omni Deorum cultu capitur.

ÞΨΛΡΠΛ *Dölgur*, m.g. *Dölgs* in gen. Miles, Latro, Gigas seu monstrosæ staturæ vir. *Ærid hafa dölgar skap folgid*. Gigantes secreta servant animi sensa. Vel: Inimici iracundo valde sunt animo.

ÞRAΨBЧΨIΛΛ *Drambsmenn*, Superbi, elati animi.

ÞRAAB *Draap*, n.g. Interfectio. *Ad drepa*, Occidere. *Eg drap* in præt perf. Hinc *Mandrap*, Homicidium. *At drepa* etiam offendere notat ad aliqvid. *Gretl: Sydan drap hann sier vid Stölbrud*, Deinde ad sellæ pedem offendit. *Hann drap fæti og skeindist miog er hann var berfættur:* Offendit pedem & læsus est valde, erat enim pede nudo. *Hann drap fætinum i Þroskiolldin*, Attigit limen pede, vel læsit pedem in limine. *Drap a dyr*, Pulsavit fores.

ÞRABA f.g. Cantilena. Vide *Flockur*.

AÞ ÞRIBA A ÞRIIΨ *ad drepa a dreif*, Percutere, cudere idem. Propositum alicujus impedire. *Egla: Þeir dräpu öllu a dreif um þessa fyrer ætlan.* Disperserunt consilia.

AÞ ÞRIBA ΛIÞΠΛ *at Drepa nidur*, Occidere. *Ol: Sag: Drepid nidur herörinne*, Tesseram belli cohibere.

ÞRAΠΡΠΛ *Draugur*, Lemures aut defunctorum genii.

ÞRIIΛΡΠΛ *Dreingur*, Vir honestus, virtuosus. *Svein J. J. Gretlu; Vel fer þier þetta, og syner þu þad jafnan Besse ad þu ertt godur Dreingur.* Rectè facis. & semper te ostendis Besso, hominem virtuosum.

ÞRIIΛΡЧYABΠΛ *Dreingskapur*, Virtuosum facinus.

AÞ ÞRIYA IIΛ ΨIΛΛIΛΡ *at Drecka ein menning*, Invicem alteri propinare. AÞ ⁎AΨA ЧΠIIЧARÞRΠYIΠ *At hafa sveitardryckiu*, In orbem bibere.

AÞ ÞRIYA ⅃ЧΛIIЧΠΛIΡA *ad drecka osleitulega*, Spontè non coactè bibere. ЧΛIIЧΠÞRΠYIA *Sleitudrykia:* Fallere in poculis, vel â poculis alienum esse.

ÞRAЧ

Diſa blött] cultus dearum.

Dölgur] m. g. *dolgß* in gen. *en jótte eller sónderlige ſtore nedelige mandt — Ærid hafa dölgar skap folgid .\· De dolger haffuer ſaare forberget sind*

Drambsmenn] *stolthedßmend, hofferdig folck.*

Draap.] n. g. interfectio. *ad drepa* v: occido, *eg drep,* in præt. perf. inde *manndraap* homicidium. Jtem *ad drepa* est offendere ad aliquid. *Gretl: Sÿdan drap hann sier vid stólbrvd: Syden ſtótte hand ſig imod ſtolber* [ad postem sellæ] item *Hann drap fæti og ſkeindist miog er hann var berfættur,* Offendit pedem, et læsus est valde, nudo enim pede inceſsit. *Hann drap fætinum j þróskolldium,* Attigit limen pede: Item: *drap a dyr .\·* pulſavit fores.

Dräpa f. g. cantilena. vid. *Flockur.*

ad Drepa a dreif .\· at affslaa noget forſett; Egla: Þeir dräpu ollu a dreif vm þessa fÿrerætlan; disperserunt consilia.

ad Drepa nidur .\· at affſlaa. J. Ol. Sogu, Drepid nidur herørinne .\· Affslaaed krigßforſamlingen.

Draugur] *spógerj* Lemures, propriè defunctorum genus.

Dreingurd] *oprichtig och sÿderiig mand. Sveinn J: j Grettlu Vel fen þier þetta, og syner þu þad jafnan Beße ad þu ert godur dreingur.*

Dreingskapur] *fromactig gierning.*

ad Drecka einmenning, quando duo commensales invicem propinant alter alteri: *ad hafa sveitardryckiu: ad drÿcke runt om.*

ad Drecka oſleitulega, forwden modſigelſe: sleitudryckia ècontra, *naar en vill forſchone ſig.*

Drottinſuikr. domini sui proditor.

Dryckior f. g. pl. n. compotationes.

Drypur] Pluit, à *drópe,* gutta: Nota *Ordſpr*. *honum drypur eÿ j augu,* .\· non stillat illi in oculos, ɔ: delicatè vivit, nulla patitur adversa.

Dularkufl.] m. g. *Gretter var j dularkufle, so hann kiendiſt ejge; vaar klæd i dóllkiortell, saa hand bleff iche kiend*.

Dÿnur] m. g. *J þui kom dynur mikill wnder bæinn og herdye Guridid at huſunum; J det kom dunur vnder gaarden och hórde Gurijdt til huſerne*.

ᚦᚱᛅᚼ *Dros*, Mulier, q: Dryas dryadis.

ᚦᚱᛅᛏᛏᛁᚴᚼᚾᛁᛦᚱ *Drottinſiukr*, Domini ſui proditor. *Drottinn*, Dominus, Δυναςης. Inde fœmininum *Drotning*, Regina, propriè Domina, *Damma*.

ᚦᚱᚢᚴᛁᚢᚱ *Drykiur*, f. g. pl. n. Compotationes.

ᚦᚱᚢᚾᚢᚱ *Drynur*, Mugitus: *ad dryniæ*, Mugire, Boare. Interdum ponitur pro Rumore. *Noregs Chronica*....: *Þad var drunur Þeirra Haralds manna*: Hic rumor apud Haraldi milites increbuit.

ᚦᚱᚢᛒᚢᚱ *Drypur*, Pluit, à *Dröpe*, gutta. *Ham drupti nidur*, ɔ: Erubuit. Hinc Proverb: *Honum drypur ei i augu*: Non ſtillat illi in oculos, id eſt: Delicate vivit, nullis premitur adverſis.

ᚦᚢᛁᚱᚴᚢᚱ *Duergur*, plurali *Duergar*, Nanus. Deſcribuntur in fabulis Homunciones deformes oblongis manibus, curta crura & ſimum naſum habentes, paſſim occurrentes, fabrili eximii arte.... Quorum peculiarem dari nationem veteres credebant.

ᚦᚢᛚᛅᚱᚴᚢᛋᛚ *Dularkuſl*, m. g. Alienus habitus. *Gretter var i Dularkuſle ſo ham kiendiſt ei*: Gretterus veſte aliena indutus erat, ut dignoſci haud potuerit.

ᚦᚢᛚᛅᚱ ᛘᛅᚦᚢᚱ *Dular madur*, Speculator, qvi ſe occultat.

ᚦᚢᛒᛚᛁᛏᛋᛅ *Dyblitzſa*, Carcer ſubterraneus. *Ragnar Lodbrok var kaſtadur i orma dyblitzſu*: Regnerus Lodbrog Rex conjectus in viperarum lacum, *Dy* & *dyke* ſignificat Lacum, Paludem.

ᚦᛅᛒᚢᚱ *Dapur*, Langvidus, Subtriſtis, Teter. Inde *Paræmia vulgaris*: *Margur er fyrr dapur enn daudur*: Multi langvent, ſed non lethaliter. Item *i Grottu Saung*: *Drogum dalhiotul dapurt er ad Froda*: Trahimus curvam rotam, triſtis langvor imminet Frothoni.

ᚦᚢᚱ *Dur*, Somnus. Inde: *Ad dorma*, idem ac dormire. *Edda*: *Skrimnir ſofnadi en Þridia dur*. Tertio dormivit Skrimnir.

ᚦᚢᚾᚢᚱ *Dynur*, m. g. Sonus & tumultus. *Þui kom dy-*

nur mikill under bæin og heirde Gretter ridid at husinum: Mox tumultus in area audiebatur & Gretterus adventantium eqvitum sonitum percipiebat.

ᚦᚢᚱᚴᚱᛁᛒᛁᚱ *Dyrgriper*, pl.n.m.g. Thesaurus, Clenodia. *Ol: Sag: Þar woru inne dyrgriper Kongs er hann hafdi saman heimt til þess ad giefa, huort atta quelld jola.* Ibidem reperiebatur Thesaurus Regius, qvem collegerat, ut ministris suis strenæ loco daret.

ᛆᚦ ᚦᚢᛋᛁᛆ *ad dysia*, Cadavera terræ obruere. Inde *Dyß*, Tumulus cadavera condens.

ᚦᚢᛋᛏ *Dyst*, Eqvestre certamen. *Ad reina og ryda dyst:* Dicitur cum eqvites hastis sine ferro concurrunt.

E.

ᚽᚠᛚᛁᚿᚵ *Efling*, f.g. Auxilium, Promotio.

ᚽᛁᚴ *Eik*, f.g. Quercus. Sed in genere omnem arborem notat. Hinc Proverb. *Þicke mier räd hier hafe eik sa er af audrum skefur.* Consultum mihi videtur ut is arborem obtineat, qvi alterum in excorticando superat. Sensus est: Sit inferior, qvi neqvit esse superior.

ᚽᛁᚴᛁᚱ *Eiker*, p,.n.m.g. Jumenta clitellaria. *Eikur* in nomin. sing. *Orm Sagu: Hann liet bey saman færa og geingu 4 eyker.* Curavit fœnum convehi, & portabant qvatuor eqvi clitellares.

ᚽᛁᛘᚢᚱ *Eimur*, Propriè tenuis fumus. *Arnor skald. Eim hratt en laust lioma, Limdólgur nær himne.* Fumum propulit, splendorem misit ignis ad cœlum usq;. Inde *Eimyria*, Favilla.

ᚽᛁᚿᛒᚽᛁᚦᚢᚱ ᚴᚮᛋᛏᚢᚱ *Einbeidur kostur.* Consilia & conditiones in unam partem inclinatæ. *Jarla Sag: Þóttest Jarl skillia einbeydur munde kostur ad lata Kong rada.* Baroni videbatur eo consilia inclinare, ut Rex pro suo arbitratu omnia gereret.

ᚽᛁᚿᛁᚱ *Einer*, Juniperus arbor.

ᚽᛁᚿᚮᚱᚦ *Einörd*, f.g. Candor vel audacia.

ᚽᛁᚿᚼᚽᚠᚢᚱ vel ᚽᛁᚿᚼᛆᛘᚢᚱ *Einhæfur* vel *Einhamur* o. gen: Sic

Dyrgriper] pl: n. m. g. *Ol: Sogu: Þar voru jne dyrgriper kongß er hann hafdi samanheimt til þeß ad giefa hit atta queld jöla: \· der i vaar kongens liggendefæ, huor udaff hand vilde forære ſit folck paa nÿtaarß afften.*

ad Dysia :\: Cadavera terra obruere, inde, *dyß,* illiusmodi tumba.

E.

Efling.] f. g. auxilium, promotio. *stÿrkr, raad*.

Eik] f. g. in genere quælibet arbor. *Ordſproch: Þike mier räd hier hafe eik sa er af audrum ſkiefur*. Consultum mihi videtur, ut is arborem obtineat, qui alterum in excorticando superat; *ad den beholder eiken som bedre affſhraber barcken*. Senſus est: sit inferior, qui nequit eſse superior.

Eyker] pl. n. m. g. jumenta clitellaria, *J Ormſogu: Hann liet heÿ samanfæra og geingu iiij eyker:* Curavit foenum convehi et portabant 4 equi clitellares; nam alia jumenta quæ onera portarint apud Jslandos nunquam in uſu fuere.

Eimur] propriè tenuis fumus. *Arnor ſkalld qvad. Eim hratt enn lauſt lioma, limdollgur nær himni,* fumum propulit, splendorem miſit, ignis [virgarum *dolgur,* dictus victor] ad coelum usqve.

Einbeÿgdur koſtur] *Einbógied vilkaar,* in unum latus curvata conditio, et nulla alia proposita. *J. J. S: Þöttist Jarl skilia ein beigdur koſtur ad läta kong räda*

Ein mæle] Colloquium inter duos. †

Einord] f. g. candor, etiam uſurpatur pro audacia.

Einhæfur, eller Einhamur, om. g. sic dicebatur ⌞qui⌟ iratus non furebat, erant

enim quidam inter veteres in Ethniciſmo, quibus ob rabiem vires in immensum creſcebant. De Ormero nostrate Storolphi filio in ejus historia dicitur, *ad hann hafe verid ſterk astur madur a JſIande bæde ad forind og nyu sa er ein hæfur hefur werid. At hand vaar den ſterkiſte man paa Ißlandt, baade tilforne och paa nÿ*. De aliis enim dicebatur, *Hann var eckie einhæfur eda einhamur*.

Einhleypingar] m. g. pl. n. *oqvæntir menn,* .\· non habentes uxores.

Einhlyttur] adj. *sielfraaden, Vel þætte mier þu meiga vera ein hlijtur ad þeſu. Mig tÿckis at du maat selff raade (foruden andre wille) i denne sag*.

Einræn, diſcrepans ab aliis ingenio et moribus *Ol: Tr: ſon j Ol Sogu vid Finn: So lyſt mier à þig þu muner vera dreingur godur einræn og vndarlegur og nockud brädur j skaplinde: Jeg tencher du mont vere oprictig mand noget fravendig och vidunder och saare haſtig till vrede*.

Einſætt] adv. tutum, *Þotti kaupmonnum ejgi einſætt þeir fære bäder a einu ſkipe. Kióbmendene tóckte det iche forſiunligt, at de shulle begge ſegle paa en skib*.

Einstigr] m. g. *derſom mand iche kand wden enſtedz opgaa*.

Elldur] Jgnis. *Elldſtö* foem. gen. *Elldgrafer,* f. g. pl. n. focus. *Elldibrandar, Brenneholltt*.

Ellifirdur] senio privatus. Epitheton juvenum.

Endilangur Noreg: Egl: Biorn var giór vtlagi (exul) *fÿrer endilongum Noreg. langs ald Norgis sÿde*.

Endeme n. g. sterquilinium. Sic dicitur per contemtum vanus homo, et nullius frugi. *J Jarla Sogu: Päll Jarl sagdi heyr endeme* audi coenum; talis compellatio in uſu fuerat apud veteres quando stultè loqui aliquis viſus fuerat.

Sic dicebatur is, qvi iratus non furebat. Quibusdam enim olim ob rabiem vires in immensum augebantur. Sic narrant de Ormero Storolphi filio, *ad hann hafe verid sterkastur madur a Islande bæde ad fornu og nyu, sa er einhæfur hefur verit:* qvod omnium veterum & recentiorum in Islandia fortissimus extiterit ad iram commotus, eorum qvi in furorem non agebantur. De aliis dicitur: *Hann var eckie einhæfur eda einhamur:* id est, non potuit regi.

ᛁᚾᚼᛖᚢᛒᛁᚾᚹᛅᚱ *Einhleypingar*, m.g. pl. n. Sic dicebatur qvi cœlebs vivebat destitutus uxore. *öqvænter menn.*

ᛁᚾᚼᛖᚢᛏᚢᚱ *Einhlytur*, Adj: qvi proprio nititur consilio. *Wel þötte mier þu meiga vera einhlytur ad þessu:* Mihi videtur, qvod in hoc tuo relinqvendus sis consilio.

ᛁᚾ ᚱᛁᚾ *Ein ræn*, Discrepans ab aliis ingenio & moribus. *Ol: Sag: So lyst mier a þig þu muner vera Dreingr godur, einræn, og undarlegur og nokud braduri Skaplinde:* Mihi videtur qvod sis vir honestus tui cerebri, difficilis & ad iram proclivis.

ᛁᚾᛋᛁᛏ *Einsæt* Adv: Tutum. *þotti kaupmonnum ej einsætt þeir fære bader a einu skipe:* Mercatoribus tutum non videbatur ut in eadem navi navigarent.

ᛁᚾᛋᛏᛁᚹᛁ *Einstige*, Locus ad qvem non nisi unicus uni soli datur aditus,

ᛁᛚᛚᚦᚢᚱ *Elldur*, m.g. Ignis. *Elldstö* f.g. *Elldgrafer*, f.g. plur. n. Focus. *Elldibrandar*, Lignum ad focum aptum, seu Titio.

ᛁᛚᛚᛁᚹᛁᚱᚦᚢᚱ *Ellifirdur*, Senio privatus, Epitheton juvenum.

ᛁᚾᚦᛁᛚᛅᚾᚹᚢᚱ *Endilangur*, Tractus terræ. *Egl: Biorn var giór utlagi fyrer endilongum Noreg.* Biorno in exilium pulsus erat, per totum tractum Norvegicum.

ᛁᚾᚦᛁᛘᛁ *Endeme*, n.g. Sterqvilinium. Sic per contemptum dicitur homo vanus & nullius frugi. *Jarl: S: Päl Jarl sagdi: Heyr endeme:* Paulus Baro dixit:

audi cœnum. Talis compellatio in usu fuit apud veteres qvando stultè loqvi aliqvis visus fuerat.

ᚼᛒᛁᚱᛘᛁᛚ *Eptermæli*, n. g. Actio in homicidam post aliqvem interfectum, qvasi postloqvium diceres. *Hiarande var reidur miog er hann friette vijg brödur Syns og bæiddi Jarl lid veitz lu til eptermælis.* Hiarandus irâ excanduit audito fratris cæde, & opem Baronis imploravit, ut actio in homicidam institueretur.

ᚼᚱᛘᛁᚦ *Erfide*, n. g. Propriè labor, qvandoq; pro nocumento sumitur. *Ormsagu: Snemma sagdi mier hugur um eg mundi af þier mikid erfide fä, þegar eg heyrde þyngietid:* Subito hoc mihi animus persuasit, dum nomen tuum audirem me propter te ingentem devoraturum laborem.

ᚼᚱᛁᛚᛚ *Erill*, Labor vehemens vocatur *Erill*. Item *ad erla*, q: freqventativum ab arare, *ad eria*.

ᚨᚦ ᚼᛁᛁᛁ *ad Etia*, Verb. *Atte* in præt: Irritare animalia ad pugnam.

ᚼᛁ *Ey*, f. g. in gen. *Eyar*, Insula. Præcipuas circa Daniam & Norvegiam Insulas versibus hisce complexus est Einarus Sculason Scalder; ex iis varias maris appellationes mutuatus. Quia enim mare Eddicè Zona vel Cingulum terræ nuncupatur, hinc ab insulis qvas ambit diversas adeo cæpit denominationes.

1. *Blár er Balldrekur syrar:* *Ber vindur Herdlar linda.*
Vidgyrdill þytur vardu: *Velltur femingar Bellte.*
Yglist umgiórd huglar: *Olmur er Brasile stolmar*
Fleyer Buknar baugur: *Brakar lygru men nökvar.*

2. *Brattur er Balldrekur þióttu:* *Brynn gyrdill þvær virdum.*
Sundur brestur lägu linde: *Lokn velltur um þröm belte.*
Kyle skytur karnitar helse: *Klyfr stiorn Sila þiörnar*
Bord skiera Gizku gyrde: *Grafa bord i men stordar.*

3. *Stört fellur Gyrdill Garta* *Grefur vindur þrumu linda*
þytur Svalfiótur Seliu: *Svellur undrum men hrūdar*
Allt skielfur brimlar bellte: *Brestur ern Sile hernar*

ÆST

Eptermæle] n. g. actio in homicidam post aliquem interfectum, quasi postloquium dixeris.

Erfide] n. g. propriè labor, quandoque sumitur pro nocumento, *J Orms Sógu. Snemma sagdi mier hugur vm eg mundi af þier mikid erfide fä þegar eg heyrde þÿn gietid*. Subito hoc mihi animus persvasit dum nomen tuum avdirem, me propter te ingentem devoraturum laborem –

ad Etia] verbum. *atte* in præt: *at eggie ſaman heste eller andre diur at bydis*.

Eÿ] f. g. *eyar* in genit. inſula. *Nogle gamle øers naffn haffuer Enian skald Skuleſón* compræhenderet *udj diſſe wiſer*.

NB. Jnsulæ

1.*Blar er baldrekur Syrar:* *Ber vind Herdlar linda:*
vidgyrdill þytur Vardu: *velltur Fenringar bellte:*
ygliſt vmgiord Huglard: *olmur er graſile Stolmar.*
fleyer Bocknar baugur: *brakar Lygru men nóckwat.*

2.*Brattur er balldrekur Þiöttu:* *Bryn gyrdill þvær virdum*
sundur bueſtur Lägu linde: *Legu veltur vin þuom bellte*
kyle ſkytur Karmtar helſe: *klyfur ſtiörn sila Þiörnar*
bord ſkiera Gizku gyrde: *grafa bond i men Stordar*

3.*Stort fellur gyrdil Garta:* *grefur windur Þruma linda:*
þytur sualfiǫtur Seliu: *swellur vndrum men Hrundar*
allt skielfur Brimlar bellte: *brestur ern sile hernan*

æst fer vingiord Hristar: *odur er hringur Berdlinga*

4.*Bard riſtur Giælu gyrder:* *grefur namufiotur Tauma*
geiſt fer vmgiord Óſtrar: *opt er men klofid Senju*
brand þuær Bolgu linde: *bifast stinnur sile Kinnar*
hringur þytur Huedru longum: *hart welltur Glanar belte.*

Sir	*Þiotta*	*Garte*	*Giæla*
Herdla	*Brynna*	*Þruma*	*Nauma*
Varda	*Läg*	*Selia*	*Ostra*
Fenring	*Þrǫm*	*Hrund*	*Senja*
Hugl	*Kormt*	*Brimla*	*Bolga*
Stolm	*Þiórn*	*Hern*	*Kinn*
Bokn	*Gizka*	*Briſt*	*Huedna*
Lygra	*Stord*	*Berdla*	*Glǫn*

Diſſe øer meener Jeg at vere meſten part vnder Norgis side, och at haffue veret saa neffnet i gamble dage, och effterdj haffued kaldis Eddice *ring eller band lande och øje* (annulus vel zona regionum et insularum) *Da opdicter skaldit her der vdaff* varias maris appellationes, *for det fórſte kaldis then sóen,*

Baldrekur Syrar] *aff balldur .\· kong och rekur driffuer;* qvasi Neptunus *hand er blaa.*

Herdlar linde, balteus ejus inſulæ *linde er baand giort aff vld eller klæde och mand binder offuer liffuet: vindur ber Herdlar linda ·/: været bær eller driffuer sóen.*

Vidgyrdill Vardu] *aff viide, sóe; och gyrdill,* cingulum, *sióbellte, þytus. søbelte vaardøier bruſer.*

Belte Fenringar] zona ejus insulæ *welltur,* volvitur.

Vmgiord Huglar] *vmgiord er hengſelet som suerdet henger wdj naar mand henger det paa ſiden*] *ygliſt* torveſcit; *seer grumbt wd.*

Danis etiam *Sule*

Graſile Stolmar] *sile*, est ligamentum ex corio, quo jumenta et res aliæ ligantur, et quia hic mari accommodatur dicitur *gräſile*, à spuma maris, *som er graa, olmaſt bliffuer bÿſter.*

Baugur Boknar] *baugur er ring, fleyer .\· kaſter bólger.*

Men Lykru (*men* rotundum avrum ex monili suspensum a *mäne,* .\· luna,

Æſt fer umgiord hriſtar: Odur er hringur Þrim linga.

Bardhriſter Giælu gyrde: Grefur naumfiotur tauma. 41
Geiſt fer umgiord oſtrar: Opt er men klofid Senju.
Brand Þvær Bolgu linde: Biſaſt ſtimur ſile kimur
Hringur Þytur Hvednulongū: Hart velltur Glanar bellte.

Sir	*Þiotta*	*Garta*	*Giæla*
Herdla	*Bryma*	*Þruma*	*Nauma*
Varda	*Läg*	*Selia*	*Oſtra*
Fenring	*Þrönt*	*Hrund*	*Senia*
Hugl	*Kormt*	*Brimla*	*Bolga*
Stolm	*Þiorn*	*Hern*	*Kimn*
Búkn	*Gitzka*	*Hriſt*	*Hvedna*
Lygra	*Stord*	*Herdla*	*Glón.*

Varda, ɔ: *Vardö.*
Fenring, *nunc Femerē.*
Hvedna, ɔ: *Hveen ubi Uranieborg.*

Has Inſulas maxima ex parte circa Norvegiam ſitas arbitror, atq; olim has appellationes habuiſſe. Quia verò Mare Eddicè vocatur annulus vel Zona Regionum & Inſularum, hinc Scaldri mutuarunt & excogitarunt tot maris appellationes. Primò vocatur mare

Baldrekur ſyrar [à Baldero Rege, & *Rekur* violentus curſus.

Herdlar Linde [Baltheus ejus inſulæ, *Linde*, Lineum aut laneum eſt cingulum qvo corpus cingere ſolemus: *Vindur ber herdlar linda:* ɔ: Ventus portat aut movet mare.

Vidgyrdill vardu [à *Vide* mare, & *Gyrdill* cingulum: qvaſi Cingulum maris. *Þytur*, fremit.

Belte femingar [Zona ejus inſulæ, *Veltur*, volvitur.

Umgiörd Huglar [*Umgiord*, Anſa qva gladius lateri alligatur, vel ipſa vagina; *Yglisk*, torveſcit.

Braſile ſtolmar [*Sile* eſt Ligamentum ex corio, qvo jumenta & res aliæ ligantur, & qvia hic mari accommodatur dicitur *Braſile* à ſpuma maris, qvæ cœrulea aut griſea, *Olmur*, furit.

Baugur boknar [*Baugur*, annulus, *fleyer* ɔ: undas projicit.

Men lykru [*Men* Rotundum aurum ex monili ſuſpenſum

ſum à *mäne* ɔ: Luna, cujus rotunditatem effigiat. *Brakar nokvar* tumultuatur nudum.

Balldrekur Þiöttu [vide ſup:] *er brattur*, arduus, *Rijs* inſurgit.

Brymgyrdill [à *Bryma* Inſula, & *gyrdill* cingulum. Þvær *virdum*, eluit viros ſc: aſpergine ɔ.

Lägulinde [à *Lägu* Inſula, & *linde* ſup: *Sundur breſtur*, rumpitur.

Þrömbellte [à Þröm Inſula, & *bellte* ſup. *Lokn velltur um Þröm bellti*, Agebantur volutiones (procellarum) per Oceanum ɔ.

Karmtar helſe [ab inſula *Karmt*, & *Helſe* Vinculum jumentorum collo circumdatum qvo alligantur ne à ſtabulis diſcedant. *Skytur kyle*; propellit carinas.

Sile Þiornar [à *Sile* ſup: & inſula Þiorn. *Klyfur ſtiorn ſila* Þiornar, ɔ: Gubernaculum ſecat Oceanum. Hic ſumitur *Stiorn* gubernatio pro gubernaculo, actio pro inſtrumento.

Gizku gyrder [ab inſula *Gizke*, & *gyrder* aggere cingens. *Bord skiera Gizku gyrde Bord*, ɔ: Roſtra pro navi ſecant undas.

Men ſtordar [à *men* ſup: & inſula *Stord*. *Bord grafa i men ſtordar*, Navis latera mari ſe imprimunt dum navigatur.

Gyrdill Garta [à *Gyrdill* ſupra, & *Gartu* Inſulæ. n.p. *Feltur ſtort*, Tumet undis.

Þrumu *linde* [ab inſula Þrumu, & *Linde* ſup. cingulum ɔ. *Vindur grefur* Þrumulinda, Mare imo ciet æqvora fundo.

Sval fiötur Selia [à *Svalfiötur* vox compoſita ex *Svale*, ɔ: Frigidum, & *Fiötur* q: *Kiölfiotur*, & Inſula *Selia*. Þytur, intumeſcit.

Men hrumdar [à *men* ſup. & *hrund* Inſula ɔ. *Svellur undrum*, turgeſcit.

Brimlar bellte [à *Brimla* Inſula, & *bellte* ſupra. *Skielfur allt*, totum tremit.

Sile

cujus rotunditatem effigiat) *brakar nockvat,* tumultuatur aliquid, *buldrer eller skraaler noget*.

Balldrekur Þiottu (vide supra) *er brattur,* arduus, *ryß höÿgt*.

Bryngyrdill] à *Brynna Brynnøer,* et *gÿrdill* cingulum, *þuær virdum thóer folch,* eluit viros, ſcilicet aspergine.

Lägulinde] *aff lagu øe, och linde* supra. *sundur breſtur,* rumpitur, *bröſter i sónder*.

Þrømbellte] *aff Þróm den øe och bellte* supra *leku welltur vin Þr: bellti* agebantur volutiones (procellarum) per oceanum, *leger trumlinger om, Thrómmer belte*.

Karmtar helſe] *aff den øy Kormt, och hellſe* vinculum jumentorum collo circundatum, quo alligantur ne à stabulis diſcedant,) *skytur kyle, framſhiuder kiólen* |: *skibet,* propellit carinas.

Sile Þiornar (aff sile supra, *och den øe Thiorn) klÿfur ſtiorn sila Þ: .\· styrid klyfur sóen*. Nota *her brugis stiorn* gubernatio pro gubernaculo, actio pro instrumento.

Gyſka gyrder (aff den øÿ Gizke och gyrder, aggere cingens) *bord ſkiera Gyzka gyrde, bord .\·* rostra pro navi, *skiære sóen,* secant undas.

Men Stordar (aff men supra *och den øe Stord) bord grafa j men Stordar. skibsborden graffue eller indtrÿcke ſig i sóen, naar skibet gaar fremm.*

Gyrdill Garta (aff gyrdill supra *och Garte, klipp:) fellur ſtort, falder ſtort met store bólger*.

Þrumulinde (aff den øÿ Thrume och linde supra *wldband) vindur grefur Þrumulinda, været opgraffuer Thrumulinda* |: *sóen*

Sualfiøtur Seliu (aff sualfiøtur, som er sammenbundit ord, aff svale .\· kiæla, kalt vær, och fiøter qvasi *kióllfióter, och den øÿ Selia) þytur bruſer*

Men Hrundar (aff men supra et *Hrund den øÿ) svellur vndrum* turgeſcit, *heffuis greſelige*.

Brimlar belte (aff Brimla øÿ, et *bellte* supra) *skiellfur allt, róstis eller beffuis alt*.

Sile Hernar (aff sile supra *och den øe Hern) brestur, gaar i ſtócher.*

Vmgiord Huglar. (aff vmgiord, suerdz hengſell, och den øy Hugl) fer æſt, far haſtigt.

Hringur Berdlinga (aff ring och den øe Bredla) Sed notandum *her ſtaar* adjunctum pro subjecto, *Beerdlingar, Berdle mend for øen) er ödur; er gall, böſter.*

Giælu gyrder (aff Giæla den øy och gyrder paulò ſupra; *bard riſtur giælu gyrdi, skibet skier sóen.*

wmgiord Oſtrar (aff vmgiord, ſupra *och Ostra øe) fer geyſt: far knafft, haſter ſig.*

Men Seniu (aff men och den øe Senia) er oft klofit; er offte kliuffuit, sæpè finditur.

Bölgu linde (aff den øe Bölga, quod nomen tumorem sonat; *och linde þwær brand, toer suerd.*

Sile Kinnar (aff sile supra, *och Kinn den øe) stinnur sile Kinnan bifaſt stÿfft bund Kinder, sóen, beffues.*

Hringur Hvednu (aff ring, och den øe Huedn) þytur løngum gnyer tydt.

Glanar bellte (aff Glón den øe, oc bellte) velltur hart; trumler haardt.

Naumfiøtur (aff den øe Nauma och fiótur) grefur tauma ·/. graffuer, eller jndtager, tougit.

Eyar ſkieggiar] m. g. pl. n. qui inſulas habitant. vide *Ey*

Eyde n. g. iſthmus.

Eydur] m. g. jusjurandum. *Eydabrigde* f: g: perjurium *om mand holder iche ſin eed.*

Eydrôff, ejusdem significationis est, *rôf* à verbo *ad riufa,* irritum facere *eydſkaar* adject. *den ſom tÿt ſuær.*

Eÿrarstefna] f. g. *markit som de Norſhe och andre holde ved Helſingóer Egl: Voru þa menn komner til Eÿrar stefnu.*

Eÿrar flote] m. g. *Den skibflaade som seÿlede didhen.*

Sile hernar [à *Sile* ſup: & *Hern* Inſula. *Breſtur*, frangitur.

Umgiörd hriſtar [à *umgiord*, anſa gladii, & inſula *Hriſt*. *Fer æſt*, labitur celeriter.

Hringur Berdlinga [ab annulo & inſula *Berdla*. Sed notandum, hic Adjunctum pro Subjecto poni. *Berdlingar* incolæ hujus inſulæ pro Inſula. *Er ödur*, inſanit.

Giælu gyrder [à *Giæla* Inſula, & *gyrder* paulo ſupra. *Bard hriſtur giælu gyrdi*, Navis ſecat undas.

Umgiord oſtrar [à *umgiord* ſupra, & *Oſtra* Inſula. *Fer geiſt*, Celeriter ruit.

Men Senju [à *Men* & inſula *Senja*. *Er opt kloſid*, ſæpè finditur.

Bölgu linde [ab inſula *Bölga*, qvod nomen tumorem ſonat, & *Linde*. *Þvær Brand*, lavat gladium.

Sile kinnar [à *Sile* ſup. & *Kinn* Inſula. *Stinnur Sile kinnar bifaſt*. forte ligamen tremit.

Hringur Hvednu [ab Annulo & Inſula *Hvedn*. *Þytur longum*, murmurat crebro.

Glanar bellte [ab inſula *Glön*, & *Bellte* Cingulum. *Velltur hart*, volvitur violenter.

Naumfiötur [ab inſula *Nauma*, & *Fiötur* Vincula. *Grefur tauma*, abſorbet funes.

ᚼᛁᛅᚱᚺᛉᛁᚼᚹᛁᛅᛦ *Ejarskieggiar*, m. g. pl. n. qvi inſulas inhabitant.

ᚼᛁᚦᚼ *Eide*, n. g. Iſthmus, Eremus.

ᚼᛁᚦᚢᛦ *Eidur* m. g. Jusjurandum. *Eydabrigde*, f. g. Perjurium. *Eidróf* idem. *Róf* à verbo *ad riufa*, irritum facere. *Eidskaar* Adj: ad jurandum pronus.

ᚼᛁᚱᛅᚱᚺᛅᚼᛁᚠᛋᛅ *Eirarſtefna* f. g. Nundinæ prope Helſinburgum olim celebratæ. *Egl: Voru þa menn kommar til Eiraſtefnu*. Tunc ad nundinas Helſingburgenſes pervenerunt.

ᚼᛁᚱᛅᚱᚠᛚᚼᛅᛁ *Eirarflote*, Claſsis nautica ad nundinas iſtas tendens.

ᚼᛁᚱᚦ *Eird* Pax, Inde *Oyrdar madur* & *Oeyrumenne*, Vir bellicoſus, tumultus & diſcordias ſerens. Hinc *ad eyra*,

ra, Paciſci, contentus eſſe. *Hann eyrde ej leingur þar ad vera:* Non potuit diutius ſe ibi continere.

ᚼᛁᚱᛚ *Eire*, ſ. g. Iſthmus, Ora, Margo aqvarum. Inde *Eyrar Sund*, Fretum Daniæ, aliàs *Orua Sund:* id eſt Sagittarum fretum, à freqventia bellorum maritimorum ita dictum, jam *Oreſund*, *Helſinga eyre*, Urbs jam Helſingora dicta.

ᚼᛁᚱᛁᚿᚦᛚ *Eirende*, n. g. Negociatio. *Jarla S:* *Þeſſer munu vera farande menn, annat huart* kaupmenn, *eda fara annan veg ad eyrendum ſinum*, Conjicio hos peregrinos eſſe ſive mercatores, ſive alio itantes ad negotiandum.

ᚼᛁᚱᛁᛦ *Eyrir*, Aureus: ſexta pars unciæ: Item Nummus: Pluraliter *Aurar*.

ᚼᛁᛋᛏᚱᛅ ᛋᛅᛚᛚ *Eiſtra ſallt*, n. g. Mare orientale ſeu Balticum. *Jarla Sag: Sydan* kannadi *hann Svya Skier og allar eyar þær ed liggia i Eyſtra Sallte:* Hinc Svecorum inſulas viſitavit & omnes reliqvas in mari orientali ſitas.

ᚼᛚᛅ *Elia*, Pellex, Hinc *Eliu þioſtrur*. Odium vatinianum qvale inter pellices eſſe ſolet: Sed *Elium* induſtriam notat. *Hofum var lagt þar alla elium ä ad þier skyld, vel duga.* Omnes adhibuimus induſtriam ut tibi benè eſſet.

F.

ᚠᛅᛅᛏ *Faatt*, Adv. Privata ſimultas. *Ormſag:* *Þa var en heldur fätt med þeim Dufþake og Störölfe.* Adhuc inter ipſos ſimultas vigebat: Dufthacum ſc: & Storolfum.

ᚠᛅᛅᛚᛅᛏᚿ *Faalätur*, o. g. *Fälat fälätt:* Paucorum verborum homo. Melancholicus, qvi ſolitudinem amat. Aliàs *Vidutan*, alienus à cæteris. Hinc Adverb. *Faatt:* *Þorgier gaf ſier faatt um ham*, Parciloqvus cum ipſo erat Thorgeirus.

ᚠᛅþ-

Eÿre abſolutè katexokin.

Eyrende n. g. negociatio. *J Jarla S. Þeſer munu vera farande menn annad huart kaupmenn eda fara annann veg ad eyrendum ſynum* \ Conjicio hoſce peregrinos eſse sive mercatores sive alio itantes negociandum.

Eyſtra sallt] n. g. *Østurſöe. J Jarla Sogum: Sydan kannadi hann Svÿa ſkiær og allar eyar þær ed liggia j Eyſtra sallte: Der neſt randſagede hand Suendſhe skær, och alle de øyer ſom ligger vdi Øſturſöen*

F.

Faatt. adv. privata simultas. *J Ormz S: Þa var enn helldur fätt med þeim Dufþake og Störölfe. Der vaar da end ſaare hadſheligt i mellom dem.*

Faalätur, om. g. *fälät*. paucis se ingerens, pauca loquens, *den som icke taler gierne med andre, vill vere for ſig ſelff*. Jtem dicitur ille *vidutan*, alienus à cæteris; hinc adv. *faatt Þ: gaf sier faat vm hamm*: /: Pauciloquus erat cum ipso.

† *Fädæme* n. g. Cujus non est exemplum.

Fadmur m. g. gremium. *fadmlóg* n. g. pl. n. mutui amplexus.

Fadm⌊brogd⌋ pl. n. g. n luctatio *aff fadmur* .\· amplexus, *tökuſt þeir þa fadmbrogdum og glymdu* .\· luctati sunt

Fagnadur m. g. gaudium, inde verbum, *ad fagna,* hilariter hospitem accipere. *Gr*: *Atle fagnade þemi vel, Hand faffnede dem vell*. .\· *helſede*.

Fagnadar ôl; velkomins drÿckia, Ol: S: Aſta baud til ſyn ollu stormenne ad þiggia veitzlu er hon giordi fagnadar ôl syne synum. Astrida invitavit omnes magnates volens convivio accipere filium suum *(holde vellkommendis gÿlde)*

Fäkur, m. g. vocabulum pöeticum, equus.

Fall n. g. caſus: *Ordspr*. *Fallz er von ad fornu trie* Ligno nutanti caſus sperandus. etiam denotat cædem. *Bua S: Eſia sagdi fostra synum fall faudur syns,* E: suggeſsit alumno necem patris sui.

Fälz. n. g. fraus. Inde *falſare,* subdolus, qui merces defraudat, *den ſom seler falz, eller slaar falſhse mÿnt*.

Falur. subst. m. g. cuspis.

Falur, a‹d›ject. om. g. *fól, falt:* venalis. *ad fala:* v: *at bede om det ſom mand vil kióbe*.

Famaalugur. adject: om. g. taciturnus, vel quasi dixeris pauciloquus.

† *Fang;* lucta, *ad taka fang;* luctari: *fang* propriè gremium, inde paræmia, *Sa*
* *fellur opt sem fangid bydur:* Sæpè cadit qui prior alium ad luctam provocat.

† *Fangbrogd*. n. g. pl. n. luctatorum certamen.

† *Fanga hella* f. g. petra ad quam in lucta fortior propellens imbecilliorem ut tergum ipsius frangeret.

Fanga räd, consilium è re nata

Faament. adv. ubi pauci sunt homines.

Fararſkiötur. m. g. equus, sic dictus quod iter acceleret. *fôr* enim iter est, et celer *ſkiötur*.

Farar eyrer m. g. subsidium itineris: *Gr: Ecki vildi Aſm: fä honum farar eyrer til vtanferdar,* Noluit ipsi subsidia tradere ad peregrè abeundum.

ᚠᚨᚦᛘᚢᚱ *Fadmur*, m. g. Gremium. *Fadmlög*, n. g. pl. n. mutui amplexus.

ᚠᚨᚦᛘᛒᚱᚢᚴᛚ *Fadmbrogd*, pl. n. g. n. Luctatio. à *Fadmur* Amplexus, Gremium. *Tokuſt þeir þa Fadmbrogdum og glymda.* Luctati ſunt.

ᚠᚨᚴᚾᚨᚦᚢᚱ *Fagnadur*, m. g. Gaudium. Inde Verbum *ad Fagna*, hilariter hoſpitem excipere. *Gret: Atle fagnade þeim wel:* Atle amicè eos ſalutabat & excipiebat.

ᚠᚨᚴᚾᚨᚦᚨᚱᚢᛚ *Fagnadar öl*, Potus qvo amici excipiuntur. *Ol. Sag. Aſta baud til ſin ollu Stormenne at þiggia veitſlu er hon giorde fagnadaröl ſyne Synum:* Aſtrida invitavit omnes magnates, volens convivio excipere filium ſuum.

ᚠᚨᚴᚢᚱ *Fäkur* m. g. Vocabulum Poëticum eqvum notans.

ᚠᚨᛚᛚ *Fall*, n. g. Caſus. Prov. *Falls er von adformu trie:* Ligno vetuſto caſus ſperandus Cædem qvoq; denotat. *Bua Sag: Eſia ſagdi foſtra ſynum fall Faudur ſyns.* Eſia ſuggeſsit alumno necem patris ſui.

ᚠᚨᛚᛋ *Fals*, n. g. Fraus. Inde *Falſare*, Subdolus, qvi fraudem in mercibus excercet.

ᚠᚨᛚᚢᚱ *Falur*, Subſt. m. g. Cuſpis. Item Adj. Venalis.

ᚠᚨᛘᚨᚨᛚᚢᚴᚢᚱ *Famaalugur*, Adj. Omn. g. Taciturnus, pauciloqvus.

ᚠᚨᚾᚷᚨᚱᚨᚦ *Fangarad*, Conſilium è re nata.

ᚠᚨᚨᛘᛖᚾᛏ *Faamendt*, Adv. ubi pauci ſunt homines.

ᚠᚨᚱᚨᚱᛋᚴᛁᚢᛏᚢᚱ *Fararskiötur*, m. g. Eqvus ſic dictus, qvod iter acceleret. *Fór* enim iter eſt, & *skiótur* celer.

ᚠᚨᚱᚨᚱ ᛖᛁᚱᛖᚱ *Farar eirer*, m. g. Subſidium itineris, viaticum. *Gretl: Ecki vildi Aſm: fá honum farar eyrer til utan ferdar:* Aſmundus noluit ipſi tradere ſubſidia ad peregrè abeundum.

ᚠᚨᚱᚷᚨ *Farga*, Perdere.

ᚠᚨᚱᛒᛅᛁᚾᛁ *Farbeine*, m.g. Grata acceptio. Vide *Greidskapur*.

ᚠᚨᚱᚴᚨᚾ *Fargan*, Fauſtum omen; Item Feſtinatio. Vide *Gan*.

ᚠᚨᚱᛘᚨᚦᚢᚱ *Farmadur*, Nauta, ſeu is, qvi navigio terras peregrinas petere ſolet. *Farmur*, Onus navis.

ᚠᚨᛋᛏᛘᛅᛚᛁ *Faſtmæle*, n.g. pl. n. Verba fixa, confirmata. *Villdu þeir þegar binda þetta faſtmælum.* Hoc confirmare volebant verbis immotis.

ᚨᚦ ᚠᚨᛏᚨ ᚢᛁᚴ *ad Fata veg*, Viam inveſtigare.

ᚠᚨᚢᚾ *Faun*, Pinna juxta maxillam piſcium & cetorum.

ᚠᚨᚢᚾᚴ *Faung*, pl.n. f.g. Commeatus, Merces. Item omnia neceſſaria ad rem domeſticam.

ᚠᛁᚴᚢᚱ *Feigur*, Adject. Qui fatali morte eſt obnoxius. *Bergur þad huerium nokud ad ham er ecki feigur*: Hoc qvosdam juvat, qvod fatalis eis non immineat mors.

ᚠᛁᛅᚱ *Fior*, *Havamal*: *Aarla skal ryſa ſa annars vill fie med fiorve hafa*: Mane ſurgat oportet qvi alium opibus & vita vult ſpoliare.

ᚠᛚᛁᚦ *Fliod*, Mulier amica: *Edda Fliod* eſt mulier laſciva proprie.

ᚠᛚᚨᚦ *Floe*, Loca paluſtria: vel ſtagnantes aqvæ.

ᚠᚾᛁᚴᚢᚱ *Fnikur*, Fœtor, malus odor. *Þeir ſau vatz fall renna med fulum fnijk*: Viderunt fluvium labi cum fœtido odore. Inde *Paræmia*: *Ad fara burt erkinn, med fnikum og fulum*: pro odioſe extrudi.

ᚠᚾᛁᛅᛋᚴᚢᚱ *Fnioskur*, Arbor ſemiputrida eradicata vel ſeneſcens. Unde *Fnioskadalur* in Iſlandia.

ᚠᚨᚱᚾ *Foarn*, n.g. Ventriculus avium durior. Unde in Hiſtoria de generoſo illo Heroe Thorgeir Havarſon in *Kolbrunar S.*: *Þa hann reiddiſt, Rodnadi hann ecki, þui honum rann ecki blod i Horund*: *ej helldur bliknadi hann, þui ej rann honum Blod i Hiarta, ſem bleydi monnum, helldur var hans Hiarta ſo hart ſem foarn i Fugle*: id eſt: Cum indignaretur non rubeſcebat,

Farbeine: m. g. *god antagning,* vide *greidſkapur*.

Farmadur, navita, sive peregrinator maritimus, si dicere fas est.

Faſt mæle n. g. pl. n. fixa verba .\· confirmata; *Villdü þeir þegar binda þetta fastmælum*. *Dij vilde da ſtrax trobinde det mit faſte ord*.

Ad fata veg. verbum: *investigare viam*.

Faung pl. n: g. foem. commeatus & merces. Jtem *faung,* omnia neceſsaria ad rem domesticam.

G ᚴ

ᚴᛅᛒᛒ *Gabb*. n. g. ludibrium: *gabbadur* adject: deceptus:

ᚴᛅᚦᚦᛁᚴ *Gaddan*. n. g. *hofudbvnadur kvenna fordum j Orkn Eyum*. Capitegium muliebre in Orcadibus uſitatum olim, *J Jaula Sógum; Litlu syödar för Ragna at eyrendum ſynum a fund Rognv: Jalls, hun var ſo bvinn at hon hafde gaddan rautt a hofde giort af roſsa haare oc en jarl sa þetta, quad hann vÿsa þessa ·//· Nu tór Hlôck vin *hnacka,*[1] *haukstrindar sier binda, skrydiſt brvdur vid bræde, bengaglz merar tagle. Ragna mællti: hwi kiemur ad*

[1] *huarcka*

bat: veluti cui ſangvis fluit ad cutem: nec expalluit, ut formiduloſi, qvibus metu cruor fluit in cor: ſed erat ejus cor obduratum veluti ventriculus avium.

ᚠᚱᚨᚾ *Frän*, Nitor: & *Fráen*, Adj. Nitidus. Unde *Fræningur*, Serpens, auri incuba Vipera, *Blindur med frånan Brand*: niteſcente Gladio.

ᚠᚱᛁᛘ *Frym*, Pulcher: *Ham var frym madur ſynum*: Erat facie ſpecioſus. Inde *Ufrynligur*, deformis, & Verbum *ad fryna ſig ſialfur*: ɔ: Ipſe ſibi faciem mutare. *Faer eru fegre Þott Þeir fryne ſig foſtre, qvad Barnid*: Pauci formoſiores ſunt ſi formam ſuam immutent in aliam, alumno ajebat puellus. Nam *Foſtre* eſt alumnus activus & paſsivus.

ᚠᚢᚦ *Fud*, Vulva, Matrix. Inde *ad Fœda*, Parere, & *Fœding*, Natus, Partus

ᚠᚢᚦᚢᚱ *Fudur*, Acceleratio, Motus celerrimus.

ᚠᚢᚴᛁ *Fuke*, Alga vel Projectum gramen, Fænum viliſsimum. Ita Ericus *Spake*, id eſt prudens, nomen ſuum ænigmate involvit, cum hoſtibus ſpeculator obviam veniret: *Eg heite fukaland og fundit huerge*: Appellor Algarum territorium & nullibi inventum; Nam particula privativa *Ei*, præponitur in nomine *Eirekur*, ideo ait ſe non facile deprehendi: Sed *Reke* proprie eſt ora maris, vel margo fretorum, ubi ſolent creſcere algæ, atq; etiam appelli eò.

G.

ᚴᚨᛒᛒ *Gabb*, n. g. Ludibrium. *Gabbadur*, Adj: decept⁹.

ᚴᚨᚦᚨᚾ *Gaddan*, n. g. Muliebre capitegmen in inſulis Orcadibus. *Jarl: S: Litlu ſydar for Ragna ad eyrendum ſynum a fund Ragnvalds Jarls, hun var ſo buin ad hun hafda gaddan raut a hofde giort af Roſſahaare, og er Jarl ſa Þetta, qvad hann vijſu Þeſſa: Nu Þör Hlock um huacka, hnakſtrindar ſier binda, skrydiſt brudur vid brøde, bengagls merar tagle*.

Ragna

Ragnamællti: Hier kiemur ad Þui, ſem mællter, atfær ſier allt ſem er, Þui Þetta er af Heſte enn ej af odru Roſse. Poſtea profecta eſt Ragna negotiorum cauſa ad Ragnvaldum Baronem, ita erat ornata, ut in capite geſtaret rubrum tegmen, confectum ex pilis equorum, qvod cum videret Baro hanc edidit cantilenam. Incipit hæc mulier occiput circumligare, ſeq; ornare iracunda & fatua eqvæ caudâ. Cui Ragna: Video vetus illud verum eſſe, pauci rem intelligunt, ut eſt, hoc enim tegmen ex eqvo deſumtum eſt, ſed non ex eqvâ aliqvâ. *Gaddur*, propriè Stimulus, Vallus, Axis.

ᚦᚨᚠᚨ ſive ᚦᛁᚠᚠ *Gäfa* ſive *Giöf*, ſ.g. Donum. Unde Proverbium: *Ad ſæma giöfum*, ditare, & *Gäfadur*, donis ornatus.

ᚦᚨᛏᚨᚱ ᚨᚱᚦᚢᚴ *Gamal-ælldur*, m.g. Senium. *Egl: Meire ſigur Þotte faudur minum ad deya i Kongdome ſinum med ſæmd, en giöraſt undermadur annars Kongs a gamal-alldre.* Celebriorem victoriam æſtimavit pater meus in ditione ſua cum honore mori, qvàm ſubditum eſſe alterius Regis in ſenectute.

ᚦᚨᛏᚨᚱᚢᚴ *Gamalær*, omn.gen. Delirus ſenex. *Somælleti Ferdalaugur i Gretlu: Ej var skadi ad honum Þui hann giordiſt nu gamalær:* Nil refert qvod diem ſuum obierit, cœpit enim præ ſenio delirare.

ᚴᚨ ᚦᚨᛏᛒᚱᚨ *ad Gambra*, Verb. Jactare ſe. Hinc:

ᚦᚨᛏᛒᚢᚴ *Gambur*, n.g. Verba jactationis plena. Item: *Raup ſialf hælne umfang*, ſunt Synonima.

ᚦᚨᚴ *Gan*, Peculiare incantamentum vel potius Dæmonia ipſa noxia, qvibus imperant Magi & Sagæ, ut damna inferant, cujus veſtigia etiamnum in Lapfinnia dicuntur reperiri. *Gan* & *Gin* antiqvitus pro Numine habita velut Græci & Latini Ethnici Dæmonia pro Diis colebant. Unde in *Havamalum: Þad ham Þareiner er ad Runum kiemur enum Reigimm kunnu, Þeim ed giordu Gin reigimm:* Experitur hoc ille rudis,

þui sem mællt er at faar er ſo vitur at allt ſiar ſem er, þeir þetta er af heſti enn ey af oden roſse.

ᚴᛅᚠᛅ *Gäfa,* sive *gióf* f. g. donum, inde proverb. *ad sæma giófum* .\· ditare: vel *gäfadur,* donis ornatus.

ᚴᛅᛘᛚᛁ ᛅᛚᛏᚢᚱ *Gamall alldur,* m. g. senium. *Egl: Meire sigur þotte faudur mynum ad deÿa j kongdome ſynum med sæmd, en giórast vndermadur annars kongs a gamal alldre;* Celebriore pro victoria æstimavit pater meus in ditione sua cum honore mori, quam̀ subditus fore alterius regis in suprema ætate.

ᚴᛅᛘᛚᛁ ᛅᚱ Gamal ær] om. g. .\· delirus senex. *so mælti Ferdalangur j Gretlu: Ei var ſkadi ad honum þui. hann giordiſt nu gamal ær; Det vaar jngen skade dôg hand dóde, thi hand begyntis nu at vere gammelgall.*

ᚼᛁ ᚴᛅᛘᛒᚱ. *ad Gambra*. verbum: *at holde meget aff sig och vere* jactabundus: Inde *gambur,* n. g. verba jactationis plena. Item *raup ſialf hælne, vmfang*. synonyma sunt.

ᚴᛅ ᚴᚴᛅ ᛋᛏ: ᛅᛏ: *ad Gangaſt at;* luctari fortiter; inde *atgangur* .\· summa virium intensio.

ᚴᛅᚱᛅᚢᚱ *Gardur*. m. g. *gardz* in genit. prædium; Prov: *ad giora nockurn vell*

dis: qvum ad Runas ventum eſt divinas, qvæ Gin *Reigin* invenerunt. Inde:

ᚠᚨᚾᚦᚨᛚᚠᚨᚱ *Gandalfar*, Qui baculo magico fulti freta & flumina ſine navigio trajecerunt. Item:

ᚠᚨᚾᚦᚱᛖᛁᚦ *Gandreid*, Magicum iter vel transvolatio. Legitur in Niala, viſum fuiſſe in aëre eqvitem ceu Centaurum, glauco vectum eqvo ignivomo, & hæc ſtentoria voce cantaſſe:

Eg rijd Heſte Helveg borda:
Urig toppa ills valldande
Elldur er i endum eitur i midiu
Suo eru floſa rad ſem fare kefli.

Interpretatio hujus metri ita habet:

Eg rijd Heſte Helveg borda, id eſt: Eqvo vehor per viam lethum verſus. Sic dicimus: *Vedurborda*, *Straumborda:* qvod verſus ventum vel vim fluctuum in navi eſt.

Urig toppa, id eſt: Firmiſsimam jubam habente. *Ad riga* eſt motare, citare in gyrum. *Toppur*, Antes jubarum; ſed *Urig toppa* eſt q: immobilis juba antica, nimirum effrontem eqvum indigitat.

Ills valdandi, Malum adportante.

Elldur er i endum, Ignis utrobiq; per extremitates. *Eitur i midiu*, intus veneficium, virus.

Suo eru floſa rad ſem fare kiefli, Feſtinat Flous vi, velut funda ruat. *Þetta ſagdi Hialti Skeggia Son ad væri Gandreid, og mundi vera fyre ſtorum tijdendum:* Hæc eorum prudentiſsimus ſenior ajebat eſſe Gandrid, & malum portendere, nec fefellit eventus.

A *Gan* deſumptum videtur vocabulum iſtud *Galdur*, Magica incantatio & necromantia, q: *Ganelldur* ſive *Ganvold*, nam per eam artem ignitis ſpectris lædunt venefici ſuos inimicos.

ᚠᚨᚾᚷᚨᛋᛏ *Gangaſt ad*, Luctari fortiter. Inde, *Atgangur*, Summa virium intenſio.

ᚠᚨᚱᚦᚨ *Gardur*, m. g. *Gards* in genit: Prædium; Proverb.

verb. *Ad giora nokurn wel af garde:* Liberaliter & donis ornatum aliqvem à ſe dimittere. *Gardur* etiam aggerem notat. Prov: juris. *Gardur er granna ſætter.* Agger eſt vicinorum reconciliatio.

ᚴᚬᚱᛒᚢᚱ *Garpur*, m. g. Vir magnus, elatus & ſtrenuus. *Þorbiorn var garpur mikill og hafdi magtmanna under ſier:* Thorbernus vir erat elatus, ac multos habuit ſubditos. Inde:

ᚴᚬᚱᛒᛋᚴᬅᛒᚢᚱ *Garpskapur*, Strenuitas, Audacia.

ᚴᬅᚱᚢᛘᚴᚢᚱ *Garungur*, m g. Facetus. *Þeſſe madur var umfangs mikill og meſte garungur.* Vir hic erat dicaculus & facetus nimis.

ᚵᛖᛞᚠᚱᛖᚴᚾ *Gedfrekn*, Animo acer. *Ged* n. g. Indoles. *Gedgodur, gedprudur*, bonæ indolis. *Gedſtór*, magnanimus. *Gedlegur*, Formoſus. *Gedſtyggr*, Stomachabundus.

ᚵᛖᛁᚴᚬᚱ *Geigur*, m. g. *geigs* in gen. Caſus fortuitus, ut cum unus telo petitur alter vulneratur. *Rogv: J: Nu er mal ad ſættiſt-hlædendur bleipe skyda, hlumms adur geigur ſie umm:* Conſultum eſt ſimultates deponere, anteqvam majus accidat infortunium.

Geigur, gagur, etiam Adject: Importunus, Intempeſtivus, Nocivus.

ᚦᚬᛏ ᚵᛖᛁᚴᚬᚱ *vel* ᚵᬅᚴᬅᚱ *Þad geigar eda gagar*, Verb. tertiæ ferè perſonæ, o: Scopum non collimat. *Gretl: Spiöted geigade a flugnum.* In volando obliqvo curſu ferebatur haſta.

ᚵᛖᛁᚾᚵᛖ *Geinge*, n. g. Præſtantia, vel ſecunda fortuna.

ᚵᛖᛁᛒᬅ *at Geipa*, v. proprie eſt hyperbolica effutire. *Raud: Þ: Leggid eckj trumad a ſlijkt Herra Þo eg geipa margt fyrer ydur.* Non habeat fidem Rex, qvamvis multa hyperbolica proloqvar.

ᚵᛖᛁᚱ *Geir*, Verutum vel nomen gladii in mucronem acuminati, qvalem deſcribit Tacitus de moribus Germanorum; Haſtas vel ipſorum vocabulo frameas gerunt anguſto & brevi ferro, ſed ita acri, &

ad

af garde .\· liberaliter et donis ornatum aliquem à se dimittere. Jtem *gardur,* agger: prov. juris; *Gardur er granna sætter,* .\· Agger est vicinorum reconciliatio.

ᚴᛅᚱᛒᚢᚱ *Garpur* m. g. *en storſindet och ſterker mand*. *Þorbiorn var garpur mikill og hafdi margt manna vnder ſier:* multos habuit subditos. Inde *garpſkapur,* strenuitas, *det er, ſtercked och driſtighed*.

ᚴᛅᚱᚢᚾᚴᚢᚱ *Gärungur* m. g. facetus. *Þeße madur var vmfangs mikill oc meſte gärungur* :| *den mand vaar mundkaad, och den meſte galinſnacher*

ᚴᛖᚴᚱᛅᚴᚾ *Gedfrækn:* .\· animo acer, *ged*. n. g. indolis. *giedgodur*. *giedprudur* .\· bonæ indolis. *gedſtör* magnanimus. *gedlegur* formosus; *gedstÿggur* stomachabundus.

ᚴᛁᚴᚢᚱ *Geigur* m. g. *geigs* in genit: caſus fortuitus: ut cum unus telo petitur, alter vulneratur. *Rogu: J: Nu er mal ad sættiſt – hlædendur hleipe ſky da, *hlunns*[1] *adur geigur sie vnninn*. *Nu er tid mand forligis for end nogen wgierning er giordt*.

ᚦᛅᛏ ᚴᛁᚴᛅᚱ vel ᚴᛅᚴᛅᚱ *þad Geigar eda Gagar:* verbum: tertiæ fere personæ *det ſtaar iche eller rammer iche ret*. *Gretl: Spiotid geigade a fluginu: Spiudit for skaks* (oblique) *udi floÿet:* in volando.

ᚴᛁᚾᚴᛏ *Geinge*. n. g. præstantia.

ᚴᛁᛒᛅ *ad Geipa,* v: propriè est hÿperbolica effutire. *Raud: Þ: Leggid ej trunad a ſlijckt herra þo eg geipa *margt*[2] *fyrer ÿdür*. Non habeat fidem rex, quamvis multa hyperbolica proloquar

[1] *glunns* [2] *mangt*

ad usum habili, ut eodem telo, prout ratio poscit, vel cominus, vel eminus pugnent. Nomen etiam virile est ᚠᛁᛦ in Islandia freqvens, ex eo per compositionem alia multa facta sunt, ut ᚠᛁᚱ*ᛅᚱᚦᛦ *Geirhardr*, vulgo Gerhardus, qvod pilum ac verutum durum ac rigidum notat. Sic ᚠᛁᚱᛅᚢᚦᛦ *Geir-raudur*, Pilum rubens & rubigine infectum. ᚠᛁᚱᛋᛁᛅᚠᛦ *Geir-thiofur*, Pili fur. ᚠᛁᚱ*ᛅᚴᚴᛋᛦ *Geirholdur*, male Gyraldus, Pili tenens. ᚠᛁᚱᚴᛅᚴᛦ *Geirlakur*, Pili ludus. ᚠᛁᚱᛘᛅᚾ *Geirman*, Pili aut veruti vir, sev pilo verutoqve armatus vir, in plurali ᚠᛁᚱᛘᛁᚾᚾ *Geirmen*, sev Germani. Hinc enim tractum esse Germanorum nomen existimat M. Brynolphus Svenonius, Australis Islandiæ Episcopus eruditissimus, in primo periculo conjectaneorum in Præfationem Saxonis.

Hinc etiam ortum traxit ᚠᛁᚱᛅ bellum aut pugna, qva voce Poëtæ jam solum utuntur. Sic Edda: *Orusta heiti hillthr og Rimma, gaull og geira.* Fuit etiam Diva qvędam bellica, stragis arbitra qvæ *Geira* dicitur Sæmundo in Grimnismalum, Sturlasonio in Edda.

ᚠᛁᚱ *Ger*, Cupidum, avidum, voracem notat, utpote qvem inhabitet ᚠᛁᚱᛁ Lupus Odini Dei Septentrionalis, qvem Dominum carne & cruore bello cæsorum pascere fingit Edda ex Grimnismaali Sæmundi, ᚠᛁᚱᛅ ᛅᚠ ᚠᚱᛁᚴᛅ ᛋᛅᛋᛦ ᚠᚢᛅᛋᛅᛘᛁᛋᛦ Geram & Frecam pascit Deorum moderator. Vocantur etiam Odini canes, de iis actum à nobis est in Explicatione Epicedii Regneri Lodbrog Crakomalum qvibusdam dicto;

ᚠᛁᚱᛅ ᚠᛁᚾᚠᛅᛘ ᚦᛅ ᚠᚾᛅᚠᛅ
ᚠᛁᛋᛋᛁᚾᚠ ᛅᛋ ᚦᚢᛁ ᚢᛁᚠᛁ.

Geræ (Lupo Odini) tradidimus tum copiosum hospitii sumptum per istam cædem. Hujus vocis significatio postea transiit in derivata ad cupiditatem indicandam, ut ᚠᛁᛅᚱᚾᛅᚾ libenter, ᛁᚠ ᚠᛁᚱᚾᛁᛋᛋ cupio, ᚠᛁᛅᚱᚾ cupidus, studiosus ejus rei, cujus nomini per compositionem additur, ut ᚢᛁᚱᚠᛁᛅᛅᚱᚾ viri cupida. ᚴᚼ-

ᚹᛁᛅᚱᚴ, doli ſtudioſus. Ab hac voce etiam per appoſitionem varia fluunt nomina propria, ᛅᛋᚹᛁᛅ Aſæ geir ſev pilum, ᛅᚱᚴᚹᛁᛅ *Arn-geir*, foci pilum, ᚼᛅᚴᚹᛁᛅ campi decretorii pilum, jam Holgerus &c. Vide periculum primum Brynolphi.

ᚹᛁᛋᛅᚴ *Geiſan*, f. g. Graſſatio, *Yfergangur*, magis uſitatatum; *Voluſpa: Geiſar eimi vid allda nära*: Ignis graſſatur per ſeculorum marginem. *Geiſtur* Adject. Celer. Item *Geiſilega* Adverb.

ᚹᛁᚴᛅ *Genta*, f. g. eſt Ancilla prægrandis. Hinc vetus apud Iſlandos Parœmia qvando opus ancillarum tardè procedit: *Huad lydur grautnum genta?* Quid proficis pultem coqvendo ancilla?

ᚹᛁᚱᚹᛅᛅ ſeu ᚹᛁᚱᚢᛅᛅ *Gerfar edur Gervar*, pl. n. f. gen. (Ornamenta) Res ſunt artificiosè confecta ſive conſutæ ſive fabricatæ. *Gerſemar*, Clenodia, ejusdem ferè ſignificationis.

ᚹᛁᛅ *ad Geya*, v: Latrare, *gō* in Præt. perf. *Þeir heyrdu ad Racke gō i ſæfar urdinne:* Audiverunt latrantem canem in ſcopuloſo littore maris.

ᚹᛁᚼᚹᛅ *Giæfur*, o. g. *giæf*, *giæft*, Placidus, qvi non facilè iraſcitur. *Atle var manna giæfaſtur vid hann lykade huorinn manne:* Atle erat hominum manſvetiſſimus, cui cum ſingulis benè convenit.

ᚹᛁᛅᚹᚼᛁᚴᚴᛅᛅ *Giafmilldur*, Adj. o. g. Largus, Munificus, Item *Giöfull*, *Störgiöfull*, *ór af fie* & *órlatur* Synonima.

ᚹᛁᛁᛋᛅᚱᛅ *Gieſtur*, Hoſpes, advena. Item *Gieſtkomande*, aut *Gieſtgiafare*, Hoſpes activus: *ad Þyggia gyſting*, Hoſpitio frui, *Geiſteiſemm*, Hoſpitalis.

ᚹᛁᚴᚴᛅᛅ *Gilldur*, o. g. *gilld*, *gilldt*, Craſſus, carnoſus.

ᚹᛁᛅᚱᚼᚢᚹᚢᚴᚴ *Giorhugull*, o. g. Circumſpectus, ab Adv. *giór* exactius, & *hugull* conſideratus, animadvertens.

ᚹᛁᛅᚱᚴᛅ *Giórla*, Accuratè

ᚹᛁᛅᚱᚴᛁᚴᚹᛅᛅ *Giorningar*, pl. n. m. g. Artes magicæ, qvæ

etiam

ᚴᛁᛋᛅᚾ *Geiſan*. f. g. graſsatio, *yfergangur* magis uſitatum; *geist* adv. celeriter, item *geiſilega haſtelig*.

ᚴᛁᚾᛏᛅ. *Genta* f. g. ancilla, hinc vetus apud nos paroemia, quando opus ancillarum tarde procedit, *Huad lijdur grautnum genta? Huo lijder grøden: G*.

ᚴᛁᚱᚠᛅᚱ sive ᚴᛁᚱᚢᛅᚱ. *Gerfar edur Gervar* pl: n. f. g. (ornamenta res sunt artificiosè confectæ sive consutæ sive fabricatæ. *gerſemar* ejusdem ferè significationis. *clenodie*.

ᚴᛁᛅ *ad Geja*. verb. latrare, *gö* in præt: perf. *Þeir heÿrdu ad racke gö i sæfar vrdinne*. Audiverunt latrantem canem in scopuloso littore maris.

ᚴᛁᛁᚠᛦ *Giæfur* om. gen. *giæf: giæft:* placidus, qui non facile iraſcitur; *Atli var manna giæfaſtur vid hann lijkade huorjum manne vel*. Hominum mansvetiſsimus quo cum singulis benè placuit.

ᚴᛁᛅᚠᛉᛁᛚᛚᛏᛦ *Giafmilldur* adj. om. g. largus, munificus, jtem *Giófull störgiǫfull or af fie:* et *ǫrlatur*. synonyma.

ᚴᛁᛁᛋᛏᚢᚱ *Gieſtur,* hospes advena; Jtem *gieſtkomande, a‹u›t gieſtgiafare* .\· hospes activus: *ad þÿggia gÿsting,* hospitio frui; *gieſtriſin,* hoſpitalis.

ᚴᛁᛚᛚᛏᛦ *Gilldur*. om. g. *gilld, gilldt;* crassus, carnoſus.

ᚴᛁᛅᚱᚼᚢᚴᚢᛚᛚ *Giorhugull*. omn. g. circumspectus ab adverb. *giǫr* exactiuṡ et *hugull* consideratus animadvertens.

ᚴᛁᛅᚱᛚᛅ *Giorla, grandgiffuelige –*

ᚴᛁᛅᚱᚾᛁᚾᚴᛅᚱ *Giorningar* pl. n. m. g. artes magicæ. quæ etiam dicuntur *fornekinge* (quasi antiquitas) *kinge, fiolkinge:*

ᚴᛁᛋᛚᛅ *ad Gißla,* verbum: dare obsides, hinc *giſlar* et *giſling*.

ᚴᛁᛋᛚᛁᚾᚴᛅᚱ *Giſlingar,* pl: n. *speÿder; ad setia gißlinga fÿrer mann* constituere insidias alicui.

ᚴᛚᛅᚦᛦ *Gladur,* om. gen. hilaris, *gladlätur, gledemadur*.

ᚴᛚᚾᛒᛘᛅᚾᛚᚾᚴᛦ *Glæpmannlegur, den som seer ud til at vere en ſkelm:* à nom. *glæpur,* facinus, crimen, scelus. *glæpamadur: ubelteter*.

ᚴᛚᛅᛘ *Glam,* sive *glamur* n. g. fragor: inde verbum: *glamrar* .\· *skraaler*

ᚴᛚᛅᛒᛅ *ad Gläpa*. verbum: intentis oculis aliquid aspicere

ᚴᛚᛅᚢᛘᛦ *Glaumur* m. g. *glaums* in gen. *stor lÿſtighed;* hinc *Glaum Aa* dicitur amnis in Norvegia ob strepitum sic dicta.

ᚴᛚᚾᚾᛋ *Glens* n. g. jocus. *lepteri*. *ad glenſa,* jocari verbis vel circumloqui.

† ᚴᛚᚾᛒᛁᛅ, *ad Glepia,* verbum: vitiare, stuprare.

ᚴᛚᚾᛏᚾᚾ *Gletne,* f. g. *skiempt putzerii, gletteliga* .\· *halffspottelig*.

ᚴᛚᛁᚢᛒᛦ *Gliupur* om. g. tristis sive puſillanimis. Jtem *hryggur hniufur*

ᚴᛚᛅᛅᚱ *Glöar* pl. n. m. g. *handſker, J Orms*. *Sogu: Nu eru hier glöar er eg vil giefa þier fylger su nattura þeim verdur alldrei aflafätt sem þa hefur a hóndum:* Nunquam deficiunt vires illis qui in manibus gestant.

ᚴᛚᛅᛏᛏ *Glott*. n. g. species sarcaſmi. *eg glotti*. *v: subrideo*.

etiam dicuntur *Forneskia*, (q: antiqvitas) *Kinge*, *fiölkinge*; Idem.

ᚴᛁᚾᚴᛅ *at Giſla*, Verb. Dare obſides: Hinc *Giſlar og giſling*, Obſides: Oppignoratio.

ᚴᛁᚾᚴᛁᚾᚴᛅᚱ *Giſlingar*, pl. n. Inqviſitiones. *Ad ſetia giſlinga fyrer mann:* Struere alicui inveſtigatores.

ᚴᛚᛅᚦᚱ *Gladur*, o. g. Hilaris. *Gladlätur*, *Gledemadur*, *Gladlyndur:* Lætus, jucundus, facetus.

ᚴᛚᛁᛒᚴᛅᚾᚾᛚᛁᚴᚱ *Glepmannlegur*, Is qvi neqvam videtur: à Nom. *Glæpur*, Facinus, Crimen, Scelus. *Glæpamadur*, Neqvam, Sceleſtus.

ᚴᛚᛅᚴᚴᛁ *Glamme*, Stentor, Garrulus. *Havamal: Veit ogiorla ſa vid verdi giſlir, Þo hann med glommum glamme:* Neſcit conviva objectus, ſi cum garrulo garriat.

ᚴᛚᛅᚴᚱ *Glamr* ſive *Glamur*, n. g. Fragor. Unde Verb: *Glamrar*, Fragor excitatur, vel ſtrepit.

ᚴᛚᛅᚾᚱ *Glanar*, Serenat. Inde *Glantz*, Fulgor.

ᚴᛚᛅᛒᛅ *ad Gläpa*, V. Intentis oculis aliqvid aſpicere.

ᚴᛚᛅᚢᚴᚱ *Glaumur*, m. g. *Glaums* ingenit. Hilaritas, Jocus: Hinc *Glaum-Aa*, dicitur amnis in Norvegia ob ſtrepitum ſic dicta.

ᚴᛚᛁᚾᛋ *Glens*, n. g. Jocus. *Ad glenſa*, Jocari verbis, vel circumloqvi.

ᚴᛚᛁᛏᛏᛁ *Glettne*, f. g. Joco-ſerium. *Gletteliga*, Amarulentè.

ᚴᛚᛁᚢᛒᚱ *Gliupur*, o. g. Triſtis ſive Puſillanimis. Item: *Hryggur*.

ᚴᛚᛅᛅᚱ *Gloar*, pl. n. m. g. Chyrothecæ pelliceæ. *I Orms Sögu: Nu eru hier glöar er eg vil giefa Þier fylger ſu nattura, Þeim verdur alldrei aflafätt ſem Þa hefur a hondum:* Ecce chyrothecas tibi do pelliceas, qvæ ejus ſunt naturæ, ut nunqvam deficiant vires illis, qvi in manibus geſtant.

ᚴᛚᛅᛏᛏ *Glott*, n. g. Species ſarcasmi. *Eg glotte*, verb: Subrideo.

ᚴᚾᛁᚠᛅ *ad Gnefa*, verb: Eminere. *Hann gnæfdi ofarlega vid Ræfrid:* Eminebat usq; in culmen domus.

ᚴᚾᛅᛒᛅ *at Gnapa*, V. Altum suspicere. *I Grettlu N: lagde hendurnar upa þuertried og gnapte so innar yfer:* Manus supra trabem posuit, & in domum prospexit.

ᚴᚾᛁᛒᛅ *Gnipa*, f. g. Rupes vel montis cacumen. *Gnupur* Idem.

ᚴᚾᛅᛏᛏ *Gnött*, Copia. *Gnægd* seu *Nægd* Synon. *Ordgnöt*, Eloqventia.

ᚴᚱᛅᚦᚢᚾᚴᛅ *Gradungur*, m. g. *gradungs* in gen. Bos non castratus. *Codex: Gradungur er i uxa tale:* Taurus numeratur inter boves castratos, donec trimulus incipit esse.

ᚴᚱᛅᚠᛏᛅᚾ *Graftöl*, pl. n. n. g. Instrumenta fossilia.

ᚴᚱᛁᛁᛒᛅ *Greipur*, pl. n. f. g propriè interstitia digitorum in manu pro ipsis manibus. *Gretl: Liet hann söpa greipur nar um eigner smaboenda:* Expilabat possessiones Rusticorum tenuioris fortunæ.

ᚴᚱᛁᛘᛘᛁ *Greme*, f. g. Deorum ira, sive *Goda greme*. *God* enim Idolum, *greme* ab Adject. *gramur*, Iratus. *Greslegur* q: *Groslegur mikillegur* Adj. Magnificus vel Formidabilis.

ᚴᚱᛁᛁᚴᛅᛒᛅ *Greyskapur*, m. g. Ineptia, Ignavia, *Af grey hundur*, qvod canem fœminam significat.

ᚴᚱᛁᚦ *Grid*, pl. n. f. g. *gridanna* in genit. Induciæ vel pax certo termino destinata, ejusmodi *Grid* sive inducias solenne erat inter veteres dare & accipere in magnis hominum conventibus ut qvilibet in commanendo & remeando ad propria securus esse posset; talium induciarum formulæ extant in nostris antiqvitatibus: Vulgatissima verò est illa, qvæ etiamnum appellatur *Hafurs grid*, cujus hæc erat occasio.

Erat inter Islandos olim Gretterus qvidam Asmundi filius, genere & multis eximiis facinoribus peregrè & in patria clarus, vir sapiens, sed fortunæ iniqvitati nimium obno-

ᚴᚾᛅᚠᛅ *at Gnæfa*. verb: eminere. *Hann gnafde ofarlega vid ræfrid: hand vaar hóy op vnder taget,* eminebat usque in culmen domus.

ᚴᚾᛅᛒᛅ *at Gnapa*. v: *at glore hóyt: J Gretlu N. lagde hendurnar vpa þuertried og gnapte so jnnar yfer: Hand lagde henderne offuer tuerbielchen och glorede jnd offuer*.

ᚴᚾᛁᛒᛅ *Gnipa* f. g. rupes, vel montis cacumen.

ᚴᚾᛅᛏᛏ *Gnott*. copia; *gnægd,* sive *nægd,* synon. *ordgnott* .\· eloquentia.

ᚴᚱᛅᚦᚢᚿᚴᛦ *Gradungur* m. g. *gradungß* in genit: bos non castratus: codex: *gradungur er i vxatale:* Tavrus numeratur inter boves castratos.

ᚴᚱᛅᚠᛏᛅᛚ *Graftóll*. pl. n. n. g Jnstrumenta foſsilia.

ᚴᚱᚼᛁᛒᛦ *Greipur,* pl. n: f. g. propriè interstitia digitorum in manu pro ipsis manibus. *Gretl: Liet hann söpa greipurnar vm eigner smabǒnda; lod hand henderne ſhrable offuer smaabónders eiedom*.

ᚴᚱᚼᛉᛉᛋ *Gremme* f. g. deorum ira, sive *góda gremm*. *gód enim idolum, gremme* ab adject: gramur ɔ: iratus.

ᚴᚱᚼᚿᚴᛅᛒᛦ *Greÿſkapur* m. g. *wduelighed aff greÿ hundur*.

ᚴᚱᛁᚦ *Grid* pl. n: f. g. *gridanna* in genit. Induciæ vel pax certo termino destinatæ. Ejusmodi *grid* sive inducias solenne erat inter veteres dare et accipere in magnis hominum conventibus, ut quilibet in commanendo et remeando ad propria securus eſse poſset: talium induciarum formulæ extant in nostris antiquitatibus; vulgatiſsima verò est illa, quæ etiamnum appellatur *Hafurs Grid,* cujus hæc erat occasio –

Erat inter Islandos olim Gretterus quidam Asmundi filius genere et multis eximiis facinoribus peregre et in patria clarus, vir sapiens, sed fortunæ

iniquitati nimium obnoxius, is ab hoste potentiore haud justè exilio mulctatus, in Islandiæ nihilominus desertis et absconditis locis usque in annum viceſimum se continuit, Interea temporis solitariæ mansionis pertæſus, ad ludos publicos qui in provincia Skagefiordensi ubi *Hægranes* appellatur venit, pannoſusque ut non agnoſceretur, prope reliquos inter tabernas sedit, aderant etiam haud pauci magnates, qui in caput ejus conjuraverant; qui autem ludis maximè præfuit Thorberno vocabatur, vir clamoſus et vehemens, hic quemlibet arreptum humeros nolentem volentem ad luctandum è sede protraxit; in isto ludentium agmine erant fratres duo adeo robusti, ut non inveniretur, qui cum singulis eorum nisi victus in arenam deſcenderet; coepit igitur Thorb: diligentius circumspicere et multitudinem lustrare, tandemque ad Gretterum inter extremos sedentem pervenit, et apprehensum uti reliquos erigere conatus est; Sed ille instar saxi immobilis mansit; Nemo, inquit Thorberno, hodie mihi tam gravis extitit; Ecquod tibi nomen est? (Nam facies ejus benè videre non potuit) Gestus vocor inquit Gretterus; eris hospes acceptus, ait alter, si ludere velis et luctari; ut homo peregrinus spectator huc adveni inquit Gestus, non luctator; Urgente acrius aganothetâ, pacem sibi stipulatione manuum dari petiit Gestus, priusquam ludis se ingereret, quod ignotus eſset et inter ignotos; Huic Gesti (vel Gustavi) voto primus annuit, et annuere alios fecit vir quidam magnæ authoritatis disertus et verbosus nomine *Hafur* .\· Caper, unus ex Gretteri conjuratis, pacemque deinceps hac quæ sequitur verborum notabilis formula constituit.

[*Gestur* hospitem significat.]

Hier set eg grid alra manna j millum einkanlega ad tilnefndum þeſum sama gieſte er hier situr, og ad vnderſkildum ollum godordz monnum og bændum og so allri al þyda vngra manna og wopnfærra; jeg og aller hieradz menn j Hegraneß þhijnge eda hvadan huor er ad kominn nefndra manna og

obnoxius, is ab hoſte potentiore haud juſtè exilio mulctatus, in Iſlandiæ nihilominus deſertis & abſconditis locis usq; in annum viceſimum ſe continuit, intereà temporis ſolitariæ manſionis pertæſus ad ludos publicos, qvi in provincia Skagefiordenſi *Hægranes* dicta celebrabãtur, venit, pannoſusq; ne agnoſceretur prope reliqvos inter tabernas ſedit, aderant & haud pauci Magnates, qvi in caput ejus conjuraverant; qvi a: ludis maximè præfuit Thorberno vocabatur, vir clamoſus & vehemens, hic qvemlibet arreptum humeros nolentem volentem ad luctandum è ſede pertraxit. In iſto ludentium agmine erant fratres duo adeò robuſti, ut non inveniretur qvi cum ſingulis eorum niſi victus in arenam deſcenderet; cœpit igitur Thorb: diligentiùs circumſpicere & multitudinem luſtrare, tandemq; ad Gretterum inter extremos ſedentem pervenit & apprehenſum uti reliqvos erigere conatus eſt, ſed ille inſtar ſaxi immobilis manſit; nemo, inqvit Thorberno hodie mihi tam gravis extitit; Ecqvod tibi nomen eſt? (Nam facies ejus benè videri non potuit) Geſtus vocor, inqvit Gretterus: Eris hoſpes acceptus, ait alter, ſi ludere velis & luctari. Ut homo peregrinus, ſpectator huc adveni inqvit Geſtus, non luctator; Urgente acriùs Agonothetâ, pacem ſibi ſtipulatione manuum dari petiit Geſtus, priusqvam ludis ſe ingereret, qvod ignotus eſſet & inter ignotos. Huic Geſti voto primus annuit & annuere alios fecit vir qvidam magnæ authoritatis diſertus & verboſus nomine *Hafur*, ɔ: caper: unus ex Gretteri conjuratis; pacemq; deinceps hac qvæ ſeqvitur verborum notabili formula conſtituit.

Geſtus hoſpitem ſignificat.

Hier ſet eg grid allra manna i millum einkanliga ad tilnefndum Þeſſum ſama gieſte er hier ſitur, og ad underſkildum öllum Godords Monnum og Bœndum og ſo allri alÞydu ungra manna og vopnfœrra; Jeg og aller hierads menn i Hegraneſs Þyngi eda huadan huor er adkomenn nefndra manna edur onefndra; Handsölum grid

og fullam frid komu manne hinum okunna er Gieſtur nefniſt; til gamans og glymu til glæde allrar til hiervi-ſtar og heimferdar huort er hann Þyrfte ad fara à løge eda Lande eder flutuinge, skal ham hafa grid i öllum ſtöd̃um nefndum og onefndum, ſuo leingi ſem hann Þarf til heillrar heimkomu ad holldnum gridum og trygdum, ſet eg Þeſſe grid fyrer os og vora frændur vine og vensla-menn ſuo konur ſem karla Þyjar og Þræla, ſveina og ſialfrædis menn, ſie ſa Gridnidungur er grid rijfur, edur trygdum ſpiller Rækur og Rekinn fra Gudi og godum Mönnum, vr Himna Ryki og fra öllum Guds Helgum og huorge hæfur manna a mille, og ſie fra öllum ut flæmdur ſem menn vijdaſt varga reka, edur Chriſtner men kyrkiur ſækia, heidner menn hof Blöta Elldur Brennur, Jord grær, mællt Barn mödur kallar og möder mög fæder, allder Ellda kinda, Skip skridur, skillder blika, Söl skyn aſumar Sniö leggur a Land Þetta, um vrtrar uöt, ſinnur skridar, fura vex, valur flijgur vorlangann dagenn og ſtandi honum beinn byr under bäda vængi, til Himin huerfur, heymur er bygdur, vindur veiter vatn til Siöar, karlar korne Sa, hann skal fyrraſt kyrkiur og Kiennemenn, heydinna hæle, Hus og hella, heim huorn nema Helvyti —:—: Nu skulmu vier vera sätter og ſammäla huor vid annann i huga gödum, huar ſem vier ſinnus, a fialli eda fiöru, skipe edur skyde, Jiord eda Jökle, i hafe edur a heſtbaki, ſo ſem vin ſinn huor ſinne, edur brodur ſinn a braut hitte, Jafn sättur huer vid annann ſem Sonur vid Faudur eda Fader vid Son i Samförum ollum, nu leggium vid hendur ſæman og aller vær og hölldum vel Gridin og oll Þeſſe Ord tolud i trygdum at vitne Guds og godra manna og allra Þeirra er ord mijn mega heyra og ad nockru er nær ſtaddur.

Hæc Verbotenus reddita ſic ferè habent.

Hic pacem ſancio inter omnes homines, præſertim nominato hoc Geſtero, qvi hìc ſedet & ſubintellectis etiam

onefndra; handsolum grid og fullann frid komu manne hirum o kunna er Gieſtur nefnnist; till gamans og glÿmu til glede allrar til hiervistar og hemiferdar, huort er hann þÿrfte ad fara a vige eda lande eder flutninge, skal hann hafa grid j ollum stodum nefndum og onefndum suo leinge sem hann þarf til heillran heimkomu ad holldnum gridum og trygdum set eg þeſe grid fyrer oß og vora frændur vina og venſla menn suo konur sem karla þyjar og þræla, sueina og sialfrædis menn, sie ſa gridnijdingur er grid rÿfur edur trygdum spiller rækur og rekinn fra Gudi og godum monnum, vr himna ryki og fra ollum Gudz helgum og huorge hæfna manna a mille / og sie fra ollum vtflæmdur sem menn vijdast warga reka, edur Christner menn, kÿrkiur sækia, heidner menn hof blôtta, elldur brennur, jord græn, mælt barn môdur kallar og möder móg fæder, allder ellda kinda, skip skrÿdr, skillder blika, söl ſkÿn a sumur sniö leggur a land þetta vm vetrar nött, Finnur ſkrÿdur, fura vex, valur flÿgur vorlangann daginn og standi honum beinn bÿr vnder bäda vengi til himin hverfur, heÿmur er bygdur, vindur veitre votn til siöar karlar korne sä // hann ſkal fÿrrast kirkiur og kienne menn, heÿdina hæle, huß og hella, heim huorn nema helvÿti – ·· – ·· Nu ſkulum vier vera sätter og sammäla huor vid annann j huga gödum huar sem vier finnuſt a fialli eda fioru, skipe eder ſkyde, jord eda jokle, j hafe edur a heſtbaki, so ſem vin sinn huor finne, edur brodur ſinn a braut hitte, jafn ſattur huor vid annann sem ſonur vid faudur eda fader vid ſon j samfórum ollum, nu legimu vid hendur ſaman og aller vær og holldum vel gridinn og oll þeße ord tolud j trygdum at vitne Gudz og godra manna og allra þeirra er ord mijn mega heyra og ad nockru er nærſtadden.

Hæc incultè verbotenus reddita sic ferè habent.

Hic pacem sancio inter omnes homines presertim nominato hoc Gestero

qui hic sedet et sub intellectis etiam cunctis nomarchis colonis et omni vulgo juvenum armipotentum, Ego et omnes provinciales in Hegra Neſensi foro vel undequaque quis advenit, nominatorum virorum et non nominatorum spondemus [conjunctis manibus pollicemur] inducias et plenam pacem advenæ ignoto qui Gesterus vocatur, ad jocum et luctam et lætitiam omnem [exercendam] ad mansionem hic et domum remeationem, aut quocunque opus fuerit ire mari vel terra aut vectum habebit pacem in cunctis locis nominatis et innominatis quantum indiget ad integrum ad ſua reditum pace et fide præstitis; Has inducias pone pro nobis, nostris cognatis, amicis et affinibus tam foeminis quam viris ancillis et servis, ministris et sui juris hominibus, sit fœdiperda qui pacem hanc violat et fidem datam corrumpit, rejectus et expulſus à Deo et omnibus bonis ex regno coelorum et ab omnibus sanctis Dei, nuspiam habilis homines inter, tamque (latè) à cunctis eliminatus quam latiſsimè homines feras crudeles abigunt [abactas vellent] aut Christiani templa viſitent, ethnici delubra colunt; ignis ardet, terra viret, loquens infans matrem appellat, et mater filium parit, vulgus focum accendit, navis serpit, clypei micant, sol in æstate splendet, nix premit hanc nationem hÿberna nocte; Finnus reptat [aliquis ex Finnis qui corpus exuere et sic latè circumvagari putatur] fagus creſcit, et falco volat verna die [quæ nimirum longiſsima eſt] spiret ipsi directus ventus secundus sub ambas alas, eo qua coelum fugit [à conspectu sub horizontem] mundus colitur, ventus ducit aquas ad mare, agricolæ semen seminant [sementem faciunt] is procul esto à templis et sacerdotibus, ethnicis aſÿlis, domibus et antris et à mundo quolibet niſi inferno; Nunc erimus reconciliati et consentientes ubicunque convenerimus, in monte aut littore, in navi vel pedo curribus, *(skyer)* in terra sive nive, in æquore aut supra equi dorſum; quasi

etiam cunctis Nomarchis, colonis & omni vulgo juvenum armipotentum, Ego & omnes provinciales in Hegra-Neſenſi foro vel undeqvaq; qvis advenit, Nominatorum virorum & non nominatorum ſpondem⁹ (conjunctis manibus pollicemur) inducias & plenam pacem advenæ ignoto, qvi Geſterus vocatur, ad jocum & luctam & lætitiam omnem (exercendam) ad manſionem hìc & domum remeationem, aut qvocunq; opus fuerit ire mari vel terrâ aut vectura, habebit pacem in cunctis locis nominatis & innominatis qvantum indiget ad integrum ad ſua reditum pace & fide præſtitis; Has inducias pono pro nobis, noſtris cognatis, amicis & affinibus tam fœminis qvàm viris, ancillis & ſervis, miniſtris & ſui juris hominibus, ſit fædiperda, qvi pacem hanc violat & fidem datam corrumpit, rejectus & expulſus à Deo & omnibus bonis ex Regno cœlorum & ab omnibus Sanctis Dei, nusqvam habilis homines inter, tamq; (Latè) à cunctis eliminatus qvàm latiſsimè homines feras crudeles abigunt (abactas vellent) aut Chriſtiani templa viſitant, Ethnici delubra colunt; ignis ardet, terra viret, loqvens infans Matrem appellat, & mater filium parit, vulgus focum accendit, navis ſerpit, clypei micant, Sol in æſtate ſplendet, Nix premit hanc nationem hybernâ nocte. Finnus percurrit (aliqvis ex Finnis, qvi corpus exuere & ſic latè circumvagari putatur) fagus creſcit, & falco volat verna die (qvæ nimirum longiſsima eſt) ſpiret ipſi directus ventus ſecundus ſub ambas alas, eo qvà cœlum fugit (à conſpectu ſub Horizontem) Mundus colitur, ventus ducit aqvas ad mare, Agricolæ ſemen ſeminant (ſementem faciunt) is procul eſto à Templis & ſacerdotibus, Ethnicis Aſylis, domibus & antris, & à mundo qvolibec niſi inferno. Nunc erimus reconciliati & conſentientes ubicunq; convenerimus, in monte aut littore, in Navi vel Navtis, in Terra ſive nive, in æqvore aut ſuper eqvi dorſum; qvaſi amicum qvilibet inveniat, aut fra-

Vargas

fratrem in ſemita obvium habeat, æqve concors qvisqve cum alio ac filius cum patre & pater cum filio; in communibus itineribus cunctis, jam manus conjungimus Tu & ego Geſtere, & nos omnes, obſervemusq; benè inducias, & omnia hæc verba, prolata bona fide teſte Deo & bonis viris omnibusq; eis, qvi verba mea audire poſſunt & aliqvatenus propinqvi ſunt.

Ut a. hujus Stratagematis eventum obiter attexam, Gretterus depoſitis exterioribus illis pannoſis & laceris exuviis in Theatrum prodiit, & ab omnibus agnitus eſt, liberali ut erat forma, heroico corpore, magnitudine reliqvis præſtantior; ibi adverſarii obmuteſcere pudefieri & variè affici: qvum hoſtem in manibsu haberent; ſed Gr. illos Rhythmo deluſit, cujus hoc finale eſt:

Dlld bilar ord ad hallda af dro ſlafur af hafre.

Fidem datam non ſervant. Deſiit nugari caper; qvod adhuc in Proverbio uſurpatur, qvando loqvax aliqvis rationibus convictus obmuteſcit (*Afdregur ſlafur af Hafre:*) poſt luctas adeò ſtrenuè abſolutas, ut ne robuſtiſsimi illi fratres, qvorum uterqve duorum fortium virorum robore pollere dicebatur, ambo ſimul Grettero prævalere non potuerint; ad ſuum propugnaculum ob pacis conſtitutæ Religionem liber reverſus eſt. Cujus ideo memini, ut appareat qvàm ſanctè pacem datam ſervarint illius ſeculi homines, & præter intentionem, cauſa etenim cur Gret: ſublatum voluerunt Magnates illi hæc erat, qvod illis annis ſui exilii in inſula qvadam (*Drangey*) ſinus *Skagafiord* ſita, & ob ſaxa prærupta undiq; niſi uno in loco per ſcalas, inacceſsà cum fratre Illugo ſe contineret & tueretur, ut propterea inſulæ poſſeſſores, qvorum præcipui erant vicini primores Gret: tunc in conſpectu habentes omni ejus utilitate carere cogerentur.

ÞRIÞ *Grid* etiam pro vita data. *Sveirn Jarl i Gretlu:* Þo *nemne eg ecki ad briota ſo logien, ad eg gieſe Grid Þenn ſem*

amicum quilibet inveniat, aut fratrem in semita obvium habeat, æque concors quisque cum alio ac filius cum patre, et pater cum filio; in communibus itineribus omnibus, jam manus conjungimus [Tu et ego, Gestere, et nos omnes, observemusque benè inducias, et omnia hæc verba prolata bona fide teste Deo et bonis viris, omnibus eis qui verba mea avdire poſsunt et aliquatenus propinqui sunt. *:/:* —

Ut autem hujus stratagematis eventum obiter attexam, Gretterus depositis exterioribus illis pannosis et laceris exuviis in theatrum prodiit, et ab omnibus agnitus est, ut erat forma, heroico corpore, magnitudine reliquis præstantior, Ibi primores obmuteſcere, pudeſcere et varie affici, quum hostem in manibus haberent; Sed Gretterus illos rhÿtmo delusit cujus hoc finale est; *Ølld bilar ord ad hallda – af dro stafur af Hafre*. *Folch vegrer ſig at holde ord, afftog slader aff haffer* :☾|: deſiit nugare caper, quod adhuc in proverb. uſurpatur, quando loquax aliquis rationibus convictus obmuteſcit; [*Afdregur ſlafur af Hafre*] post luctas adeo strenuè absolutas, ut ne robustiſsimi illi fratres, quorum uterque duorum fortium virorum robore pollere dicebatur, ambo simul Grettero prævalere non potuerint; ad suum propugnaculum et pacis constitutæ religionem liber reversus est. Cujus ideo memini, ut appareat quam sancte pacem datam servarint iſtius seculi homines, et præter intentionem; Cauſa etenim cur Gretterum sublatum voluerunt magnates illi, hæc erat, quod illis annis sui exilii in inſula quadam [*Drangeÿ* dicta] sinus *Skagafiord* sita, et ob saxa præruptä undique niſi uno in loco per scalas, inacceſsa cum fratre Illugo se contineret et tueretur, ut propterea inſulæ poſseſsores, quorum præcipui erant vicini primores Grett: tunc in conspectu habentes omni ejus utilitate carere cogerentur.

Grid etiam pro vita data. *Sueirn Jarl: J Grettlu*. *Þo nenne jeg ecki ad briota so logien ad eg giefe grid* [*·/. liif*] *þeim ſem olÿfis eru werder: Jeg nenner iche at bróde saa loven, at Jeg giffuer den liffs friſt som dóden er verd.*

Gridnydingur m. g. *fredbrÿder*.

Gridmadur m. g. famulus. *gridkona* ancilla, à *grid* et *madur* seu kona quod sub præsidio et pace sui heri vivant. *J Ormz Sogu: Storolfur sendi gridkonur synar ad raka liäna:* miſit ancillas ad corradendum defectum foenum, quod *liä* dicitur donec defectum jacet in pratis: ancilla etiam dicitur *gridka* quod est diminut: a *gridkona*.

ᚴᚱᛁᛒ *Grip* n. g. violenta apprehensio, aut rei alicujus ablatio a. verbo *eg grÿp* |: arripio.

ᚴᚱᛁᛒᛦ *Gripur,* m. g. *grips* vel *gripar* in genit. animal aliquod ex grege: item *gripr,* dicitur pretioſa aliqua res, clenodium, quod etiam dicitur *dyrgripur, godgripur;* etiam dicitur *menjagripur,* vide suo loco ſub litera M.

ᚴᚱᛁᛋ *Grÿß* m. g. pullus juvencus.

ᚴᚱᛁᛋᚾᚴᚱᚦᛦ *Gryßelfldur,* om. gen. Insigni robore præditus, à *greß* quod cum *groß,* germ: convenire videtur et *efldur* robustus. *greßlegur,* quasi *großlegur, mikillegur,* adj. magnificus.

ᚴᚢᚦᚴᛋᚦᚱ *Gudfader* .\· compater.

† ᚴᚾᚱ *Gÿn*. .\· apertum os, sive dilatatæ favces. n. g. inde verbum: *at gÿna gein* in præt: *at gabe offuer noget tingiß; Hakon Adalſt: gein yfer hodduna, gabte offuer greben: Edda: Tyr liet framm sÿna hægri hond og leggur j gÿn vlfinum*. *Tÿr lod fram sin höyre haand och lagde den i kiefft vlffens*.

ᚴᛦᛋ *Gys,* verbum: ferè tertiæ personæ |: flagrat; *gauß* in præter. |: flagravit, *at gioſa* in infinit. *hann sa þar elld allmikimm vpgiöſa,* vidit ignem efflagrare: quod alio verbo etiam dicitur: *flógrar,* eâdem ferè etymologia. Item *gÿß* nomen, n. g. .\· *spott: Konungß menn giordu ad þeſu mikid gÿß;* Regii ministri magno ludibrio eum exceperunt (vide *Däruſkap*)

H: ᚼ.

ᚼᛅᚦ *Haad:* n. g. *spot,* ludibrium; *hädgiarn*. illusor: *hædne* illusio.

ſem oliſſis eru verder: Legem ita non violabo, ut ejus vitæ parcam qvi ſupplicium meruit.

ᚠᚱᛁᚦᚾᛁᚦᛁᚾᚠᚢᛅ *Gridnidingur*, m. g. Frangens pacem, Fœditragus.

ᚠᚱᛁᚦᚠᛅᚦᚢᛅ *Gridmadur*, m. g. Famulus. ᚠᚱᛁᚦᚠᛅᚴᚴᛅ *Gridkona* Ancilla, à *Grid* & *madur* ſeu *kona*, qvod ſub præſidio & pace ſui heri vivant. *I Orms Sagu: Storolfur ſendi Gridkonur ſynar ad raka Liäna:* Miſit ancillas ad corradendum delectum fœnum, (qvod *Liä* dicitur, donec delectum jacet in pratis:) Ancilla etiam dicitur *gridka*, qvod eſt diminutivum à *Gridkona*.

ᚠᚱᛁᛒ *Grip*, n. g. Violenta apprehenſio aut rei alicujus ablatio, à verbo *eg gryp*, arripio.

ᚠᚱᛁᛒᛅ *Gripur*, m. g. *grips* vel *gripar* in genit. Armentum, Animal aliqvod ex grege. Item *Gripur* dicitur pretioſa aliqva res, clenodium, qvod & dicitur *Dyrgripur*, *Godgripur*, etiam dicitur *Meniagripur*, vide ſuo loco ſub litera M.

ᚠᚱᛁᛋ *Grys* m. g. Pullus juvencus, Suum maximè.

ᚠᚱᛁᛋᚠᛁᛋᚦᛅ *Gryſefidur*, o. g. Inſigni robore præditus: à *Gres*, qvod cum groß germanorum convenire videtur, & *efidur*, robuſtus. Vel potius ab *Apro: Gryß:* Aprugnus.

ᚠᚢᚦᚠᛅᚦᛁᛅ *Gudfader*, Compater.

ᚠᚢᛋ *Gys*, Verbum ferè tertiæ perſonæ, flagrat, *Gaus* in Præt. flagravit, *at giöſa* in Infinitivo. *Hann ſa Þar elld allmikinn upgiöſa*, Vidit ignem efflagrare, qvod alio verbo dicitur *Flógrar* eadem ferè Etymologia. Item *Gys* nomen n. g. Ludibrium. *Kongs menn giordu ad Þeßu mikid Gys:* Regii Miniſtri magno Ludibrio illum exceperunt. (Vide *Däruskap.*)

H.

ᚼᛅᚦ *Haad*, n. g. Ludibrium. *Hädgiarn*, Illuſor. *Hædne* Illuſio.

*ᚼᛁᚴᛁᚴᛒᛁᚢᚴᛦ *Hækilbiugur*, Gibbosus, ab *Hækia*, id est, Grallæ.

*ᚼᚨᛚᚴ *Hæll*, Calx pedis, inde *Hælldrægt fat*, Vestis talaris. Inde:

*ᚼᚦᚴᛅᚱᛁᛁᚴᛁᚱᚱ *Hældreiginn*, Tardigradus.

*ᚼᚨᛚᚴ *Hæll* etiam Vidua, seu potius mulier orbata marito; qvi si adhuc sit superstes, ob scelera exsulat. *In Grafygli.*

*ᚼᛁᛏᛏᚨ *Hætta*, Periculum. Prov: *Tvent er i hættu huerre:* Unum ex duobus illi sperandum, qvi periculum facit, sinistra sors aut dextera.

*ᚼᚨᚴᛦ *Hagur* Adject. In arte fabricandi tritus. *Hagur* etiam Substant: Commodum. Prov. *Geingur upphagur hans*, Cedit illi commodius. *Hagur* omnes res propriæ dicuntur.

*ᚼᚨᚴᚢᛁᛅᚨ *Hälfvita*, Semifatuus.

*ᚼᚨᛘᚨᚱᛋᚴᚢᛅᛁ *Hamarskute*, Saxi antrum. *Hamar*, Saxum.

*ᚼᚨᛘᚨᚦᛦ *Hamladur*, o. g. Manibus & pedibus truncatus. *Egla: Sum er voru hamlader a hondum og fötum*, ɔ: Manibus aut pedibus amputatis impediti sunt.

*ᚼᚨᛘᚨᛋᛏ *at Hamast*, verb. Vide supra *Einhamur*, Præ ira furens, furere, furore corripi.

*ᚼᚨᛘᚱᚨᛘᛦ *Hamramur*, Præ furore fortis. Inde Nomen *Hamreme*, n. g. ɔ: Talis furor, sc. debacchantium.

*ᚼᚨᛘᛋᛏᛅᚴᛁᚱ *Hamstolin*, Sqvalidus, Macilentus.

*ᚼᚱᛅᚱᛁᚨᚦᚨᚱ *Handarjadar*, m. g. Extremitas manus.

*ᚼᚱᛅᚴᚨᚢᚴᚨᚱ *Handlaugar*, Manuum lotiones.

*ᚼᚱᚱᛁᚱᚦᛁᚱ *Hannyrder*, pl. n. f. g. Artificiosum. *I Jarla Sag: Merckid var giort med miklum hannyrdum*, Vexillum factum excellente manuum opere.

*ᚼᚨᛒᛒ *Happ*, n. g. Faustum, Felix. *Ohapp* contra, Infau- *Gretl: Kom þat asamt med þeim ad þeir mundi ei giöra happ sitt ad Ohappe.* Cum illis conveniebat, qvi fortunam suam in infortunium cõvertere noluerunt.

*ᚼᚨᚴ-

ᚼᛅᚴᛁᛚᛒᛁᚢᚷᚢᚱ ᛦ *Hækilbiugur, krumryget, lige ſom den der gaar træfod.*

ᚼᛅᛚᛏᚱᛅᛁᚴᛁᚾᚾ *Hældreiginn, den ſom gaar ſeent och drager hælen.*

ᚼᛅᛏᛏᛁ *Hætta;* periculum, prov. *Tvent er j hættu huerre,* unum ex duobus illi sperandum, qui periculum facit; sinistra sors aut dextra.

ᚼᛅᚴᛦ *Hagur* adj: in arte fabrica tritus.
Hagur etiam subst. commodum, Prov. *Genigur vp hagur hanz,* Cedit illi commodius. *hagur;* omnes res propriæ dicuntur.

ᚼᛅᛚᚠᚢᛁᛏᛁ *Halfvita:* mediocriter sapiens.
ᚼᛅᛁᛅᚱᛋᚴᚢᛏᛏ *Hamarskute* saxi antrum: *hamar* saxum.

ᚼᛅᛁᛅᛚᛅᚦᛦ *Hamladur* om. gen. *den ſom haand eller food er affhuggen. Egla: Sum er voru hamlader a hondum og fötum* |: quasi manibus avt pedibus amputatis impediti sunt *(læmleſter)*
ᚼᛅᛁᛅᛋᛏ *at Hamaſt* v: *at bliffue forbÿſter (eller bÿſter vred)* vide supra *Einhamur*
ᚼᛅᛁᛅᚱᛅᛁᛅᛦ ⌞*Hamrammur*⌟ [*byſterſterck*] *vaar den kaldet ſom ſaa bleff byster;* inde nomen *hamremme* n. g. .ᛦ talis furor.
ᚼᛅᛁᛅᛋᛏᛅᛚᚾ *Hamstolinn,* squalidus, macilentus.
ᚼᛅᚾᛏᛅᚱᛅᛚᚦᛅᚱ *Handarjadar* m. g. *handbredde* pro præsentia
ᚼᛅᚾᛏᚠᛅᚾᚴᛅ. *Handganga* ⌞f. g.⌟ homagium. †
ᚼᛅᚾᛏᛚᛅᚢᚠᛅᚱ *Handlaugar,* manuum lotiones.
ᚼᛅᚾᚾᛁᚱᚦᚱ *Hannyrder* pl. n. f. g. *prydeligt haandverck. J Jarla Sogum: Merkid var giort med miklum hannÿrdum;* Vexillum factum excellente manuum opere.
ᚼᛅᛒ *Happ:* n. g. *lÿckſalig gierning ſom vel gaar an. ohapp* contra, *det ſom jlde gaar vd. Gretl: Kom þad aſamt med þeim ad þeir mundi ei giora happ sitt ad ohappe; Det kom offuer ens med dennem de ſkulle iche gióre deris lÿche till vlÿcke.*

ᚼᛅᚱᚦᚱᛅᚦᛦ *Hardradur* om. gen. .\· crudelis. *hardrædi* n. g. Crudelitas durum facinus. *hardur* quasi durus, et *räd* consilium, *Helgi hiet a Þor til hardräda:* Invocavit Thorum in aggrediendo dura et ardua; *hardgiedjadur* .\· duri animi. *hardbyll,* parcus erga subditos vel familiam.

ᚼᛅᚱᚦᛋᛏᚾᛁᚴᚴ ⌞*Hardſteinn*⌟ m. g. cos dura, aspera.

Dani *hóÿróſted.*

ᚼᛅᚱᚾᛁᛋᛏᚾ *Häreiſte:* n. g. vociferatio, qualis solet eſse concitatæ plebeculæ aut ebriorum, *Ward af þeſu mikid gaman og häreiſte,* ab *här* altus, et *raüſt,* vox.

ᚼᛅᚱᛉ *Hark* n. g. tumultus.

Häſkie m. g. *haſka* in gen. periculum, *haſkaſamlegt* periculosum.

ᚼᛅᛋᛚᛅ ᚢᛅᛚᛚ *ad Haſla voll*. verbum *at biude ſtrid*.

ᚼᛅᛏᛦ n. g. *Hatur,* odium à verbo *eg hata,* odio habeo.

ᚼᛅᚢᛅᚦᚾ *Hävade* m. g. strepitus, fragor qualis in fluminibus impetuoſè proruentibus.

ᚼᛅᚢᚦᛦ *Haudur* n. g. poet: vocab: terram ſignif: quasi solum.

ᚼᛅᚢᚠᚠᚾ *Haufge*. m. g. omne ponderosum quod ingravat. inde dicitur *svefnhøfge*.

ᚼᛅᚢᚠᛅ ᚾᛚᛚᛏᛦ *Hauga elldur*. *den jld sem mand saar om natten brende der offuer som guld och sólff var forborget vdj jorden*.

ᚼᛅᚢᚠᛒᚢᚾ ⌞*Havgbve*⌟ m. g. defunctorum manes tumulos illis extructos inhabitantes inde dicitur *haugbvaletur, hóigboe skrifft*.

Heilla driugur. om. g. foelix. *sigur ſalig*. *Þorl: spakir j Grettlu: Og grunur er mier huerſu heilla driugur hann er uda giæfumadur: Jeg tuijler paa huad lÿchſalig hand er*.

*ᛅRÞRᛅÞᛅ *Hardradur*, o. g. ɔ: Crudelis. *Hardrædi* n. g. Crudelitas, durum facinus. *Hardur*, Durus, & *Räd*, Concilium. *Helgi hiet a Þor til hardräda.* Invocavit Thorum in aggrediendo dura & ardua. *Hardgiedjadur*, ɔ: duri animi. *Hardbyll*, parcus erga subditos vel familiam.

*ᛅRÞᛋᛏᛁᚾᚾ *Hardsteinn*, m. g. Cos dura & aspera.

*ᛅRᛁᛋᛏᛁ *Häreiste*, n. g. Vociferatio qvalis solet esse concitatæ plebeculæ aut ebriorum. *Vard af Þessu mikid gamau og häreiste.* Hinc orta est magna lætitia & tumultus. Ab *här* altus, & *raust* vox.

*ᛅRᛉ *Hark*, n. g. Tumultus.

*ᛅᛋᛉᛁ *Häske*, m. g. *häska* in genit. Periculum. *Häskasamlegt*, Periculosum.

*ᛅᛋᛚᛅ ᚢᛅᛚᛚ *at Hasla voll*, Verb. In aciem provocare. *Heslesteingur* vocabant perticas corylaceas, qvibus locum duelli circumvallabant vel cingebant.

*ᛅᛏᛅ *Hatur* n. g. Odium, à verbo *eg hata*, odio habeo.

*ᛅᚢᛅÞᛁ *Hävade*, m. g. Strepitus, Fragor qvalis in fluminibus impetuosè proruentibus.

*ᛅᚢÞᛅ *Haudur*, n. g. Poëticum vocabulum terram significans, qvasi solum.

*ᛅᚢᚠᚠᛁ *Haufge*, m. g. Omne ponderosum qvod ingravat. Inde dicitur *Svefnhófge*, levis somnus.

*ᛅᚢᚠᛅ ᛁᛚᛚᛏᛅ *Hauga Eldur* Ignis fatuus qvi apparere solebat noctu, supra tumulos, ubi aurum aut argentum abscondebatur.

*ᛅᚢᚠᛅ *Haugur*, Sepulchrum sive bustum multa mole congestum & exstructum. Inde:

*ᛅᚢᚠᛒᚢᛁ *Haugbue*, m. g. Defunctorum Manes tumulos illis exstructos inhabitantes. Inde dicitur *Haugbualetur*, Monticularum literatura.

*ᚼᛁᛚᛚᛅ-ᛏᚱᛁᚢᚠᛅ *Heilla-driugur*, omn. g. Felix. *Þorl: Spakie i Gretl: Og grimur er mier huorsu heilla-driugur hann er, eda giæfumadur:* Nescio an hic in ho-

minem felicem & fortunatum ſit evaſurus. Ab *Heill*, id eſt, Felicitas, Proſperitas.

*ꝼIꝺRꝼꝼꝼ *Heilræde*, f.g. Sanum conſilium. *Heill* f.g. Salꝰ.

*ꝼIꝺꝼꝸIꝼꝼ *Heilſmide* f.g. Candor, *Heillmadur*, Homo integer, Sincerus.

*ꝼIꝸꝼRꝼꝼꝼ *Heimdrott*, Domeſtica familia.

*ꝼIꝸꝼꝼ *Heimtur ur afriettum*, ɔ: Inveſtigationes pecudum dum ex paſcuis cogregantur, qvæ diſſimili modo contingunt, *ad heimta*, ɔ: poſtulare vel attrahere.

*ꝼIꝺ *Hein*, f. g. *heinar* in gen. Cos mollis & plana. Item *Heinarbryne*, idem ſignificat. *IKnitlinga Sag: Haraldur Sueinn* Ulfſſonarſon [Rex Daniæ] *var madur* kierlätur, *fälätur*, *einälugur*, *ej taladur a* Þyngum, *urdu adrer miög ad hafa tungu fyer honum*, *lijtill var hann atqvæda madur um* Þat *er* Þurfa Þötte; *Einginn var hann hermadur*, *hægur vid folk*, *ſtöd lijtil ſtiorn af honum*, *för nær huor* Þui *framm er villdi i Landinu: Daner* kölludu *hann* Þui *Harald hein*. id eſt: Haraldus nepos Svenonis Ulfonis, vir erat qvietus, pauciloqvus, amans ſolitudinem, nullius eloqventiæ in foro, aliena lingva plerumq; uſus, in iis qvæ publica commoda ſpectabant parum inſignis, bellator nullus, erat humanus erga ſubditos, par non erat regimini, qvivis pro lubitu egit qvod voluit. Hinc Dani ipſum vocabant Haraldum *Hein*, ɔ: cotem mollem.

*ꝼIꝺꝼꝸIꝺꝺꝺꝸꝼ *Heiptminnugur*, Iræ memor, tenax, ab *Heipt*, Furor, & *minnugur*, memor.

*ꝼꝺꝺꝼRꝸꝼ *Helverkur*, m. g. Morbus lethifer: Dicitur & *Banaſött*, lethalis morbus, ab *Hel* Lethum.

*ꝼꝺꝼꝼ *ad Henda*, ɔ: Aſſeqvi *ſive* Prehendere, qvaſi manibus capere. *Hendur*, Manus, in plur. *Hendur ſijnar ad veria*, Prov. Vitam defendere.

*ꝼRꝼꝼꝺꝺꝼꝼ *Herdelutur*, Curvus humeros. *Herdebreid:* Notabilis mons in Iſlandia.

*ꝼRꝼ*ꝺꝺꝺꝺ *Herdhlaup*, n.g. Expeditio, *Her*, Militia, *Hermenn*, Milites, *Heröp*, Clamor militaris. *Egl:*

Luſtu

*ᚼᚾᛁᛚᚱᛅᚦᚾ *Heilræde* f. g. sanum consilium. *heill* f. g. salus.
*ᚼᚾᛁᛚᛋᛘᛁᚦᚾ *Heilſmyde* f. g. candor, *heill madur* homo integer, sincerus.
*ᚼᚾᛁᛘᚦᚱᛅᛏᛏ *Heimdrott;* domestici.
*ᚼᚾᛁᛘᛏᛦ *Heimtur vr afriettum,* investigationes pecudum, dum ex pascuis congregantur, quæ diſsimili modo contingunt; *ad heimta* .\· postulare vel attrahere.
*ᚼᚾᛁᛕ: f. g. *Hein, heinar* in genit. cos mollis et plana, Jtem *heinarbrÿne*, idem signif: *J Kintlinga Sogu: Haralldur Sveniz Vlfſſonar ſon* [rex Daniæ] *var madur kierlätur, fälätur, omälugur, ej taladur à þijngum; urdu adrer miog ad hafa tungu fÿrer honum, lijtil var hann atquæda madur vm þad er þurfa þötte; eingium var hann hermadur, hægur vid folk, ſtöd lijtil stiorn af honum, för nær huor þui framm er villdi j landinu; Daner kolludu hann þui Haralld hein: det er: Harald kong vaar en stille-mand uſkiemtſom, uſnackſom* [parcus verborum] *iche weltalendis paa thinger, maatte andre meſt haffue tunge eller ord for hannem, liidt beſkeinlig mand var hand* (parum insignis) *om deth ſom behóff thôkte; lempelig med folck, liidt regiment ſtod aff hannem, foer huer en hart naar fremm i det ſom hand vilde .\· huer giorde det ſom hand vilde i landet, derfor kaldede Danerne hand Harald hein* .\· cotem mollem.

*ᚼᚾᛁᛒᛏᛘᛁᛕᛕᚢᛚᛦ *Heiptminnugur,* iræ memor, tenax: ab *heipt:* furor, ⌞et⌟ *minnugur* ɔ: memor.
*ᚼᚾᛚᚢᚾᚱᛚᛦ *Heluerkur*. m: g: morbus lethifer; dicitur etiam *banaſött*.
*ᚼᚾᛚᚦᛅ *ad Henda* .\· aſsequi, sive prehendere, quasi manibus capere: *hendur* – ·/ manus in pl. n. *hendur ſynar ad veria* prov: *at veria ſit liff.*

*ᚼᚾᚱᚦᚾᛚᚢᛏᛦ *Herdelutur*. curvus humeros. *Herdebreid:* notabilis mons in Jslandia.

*ᚼᚾᚱᚼᛚᛅᚢᛒ: *Herhlaup*. n. g. *ledanger,* expeditio. *her* militia: *hermenn* milites,

heröp, feldgeſchrij: Egl: Lustu þeir vp heröpe og lietu bläſa herblaaſtur: – hervircke cædes; *hervijg:* clades. *herſkär om. g.* Bellonæ filius; *gern till krijg*

*ᚼᚾᛋᛏᛁ ᚦᛁᚱᛉ. *Heſta þÿng: heſtething: det var holded i gamel dage, der heſter skulde och holde krieg, det var kaldit heſta wiig:* equorum pugna. *J Gretl: Vm vorid var ſett heſtaþijng a Laugafit:* Verno tempore statutum est certamen equorum in termarum planicie: quod etiam dictum erat; *heſta at:* a verbo *ad etia saman .\· at eggie, formane, driffue heſtene samen.*

*ᚼᚾᛁ *Heÿ,* foenum: *heykleggie,* m. g. *cumulus foeni* (quod etiam dicitur *heÿkume*) *J Orms Sogu: Dafþakur sagdi: Vt j gardinum standa ij heÿkleggiar, annar fiogna fadma, enn annar tveggia og vel ij fadma a þÿckt og þui nær re hätt: .\· Der vdj gaarden staar to hóÿſtacker, den anden fir fanhe lang, den anden to (fanhe lang) och to fahne bred, och der paa lag hóygt:* Refert autem Historia Ormeri, Storolfum patrem ejus in aspera quadam hyeme foeni inopia laboraſse, miſiſse idcirco filium Ormerum, ad vicinum ſuum Dufþacum, ut foenum emeret. Duftacum vero venale negaſse, sed tamtum̀ gratis dediſse, quantum semel ferre Ormerus poterit; hunc denique restes præparaſse et utrumque foeni cuniculum, spectante et admirante Dufthalco uno onere ad domum paternam absportaſse; Tunc temporis Ormerus 14 aut circiter annorum fuiſse perhibetur, porrò septennis fortiſsimos viros robore viciſse; fortiſsimus denique omnium Jslandorum, qui unquam extiterunt fuiſse dicitur; vide *Afl:*

*ᚼᚾᛁᛋ *at Heya bardaga; at stride: häde* in pręt: perf: vel *heyde: Magnus Jarl j. Jarla Sogum: Vil eg helldur deÿa enn heÿa rangann bardaga.* Malo mori, quàm ~~injustum~~ ⌞coeptum⌟ bellum injuſtè gerere

Heÿdur; honor, *at heidur himin,* serenum coelum. *heid* f. g. serenitas.

*ᚼᛁᛒᛁᛚᚾ *Hibyle,* ædes: *hibyla prvdur, madur; den ſom er from oc belewen i sitt huß.*

Lustu þeir up heröpe og lietu bläsa herblaastur: Clamorem militarem excitarunt, & classicum cecinerunt.

*ᚼᛁᚱᚢᛁᚱᛉᛁ *Hervirke*, Cædes. *Herviig*, Clades. *Herskär* o g. Bellonæ filius.

*ᚼᛁᛋᛏᚨᚦᛁᚱᚦ *Hestaþing*, Certamen eqvorum, Eqvorum pugna. *I Gretl: Um vorid var sett hestaþing a laugafit:* Verno tempore statutum est certamen eqvorum in termarum planicie, qvod & dictum erat *Hesta at:* à verbo *ad etia saman*, ᛋ: Incitare, adigere eqvos ad pugnam.

*ᚼᛁ *Hey*, Fœnum. *Heykleggie*, m g. Cumulus fœni, (qvod & dicitur *Heykuml.*) *I Orms Sögu. Dufþakur sagdi: ut i gardinum standa ij heykleggiar, annar fiögra fadma, enn annar tueggia og vel ij fadma a þycke og þui nærre hätt:* Dufthachus dixit, in area duo sunt cumuli fœni, alter qvatuor orgyorum, alter duorum, etiam qvo ad crassitiem & altitudinem duorum. Refert autem Historia Ormeri, Storolfum Patrem ejus in aspera qvadam hyeme fœni inopia laborasse, misisse idcirco filium Orm ad vicinum suum Dufþacum ut fœnum emeret, Dufthacum vero venale negasse, sed tantum gratis dedisse qvantum semel ferre Ormerus poterat; hunc deniqve restes præparasse, & utrumq; cumulum spectante & admirante Dufthaco uno onere ad domum paternam absportasse, Tunc temporis Ormerus qvatuordecim aut circiter annorum fuisse perhibetur, porrò septennis fortissimos viros robore vicisse; fortissimus deniq; omnium Islandorum qvi unqvam extiterunt fuisse dicitur. Vide *Afl.*

*ᚼᛁᚨ *Heya*, Verbum, pro excercere, *Häde* in præterito. *Rolland häde Bardagann:* Rolandus prælium excercuit. In metro antiqvo.

*ᚼᛁᛒᛁᛚ *Hibyle*, Ædes. *Hibyla prudur madur:* Qui in ædibus suis probus & hilaris est.

*ᚼᛁᛘᛁᚾᛏᚢᛝᛚ *Himintungl* n.g. pl. n. Aſtra, ut Sol, Luna & qvævis Stellæ.

*ᚼᛁᚾᚦᚢᚱᚢᛁᛏᚾᛁ *Hindurvitne*, n.g. Res nullius momenti, Item *Hindurleiſa*.

*ᚼᛁᚱᚦᛘᛁᚾᚾ *Hirdmenn*, Aulici. *Egl: Af ollum hirdmonnum ſijnum virdte Haraldur Haarfagre meſt Skalld ſyn:* Ex omnibus aulicis ſuis maximo honore affecit Poëtas ſuos Haraldus Harf.

*ᚼᛚᛁᛏᛅ *Hlita*, Verb: Parere, obtemperare. *Þeir qvaduſt hans bode hlijta mundu*, dicitur à *hlit* vel *hlutur*, Res qvæcunq;, nunc magis in uſu eſt *ad hlyda*, Obedire, *Hlydne*, Obedientia. Dixerunt ſe conditionem ſuſcepturos.

*ᚼᛚᚤᚠᛅᚱ *Hlyfar*, t.g. pl. n. Arma, (potiſs: munitiva.)

*ᚼᛚᛁᚱᛁ *Hlyre*, m. g. Frater.

*ᚼᚾᛁᚠᛅ *At hnifa*, Verb. eſt, Strenuè ſcyphos exhaurire. *Ham hnyfde af horninu:* Evacuavit cornu. Dicitur & *Knifa* eodem ſenſu.

*ᚼᚾᛁᛖᛋᛁᚵᚢᚱ *Hnieſigur*, m.g. ſive *Hnieſig* n. g. Genulabatio vel Lapſus. Sumitur & pro diminutione vel exinanitione.

*ᚼᚾᚢᛋᚴᛅᛋᛏ *Ad hnuskaſt*, Verb: Manibus pugnare. Inde *Hnuskan*, f.g. Agitatio, Concuſsio.

*ᚼᚯᚵᚵ *Hôgg*, n. g. Verbera.

*ᚼᚯᚴᛚᚤᚠᛁ *Höglyfe*, n.g. Commoda vita, qvaſi *Hæglyfe*: Inde *Högvær*, Manſvetus.

*ᚼᚯᚠᚦᛁᛝᛁ *Höfdinge*, m. g. Capitaneus vel Primas aliorum, à *Hofud*, ɔ: Caput.

*ᚼᚯᛚᚦᚢᚱ *Höldur*, m. g. *hauld*s in Genit. *er ſa ſem hefur at erfdum tekid odul epter Faudur og Mödur*, defin: Vet: Leg. Qui hæreditario jure poſsidet prædia, paterna & materna. Uſurpatur ſæpiuſculè, *Höldur i bue*, qvod & denotat viduum.

*ᚼᚯᛚᛚ *Höll*, m.g. Collis. *Hól*, Gloriatio. *Hólzmunir*, Triumphus. Ab *Höl* n. g. Commendatio laudatoria, & *munir* Affectus.

*ᚼᚯᛚᛁ

*ᛁ ᛘᛁᚳᛏᚢᚠᛚ *Himintungl* n. g. pl: n. astra, ut sol, luna et quævis stella.

*ᛁ ᚳᚦᚢᚹᚢᛁᛏᚳᚾ *Hindurvitne,* n. g. vanitas, jtem *hindurleiſa*.

*ᛁ ᚱᚦᛘᚾᚳᚳ *Hirdmenn* aulici, *Egl: Af ollum hirdmonnum synum virdte Haraldur haarfagur mest skalld ſyn:* Ex omnibus avlicis suis maxime honore affecit poetas suos Har ☾:

*ᛚᛁ ᛏᛅ *Hlïta* verbum parere, vel illud rei ſuscipere; *Þein qvadust hanß bode hlijta mundu Dee sagdis monne hans tilbiudelſe anthage;* dicitur à *glit* vel *hlutur* res quæcunque, nunc magis in usu est *ad hlijda* obedire, *hlijdne* obedientia.

*ᛚᛁ ᚠᛅᚱ *Hlyfar* foem. gen. pl. num arma (potiſsimum munitiva)

*ᛚᛁ ᚱᚾ *Hlÿre,* m. g. *broder*

*ᚳᛁᚠᛅ *ad Hnifa*. verb: est strenuè scyphos exhavrire, *hann hnÿfde af hornum;* evacuavit cornu, dicitur etiam *knifa* eodem sensu.

*ᚳᛁᚾᛋᛁᚠᛦ *Hnieſigur* m. g. sive *hnieſig*. n. g. genulabatio vel lapsus, sumitur etiam pro diminutione vel exinanitione.

*ᚳᚢᛋᚴᛅᛋᛏ *ad Hnuſkaſt:* verbum: *at raſkis med henderne*. inde *hnuſkan* f. g. agitatio, concuſsio.

*ᚼᚠᚠ *Hogg* n. g. colaphus.

*ᚼᚠᛚᛁᚠᚾ *Höglyfe* n. g. commoda vita quasi *hæglijfe:* inde *högvær* manſuetus.

*ᚼᚠᚦᛁᚳᚠᚾ *Hofdinge* m. g. capitaneus vel primas aliorum a *hofud* .\· caput.

*ᚼᛅᛚᚦᛦ: *Hóldur* m. g. *hauldz* in genit: *er ſa ſem hefur at erfdum tekid odul epter faudur og mödur,* defin. vet. leg. *den ſom haffuer arffuet jordegodz effter fader och moder, och besidder den ſamme*. Uſurpatur sæpiusculè *holdur j bve,* quod etiam denotat viduum.

*ᚼᛅᛚᛚ *Hôll,* m. g. collis. *höl* gloriatio: *hölzmuner* triumphus.

ᚼᛅᛚᛘᚾ *Holme; holma* in genit. m. g. insula mari aut stagno circumflua.

ᚼᛅᛚᛘᛦ *Holmr, holmz* in genit. m. g. spacium in quo pugiles dimicabant, *fichtplatz: holmganga* f. g. singulare certamen: *ad ganga a holm* in arenam descendere, vel certare. *einvijge* ferè idem et *holmganga: holmgongu lôg* leges dimicationis.

× ᚼᛅ ᛚᚢᚾᛏ *Holund* f. g. vulnus immedicabile, lethiferum; *holſär*.

ᚼᛅ ᚾᚦ *Hond* f. g. manus; prov: inde. *ad leiſa hendur ſÿnar* |: suum pensum absolvere. Jtem: *Honum er ſaumad ad hondum,* illi circa manus consutum, *sigis om den ſom iche vill arffvide: det ſigis och ſo om den ſom er* parcus et tenax, *recker iche gierne ſine hender wd*. Jtem *hond* pro imperio *ad hafa hond yfer* .\· imperare sive procuratorem agere. *hond full manna* .\· parvus exercitus, *liden hær*.

Etiam Dani hodieque dicunt: *at haffue haand offuer nogen.*

ᚼᛅᚠ *Hoof* n. g. modus, medium; dicitur etiam *medalhof: hofmenn,* modesti viri *sactmodige*.

ᚼᛅᚱᚠᛅ *ad Horfa* verb: aſpicere, Jtem *Ej þike mier þad vel horfa; Mig tÿckis det iche seer well ud* |: *at det ſhall gaa well for ſig*.

ᚼᛅᚱᚾᛅ ᛒᛚᛅᛋᛏᛦ *Horna blastur* m. g. lvdur hliöd, tubarum sonitus.

ᚼᚱᛅᚦᛦ *Hradur,* om. gen. acer, adv. inde *hradt, hradar, hradaſt;* cito, citius, citiſsime.

ᚼᚱᛅ *Hræ*. n: g: cadaver: *hrækvikinde* belvæ, sive quævis reptilia. *hræfuglar* volatilia quæ carnibus paſcuntur.

ᚼᚱᛅᚴ *Hrak*. res abjecta, nullius pretii; abominatio.

ᚼᚱᛅᛘᛘᛦ *Hrammur*. m. g. ungula, Inde *hremmingur* m. g. *en hand fuld*.

ᚼᚱᛅᛒᛅ *ad Hrapa* verbum: labi gradatim: signif: etiam *ad hrapa nockurn* calumniari

ᚼᚽᛚᛘᛁ *Hölme*, *holma* in genit. m. g. Inſula mari aut ſtagno circumflua. Item, qvivis locus circummenſus: Atq; inde:

ᚼᚽᛚᛘᛦ *Holmur*, *holms* in gen. m. g. Spacium in qvo pugiles dimicabant. *Holmganga* f. g. Singulare certamen. *Ad ganga a hölm*, In arenam deſcendere, vel certare. *Einvijge* ferè idem & *Holmganga*. *Höllmgöngu Lóg*, Leges dimicationis.

ᚼᚽᛚᚢᚴᛏ *Holund* f. g. Vulnus immedicabile, lethiferum. *Holsär*, qvod in ilia usq; infligitur.

ᚼᚽᚼᚦ *Hönd*, f. g. Manus. Prov. inde: *Ad leiſa hendur ſýnar*, ɔ: Suum penſum abſolvere. Item: *Honum er ſaumad ad hondum*, Illi circa manus conſutum. De eo dicitur, qvi laborem detrectat. Item de eo qvi parcus & tenax eſt. Item *Hond* pro imperio: *Ad hafa hond yfer*, ɔ: Imperare ſive Procuratorem agere. *Hond full manna*, Parvus exercitus.

ᚼᚽᚠ *Hoof*, n. g. Modus, Medium: Dicitur & *Medalhöf*. *Höfsmenn*, Modeſti viri.

ᚼᚽᚱᚠᛅ *Ad horfa*, verb. Aſpicere. Item: *Ei þike mier þad vel horfa*, Mihi videtur optatum non habiturum eventum.

ᚼᚽᚱᚾᛅᛒᛚᛅᚢᛏᛦ *Hornablaaſtur*, m. g. *Ludur hliöd*. Tubarum ſonitus. *I Sogu Hrolfs kraka*. *Heyrdu þeir hornablaaſtur a Land*: Audiverunt tubæ clangorem per regionem.

ᚼᚱᛅᚦᛦ Hradur, omn. gen. Acer. Adverb: Inde *Hradt* *Hradar*, *Hradaſt*, Citò citius citiſsimè.

ᚼᚱᚾ Hræ, n. g. Cadaver. *Hrækuikinde*, Quævis reptilia: ſive beſtiæ carnivoræ. *Hræfuglar*, Volatilia qvæ carnibus paſcuntur.

ᚼᚱᛅᚴ Hrak, Res abjecta, nullius pretii, abominatio.

ᚼᚱᛅᛘᛦ *Hrammur*, m. g. Ungves ferarum. Inde *Hremmingur*, m. g. Manipulus.

ᚼᚱᛅᛒᛅ *Ad hrapa*, verb. Labi gradatim, ſignific. & *ad hröpa nockurn*, Calumniari.

ᚼᚱᚺᛁᚠᛏ

*RIIΨI *Hreife*, m. g. Propriè eſt Phocæ ungula. Uſurpatur & pro Manu, à verbo *Eg hryf*, i. e. Capio, curvâ manu arripio.

*RIIΛΛ *Hreinn*, Adj: Purus, Sincerus. *Hreinn* qvoqve Subſt. Rangifer. Inde *Hreinn ſtókur*, pl. n. f. g. Pellis iſtorum animalium.

*RIIИTI *Hreiſte*, f. g. Fortitudo bellicoſa. Inde dicitur *Hrauſtur madur*, Fortis vir.

*R‡B *Hröp*, n. g. Clamor, Vociferatio. Alia ſignific. denotat Probrum. *Häd*, *Hröp* Synonymum.

*RΠΨΛ *Hrumur*, omn. g. *hrum*, *hrumt*, Debilis, lacer.

*RΠTΠΛ *Hrutur*, Aries.

*RIÞ *Hryd*, f. g. *hrydar* in genit. Notabilis tempeſtas cum nive, grandine aut inſigni pluvia. Synonyma *Illvidre*, *hretvidre*, *hrakvidre*. Vide Storm: *Hryd* Adv: Temporis. *Ganga þeir nu bäder ſamt um hryd*, Ambularunt ambo pariter per tempus aliqvod.

*RIΨΛ *Hryfa*, f. g. Raſtrum. *At hryfa*, verb. i. e. Fricare. *Ad klóra* nunc in uſu.

*ΠΛTΛ *Huatur*, Acer. Hinc Adverb: *Huatt*, *huattlegar*, *buataſt*, Cito, citius, citiſsime. *Foru þeir ſem huataſt*, qvam celerrimè progreſsi ſunt. Item: *Huatfer*, Velox.

*ΠÞΨΛT *Hudfat*, n. g. Aſcopera. Dicitur & *Fatabur*, *Klædaſeckur*.

*ΠIRΨΛ *Ad huerfa aptur*, Reverti. *Gretl: Eru tueir koſter vid þig, annad huort þu farer til þyngs, og hætter ä huernveg tilteckſt edur huerf hier aptur:* Duæ ſunt conditiones tecum, aut ut abeas ad conventum & committas fortunæ qvomodo res ſuccedat, aut huc revertare: Item Phraſi antiqva: *Ad huerfa til einns*, Oſculari.

*ΠIRΛIΨ *Huernig* dicebant olim, qvo modo nos uſurpamus *Huern veg*, q: qva via.

*ΠIИИΛ *Ad hueſſa*, V. eſt acutum reddere. *Eg hueſſe* in Indica-

ᚼᚱᚾᛁᚠᛏ *Hreife* m. g. propriè est canis marini ungula, usurpatur etiam pro manu, a verbo *eg hrijf* .\· capio, curva manu arripio.
ᚼᚱᚾᛁᚿᚿ *Hreinn* adj. purus, sincerus. *hreinn* quoque subst. *ryndiur:* jnde *hreinstôkur* p. n. f. g. *rijndiurs hud*.

ᚼᚱᚾᛁᛋᛏᚾ *Hreiſte*. f. g. fortitudo bellicosa, inde dicitur *hrauſtur madur* fortis vir.
ᚼᚱᛟᛒ ⌞*Hröp*⌟ n. g. clamor, vociferatio: alia signif: denotat probrum *häd hröp* sÿnon.
ᚼᚱᚢᛘᚢᛦ *Hrumur,* om. gen. *hrum: hrumt: skróbelig*.

ᚼᚱᛁᚦ *Hrÿd,* f. g. *hrÿdar* in gen. notabilis tempestas, cum nive, grandine aut insigni pluvia. Synonyma *jllvidre, hretvidre, hrakvidre* vide *Storm*. *hrÿd,* adv. temporis *Ganga þeir nu bäder samt vm hrÿd* |: Ambularunt ambo pariter per tempus aliquod.

ᚼᚱᛁᚠᛅ *Hrÿfa* f. g. rastrum, *at hrÿfa* .\· friccare, *ad klöra* nunc in uſu:

ᚼᚢᛅᛏᚢᛦ *Hvatur* .\· acer. hinc adv. *hvatt, hvattlegar, hvattaſt;* cito citius citiſsime. *Foru þeim sem hvataſt* .\· Quàm celerrimè progreſsi sunt. Jtem *hvatfær* velox.
ᚼᚢᚦᚠᛅᛏ *Hvdfat* n. g. aſcopera dicitur etiam *fatabvr, klædaſeckur*

ᚼᚢᚾᚱᚠᛅ: *ad Huerfa aptur* |: reverti *Gretl: Eru tueir koſter vid þig, annad huort þu farer til þÿngs og hætter a hvernveg til bekſt edur huerf hier aptur,* Duæ sunt conditiones tecum, aut ut abeas ad conventum, et committas fortunæ quomodo res succedat, aut hic revertere; item phrasi antiqua *ad hverfa til ejum* .\· *oſculari*.
ᚼᚢᚾᚱᚴᛁᚠ *Huernig* dicebant olim, quomodo nos uſurpamus *hvernweg,* quasi qua via.
ᚼᚢᚾᛋᛋᛅ *ad Hveſsa* verbum: est acutum reddere: *eg hueße* in indicat. *hueſte* in

præt. perf. dicitur et de vento invalescente, *Vedrid tekur ad hveſsa, Det begynder at bleße haſtig:* item, torvis et acutis oculis aliquem intueri: dicitur *ad hveſsa augu a mann*

*ᚺᚢᚴᛦ *Hugur* sive *hugbve* m. g. animus: inde dicitur *hugadur,* sive *hugprvdur* animosus, *hugfullur* plenus animi; *huglauß,* nullius animi, sive timidus. *hugſterkur,* animo fortis, *hugþóckadur* .\· acceptus *geleven: hugþocki* beneplacitum: *honum er vel i hugþocka vid hann* .\· favet illi.

*ᚺᛁᛘᛚᚾᛁᚦᛦ *Hvimleidur,* om. g. quem omnes fastidiunt et abominantur, *hann var ollum hvimleidur; hand var alle vberdruſig*.

*ᚺᛁᚱᚠᛁᚴᚠ *Hvirfing* f. g. *mannſetuhringur* .\· theatrum.

*ᚺᛁᛏᛅ ᚴᚱᛁᛋᛏᛦ *Hvita Kriſtur* sic appellarunt veteres Christum à probitate et candore.

*ᚺᛁᛏᛘᚾᚴᚴᚾ *Hvijtmenne* n. g. vir candidus.

*ᚺᛅᚱᚠ *Huorf* pl: n: n. g. clandestina furta ignoto fure.

*ᚺᛅᚱᛚᛅ *ad Huorla,* verbum: dispergere; *J Orms S: Gridkur ættudu ad huorla heyed vr mvgunum* .\· Volebant foenum dejicere ex congerie (sive ex foeniſecio convoluto) vide *Mvgur*.

*ᚺᛅᚱᚢᚾᛏᚴᛅ *Hvorvetna*. adv. in omni loco. *Hann villdi nu annad enn hvorvetna ræna: Hand vilde nu andit anſla end alleſtedz róffue och róne*. Itidem, *huervetna* .\· *alltingingiſt: Egl: Er vndur þier latid honum allt leifaſt*.

*ᚺᛋᚴᛅᛚᛚ *Hvßkall:* m. g. domesticus.

*ᛁᚦᚾ *Hyde,* n. g. *helder, eller hull ſom en biórn ligger vdj om vinteren;* quasi
× *biórne baaß: hÿdbiórn kaldis den biórn som ligger vdj hulit, J Gretlu: Þad bar til a øndverdum vetre ad hydbiórn einn grimmur gieck vr sÿnu hÿde og*

Indicat. *hueſte* in Præt. perf. Dicitur & de vento invaleſcente, *Urdrid tekur ad hueßa*, Tempeſtas invaleſcit. Item torvis & acutis oculis aliqvem intueri, dicitur *Ad hueſſa augu a mann*.

ᚼᚢᚴᚢᚱ *Hugur*, Animus, m.g. Inde dicitur *Hugadur* ſive *hugprudur*, Animoſus. *Hugfullur*, plenus animi, *huglaus*, nullius animi ſive timidus, *Hugſterkur*, animo fortis, *Hugþöckadur*, acceptus, *Hugþocki*, beneplacitum. *Honum er vel i hugþocka vid hann*, i.e. Favet illi. Item, *I Gretlu: Huorſu ſeiger þeir hugur um Syne þyna huorjer Idiu menn þeir mume verda*, Quod tibi præſagit animus de filiis, cujus induſtriæ futuri ſunt. Synonima: *Sinne*, *Gied*, *Senna*, *þötte*, *þauke*, *Grunur*, pro mente.

ᚼᚢᛁᛘᛚᛁᚦᚱ *Huimleidur*, Inviſus, omn. g. qvem omnes faſtidiunt & abominantur. *Hann var ollum huimleidur*, Omnes ipſum faſtidiebant.

ᚼᚢᛁᚱᚠᛁᚾᚴ *Huirfing*, t. g. *Manſetu hringur*, ɔ: Theatrum.

ᚼᚢᛁᛏᚨᚴᚱᛁᛋᛏᚱ *Huitakriſtur*, Sic appellarunt Veteres Chriſtum à probitate & candore.

ᚼᚢᛁᛏᛘᛁᛘᛘ *Huitmemme*, n.g. Vir Candidus.

ᚼᚢᚨᚱᚠ *Huorf*, pl.n.n.g. Clandeſtina furta ignoto fure.

ᚼᚢᚨᚱᛚᚨ *Ad huorla*, verb. Diſpergere. *I Orms S: Gridkur ætludu ad huorla heyed ur mugumum*, Volebant fœnum dejicere ex congerie ſive ex fœniſecio convoluta. Vide *Mugur*.

ᚼᚢᚨᚱᚢᛖᛏᚾᚨ *Huorvetna*, Adverb: In omni loco. *Hann villdi nu amad enn huorvetna rœna*: Aliud jam meditabatur, qvam rapinas ubiq; exercere. Item: *Huervetna*, Omnia. *Egl: Er undur þier latid honum huervetna leifaſt*: Mirum eſt vos permittere ipſum ubiq; pro lubitu dominari.

ᚼᚢᛋᚴᚨᛚᛚ *Huskall*, m. g. Domeſticus, Operarius.

ᚼᚢᚦ *Hyde*, n.g. Antrum ſive ſpelunca, in qva urſus latitat. *Hydbiorn* is dicitur urſus, qvi in antro ſuo latitat. *Gretla*: *Þad bar til a Þndverdum vetre*,

ad Hydbiorn *einn grimmur gieck ur synu* Hyde, *og vard so olmur hann hlyfdi huorcke monnum nie fie:* Accidit primâ hieme, ut ursus ex antro suo prosiliens, adeò in furorem ageretur, ut nec hominibus, nec pecudibus parceret.

Hyde proprie significat Corium, vel coriaceum indumentum, ab *Hud*, Cutis, Corium. Hic vero pro ursi stabulo ceu nido usurpatur, ubi nempè fera diu latitat.

*ᚢᚠᚠᛁᛅ *Hyggia*, f.g. Scientia. *Hann var fyrre fullkominn ad hyggiu enn vetratale:* Ante ætatem sapiens evasit.

*ᚢᚠᚠᛁᛅᚴᚦᛁ *Hyggiande*, Sapientia. Hodie magis usitatum *Hygginde*, *Vijsende*, n.g.

*ᚢᛖᛅ *Hylur*, m.g. Gurges, *hyls* in genit. à verbo *Eg hyl*, Abscondo.

*ᛁᚱ *Hyr*, Ignis, Poëticè usurpatur. Aliàs *Hijr* Adjectiv. Humanus, Comis, Affabilis.

*ᚢᚱᚴᛁᚴᚠ *Hyrning*, f.g. Angulus aliqvis in domo. *Gretl: Hopadi up i hyrning eina:* Retrocessit in angulum qvempiam.

I.

ᛁᛅ *Ia*, Verb. Attribuere, item affirmare. *I Banda manna S: Ia du þiu einu i Dag, er þu ydrast ej a Morgun:* Hoc solum affirma hodie, cujus te cras non pœniteat.

ᛁᛅᚠᚴᛁᚴ *Iafnan*, Adv: Semper. *Iafnan er hälfsögd saga er einn seiger fra, sagdi Skapte Lögmadur i Gretlu:* Dimidiata tantum est relatio uno suggerente, dixit Scapta Nomophylax in Gretlâ.

ᛁᛅᚠᚴᛁᛖᛖᛅᚱᛁ *Iafnalldre*, Coætaneus. *Gretl: Hann var sterkastur þar Nordur sinna Iafnalldra:* Fortissimus suorum coætaneorum in tractu aqvilonari erat. *Iafnadur*, Æqvalitas. *Ej er Iafnkomid a med yckur:* Non estis æqvales viri. *Ecke giore eg mier alla menn Iafna:*

vard ſo olurm hann hlijfdj huork⟨e⟩ monnum nie fie: Det begaff ſig fórst om vinterens begÿndelſe at en hÿdbiórn grumm gich ud aff sin hul och bleff so forbÿſtred at hand enthen skonede folck eller qveg.

ᛡᛁᚴᚴᛁᛋ *Hyggia,* f. g. scientia, *Hann var fÿrr fullkominn ad hyggiu enn vetratale; Hand var fór algiord i vijsdom end vintertall (eller aaretall)*

ᛡᛁᚴᚴᛁᛋᚳᚦᚾ *Hyggiande,* sapientia; hodie magis usitatum *hygginde, vijſende* n. g.

ᛡᛁᛚᛦ *Hÿlur hÿlz* in gen. m. g. gurges à verbo *eg hÿl* .\· abſcondo

ᛡᛁᚱ *Hẏr,* Jgnis, pöeticè uſurpatur: aliàs *hyr* adj: humanus, comis, affabilis.

ᛡᛁᚱᚳᛁᚳᚴ *Hyrning* f. g: angulus aliquis in domo, *Gr: hopadi vp j hyrning eina* .\· Retroceſsit in angulum quempiam.

I.

ᛁᛋ *Ja*. verbum: *at tilſÿge,* attribuere, item affirmare. *J Banda manna Sogu: Jädu þui einu j dag er þu ydraſt ei a morgun;* Hoc solum affirma hodie cujus te cras non poeniteat.

ᛁᛋᚴᚳᛋᚳ *Iafnan* adverb: *altid*. *Jafnan er halfsogd ſaga er ein ſeiger fra, sagdi Skapte logmadur, j Gretlu:* Dimidiata tantum est relatio uno suggerente.

ᛁᛋᚴᚳᛋᛁᛚᛚᛏᚱᚾ *Jafnalldre* coætaneus: *jæffnlig vdj alder: Gr: Hann var ſterk-aſtur þar nordur sinna jafnalldra,* fortiſsimus suorum coætaneorum. *jafnadur* æqualitas.

ᛁᚨᚱᚾᛒᚢᚱᚦᛦ *Jarnburdur,* m. g. juramentum veterum per candens ferrum: *jarngierdar madur* faber ferrarius.

ᛁᛒᛒᛁᚾᚾ *Jbbinn* om. gen. morosus avsterus. *jbyggur*: vafer, callidus:

ᛁᚦᛁᚢᛉᛅᚦᛦ *Jdiu madur* m. g. vir industrius in laborando. *J Orms S: Storolfur var jdiumadur mikill och ryſlgiarn:* Storolphus laboriosus erat, libenter remfamilias obambulans; reficienda refecit.

ᛁᚴᚱᚢᚾᚴ *ad Jgrunna* verbum: olfacere, suspicari, *Gretl: Honum þotti sijdur meiga igruna vm ferder sÿnar. Hannem tócte, at mand ſkulde minder meget vede om hans reyſe* |: *hvem veÿ hand haffde tagit hen*.

ᛁᚴᛒᛁᛏ *Jllbÿte* n. g. *ondſkab: Har: kongur j Kroka Reffs Sogu: Hier *mun*[1] *kominn sa arme Refur sem Grænlendingum hefur giort mikid jllbÿte,* Conjicio huc adventaſse Refum illum nequam *som haffer giort Gróndlendene meget ont*.

ᛁᚴᚴᛒᚱᚴᚴᚦᛏ *Jllbrygde* pl. n. Maleficia: ab *jllur* malus. *jllgiarn* malignus maleficus:
Jlla giefaſt ojofn räd quad Gretter: Malè succedunt iniqua consilia. prov:
Jllt num af illu hlotnast, Mali incepti mali eventus:
Jllvdlegur, den ſom grumt seer ud. spirat in vultu malitiam.
Jllvidre n. g. *jllvidris* in genit: *ont vær,* vide *hrijd*.
Jllþÿde n. g. *ond selſkab* ab *jll* mala, et *þiöd* turba.

[1] *num*

Iafna: Non omnes æqvales facio. *En fyrer þui vier hofum ej ætlad ad taka fiebætur fyrer mäl þeße, munu vær alla Iafndyra giora:* Cum non ſtatuerimus ſatisfactionem pecuniarum, pro hiſce cauſis accipere, æqvalis precii faciemus omnes.

ᛁᚼᚱᚬᛒᚢᚱᚦᚬ *Jarnburdur*, m.g. Teſtificatio innocentiæ veterum per candens ferrum. *Jarngierdar madur*, Faber ferrarius.

ᛁᛒᛒᛁᚴ *Ibbin*, omn.g. Moroſus, auſterus. *Ibyggur*, Vafer callidus.

ᛁᚦᛁᚢᛦᚬᚦᚬ *Idiumadur*, m. g. Vir induſtrius in laborando. *I Orms S.: Storolfur var Idiumadur mikill og Ryſtgiarn:* Storolphus laborioſus erat, freqventer rem familias obambulans reficienda refecit.

ᛁᚦᛁᚼᛁᚴᚦ *Igiolld* & *Ydgiolld*, plurale neut. Mulcta tetrice luenda. *Havamäl: Ill ydgiolld, liet eg hana haffa, hemar sära ſæffa:* Malam mulctationem feci eam obtinere, ſui acerbi animi. *Ygiolld* occurrit etiam in Saxone. *Um Refsbætur*, id eſt, mulctam pro ſatellite Refo Norvagis ſolvenda.

ᛁᚦᚱᚢᚴᛘ *ad Igruna*, V: Olfacere, ſuſpicari. *Gretl:* Honum þotti ſydur meiga igruna um ferder ſynar. Ibat qvo putabat eos minimè ſuſpicaturos.

ᛁᛚᛚᛒᚢᛏᛁ *Illbyte*, n.g. Malitia. *Har: Kongur i kroka Refs Sagu:* Hier munu komim ſa arme Refur ſem Grænlendigum hefur giort mikid Illdbyte: Conjicio huc adventaſſe Refum illum neqvam, qvi Grónlandos multis modis offendit.

ᛁᛚᛚᛒᚱᚢᚴᚦᛁ *Illbrygde*, plur.n. Maleficia. Ab *Illur*, malus. *Illgiarn*, Malignus, maleficus. *Illa giefaſt ojöfn Räd qvad Gretter:* Malè ſuccedunt iniqvà conſilia. Prov: *Illt mun af illu hlotnaſt:* Mali incepti, mali eventus. *Illudlegur*, qvi ſpirat in vultu malitiam. *Illvidre*, n.g. *Illvidris* in Genit. Tempeſtas. Vide Hryd. *Illþyde*, n. g. Malorum conſortium, ab *Ill*, mala, & *þiöd*, Turba.

ITARNFA *Itarlega*, Subtilsima arte.

IFAHT *ad Ifaſt vid nockurn:* Infenſi animi geſtus alicui oſtendere.

K.

FATA *Kaatur*, omn.g. Hilaris. *Vitur og Velkätur*, Sapiens & bene hilaris. Hinc *Kätlegur*, qvi moribus aut verbis jocandi anſam præbet.

FAF *Kaf*, n.g. *Diup*, Profunditas: *Sigh: Skalld: Heſtur öd kafs ad koſtum kylir hriſtu men liſta: Heſtur kafs*, i.e. Navis, *öd ad koſtum eda koſtulega*, benè navigavit in profundo. Hic ponitur profunditas pro mari profundo. Carina qvaſſavit ſuperficiem maris. Hinc *Kafare*, Urinator. *Ad kafa med botne, Gretla:* In fundo ſub aqva ſerpere. *Gretter kafadi under foßinn:* Gretterus ſub cataracta urinabat. Item: *Þar var Idamikil ad vard hann til grums ad kafa ädur hann kiæmiſt up under foßinn:* Vortices erant magni, ita ut coactus ſit fundum petere, anteqvam Cataractam ſuperare potuerit.

FANNA *ad Kallſa*, Verb: Irridere. *Hann lætur ecke af ad kallſa menn:* Non deſinit homines irridere. *Ad kallſa til*, in alia ſignificatione, eſt jocoſis verbis circumloqvi, an res aliqva impetrari poſsit. *Kallſadu til Þeſs:* Vide an acqvirere hoc poſsis.

FABB *Kapp*, n. g. Conatus. *Gretl: Ef hann vil ej ſættum taka mun eg kappe veria:* Quod ſi reconciliationem ſuſcipere nolit, conabor rem hanc vehementer defendere.

FABBI *Kappe*, m.g. Pugil, Athleta.

FABBMFAÞA *Kappsmadur*, Qui negotia ſua ſeriò urget.

FARFI *Karfe*, m.g. Gen⁹ navis, & nomen piſcis Cyprin⁹.

FAHAÞA *Kaſadur*, omn. gen. *Dyſiadur*, Terra & lapidibus tumulatus.

FAHFA *Kaskur*, omn.g. Fortis, ſtrenuus vir. Uſurpatur & de eqvis, *Kaskur-heſtur*, fortis eqvus. In Adverb:

Kask-

ᛁᛏᛅᚱᛚᚾᚠᛅ *Jtarlega* .\· *prıjdilega* subtiliſsima arte perpolita –
ᛁᚠᛅᛋᛏ *ad Yfaſt vid nockurn* |: infensi animi gestus alicui ostendere.

K.

ᚴᛅᛅᛏᛦ *Kaatur,* om. g: hilaris, *vitur og velkätur* sapiens et benè hilaris, hinc *kätlegur,* qui moribus avt verbis jocandi ansam præbet.

ᚴᛅᚠ *Kaf* n. g. *diup, dÿbt*. profunditas: *Sigh: skaald: Hestur od kafs ad koſtum kylir hriſtu men liſta: heſtur diupſins þ: e: skipid öd ad koſtum eda koſtulega; dÿbßheſten skibet vadde koſtelige:* hic ponitur profunditas pro mari profundo: hinc *kafare* urinator, *ad kafa med botne: Gretl: Gretter kafadi vnder foſsinn:* Jtem *Þar var jdamikil ad vard hann til grunns ad kafa ädur hann kiæmiſt vp under foſsinn. Der var ſtrómkringle* (vortex) *ſtör, och maatte hand sóme till grunden, fórend hand kÿnde komme vnder foſsen*.

ad Kallſa: verbum: irridere: *Hann lætur ecke af ad kallſa menn*. .\· *Hand hórer iche op at spotte folch*. *ad kallſa til*. in alia significatione est jocosis verbis circumloqui an res aliqua impetrari non poſsit: *kallſadu till þeß* |: *forsóg om du kand iche bekomme det*.

ᚴᛅᛒᛒᚾ *Kappe* m. g. *kempe*.
ᚴᛅᛒᛒᛋ ᛘᛅᚦᛦ *Kapps madur; den ſom ſtijfft legger flijd paa alt det som hand vil beſtille*
ᚴᛅᚱᚠᚾ *Karfe* m. g. genus navis, fortè carabus.
ᚴᛅᛋᛅᚦᛦ *Kaſadur,* om: g.+conatus, *Gretl: Ef hann vill ej sættum taka mun ek kappe* verja; Om hand vill iche forligelſe annamme, da mon Jeg (denne sag) mit hæfftighed værie*.
ᚴᛅᛋᚴᛦ *Kaſkur* om. g. fortis, strenuus vir, usurpatur etiam de equis, *kaſkur*

+ *dyſiadur, terra et lapidibus tumulatus*.
* ᚴᛅᛒᛒ *kapp,* n. g.–

heſtur, fortis equus: Inde adv: *kaſklega* fortiter, *Gretl: Þeir reru kaſklega*, *De roede sterkelige* vel strenuè remigarunt.

ᚴᛅᛋᛏᛅ *eg Kaſta,* jacio N.[1] prov: *ad kaſta steine vm megn sier; at kaſte steen (at tage ſig noget for) frem offuer ſin formue, Hac: Adalst: j Eglu: Eirykur mun þad seigia ad þu Eigil kaſter steine vm megn þier j ydrum ſkiptum*

ᚴᛁᚾᚾᛁᚾᚴᛅᚱ ᚾᛅᚠᚾ *Kienningar nafn:* n. g: cognomen, *Ol: K: Tryggvaſón i Ol: Sogu: Se ek ad þetta villtu kienningar nafn hafa ad heita Hall Hallfn: vandræda ſkälld: Jeg ſeer at du vilt haffue dette tillnaffn at hede H: vandræde skald*.

ᚴᛁᚾᚾᛋᛚᛅ *Kennſla* f. g. agnitio: *Gretl: Þeir sia skip a sandinum og ber braat kennſlu a// De saa skib paa sanden och baare ſnart kendſell paa .\· de kiende det ſtrax;* | Jtem *Eg ber ej kienſlu a hann*. *det er Jeg kiender hand icke:*

Kienſlur f. g; pl: n. insimulationes alicujus malefacti *Ol: S: Kongur bar þa vndan kienſlum Biorns oc qvad þa opioflega menn*. *K: forſuarede dem for B: tilltale, och sagde de vaar utÿflige mend*.

ᚴᛁᛅᚱᛅ *ad Kiæra* verbum: accusare, *Gretl: War þetta mal kiært a þynge: Denne sag var klaget paa thinget:* – Inde dicitur *akiæra* .\· accuſatio *kiærumäl* jdem.

ᚴᛁᛅᚱᚴᚢᚱ *Kiarkur* m. g. animi alacritas. *Gudbrandur: j Ol: S: Heÿra ma eg þad ad vn þier er bardur allur kiarkur: Hóre maa Jeg det at fra dig er slagen all driſtighed*.

ᚴᛁᛚᛒᛁᚾᚴᛅᚱ *Kilpingar, so kaldis de ſom boe hos Kióll,* ad montem illum Norvagiæ. *Egla: Þorolfur setta til Finna ad niöſna vm ferder Kilpinga: Thorolffe tilſette (skichede) Finder at beſpeÿde om ferd eller reiſe Kióllbuerne*.

[1] i.e. Nota?

Kasklega, Fortiter. *Gretl: þeir reru kasklega*, ſtrenuè remigarunt.

ᛉᛅᚴᛏᛅ *Eg kaſta*, Jacio, neut. Prov. *Ad kaſta Steine um megn ſier.* Majora viribus aggredi. Hinc: Adalſt: *I Eglu: Eirykur mun þad ſeigia ad þu Eigill kaſter ſteine um megn þier i ydrum skiptum:* Ericus dicet: Te Egillum majora viribus aggredi, in veſtro negotio.

ᛉᛁᚴᚴᛁᚴᚹᛅᚱ ᚴᛅᚠᚴ *Kienningar nafn*, n. g. Cognomen. *Ol. K. Tryggvaſon i Ol: Sog: Se eck ad þetta villtu kienningar nafn hafa, ad heita Hallfredur vandræda-Skald:* Video te hoc cognomen habere velle, ut voceris Halfredus Vandrædaſkald, Poëta, cujus opera & conſiliis in rebus difficillimis uti licet.

ᛉᛁᚴᚴᚿᛅ *Kennſla*, f. g. Agnitio. *Gretl: þeir ſia ſkip a ſandinum og ber braat kiennſlu ä:* Navem in arena viderunt & agnoverunt. Item: *Eg ber ej kiennſlu a hann:* Non ipſum novi.

ᛉᛁᚴᚿᛅᛦ *Kienſlur*, f. g. pl. n. Inſimulationes alicujus malefacti. *Ol: S: Kongur bar þa undan kienſlum Biorns og qvad þa oþioflega menn*, Rex ipſos defendebat ab accuſatione Biornonis, affirmans eos à furto alienos eſſe.

ᛉᛁᚾᚱᛅ *ad Kiæra*, V: Accuſare. *Gretl: Var þetta mal kiært a þynge:* Res hæc ad forum delata eſt. Accedit prope ad Latinum Queror & Querimonia. Inde dicitur *Akiæra*, Accuſatio. *Kiærumal* idem.

ᛉᛁᛅᚱᛉᛦ *Kiarkur*, m. g. Animi alacritas. *Gudbrandur i Ol: S: Heyra ma eg þad ad ur þier Er bardur allur Kiarkur:* Audio omnem alacritatem animi, à te depulſam eſſe.

ᛉᛁᚿᛒᛁᚴᚹᛅᛦ *Kilpingar*, Sic vocantur qvi habitant ad mõtem illum Norvagiæ Kijl jam Kióln dictum. *Egla: þorolfur ſette til finna ad niöſna um ferder kilpinga:* Thorolfus Finnos qvosdam ſubornavit, qvi, qvo tenderent Kilpingi, explorarent.

ᛉᛁᚴᚴᛒᛁᛅᚱᚦᛁᛅ *Kinnbiarger*, f.g. pl.n. Munimenta genarum in caſside. *Berſekurin hafdi Hialm a Hofde, og hafde ecke ſpent* kinnbiargunum: Gigas galeam in capite habebat, ſed munimenta genarum non conjunxerat.

ᛉᛁᚱᛉᛁᛅ *ad* Kirkia, Verb: Strangulare. *Skegge i Gretlu: fiarre er Audun nu ad* kirkia *þig ſem vid* knattleikinn *fordum.* Nimis procul eſt Audinus, ut te conetur ſtrangulare, ut olim in ludo pilæ.

ᛉᛚᛅᛉᛅ *Klækur*, m.g. Crimen. Inde *Klækis ord:* Turpis fama. *Klækisſkapur*, Infamia. *Viliu vier micklu heldur deya med Dreingſkap, enn lifa med Klækisſkap:* Malumus honorificè mori, qvam cum ignominia vivere. *Klækismenn, Benedict Kongs Brodir i Knitlingu: Þad hefe eg alldrei heyrt ad Gude tyke betur huglauſer Klækismenn enn hugfuller Dreinger og huatir:* Nunqvam audivi Deo magis placere puſilanimes & timidos homunciones, qvam viros audaces & fortes.

ᛉᛚᛅᛉᛋᛅᚱᛏ *Klaksärt*, Adv: De eo dicitur qvi ſiniſtra utitur fortunâ. *Þorhallur i Gretlu: Mier helst lijtt a Saudomonnum og verdur þeim* klaksärt: Opiliones mei pereunt, & ſæpè ipſis damna inferuntur.

ᛉᛚᛅᛉᛉ*ᚱᛅᛋᛋ *Klackhroß*, Jumenta clitellaria.

ᛉᛚᛅᛘ*ᛅᚦᚦ *Klämhögg*, f.g. Obſcenitatis verber, à *klaam* Fœdus, obſcœnus ſermo, & *högg* Ictus, Verber, percuſsio. *Hann ſlö hann klämhogg um þiö þuer:* Iſius clunes impudenter verberavit.

ᛉᛚᛅᛋᛋᛁᛉᛉᛅ *Klaßeckur*, m.g. Sacciperium viatorum. *Gretla: Gretter* kom *ad og greip til* Klaßecks *er N: hafde fyrer attan ſig vid Sódulinn og mællte þetta mun eg hafa verda, þui eg lijt Longum ad litlu:* Gretterus apprehendit ejus ſacciperium, qvod propè Ephippium erat, inqviens: Hoc meum eſt, qvia ad minuta me demittere ſoleo.

ᛉᛚᛅᚢᚴᚦᛅ *Klaundur*, n.g. Injuria, Damnum.

ᛉᚴᛅ

ᛉᛁᚳᛒᛁᛅᚱᛘᚾᚱ *Kinbiarger* f. g. pl: n. munimenta genarum in caſside *Berſe‹r›kurinn haffdi hialm a hofde og hafde ecke spent kinbiorgunum Berserken haffde hielm paa hoffuet, och haffde iche til kindbiergene.*

ᛉᛁᚱᛉᛁᛅ *ad Kirkia* verbum: strangulare *Skegge j Gretlu: Fiarre er Audun nu ad kirkia þig sem vid knattleikinn fordum. Langt fra er nu Audun at quæle dig, ligesom ved knattlegen tilforne.*

ᛉᛚᛏᛉᛦ *Klækur,* m. g. scelus, inde *klæckis ord* turpis fama: *klækis ſkapur* infamia. *Viliu vier miklu helldur deÿa med dreingſkap, enn lifa med klækiß ſkap: Vi ville heller dóe med ære end leffve ved ſkamhed.*

ᛉᛚᛏᛋᛅᚱᛏ *Klackſart* adv. *det ſigis om den som offte faar ſkade och ilde gaar: Þorhallur j Gretlu: Mier hellſt lijt a saudamonnum og verdur þeim klackſart; Mig beholdis lijt paa mine fårhyrdere, och vorder dem tiit noget till ſhade.*

ᛉᛚᛏᛉᚼᚱᛅᛋᛋ *Klakkhroß* .\· jumenta clitellaria *trælhroß*

ᛉᛚᛏᛘᚼᛅᛘᛘ *Kläm hógg* f. g: obſcoenitatis verber a *klaam* .\· fædus obſcoenus sermo, et *hogg* ictus, verber, percuſsio: *Hann slö hann klämhogg vm þiö þver: Hand slog ham skiendehugg tuers offuer rumpen.* *

ᛉᛚᛋᛋᚾᛏᛉᛦ *Klaſseckur* m. g: sacciperium viatorum: *Gretl: Gretter kom ad og greip til klaſsecks er N: hafde fÿrer attan sig vid sódulinn og mælte þetta mun eg hafa verda, þui eg lijt longum ad litlu* |: *Gr: kom och greb fat paa en vaadſeck, som N: haffde bag ved ſig hos sadelen och sagde, dette faar Jeg at haffue fordj Jeg krÿber tijt til det ſom er lijdet.*

ᛉᛚᚢᚳᚦᚢᚳ *Klaundun* f: g. injuria, damnum

ᚴᚾᛅ *Kna,* potest: *knatte* in præt: perf. *Arne Biskup: Kna ſkalla rä falla:* |: *Haaret kand falde smuct neder;* comam appellat *skall rä* a *skulle* caput [sed proprie est calvicies) et *rä* scÿrpus vel planus baculus, quasi capitis scÿrpum dixerit: *Þorarinn Loftungv Knattu ſvdin – byrraukn bera: Bórans huaßhed kunde bere frem svdir,* naves.

ᚴᚾᛅᚱ *Knär,* om. gen. acer; *kræfur, knellenn* sÿnon. *Ordſpr: margur er knär þo hann sie smär: Mang er ſtiiff dog hand er ſmaa eller liden*.

ᚴᚾᛅᛏᛏᚢᚱ *Knattur,* vel *knottur* trochus, dicitur etiam *hnottur,* rotunda moles; *Gretl: Audun ſlo hnottinn yfer hofud Gretters; Audun dreff knatten offuer Gretters hoffuet*. *Hand heder ochsaa bóllur,* [à rotunditate, quod enim rotundum est *bollot* dicimus] *Gretl: Grimur hafde þa hendt bollenn*. *Gr: haffde da faad fat paa bóldin: knattleikur* trochi ludus: *knattdrepa* f: g: scutica qua agitatur trochus: *Gr: Audun ſlo hann med knattdrepunne er hann hielt a* |: *Audun slog hand med knattdriffuerin ſom hand holdt paa*.

ᚴᚾᛏᚠᛏ *Kneft* adv. angustè *Gretl: Til elldividar var kneft ad afla; Brendeholdt var trangt at bekomme:* dicitur etiam *knaft*.

ᚴᚾᛏᛁᚠᛁᚴ *ad Kneikia;* verbum: est aliquem retropulſum ad parietem vel postem tenere; *Egla: Eigill tök j axler honum og kneikte hann vp ad ſtôfum: Eigill greb fat paa hans axle* (humeros) och stótte hannem op till stótterne.

ᚴᚾᚯᚱ *Knør* navis. *Gretter: Veit eg vijf mun läta ver ef eg ligg a knere; Jeg veed kvinden lader meer en ilde, om Jeg ligger her i ſhibet (gauffn lóß)*

ᚴᛅᛚᚾᚯᚱ: *Kölnar:* verbum: frigeſcit; *Gr: Var ein dag vedur bædj hvaſt og kallt, da kolludu skeipsveinar og badu Gretter duga þui oß kölnar helldur a kinnum*. |: *En dag var wæret baade haardt och kaaldt da kallede skibſvendene* (navtæ) *och bad Gretter staabÿ fordj vi frijser paa kinderne;* frigeſcimus genas.

ᛉᚴ *Kna*, Poteſt, *knatte* in præt. *Arne Bp:* *Kna ſkalla rä falla:* Coma æqvalis evadere poteſt. Comam appellat *Skall rä*, à *Skalle* Caput, [propriè eſt Calvicies] & *Rä* Scyrpus, vel planus baculus, q: capitis ſcyrpum dixerit. *Þorarinn Loftdunga:* *knattu süder Byrraukn bera:* Ventus vehementer naves propulit.

ᛉᛗᚱ *Knär*, omn. g. Acer. *Kræfur*, *Kneflen*, Synon: Proverb: *Margur er knär, Þo hann ſie ſmär:* Multi acres ſunt, licet parvi.

ᛉᛗᛏᛏᚬ *Knattur* vel *Knöttur*, Pila. Dicitur & *Hnottur*, Rotunda moles. *Gretl: Audun ſlo hnottinn yfer Hofud Gretters:* Pilam ſupra Gretteri caput projecit Audun⁹. *Bollur* [à rotunditate, qvod n. rotundum eſt *Bollot* dicimus.] *Gretl: Grimur hafde Þa hendt Bollenn.* Grimerus pilam apprehenderat. *Knattleikur*, Trochi ludus. *Gretl: Þeir logdu knattleik med ſier a midfiardar vatne:* Trochi ludum in glacie Midfiordenſi inſtituerunt. *Knattdrepa*, f.g. Scutica qva agitatur trochus. *Gret: Audun ſlo hann med knattdrepunne er hann hiellt a.* Audunus ſcuticâ illum verberabat, qvam manu tenuit.

ᛉᚴᚠᛏ *Kneft*, Adv. Anguſtè, difficilè. *Gretl: Til Elldividar var kneft ad afla.* Difficile erat acqvirere ligna. Dicitur etiam *Knaft*.

ᛉᚴᛁᛉᛁᚬ *ad Kneikia*, Verb: Eſt aliqvem retropulſum ad parietem vel poſtem tenere. *Egla: Eigill tök i Axler honum og kneikte hann up ad ſtöfum:* Egillus axillas ejus apprehendit & ad columnas detruſit.

ᛉᚴᚼᚱ *Knør*, Navis. *Gretter: Veit eg vijf mun läta ver ef eg lig a knere:* Vir iraſcetur, ſi nihil agendo hic in navi delituero.

ᛉᚼᚴᛗᚱ *Kölnar*, V. Frigeſcit. *Gret: Var ein Dag Vedur bædi huaſt og kallt, Þa kollndu Skipſveinar og badu Gret: duga Þui oß kölnar helldur a kinnum:* Quadam die frigus ingraveſcebat, cumq; nautæ frigerent,

Gret.

Gretterum vocabant, ſtrenue rem ut gereret, qvia genas frigeſcebant.

ᛉᚨᛚᛚᚨᛏᛏᚨ *Kollottur*, omn. g. Intecto capite. *Rogv: Orkn: J: Þat baru ver vitne, veſtur ad her ſie fleſtar kollottar meyar:* Teſtamur, qvod heic in tractu occidentali Inſulæ, pleræq; virgines capita non tegant. Item: *Kyr kollot*, Vacca non cornuta. Dicitur & *Alka*.

ᛉᚨᛚᚢᚨᚱᛏᚨ *Kolſuartur*, omn.g. Niger ut carbo. *Þor: Loft: Lidu framm vidir hart kolſvartir.* Lignum nigrum, ſev naves, celeriter perruebant.

ᛉᚨᛚᛚᚢᚴᚨ *Köllſugur*, omn. g. Peritus ad irridendum alios. *Gret: Ecki Þotti Þeim ad Þo hann være drepin Þui hann hafde verid kyfinn og kollſugur:* Mors ejus nemini erat cordi, qvia litigioſus & irriſor erat.

ᛉᚨᛘᛒᚨᚴᚨ *Kompanar*, m. g. pl. n. Socii. *Gretl: Þeir eru vorer kompanar.* Noſtri ſunt ſocii.

ᛉᚨᚴᛒᚾᚴᚱ *Konbæner*, p.n.f.g. Procacio. Item: *Bonord. Niall mællti: Þad er erende mitt hyngad, ad vier förum Bonords faur og mælum til mægda vid Þig Floſe til eiginords vid Hilldegunne Brodurdottur Þyna, skal eg ſo fie til leggia ad ydur Þikie ſæmilega ef Þier vilied Þetta mal at alitum hafa:* Procatum huc venimus, ut tu Floſe noſter ſis affinis, & filia fratris tui Hildegun matrimonio proco jungatur. Si conditionem non recuſaveritis, dotem dabo ad veſtrum arbitrium.

ᛉᚨᚴᚴᚨ *Kongur*, Rex. Appellatur & *Audlingur, Bragningur, Budlungur, Dauglingur, Gramur, Gylve, Hilldingur, Hilmer, Hare og Hera, Jöfur, Lofdungur, Milldingur, Niflungur, Ræſer, Skillingur, Skioldungur, Skilvingur, Skule* vel *Skyle, Tigge, Yngve, Ynglingur, Þeingill &c.* Omnia hæc nomina Poëticè uſurpantur pro Rege.

ᛉᚨᚴᚴᚢᚾᛚᚨ *Kongsæler*, pl. n. Bono Rege beati. *I Knitlinga Sogu: Suo mællte Bonde einn a vebiarga Þynge, vier Jotarner hofumm leingi haft valld til at kiöſa*

Kong

ᛉᚨᛚᛚᚨᛏᛏᛦ *Kollottur* om. g: *bärhoffuet. Rogv: Orkn: J: Þat baru ver vitne, veſtur at her ſie fleſtar - kollottar meÿar: Det vidner vi, at her veſter paa øen ere fleeſte piger barhoffuet:* Jtem: *kÿr kollott, kiór ſom iche haffuer horn,* dicitur etiam *alka.* Dani hodieque dicunt *kulled ko.*

ᛉᚨᛚᛚᛋᚢᚨᚱᛏᛦ *Kolſvartur;* om. g: niger ut carbo. *Þor: Lofft: Lidu framm vidir hart kolſvartir; kolſv. vidir* |: *kulſoort træ .\· naves,* lidu hart fram |: *gengu haart frem, .\· celeriter proruebant.* Danis *kolſort*

ᛉᚨᛚᛚᛋᚢᚨᛦ *Kollſugur* om. g: promptus ad irridendum alios; *Gr: Ecki þotti þeim ad þo hann være drepinn þui hann hafde veret kÿfinn og kollſugur* |: *Jche tócte dem skade dog hand var drebt, fordj hand haffde vered tretactig och spotſk.*

ᛉᚨᛘᛒᚨᚴᚨᚱ *Kompanar*], m: g. pl: n. socii. *Grettl: Þeir eru vorer kompanar; vor selſkab, vore staalbródre.*

ᛉᚨᚴᛒᚾᚴᚾᚱ *Konbæner*] pl. n: f. g: jtem *bonord: Niall mælti, Þad er erende mitt hÿngad ad vier fôrum bonordz faur og mælum til mægda vid þig Floſe enn til eigin ordz vid Hildegunne brodur dottur þÿne skal eg ſo fie til leggia ad ÿdur þiker sæmiliga ef þier vilied þetta mal ad alitum hafa* |: *Det er mit erende hid, at vi far beilers reyse och tale til suagſkabs met dig, men til ecteſkabs met H: din broderdaatter, skall Jeg tillegge fæ och pendinge saa at eder tócker sómelige, om ÿ vil denne sag udj reſpect haffue.*

ᛉᚨᚴᚨᛦ *Kongur,* rex. appellatur etiam *Audlingur, Bragningur, Budlungur, Dauglingur, Gramur, Gylve, Hilldingur, Hilmer, Hare* et *Hera; Jófur, Lofdungur, Milldingur, Niftungur, Ræſer, Siklingur, Skiolldungur, Skilvingur, Skule eller Skyle, Tygge, Ÿngve, Ynglingur, Þeingill* &c. Omnia hæc nomina poeticè usurpatur

ᛉᚨᚴᚨᛋᚾᛚᚾᚱ *Kongsæler.*] pl: n. bono rege beati; *J Knitlinga Sogu: Svo mællte bonde einn a Vebiarga þÿnge: Vier Jotarner hofum leinge haft valld til ad*

kioſa kong yfer Dana vellde og hofum vier væred kongſæler: Sveirn K: hafdi allt þad til er kong ſkal prijda þui sæmer oß vel ad hyllaſt räd hanß, þui hann var heilrädur miog. Enn vier þurfum þann kong ad reÿndur sie j bardaga og herſtiorn þar med landz og laga, hafe til vit og vilia ad vera hofdinge: Kongur þarf ad vera sniallur i mäle, stiornſamur stilltur vel, hardur til riettra refsinga, aur af fie, frijdur og sæmilegur ad afÿnd og bvnadi. Godur kongur er betre en forn lóg: Knvtur hefur þetta allt til ad bera &c

NB *Saaledis talede en bonde paa Wiborge thing: Wi Juterne haffue lang tid hafft vold till at wdvelle k: offuer Dane-Rÿge / och haffue vi veret kongſalig: Suen kong haffde allt det ſom en kong ſkall beprÿde derfor sómmer os vel at hÿldis* [*fólge*) *hans raad, fordj hand vaar* valde integer consultor; *men vi haffuer behoff for den kong at hand haffuer forſtand och wilie at were hoffdingen; K: behóffe viſt at vere snilldtalendis, flÿttig i regimentet, sactmodig, haard til ret ſtraff, rund aff penninge, deÿlig och sómmelig vdj anſeelſe och klededract; God kong er bedre en gammel loug; Knud er begaffuet med allt dette.*

ᚴᚬᚱ *Kør:* f. g. cum aliquis ex diuturno morbo in lecto detinetur et tabeſcit: *Egla:* Scallagrimus ad patrem Kvolldwlphum cædem filii lugentem et decumbentem; *Allt er annad athæflegra enn gräta og leggiaſt j kór; Alt andet er hófeliger* [decentius] *end at græde och leggis vdj kórſeng* hinc *korar madur, den ſom saa ligger*

ᚴᚬᛋᛏᚱ *Koſter* pl: n. m: g. conditiones. *Þorf: j. Jarla Sogu: Skil eg þad man mijne koſte framm draga ad þu att enge volld a mier: .\· Jeg forſtaar det mon bade*[1] *min vilkor, at du eÿer intet vold offuer mig.*

[1] *bedre*?

Kong yfer Dana Vellde, og hofum vier verid Kongſæler: Sveirn K: hafdi allt Þat *til er Kong ſkal pryda,* Þui *ſæmer os vel ad hyllaſt Räd hans,* Þui *ham var heilrädur miög, enn vier* Þurfum Þann *Kong ad reyndurſie i Bardaga og herſtiorn,* Þar *med Lands og Laga, hafe til vit og vilia ad vera Hofdinge: Kongur* Þarf *ad vera ſmallur i Mäle, ſtiornſamur, ſtilltur vel, hardur til riettra reſſinga, aur af fie, frydur og ſæmilegur ad aſynd og bunadi. Gödur Kongur er betre enn forn Lög: Knutur hefur* Þetta *allt til ad bera, &c.* Ita effatus eſt Ruſticus qvidam in foro Wiburgenſi: Nos Cimbri diu poteſtatem habuimus Regem Daniæ eligendi, & ſemper beati fuimus ſub noſtris Regibus. Rex Sveno omnibus virtutibus Regiis decoratus erat, qvocirca ejus conſilia ſeqvi decet, erat enim valde integer conſultor. Nos autem Rege indigemus ſapiente, qvi in bellis probatus ſit, & exercitum regere novit, Rempublicam adminiſtrare, leges dare, qvi & ſciat & velit imperare. Oportet Regem eſſe eloqvio promptum, induſtrium, manſvetum, juſtè puniendo ſeverum, liberalem, decenti ſtatura & habitu. Bonus Rex melior eſt antiqvis legibus. Hiſce dotibus præditus eſt Canutus.

ᚴᛅᚱ Kør, ſ. g. Cum aliqvis ex diuturno morbo in lecto detinetur & tabeſcit. *Egla:* Scallagrimus ad Patrem Kvoldulphum cædem filii lugentem & decumbentem: *Allt er amad at hæfilegra enn gräta og leggiaſt i kör:* Quidvis decentius eſt qvam præ dolore perpetuo decumbere. Hinc *Kararmadur*, qvi ita decumbit.

ᚴᛅᚢᛏᛁᚱ Koſter, pl. n. m. g. Conditiones. *Þorf: i 7. 7. Sogu: Skil eg* Þad *man mijna koſte framm draga ad* Þu *ätt enge völld a mier:* Meæ conditiones eo ſunt meliores qvod imperium in me non habeas. *Gretl: Biod* Þu Þeim Þa *koſte er* Þeir Þikia goder: Ipſis offer eas conditiones qvibus bonæ videntur.

Kóſtur, m. g. Virtus. *Raudo:* Þ: *Mun eg ſia hans koſt og löſt:* Videbo qvibus præditus ſit virtutibus & vitiis. Item: *Mannkoſtur*, *mandygd*, *mannprijd*, *mandäd*, Synon: *Koſtur* dicitur Commeatus. *Farkoſtur*, Viaticum. Vide *Viſt:* *Køſtur*, m. g. Acervus.

ᚴᚨᛏᛏᚱ *Kóttur*, Cattus. *Þorf: i JJ. S:* *Muntu ej vilia vita Þad a Þig at Þu ligger hier ſem kóttur i hreiſſe Þar er vier berjumſt:* Hoc tibi ignominiæ eſſet, ſi domi maneres tanqvam felis in ſuo cubili, dum nos fortiter pugnamus.

ᚴᚱᛁᛏᛏᛅ *ad Kretta*, V: Hiſcere. *Gretl:* *Enginn Þorde i mote ad mæla og i ongum kretta.* Nemo auſus contra loqvi & nullus qvidem hiſcere.

ᚴᚱᛁᚿᚷᚱ *Kringur*, m.g. ſive *Krijngla*, f.g. Circulus. Inde dicitur *Kringlótt*, Rotundum. *Raud: V:* Þätt: *Kongur ſkylde Þegar ſetning huſsins ad Þad var kringlótt:* Rex ſtatim obſervabat, ſtructuram domus rotundam eſſe.

ᚴᚱᛁᛒᚿᛁᚿᚷᛅᚱ *Kriplingar*, pl.n. m. g. Impatientes frigoris, qvibus citò obrigeſcunt digiti. *Gr:* *Happ er ef hier ſkulu kropna huor fingur a kriplingum:* Vereor ne in tam frigidis corporibus obrigeſcant digiti.

ᚴᚱᛅᚴ *Krøm*, f.g. Tabes. *Þorf: i Eglu:* *Hefur hun haft Längann vanmatt og var Þar krøm mikil:* Diu erat debilis, & multum tabeſcebat.

ᚴᚱᚢᛘᛘᚢᚱ *Krummur*, f.g. pl.n. Amplæ manus. *Gretl:* *leit hann Þa i Löfana og ſa ad Þeſſe madur munde hafa afl i krummum:* Gretterus volas manuum obſervabat, & virum fortem eſſe animadvertebat.

ᚴᚢᛒᛚ *Kubl*, m. g. Pallium vel penula viatorum. *Gret:* *hann fieck ſier kufl ſtöram og ſteipte utan yfer klæde:* Gret: grandi pallio ſe obvolvit, qvo reliqvæ veſtes tegebantur. *Kubl* etiam erat habitus Monachalis. *Kublbuenn*, qvi ita erat veſtitus. *Gret:* *Huor reid bryſſu vorre huar mun kublbuenn dubla:* Quis Eqvam

Kóſtur: m. g: virtus; *Rauds: Þ: Mun eg sia hanz koſt og lôſt:* \· *Jeg maa ſee hans dÿd och wdÿd:* Jtem *mannkóſtur, manndÿgd, mannprijdi, mandäd,* sÿnon.
Koſtur dicitur commeatus, *farkoſtur* viaticum, vide *viſt*. *kóſtur* m. g. acervus.

ᚴᚮᛏᛏᚢᚱ *Kottur,* cattus. *Þorf: j Jarla S: Muntu ei vilia vita þad a þig at þu ligger hier ſem kôttur j hreiſe þar er ver berjunſt,* .\· *Du mont iche vilde vide det paa dig at du ligger her ligeſom katt wdj baaß der ſom vi andre slaas*.

ᚴᚱᛅᛏᛏᚨ *ad Kretta* verb: hiſcere, *Gretl: Einginn þorde j mote ad mæla og j ongum kretta* .\· Nemo auſus contra loqui et nullus quidem hiſcere.

ᚴᚱᛁᚿᚴᚢᚱ *Kringur*. m. g: sive *krijngla* f. g: circulus; inde dicitur *kringlött* rotundum. *Raud: v: Þatt: Kongur skÿlde þegar setning hußins ad þad var kringlott* .\· *Konge fornam ſtrax huſens bÿgning at det vaar rundt*.

ᚴᚱᛁᛒᛚᛁᚿᚴᛅᚱ *Kriplingar:* pl: n. m: g. impatientes frigoris, quibus cito obrigescunt digiti.

ᚴᚱᛅᛘ *Krøm* f: g: tabes *Þorf: j Eglu: Hefur hun haft lângann vanmatt og þar var krôm mikil:* \ *Hun haffuer lenge veret vanmectig*.

ᚴᚱᚢᛘᛘᚢᚱ *Krummur,* f: g. pl: n. amplæ manus, *Gretl: Leit hann þa j löfana og ſa ad þeße madur munde hafa afl j krummum: G: sä j lofen* (volas) *och fornam at denne mand haffde ſtercked i ſin store hender*.

ᚴᚢᛒᛚ *Kubl:* m. g: pallium vel penula viatorum; *Gr: Hann fiek sier kufl störann og ſteibte vtan ÿfer klæde* ;| *Hand fick ſig en ſtor kappe, och ſtóbte vdenn offuer ſine kleder* [*kupl haffuer ochſaa veret munke kappe*) *kublbvenn den ſom ſaa haffuer veret kled. Kuflmadur *kufflkledd*[1]*, J Jarla S: Sÿdan rere*

[1] *kulffkledd*

kuflmadur vr röſtinne .\· Siden rode koflmanden vd af sóraſtenn. N: *denne kiofl haffde de huid naar de vilde faa fred och wenſkab: J J Sogum: Enn er Magnus Kongur lä j Sælejum runnum tuo langſkip j hofuma og ad skipe Magn: Kongß. Þa gieck madur af langſkipinu j hvijtum kufle og aptur epter skipinu og vp j lÿptingina þar kongur ſat yfer mat: |: Da gick en mand aff langſkibet*[+] *langs effter skibet och opp i lófftingen der ſom kongen sad offuer maaltid: det var Thorfind J: som var vens med kongen*.

+ i een huid kiortel

ᚴᚢᚾᛏᛚᛏᚾ *Kuelld*. n: g: sive *aftan;* veſpera, inde *kvelldforull* m: g: serotinus *J: J. S. Läs bannar þier räſir kvelldforulum karle; läs* [sera compedis] *forbiuder dig vdlób sÿdlefarendis karl: –* et *kvolldsvæfur,* om. g. qui cum vesperaſcit libenter dormit. *Egla: Dag huorn er ad qvellde leid giordist Vlfur ſtyggur miog ſo ad fäir menn mättu ordum vid hann koma, var hann kvolldſvæfur og þui kalladur Kvolld wlfur |: Huer dag ſom vanskede imod afften giordiſt Vlff megit angred* [molestus] *saa faae mend maatte tale med hannem, hand vaar kvelld sóffnactig och derfor kaldit Kvolld vlff*

ᚴᚢᚾᛏᛚᛁᚴᚱ *Kvelling:* foem: gen; morbi alicujus epidemici levior infestatio. *Eigill j Eglu: Øngva heff eg quellinga ſott, enn ahÿggiur hef eg nokrar ·/. Iche haffuer Jeg omfarandis siugdom, men ſorg eller omhue haffuer Jeg nogre*.

ᚴᚢᛁᛏᛏᛦ *Kvittur* m. g: fama, primum serpere incipiens: *J. J. S: Heÿre eg kvitt: kvittun,* reconciliatio: *skilieſt kvittur ved kvittann*. prov. Reconciliati disjungemur.

ᚴᚢᚱᛋ *Kula* f. g: tumor in quolibet corpore eminens: *J Banda manna Sogu:*

qvam noſtram aſcendit, ubi palliatus noſter jam verſatur. *Kublmadur*, Palliatus. *I Jarla S: Sydan rere kuſlmadur ur Röſtume:* Hinc palliatus vortices maris enavigavit. Quando pacem prætendebant ejusmodi pallium colore albo geſtabant. *I J. Sog: Enn er Magnus Kongur lä i ſæleyum runnu tuo langſkip i höfnina og ad ſkipe Magn: Kongs, þá gieck madur af langſkipinu i huijtum kuſle, og aptur epter Skipinu og up i lyptingina þar Kongur ſat yfer mat:* Cum Rex Magnus eſſet in Inſulis Sæleyenſibus appulerunt in portum duæ naves longæ, propè naves Regis Magni: Tunc vir ex iſtis navibus niveo pallio indutus, per navem ad Regis cubiculum ubi prandebat, ivit. (Hic erat Thorfinnus inimicus Regis.)

ᛕᚢᛖᛚᛚᛅ *Kuelld*, n.g. ſive *Aptan:* Veſpera. Inde *Kuelldförull*, m.g. Serotinus. *I J: S: Läs bannar þier räſir kuelldforulum karle läs* [ſera compedis] Vetat te excurſionibus ſerotinis deditum jam obambulare. Et *Kuolldſuæfur*, omn.g. Qui, cum veſperaſcit, libenter dormit. *Egla: Dag huorn er ad quellde leid giordiſt Ulfur ſtyggur miog ſo ad fäir menn mättu Ordum vid hann koma, var hann kuolldſuæfur og þui kalladur kuolld Ulfur:* Quotidie circa veſperam morosus erat Ulfo, ita ut paucos in ſui colloqvium admitteret, ſomnolentus enim erat, hinc dictus Kvölldulff.

ᛕᚢᛖᛚᛚᛁᚿᚴ *Kvelling*, f.g. Morbi alicujus Epidemici levior infeſtatio. *Eigill i Egla: Ongva hef eg qvellinga ſott, enn ahyggiur hef eg nockrar:* Non laboro morbo aliqvo epidemico, ſed curis & mœrore premor.

ᛕᚢᛁᛏᛏᛅ *Kuittur*, m.g. Fama primum ſerpere incipiens. *I J: S: Heyre eg kuitt þann Buandmanna:* Ita ferunt fama Ruſtici. *Kuittum*, Reconciliatus. *Skiljeſt kuittur vid kuittan:* Prov: Reconciliati disjungemur.

ᛕᚢᛚᛅ *Kula*, f.g. Tumor in qvolibet corpore eminens.

I Bandamanna Sogu: Muna muntu ad kotkall *eim markadi 13* kulur *i Hofde* þier *og tokſtu* þar *fyrer 13 Lambær:* Memineris certè qvod ruricola aliqvis 13 tubera tibi in capite ſignavit, & accepiſti propterea tredecim agnos.

ᛉᚢᚱ *Kur*, m. g. Murmur, muſsitatio. *I Ol: Sogu: Enn er þeſſe Laga ſetning var birt fyrer Alfydu, þa tōcku menn þegar ad reiſa hugi ſyna a moti* Konge, *og giordu kur ſyn a mille:* Mox poſtqvam decretum hoc publicatum fuit, incepit plebs inſurgere contra Regem, ac magnum murmur excitavit.

ᛉᚢᚱᛏᛖᛁᛋ *Kurteis*, omn. g. Modeſtia & moribus præſtans. *I Jarla S: Madur var ættar godrar og ſialfur* kurteis: Vir erat honeſtæ familiæ, & benè moratus.

ᛉᚢᚱᛏ *Kurt*, f. g. Morum civilitas. *Sigurdur Blinde: Fiorer hluter fara a burt, firſt ur þeſſu Ryke, fremd, og heydur, fegurd, og* kurt, *finſt ej þeirra lijke:* Quatuor ex hoc regno emigrarunt, Præſtantia, honor, pulchritudo & elegantia morum, qvorum ſimile non invenitur.

ᛉᚢᚴ *Kyn*, n. g. Genus vel propago. Item *Kynvar*, *kynferde*, *kynſlod*, Genealogia. *Geller i Bandamanna S: Enn þo eg ſie ej fie ſterkur þa mun eg þo vera mann vandur ſokum kynferdis:* Quamvis dives non ſim, ſum tamen in eligendo generos accuratus ob familiæ decorem.

ᛉᚢᚴᚱᛁᛉᚢᚴ *Kynrijkur*, Ex magnifica familia ortus. *Ibid: Þeir hafa ej tilbodiſt erbædi ſie ſtörauduger, og hafe ſtadfeſtur godar,* kynrijker *og vel mannader ſialfer:* Non oblati ſunt, qvi & ſint opulenti & habeant ſtabilimenta bona [ſtabiles aliqvas functiones] ſint divitis familiæ & ipſi boni profectus.

ᛉᚢᚴ *Kijr*, f. g. Vacca. *Ol. tr. S. Saga: Augvalldur [ſem Augvallds-Næs i Norig hefur ſit Nafn af] var* Kongur, *ham blötade meſt ku eina, og hafdi hana med*

ſier

Muna muntu at kotkall einn markadi 13 kulur j hofde þier og tôkſtu þar fyrer 13 lambær .\· Memineris certe quod ruricola aliquis 13 tubera tibi in capite signavit, et accepisti propterea 13 agnas una cum agnis.

ᚴᚢᚱ *Kur:* m. g: murmur, muſsitatio. *J Ol: Sogu: Enn er þeſse laga setning fyrer alþÿdu þa toku menn þegar ad reiſa hugi syna a moti kongi og giordu kur ſyn a mille .\· Men der ſom denne lovſetning bleff aabanbaret for menigheden, da begÿnte folch ſtrax at reÿſe ſin hu mod kongen, och giorde ſtort murmur sÿn e mellem.*

ᚴᚢᚱᛏᛁᛋ *Kurteis,* om. gen: modestia et moribus præstans; *J Jarla Sogum: Madur var ætt ar godrar og sialfur kurteis |: Manden var aff goed slect, och selff vprictig:*

Kurt. f. g. morum civilitas. *Sigurdur blinde: Fiorer hluter fara a burt, firſt vr þeßu rijke, fremd, og heydur, fegund og kurt, finſt ei þeirra lijke |: Fire ting er faren bort aff dette rige,* præstantia, honor, pülchritudo et elegantia morum, quorum simile non invenitur.

ᚴᛃᚾ *Kÿn:* neut: gen: genus vel propago: jtem *kÿnvar: kynferde: kÿnſlod,* genealogia: *Geller j Banda manna Sogu: En þo eg sie ei fieſterkur þa mun eg þo vera mann vandur sokum kynferdis ·/. Dog Jeg iche er rig, mon Jeg dog vere manvandur* [in eligendo genere accuratus] *for min slectz skÿld:*

Dani, kión, æt, ſlect. Ut, *mennifkenß kión.*

Kÿn rijkur, ex magnifica familia ortus; ibid: *Þeir hafa ej tilbodiſt er bædj sie ſtör audugir og hafe ſtadfeſtur godar, kÿnrijkur og vel mannader sialfen:* ɔ: Non oblati sunt, qui et sint opulenti et habeant stabilimenta bona [stabiles aliquas functiones] sint divitis familiæ et ipsi boni profectus:

ᚴᛃᚱ *Kyr:* f. g vacca: *Ol: Tr: s: Saga: Augvaldur* [*som Augvaldz næs i Norig haffuer ſit naffn aff*] *var kongur, hann blötade meſt kv eina og hafdi hana*

med sier hvar ſem hann for a siä eda lande, þötte honum heilſuſamlegt ad drecka miolck hennar og er ſa ordqvidr þadan sem margir hafa; Allt ſkall fara ſaman kall og kÿr: /· Augv: var kong, hand blötede meſten kiðer, och tog hende med ſig huor ſom hand foer om sóe eller land, tÿcktis hannem helſeſamligt ad dricke hendis melk, och er dette ordſprock der aff som mange bruger; Alt shall fare till sammels kalff och kiór.

ᛉᛁᚱᛋᛅᛏᚾ *Kÿrſæte*. foem. gen. tranquillitas. *J Jarla Sogum: Þeir hofdu ädur frid godann og kyrsæte* ɔ: *De haffde tilforne goed fred och rolighed.*

L. ᛚ

ᛚᛅ *Lä*] .\· mare; *Dogg drÿfur ÿfer lä og þä; Regn drÿffuer offuer sió och jord;* Jtem *La brÿtur lôg ſkÿtur lingarmur rangbarmur* .\· *rangbarmur* – navis, *brÿtur lä* – frangit mare, *lingarmur* – carbaſus, *skÿtur lôg – dispellit aquas*.

ᛚᛅᚦ *Lad* n. gen: terra:

ᛚᛅᚦᛅ *ad Lada,* verbum: ⌞*at locke*⌟ *Hann ladar hann till ſÿn med liufirdum* .\· *Hand locker ham till ſig med sód ord.*

ᛚᛅᚴᛅᚱ ᚦᚱᛅᛏᛏᚾᚴᚴ *Lanar drottenn* m. g: dominus cui se aliquis ad serviendum astringit: *Raudw: Þ: Eg ſkall huorke riufa ord nie eÿda vid lanar drottinn minn. Jeg skall huerken rÿffue ord eller eede wed min herre.*

ᛚᛅᚴᚦᚠᛚᛅᛏᛏᚾ *Landflôtte* m.g: exul. *J Jarla Sogum: Þan tÿma var Kalfur Arnaſon landflôtte fÿrer Magnuſe Konge* .\· *Den tid var K: A. ſon vtlæge (landflÿctig) for M. Kong:*

Dani landenß renſelſe

ᛚᛅᚴᚦᚼᚱᚾᛁᚴᛋᚢᚴ *Land hreinſun* f: g: terræ purgatio: *Naar en skelmer er dræbt: J Jarla S: Biſkup qvad þad landhreinſun Sveirn var drepinn: Biſpen sagde det vaar landhreinßun at Svend var jhielſlagen.*

ᛚᛅᚴᚦᚱᛅᚦ *Landräd* f. g: regimen terræ, *J Jarla S: Eÿge ſkalltu hier landrädum ſtÿra* ɔ: *Iche skaldu her landegrentz haffue.*

ſier huar ſem hann för a ſiä eda Lande, þötte honum héilſuſamligt ad drecka miolk hennar, og er ſa ordqvidur þadan ſem margir hafa; allt ſkal fara ſaman karl og kyr: Augvalldus Rex (à qvo Augvallds-Næs in Norvegia nomen habet) aſsiduè vaccæ ſacrificabat, eamq; ſecum habebat qvocunq́; tenderet, terrâ mariq́;, ſalutare putabat ejus lac bibere, hinc Proverbium: Jungatur vir vaccæ.

ᛉᚢᚱᛋᛁᛏᛁ *Kyrſæte*, f. g. Tranqvillitas. *I Jarla S: þeir hofdu ädur frid godann og kyrſæte:* Antea pacem & tranqvillitatem habuerunt.

L.

ᛖᛅ *Lä*, Mare. *Dogg drijfur yfer Lä og þä*, Pluvia mare & terram madefacit. Item:

La brytur Lóg ſkytur lingarmur Rangbarmur:

Rangbarmur Navis, *brytur Lä*, frangit mare, *Lingarmur*, Carbaſus, *Skytur Lóg*, diſpellit aqvas.

ᛖᛅþ *Lad*, n. g. Cumulus, Acervus. *Ladord*, convivium.

ᛖᛅþᛅ *ad Lada*, Verb: Allicere, Limare. *Hann ladar hann til ſijn med linferdum:* Dulcedine ſermonis ipſum allicit, à ᛖᚼþ *Lød*, Sudes fabrilis.

ᛖᛅᚿᛅᚱ þᚱᛅᛏᛏᛁᚿᚿ *Länar Drottenn*, Dominus cui ſe aliqvis ad ſerviendum aſtringit. *Raudv: þ: Eg ſkal huorke riufa Ord nie Eyda vid Lanar Drottin minn:* Nec fidem datam, nec verba Domino meo data frangam.

ᛖᛅᚿþᚠᛖᛅᛏᛏᛁ *Landflötte*, m. g. Exul. *I Jarla S: þann tyma var kalfur Arnaſon Landflötte fyrer Magnuſe Konge:* Tunc mandato Regis Magni exul erat Kalfo Arnſonius.

ᛖᛅᚿþ*ᚱᛁᚿᛋᚢᚿ *Landhreinſun*, f. g. Terræ purgatio: *I Jarla S: Biſkup qvad þad Landhreinſun Sueirn var drepinn.* Epiſcopus dixit, terram jam purgatam eſſe, occiſo Svenone.

ᛖᛅᚿþᚱᛅþ *Landrad*, f. g. Regimen terræ. *I Jarla Sag:*

Eyge ſkalltu hier landrädum ſtyra: Regimen hujus terræ non obtinebis. *Landräd*, item *Landräda ſok:* Codex: Quando qvis injuria legitimum Dominum terrâ ſuâ defraudat: Rebellio inſidioſa.

ᛘᚢᚾ *Laun*, plur. n. neut. g. Remunerationes. *Ad launa*, Remunerari. *Gretl: Ecke ætla eg þad til Launa ad ſo kommu:* Hac vice nullam cupio remunerationem. Item: *þad er alldrej ad launa ſem ecke er giort:* Infecti nulla poteſt eſſe remuneratio. A *Laun*, Adv: Clam, Privatim. *Gretla: Keipte þorgils far a Laun til handa þorgeyre frænda ſijnum:* Thorkillus emit transvectionem ad exteros nomine Thorgeiri conſangvinei ſui. *Launung* etiam dicitur à verbo *eg Leyne*, Abſcondo, operio. Et *Leynd* Synon: *Launþijng*, n.gen. Clandeſtinus conventus. *N: var þa til Kongs tekinn a Launþijnge:* N: clam in Regem electus erat. *Leyneliga*, Clam.

ᛘᚢᚿᚹᚢᚱᛏᚢᚱ *Lausgurtur*, omn. g. Diſſolutè cinctus, denotatur inconſtans. *þorfinnur i Bua Sogu: Ecke þikiſt ek ſo Lausgirtur vera ad athofnum mijnum, ad ek late af at ganga þangad um hryd:* Non adeo ſum inconſtans, in meis actionibus, ut adhuc non audeam locum illum freqventare.

ᛘᚢᚿ ᚨ ᚢᛁᛚᛚ *Laus ä velle*, Paratus ad fugiendum. *Gret: N: var þa laus a velle og þottiſt nu vitta ud Gretter munde daudur:* N: paratus erat ad fugiendum, nam exiſtimabat Gretterum mortuum. Item: *Egl: Verdu þa Qvæner lauſer a velle og tokn ad flya:* Inqvieti erant Quenlandi & inceperunt fugere.

ᛘᚢᚿᛏ *Lauſt*, Præterit, à verbo *Eg lioſta*, Percutio. *Egl: þa lauſt yfer myrkre ſo miklu at einginn ſa fra ſier:* Tantæ obortæ ſunt tenebræ, ut nemo videre potuerit.

ᛘᚢᚿᛏᚢᚱ *Lauſtur*, m. g. Vitium. Vetus dictum: *Offoku ſu er meyre og hættane er eige gioriſt af grimmleik*

Ellds

Landräd: Jtem *landrädaſok; naar nogen svijger land fra ſinn herre:* Codex.

ᛚᚨᚢᚾ *Laun,* pl: n. n: gen. remunerationes: *ad launa,* remunerari; *Gretl: Ecke ætla eg þad til launa ad so komnu. Jcke tencker det paa betallning denne tid.* Jtem: *Þad er alldrei ad launa sem ecke er giort.* *Lón. Danis.*
a Laun; adv: clam, privatim: *Grettla; Keipte äd Þorgils far a laun til handa Þorgeÿre frænda synum: .\· Thorgilz kióbte skibfar* [transvectionem ad exteros] *thill Thorgeir ſin frende.*
Launung, etiam dicitur; à verbo *eg leÿne* ɔ: abscondo, operio, et *leÿnd,* sÿnon.
Launþÿng n. g. clandestinus conventus *N: var þa til kongs tekinn a launþÿnge* ɔ: *leÿnilega* clam. *lónlig. Danis*

ᛚᚨᚢᛋᚠᛁᚱᛏᛦ *Lausgirtur;* om. gen: diſsolutè cinctus, denotatur inconſtans *Þorfidur j Bva Sogu: Ecke þikeſt ek so lausgirtur vera ad athofnum mÿnum at ek late af at ganga þangad vm hrijd .\· Icke tóckis Jeg saa lóßgÿrdit j min atfærd at Jeg lader aff at gange did endnu om nogen tid.*

ᛚᚨᚢᛋ ᚨ ᚢᚾᛚᛚᚾ *Laüs a velle* ɔ: paratus ad fugiendum: *Gret: N: var þa laüs a velle og þottiſt nu vita ad Gretter munde daudur; Hand var da lóß paa plaßet och tenckte nu at Gretter mónde dód vaar.*
Jtem: *Egl: Vrdu þa Quæner lauser a velle og toku ad flÿa: Vare Kvenlenderne da lóß paa volldenn och begÿnte at flÿe*

ᛚᚨᚢᛋᛏ *Laust,* præterit: a verbo *eg lioſta* percutio, *Egl: Þa lauſt ÿfer my‹r›ckre ſo miklu at einginn ſa fra sier .\· Da slog offuer mórcke ſaa engenſtedz saa for ſig*
ᛚᚨᚢᛋᛏᛦ *Lauſtur,* m. g: vitium; vetus dictum, *Offokn ſu er meÿre og hættare er eige gioriſt af grimleick eldz edur jarns, heldur af sundur leitur veniu*

laſtanna .\· *Den forfólgelſe er mere och farligere som iche gióris aff grumhed jldz eller jarns, men aff atſhellige wdÿdernis vaanhed.*

ᛚᚽᚵᚵᛁᛆ ᛚᛆᚿᚵᛏ ᚢᛔᛔ *ad Leggia langt vpp:* prov: amplificare injuriam, ductum à textoribus qui longam ordiuntur telam *Gretl: Ecke legg ek slijkt langt vpp: Jeg legger iche slijckt langs op:* .\· *Jeg acter ringe denne wrett.*

ad Leida mäl hir ſier, est præterire aliquam cauſam: *Gretl: Leidde Þorgeir hia sier mälid* .\· Præteriit illam cauſam.

ᛚᚽᛁᚵᛚᚽᚿᚦᛁᚿᚵᛦ *Leiglendingur,* m. g: conductor alicujus prædii *Egla: Har: Kongur eignadiſt j huoriu fÿlke ödull oll og allt land bygt og obÿgt og jafnvel siöenn og *votninn*[1] *og ſkÿlldu aller bvendur vera hans leiglendingar: H: K: eignadis wdj huor fÿlcke odalgodtz alt, och alt landit bÿgt och ubÿgt lÿgevell sóen och vanden, och skulde alle bónder vere hans landſæder.*

ᛚᚽᛁᚴᛆ ᛆ ᚿᚮᚴᚢᚱᚿ: *ad Leika a nokurn* ɔ: in lusu imponere alicui, *Gretl: N: þotte Audun vilia leika ä ſig* |: *Hannem tócte Audun vilde skuffue ſig vdj leegen.*

ᛚᚽᛁᚴᛋ ᛘᛆᚱᚴ *Leiks mark* n. g: signum quod aliquis à ludo reportat ut vulneratio et livor. *Gretl: Hafe þier langt tilsökt og munu nockrer fä leikzmark ädur være ſkiljum* .\· *J haffuer langt fra sógt hid, och mon ÿ faa legs segn fór end wi adt ſhillis.*

ᛚᚽᛁᛋᛁᚿᚵᚽ *Leisinge* m: g: libertus *Vijga Gl: Sogu: Raffn haffdi verid þræll Glumß och haffde Glumur giefid honum frelse og var Raffn hans leiſinge* .\· *Raffn haffde werit Gl: træl, och haffde Glum giffued hannem friihed och Rafn derfor Gl: frælſinge.*

ᛚᚽᚿ *Len* n. g: *Gamell Norſh gloſe; Ol: Sogu: Jarlar hofdu jafnan haft londin j len enn alldrei ad eige* |: *Jarler haffde altid hafft de lónd vdj len men iche till eigedom.*

[1] *votiunn*

Ellds edur Jarns helldur af sundurleitre veniu lastanna: Illa perseqvutio est periculosior, qvæ ortum trahit à consvetudine diversorum vitiorum, qvam sævitia ignis aut ferri.

ᛗᛁᚦᛅᚱᚦᛦ *Leidangur*, Navalis pugna seu Belligeratio.

ᛗᚦᚦᛁᛅ ᛗᛅᚱᚦᛏ ᚢᛒᛒ *ad Leggia langt upp:* Prov: Amplificare injuriam, ductum à Textoribus, qvi longam ordiuntur telam. *Gretl: Ecki legg eg slijkt langt upp:* Hanc injuriam parvi facio.

Ad leida mäl hia sier: est, præterire aliqvam causam. *Gretl: Leidde þorgeir hia sier mälid:* Præteriit illam causam.

ᛗᛁᚦᛗᚱᚦᛁᚱᚦᛦ *Leiglendingur*, m. g. Conductor alicujus prædii. *Egla: Har: Kongur eignadist i huorju fylke ödul oll og allt Land bygt og obygt, og jafnvel Sióenn og votuinn og skylldu aller Buendur vera hans Leiglendingar:* Haraldus Rex sibi in qvavis Provincia subjecit prædia omnia, & totam terram habitabilem & inhabitabilem, mare qvoq; & flumina, ut omnes Coloni sibi essent subditi.

ᛗᛁᚴᛅ ᛅ ᚱᛅᚴᚢᚱᚱ *ad Leika a nokurn*, In lusu imponere alicui. *Gretl: N: þotte Audun vilia leika ä sig:* Putabat Audunum in ludo sibi velle imponere.

ᛗᛁᚴᚺ ᛘᛅᚱᚴ *Leiks mark*, n. g. Signum, qvod aliqvis à ludo reportat, ut Vulneratio & livor. *Gretl: Hafe þier langt til sökt og munu nokrer fa leiks mark ädur vær skilium:* Huc è longinqvo venistis, & procul dubio signa ludi reportabitis, anteqvam hinc discesseritis.

ᛗᛁᚺᛁᚱᚦᛁ *Leisinge*, m.g. Libertus. *Vijga Gl: S: Rafn hafde verid þræll Glums, og hafdi Glumur giefid honum frelse, og var Rafn hanns Leisinge:* Rafno erat Glumi servus, & Glumo libertatem ei dedit. Hinc: Rafno erat Glumi libertus.

ᛗᚱ *Len*, n. g. Feudum. *Ol: Sogu: Jarlar hofdu jafnan haft Londin i Len, enn alldrej ad eign:* Barones semper

per terras iſtas Feudi titulo poſsederunt, ſed nunqvam eis erant proprietariæ.

ᛚᛁᚦᛁᚱ ᛘᛁᚾᚾ *Lendir menn*, Viri nobiles. *Edda i F. Ems Landi eru morg hieröd og er hättur Konga ad ſetia Þar Riettara yfer ſo morg hierod ſem hann hefur til vallds og heita Þeir Herſar eda Lendir menn i Danſke tungu, enn Greifar i Saxlande, Baronar i Englande, Þeir ſkulu og ſo vera rietter Domarar og Landvarnar menn yfer Þui Rijke er Þeim er feingid til ſtiornar, ef ej er Kongur nær, Þa ſkal fyrer Þeim merke bera i Oruſtum, og eru Þeir Þa Jafnrietter herſtiorar ſem Kongar edur Jarlar:* In uno Regno multæ ſunt Provinciæ, atq; hic mos Regis eſſe ſolet, ut qvot habeat provincias, tot inſtituat Judices & Dominos, qvi imperium in ſuis provinciis obtineant, hi à Danis jam vocantur Herſer/ſive Lænder-Mænd/ à Saxonib⁹ Comites, ab Anglis Barones. Hi judices erunt & defenſores commiſſæ provinciæ qvando Rex non adeſt in bello, iſtius provinciæ vexillum ante ipſos portabitur, & ſunt abſolutæ poteſtatis inſtar Regis aut Baronis.

Quandoq; in Monumentis antiqvis legitur *Leyndir menn*, q: Secretarii. *I Jarla S.: Þeir Inge og Sigurdur voru Born ad alldre Þa volduſt Leyndir menn til raduneytis vid Þa Brædur:* Ubi Ingo & Sigurdus pueri eſſent, tum eligebantur viri nobiles in conſiliarios illorum.

Lens menn, Præfecti provinciarum. *Egla: Kvolldulfur tok Lens mans Riett ſo ſem haft hofdu Langfedgar hans og giordiſt madur rijkur.* Queldulfus jus præfecti provinciarum ſumpſit ut majores ſui, & in virum divitem evaſit. NB. Ruſtici divites jus Præfectorum provinciarum ſumpſerunt, etſi nobiles non eſſent.

ᛚᛏᚨ *ad Letia*, verb: A propoſito retrahere, vel in propoſito exeqvendo pigrum reddere. *Jökulli Gretlu: Sie*

eg

ᛚᛁᚾᛏᛁᚱ ᛘᛁᚾᚾ *Lendir menn;* viri nobiles: *Edda J einu lande eru morg hieród og er hättur konga ad setia þar riettara ÿfer so morg hieród sem hann hefur til valldz och heita þeir herſar eda lendir menn j danskri tungu, enn greifar j Saxlande, baronar i Einglande, þeir ſkulu og ſaa vera rietter domarer og landvarnar menn ÿfer þui rijke er þemi er feingit til ſtiornar ef ei er kongur nær þa ſkall fÿrer þemi merke bera j oruſtum og eru þeir þa jafnrietter herſtiorar sem kongar edur jarlar* |: *Wdj en land ere mange hæred och er det kongene ſkick och vane at sette der rettere eller regentere offuer ſaa mange hærreder ſom hand giffuer til voldz (eller vold offuer) och hede de herſer eller lendirmenn i danſk tunge; men grever j land Saxenn, baroner i England, de ſkulle vere rette dommere och landvergeris mend offuer det rige som dem er antvordet til at regiere: om kong* ⌞*er iche*⌟ *nær hos da ſkal fóre banner for dem i ſtrid, och ere de da jaffnrette hær regenter som konge eller jarle*.

De ſkriffuis vndertijden vdj gamle bóger leÿndirmenn quasi secretarii; *J Jarla Sogu: Þeir Inge og Sigurdur voru born ad alldre þa volduſt leÿndir menn til räduneytiß vid þa brædur* |: *J og S. vaare bórn thill alders da vdveldiß leindir mend til radgiffuer med de bródre*.

Lensmenn præfecti provinciarum, *lænshóffdinge*. *Egla: Kuolldvlffur tok lensmanz riet so ſem haft hofdu langfedgar hans og giordiſt madur rijkur .ſ. Kv: tog lansmendz ræt lige ſom giort haffde hans forfædre och giordis rig mand:* N: *Rijge bónder toge lenßmanß ræt, dog de vaar iche lendir mend.*

ᛚᛏᛏᛚ *ad Letia,* verb: à proposito retrahere, vel in proposito exequendo pigrum reddere: *Jokull j Gretlu: Sie eg nu ej tiaen ad letia þig, .ſ. Jeg seer nu det*

hielper iche at lempe dig der fra: Jtem *Let eg þig ad fäſt þar vid:* Diſsvadeo ut hoc tentes:

ᛚᛁᛅ *Lia* monosyllab. f: g: foenum vel granum modo desectum. *J Orms. S Storolfur sende gridkonur sÿnar ad raka liäna epter Orme* |: Storolfur miſit ancillas ut rastris corraderent foenum post Ormum, .\· ab Ormo reſectum:

Lïa diſsÿllab: funis attritus et inutilis: *Hann ſleit ſterk reip sem lÿa være, Hand ſled ſterke traſer lÿg ſom det var ſlæmt baand.*

ᛚᛁᚦ *Lid* n. g: auxilium, *Grett: Munur er ad mans lide, Noget duer ens mandz led eller hielp: Han bÿdur lid ſitt; frambiuder ſin hielp:*
Lid: copiæ militares: *Kongur hafdi lid mikid: ſtör hoob folck.*

Lidrekur: om. g. ab exercitu repulſus tanquam imbellis et inutilis armis. *Gret. Jlla mun mier lijka ef þu giorer mik lidrækomm: Jlde mon Jeg tilfredz vere om du giór mig wduelig: vild iche tage mig med udj krigen.*

ᛚᛁᚾᛏᛏᛒᚱᛁᚳ *Liettbryn* adject: dicitur is cui supercilium elevatur propter rem aliquam prosperè oblatam: *Gretl: Þorfinnur vard liett brÿn er hann sa saxit: .\· Thorfin bleff glad ſom hand ſaae sverdet.*

Nógle. ᛚᛁᚴᛁᛚᛚ *Lickill* m. g. clavis: *Ol: S: Fÿrer Olafs skrÿne voru hespur og þar læſt med lukle .\· For Oluffs skrijn vare hengſell och denn lóſt med nickell.*

ᛚᛁᚳᚠᚢᚾ *Lÿngve*. m. g: videtur ejusdem significationis ac *lungur;* ego has antiquitates vocis non nisi semel et quidem in rÿthmis animadverti (dixit author) *Eigill Skallaggr: Kominn eg he‹i›m til arna Ÿngvars er bejd lÿngva, .\· Jeg er hiem kommen til Ÿngvars hus som bud min fader till geſt:* dicitur Egillus hunc rÿthmum (qui in Arni integer reperitur) triennis ex tempore edidiſse.

ᛚᛁᛅᚱᚾ *Liore* m: g: fenestra. *J Jarla s: Hann var þar dreiginn vp j lioran Hand var da dragen op aff vinduen.*

eg nu ej tiaer ad letia Þig: Fruſtra conamur te à propoſito retrahere. Item: *Let eg* Þig *ad fáſt* Þar *vid:* Diſvadeo ut hoc tentes. Item: *Audun latte* (in Præterito) *ham ad ganga i haugim:* Audunus diſſvadebat ipſi introitum in tumulum.

ᛚᛁ *Lia, monoſyll:* f.g. Fœnum vel frumẽtum modo deſectum. *I Orms S: Storulfur ſende Gridkonur ſijnar ad raka liäna epter Orme:* Storulfus miſit ancillas, ut raſtris corraderent fœnum poſt Ormum: i.e. ab Ormo reſectum. *Lia* diſſyllab. Funis attritus & inutilis. *Hann ſleit ſterk reip ſem Lija være:* Rupit majores funes, inſtar attriti fili.

ᛚᚦ *Lid* n.g. Auxilium. *Gretl: Munur er ad mans lide:* Juvat auxilium unius viri. *Ham bydur lid ſit:* Offert auxilium. *Lid* Copiæ militares. *Kongur hafdi Lid mikid:* Rex abundabat exercitu.

ᛚᚦᚱᚪᚴᚢᚱ *Lidrækur* omn.g. Ab exercitu repulſus tanqvam imbellis & inutilis armis. *Gret: Illa mun mer lijka ef* Þu *giorer mig lidrækam:* Dolebo ſi me inutilem bello judicaveris.

ᛚᛁᛅᛅᛒᚱᚤᚾ *Liettbryn* Adject. dicitur is cui ſupercilium elevatur, propter rem aliqvam proſpere oblatam. *Gretl:* Þorfinnur *vard lietbryn er ham ſa ſaxit:* Thorfinnus præ gaudio exultabat gladium ubi conſpexit.

ᛚᛁᚴᛁᛚᛚ *Likill* m.g. Clavis. *Ol. Sogu: Eyrer Olafs Skrine voru heſpur og* Þar *læſt med lukle:* Scrinium Olai cardinibus & ſeris, clavibus reſerandis, munitum erat.

ᛚᛁᚿᚷᚢᛁ *Lyngve* m.g. Parens. Videtur ejusdem ſignificationis ac *Lungur*; Ego has antiqvitatis voces non niſi ſemel & qvidem in Rythmis animadverti. *Eigil Skallagr: Kommin em eg til arna Ingvars er baud lyngva:* Veni in domum Ingvari, qvi patrem meum chariſsimum invitavit. Dicitur Egillus hunc Rythmum (qvi in Arni Hiſtoria integer reperitur) triennis ex tempore edidiſſe.

ᛚᛁᛅᚱᛁ *Liore* m.g. Feneſtra. *I Jarla Sog: Ham var* Þar

dreiginn up i Liorann: Ibi per feneſtram attractus erat

ᛖᛅᛋᛏᛅ *ad Lioſta*, verb. Verberare. *Gret: Þa villdi dyrid lioſta hann med fætinum ſem heillvar:* Fera ipſum impetebat pede illæſo. *Lauſt* in Præt: Verberavit. *Vygagl: S: Hallvardur lauſt Ogmund mikid oxar hamars hogg ſo ad hann fiell Þegar i ovit:* Halvardus Ogmundum aversâ parte ſecuris percuſsit, ut ſemimortuus concideret. Ibid: *Syndiſt mier at giora ej meira enn ad lioſta hann i Svima:* Sufficere mihi videbatur, eum ita percutere, ut in animi deliqvium incideret.

ᛖᚱᛒᚢᚱᚦᛏ ᛋᚴᛁᛒ *Lyrbyrdt ſkip*, Navis, qvam conſcendere ſine ſcala non licet. *I J. S: Skip Indrida var lyrbirdt og ſteint allt fyre ofan Siö Þar er bæta Þotte:* Navis Indridæ, aſcenſu difficilis erat, & picta eâ parte qva ſupra aqvam eminebat, ubi neceſſum erat.

ᛖᛅᛁᛚᚢᛁᚹᛁ *Litilvæge* n. g. Res parvi ponderis: *Lijtilsvæge mun Þier Þad Þykia:* Tibi videtur res parvi momenti.

ᛖᛅᚴᛚᚦᛁ *Litklæde* pl. n. f. g. Tinctæ veſtes. *Gyſle i Gretlu: Nu ſkullum vier rijda i Litklædum i Dag, og lätum ſia vier ſieum ecke förumenn ſem hier hrekiaſt daglega:* Oportet ut hodie pictis veſtibus incedamus, ut omnes videant nos non eſſe è numero ordidinariorum mendicorum.

ᛖᛅᚢᛁᚱᛒᚣ *Litwerpur* omn. g. Qui aliqvo affectu motus mutat colorem in facie. *I J. S: Þeir logdu Elld i dro mundinn og brendu, enn er Þat sä hinn mikle madur er Þeir hofdu tekid, brä honum miog vid, giordiſt litwerpur og mätte ſig ej kyrrann hafa:* Navem incendebant: Hoc cum videret magnus ille vir qvem captivum tenebant, angebatur valdè, & colorem in facie mutabat, ſeq; continere neqvibat.

ᛖᚢ ᛋᛏᛁᛁᚱᚴ *Liuſteirn* m. g. Lapis grandior, ad qvem olim candentis ferri maſſas cudebant. *Egl: Hann fieck*

Þar

ᛚᛁᚨᛋᛏᚨ *ad Lioſta:* verbum: verberare: *Gret: Þa villdi dÿrid lioſta hann med fætinum som heil var* |: *diurit vilde ſlaa ham med den foed ſom heell var: Lauſt* in præterit. verberavit. *Vÿgagl: S: Hallvardur lauſt Øgmund mikid oxar hamers hogg so ad hann fiell þegar j ovit: Halvard slog Ogm ſtort axer hamers hugg so hand falt i wved:*

ᛚᛁᚱᛒᛁᚱᚦᛏ ᛋᚴᛁᛒ *Lÿrbyrdt skip: saa kaldis det skib som er slett wdenpaa sÿderne, och haffuer ingen ſtocker, och mand kand iche komme der vell op forvden stige: J. J: S: Skip Jndrida var lÿrbirt og steint allt fÿre ofan siö þar en bæta þotte: Skib Jndrid: vaar slett och målet alt for øffuen sóen der ſom tóchte bøde.*

ᛚᛁᛏᛁᛚᚢᚾᚠᚾ *Lytilvæge*, n. g. res parvi ponderis: *Lÿtilzvæge mun þier þad þykia. Rÿngvicktiget mon dig det tócke.*

ᛚᛁᛏᚴᛚᚾᚦᚾ *Litklæde,* pl: n. f: g: pannicæ vestes: *Gÿſle j Gretlu: Nu ſkulum vier ryda j litklædum j dag og lätum sia vier ſieum ecke forumenn sem hier hrekiaſt daglega; Nu ſhall vi rijde udj farvit klæder i dag och lade ſee at vi ere icke staffkarll som her opſlepis dagligen*

ᛚᛁᛏᚢᚾᚱᛒᛦ *Litwerpur* om. gen. qui aliquo affectu motus mutat colorem in facie, *J: J: S: Þeir logdu elld j dromundin og brendu, enn er þetta sä hinn mikle madur er þeir hofdu tekid brä honum miog vid; giordiſt litverpur og mätte ſig ei kyrrann hafa* |: *De sette jld i skibet och brende, men som det ſaa den ſtore mand som de haffde fattid, bleff hand meget wnderligen der ved, giordis bleeg vnder øÿenn och kunde iche holde ſig stille*

ᛚᛁᚢ ᛋᛏᚾᛁᚱᚳ *Lÿuſteirn* m. g: lapis grandior ad quem olim candentis ferri massas cudebant: *Egl: Hann fiek þar ongvann lÿu ſtein þann er hardur være og*

slettur a lÿia jarn vid þuiad þar var ecke malgriot eru þar smäer sandar allt vm sæ .\· Hand fick der jngen ſteen at ſlaa frem jern ved ſom vaar haard och ſlet fordj der vaar icke strandgrund; der ere smaa sande alt omkring sóen. ꝛc.

ᛚᚨᚦᛁᚾᚾ *Lodinn* adject. villosus; erat etiam Lodinn olim nomen proprium, idem quod nunc est Ludovicus et *Lodvik*.

Lodkaapa f. g. pallium villosum, *Gretl: N. hafde ÿfer sier lodkäpu: Hand haffde offuer ſig kappe fodrat med ſkind.*

ᛚᚨᚦᚢᚱ ᛘᚾᚾᚾᚾ *Lôdurmenne* m. g. homo vilis a *lódur* ɔ: spuma quasi spumeus homo ·/. inutilis ut spuma.

Lodurmannlegt verk, haud virile opus: *Gretl: Þetta er lijtid verk og lodurmannlegt: Det er ring och wmandigt arbeÿd.*

ᛚᚨᚴᛒᚾᚱᚴ *Logberg: f. g.* Locus editus ubi judicia exercentur: *Banda manna S: Enn er menn voru komner til logbergis sem þangad var von, quadde Ofeigur sier hliodz og mælte: Der de mend ware komne til thinget som dÿd var at forvente, bad Ofeigur at giffue liud og sagde.*

Logleiſa: f. g. actio quæ nullis innititur legibus: *J Nialu: N: bad þa ad fara ecke med ſlijka logleiſu: Hand bad dem at fare iche aff ſted med saadan uloug.*

ᛚᚨᚴᚾ *Logn:* n. g: tranquillitas äeris avt maris: *Þa var logn vedurs, stille vær: Logn siör ſtille sóe.*

ᛚᚨᚴᛋᚴᛁᛚ *Logſkil f: g. pl: n.* Legum præſkripta, quæ colonos ad tuendam societatem potiſsimum obligant: *Aſm: J Grettlu: Eg ætla hann mune kunna at hallda vppe logſkilum fÿrer mig .\· Jeg meener hand monne kunde at gióre det ſom lovgen befaler j min ſted, eller for mig.*

Þar *ongvann lyuſtein* Þann *er hardur være og ſlettur ad lyja Jarnvid, Þuiad Þar var ecke malgriot eru Þar ſmäer ſandar allt um ſæ:* Non invenit lapidem planum & durum, ferro cudendo aptum, qvia talium ibi non erat copia, in littore arenoſo.

ᛚᚮᛏᛁᚾᚾ *Lodinn* Adject: Villoſus. Erat etiam *Lodinn* olim Nomen proprium, idem qvod nunc eſt Ludovicus & *Lodvik.*

ᛚᚮᚦᚴᚨᛒᚨ *Lodkapa* f. g. Pallium villoſum. *Gretl: N. hafde yfer ſier lodkapu:* N: villoſum geſtabat pallium.

ᛚᚮᚦᚢᚱ ᛘᛖᛘᛘᛁ *Lódur menne* m. g. Homo vilis, à *Lødur*, Spuma, q: ſpumeus homo, i. e. inutilis ut ſpuma. *Lodurmannlegt verk*, Haut virile opus. *Gretl:* Þetta *er lijtid verck og lodurmannlegt:* Eſt opus vile indignum viro.

ᛚᚮᚵᛒᛁᚱᚵ *Løgberg* f. g. Locus editus ubi judicia exercentur. *Bandamanna S: Enn er menn voru komner til Lógbergis ſem Þangad var von, qvadde Ofeigur ſier hlióds og mællte:* Ad forum ubi perveniſsent qvi ibidem expectabantur, ſilentium indicebat Ofeigus, inqviens.

ᛚᚮᚵᛚᛖᛁᛋᚨ *Logleiſa* f. g. Actio qvæ nullis innititur legib⁹: *I Nialu: N: bad Þa ad fara ecke med ſlijka logleiſu:* Nialus juſsit ne tantâ injuriâ afficerent hominem. *Gretl. Þeir qvadu hann ſkylldi taka under ſialfum ſier Nijd og Logleiſu Þa er hann giorde:* Pronunciarunt ipſi in corpore luendas pœnas ob calumniam & injuriam alteri illatam.

ᛚᚮᚵᚾ *Logn* n. g. Tranqvillitas aëris aut maris. *Raudv. Þ: Þa var logn Vedurs, logn Siöar:* Erat tranqvillitas aëris, tranqvillum mare.

ᛚᚮᚵᛋᚴᛁᛚᛚ *Lógſkill* f. g. pl. n. Legum præſcripta, qvæ colonos ad tuendam ſocietatem obligant. *Aſm. i Gretl. Eg ætla hann mune kunna ad hallda uppe Logſkilum fyrer mig:* Ego exiſtimo ipſum poſſe meo nomine exſeqvi qvod leges jubent.

ᛚᛅᚴᛅᛏᛅ *Lokatur* m. g. Sententia. *Hac. J: Frekur giet eg þeim þike lokätur minn til fiegiallda um slijk stormäl:* Credo meam sententiam videri iniqvam, qvod ob tam grande crimen ad pœnam pecuniariam ipsum condemnaverim. *Lokatur* prop: Auditor.

ᛚᛅᚴᚢᚾᛅᚢᛏᛅᛅ *Logunautar* m. g. pl. n. Contubernales, qvi etiam dicuntur *Seßunautar* q: Consessores, & *Forunautar*, Comites itineris: *Þor: Jall: Ej munder þu röpa mig hier fyrer hofdingium ef ek hefde lätid drepa þig sem adra Logunauta þyna:* Si te interfecissem qvemadmodum socios tuos, me in hoc consessu magnatum, verbis ignominiosis non compellares.

ᛚᚢᚾᚦ *Lund* f. g. Indoles, Ingenium. *Niäla: Hann var illa Lundkominn*, Fuit mali ingenii. *Lundbragd*, itidem Ingenium.

ᛚᚢᚾᚴᛅ *Lungur* m. g. Pater, amabilis, vel etiam est appellatio blandientis, ut Danicè dicitur Fader lille. *Odur hinn litle i Jaria S. Bäru lung lendra manna þrasnes þorbiorn suarta: þrasnæs baru*, dederunt huic Thorbernum patrem vel amorem nobilium.

ᛚᚢᛏᛅ *ad Luta*, verb: Demittere, incurvare se. *Grett: Eg lijt longum ad litlu:* Sæpè me demitto ob assem. Item: *Ad luta nockrum:* Coram aliqvo incurvare se. Hinc: *Lotning* f. g. Reverentia qvæ fit genu flectione & similibus subjectionis signis.

M.

ᛘᛅᚦᚢᚱ *Madur*, Homo. *Edda: Madur er huor fyrer sig, hid fyrsta og hid ædsta heite mans er Keisare þar næst Kongur þar næst Jarl:* Generaliter qvivis vocatur homo, suprema hominis appellatio est Cæsaris, hinc Regis, inde Comitis. Reliqvas virorum appellationes magno numero suppeditabit Edda.

Attributa qvædam virtutum & vitiorum qvæ viris assignantur, hic inserere visum est.

Ad-

ᛚᛅᚴᛅᛏᛦ *Lokatur* m. g: *Hac: J: Frekur giet eg þeim þike lokättur minn til fiegiallda vm ſlÿk ſtormäll;* \ *Strang geder Jeg dem tÿckis min taxerm til fiegield for saadan ſtor sage*.

ᛚᛅᚴᚢᚾᛅᚢᛏᛅᚱ *Lögunautar:* m: g. pl: n. contubernales, qui etiam dicuntur *seſſunautar* quasi conſeſsores, et *forunautar samme selſkabs mennd: Þor: Jall: Ei munder þu röpa mig hier fÿrer hofdingum ef ek hafde läted drepa þig sem adra þÿna logunauta*. \ *Jche monne du ſhiende mig her for höffdinger om Jeg haffde ladet dræbe dig lige ſom andre dine ſtaalbröder*.

ᛚᚢᚾᛑ *Lund* f. g: indoles, ingenium: *Niäla: Hann var jlla lund kominn,* Fuit mali ingenii. *Lundbragd,* itidem, ingenium.

ᛚᚢᚾᚴᛦ *Lungur* m. g: pater, amabilis, vel etiam eſt appellatio blandientis, ut danicè dicitur *faderlille: Oddur hinn litle j Jarla S: Bäru lung lendra manna Þrasnes Þorbiorn svarta: Þrasnæs baru*, dederunt luci Thorbernum patrem vel amorem nobilium.

ᛚᚢᛏᛅ *ad Luta*. verbum: demittere, incurvare se, *Gretl: Eg lÿt longum ad litlu. Jeg bucker mig tit for lidet,* Sæpe me demitto ob aſsem. Jtem *ad luta nockrum; at neÿge sig for nogen: der aff kommer lotning* f: g: reverentia, quæ fit genuflexione, et similibus subjectionis signis.

M. ᛘ.

ᛘᛅᚦᚢᚱ *Madur* homo: *Edda: Madur er hver fÿrer ſig, hid fÿrsta og hid ædſta heita manz er keisare, þar næſt kongur þar næſt jarl: .\· Mand er huer for ſig, det fórſte och det ÿpperſte manz hede er keÿſer, der neſt konge, der neſt greve:* Reliquas virorum appellationes magno numero suppeditabit Edda:

Attributa quædam virtutum et vitiorum quæ viris aſsignantur hic inſerere viſum est.

Addräta madur: den ſom vel drager til ſit hus det ſom behoff gióris och forſórger vell ſit folch. atfanga madur: Jdem: *det kaldis fóng som mand haffuer behôff thill hußholding:* vide *faung:*

Agangſamur; den ſom gióor vold och wret och tager fra andre det ſom deris er emod loug och ret.

Ahlaups mann. skouffróffuer eller stratzróffuer

Afarmenne: en ſtolt och ſtiff mand.

Blijdmælltur; affabilis, *blijdtalendis,* comis in sermone, : Item *blijdur:*

Blaudur, et *blôtamadur:* sÿnon: *blód och* effoeminatus *frÿctactig.*

Drengelegur; en mandelig oprÿctig dapffer mand.

Dæll vid ad räda, den ſom er ÿdmÿg och lader ſig gierne regeere.

Duſilmenne som ligger och lvrer hiæmme, uduelig till ſtor udretninger, men befatter med ringe werk, smaa handell.

Fälätur faatalendis, som iche taler gierne meget med andre.

Fullhugie mikill. storhued diærff, plenus animi, *driſtig.*

Fiemilldur: rund aff pendinger; fie nÿdingur, karrig-sulten.

Forſpaar, spaamand, den som kand ſige det ſom iche er ſheed.

Giæfumadur; lÿckſalig mand vdj all ſin handell och wandell.

Giæfmenne; sactmodig och ſtille mand som iche fortómis:

Gladlätur; gladvær. lÿſtig; skemptſom.

Gledemadur; den ſom gierne leeger och danſer med andre.

Glæſemadur, den ſom holder ſig practikligen med vaabn och klæde, et dicitur *glæſiligur:*

Gnogta madur; offuerflódig rug, qui omnibus abundat.

Gióflate – in dando piger, parcus et tenax.

Gödfengur; god och beleven

Godordur til alra manna; den ſom taler got om alle mend.

Hardgiór, haardferdig vdj all ſin atfærd.

Hagrädur, qui commodè consulit;

Heilrädur, sana et utilia dans consilia.

Hagsÿn, prudens;

Hagur, hagfelldur; pulchrè faciens quodcunque opus.

Havada madur, clamosus.

Hußgóngull, de som iche bliffuer tiit hiemme i deris eget huß, men gaar gierne i fremmedis huß.

Hÿbÿla prudur, den som er from och god wdj sin omgengelſe j ſitt hus mod ſit folch.

Hugprudur animoſus, *diærff, driſtig, fremgiern.*

Huatur: snar:

Addrätta madur, Homo frugi, qvi familiæ ſuæ benè proſpicit.

Atſanga madur, Idem. *Faung* dicitur qvicqvid requiritur ad familiam ſuſtentandam. Vide *Faung*.

Agang ſamur, Vir injuſtus, qvi contra fas & æqvum aliena bona corradit.

Ablaups menn, Prædones. *Afar menne*, Vir ſuperbus.

Blijdmæltur, Affabilis, comis in ſermone. It: *Blijdur*.

Blaudur & Blóta madur, Synon. Effœminatus.

Drengelegur, Vir integer & fortis.

Dæll vid ad räda, Humilis & qvi imperio paret.

Duſilmenne, Puſilanimis, qvi exigua curat, magnis impar.

Fälätur, Pauciloqvus, Mœſtus, Lugubris.

Fullhugie mikill, Plenus animi. *Fiemilldur*, Munificus.

Fienydingur, Parcus & Tenax.

Forſpaar, Vates, qvi futura prædicere poteſt.

Giæfu madur, Fortunatus. *Giæfmenne*, Placabilis.

Gladlätur, *Gladvær*, Hilaris. *Gledemadur*, Jucund⁹.

Glæſemadur, Veſtibus & armis decorus. Etiam dicitur *Glæſiligur*.

Gnogta madur, Qui omnibus abundat.

Gioſlate, In dando piger, parcus & tenax.

Gödfengur, Manſvetus & tractabilis.

Godordur til allra manna, Qui bene de omnibus loqvitur.

Hardgiór, Strenuus in omnibus ſuis actionibus.

Hagrädur, Qui commode conſulit. *Heilraadur*, Sana & utilia dans conſilia.

Hagſyn, Prudens. *Hagur*, *Hagfelldur*, Pulchrè faciens qvodcunqve opus.

Havada madur, Clamoſus.

Husgóngull, Qui libentius alienas qvam ſuas viſitat domos.

Hybyla prudur, Manſvetus in ſuis ædibus.

Hugprudur, Animoſus. *Hvatur*, Acer.

Hreyſte madur, Promptus & fortis in magnis obeundis.

Hetia, Athleta, pugil. Item *Kappe*.

Katur, Hilaris.

Laga madur, *Logvitringur*, Jurisperitus.

Mannballdur, q: Rex aliorum hominum.

Manſkrefa, Homo nauci: à *Skrof*, Poroſa glacies, qvæ leviſsimo verbere frangitur. *Mannlæra* idem ferè ſignificat, vox à *Loro* deſcendere videtur, qvod nullius eſt firmitudinis ſed facilè flectitur, ideóq; & *Mannlora* dicitur, hominem infirmum denotans.

Margbreitinn, Polypus, varius & mutabilis.

Mikill ſvifſur i ſkape, Impetuoſus, qvi affectibus regitur.

Mikil hæfur, Magnificus. *Mikil virkur*, Laborioſus.

Odælldar madur, Intractabilis homo.

Odæll, Inqvietus. *Oodur*, Furibundus.

Oeyru madur, ſive *Oeyrdar madur*, Litigioſus.

Ofur kapps fullur, Qui rationibus non movetur.

Oflåte item *Oflätungur*, Veſtibus & armis ſuperbus.

Offa madur, Irritabilis. *Offe*, Impetuoſitas.

Offtopa madur, Implacabilis. *Obyll*, Idem.

Ojafnadur madur, Iniqvus.

Örlatur, Munificus. *Milldingur*, Idem.

Ofylgeſamur, Refractarius.

Oſvyfur, Qui ratione non agitur.

Rädvandur, Probus & prudens.

Rädvalldur, Imperioſus. *Rijk menne*, Dives.

Sialfhælinn, Glorioſus miles.

Siglinga madur, Navigationi deditus.

Smælingur, Vir parvi nominis è media plebe.

Snirte menne, Comptus in veſtitu, & compoſitus in moribus.

Skörungur i ſkape, Liberalis & magnifici animi.

Skraut menne, Pulchre & ornate amictus.

Skra-

Hreiſtemadur, karſh och duelig at bedriffue ſtore gierninger.
Hetia, athleta, pugil *kempe,* item *kappe.*
Kaatur, glad.
Lagamadur, logwitringur; jurisperitus.
Mannballdur, en ſtadtzlig mand; quasi rex aliorum hominum.
Mannſkræfa siphar hominis, *aff skróf* .\· porosa glacies quæ levissimo verbere frangitur:
Mannlæra idem ferè significat, vox à loro deſcendere videtur, quod nullius eſt firmitudinis sed facile flectitur, ideoque etiam *mannlera* dicitur hominem infirmum denotans.
Margbreitinn polÿpus, varius et mutabilis; *værhane.*
Mikil svÿfur j skape; storsindet ſom iche paßer meget paa huad ondt hand giór.
Mikillhæfur, magnificus.
Mikillvirkur, den ſom kand dreffue meget arbeÿd.
Odælldar madur; den ſom er wfredſom, och mand kand iche well at komme till rette eller forligis med.
Odæll, stÿffsindett och wrörlig
Oodur, furibundus.
Oeÿru madur sive *oeÿrdar madur: en oprórſhe mand ſom altid vil ſlais.*
Ofurkapps fullur; fuld med stiffhed, som traß vill fremmkomme alt som hand tager ſig for.
Ofläte item *oflätungur; den ſom holder ſig vell med klæder och vaaben*
Ofſa madur; haſtig i sinde. – offe haſtighed.
Of stopa madur; wbillig. wfredſom; obÿll jdem.
Ojafnadar madur, iniquus; *som andre ingen goed ſhech giór.*
Ørlätur; milld och rund; milldingur, idem.
Ofÿlgeſamur, wfólgactig den som hand ſhall tiene.
Ofvijfur: den som iche paßer paa huad hand giór.
Rädvandur; den ſom vel acter ſin atfærd, och er well forſictig wdj alle ſin ord och gierninger: en from mand.
Rädvaldur; den ſom vill raade fram for andre.
Rÿkmenne; en riik mand.
Sialfhælinn den som roſer ſig selff; gloriosus miles.
Siglinga madur; sófarenn mand.
Smælingur; vir parvi nominis è media plebe.
Snirte menne, comptus in vestitu, et compositus in moribus.
Skôrungur j skape, liberalis et magnifici animi.
Skrautmenne, pulcher et ornatè amictus.

Skræfa, homo nullius valoris; supra.
Spakur ad vite; wiiß och megenn forſtandig.
Spekingur, item *vitringur;* sapiens, philosophus.
Snillingur; den ſom er snillſom wdj alt ſitt handell.
Svidingur; offuermaade karg, som iche giffuer goede haar.
Sælkiære; den som holder practigligenn vdj mad och dricke.
Veifeſkate; den som er wstadig lader vinche sig hid och did: aff vejfa circumgÿratio et *skate* rex.
Veſęlingur; elendig, fuld aff jammer och nód.
Vmfaſtur, in amicitia fixus et stabilis. *vmſæll, venſalig.*
Vmvandur; in eligendo amicos difficilis et circumspectus.
Þegnſkabs madur, sem giffuer gierne mad och dricke: vid: infra.
Þirfingur, seu *þerfill,* qui omnibus rebus indiget; item *þurfande þrifinn, þrekinn, en fæd gild och tÿck mand.*

Maal: n: g: sermo. *Edd: Þad er mäl manna ad faatt mun liött a Balldre, Det er gemeent mall at faat er slæmt paa Balder*

Mær eller môr, idem: *Rogv. J: Hlær ſtorum mun meira mær enn fallid være .\· Den pige leer meere end minfald vaar.*

ᛘᛅᚴᛁᚾᛏ *Makinde* n. g: pl: n. amica transactio. *Egl: For med þeim allt j makendum og vinſkap. \· Det gich alt med dem mit fredsomlighed och wensſhab. Ordſpr: Gretl: Margur seiliſt til lokunnar vm hurd; Mange recher til logen offuer dórren .\· bedriffuer sig med det som hannem entet vedkommer.* Jtem *Mangt er lijkt med þeim sem goder þÿkiaſt: ordſpro: Mangtingis er liigt med dem som tÿckis goed.*
Mäl: causa, *Grettl: Skalltu med mier vera þar til lÿkur þeſsu mäle;* Tu mecum eris donec componatur hæc causa: Ibid: *Svein Jarl ätte stefnu ad mälum: hand holdt thing om diſſe sager:*

Mäla lôk f. g: pl. n: causæ finis sev eventus: *Ofeigur j Banda manna sogu: Nu vil eg qveda ÿdur viſa eina, og hafa þa fleire at minnum mäla lok þau*

Skræfa, Homo nullius valoris. Supra.
Spakur, ad vite, Sapiens & prudens.
Spekingur, Item *Vitringur*, Sapiens Philosophus.
Snillingur, Subtilis. *Svidingur*, Valde parcus.
Sælkiære, In victu magnificus.
Veife skate, Inconstans, à *Veifa* Circumgyratio, & *Skate*, Rex.
Vesælingur, Inops & miser.
Vinfastur, In amicitia fixus & stabilis. *Vinsæll*, Qui amicitiam cujusvis sibi facile conciliaverit.
Vinvandur, In eligendo amicos difficilis & circumspectus.
Þegnskaps madur, Qui liberalis est in cibo & potu.
Þirfingur sev *Þerfill*, Qui omnibus rebus indiget. It: *Þurfande, Þrifinn, Þrekinn*, Homo pingvis & ventricos⁹.

ᛘᛅᛅᚴ *Maal* n. g. Sermo. *Edd: Þad er maal manna, ad faatt mun liöt a Balldre:* Sermo vulgaris est, in Baldero nihil esse turpe.

ᛘᛅᛁᚱ *Mær* sive *Mór*, Virgo. *Rogv: J: Hlær storum mun meira, mær enn fallid være:* Casus meus non erat æqvalis risui virginis.

ᛘᛅᚴᛁᚴᚦᛁ *Makinde* n. g. pl. n. Amica transactio. *Egl: For med Þeim allt i makendum og vinskap:* Transactio tota erat amica.

ᛘᛅᚴ *Mäl*, Causa. *Gretl: Skalltu med mier vera Þar til lykur Þessu mäle:* Tu mecum eris donec componatur hæc causa. Ibidem: *Sveinn Jarl ätte stefnu ad mälum:* Forum hisce de causis convocabat Sveno.
Item significat interesse. *Egl: Mun hann vilia fara a fund ydvarn Þegar hann veit ydur Þiker nockru mäle skipta:* Te conveniet qvando alicujus interesse sciverit.

ᛘᛅᚴᛅ ᚴᚾᚴ *Mala lok* n. g. pl. n. Causæ finis sev eventus. *Ofeigur i Banda manna S: Nu vil eg qveda ydur vijsu eina, og hafa Þa fleire ad minnum mala lok Þau*

er

er hier eru ordinn: Canam cantilenam unam, & plures meditabor de fine hujus cauſæ. *Ad leggia mäl i giord:* Subjicere cauſam arbitrio. *Grett: Malin voru logd i giord:* Cauſæ ſubjectæ erant ſententiæ.

ᚠᛅᛚᛁ *Mäle* m. g. Stipendium militis. Hinc dicitur *Ad ganga a mäla:* Stipendio mereri. *Logbok: Male*, Pignus. *Mala land*, Oppignorata terra.

Male etiam dos mulieris: *Han fieck mikinn Mala med henne:* Magnam dotem cum illa accepit. Vocatur etiam *Mundur* & *Heiman fylgia*.

ᚠᛅᛚᚱᚼᛁᚦ *Malreid* f. g. Prima fama. *Ol. Sogu: Þegar Þad var a malreid komid, Þa hugdu aller menn Þad a hond N:* Cum fama hac de re ſpargeretur, omnes putabant ipſum in cauſa eſſe. *Malreid*, dicitur qvaſi famæ eqvitatio.

ᚠᛅᛚᚢᚱᚢᚴ *Mälugur* Adject. Loqvaculus. *Egla: Eigil var mälugur og ordvijs og illur vidur eignar:* Egillus loqvaculus erat naſutus, nec facile compeſci potuit.

ᚠᛅᛚᚢᚴ *Malur* m. g. Saccus viatorum, in qvo ſuum portant viaticum. Vocatur etiam *Viſta malur*, à *Viſt*, Eſca, & *malur*. Item: *Malſeckur. Gretl: Þad var ſidur og hättur ad menn viſtudu ſig ſialfer til Þijngs, og reiddu mal vid ſadla ſijna:* In more poſitum tum erat, ut qvivis ſeipſum ſuſtentaret ad forum iturus, ſuumq; ſaccum viatorium ephippio alligaret. Ibid: *Mier hefur ſo gälauſlega tiltekiſt at eg hef tynt viſta mal mijnum:* Inconſideratè perdidi meum ſaccum viatorium.

ᚠᛅᛚᛁ *ad fylgia Mäle*, Proſeqvi cauſam. *Gretl: Toludu Þad ſumer menn ad Þorgilds hefdi, lijtt fylgt mälinu, enn hann gaf ſier faatt ad Þui og let huorn mæla hier um ſlijkt er hann villde:* Quidam dixerunt Thorgillum parum cauſam urſiſſe, ſed ille hoc parum curabat, verum permiſit unicuiq; ſuo abundare ſenſu.

er hier eru ordinn .\· Nu vill Jeg dicte eder en viſe, och haffue da fleere udj hukommelse den sagis ende som her er sheed.

ad leggia Mäl j giord, subjicere cauſam arbitrio: *Gretl: Mälin voru logd j giord: De sager vaare sæthe till dom.*

ᛘᚨᛚᛖ *Maale*, m. g: stipendium militis, hinc dicitur *ad ganga a mäla, at gaa vnder beſoldning, eller at lade sig tage an till krigs.*

Maale etiam dos mulieris: *Hann fick mikin mäla med henne* :| magnam dotem: vocatur etiam *mundur* et *heimanfylga.*

Malreid. f. g. prima fama: *Ol: Sogu: Þegar þad var a mälreid komid, þa hugdu aller menn þad a hond; N: Naar det var róctbaart eller wdj rÿcte kommet, da tenckte alle mend at N: var der vold aff: Mallreid* dicitur quasi famæ equitatio.

Mälugur, adj: loquaculus: *Egla: Eigill var malugur og ordvijß og illur vidureignar: Eigil var mangtalendis næßviß och ond at ſtÿre.*

Malur, m. g. saccus viatorum in quo suum portant viaticum, *hand heder ochsaa vista-malur af vist,* esca, *og malur.* Jtem *malſeckur; Grætl: Þad var sidur og hattur ad menn viſtudu ſig sialfer til þÿngs og reiddu mal vid sodla sÿna; Det var da ſkick och vaane at mend koſtede sig selff til thing* (vexerunt) *koſtseck wed ſin sadle:*

ad fylgia Mäle .\· prosequi cauſam: *Gretl: Toludu þad sumer menn ad Þorgilz heffdi lÿtt fylgt mälinu, enn hann gaf sier fätt ad þui og let huoru mæla hier vm slijkt er hann villde: Det sagde somme mend at Thorgil haffde lijt anfórt den sag, men hand bekumrede sig ringe der om og lod hvem ſige det ſom hand vilde.*

ᛘᚨᚾᚾᚷᚨᚱᚦᚱ *Manngardur:* m. g: agger hominum. *Egla: Komu þeir þar fÿrer dag og ſlou manngard vm bæinn æptu sÿdan herop: *voknudu*[1] *þeir vid þad er jnne voru .\· Kom de der for dagning och slog manngiærd om bÿen, och raabte ſiden feldſkrig, der aff vognede de som jnde vaare;* Notetur. *Der staar offtiſt wdj den gamle Norſhe* [*æptu herÖp*] *de græd hærſkrij,* sive *hergraad,* à verbo *eg æpe, Jeg græder,* et *öp* lamentatio

Mannhefnd: f. g. ultio hominis interfecti; *Gretl: Hand qvad koma ſkÿllde fÿrer vijg þetta sekt* [exilium hoc loco] *eda mannhefnd enn ei febætur .\· Hand sagde komme ſkulde for dette mannſlag* exilium *eller* ultio, *men iche* pecuniaria satisfactio.

Manhringur, hominum circus: *Egla: Kongur let ſlä mannhrijng vm ſtofuna .\· lod stuffuen beringe med folch.*

Mannlæra m. g: homo nihili, *Hallfr: Mier þicker til einkis vera ad eiga vid mannlæru þa: Mig tóckis intet haffur paa sig at haffue at skaffue med denne stimpere.*

Mannmvgur multitudo plebis, *Þorer H. j. Ol: S: Hafa Þrændur hier mann mvg mestann, kann eg storlæte þeirra at þeir munu ej vilia mier hlijda eda ødrum Häleiſkum manne, Thrónder haffue her flest folck, ved Jeg deris storactighed, at de mon iche ville hlijde mig eller anden Halóſk mand*

Mann rauner f: g. pl: n. virilia experimenta aut fortia facta: *Ecke ottunſt eg þad þott þu komiſt j sveit med hird monnum kongſ at ei þiker þu hlutgeingur eda jafn hinum fremstu j ollum mann raunum Jcke frÿcter Jeg derfor dog du kommer i sellſkab med kongens hoffsinder at du iche tóckis at were lutgang* [*duelig at ſtaa for mand*] *eller jæffn de ÿpperſte wdj all dapfferhed. Jcke frÿcter Jeg derfor dog du kommer i sellſkab med kongens hoffsinder at du iche tóckis at were lutgang* [*duelig at ſtaa for mand*] *eller jæffn de ÿpperſte wdj all dapfferhed.*

[1] *vokundu*

ᛘᛅᚾᚾᚴᛅᚱᚦᛦ *Manngardur* m. g. Agger hominum, q: Agmen. *Egla: Komu þeir þar fyrer Dag, og slou manngard um bæinn, æptu sydan heroop, vokuudu þeir vid þad er inne voru:* Ante diluculum eo devenerunt, & coronâ militari urbem cinxerunt, hinc clamorem excitarunt grandem, ut inde excitarentur incolæ. Notetur. Sæpè in veteri Norvagico occurrit *[æptu heröp]* Lamentabiliter clamarunt, à verbo *Eg æpi*, Ploro, & *öp*, Lamentatio.

ᛘᛅᚾ*ᚼᚠᚾᚦ *Mannhefnd* f. g. Ultio hominis interfecti. *Gretl: Hann qvad* koma *skyllde fyrer vijg þetta sekt* [exilium hoc loco] *eda mannhefud enn ei febætur:* Dixit hoc factum expiari debere exilio, non autem pecuniariâ satisfactione.

ᛘᛅᚾᚾ*ᚱᛁᚾᚴᚢᚢ *Mannhringur*, Hominum circus. *Egla: Kongur let slä mannhrijng um stofuna:* Rex aulam cinxit corona hominum.

ᛘᛅᚾᛚᛅᛁᚱᛅ *Mannlæra* m. g. Homo nihili. *Hallfr: Mier þiker til einkis vera ad eiga vid mannlæru þa:* Mihi videtur nullius pretii esse, agere cum isto homuncione.

ᛘᛅᚾᛘᚢᚴᚢᚱ *Mannmugur*, Multitudo plebis. *Þorer H: i Ol: S: Hafa þrændur hier mannmug mestann, kann eg storlæte þeirra at þeir munu ej vilia mier hlijda eda ødrum Häleiskum manne:* Trunheimenses hic multitudine superant reliqvos, eorumqve novi animum elatum, qvi nón permittent me aut alium Halogiensem ipsis imperare.

ᛘᛅᚾᚱᛅᚢᚾᛁᚱ *Mann-Rauner* f. g. pl. n. Virilia experimenta aut fortia facta. *Ecke ottunst eg þad þott þu komist i sveit med hird-monnum Kongs at ej þicker þu hlutgiengur eda jafn hinum fremstu i öllum Mann-Raunum:* Non dubito, etiamsi in aulicorum Regis consortium fueris adoptatus, qvin te virum reliqvis parem sis præstiturus. Proverbium. *Leingi*

ſkal mannenn reyna: Diu probandus eſt vir anteqvam approbandus.

ᛘᛅᚾᛋᚴᚱᚾᚠᛅ *Mannſkræfa* m.g. Homo nauci. *Hallfr. Ej ſkipter þa ad hõgudu til; Gödur Dreingur var meiddur enn vier lietum mann ſkræfu þeſſa lifa:* Æqvum non eſt aut juſtitiæ congruè factum, qvod virum bonum ac frugi occiderimus: Sed homini nihili pepercerimus.

ᛘᛅᚾᚾᛋᛅᛘᛁ *Mannsöme* m.g. Virilis honor aut decus. *Egla: Ølver kom a mäl vid Kong huort hann vilde ej bæta þorolf og veita Kvolldulfe og Skallagrijme fiebætur og mannsöma þann nockurn ad þeir mættu vid una:* Ølverus Regem alloqvutus eſt, qværens an vellet lytrum pro Thorolfo ſolvere, & Quilldulfo & Schallagrimo pecuniariam ſatisfactionem & honorem virilem præſtare, qvibus contenti eſſe poſſent.

ᛘᛅᚾ *Man*, Idem ac *Mær*, Virgo. Hinc:

ᛘᛅᚾᛋᛅᚠᚢᚿ *Manſongur* f. g. pl. n. Amatoria cantilena. *Vatzdæla: Ingulfur tok ad yrkia Mansóngs dräpu um Valgerde Ottars dottur:* Ingulfus incepit componere cantilenam amatoriam Walgerdæ Ottari filiæ.

ᛘᛅᚾᚾᛋᛒᛁᚾᚾ *Mannſpiell* f. g. pl. n. Hominum jactura. *Egla: Komu þeir þar i opua Skiolldu og giordu mikil Mannſpiell:* Ex improviſo advenerunt, magnamqve hominum ſtragem ediderunt.

ᛘᛅᚾᚾᚢᛁᚱᚦᛁᚾᚠᛅᚿ *Mannvirdingar* f. g. pl. n. Dignitates. *Egl: Var þa bæde gott til fiär og mannvirdingar:* Dignitates & pecunia tunc abundabant.

ᛘᛅᚱᚠᛒᚱᛁᛋᛁᚾᚾ *Margbreitinn*, Varius & mutabilis. *I Ol. S: tr: ſou: Hallfredur þotte helldur margbreitinn þegar hann var þroskadur:* Halfredus cum adoleviſſet, viſus eſt omnibus varius & mutabilis.

ᛘᛅᚱᚠᚾᛁᚾᚾ *Margnenninn*, Ad multa efficienda promptus. *Gretl: Enn fyrer mier um mijnar margnennin Dag þenna fremdum firdtur og ſæmdum fyſande*

rann

Mannſkræfa m. g: homo nullo numero. *Hallfr: Ei skipter þa ad hógudu till, godur dreingur var meiddur enn vier lietum mann ſkrefu þeſsa lifa: Det er iche bequemelig deelet eller ſkifftet god dreng vaar saargiordt, men vi lader denne tórfer leffue.*

Mannſöme, m. g: virilis honor avt decus. *Egla: Ølver kom a mäl vid kong huort hann villde ej bæta Þorolf og veita Kvolldvlfe og Skal grÿme fiebætur og manſöma þan nockum ad þeir mættu vid vna: Olv: kom vdj tal med k: om hand vilde iche bóde Thor: (som hand haffde ihielſlaget) och giffue forbóder och nogen den ære at de maatte være tilfredz met.*

Mannſongur m. g: amatoria cantilena, *Vatzdæla: Jngulfur tok ad ÿrkja manſongs dräpu vm Valgerde Ottars dottur .\· Jng: begÿnte at dicte amors viſe till Valg: Ottars d:*

Mannspell f. g: pl. n. hominum jactura. *Egl: Komu þeir þar j opna ſkiolldu og giordu mikill mannspell; De komme i obne skiollde och giorde ſtor mandſhade; folchspille. Ordsprog; Lenge ſkal manninn reÿna .\· Lenge ſhall en mand próffue (fórend mand kand vide huad hand er)*

Mannvirdingar f: g. pl: n. dignitates, *Egl: Var þa bæde gott til fiär og man virdingar.*

Margbreitinn. J Ol: S: Tr: ßón: Hallfredur þotte helldur margbreitinn þeg ar hann var þroſkadur .\· H: tÿcte vere heller mangfoldig wdj sin atfærd naar hand vaar noget voxen.

Margnenninn: ad multa efficienda promptus, *Gretl: Enn fÿrer mier vm mÿnar mangnenninn dag þenna fremdum firdtur og sæmdum fÿſande firdtur rann Gÿſle .\· mangnenning*] *till mangeſlags redebuen; Gyſle fremdum och*

sæmdum] *beröffuet at ærlighed och ærann*] *flÿde for mig i dag om morätzen fiſande* anhelans.

ᛘᚨᚱᚴᚨᛘᛖᚾᚾ *Markamenn,* latrones. *Gretl: Þad var þa vijda j Norig ad markamenn og jllvirkiar hlupu ofan af morkinne og ſkorudu a menn til fiar eda kvenna og toku med oprÿke þar ej var fiolmenne fÿrer: .\· Det vaar da vijde i Norge at skovffróffuer oc skielmer komme offuer fra vilde markenn och biudde mend till holmgang* (provocavit ad dimicationem) *paa fæ eller quendfolck och toge met offuervold der ſom icke var mange folch fore*

ᛘᚨᚱᚴᛚᚬᚾᛑ *Marcklond:* n. g: pl. n. *Egl: J Finnmork eru votn furduleg og þar med votnunum marklond stor: ·/. J Finmark er vaadn skreckelig och der hos vanden ſtore slette marker.*

ᛘᚨᚱᚴᚢᚾᛑ *Markund* n. g: dolus *eller troldom: Þorgerdur j Bva Sogu. Su fÿrerætlan þÿn er ei vænlig ad skjpta hoggum vid Bva, og vid markund Eſtiu og hardfeinge hans* |: *Den din forſæt er iche haablig* (non bonæ spei) *at skipte hugg met Bve och met troldom Esiæ och hanz haarhed.*

ᛘᚨᛏᚾᛚᛑ *Matland,* terra ubi copia victus abundat: J. J. S: *Landid var ſkarpt og illt matland .\· Landet vaar ſkarpt och ondt koſtlandt.*

ᛘᛖᚦᚨᛚᚴᚨᚠᛚᛏ *Medalkafle* m. g: manubrium gladii. *Egl: Honk var a medal-kaflanum og dro hann hana a hond sier .\· Hengſel var paa handfangit den drog hand paa sin haand, och lod sverdet ſaa henge ved haanden.*

ᛘᛖᛁᚾᚢᚾᛏᛏ *Meinvætt* f. g: *trold, spógelſe eller ochſaa grumme beſtier som gióre ſkade folck eller queg. meinvætter* in plur. *Gretl: Skapte seiger ad þar mune liggia a meinvætter ef menn eru so treger ad geÿma þÿnz fiaar: N: siger det monne volde skadlige trold at mend ere saa treg at vocte dit fæ.*

ᛘᛖᛁᛋᛚ *Meißl:* n. g: pl. n. læsiones. *Ol: S: Kalfur þolde illa meiſlin og bär ſig lijt: .\· K: fordrog ilde saarett och bar sig fuld litt: meiſl ere* propriè *naar*

ram Giiſle: Giſlaus ad omnia promptus, honore & æſtimatione privatus, hodie anhelus ſpiritu aufugit per paludem.

ᛘᛅᚱᚴᛅᛘᛁᚾ *Markamem*, Latrones. *Gretl:* *Þad var Þa vijda i Noreg ad Markamenn og Illvirkiar hlupu ofan af morkinne og ſkorudu a menn til fiär eda kvenna og toku med ofrijke Þar ej var fiolmenne fyrer:* In multis locis Norvegiæ in more poſitum erat, ut prædones & malefici è ſuis latebris irruperint & colonos provocaverint in monomachiam, ut ſi victores evaderent, adverſarii uxore & bonis potirentur: iis præſertim in locis ubi pauci ſimul habitabant.

ᛘᛅᚱᚴᛚᚬᚾᚦ *Markłönd* n.g. pl.n. Planities. *Egl:* *I Finnmark eru vötn furduleg og Þar med votnumum markłönd ſtor:* In Finnmarkia ſunt ſtagna immenſa ac prope ea planities vaſta.

ᛘᛅᚱᚴᚢᚾᚦ *Markund* n. g. Dolus. *Þorgerds i Bua Sog: Su fyrer ætlan Þijn er ej vænleg ad ſkipta hoggum vid Bua, og vid markund Eſiu og hardfeinge hans:* Fruſtraberis ſpe tua ſi provocaveris Buonem ad duellum, & te commiſeris dolis & fortitudini Eſiæ.

ᛘᛅᛏᛚᚬᚾᚦ *Matland*, Terra ubi copia victus abundat. *I J.S:* *Landid var ſkarpt og illt matland:* Terra macera erat & minus fertilis.

ᛘᛁᚦᛅᛚᚴᛅᚠᛚᛅ *Medalkaſle* m. g. Manubrium gladii. *Egl:* *Hönk var a medalkaſlanum og drö hann hana a hond ſier:* Manubrium anſam poſsidebat cui manum immittebat gladium cum evaginaret.

ᛘᛁᚾᚢᛅᛏᛏ *Meinvætt* f.g. Spectra & animalia pernitioſa. *Meinvætter* in pl. *Gretl.* *Skapte ſeiger ad Þar mune liggia a meinvetter ef menn eru ſo treger ad geyma Þyns fiaar:* Scapta inqvit Spectra in cauſa eſſe qvo minus prompti ſint, qvi pecora velint cuſtodire.

ᛘᛁᛋᛚ *Meiſl* n.g. pl. n. Læſiones. *Ol: S:* *Kalfur Þolde illa meiſlin og bar ſig lijtt:* Kalfo lamentabatur & ægrè vulnera ferebat.

Meisl propriè dicitur, cum manus aut pes amputatus est, à verbo *Eg meide*, Lædo. *Ad meida* etiam de domo dicitur. *Sveinn i Ol: Tr. S. Sogu: Þui mun eg heita ef Kongur lætur ömeidt standa hofid, ad blöta ej:* Hoc voveo, qvod si Rex fanum non destruxerit, me Diis nunqvam immolaturum.

ᛘᛁᛏᛁᛚᛒᛁᚱᚴ *Meitilberg* n.g. Saxum præruptum. *Gretl: Þar var meitilberg mikil so huorge matte upkomast og var nær 50 fadma ofan ad vatninu:* Mons erat altus & præruptus, qvinqvaginta orgiarum altus, adeo ut nullus ad ipsum esset aditus.

ᛘᛁᚾ *Men* n. g. Torqves, monile aureum.

ᛘᛁᚾᛁᛅᚴᚱᛁᛒᛅ *Meniagripur*, m.g. Res aliqva prætiosa, qvam ab atavis filius post patrem continuè possedederat. *Gretl: Sax Þad var menia gripur og hafde alldre vrættis geingid:* Gladius iste in magno erat pretio, & istius, familiæ proprius.

ᛘᛁᛏᛘᛅᚦᛅᛅ *Metnadar giarn* Adject: Honores ambiens. *Egl: Þicke mier undarlegt so sem Þu ert madur metnadar giarn er Þu villder ej med Þöckum taka vegsemd Þa er Kongur baud Þier:* Mirum mihi videtur, qvod tu, qvi alioqvin homo es ambitiosus, respuas dignitates à Rege tibi oblatas.

ᛘᛁᛏᛘᛅᚦᛅ *Metnadur*, m.g. Dignitas. *Gretl: Þorfinnur var kapsmadur mikill og agiarn bæde til fiär og metnadar:* Thorfinnus superbus erat & avarus, appetens honorum & pecuniæ.

ᛘᛁᛏᛅᚱᚦ *Metord* n. g. Dignitas. *Gretla: Hann var med Jarle og hafde mikil metord af honum:* Apud Comitem in magno honore & æstimio erat.

ᛘᛁᛅ *Meij* f.g. Virgo. *Vatsdæla: Allar villdu meyar med Ingolfe ganga, Þær er vaxnar voru: Vesól quadz hun var til litil. So vil eg eg quad Kierling med Ingolfe ganga, medan mier tvær um tolla tennur i efra göine:* Ingolfus formosissimus erat omnium, suo seculo, totius Islandiæ, de qvo Cantilenam hanc cecinerunt:

Omnes

haand eller foed og er aff huggen; à verbo *eg meide* lædo, *ad meida sÿgis ochſaa om huß. Sveinn j. Ol: Tr. s. Sogu: Þui mun eg heita ef kongur lætur omeidt ſtanda hofid ad blöta ej: Det mon Jeg loffue om K: lader hoffit* (delubrum) *ſtaa wforraſkit at blode icke .\· tilbede iche* &c

ᛘᚾᛏᛁᛚᛒᛖᚱᚵ *Meitilberg* n. g: saxum præruptum: *Gretl: Þar var meitilberg mikil so huorge matte vpkomaſt og var nær 50 fadma ofan ad vatninu .\· Der vaar hóÿt bierg och slet neder till vandet nær 50 fauffne saa jngenſtedz maatte opkomme.*

ᛘᛖᚾᛁᚼ ᚴᚱᛁᛒᛦ *Menia gripur:* m. g. res aliquæ pretiosa quam ab atavis filius post patrem continuè poſsederat: *Gretl: Sax þad var menia gripur og hafde aldre vrettis geingid: Det sverd var* clenodi *och haffde aldrig fraa den slect kommet.*

Metnadar giarn, adj: honores ambiens: *Egl: Þicke mier vndarlegt so ſem þu ert madur metnadar giarn er þu villder ei med þockum taka vegſemd þa er kongur baud þier :\· Mig tóchis vnderligt so ſom du eſt mand gierne till ære och vurdighed at du iche vilder mit tachſijgelſe annamme del dignitet ſom kongen til biude dig:*

Metnadur: m. g: dignitas. *Giretl: Þorfinnur var kaps madur mikill og a giarn bæde til fiär og metnadar ·/. Thorff: var ſtiiff mand och gierig baade till fæ (godtz) och dignitet.*

ᛘᚾᛏᛅᚱᚦ *Metord* n. g. dignitas: *Hann var med Jarle og hafde mikil met ord af honum .\· Hand var med Jarll i stor ære. Gretl:*

ᛘᚾᛦ *Mey:* f: g: virgo: *Vatzdæla: Allar villdu meÿar med Jngolfe ganga þær er vaxnar voru. Vesól quad hun æ til litil so vil eg og quad kierling med Jngolf ganga, meden mier tvær vm tolla tennur j efra göme: (Denne Jngolff vaar den deÿligſte mand paa Jsland i de dage, om hanom var denne viiſe*

dictet) Alle móer vilde med Jngolff gaa de som voxne vaare elendig sagdis den ſom var alforlijdin: saa vil Jeg och sagde kierling med Jngolf gaa mens mig to tenner tolder i den øffre mund [dum mihi duo in superiore palata dentes hærent.

ᛘᛁᚨᛚᛚᛅᚱ ᛁᚨᚱᚾ *Miallar jarn:* ferrum quo usi fuerunt veteres tanta arte politum, ut in obscuris locis lumen aliquod præbuerit, sic dictum à *mióll* .\· candidiſsima nix. *J Orms S: Gieck Ormr þa j hellerinn og lagdi mialla jarn j dÿrnar .\· Gich Orm da jnd i helderin (eller hullid) och lagde liußjern i dorren.*

ᛘᛁᚦᛚᚢᚾᛏᚱ ᛘᚨᛚ *Midlundar-mal:* n. g. limitata causa. *Sveinn J: j Gretl: Skulu þier vita eg kalle þetta ongva sætt þo eg setie nokur midlundarmal vm vijgafella þeſse .\· Skall ÿ vide at Jeg kallder dette ingen forligelſe dog Jeg sætter noget midle mäll, skônung, om diſſe mandrabs sager.*

ᛘᛁᚴᛁᚾᛋ ᛖᛁᚱᚦᛁᚱ ᛘᚧᚾᚾ *Mikils virdir menn:* magnæ æstimationis viri. *Gretl: Margir mikilzvirdir menn budu honum til sÿn .\· Mange storactige mend bud hannem til sig.*

ᛘᛁᚴᛁᚾᛋᚢᛁᚠᚢᚱ ᛁ ᛋᚴᚨᚦᚧ *Mikilsvÿfur j skape.* magnanimus et manupromptus *Þor: Gode j Gretlu: Satt er þad ad Gretter er mikid afbragd annara manna a voru lande eg seint munn hann med vopnum verda söttur ef hann er heill enn mikilsvifur er hann j skape og grunur er mier huorſu heilla driugur hann er eda giæfu madur .\· Sandhed er det at Gr: gaar meget offuer andre mend paa vort land, och sent mon hand med vaaben offuer vunden værde om hand er helbred, men ſtoractig er hand i sindit och tvifler Jeg huad lÿcksalig hand er eller giæfe mand .\·* fortunatus.

ᛘᛁᚱᚴᚠᚧᛚᛁᚾᚾ *Mirkfelinn.* adj: tenebras timens: *Gretter sagdiſt valla einn meiga vera fÿrer mirkfælne saker: Gr: sagdis neppelige mege were en for sig for mórkrædzelß skÿld:*

Mirkvaflvg n: g. pl: n. fulgura: *Ol: S: Kongur siglde nordur fÿre Jadar, var vedur vatt och mÿrqvaflaug nocqvor: Kongen seglede nord for Jæder, værit var vaatt och jlinger nogre.*

Omnes puellæ nubiles Ingolfi amplexus expetierunt, parvulæ infelices ſe reputabant. Anus ſe ipſum ſeqvuturam ajebat, qvousq; ipſi in ſuperiori mandibula duo reſtarent dentes.

ᛘᛁᚨᛚᛚᚨᚱ ᛁᚨᚱᚾ *Miallar jarn*, Ferrum qvo uſi fuerunt veteres tanta arte politum, ut in obſcuris locis lumen aliqvod præbuerit, ſic dictum à *Miöll*, candidiſsima nix. *I Orms S: Gieck Ormur þa i hellerinn og lagdi mialla jarn i dyrnar:* Ormerus antrum intravit, ac in atrio politum ferrum & ſplendens poſuit.

ᛘᛁᚦᛚᚢᚾᚦᚨᚱ ᛘᚨᛚ *Midlundarmal*, n. g. Limitata cauſa. *Sveinn i J. Gretl: Skulu þier vita eg kalle þetta öngva ſæt þo eg ſetie nockur midlundarmal um vijga ferli þeſſe:* Sciatis hanc non eſſe reconciliationem, qvamvis media proponam qvibus homicidia hæc reconciliari poſsint.

ᛘᛁᚴᛁᛚᛋᚢᛁᚱᚦᛁᚱ ᛘᚨᚾᚾ *Mikilsvirdir menn*, Magnæ æſtimationis viri. *Gretl: Margir mikilsvirdir menn budu honum til ſin:* Multi magnæ æſtimationis viri ipſum invitarunt.

ᛘᛁᚴᛁᛚᛋᚢᛁᚠᚢᚱ ᛁ ᛋᚴᚨᛒᚨ *Mikilsvijfur i Skape*, Magnanimus & manu promptus. *Þor: gode i Gretlu: Satt er þat ad Gretter er mikid afbragd annara manna a voru Lande og ſeint mun hann med Vopnum verda söttur ef hann er heill enn mikilſuifur er hann i ſkape og grunur er mier huorſu heilla driugur hann er eda giæfu madur:* Certum eſt, Gretterum omnes hujus terræ ſuperare, nec facile armis qvis eum proſtraverit, modo ſanus ſit: Interim magnanimus eſt, ſed qvam fortunatus neſcio.

ᛘᛁᚱᚴᚠᚨᛚᛁᚾᚾ *Mirkfælinn* Adj: Tenebras timens. *Gretter ſagdiſt valla einn meiga vera fyrer mirkfælne ſaker:* Gretterus dixit ſe ſolum in tenebris verſari non poſſe, ob timorem.

ᛘᛁᚱᚴᚢᚨᚠᛚᚢᚴ *Mirkuaflug* n. g. pl. n. Fulgura. *Ol: S: Kongur ſiglde nordur fyre Jadar, var vedur vat og*

myrqva flaug nocqvor: Rex versus Jadar navigavit ingenti obortâ pluviâ cum fulgure & tempestate.

ᛘᛁᛋᛁᚨᚠᛖ *Ad misjafna rædu um tuo huorja*, Disparare sermonem de duobus aliqvibus. *I Jarla S: Kongur fann at Þorkiell misjafnade miog rædum um Jarlana; Var hann vinur mikill Þorfins Jarls, enn lagde Þungt til Einars Jarls:* Rex animadvertebat Thorkillum in sermone suo de comitibus non eadem proferre: Amicus erat Thorkilli comitis, sed de Enaro gravia proferebat.

ᛘᛁᛋᛘᚨᛚᛖ *Mismæle* n. g. Error lingvæ, qvum aliud excidit, qvam qvod loqvi instituimus. *I J. Sogu: Rogvaldur Brusa Son og Þeir sätu vid Bakellda og rædde sa um er elldinn kynde, ad ellde vidit tæka ad fæckast, Þa mællte Jarl mismæle, og tok so til ords, Þa erum vier fullgamler er Þesser eru brunner, enn hann villde Þad mællt hafa ad Þeir være Þa fullbakader; og Þegar hann faun mællte hann ecke hef eg mismæle mællt fyr so ad ek muna, kiemur mier Þad i hug er Olafur Kongur föstre minn mællte a skikla stodum og eg fann mismæle hans at ek skyllda so vidbuast ad eg munda Þa skamt eiga ulifat ef so bære til eg mællti mismæle, kann vera Þorfinnur Jarl sie a lijfe:* Notetur hic qvam insolens fuerit veteribus illis Heroibus lapsus lingvæ. Rogvaldus Brusæ filius cum aliis foco assidebat, & ex improviso lapsus est lingvâ. Sic enim inqviebat (cum is qvi ignem nutriebat defectum lignorum indicaret) ubi titiones hi combusti fuerint, & nos vitæ cursum absolvimus. Volebat verò dicere: eos sat calefactos, ubi ignis iste deficeret. Cum verò animadvertisset se lingvâ lapsum esse, dixit: Nunqvam memini me antea lapsum fuisse lingvâ, sed eorum jam recordor, qvæ dixit nutritius meus Rex Olaus Stiklestadii, cum animadverterem ipsum lingva lapsum esse: Hoc tibi persvasum habebis, qvod si contigerit te lingvâ labi,

non

ad Miſsjafna rædu vm tuo hvoria; disparare sermonem de duobus aliqvibus. *J Jarla S: Kongur fann at Þorkiell misjafnade miog ræduna vm jarlana. var hann vinur mikill Þorfins Jarls enn lagde þungt til Einars Jarlz: .\· Kongen fornam at Thorkell miſsjafnade sin tale* [*talede wlÿgt*] *om jarlene, hand vaar ſtor ven Þ: J: men talede thimſigenn om E‹i›n: J:*

ᛉᚾᚺᛉᛋᛚᚾ *Mismæle:* n: g: Error lingvæ, quum ~~aliquid~~ aliud excidit quam quod loqui instituimus, *J. J: Sagu: Rogvaldur Brvſa son og þeir sätu vid bakellda og rædde sa vm er elldinn kÿnde ad elldevidit take ad þæckaſt, þa mællte Jarl mismæle, og tok ſo til ordz. Þa erum vier fullgamler er þeſser eru brunner; enn hann vilde þad mællt hafa ad þeir være þa fullbakader; og þegar hann fann mælte hann; Ecke hef ek mismæle mælt fÿr ſo ad ek muna/ kiemur mier þad i hug er Olafur Kongur fôstre minn mælte a Stiklaſtodum og eg fann miſsmæle hans at ek ſkÿllda so vidbvast ad eg munda þa ſkamt eiga ulifat ef so bære til eg mælti miſsmæle, kann vera Þorfinnur Jarl sie a lÿfe. .\· Rogv. Bruſaſón och de andre sad hos bagjlden* [*der ſom de bagede |: vermede sig*] *da talede jarlin miſsmaal, och tog ſaaledis till ord; Da ere vi fuldgamle* [*vdleffuuet*] *naar diſſe* [scil; *jldbrande*] *ere wdbrende; men hand vilde det ſagtt haffue, at de vaar da fuldbaget, (fuldvarmet,) och som hand det fornam, sagde hand: Jcke haffuer Jeg fóre talet miſsmaall, saa Jeg kunde det mindis; kommer mig nu det i hu som Ol: K: min foſterfader sagde paa Stikleſtad; och da Jeg fand (actede) hans miſsmaal, at Jeg skulde saa gióre rad for, om det skeede saa at Jeg talede miſsmæle; at Jeg monde da ſtachit haffue i fad uliffuet;* [Notetur hic̀ quam insolens fuerit veteribus illis Heroibus lapsus lingvæ]

ᛘᛁᚢᚴᛚᛅᛏᛅ ᛋᛁᚠ: *ad Miuklæta sig:* verb: humiliare se: *Egl: Arnbiorn hafdi þa ey ſkaplÿnde til ad miuklæta ſig vid kong vm þetta mäl: A: haffde iche sinde til at ÿdmÿge ſig for k. om denne sag.*

ᛘᛅᚦᚱᚾᚴᛁᛅ *Moddrekia:* foem: gen: saccus, ex pelle feræ ita excoriatæ præparatus ut integram animalis formam referat; *en bælg: Egla: Eigill tok vpp moddrekiu eina og bar hanna under hende sier .\· Eigil tog op en divr belg och bar ham vnder ſin haand.* Jbid: *Hann villde hafa moddrekiuna af oſkiptu enn hunn var mindar full af silfre .\· hand vilde haffue belgen om ſunß, hand var i sandhed fuld aff sólff.* ᘓ.

ᛘᛁᚢᚴᛦ *Mugur:* m. g: idem quod *mannmvgur,* multitudo hominum *Kalfur j Ol: S: Oß er vijß osigurinn nema ver ſeum skælegir sealfer radzmennerner, en mvgurinn geÿſiſt framm med einu samþycke .\· Oß er vijs ußeÿer vden vi selff raadzmendene er viß och fornumſtige, men allmuen giffues ſig flux fremm met en samtÿckelighed.*

ᛘᚢᚾᚾᚴᛅᛏ *Munngät.* n. g. domi cocta cerevisia. *Ol: S: Dvaldiſt Ol: K: þar med vm hrid lide synu: Sigurdr Kongur veitte þeim annann huorn dag ſlätur og munngät .\· Sóffuede Ol: K: der om nogen tid med sit folck: Sig: K: gaff dem huor anden dag til bordhold fiſk och melk; men huor anden slacterij och munngad (øll.)*

ᛘᚢᚾᛅᚦ *Munód:* n. g. Luxuries et libido; in vetustiſsimo libello qui est de

non diu poſt morieris. Forſan Thorfinnus Comes cognatus meus adhuc vivit.

ᛘᛁᚢᚴᛚᛅᛏᛅ *ad Miuklæta ſig*, Verb. Humiliare ſe. *Egl. Arnbiörn hafdi þa ej ſkaplynde til ad miuklæta ſig vid Kong um þetta mäl:* Arnbiornus non potuit hoc à ſe impetrare, ut in hoc caſu coram Rege ſe humiliaret.

ᛘᛅᛚᛚᚦ *Molld*, Humus. Hinc *Milldur*, humatus. Aliàs *Milldur* Munificum ſignificat.

ᛘᛅᚦᚦᚱᛁᚴᛁᛅ *Moddrekia*, f.g. Saccus ex pelle feræ ita excoriatæ præparatus, ut integram animalis formam referat. *En Balg: Egla. Eigill tok upp moddrekiu eina og bar hana under hende ſier:* Egillus animalis exuvias de terra levavit, & ſub axillis repoſuit.

Ibid. *Hann vilde hafa moddrekiuna af oſkiptu em hun var reindar full af ſilfre:* Exuvias iſtas ſibi ſoli voluit reſervatas, repletæ enim erant argento.

ᛘᚢᚴᚱ *Mugur* m. g. Idem qvod *Mannmugur*, Multitudo hominum. *Kalfur i Ol. S: Oſs er vijs oſigurinn nema verſeum ſkiælegir ſialfer Radsmennerner, enn mugurinn geyſiſt framm med einu ſamþycke:* Vix potiemur victoria, niſi nos, qvi primarii ſumus prudentiâ utamur, vulgus vero unanimi conſenſu in hoſtem irruat.

ᛘᚢᚾᚦ *Mund*, Manus. Inde *Mundlög*, Malluvium, pelvis. *Mundride*, Anſa intus in clypeo, & *Mundhang*, Trutina ſeu Æqvilibrium.

ᛘᚢᚾᚴᚦᚨᛏ *Mumgat* n.g. Domi cocta cereviſia. *Ol: S: Dualdiſt Ol. K. þar med um hrid lide ſijnu; Sigurdur Kongur veitte þeim annann huorn Dag ad Bordhallde fiska og miolk enn annan huorn Dag ſlätur og mumgat:* Rex Olaus ibidem aliqvantiſper cum ſuis militibus commoratus eſt, Rex vero Sigurdus alternis diebus ipſis piſces & lac, alternis carnes & cereviſiam exhibebat.

ᛘᚢᚾᚼᚦ *Munôd* n. g. Luxuries & libido. In vetuſtiſſimo

mo libello qvi eſt de colloqvio virtutum & vitiorum. *Ef þu lifer at omilldum munódum þa muntu liggia under eilyfum bruna:* Si vivis ſecundum immitem luxuriem ſubjacebis æterno ardori. Ibid. *Fyrer hui lifer þu ej ad munód þine:* Cur non vivis ſecundum tuam libidinem?.

Munódlife, n.g. Luxurioſa vita. Ibidem: *Litil er ſtund munódlifis, enn fyre þad tyner margur Eilijfu lijfe:* Brevis eſt hora libidinis, ſed propter eam multi perdunt vitam æternam.

ᚠᚢᛏᛅ *Muta* f.g. Munus, donum de qvo in Proverbio: *Mutan bleiter ſteinimn*, Munere liqveſsit lapis. Ad eum refertur, qvi donis inhians, ſeveritatem primum præ ſe fert, accepto autem munuſculo paulatim miteſcit.

Huc antiqvum Rythmum adſcribere libet.

Fer her ej fotſpar. It exercitus non parcus pedis.

Fóckum vier bróckum met ſtóckum, Currimus, ſaltitamus cum fuſtibus.

Under grund og yfer Lónd, Subter terram, perq; Regiones.

A Eykium ſo feykium vier reykium. In Eqvis ſic eruimus fumos ſemitarum.

Vindur blindar vogsmd. Ventus obſecat ſinus.

Vókum vier tókum vid rókum. Vigilamus recipimusqve madidos.

Hriller illa hrijdgóll. Male diſcutit [illos] turbinum ſævitia.

Hreppum vier ſleppum af greppum. Nautæ, homunculis privamur.

Gull er Grams muta. Aurum, regium eſt munus.

Geymdu þad Ruta. Obſerva hæc Scriba.

Suo kuadu Meyar under ſkalld hreidar Skuta. Sic cantillârunt virgines ſub rupe montis Sciallbreidæ.

Hoc

Colloquio Virtutum et Vitiorum, *Ef þu lifer at omilldum munðdum þa muntu liggia vnder eilifum brunna;* Si vivis secundum immitem luxuriem subjacebis æterno ardori: Ibid: *Fÿrer hvi lifer ej ad munðd þinne,* Cur non vivis secundum tuam libidinem.

Munðdlife n. g. luxuriosa vita ibid: *Litil er stund munðdlifis enn fÿre þad tÿner margur eilÿfu lÿfe:* Brevis est hora libidinis, sed propter eam multi perdunt vitam æternam.

Mvta] foem. gen. munus, donum, de quo ⌞in⌟ proverbio: *Mvtan bleiter ſteinnum;* .\· Munere liqveſcit lapis. Vide infrà, in ult. plagula ad ſignum ♀ M.

Mvta f. g. munus, donum. de quo in proverbio, *Mvtan bleiter ſteininn* .\· Munere liqueſcit lapis, ad eum refertur, qui donis inhians, ſeveritatem primùm præ ſe fert, accepto autem munuſculo paulatim mitescit.

Huc antiquum rÿthmum adſcribere libet.

Fer her ei fötspar
It exercitus non parcus pedis.
fóckum wier brðckum med stðckum
currimus, saltitamus cum fustibus
wnder grund og yfer lónd
subter terram perque regiones
a eÿkium so feÿkium vier reÿkium
in equis hic eruimus fumes semitarum
Windur blindar wogſund
Ventus obcoecat ſinus
Vðkum vier tðkum vid rðkum
Vigilamus recipimusque madidos
huiller jlla brijdgðll
male diſcutit [illos] turbinum sævitia
hreppum, vier ſleppum af greppum
nactæ, homunculis privamur.

Gull er grams mvta
Aurum regium est munus.

Geymdu þad rvta
Observa hæc scriba
Svo kvadu meyar vnder Skialldbreidar skvta.
Sic cantillârunt virgines sub rupe montis Scialldbreidæ.

Hoc genus rythmi *Trollaſlag* [.\· saxicolarum sive sagarum modum] vocarunt nostri antiquiores, eò quòd à sagis prædicto loco primò editum et auditum sit.

N. ᚾ

ᚾᛅᚦᛏᚱ *Nader* – f: g. pl: n. quies, *Gretl: Vænte ek þier meigid sofa j nädum*

Hoc genus Rhythmi *Trolla ſlag* [Saxicolarum ſive Gigantum modum] vocârunt, eo qvod à Sagis prædicto loco primo editum & auditum ſit.

Alii Rhithmum hunc ſic legunt.

Under grund, yfer ſand. Sub regionem, ſuper ſabulũ.
Eikium vier feikium med reykium. Naves ventilamus cum fumis ſpumæ.
Fer her i fotſpór. Inſiſtit agmen veſtigiis.
Flockum vier brockum med ſtockum. Catervatim curſitamus per trabes.
Vindar blinda vogſund. Venti occæcant pelagi fretũ.
Vockum vier tockum vid Rockum. Procellis recipimꝰ undas in nos.
Hryllemm ſylla hrydgauſt. Horrentes pagularum nimbos.
Hreppum af greppum vier ſleppum. Reportamus, ſed piſciculis deſtituimur.

Volunt carmen eſſe Nautæ cujusdam periclitantis in mari.

Eik ſ.g. Quercum notat, metonymicè pro Navi ſumitur.
Eiker verò in N. m.g. Jumentum qvodlibet qvod trahit currum, à verbo *Eg ek*, Currum traho. Eqvus etiam qvandoq; *Eikur* dicitur.
Her Agmen, intelligit agmen focarum, qvæ naves inſeqvi ſolent, ubi naufragii ingruit periculum.
Vok, Hiatus in aqva aut glacie, propriè ruptura unde liqvor profluit, unde *Blodvaker*, Vulnus unde ſangvis fluit. Et *at voka blod*, Sangvinem elicere.
Roka, eſt unda ſurſum à ventis diſperſa, Unde *Rakur*, madidus & ſubhumidus.
Greppur Poëtam denotat, ſed hic piſciculos denotare videtur. Unde illud: *Ad ſækia greppin i kreppin:* qværere piſciculos ad ventriculum.

N.

ᛘᚦᛁᚱ *Nader* ſ.g. pl. n. Quies. *Gretl: Vante ek þier meigid*

meigid ſofa i nädum fyrer Berſerkiunum: Puto vos qvietè dormire poſſe ſine metu à Berſerkis.

ᛖᚠᚱᛁᚴᚦᛁ *Näfrende* m.g. Prope ſangvine junctus. *Hann er minn näfrende:* Eſt mihi ſangvine junctus.

ᛖᚠᚴᚠᛁᛒᛏᛅ *Nafngiptur* f.g. pl. n. Dignitatis nomina alicui à Rege communicata: *Þor: i Eglu: Muntu räda Kongur nafngiptum vid mig og veitſlum Þijnum:* In tua poteſtate eſt, ô Rex mihi pro lubitu titulos & dignitates conferre.

ᛖᚱ *När* m.g. Cadavera hominum. *Ol. Har. S: Rafn ſleit af när beitu.* Corvus diſcerpſit à cadavere bolum. Idem: *Rafn etur af näe beitu:* Corvus edit de cadavere concepto vel facto. *Arnor Jarla Sk: Gerla ſa eg ad grijnde, grär Ulfur ad nä ſaarum:* Vidi lupum ridere, vulnerata ubi vidit corpora.

ᛖᛏᛏᛅᚱ ᚦᛁᚴ *Nättar Þel* n.g. Noctu. *Gretl: Hann kom til Gilsbacka a nättar Þele:* Venit noctu ad Gilsbakka.

ᛖᚢᚦᛅ *Naudur* m.g. Gravis aliqva neceſsitas. *Þorf. i Gretl: Aldrej fæ eg launad Þier Þinn velgiorning ef Þig ſtendur einiginn naudur:* Nunqvam poſſum beneficia tua remunerari, niſi in periculis conſtitutus fueris.

ᛖᚢᚦᚢᚴᚠᛅᚱ-ᛋᛁᛏ *Naudungar-ſæt*, Coacta reconciliatio. *Egla: Þorolfur ſuarar ſkiött ad hann vil ongva naudungar-ſætt taka af Konge:* Thorolfus reſpondit citò, qvod nullam coactam reconciliationem à Rege accipere velit.

ᚾᛁᛋᛅ *Neiſa* f.g. Ignominia. *Ol: S: Hefur madur ſa Þier neiſu giorva og Þijnu lide:* Vir hic ignominiâ, & te & exercitum affecit.

ᚾᛁᛘᛅ ᛋᛏᛅᚦᛅᛅ *ad Nema ſtadar*, Siſtere gradum. *Gretl. Husfreya nam ſtadar a golbinu og ſpurde huorjum hann fagnade ſo alvarlega:* Uxor in pavimento gradum ſtitit, & qvæſivit ob cujus adventum tantopere lætaretur.

ᚾᚦ

fÿrer berſerkiunum .\· Jeg meener ÿ maa ſoffue i rolighed for berſerkerne.

ᚴᛅᚠᚱᚾᚴᚦᚾ *Näfrænde,* m. g: prope sangvine junctus; *Hann er minn näfrænde .\· Hand hórer mig nær till.*

ᚴᛅᚠᚴᚠᛁᛒᛏᚢᚱ *Nafngiptur* f. g: pl. n: dignitatis nomina alicui à rege communicata: *Þor: j Eglu: Muntu räda kongur nafngiptum vid mig og veitſlum þynum .\· Du konge raader for din værdighedz naffngiffter mig til hande och din forlæninger*

ᚴᛅᚱ *När:* m. g: cadavera hominum *Ol: Har: s: Rafn sleit af nä beitu.* .\· Corvus diſcerpsit à cadavere bolum; idem *Rafn etur af nä *getnum*[1] .\· Corvus edit de cadavere concepto .\· facto.

ᚴᛅᛏᛏᛅᚱ ᚦᚾᛚ *Nättar þel:* n: g: noctu: *Gretl: Hann kom til Gilsbacka a nättar þele. Hand kom der om natten.*

ᚴᛅᚢᚦᛦ *Naudur* m. g. gravis aliqua neceſsitas: *Þorff: j Gretl: Aderi fæ eg launad þier þinn velgiorning ef þig ſtendur *einginn*[2] *naudur: .\· Aldrig kand Jeg betale dig din velgierning om dig ſtaar ingen ſtor nod* |: *om du kommer iche vdj fare at ſtaa.*

Naudungar sætt. coacta reconciliatio. *Egla: Þorolfur svarar ſkiött ad hann vil ongva naudungar sätt taka af konge .\·* Þ: respondit cito quod nullam coactam reconciliationem à rege accipere velit.

ᚴᚾᛁᛋᛅ *Neisa* f. g. ignominia. *Ol: s: Hefur madur fä þier neiſa giorva og þÿnu lide .\· Den mand haffuer dig haanhed giortt och dit folck eller led*

ad Nema stadar; sistere gradum; *Gretl: Husfreÿa nam ſtadar a golbinu og spurde huorjum hann fagnade ſo alvarlega .\· Hóſtruen bleff ſtille ſtaaendis paa gulffuet, och ſpurde huem hand fauffnede saa allvorligenn.*

[1] *getium* [2] *eingium*

ᚾᛁᚦ *Nid:* n: g; spurca poësis, qualis apud Latinos, Martialis, Catulli et consimilium: rhÿt: *Minſt er frÿd su mærdar smïd, margan tid ad yrkia nïd:* Minime est pulchra, ista poësis; multoties edere obſcoena .\· carmina.

ad Nyda nockurn .\· obſcoenis vel infamibus cantilenis aliquem lædere; *Gr: monnum þotti illa er hann nidde Haflida bonda .\· Dette tóckte folch jlde at hand qvad slemme vijſer om H. bonde.*

Nydſkaar, adj: promptus ad tales cantilenas et aliam infamem poeſin. *Hallfr: S: Hallfredur var ſkalld þegar a vnga alldre og all nidſkär .\· H: var ſkald strax i sin vnge dage och meget gierne till at qvedde slemligenn.*

Nyd: item dira imprecatio. *Egla: Eigill Skallagrimſſon riſte nÿd Eirÿcke Konge:* \· *Egill Skaldagr: ſón rÿstede forbandelſe mod Erick Kong:* modus et formula ibidem ut sequitur: *Han tok j hond sier heſle ſtong og giek framm a bergnos eina þa er viſse til landz vp, Þa tok hann hroßhofud, og veitta þar formäla og mællte svo; Hier ſet eg vp nidſtong og snÿ eg þessu nÿde a hond Errÿke Konge og Gunnhillde: Snÿ eg þeſsu nÿde a landvættir þær er þetta land byggia so ad allar fare þær a villa vega, ad einge hitte sitt jnne fÿr enn þær reka vr lande Eirÿk Kong og Gunnhillde: Epter þad ſkaut hann nidur ſtonginne j biargrifu eina og let þar ſtanda: Hann ſnere hoffde land vp enn reÿſt rvna‹r› a ſtonginne og sagde þar þennann formäla* |: *Hand tog ſig i haand heſelſtang och gich frem for en biergnæs som viſte op till landit, Da tog hand horßhoffuet* (cranium equæ) *och giorde dette fortale: Her opſeter Jeg nÿdſtang och vender Jeg dette nÿd* (imprecation) *thill hande Eirik Kong och Gunnhilld, vender Jeg dette nÿd paa lande vætter de ſom boe i dette land, saa de alle fare wviße veÿer (vilde veÿe) och ingen kunde finde ſin bolig fór end de driffuer aff landet K: Erik och*

ᚾᛁᚦ *Nid* n. g. Spurca Poësis qvalis apud Latinos Martialis, Catulli & consimilium. *Rhyt: Minst er frid su mærdar Smid, margann tid ad yrkia nid:* Minime pulchra est ista Poësis, multoties edere obscæna, i. e. obscæna carmina.

ᚾᛁᚦᛅ ᚾᛅᛘᚢᚱᚾ *ad Nijda nockurn*, Obscænis vel infamibus cantilenis aliqvem lædere. *Gr: Monnum þotti illa er hann nidde Haflida bonda:* Malè omnes habebat, qvod obscæna carmina de Haflido cantaret.

ᚾᛁᚦᛋᚴᛅᛅᛦ *Nijdskaar* Adject. Promptus ad tales cantilenas & aliam infamem Poësin. *Hallfr: S: Hallfredur var skalld þegar a unga alldre og all nidskaar:* Hallfredus statim ab ineunte ætate Poëta erat, & proclivis ad spurca cantanda.

ᚾᛁᛁᚦ *Nijd* item Dira imprecatio. *Egla: Eigill Skallagrimson riste nijd Eiryke Konge:* Egillus Skallagrimus in Ericum Regem diras imprecationes incidebat. Modus & formula ibidem seqvitur: *Hann tok i hönd sier heslestong og gieck framm a Bergnos eina þa er visse til Lands up, þa tok hann hrosshofud, og veitte þar formäla og mællte suo; Hier set eg up nidstong og snij eg þu nijde a hond Eryke Konge og Gunnhillde: Snij eg þessu nijde a Landvætter, þær er þetta Land byggia so ad allar fare þær a villa vega, ad einge hitte sit Inne fyr enn þær reka ur Lande Eiryk Kong og Gunnhillde: Epter þad skaut hann nidur stonginne i Biargrifu eina og let þar standa: Hann snere höfde ä land up enn reyst Runar a stonginne og sagdi þar þennann formäla:* Manu baculum corylinum apprehēdit, & in promontorium qvoddam qvod terram spectabat ascendit, deinde cranium eqvinum arripuit, inqviens: Heic pono baculum imprecatorium & imprecationes meas adversus Regem Ericum & Gunhildam dirigo. Hanc imprecationem in lares hujus terræ dirigo, ita ut omnes incertis sedibus vagentur, nec qvisqvam eorum suas domos inveniat anteqvam

Regem Ericum & Gunhildam ejecerint. Hinc baculum imprecatorium in ruinam montis adegit ibiq; reliqvit. Sed caput eqvinum verſus terram dirigebat, ipſi vero baculo Runas incidebat, hac præmiſsâ præfatione. Paulò poſt Ericus omnibus factus eſt inviſus & aufugit.

ᚾᛁᚦᛁᚾᚴᚢᚱ *Nidingur*, Contemtus, infamis. *Egl: Vertu huors mans nidingur ef þu þorer ej at berjaſt:* Omnibus eris contemtus & infamis niſi in arenam pugnaturus mecum deſcenderis.

Nidingur eſt etiam inhumani alicujus ſceleris patrator in Hiſtoria Ol: Tryggonis; Stefnerus Iſlandus ejusdem Regis aulicus objicit Sigvaldo Comiti proditionem mordaci hoc Rhithmo: *Mun kat eg nefna nær mun ek ſtæfna nidurbiugt er nef ſem a Nidinge þeim, ſa er Svein Kong ſveik ur Lande og Trygguaſon ä tälar drö:* Hominem poſſum nominare & ſatis accuratè deſcribere, naſo adunco, qvemadmodum fuit ille qvi Svenonem Regem regno fallaciis excepit & Olaum Tryggeſonium decepit.

ᚾᛁᚦᛁᚾᚴᚢᚱᛅᛒᚢᚴ *Nidingskapur* m. g. Nefandum ſcelus. *Ol: S: Har: Son: Ydur var heitid fride og Riettar bötum af Knytlingum em nu hafe þier anaud og þrælkan og þar med ſtorgläpe og nidingskap.* Canuti leqvaces vobis pacem & juſtitiam promiſerant, ſed jam labores & gravamina ac nefanda ſcelera obtinuiſtis, qvod ſanctum Olaum Regem occidiſtis.

ᚾᛁᚦᛁᚾᚴᚢᚾᛁᚱᚴ *Nidingsverk* pl. n. Deteſtanda ſcelera, enumerantur in codice.

ᚾᚦᚴᛁᛚᛚᚦ *Nidgiolld*, n. g. pl. n. Mulcta talium ſcelerum. *Egla: Eigil ſagde: Nu mumum vier færa Konge Skatt þam er vier hofum vidtekid; em þad ſkalltu vita Jarl, ad þetta fie er miklu minna em Kongur þikiſt hier eiga, og er þad þo ej talid þad er ham mun kalla at þier eigid ad giallda epter Sendemenn Kongs nydgiolld er menn ſeigia þier hafid drepa latid:* Ecce

Regi

*Gunnhilld; Effter det ſhiód hand ſtangen neder i en bierg ryffue och lod der ſtaa: Hand vendte horßhoffuedt op till landet, men ryſtede *runer*[1] *paa ſtangen och sagde der denne fortall:* [*stackit der effter bleff Erich meget hadelig aff alle och rómte aff landet*.

Nidingur, contemptus, infamis: *Egl: Vertu huors mans nidingur ef þu þorer ei at beriaſt .\· Du ſhallt vere huer eniſte mandz haanhed och foractelſe, om du tór iche at ſlaes med mig*.
Nidingur; est etiam inhumani alicujus sceleris patrator in Hiſtoria Olai Tryggonis; Stefnerus Jſlandus ejusdem regis aulicus objicit Sigvaldo comiti proditionem mordaci hoc rythmo: *Munkat eg nefna nær mun ek ſtefna, nidurbiugt er nef sem a nidinge þeim, sa er Sven Kong sveck vr lande og Tryggvaſvn ä tälar drö .\· Mundkaad Jeg neffner nær Jeg mon rame, nederſludendis er hans næf lyg sem paa niding som Svend Kong svygede vdaff landett och Thryggieſónn bedrog |: Ol: K. Tryggveſónn*.

Niding ſkapur. m. g: nefandum scelus: *Ol: S: Har: ſon: Ydur var heitid fride og riettar bötum af Knytlingum enn nu hafe þier anaud og þrælkan og þar med ſtorglæpe og nidingſkap. .\· Eder vaar loffuet fred och rette bóder aff Knittlingerne, men nu haffuer i* gravamina *och thrældom, och der till med ſtor ſkendegierninge och nydingzſkab. (at i slog S: Oluff Kong ihiell*.

Nidingß verk. pl: n. detestanda scelera, enumerantur in codice.

Nydgiolld: N. g: pl. n. mulcta talium ſcelerum. *Egla: Eigil sagde: Nu munnu vier færa konge ſkatt þann er vier hoffuin vidtekid, enn þad ſkalltu vita jarll, ad þetta fie er miklu minna enn kongur þikiſt hier eiga og er þad þo ei talid þad er hann mun kalla at þier eigid ad giallda epter sendemenn kongß nydgiolld er menn seigia þier hafid drepa lätid .\· Nu monne vij*

[1] *wvæn*

fóre till kongen denne ſkatt som vi haffuer annammet, men dette ſhall du vide jarll at dette fæ er meget mindre end det ſom kongen tÿckis her eÿe, och er dog iche regnet, som hand mon holde at ÿ eÿger ad gielde for kongens sendebud nÿdgield [*sesellmens mulct*] *sem folch ſiger i haffue ladet dræbe.*

ᚴᛁᛚᚾᚴᚦᛁ *Nilenda:* foem. gen. novum, inſolens. *Gretl: Þad þötte monnum nÿlenda: \· Det tócte vere nÿ skik, wvanligt.*

ᚴᛁᚨᛋᚴ *Nioſn* f. g: *speÿdere Ol: S: Giek einge nioſn fÿre honum fÿr enn hann komm j Þiors ä .\· Der gick entet rócte eller spór for hannem fórend hand kom i Thiors ä.*

ad Nioſna, verb. *at bespeÿde, Fielagar hans hofdu niðßnad vm ferder hans .\· Hans stalbródre haffde beſpeÿdet om hans reyſe.*

ᚴᛁᚢᛁᚱᛉᚾ *Nivirke:* n. g. recens factum. *Ol: S: Sÿdan gröfu þeir lÿkid indur a sandmel þen er þar var og biuggu þar vm so ad ej ſkÿllde þar nÿvirke a ſiä .\· Siden groff de lÿget neder i den sandbake som der var och flÿde der om, saa at det ſhulde iche siunis nÿßgiordt.*

O: ᚨ

ᚨᛁᚠᛚᛁᛏᛋᛁᛘᛦ *Oaflatſamur:* adj: *den ſom iche gierne vill lade aff det ſom hand haffuer begÿnt: Gr: var oſvijfur og oaflatſamur .\· Hand waar raſende och wafladſom.*

ᚨᛁᛚᚦᛁᚱ ᚠᛚᚨᛉᛉᛦ *Oalldar flockur,* latronum agmen: *Sÿgurdur j Ol: S: Knvtur Kongr bad ÿdur standa j mote og rekaſt af hondum oalldarflocka slÿka: Kn: K: bad eder ſtaa emod, och bortdriffue saadan ranßfolck (róffuere sellſhab)*

ᚨᛁᚱᚾᚴᚴᚾᛚᚾᚠᛦ *Oarennelegur* adj: haud inexpugnabilis, *Niäla: Var þeirra flockur oarennelegur .\· Deris selſhab vaar ond at sóge.*

Regi jam offerimus pecuniam qvam accepimus, ſed hoc ſcias mi Comes, qvod hæc pecunia minor multò ſit, qvam iſte reditus qvem Rex ſperat, neq; hic computatur, mulcta illa ſceleſta qvam vos Regi debetis, ob nuncios Regios, qvos omnes dicunt vos occidiſſe.

ᚾᛁᛚᛁᚾᚦᛅ *Nilenda* f.g. Novum inſolens. *Gretl: þad þötte monnum nylenda:* Videbatur novum & inſolens eſſe.

ᚾᛁᛅᛋᚾ *Nioſn* f.g. Proditio. *Ol. S: Gieck einge nioſn fyre honum fyr enn hann* kom *i þiörs ä:* Nulla ante ipſum præceſsit fama aut rumor anteqvam perveniret ad Thiorſa.

ᚾᛁᛅᛋᚾᛅ *ad Nioſna* verb. Inqvirere, olfacere. *Fielagar hans hofdu nioſnad um ferder hans:* Socii ejus de itinere ejus aliqvid olfecerant.

ᚾᛁᚢᛁᚱᛉᛁ *Nivirke* n.g. Recens factum. *Ol. S: Sijdan gröfu þeir lijkid nidur a ſandmel þeim er þar var, og biuggu þar um ſo ad ej ſkyllde þar nivirke a ſiä:* Funus in arenis tumularunt & locum ita complanarunt, ut nullus animadvertere poſſet qvempiam ibidem nuper tumulatum.

O.

ᚮᛅᚠᛚᛅᛏᛋᛅᛘᚢᚱ *Oaflatſamur* Adject. Qui non facile ab inceptis deſiſtit. *Gr: var oſvijfur og oaflatſamur:* Gr: non regebatur ſanis conſiliis, & ab incepto dimoveri non potuit.

ᚮᛅᛚᛚᚦᛅᚱ ᚠᛚᛅᚴᚴᚢᚱ *Oalldar-flockur*, Latronum agmen. *Sigurdur B. i Ol. S: Knutur Kongur bad ydur ſtanda i mote og rekaſt af hóndum oalldar-flocka ſlijka:* Rex Canutus juſsit ut reſiſteretis & agmen ejusmodi latronum expelleretis.

ᚮᛅᚱᛁᚾᚾᛁᛚᛁᚠᚢᚱ *Oärennelegur* Adject. Haud expugnabilis. *Niäla: Var þeirra flockur oarennilegur:* Agmen eorum erat inexpugnabile.

ᚼᛒᛁᚴᛚ *Obyll* Adject. Inhumanus, intractabilis.

ᚼᛒᛁᚴᚠᛁᛅᚱᚾ *Obilgiarn* Adject. Indubiè audax. *Gretter: Illt er ad eggia obilgiarnann:* Non benè incitatur ille qvi audax eſt.

ᚼᚦᛅᚦᛅ ᚠᛁᚾᚾ *Odäda menn,* Qui mortem facinore aliqvo promeruerunt.

ᚼᚦᚧᚴᛚ *Odæll* Adject. Immoriger. *Gretl: Ammann ſon ättu þau er Gretter hiet, hann var kalladur odællmiog i upvexte ſinum, faataladur og oþijdur bæde i ordum og tiltektum:* Alium habuerunt filium, Gretterum nomine, qvi in adoleſcentia petulans erat, paucorum verborum, dictis ac factis intractabilis.

ᚼᚦᚦᚢᛁᛏᛁ *Oddvite* m. g. Primus in acie. Interim tamen qvemlibet hominem perfectum ſignificat. *Kalfur i Ol. S: Suo megu vær til ætla, þo at Ol: hafe ej lid mikid hia her þeim er vær hofu þa er þar oruggur oddvitinn og mun allt lid hans væra honum trygt til fylgdar.* Interim perpendendum, qvod licet Olaus haud magnum habeat exercitum reſpectu noſtri, Ducem tamen habet animoſum, & totus exercitus ipſi fidus eſt & ad imperata promptus.

ᚼᚦᚼᛉᛉᛁ *Othocke* m. g. Deſpectus. *I J: S: Kongur lagde a Magnus Jarl oþocka mikinn:* Rex ipſum Magnum Comitem contemnebat, nec ipſi favebat. Inde: *Oþockadur* Adj. Inviſus, ingratus. *Hann var miog oþockadur af lands folkinnu:* Incolis erat inviſus.

ᚼᚦᚬ *Odur* Adj: Inſanus. *I J. S: Þad var einn odur madur vard laus ur bondum og hliöp at Rogv: Jalle og greip til hans ſuo faſt, at Jarlinn ratade miog ſua til falls:* Quodam tempore inſanus vincula fregit, & in Rógvalldum Comitem irrupit, eumq; tantâ violentia corripuit ut vicinus eſſet caſui.

ᚼᚦᚱᚼᛁᚴᚠᚬ *Odreingur* m. g. Nullius virtutis, improbus vir. *Gretl: Illt er odreingium lid ad leggia:* Malum eſt improbis aut ingratis opem ferre.

ᚼᚦᚢᚬ *Odur* Adject. Ira percitus. *Gretl: Aſmundur hliöp*

ᚪᛒᛁᚱᛚ *Obÿll*: adject: inhumanus, intractabilis: *wbillig, vbellruven.*

ᚪᛒᛁᚱᚴᛁᚱᚴ *Obilgiarn:* adjectivum: indubiè avdax: *Gretl: Jllt er ad eggia obilgiarnann* :| *Det er ont at framegge den ſom er offuerdriſtig.*

ᚪᚦᚪᚦᚪ ᛉᚾᚴᚴ, *Odäda menn; wdadiſke mendt.*

ᚪᚦᚾᚱᚱ *Odæll,* immoriger: *Gretl: Annann son attu þau er Gretter hiet, hann var kalladur odæll miog j vpvexte sÿnum, fätaladur og oþydur bæde i ordum og tiltektum .\· Anden són haffde de som hed Gretter, hand var kallad meget ballſtÿrig i sin opvext, faatalendis och wtechelig baade wdj ord och atfærd.*

ᚪᚦᚦᚢᛁᛏᚾ *Oddvite*. m: g: primus in acie: interim tamen quemlibet hominum præfectum significat: *Kalfur j Ol: S: Suo megu vær til ætla, þo at Ol: hafe ei lid mikid hia her þeim er vær hofum þa er þar oruggur oddvitinn og munn allt lid hans wera honum trÿgt til fÿlgdar .\· Saa maa vi tenche dog Oluff haffuer iche meged led imod denn her at regne som vi haffuer, da er der frimodig hóffuitzmand, och mon alt hans folch wera hannem tro och fólgactig:*

ᚪᚦᚪᚱᚴᚾ *Oþocke:* m. g: despectus *J: J: S: Kongur lagde a Magnus Jarl oþocka mikinn .\· K: lagde paa ham wgunſt och foractelſe*

Oþakadur. adj: invisus, ingratus: *Hann var miog oþackadur af landz folkum: \· Hand vaar meget wtocket aff landz folchett.*

ᚪᚦᛦ *Odur,* adj: insanus: *J J: S: Þad var einn dag at einn odur madur vard lauß vr bondum og hliop at Rogv = Jalle og greup till hans suo fast, at jarlinn ratade miog sua till falls: \· Det vaar en dag at en gallmand bleff lóß aff baanden och lób till R: J: och fatede hannem ſaa faſt at jarlen snuſede meget til at falde.*

ᚪᚦᚱᚾᛁᚴᛦ *Odreingur;* m: g: nullius virtutis, improbus vir, *Gretl: Jllt er odreingium lid ad leggia:* Malum est improbis avt ingratis opem ferre.

ᚪᚦᚢᚱ. ⌞*Odur*⌟ ira percitus, *Gretl: Aſmundur hliop þa vp ödur og vilde lioſta*

*hann med stafnum .\· Aſm: sprang da op *galvred*[1] *och wilde sla hannem med staffin*

ᛋᚦᚢᚱᚠᛏ *Oþurft* f: g: quasi obsentia, quum unius alteri verbis obest: *B: manna: S: Hefur þu Odde sÿne mÿnum till oþurftar lagt j þeſsare grein .\· Du haffuer Otte min sónn till wgaffn taled i denne sag* (offuisti ipsi in hac cavsa)

ᛋᚾᛚᛚ *Oæll* adj: non alendus: *Gragaas: Þad metſt fÿrer meÿre saar ef madur sker tungu vr manne, edur ſtijngur vt auga mans, brijtur tennur, sker af mane nef edur eÿra, suo giellding og klämhogg vm þiö þver, Er madur oæll til domz fÿre oll hin meÿre saar: .\· Det actis for ſtórre ſaar om mand ſheer tungen udaff mand eller ſtunger hans øÿe ud, brÿder tænder, skeer næße aff mand eller øre, saa lÿge vdſkaarning* (castratio) *och nÿddhug thuers offuer rumpen,* obſcoenus ictus per clunes medios *Er mand oæll .\· mand ſhall icke giffue hannem mad, eller faae mad med hannem, eller tage ham til herbergs, thill der gaar dom offuer for alle de ſtórre saar.*

ᛋᚾᛁᚱᚢ ᛘᛋᚦᛦ *Oeÿru madur, þerlamenterer: Gretl: Aſm; quad hann oeÿrumann verda munde: Aſm: sagde hand monne bliffue wfredſom compan.*

ᛋᚠᛋᚠᚴᛋᚦᛦ ᚴᚱᛋᚠᛏᛦ *Ofagnadar kraptur* m. g: mali sp: efficacia *Gretl: Enn þui var meire ofagnadar kraptur med Gläm enn med fleſtum apturgongu mon‹n›um at hann mælte .\· Diß meere dióffuelſhab var met Gläm end med andre fleſte gengangere at hand talde.*

ᛋᚠᛋᚠ ᚢᛚᛁᚠᛏ *Ofaguligt* adv: male tornatum. *Ol: Trÿ: s: S: Þar var þa allt fornt vm giætte, hurda jarn rÿdgud, og alt helldur ofaguligt .\· Der vaar da alt som actit om dórren, dórrejern, rÿſter och altingeſt helder uſmÿkeligt, ilde purgirt.*

ᛋᚠ ᚠᛁᛋᚱ *Of fiär* subst: unius ferè hujus terminationis abundantia opum, *Egl: Herjudu þeir og feingu offiar .\· De hæriede róffuede och fich offuermaade meget godz och pendinge.*

[1] *gallvured*

Þa up ödur og villde liöſta hann med ſtafnum: Aſm. ira percitus ſurrexit, atq; illum baculo petiit.

ᚼᚦᚢᚱᚠᛏ *Oþurft* f. g. Nocumentum, qvum unus alteri verbis obeſt. *Band. man. S: Hefur Þu Odde Syne mijnum til oþurftar lagt i Þeſſare grein.* Tu Otto offuiſti in hac cauſa filio meo.

ᚼᚾᛚᛚ *Oæll* Adject. Non alendus. *Gragaas. Þad metſt fyrer meyre ſaar ef madur ſker tungu ur manne, edur ſtijngur ut auga mans, brijtur tennur, ſker aff manne nef edur Eyra, ſuo giellding og klämhogg um Þiö Þuer, er madur oæll til Doms fyre oll him meyre Saar.* Magna vulnera cenſentur, ſi qvis lingvam amputaverit, oculum exulum extruſerit, dentes excuſſerit, naſum aut aures amputaverit, ſic & caſtratio, & obſcæni per medios clunes ictus. Qui talia perpetraverit erit Oæll, id eſt, neq; hoſpitio excipietur ab aliqvo, neq; victus ipſi ſuppeditabitur, neq; in converſatione cujusqvam erit, donec ſententia lata fuerit.

ᚼᚺᛁᚱᚢ ᛘᚬᚦᚴ *Oëyrumadur* Inqvietus. *Gretl: Aſm: qvad hann oëjrumadur verda munde:* Aſmundus dixit ipſum futurum hominem inqvietum.

ᚼᛘᚬᛘᚢᚦᚬᚱ ᛉᚱᚬᛒᛏᚴ *Ofägnadar kraptur* m. g. Mali ſpiritus efficacia. *Gretl: Enn Þui var meire ofagnadar kraptur med Gläm enn med fleſtum apturgongu mönnum at hann mællte:* Eo majore ſpiritu Diabolico præditus erat Glamus, qvod loqvebatur, id enim inſolitum erat apud alios ejus generis.

ᚼᛘᚬᚠᚢᚴᛁᚴᛏ *Ofäguligt* Adv: Male tornatum. *Ol. Try: S: S: Þar var Þa allt fornt um giætte, hurda-jarn rydgud, og allt helldur ofäguligt:* Circa januam omnia erant deſolata, cardines rubigine obductæ & omnia valde incompta.

ᚼᛘ ᛘᛁᚬᚱ *Of fiar* Subſt: Unius ferè hujus terminationis, abundantia opum. *Egl: Herjudu Þeir og feingu offiar.*

fiär. Expilabant rapinis ac multas opes & divitias acqviſiverunt.

ᛅᚠᚠᛅᚱᛋ *Offors* n g. *Barde i Gretlu: Nu giengur ur höfe offors þitt:* Jam temeritas tua modum ſuperat. *Of* ſignificat propriè omne nimium.

ᛅᚠᛁᚱᛅ *Ofæra* f.g. Vitæ periculum. *I J. S: Jarl bad þa hafa ſig ej i ofæru:* Comes juſsit ne temerè ſe periculis exponerent.

ᛅᚠᛚᛅᛏᛁ *Oflæte* com.g. Affectator elegantiæ in veſtitu & moribus, dicitur tàm de viris qvàm de mulieribus. *Wyglund S: Gunnlaugur var oflate mikil.* Gundlaugus erat magnus affectator elegantiæ in veſtitu & moribus.

Hallfr. S: Dötter þeirra hiet Kolfinna, hun vaar vær kona og oflate mikill: Illorum filia Colfinna vocabatur, illa erat formoſa & valdè elegans.

ᛅᚠᚴᛅᛘ *Ofnam* n.g. Damnum, detrimentum, amiſsio. *Haralldur K. i Eglu: Hann mun verda ad ſkada nockrum þeim monnum er os mun þikia ofnam i ef hann naer:* Ut nobis videtur, qvibusdam erit detrimento ſi in eos inciderit, jacturam magnam faciemus.

ᛅᚠᛅᚱᛋᛁᚴᛅ *Oforſynia* f.g. Inconſideratum aut inconveniens factum. *Bua S: þad ma heita mikil oforſynia er þeßer tveir menn hafa hyngad komur ſynar:* Valde inconveniens videtur qvod hi duo huc veniant.

ᛅᚠᚱᛅᚦ *Ofrad* n.g. Præſumtio. *Þorbiorg i Gret: Ofrad mun ydur verda þad isfirdingum at taka Gretter aff lijfe.* Magna præſumptio vobis Isfiordenſibus erit Gretterum vitâ privare.

ᛅᚠᚱᛁᚴᚴ *Ofrijnn* Adj. vel *Ufrijnn*, Torvus aſpectu. *Ol. Sog: Ulfur J: veitte allkappſamlega og var hinn kataſte Kongur var famælugur og helldur ofrynn.* Ulfo hoſpites magnificè tractabat & lætiſsimus erat omnium, ſed Rex ſermonis erat parcus, & vultu torvo. *Ofrynlegur* Adject. Male videns. *Ol. S: Suein dreymde þor: helldur ofrynlegann og dapurlegann.*

Sveno

ᚬᚠᚠᚬᚱᚾ *Offors* n. g: temeritas: *Nu giengier vr hófe offors þitt .\· Nu gaar offuermaade din offuerdaadighed.*
Of significat omne nimium.

ᚬᚠᚧᚱᚬ *Ofæra* f: g: vitæ periculum. *J J: S: Jarl bad þa hafa ſig eÿ i ofæru. J: bad dem iche giffue ſig daarligenn i liffs fare.*

ᚬᚠᛘᛏᚧ *Oflate:* comm: gen: affectator elegantiæ in vestitu et moribus, dicitur tam de viris quaȧm mulieribus. *Wiglundar Sogu: Gunnlaugur var oflate mikill: .\· G: waar prÿdesom wdj klededract och atfærd.*

ᚬᚠᚴᚬᛉ *Ofnam* n. g: damnum, detrimentum, amiſsio. *Haralldur K: j Eglu: Hann munn verda ad ſkada nôckrum þeim mon‹n›um er oß mun þikia ofnäm j ef hann näer .\· Hand mon bliffue tilſhade nogne de mend som os mon tÿcke ſtor miſter wdj om hand faar fadt paa dem.*

ᚬᚠᚬᚱᚾᛁᚴᚬ *Oforſÿnia* f. g: inconsideratum aut inconveniens factum. *Bva s: Þad ma heite mikil oforſÿna er þeſser tveir menn hafa hÿngad komur sÿnar. .\· Det maa hede ſtor wforſiunlighed at diſse to mend haffue hÿd ſine komelſer (færde)* itiones.

ᚬᚠᚱᚬᚦ *Ofräd* n. g: præſumptia: *Þorbiorg i Gretlu: Ofräd mun ÿdur verda þad Jßfÿrdingum at taka Gretter af lÿfe: .\· Offuer eders formue eller effne mon det verde Jsfiordingenz at tage liffuet aff Gretter, eller Gr: fra liffuet.*

ᚬᚠᚱᛁᚴᚴ *Ofrÿnn* adj: vel *ufrÿnn, grummlig ilde wdseendis Ol: S: Wlfur J: veitte all kappſamlega og var hinn kätaſte kongur var fämälugur og helldur ofrÿnn .\· Vlf tracterede (geiſterne) all ſtoractiglig och var den gladeſte, men kongen vaar faatalendis och hellder ublÿdelig; ilde tilfredz.*

Ofrÿnlegur adj: malè videns; *Ol:S: Svein dreÿmde Þor: helldur ofrÿnlegann og dapurlegann .\· Sven drómte Thor: meget jlde vdſeendis och trurig* (subtristem.

ᚬᚠᚼᚾ *Offe* m. g: vis et tÿrannis: *Egla: Vil eg biodaſt til med minu lide a mote þeim offa og ojofnude .\· Jeg vill tilbiudiſs med mit folck imod det offuervold och wbillighed.*

ᚬᚠᚢᚱᚾᚠᚢᚾ *Ofurefle* n: g: potentior adversarius, *Gretl: Var Þorfinnur frægur af þui fÿlge er hann veitte Gretter vid ſlÿkt ofurefli ſem eiga var: .\· Bleff Thorf: berómdt aff det bijſtand ſom hand giorde ved ſaadan offuermact som var at handle:*

Ofurlide borinn: offuermandit:

ᚬᚠᚢᚺ *Ofus* adj. illubens: *Þorgildtz i Gretlu: Ofus em ek ad vekia vandræde .\· Wvillig er Jeg at gióre oprór:* (tragoedias excitare)

ᚬᚠᚢᚴᚦᚬᚱ ᛒᚱᚬᚠᚦ *Ofundar bragd* n: g: invidioſum factum: *Grett. quad fä hafa til ordid ad veita ſier ofundar bragd :\· Gr: sagde faae* (paucos) *haffue taget ſig det faar hand at gióre ved ſig affvindſom gierninger.*

ᚬᚠᛁᛒᛏᚾ *Ogypta* f: g: idem quod *ogiæfa, olucka;* infelicitas, *J Jarla S: Aumur var eg ogÿptu minnar eg tok vid þier j dag til ródrar .\· Veſalig var Jeg vegne min ulÿcke at Jeg antog dig i dag til röders (at röe met mig*]

ᚬᚠᛚᛘᛁᚾᚾ *Oglyminn* m. g: inſuetus luctandi: *Gretter var i vpvexte ogliminn. Gr: var i sin opvext* (in adoleſcentia) *uglimeſom* [*vilde icke brÿdis met andre.*

ᚬᚠᚱᛁᚾᚾᚾ *fiaar,* immensa pecunia, quasi fundum non habens, abÿſsus pecuniæ. *Egl: Toku þeir þar ogrÿnne fiaar :\· De tog der offuermaade meget fæ.*

ᚬᚼᚬᛒᛒ *Ohapp* n: g: infortunium: inde *ohappaverk; wlÿckelig gierning: Gr: Þeir spurdu Gretter huort hann hefde ollad þui mikla ohappe .\· De spurde om hand haffve wolded den store wgierning.*

ᚬᚼᚠᚠᚬ *Ohæfa* f: g: nefas: *Gretl: Svein J: Ecke vil eg riet jnnleida so rangann j landid, at eg take fiebætur fÿrer ſlÿka ohæfu .\· Jeg vill jche jndfóre i landet saa wret loug, at Jeg tager forbóder for saadan wgierning:*

Sveno ſomniabat Thoronem torvo aſpectu & ſubtriſtem.

ᛅᚠᛋᛁ *Offe* m.g. Vis & Tyrannis.. *Egla: Vil eg biodast til med minu lide a mote þinum offa og öjöfunde.* Ego tuæ tyrannidi & injuriæ meum exercitum opponam.

ᛅᚠᚢᚱᛁᚠᚢᛁ *Ofur-efle* n.g. Potentior adverſarius. *Gretl: Vard þorfinnur frægur af þui fylge er hann veitte gretter vid ſlijkt ofur-efli ſem eiga var:* Thorfinnus celebris evaſit ob auxilium præſtitum, contra potentem adverſarium.

Ofurlide borinn: Superatus.

ᛅᚠᚢᛋ *Öfus* Adj. Illubens. *þorgils i Gretlu. Ofus emiek ad vekia vandræde:* Non libenter Tragœdias excito.

ᛅᚠᚢᚾᚦᛅᚱ ᛒᚱᛅᚠᚦ *Ofundar bragd* n.g. Invidioſum facinus. *Grett. qvad fä hafa til ordid ad veita ſier ofundar bragd:* Gretterus dixit paucos fuiſſe qvi invidioſa facinora contra ſe aggredi voluerint.

ᛅᚠᛁᛒᛏᛅ *Ögipta* f.g. Idem qvod *Ögiæfa, Olucka,* Infelicitas. *I Jarla S: Aumur var eg ögiptu minnar eg tok vid þier i dag til rödrar:* Infortunatus eram & infelix, qvod hodiè te remigandi ſocium elegerim.

ᛅᚠᚢᚢᛘᛁᚾᚾ *Oglyminn* m.g. Inſvetus luctandi. *Gretter var i upvexte ögliminn.* Gretterus in adoleſcentiâ cum nemine luctari voluit.

ᛅᚠᚱᛁᚾᚾᛁ *Ögrynne fiaar,* Immenſa pecunia. q: fundum non habens, abyſſus pecuniæ. *Egl: Toku þeir þar ögrynne fiaar:* Immenſam ibi pecuniæ ſummam accéperunt.

ᛅᚼᛅᛒᛒ *Öhapp* n.g. Infortunium. Inde *Ohappa verk,* Infortunatum opus. *Gr. þeir ſpurdu Gretter huort hann hefde ollad þui mikla öhappe:* Quærebant an Gretterus cauſa fuiſſet tanti infortunii.

ᛅᚼᚾᚠᛅ *Ohæfa* f.g. Nefas. *Gretl: Sveinn J: Ecke vil eg riet innleida ſo rangann i Landid, at eg take fiebætur*

tur fyrer slijka ohæfu: Tantæ injustitiæ ego non ero autor, ut tantum scelus solâ pecuniâ expiaretur.

ᛅ*ᚼᛁᚾᚾ *Öheill* f.g. Idem qvod *Öhapp. Gretl: þat ætla menn at þad hafe verid ohreinn ande sendur till oheilla Gretter:* Existimabant homines malignum spiritum immissum fuisse Grettero, in sui perniciem.

ᛅ*ᚼᛒᛁᚾᛁᚠᛅ *Öheppiliga* Adv. Infeliciter. *Gretl: Sä þa aller ad oheppiliga var umrädid:* Omnes animadverterunt infeliciter hoc cæptum esse.

ᛅ*ᚾᚢᛏᚦᚼᛁᚾᛁᚾᚾ *Ohluttheilinn* Adj: Qui se alienis non immiscet. *Banda man. S. Ofeigur ek hefe verid ohlutþeilinn um mäl Odds sonar mijns her til:* Hactenus causæ filii mei Ottonis me non immiscui.

ᛅ*ᚱᚼᛋᚼ *Ohræse* n.g. propriè Ramenta & qvisqviliæ: Usurpatur pro homine vili & despecto. *Bua S: Ørn Austmadur þicke mier þad þolande ef illt skalt vera, at Bue hafe slijka medferd, enn hitt ohræsid er þar situr a stölnum og hlijder a tal manna þa er eg olldungis a enda kliädur at þola þat leingur:* Tolerari hoc posse videtur, qvamvis ægrè, qvod Buo ita procedat. Sed qvod alter iste, sterqvilinium hominis in cathedra sedet, & sermones hominum audit, ferre non possum ulterius.

ᛅᛁᛅᚠᚾᛏ *Ojafnt* Adv: Impar, inæqvale. *Hier er vid ojafnt ad eiga:* Cum impari numero agendum.

ᛅᛁᛅᚠᚾᛅᚦᛅ *Ojafnadur* m.g. Iniqvitas. *Gr: Giallde þeir sialfer ojafnadar syns ef þeir hafa hann ecke at taume:* Luant suam iniqvitatem, si eandem non represserint.

ᛅᚴᚾᚢᛏᛏᛁᛅ *Oknyttir*, Scelera in codice legum. *Og ecki kendur ad oknyttum*, Nullo scelere notatus.

ᛅᚴᚼᛁᛒᛁᛋ *Okeipis* Adverb: Sine emptione gratis. *Ol: S: Mättu þa menn nema sier lönd okeipis.* Cuiq; liberum erat sibi domicilia gratis qværere.

ᛅᚴᚢᛁᚦᛁᚾᚾ *Okvidinn* Adject. Intrepidus minarum aut impendentis mali. *R: Utraudur ögn hötar, oqvydinn*

mun

ᛅᚼᚾᛒᛒᚾᛚᛁᚴᛅ *Oheppelega* adv. infeliciter: *Gretll: Þat ætla menn at þad hafe verid ohreinn ande sendur til oheilla Gretter .\· Det holde mend at det haffuer uhren ande send Gretter til vlÿcke:*

ᛅᚼᛚᚢᛏᚦᚾᛁᛚᛁᚴᚴ *Ohlutdeilinn* adj: *Banda manna S: Ofeigur Ek hefe verid ohlutdeilin vm mäl Oddz sonar mijns her til .\· Jeg haffuer veret ulodſom om sag Oddz minß sóne her till: ohlutdeilinn* – qui non immiscet se libenter alienis causis.

ᛅᚼᚱᛅᛋᚾ *Ohræſe* n: g: proprie ramenta et quisquiliæ usurpatur pro homine vili et despecto: *Bva S: Ørn Auſtmadur Þike mier þad þolan de ef illt ſkal vera, at Bve hafe ſlÿka medferd, enn hitt ohræſid er þar situr a ſtölnum og hlyder a tal manna þa er eg olldungis a enda kliädur at þola þat lenigur .\· Det tÿckis mig tolendis, om ilde ſhall vere at Bve haffuer saadan adfærd, men det andet koth* (sterquilinium) *som der sidder paa stolenn och hórer paa folchis tall da er Jeg øldungis til ende kliæd at fordrage det lenger.*

ᛅᛁᛅᚠᚢᛏ *Ojafut* adv: jmpar, inæquale, *Hier er vid ojafut ad eiga: .\·* cum impari numero agendum: ved offuerhaand at gióre.

Ojafnadur m. iniquitas *Gr: Giallde þeir sialfer ojafnadar sÿns ef þeir hafa hann ecke at taume .\· Vndgielde de selff for sin wrett om de haffuer hand iche wdj tóm \· wdj goed act.*

ᛅᚴᚾᛁᛒᛁᚾ *Okeipis* adv: sine emptione gratis: *Ol: S: Mättu þa menn nema sier lónd okeipis* |: *Mendt maate da tage sig vaaninger och boeſtede foruden kiób (omsóß)*

ᛅᚴᚢᛁᚦᛁᚴᚴ *Okvijdinn*. adj: intrepidus minarum, avt impendentis mali: *R: Utraudur ögn hótar, oqvijdinn mun eg þo bÿda .\·* Haud invitus motum minatur securus tamen expectabo.

ᚾᛚᛁᚦ Olid n. g: impedimentum. *Gretl: Af þesu fiek Gretter so mikid olid, ad kaupmenn sogdu huar sem þeir komu ad þa menn hefde hann jnne brenda .\· Der aff bekom Gr: saa meget wgaffn och forhindring at kióbmenderne sagde huor som de kom at hand haffde de mend jndebrendt.*

ᚾᛚᚠᛁᚾ ᛉᚾᚦᚬ *Olÿfis madur. den ſom haffuer forbrut ſit liff.*

ᚾᛚᛉᚬ *Olmur* adj. furibundus. *Gretter quad ecke þÿrfte ad hallda sier sem olmum hunde: Gr: sagde iche vaar behoff at holde ſig som en forbiſtredt hund.*

ᚾᛚᛏᛁᛏᚾ *Ølteite:* f. g. hilaritas convivalis, *Banda manna S: Egill: mællte Þad var mier sagt þier hefdud þad fÿrer olteite ad þier tokÜd ÿdur jafnnadar menn og tokſtu mig til jafnadar mans þier .\· Eg sagde Det vaar mig sagt at ÿ haffde det till øllſkempt, at ÿ tog eder lÿgnelſis mend* |: comparastis vobiscum viros) *och togſt du mig till jæfns mand.*
Nota. Frequens erat inter compotationes veterum, *at fara j mann jofnud*, ɔ: comparationem instituere virorum illustrium, divitum, fortium. etc

ᚾᛒ *Öp* n. g: propriè ploratus, ejulatus, aliàs cachinnos et clamores significat. *Gretl: Þa var öp mikid giórt ad þeßu .\· Magnis cachinnis res excipiebatur: Hinc* heröp, krijgs raab.

ᚾᚱᛋᚱ *Orar* f. g: pl. n: ineptiæ. *Gudbr: j Ol: S: Truer þu nu þegar a örar þær er sa madur fer med .\· Troer du nu allerede paa den den gallnſhab sem den man far med.*

ᚾᚱᚦᚠᛦᚱ *Ordfær* adj: eloquens, *Egl: Ølver var ordfær madur .\· Ølv: var veltalendis mand, kunde vel snacke for sig.*

Orda sinna er huor rädande: ordſp: Gretl: Huer raader for sine ord.

Ordfærlega adv: eloquenter *J J: S: N: flutte konge mäl ſit ordfærlega: \· Hand fórde sin sag for kongen med snild tale:*

mun eg þo *bijda*. Haud invitus metum minatur, ſecurus tamen exſpectabo.

ᚼᚢᛁᚦ *Olid* n.g. Impedimentum. *Gretl: Af* þeſſu *fieck Gretter ſo mikid olid, ad kaupmenn ſogdu huar ſem* þeir *komu ad* þa *menn hefde hann imne brenda*. Inde Gretter⁹ tantum impedimentum accepit, qvod mercatores, qvocunq; pervenerant dicerent ipſum, viros iſtos combuſiſſe.

ᚼᚢᛁᚠᛁᛋ ᛘᚨᚦᚢᚱ *Olijfis madur*, Qui morte dignus eſt.

ᚼᚢᛘᚢᚱ *Ölmur* Adj: Furibundus. *Gretter qvad ecke* þyrfte *ad hallda ſier ſem ölmum hunde*. Gretterus dixit neceſſum non eſſe ut ipſum tenerent inſtar furibundi canis.

ᚼᚢᛏᛁᛏᛁ *Ölteite* f.g. Hilaritas convivalis. *Bandam. S: Egill mællte* þad *var mier ſagt* þier *hefdud* þad *fyrer olteite ad* þier *tokud ydur jafnadar menn, og tokſtu mig til jafnadar manns* þier. Egillus dixit, mihi relatum eſt, qvod in compotationibus, joci cauſa, viros nobiſcum comparaveritis. Tu vero me tibi parem feciſti.

Nota. Freqvens erat inter compotationes veterum, *at fara i mann jofnud*, comparationem inſtituere virorum illuſtrium, divitum, fortium.

ᚼᛒ Öp n.g. propriè Ploratus, ejulatus, aliàs Cachinnos & clamores ſignificat. *Gretl:* þa *var öp mikid giort ad* þeſſu: Magnis cachinnis res excipiebatur. Hinc: *Heröp*, Clamor militaris.

ᚼᚱᚨᚱ Örar f.g. pl.n. Ineptiæ. *Gudbr: i Ol. S: Truer* þu *nu* þegar *a örar* þær *er ſo madur fer med*. Credis jam iſtis ineptiis qvas vir iſte profert.

ᚼᚱᚦᚠᛁᚱ *Ordfær* Adj: Eloqvens. *Egl: Ölver var ordfær madur*. Ölverus erat lingvâ promptus. Proverb. Grett: *Orda ſinna er huor rädande*, Quisqve ſuorum verborum rex.

Ordfærlega Adverb: Eloqventer. *I J. S. N. Flutte*

Konge mäl sit ordfærlega, Causam suam coram Rege eloqventer egit.

ᛅRÞᛅ✱ᚴIBBIᚴᚠᛅᛦ *Ordahnippingar* f. g. pl. num. Verborum pugnæ seu contentiones.

ᛅRÞᛅᚠᚢᚴᚴᛏIᚴᚠᛁ *Ordafulltinge* n. g. Verbale auxilium. *Ol. S. Sijgurdur Bisp veitte Knute Konge ordafullting allt þad er hann kunne:* Sigurdus Episcopus Canutum Regem qvantum potuit verbis juvit.

ᛅRᛋᚴᚢRÞᛦ *Orskurdur* m. g. Concinna responsio. *Ol. S: Ulfur veitte orskurdum flest þad Kongur spurde.* Ulfo concinnè Regi de interrogatis respondit.

ᛅᛋᛅᚴᚠᛁᚠᛦ *Osakgefur* Adject. Qui non accuratè imputat qvaslibet offensas. *Ragna i Jarla S: Være þad mit Räd vid slijkann vanda sem ad ydur horfer at þer gierdist ydur vine sem flesta, og værut osakgefir.* Svadeo in hoc periculo, qvod vobis imminet, ut multos vobis concilietis amicos, nec omnia minutius excutiatis.

ᛅᛋᛅᚠᛁ *Ösöme* m. g. Dedecus in verbis vel factis. *Banda manna S: Stöndum up og heyrum a osöman:* Surgamus & audiamus absurditates.

ᛅᛋᛅᚴᚠᚢIᚴᚴ *Osongvinn* Adj. Irreligiosus. *Gretl: Ecke villde Glamur til Kirkin koma, hann var osongvinn, trulaus stirbinn og vidsketa illur, ollum var hann hvimleidur:* Glamus Ecclesiam visitare noluit, non erat religiosus, sed atheus & omnibus invisus.

ᛅᛋBᛁᚴᛏ *Ospekt* f. g. Turbæ, tumultus. *þeir giordu ospekt mikla*, Tumultus magnos excitarunt.

Ospaklega Adverb. *Ol: S: þanninn er ospaklega farid:* Hoc pacto turbulentè processerunt.

ᛅᛋᛏᚢRᛁᚴᛏᛦ *Ostyrelätur* Adject. Inobediens, rebellis. *N. var ostyrelätur og illa skape farinu:* Erat inobediens, & animi maligni.

ᛅᛏRᛅᚢÞᛦ *Ötraudur* Adject. Haud invitus. *Þor: Olle ørva spiller otraudur Lodinn dauda:* Thormodus órvaspiller, hand invitus causa erat mortis Lodini.

ᛅᛏᛏᛅ

Orda hnippingar f: g: pl. n. verborum pugnæ seu contentiones *

Orda fulltinge n. g: verbale auxilium *Ol: S: Sÿgurdur Biskup veitte Knvte Konge ordafullting allt þad er hann kunne .\· Sig: B. giorde Kn. K: biſtand med ſin ord alt det hand kunde.*

ᛅᚱᛋᛚᚢᚱᚦᛦ *Orſkurdur* m. g: concinna responsio. *Ol: S: Vlfur veitte orſkurd vm fleſt þad kongur spurde: \· Vlff gaff endeligt beſheire om fleſt det kongen spórde.*
ᛅᛋᛅᛚᚠᚾᚠᛦ *Osakgefur* adj: qui non accuratè imputat quaslibet offenses. *Ragna j Jarla S: Være þad mit räd ved ſlÿkann vanda sem ad ÿdur horfer at þer gierdut ydur vine sem fleſta, og værut oſakgefer .\· Det vaar mit raad ved ſaadann farlighed ſom eder antreffuer at i giorde eder som fleſte till venner och vaar wſaggiæf (at i gaff iche sag for altingeß)*

ᛅᛋᛅᛘᚾ *Öſöme* m.g : dedecus in verbis vel factis *B: manna. S: Stondum vp og heÿrum a oſömann .\·* Surgamus et audiamus absurditates.
ᛅᛋᛅᚴᚠᚢᛁᚴᚴ *Oſongvinn* adject: irreligiosus. *Gretl: Ecke villde Glamur til kÿrkin koma, hann var oſongvinn, trulaus stirbinn og vidſkota illur ollum var hann huimleidur: \· Icke G: till kirche vilde komme, hand var wſangſom (siungede iche gierne) trolóſſ* [atheus] *balſtÿrig, ond i ſine tackter,* omnibus erat inviſus.
ᛅᛋᛒᚾᛚᛏ *Oſpekt*. f: g: turbæ, tumultus *Þeir giordu ospekt mikla .\· De giorde stor oprór och wfred.*
Ospaklega adv: *Ol: S: Þanninn er ospaklega farid .\· J saa maade er wfredſomeligt faren.*
ᛅᛋᛏᛁᚱᚾᛚᛅᛏᛦ *Oſtÿrelätur,* adj: inobediens, rebellis, *N: vaar oſtÿrilatur og illa skape *farinn*[1] *.\· Hand vaar modvillig och ondſindett.*
ᛅᛏᚱᛅᚢᚦᛦ: *Otraudur*. adject: haud invitus; *Þor: Olle ørva spiller otraudur Lodinz dauda .\· Pÿle spÿlder ·/ɔ: Thormod: Voldid wnódig, wtrónget Lodinz dóde.*

[1] *farimm*

ᚨᛏᛏᚨ *Ötta* f: g: vigilia matutina. Inde dicitur *ottustund* diluculum. et *ottu saungur,* cantus matutinus: *Raudv Þ: Þui næſt ſtöd biſkup þa vp til ottu-ſaungs .\· Derneſt begÿnte at bliffue dag ſtod B. da op till frve sang.*

ᚨᛏᛏᚾ *Ötte:* m. g. timor *Gretl: Slö a þær otta og miklum gräte, .\· Slog offuer dem frÿgt och stor graad.*

ᚨᛏᚾᛒᛁᚱᚾᚠᚴᚨ *Otæpelega*. adv. imparcè *Hallfr: s: Þad mun beſt ad vida heim otæpilega til huſsins þu‹i›ad hier kunna opt menn ad komma og þurfa ellde vid .\· Det ſhall vere beſt at fóre ved (brende holt) hiem till huſett, fordj her kommer offte mend och haffuer behoff for brendholdt*

ᚨᚢᚨᚳᚦᚨᛚ ᚴᛁᚾ *Ovandat fie*. vilis quælibet pecunia. *Banda manna S: Mun ei fullmikid þa vid giorum xiij aura ovandadz fiaar, skal þad gialdaſt j skiallda ſkriflum og bauga brotum og j ollu þui orijflig ast fæst til og ongumu er vidtækt oveſlum .\· Mon det iche fuldmeget* (plus satis) *dog vi lader det vere 13 øre aff slem pendinger, det ſhall gieldis wdj ródne skiollde* (in tritis et inutilibus clÿpeis) *och brotne, ringer* (annulorum fragmentis) *och i alt det ſom slæmiſt kand faaeſt thil och iche er nogen annameligt den som er velendig.*

ᚨᚢᚨᚱᚦᚾ *Ovallde:* m. g: innocens, non reus: *Niäla: Ovænt er ad snva sok a ovallda .\· Det er ubilligt at vende sagenn paa denn som er wſhÿldig.*

ᚨᚢᚾᚱᚴᚨᚱ *Overkann* f: g: malefactum. *Gretl: N: qvadſt ei vilia annat heÿra enn hann være sekur giór vm alt landit fÿre ſlika overkan .\· ⌞N:⌟ sagdis iche ville andet hóre end hand vaar giord vdlæg* (exul) *offuer alt land for saadann ondgierning.*

ᚨᚢᛁᛋᚨ *Ovisa* f: g: malitioſum aliquid. *Barde i Gretlu: Mier þike vær ecke vel vidlätner ef hann giorer nockra oviſu af sier .\· Mig tÿckis vi iche well anſtaaendis om hand giórer nogen ondſhab aff isig.*

ᚨᚢᛁᛋᛏᚢᚢᛁᚴᛏ *Oviſtuligt:* adv: dicitur de malo hospitio ubi omnia sunt luxata,

ᚼᚢᛏᛏᛅ *Otta* f. g. Vigilia matutina. Inde dicitur *Ottuſtund* Diluculum, & *Ottu ſanugur*, Cantus matutinus. *Raudv.* Þ: *Þui næſt dagade ſtöd Biſkup Þa up til Ottuſaugus:* In diluculo ſurrexit Epiſcopus ad cantum matutinum.

ᚼᚢᛏᛏᛁ Ötte m g. Timor. *Gretl: Slö a Þær otta og miklum gräte:* Timor & ploratus magnus ipſas invaſit.

ᚼᛏᚼᛒᛁᚿᚦᛅ *Otæpilega* Adv: Haud parcè, largiter. *Hallfr. Sog. Þad mun beſt ad vida hemm otæpilega til huſsins Þviad hier kuma opt menn ad koma og Þurfa ellde vid:* Oportet ligna domum largiter comportare, qvia ſæpè huc hoſpites veniunt, qvi foco indigeant.

ᚼᚢᛅᚴᚦᛅᛏ ᚠᛁᚼ *Ovandat fie*, Vilis qvælibet pecunia. *Banda man. S: Mun ej full mikid Þa vid giorum XIII aura ovandads fiaar, ſkall Þad gialldaſt i Skiallda ſkriflum og bauga brotum og i öllu Þin orijfligaſt fæſt til, og onguum er vid tækt oveſlum:* Nonne hoc plus ſatis eſt qvod non ſaltem vilioris monetæ oras expetamus, qvæ ſolvi poſſunt tritis & inutilibus clypeis, annulorum fragmentis & qvicqvid vilius eſt, ac peregrinis vendi non poteſt.

ᚼᚢᛅᛚᚦᛁ *Ovallde* m. g. Innocens, non reus. *Niäla. Ovænt er ad ſüua ſok a övallda:* Iniqvum eſt innocentem accuſare.

ᚼᚢᛁᚱᚴᛅᚿ *Overkan* f. g. Malefactum. *Gretl: N: qvadſt ej vilia annat heyra enn hann være ſekur giör um allt landit fyre ſlijka overkan:* N. dicit ſe non acqvieſcere in hac ſententia niſi exul ex tota regione ob tantum facinus ejiceretur.

ᚼᚢᛁᛋᛅ *Oviſa* f. g. Malitioſum aliqvid. *Barde i Gretlu: Mier Þike vær ecke vel vidlätner ef hann giorer nockra oviſu af ſier:* Videtur mihi cauſa noſtra periclitari, ſi malitioſum qvid aggrediatur.

ᚼᚢᛁᛋᛏᚢᛚᛁᚴᛏ *Oviſtuligt* Adverb. Dicitur de malo hoſpitio ubi omnia ſunt luxata, fracta & ſitu obducta.

Gretl: Helldur var þar ovistuligt: Commoda ibi non erat habitatio.

P.

BAMMAR *Pallar* m.g. pl.n. Scamna. *R.Þ: Var þa skipad ollu foruneyte Kongs up a pallana:* Tum Comites Regii ordinati fuerunt, ut in scamnis accumberent.

BAMWARI *Palmare* m.g. Peregrinator. *I J.S: I þeirre ferd for Hacon Jarl ut til Jorsala, og laugadist i anne Jordan sem sidur var til palmara:* Haqvinus Comes hoc itinere Hierosolimam ivit, seq; in Jordane lavit, ut mos erat peregrinantium.

BARIH YMRYA *Paris-Klerkur* m.g. Qui Parisiis studuerat. *I J.Sog: Vilhialmur Biskup var Paris-Klerkur* [clericus] *og villde Jarl hann være tulkur þeirra.* Vilhelmus Episcopus operam literis Parisiis dedit hinc Comes volebat eorum ut esset interpres.

BATI *Pate* m.g. Fama. *Gretl: Þorer hafde pata nockurn ä at Gretter var i Bardar dal:* Thoro subolfecerat Gretterum esse in Bardar-dal.

BIÞWAÞA *Pedmadur* m.g. Pumilio. *Hann var pedmadur mikill:* Erat pumilio. Item: *Pedmadur*, Pedes.

BIMM *Pell* n.g. Byssus. *I J.S: Toku þeir pell og adra dyrgripe og baru ut a bordin og giordu þa häreiste mikid þa þotte Jarls monnum sem þeir eggiudum Normenn a hendur sier:* Pretiosa linteamina aliaq; magni momenti exposuerunt in navi, non sine clamore & tumultu: hinc exercitus Comitis existimabat eos Norvegos contra se excitare.

BMPP *Plagg* n.g. sing n. *Plogg* in pl.n. Res preciosiores. *Gretl: Var ecke traut um hann tæke ej fra monnum plogg sijn:* Inexcusabile erat qvod homines non privaverit, rebus pretiosioribus.

Ibidem. *Þad er erindi mitt ef þu villt afleggia eitt huort*

fracta et situ obducta. *Gr: Helldur var þar oviſtulegt .\· Der var ondt at tage gieſtning (ondt at bliffue)*

P. ᛒ

ᛒᚾᛚᛚᚨᚱ *Pallar* pl: n: – m: g: scamna. *R: Þ: Var þa skipad ollu foruneÿte kongs vp a pallana .\· Da vaar kongens folch ſkicht paa benckerne.* Danicè *paa pallen*

ᛒᚾᛚᛘᚨᚱᚴ *Palmare* m: g: peregrinator *J: J: S: J þeirre ferd for Hacon Jarl vt til Jorſala, og laugadiſt j anne Jordan sem sidur var til palmara .\· J den reÿſe foer Hacon Jarl ud til Jeruſalem, och lógede sig i Jordan, lige ſom det var pilegrims skick.*

ᛒᚨᚱᛁᛋ ᚴᛚᛖᚱᚴᚢᚱ *Paris klerkur* m: g: qui Pariſiis studuerat: *J J: S: Vilhialmur Biſkup var Paris klerkur* (clericus) *og vilde Jarl hann være tulkur þeirra .\· Vilh: Biſc. var en Parijß klerk och villde jarlin hand skulde were deris forspreckere.*

ᛒᚨᛏᛖ *Pate:* m: g: fama – *Gretl: Þorer hafde pata nockurn a at Gretter var j Bardar dal .\· Thor haffde noget rócte der aff at Gretter var i Barde dall.*

ᛒᛖᛞᛘᚨᚦᚢᚱ *Pedmadur:* m. g. pumilio. *Hann var pedmadur mikill .\· Hand vaar smaa mand:* Item *pedmadur* pedes.

ᛒᛖᛚᛚ *Pell* n. g. bÿſsus *J: J: S: Toku þeir pell og adra dÿrgrype og bäru vt a bordin og giordu þa häreiſte mikid Þa þotte jarlz monnum sem þeir eggiudu Normenn a hendur sier .\· De tog koſtelige linklæder och andre clenodier och baare wd paa skibborden, och giorde meget bullder (raab) Da tóckte jarlens folch ⌞lige⌟ſom de eggede Nordmend jmod ſig.*

ᛒᛚᚨᚷᚷ *Plagg* n: g: sing. num. *plogg,* in pl: n. res pretioſiores, *Gretl: Var ecke trautt vm hann tæke ej fra monnum plogg sÿn .\· Det vaar iche at forsvare,*

at hand tog iche fra folch smÿcke eller eÿedom. *Þÿng* idem, vide suo loco.

ᛒᚾᚼᚴᛦ *Pøſkur*. foem. gen. pl: n: bulgæ, sacculi, sacciperia, quæ viatores neceſsario secum vehunt: *Gretl: Hann sä madur reid nordan epter kiólnum, sa var mikill a bake og hafde godann heſt, annann heſt hafde hann i taume og a pôſkur .\· Hand saae en mand reed norden offuer kiólen, den vaar ſtor paa heſten, och haffde goed heſt, anden heſt haffde hand udj tómme, och der paa thingeſter.*

ᛒᚱᚾᛏᛏᚾᛏᛏᛦ *Prettottur*. adj: fallax. *B. manna: S: Sa sagde ſannaſt vm þig er veſt sagde og þig kallar prettöttan .\· Den sagde sandiſt om dig som allerveſt sagde, och dig kalder svigſom*

ᛒᚱᛁᚼᚢᚾᚦ *Prisund* f: g: carcer: *Ol: S: Var hann þegar settur j mirkva ſtofu, og einginn madur ſa hann augum j þeire priſund, sa er honum bæde mÿſkunar .\· Var hand strax sett i fengſel och ingen mand saae ham med øÿne i denne priſunn som bad got for hannem.*

ᛒᚱᚢᚦᛦ *Prudur:* adj: integer, *from och well øffuedt wdj mandelig jdretter:* Hoc cognomen multis sua meruit integritas; ut *Aſbiorn prvde, Hvgie hinn prvde: Þorgrimur prvde:*

ᛒᚢᛦᚾ *Puke:* m: g: vermis. Antiquiſs: libellus de Pugna vitiorum et virtutum: *Minſtu madur ad þu ert molld og aſka og þu ert puke och madkur .\· Kom j hu mand at du eſt mulld* (pulvis) *och aſhe, du eſt orm och madiche.*

ad ᛒᚢᚱᛏᚱᚾᛁ: *Purtrea* verbum: polire lignum: *R: Þ: Þar var allt steint og purtreat .\· Der vaar alt malet och poleret* vox à purus et *tre,* lignum composita videtur. quasi purificare lignum.

Q ᛩ.

Quæde: n: g: cantilena: *Ol: S: Kongur sagde hann vilde eÿ hlÿda quæde*

huortt plagg af þijngum þijnum: Tentaturus venio, an velis deponere qvædam ex tuis possessionibus & rebus pretiosioribus. *þijng* idem, vide suo loco.

Bꝼꟼꟼꟼ *Pøskur* f.g. pl.n. Bulgæ, Sacculi, sacciperia qvæ viatores necessario secum vehunt. *Gretl: Hann sä madur reid nordan epter kiólnum, sa var mikill a bake og hafde godann hest, annann hest hafde hann i tamur og a póskur:* Vidit qvendam à septentrionali plaga montis Kiólen australem versus tendere, qvi magnus erat & eqvum generosum habebat cui insidebat, alterum verò secum ducebat sacculis & bulgis onustum.

BRꝼꟼꟼꟼꟼꟼ *Prettottur* Adject. Fallax. *Band. man. S: Sa sagde sannast um þig er vest sagde, og þig kallar prettöttann:* Ille verissima de te loqvutus est, qvi pessima dixit, & te fallacem appellavit.

BRIꟼꟼꟼꟼ *Prisund* f.g. Carcer. *Ol: S: Var hann þegar settur i mirkva stofu, og einiginn madur sa hann augum i þeirre Prisund sa er honum bæde mijskunar:* Carceri inclusus est, nec qvenqvam in hoc carcere oculis vidit, qvi pro ipso intercedere voluerit.

BRꟼꟼꟼ *Prudur* Adject. Integer. Hoc nomen multis sua meruit integritas: ut *Asbiorn prude, Hugie hinn prude, þorgrimur prude.*

Bꟼꟼꟼ *Puke* m.g. Vermis. Antiqviss: libellus de pugna vitiorum & virtutum. *Minstu madur ad þu ert molld og aska og þu ert puke og madkur:* Memento homo qvod pulvis sis, cinis & vermis.

Bꟼꟼꟼꟼꟼ *ad Purtrea*, verb. Polire lignum. *R. þ: þar var ællt steint og purtreat.* Omnia erant picta & polita. Vox à *Purus* & *Tre* lignum composita videtur, qvasi purificare lignum.

Q.

ꟼꟼꟼꟼꟼ *Qvæde* f.g. Cantilena. *Ol. S: Kongur sagde hann villde ej hlijda qvæda hans og hann vilde ej lata yr-*

ta yrkia um ſig: Rex dixit ſe nolle audire cantilenas ipſius, nec velle ut qvisqvam de ſe cantilenas ederet.

ᚼᚠ ᚴᚢᚦ *eg Qvæd*, Affirmo, dico, *qvad* in præterito. *Sverke i Magnus Sogu: Er ahlums vant qvadu refar dröu hörpu a ijſe:* Hic opus eſt phalangis dixit vulpes, per glaciem trahens lyram.

ᛋᛅ ᚴᚢᚦᛅ *at qvæda*, Cantare. Hinc *Qvedlingur*, Cantilena. *Aſmundur i Gretlu: Neme brings lin qvedlinga mina:* Accipiat mulier meas cantilenas.

ᚴᚢᚦᛁᚨ *Qvedia* f. g. Valedictio. Proverb: *Betra er koma gods gieſts enn qvedia:* Melior eſt adventus boni hoſpitis qvàm ejus valedictio. (& viceverſa.)

ᚴᚢᚦᛁᚨ ᚦᛁᚾᚴᚢ *at Qvedia things*, verb: Convocare forum. *Ol. S: Biorn liet qvedia þijngs til, og lyſte þar epter huærfum:* Biórno convocavit legulens, & indicavit aliqvid furto ſublatum eſſe.

ᚴᚢᚦᚱ *Qver* dicitur per Syncopen pro *Qvedur. R. J: hafa qver hodda rijre, gnottvigligre manna hodda ryre:* Comes dicitur habuiſſe virorum fortium & magis militarium.

ᚴᚢᛁᚦᛅ *Qvida*, Singulare genus Rhythmi, qvod nos vulgariter vocamus *Liuflings lag*, qvod *Liuflingar* i. e. Fani hoc modo cantillare auditi ſint. *Gretl:* Halmundum monticolam lethali accepto vulnere in antro ſuo tali genere Rhythmi Epicedion ſuum modulantem, ſuaq; fortia facta enumerantem Grimer⁹ qvidam audivit; Ubi inter alias hæc Strofa legitur: *Hef eg þuſſa og þeirra kyn hart leikid med hamars grymu, enn mein vætte marga barda, og blendingum at bana ordid:* Gigantes eorumq; genus ſecuri meâ male mulctavi, & noxia ſpectra delevi, & Satyros neci dedi.

Ibidem ſeqvitur: *Epter þad drö ſo af mætte Hallmundar ſem framm qvidumne, var þad miog jafnſkiott ad qvidumne var lokid og Hallmundur dö:* Creſcente cantilenâ vires Hallmundi decreſcebant, finitâ cantilenâ & ipſe obiit.

ᚴᚢᛁ-

hans og hand villde ej lata ÿrkia vm sig: \· *Kongen sagde hand vilde iche hóre hans quede, och hand vilde iche lade dicte om ſig.*

ek Qved: affirmo, dico. *qvad,* in præt. *Svenke j Magnus S: Er ahluns vant quadu refar drou horpu a jse* .\· *Her er lunde, eller ruller behoff sagde refferne de drog harpen paa jiſen.*

at Qveda, cantare: hinc *quedlingur* .\· cantilena. *Aſm: j Gretl: Neme hrings lin qvedlinga mina* .\· *hrings lin* ¦: mulier *Quinden anamme* ·\: *lære mine vijser.*

᛭ᚿᚾᚦᛁ *Quedia,* f: g: valedictio: *Ordſpr: Betra er koma godz gieſtum enn qvedia:* \· Melior est adventus boni hospitis quam ejus valedictio. (et vice verſâ)

ad Qvedia þÿngs: verbum: convocare forum: *Ol: S: Biorn li‹e›t quedia þÿngß til og lijſte þar epter huerfum* .\· *B. lod samle thing och offuerliuſte der thiufferj (eller talede der effter det som ſtaalen var).*

Quer dicit per syncopen (pro *qvedur) R: J: Hafa quer hodda rijne, gnot vigligra manna; hodda rÿne* .\· *Jarlin sigis haffue offuerflódighed aff de karler ſom ere vigliger* (magis militares.)

Qvida: singulare genus rÿthmi, quod nos vulgariter vocamus *Liuflings lag,* quod *liuflingar* ɔ: favni hoc modo cantillare auditi sunt: *Gretl.* Hallmundum monticolam lethali accepto vulnere in antro suo tali genere rÿthmi epicedion suum modulantem, suaque fortia facta enumerantem Grunerus quidam avdivit; ubi inter alias hæc stropha legitur; *Hef eg þuſsa og þeirra kÿn – hart leikid med hamars grÿmu; enn meinvætte manga barda, og blendingum at bana ordid* .\· *Jeg haffuer troldkarler och deris slect haardt tracteret met min øxe. men mange skadvætter* (noxia monstra) *heffuer Jeg slagne, och halfthrolder till bane vordet (aarſag veret till deris dód.* Ibidem *ſtaar der ſaa i ſagen ÿdermer: Epter þad drö ſo af mætte Hallmundar sem framm qvidunne, var þad miog jafnſkiott ad quidunne var lokit og Hallmundur dód* .\· *Der effter drog ſaa aff (formindſhedis) Hallmundz ſtirk som quiden drog frem (voxede) och var det jaffn snart queden vaar endet och Hallmund dóde.*

Qvidur, m: g: promulgatum testimonium, et *qvidburdur,* quasi *vitnisburdur,* Inde etiam dicitur *ordz quidur, malz quidur,* quod propriè eſt proverbium. *quidur* quoque dicitur alvus nostra lingva.

Quittur m.g: fama *J. Jarla S: Ek heÿre þann qvitt buand manna: Jeg hóre det rÿcte aff bónderne*.

Quittur adj: reconciliatus: *Ordſpr: Þar ſkilldiſt quittur vid quittann .\· De vaare well forligte:*

R.

ᚱᛅᛋ *Räs* f: g: cursus, fuga. *Gretl: Ecke var langt adur Giſle kastade vapnum og hefur a räß .\· Det vaar iche lenge fórend Giſel kaſtede ſin vaabenn fra och tog till lób*.

Räser pl: n. cursitationes *R: J: Läß bannar þier räſin läß .\·* Compes forbinder dig at lóbe omkring.

ᚱᛅᚦᚢᚴᚼᛁᛏ *Raduneÿte*. n: g: senatus: *J Jarl: S: Sagde Þorfinnur Jarl sem ſatt var, ad heima var mest raduneÿte hans .\· Thorf: J. ſagde som sandhed var, at hiemme vaar meeſte hans raadßherrer*.

ᚱᚨᚴᚦᚢᚱ *Rægdur* adj: delatus *E. Grunar mig hann mune rægdur vid kong .\· Jeg meener hand monne vere befórt for kongen*.

ad Rægia verbum: deferre: *Egl: Var ſagt þeir mundu ei af spara ad rægia Þorolf vid kong .\· Det var sagt de monne iche spare at befóre Thor for kongen,* hinc *rægur* delatio.

ᚱᛅᚴ *Räf* n: g: vulmen domus, tam intus quam extra: *R. Þ: Þar vp af var hvolft räfid var þad allt steint og purtread .\· Der offuer opp a var hvolffet taget var det alt maledt och poleret* scil: intus: Jbid: *Aull räf vorit þar spanþauckt a huſum .\· Alle thagen vaar der spaantaget paa huſene*.

ᚱᛅᚴᛦᚴᚢᚱ *Ragur:* adj: timidus: item *ragſkapur* timiditas.

ᚱᛅᛘᚢᚱ *Ramur*. adj. insigniter robustus: *Egl: Þorgilz var ramur at afle og hinn meſte hreiſtemadur .\· Thor: var offuermaade ſterk och den meſte mannheldt*.

ᚦᚢᛁᚦᚢᚱ *Qvidur* m. g. Promulgatum teſtimonium. Et *Qvidburdur*, idem. Inde dicitur *Ords qvidur, mals qvidur*, qvod propriè eſt Proverbium. *Qvidur* etiam dicitur alvus noſtrâ lingvâ.

ᚦᚢᛁᛏᛏᚢᚱ *Qvittur* m. g. Fama. *I J. S: Ek heyre þann qvitt buand manna*: Ruſtici hanc famam ſparſerunt.

ᚦᚢᛁᛏᛏᚢᚱ *Qvittur* Adject. Reconciliatus. Proverb: *Þar ſkildiſt qvittur vid qvittan*: Reconciliati ſunt.

R.

ᚱᛅᛅᛋ *Raas* f. g. Curſus, fuga. *Gretl*: *Ecke var langt ádur Giſle kaſtade vapnum og hefur á räs*: Mox Giſlaus arma abjecit, & aufugit.

Räſer, pl. n. Curſitationes. *R. J*: *Läs bamar þier räſir*: Compedes tibi curſum impediunt.

ᚱᛅᚦᚢᚴᚾᛁᛏᛏ *Rädumeyte* n. g. Senatus. *I Jarla S*: *Sagde Þorfinnur Jarl ſem ſatt var, ad heima var meſt rädumeyte hans*: Quod res erat dixit Thorfinnus, domi maximam partem ſuorum ſenatorum eſſe.

ᚱᛅᚴᚦᚢᚱ *Rægdur* Adject: Delatus. *E*: *Grumar mig ham mune rægdur vid Kong*: Exiſtimo ipſum apud Regem delatum eſſe.

ᚱᛅᚴᛁᛅ *ad Rægia* verb: Deferre. *Egl*: *Var ſagt þeir mundu ej af ſpara ad rægia þorolf vid Kong*: Dictum erat ipſos non vereri ad Regem deferre. Hinc *Högur* Delatio.

ᚱᛅᛅᚠ *Räf* n. g. Culmen domus, tàm intus qvàm extra. *R. Þ*: *Þar up af var hvelft räfid var þad allt ſtemt og purtread*. Suprema pars domus teſtudine clauſa erat, depicta intus, & polita.

Ibid: *Aull räf voru þar ſpan þauckt á huſum*: Scindulis tectæ erant domus.

ᚱᛅᚴᚢᚱ *Ragur* Adject: Timidus. Item *Ragſkapur*, Timiditas.

ᚱᛅᛘᛘᚢᚱ *Rammur* Adject: Inſigniter robuſtus. *Egla*: *Þorgils var rammur at afle, og hann meſte hreiſte*

madur: Thorgillus inſigniter robuſtus erat, & vir magnus. *Bua S: Nu er vid ramma reip ad draga er bæde er ad ejga vid hund og tróll:* Jam funes trahendi ſunt cum fortibus, nam contra canem & Dæmonem pugnandum.

RAN *Rán* n.g. Spolia. *Egla Kilpingar foru Þar ad Fimnkaupum ſtundum ad ránum:* Qui ſub monte Kiólen habitabant qvandoq; cum Fiunis commercia exercebant, qvandoq; ex rapto vivebant.

RANGSÆTTIR *Rangsätter* Adj: pl.n. Diſcordes. *Kuge i Jarla S: Jarl mun Þurfa alla vine ſyne a litille ſtundu giætnin Þeſs ad vier ſieum Þa ej ufærir eda Rangsätter:* Comes intra breve tempus egebit omnibus ſuis amicis, modo nos ſimus concordes, & prompti.

RAS *Ras* n.g. Præcipitantia in verbis, conſiliis, aut factis. *Ofeigur i Band. m. Sogu: So mun Þier litaſt, Þa ecke er ofmikid ras a Þier ad ſa ſie hluturinn virdeligre ad gipta Syne minum dottur Þijna:* Quando ad te redis, videbis conditionem iſtam eſſe honeſtiſsimam, ut filius meus filiam tuam in uxorem ducat, ni planè delirare velis.

RAUB *Raup* n.g. Jactantia. *Gretl: Morgum Þotte Þetta maklega giort vid Giſla, fyrer umfang hans og Raup ſem hann hafde af ſier giort:* Omnibus videbatur juſtum qvod Giſlao contigit, ob ſuam ſuperbiam, & jactantiam.

RAUSN *Rauſn* f.g. Celebritas ob liberalitatem, & alias virtutes. *Gretl. Hafde Þorgils rauſn mikla af bumade ſynum:* Thorgillus celebris erat ob rem familiarem benè curatam.

REFUR *Refur* f.g. pl.n. Deceptiones. *Gretl. N. ſagde eg vil mat minn hafa enn ongvar Refur:* Victum meum volo ſine fraude.

REIÐSKIOTI *Reidſkiote* m.g. Eqvus eqvitationi aptus. Item *Fararſkiotur. Gretl. Eingin helldur hier heilum*

ſijnum

ᚱᛅᚾ *Rän* n: g: spolia. *Egla. Kilpingar foru þar ad Finnkaupum ſtundum ad ränum .\· Kiólbuerne före der met kióbſhab ved fienderne wndertiden met róffuerij*

ᚱᛅᚾᚴᛅᛏᛏᚱ *Rangsätter* adj: plur. n: discordes. *Kuge j Jarla S: Jarl mun þurfa alla vnir sÿna a litille ſtundu, giætum þeſs ad vier ſieum þa eÿ ufærir eda rangſätter .\· Jarll mon haffue behoff for alle ſÿne wenner jnden ſtachet tid lader os da acte at vi ere iche wfærdig eller weens (vforligt)*

ᚱᛅᛋ *Ras*. n: g: præcipitantia in verbis, consiliis aut factis. *Ofeigur j B: manna: Sogu: So mun þier litaſt, þa ecke er ofmikid raß a þier ad sa sie hluturinn virdeligre ad gipta sÿne mÿnum dottur þÿna .\· Det skall dig siunis da du eſt iche offuermaadende raſendis, at denn condition er meget ærefuld at giffte min són din daatter.*

ᚱᛅᚢᛒ *Raup:* n: g: jactantia. *Gretl: Morgum þotte þetta maklega giort vid Giſla fÿrer vmfang hanz og raup sem hann hafde af ſier giort .\· Det tóckte mange bilige giert mod Giſla for hans practighed och röos ſom hand haffde giort om sig.*

ᚱᛅᚢᛋᚾ *Rausn* f: g: celebritas ob liberalitatem et alias virtutes. *Gretl: Hafde Þorgilz rauſn mikla af bunade sÿnum .\· Th: haffde ſtor naffn kundighed aff sin boeſhab.*

ᚱᛏᚠᛁᛦ *Refiur*. f: g: pl. n. deceptiones. *Gretl: N: sagde Eg vil mat minn hafa enn onguar refiur: \· Jeg will min mad haffue men slet ingen bedragerij, finantzerj.*

ᚱᛏᚼᚦ ᛋᚴᛁᛅᛏᛏ *Reidſkiote,* m: g: *heſt eller hors som mand bruger till at rijde* item *fararſkiotur. Gretl: Einginn helldur hier heilum sÿnum fararſkiotum er hier kiemur .\· Ingen beholder sin heſte heell ſom hid kommer.*

ᚱᚾᛁᛘᛏ *Reÿmt,* adv. *der ſom trolde och spógelſe lader ſig gierne ſee, och finde. Gretl: Vanquæde eru þar a þui þar þiker reimt vera: .\· Nogne wleÿlighed ere der fordj der thóckis vere rómt* ɔ: *der er fult med spógerij och dieffuelſhab: Reÿmlebur* m: g: *saaddan dieffuelſhab.*

ad Reiſa rónd .\· contra niti. *Egl: Og er þau tidinde spurduſt at Egill hafde bariſt vid ofurefle lidz a ſkoginum; þotte Armode einginn von hann munde reiſa rond vid Egle .\· Naar de tidender spórdis at Eg: haffde slagis ved offuermact paa skowen tÿckte Arm: jngen vaan at hand monde ſtaa jmod Egil, eller faa heffnit paa hannem*

ᚱᚾᛁᛋᚢᛚᛁᚠᛏ ᛒᚢ. *Reiſuligt bv:* magnifica resfamilias. Jtem. *reiſugt bu Bua S: Andridur ſette þar ſaman reiſugt bu .\· Hann sætte der ſtoractigt redeligt böeſhab.*

ad Reka aptur huſid .\· at slaa huſen i laas.

ᚱᚾᚴᚴᛁᛅ *Reckia* f. g. lectus. *Gretl: Voru menn þa gengner til reckna, .\· Vaar da folck gaaet till sengr.*

ᚱᚾᚴᛋᛏᚱᛅᚱ *Rekstrar* m: g. pl: n. navium in tempestate jactationes: *Gretla: Skipid var heldur lekt og þoldi illa rekſtra: \· Skibedt var helder lagt och fordrog ilde at driffue for strómmen.*

ᚱᚾᛋᛋ *Reſs.* adj: vegetus. *Egla: Var Kvolldwlffur þa enn reß madur .\· K: var en da karſh mandt.*

ᚱᛁᚦᛚᛅᛋᛏ *Ridlaſt.* verbum diſsipari: *Egl: Ridladiſt þa fÿlkingin og loſnadi oll: \·* Diſsipatum est agmen et solvebatur totum.

Ryklundadur. adject: magni spiritus. *riigſindet.*

ᚱᛅᚴᛦ ᛅᚴ ᛅᚢᚦᚢᚠᛦ *Rykur og audugur:* dives et opulentus differunt *Egla: Sa er rykur sem a jardagodtz: audugur sa sem a mikid lauſa fie.*

ſijnum fararſkiotum er hier kiemur: Nemo huc veniens eqvum ſuum integrum ſervabit.

RIIΨT *Reymt* Adv. Locus ubi ſpectra apparent. *Gretl: Vanqvæde eru þar ä, þvi þar þiker reimt vera:* Incommoditas ibi eſt ob ſpectra.

Reymleikur m. g. Spectrorum apparitio.

RIIИA RIKÞ *ad Reiſa rønd,* Contra niti. *Egl. Og er þau tidinde ſpurduſt at Egill hafde bariſt vid ofurefle lids a ſkoginum, þotte Armode einginn von hann mūde reiſa rónd vid Egle:* Ubi fama relatum erat Egillum ſuperiorem ſe in ſilvâ ſuperaſſe, Armodus putabat ſpem nullam relictam eſſe ultionem de eo ſumendi.

RIIИNNIΨT BN *Reiſuligt bu,* Magnifica res familias. It: *Reiſugt bu. Bua S: Andridur ſette þar ſaman reiſugt bu:* Andridus ibidem ſplendidam ſedem fixit.

Ad reka aptur huſid: Claudere domum.

RIYYIA *Reckia* f.g. Lectus. *Gretl. Voru menn þa gengner til rekna:* Tum cubitum iverunt omnes.

Egla: Kvolldwlfur lagdiſt i reckiu af harme og elle: Quelldulfus præ ſenio & dolore lectum petere coactus fuit.

RIYИTRAR *Rekſtrar* m.g. pl. n. Navium in tempeſtate jactationes. *Gretl: Skipid var helldur tekt og þoldi illa rekſtra:* Navis conqvaſſata erat, nec vim tempeſtatis ferre poterat.

RIИИ *Reß* Adj. Vegetus. *Egla var Kvolldwlfur þa enn reß madur:* Quelldulfus etiamnum erat vir ſanus & vegetus.

RIÞMAИT *ad Ridlaſt* verb. Diſsipari. *Egl. Ridladiſt þa fylkingin og loſnadi oll:* Diſsipatum eſt agmen & ſolvebatur totum.

RNYNNKÞAÞA *Ryklundadur* Adject. Magni ſpiritus.

RIYA AP ANÞNPA *Rijkur og audugur,* Dives & opulentus differunt. *Egla: Sa er rijkur ſem a Jardagods:*

Audugur sa sem mikid lausa fie: Dives est qvi abundat prædiis, opulentus, qvi pecuniis præstat.

RǂÞA *Röda* f.g. Simulacrum. *Ol. Har. S: Af þui Silfre let Guttormur giora rödu epter vexte synum eda stafnbua syns, og er þad likneske miklu meira enn þeir menn er nu eru:* Ex hoc argento Guttormus simulacrum, fieri curabat juxta suam staturam aut sui socii, hoc verò simulacrum multò majus est hominibus jam existentibus.

RAЧYIKK *Roskinn* Adj. Perfectæ ætatis. *Gl. S: Glumur var þa hnijginn a efra alldur er Ǫgmundur frændi hans var roskinn:* Glumus ad senectutem vergebat, cum Ǫgmundus consangvineus suus virilem attigisset ætatem.

ᚢǂЧT *Röst* n. g. Vortex. *I J. S: þar var stramu mikid er þeir sätu og idur störar, og skyllde sitia i idunne, enn fiskia ur röstinne:* Vortex ibi erat periculosus, consistendum erat in vortice, & pisces in concursu maris & vorticis capiendi erant.

RǂЧT *Röst* f.g. Mensura viæ, ut Milliare; Leuca, &c. *Sighv. Skalld: Vijt lävinda flötte vard þar er Magnus bardist, hoggin valur at hylia, hejde rastar breida:* Vandali latè fugiebant, & ubi Rex Magnus pugnabat cæsorum cadavera integrum milliare tegebant.

RǂЧTN ᚢIÞᚢR *Röstu vedur*, Malus aër. *Sueinn I Gretlu: Huor reid höte fyrer hedan i röstu vedre:* Quis nuper hic eqvitavit in aëre tam turbido.

Rostu verk, Facinus qvod magno & improbo peragitur. Vulgo dicimus: *Hann er rekinn a rostuverk:* Eo utuntur in operibus sordidis.

RAᛏA YᚢᚢᚠA *Rota kylfa* f. g. Clava. *Ol. Tr. S: Finnur tok i hond sier rota kylfu mikla og gick til hoffins:* Finno clavam suam arripuit & ad fanum perrexit.

RᚢᚴAR *Runar* f. g. pl. n. Vetus literatura, qvæ etiamnum passim extat, item Magia Runis expedita, qvæ in historiâ

ᚱᛟᚦᛅ *Röda,* f: g: simulacrum: *Ol: Har: s: Af þui silfre let Guttormur giôra rodu epter vexte sÿnum eda stafnbva sÿnz og er þad likneſke miklu meira enn þeir menn er nu eru .\· Aff det sólff lod Guttorm: gióre billede effter ſin vaxt eller ſins ſtaffnboes och er det lignelse meget ſtórre end mend ſom nu ere.*

ᚱᛟᛋᚴᛁᚾᚾ *Roſkinn* adj: perfectæ ætatis. *Gl: S: Glumur var þa hnijginn a efna alldur er Øgmundur frændi hans var rôſkinn .\· Gl: var da bedaget som Ogm: hans frende var komen till mans alders, eller vaar fuldaldrett.*

ᚱᛟᛋᛏ *Röſt* n: g: vortex *J. J: S: Þar var *straum*[1] *mikid er þeir ſätu og jdur ſtörar, og skÿllde sitia j jdunne, enn fiſkia vr rôſtur .\· Der vaar ſtór ſtróm ſom de sad, och ſtore ſtrómkringle, och ſhullde mand side wdj strómkringlen men drage fiſh vd aff raſten eller strómme moden.*

Røſt: f: g: mensura viæ, ut milliare, levca &c. *Sigv: skalld: Vijt lä Vinda flötte, vard þar er Magnus bardiſt, hogginn valur at hÿlia, heÿde raſtar breida .\· Vijt lag Vendernis fluct* ↄ: Vandali fugientes, *vard der ſom M: K: ſlogſt; huggin val at betrecke heden en raſt bred.*

Rôſtu vedur, malus äer. *Sueinn j Gretlu; Huor reid höte fÿrre, hedan j rôſtu vedre? .\· Huem reed her ſtachet for i ondt vær.*

Rostu verk; facinus quod magno et improbo peragitur, vulgo dicimus, *Hann er rekinn a roſtuverk .\· Hand er brugedt till at udrette ſlemme gierninger.*

ᚱᛟᛏᛅ ᚴᛁᛚᚠᛅ *Rota kylfa* f: g: clava. *Ol: Tr: s. Finnur tok j hond sier rota kÿlfu mikla og geck til hoffins .\· Find tog i ſin haand ſtor klubbe och gich till hofet.*

ᚱᚢᚾᛅᚱ *Runar:* f: g: pl. n: vetus literatura, quæ etiamnum paſsim extat: item magia runis expedita, quæ in Historia Sigurdi Fofnis bana, qui Aſlogiæ

[1] *stramu*

secundæ conjugis Ragn: Lodbroci, pater erat; in aliquot species dispeſcitur:

1. *Sig Runar; skalltu kunna ef þu villt snotur vera: riſt a hialte hiørs, a vettrunum och a valblÿſtrum, og nefna tviſvar Tÿr.*
2. *Brunn Runar skalltu giora ef þu villt borgit hafa a sünde seglmaurum; a ſtaffn ſkall þær riſta og a stiornar blade, þa kemſt heill af hafe.*
3. *Mäl Rvnar ſkalltu kunna ef þu at mage þer heiptum giallda harm; þar vm vindur, þar vm væfur, þar vm ſetur, allar ſaman a þui þinge er menn ſkulu j fulla dôma fara.*
4. *Aul Rvnar skalltu kunna ef þu villt at annars qven væte þig ecke, trÿgd ef þu truer, a horne ſkall þad riſta og a handar bake og merkia a nagle Naud. Øl ſkalltu signa og vid färe siä, of verpa lauk j lóg, þa eg þad veit ad þer verdur alldrej miodur meinblandinn.*
5. *Biarg Rvnar ſkalltu nema ef þu villt borgit faa og leiſa kind fra konu a löfa ſkall þær riſta, og vm lidu spenna og bidia dïsir duga:*
6. *Lim Runar ſkalltu kunna ef þu villt lækner heita, og kunna saar ad sia; a berke ſkal þær riſta ok a bare vidar þeſs er lvte auſtur limar*
7. *Hug Runer ſkalltu nema ef þu villt huorjum vera gedhoſkare guma þer of ręd þer of reiſt þer of hugdo.* .\·

Interpretatio. R. victoriales ɔ: *Seÿer Runer skall du kunde om du villt ſnildſom vere, rÿſt dem paa sverdz hiælte paa handſhe och trameter och nefn to gange Tÿr: (en aff Aſerne.)*

R. fonteas ɔ: *Brÿnd Rvner skall du gióre om du vilt behielpet haffue seÿlgodtz* .\· [merces quas una cum navi velum promovet] *paa staffn skal dem rÿſte, och paa rôrs blad (fiæll) da kommer du heel aff sóe.*

Logo runas ɔ: *Maal R: ſhall du kunde, om du haffuer meere man*[1] *enn du eſt grummlige at betale bedróffuelſe, der om græder, der om tielde, der om sóde alle ſamen paa det thing ſom mend ſhulde i fulde domme gaa.*

R. cerevisiarias; *Øll Runer ſhall du kunde, om du villt anders quinde dig ecke bedrage, trÿgd om du troer; paa horn ſhall dem rÿſte och paa hænder bag, och tage Naud* (.\· literam ᚾ) *paa neglen, Øll ſkall du signe och ſee vel faar (vocte dig for skade) och kaſte lôg j ølid* (porrum in liquorem projice) *da veed Jeg det at dig bliffuer aldrig miód skadſomlig* [vel alia quælibet potio.]

[1]*mand*?

ſtoriâ Sigurdi *Jofnis bana*, qvi Aſlogiæ ſecundæ conjugis *Ragn.* Lodbroci pater erat in aliqvot ſpecies diſpeſcitur.

1. *Sig-Runar skalltu kunna ef Þu vilt ſuótur vera; riſt a hiallte hiörs, a vettrunum og a valblyſtrum, og nefna tviſacar Ty:* Victoriales Runas callere debes, ſi aſtutus & callidus evadere cupias, incide eas capulo vel retinaculo enſis tui, item chyrothecis, & lituo bellico, & bis nomen Tyr ingemina.

2. *Brumm-Runar skalltu giora, ef Þu villt borgit hafa a ſunde ſeglmaurum; A ſtafn skal Þær riſta eg a ſtiornar blade, Þa kemſt heill af hafe.* Runas fluctuum adhibe, ſi qvando merces tuas ſartas tectas, maritimisq; periculis exemptas habere cupias, eas puppi incidas, & gubernaculo atq; ita incolumis è mari evadas.

3. *Mäl-Runar skalltu kunna ef Þu att mage Þer heiptum giallda harm; Þar um vindur, Þar um væfur, Þar um ſetur, allar ſaman a Þui Þinge er men skulu i fulla döma fara.* Logo-Runas uſurpato in penſandis & ulciſcendis injuriis, eas incidito cepimentis, tentoriis, & ſedilibus fori ubi judicia peraguntur.

4. *Aul-Runar skalltu kunna, ef Þu villt ad annars qvon væte Þig ecke, trygd ef Þu truer, a horne skal Þad riſta og a handar bake og merkia a nagle naud Þ skalltu ſigna og vid färe ſiä, og verpa lauk i lög, Þa eg Þad veit ad Þer verdur alldrej miodur meniblaudmn.* Runas cereviſiarias, ne te aliena mulier decipiat, adhibeto, eas cornu potatorio inſculpito, & exteriori parti manus tuæ, notatâ ſimul in ungve literâ Þ, qvæ Naud dicitur. Cereviſiam conſecrabis, ut tibi caveas à periculo, porrum in liqvorem projice, & nunqvam tibi nocebit potus.

5. *Biarg-Runar skalltu nema ef Þu vilt borgit faa og leiſa kind fra konu, a löfa skal Þær riſta, og um lidu ſpenna og bidia diſie duga.* Auxiliatrices Runas addiſcas,

addiſcas, ſi fœminam onere partus facilè levari cupias. Inſculpito eas in volam manus, iis artûs & membra cingito, opemq; Parcarum, qvæ Dylæ vocantur, implorato.

6. *Lim-Runar skalltu kunna, ef Þu vilt lækner heita, og kunna ſaar ad ſea. Aberke skal Þær riſta ok a bare vidar Þeſs er lute auſtur limar.* Runas arboreas noſſe debes, ſi egregii medici nomen ſuſtinere velis, vulneraq; ex arte curare. Eas incidito cortici, & foliis arborum, qvæ ſe verſus orientem potiſsimum flectunt, & inclinant.

7. *Hug-Runar skalltu nema, ef Þu vilt huorjum vera gedhoskare guma. Þær of ræd, Þær of reiſt, Þær of hugdo.* Runas cordiales ſcire debes, ſi qvolibet virorum animoſior eſſe velis. Eas delineato in pudendis, & pectore tuo.

Hujus Runo-Magiæ periti fuerunt viri magni, qvam etiam pro occaſione exercuerunt, ut patet ex hiſtoriâ Egilli Scallagrimi Iſlandi, pugilis fortiſsimi, qvum in Inſulâ Norvagiæ Atl-Ey: convivio Erici Blodoxii Regis intereſſet, & poculis, ut reliqvi ejus comites, obrui non poſſet. Ibi ſic habet relatio: *Egill drack huort er ad honum kom og ſo fyre Ølve. Þa giek Bardur til Gunnhilldar og mællte; Her er ſa madur komenn er ſkomm færer ad oſs, og ej drekur hann ſo mikid, ad hann qvede ſig ejge Þyrſta; Þau B. og Gunnhilldur blöndudu dryckinn og fengu Aulſeljunne og færde hun Agle, og bad hann drecka: Egill tok Knyf og ſtak i löfa. See og tok vid horninu og reiſt a Runar, og reid a blodinu og qvad: Riſtum Run a horne-riodum ſpioll i dreyra, Þau vel ek ord til eyrna, ods dyrs vidar röta, dreckum veig ſem vilium, vel glyadra Þygia, vitum hve oſs vin eyre, Øl Þad er Bardur offlignde, Hornid ſprack i ſundur, enn Dryckurinn för nidur i hälm.* Egillus omnia pocula evacuavit, qvæ ſibi & ſocio Ølvero apponebantur. Tum Bardus Reginam

R. auxiliatrices; *Hielp Rvner skall du lære om du vilt hielpet haffue och lóſt barn vd aff quinde; j lofve* [in volâ] *skall dem ryſte och om lederne spende och bede dyſer* (Parcas) *due, eller ſtaa bÿ.*

R. arboreas; *Lem Rvner skall du kunde, om du vilt legemeſter heede och kunde saar at see; paa bark ſhall dem ryſte och lóff diß træes som *grenene*[1] *bógis mod øſter.*

R. cordiales; *Hu Rvner skall du fatte, om du vilt vere huer mand frimodig: huorium guma,* quolibet virorum, *gedhoſhare* animoſior: *ryſt dem om din redſhab, om dig och din brüſt*

Hujus runo-magiæ periti fuerunt viri magni, quam etiam pro occaſione exercuerunt, ut patet ex Historia Egilli Scallagrimij Jslandi, pugilis fortiſsimi, quum in insula Norvagiæ Atl: eÿ: convivio Erici Blodoxii Regis intereſset, et poculis, ut reliqui ejus comites obrui non poſset, ibi sic habet relatio; *Egill drak huort er ad honum kom oc ſo fÿre Ølve Þa giek Bardur till Gunnhilldar og mælte; Her er sa madur kominn er skomm færer ad oss. og ei dreckur hann qvede sig eige þÿrſta; Þau B: og Gunnhildur blondudu drÿckinn og fengu aulſeljune og færde hunn Agle, og bad hann dreka; Egill tok knÿf og ſtack j löfa ser og tok vid horninu og reiſt a Rvnar, og reid a blodinu og kvad. Riſtum Rvn a horne = riodum spioll j dreÿra, þau vel ek ord til eÿrna. odz dÿrs vidar röta, drekum veig sem vilium, vel glÿadra tÿgia, witum hve oß vri eÿre; øll þad er Bardur off signade Hornid sprak i sundur, enn drÿckur inn för indur j hälm.*

.\· Egill drack huert minde som hannem for kom och saa lige for Ølve (sin stalbroder) daa gick Bard (gardfogeden) till Gunnhilld dronning och sagde,

[1] *gemienne*

her er den mand kommen som fórer oſß skamm till, och aldrig dricher hand ſaa meget, at hand jo iche ſiger sig tórſter: Da bard och Gimhilld blendede da en drick, och fick ølquindenn (som skenckte for gieſterne) hun fórde den for Egill och bad ham driche. Egild tog kniff och ſtack i ſin lofe [in volam manus] *och anammede hornett och rÿſte paa dett Rvner och gnÿede med blöd, och qvad denne wiſe: Lader oß rÿſte Rvn paa hornet, gnÿer vij den rÿstning met blod* [inciſuras sangvine madefaciamus] ista verba eligo avribus cornuferentis, bibamus cereviſiam ut volumus, bene (ɔ: malè) defæcatorum liquorum, experiamur ut nobis conducat potus quem Bardus signavit. *Siden sprack hornedt i stÿcker, men drichen spilltis neder i halm,* plura possunt talia exempla addi.

Rvnar kiefle, n: g: baculus in quo Runas notarunt, et paucis literis multa comprehenderant, ut runographiæ peritiſsimi; *Gretl: Gretter kom i kirkiu belg þeim sem mannabein voru j og þar med Rvna kefle, þar voru vijsur a: .ᛋ· Gr lod komme i kircke den balg som mendebenen var udj och der med Rvneſtab som viſer var riſtne.*

S. ᛋ.

† ᛋᛋ *Sax:* n: g: enslags sverd som iche egg wden paa den eene side er.

nam Gunnhilldam accessit inqviens: Vir hic nobis dedecori erit, qvò plus potat, eò magis se sitire ait. Mox Bardus & Gunnhillda potum qvendam miscebant, qvem fœminæ pocillatori porrigebant, ut Egillo offerret bibendum. Is cultrum in volam manus adigebat, ac cornu suscipiens Runas ei incidebat, ac sangvine sulcos replebat, ita canens: Incidamus cornu Runas, incisuras sangvine madefaciamus: Ista verba eligo auribus cornu ferentis, bibamus cerevisiam ut volumus, benè, (malè) defecatorum liqvorum, experiamur ut nobis conducat potus, qvem Bardus consecravit. Mox in frusta dissiluit cornu, & potus in stramenta effusus est.

RNMRYHPN *Runar kiefle* n.g. Baculus, in qvô Runas notârant, & paucis literis multa comprehenderant, ut Runographiæ peritissimi. *Gretl: Gretter kom i Kyrkiu belg þenn sem manna bein voru i og þar med Runa kefle, þar voru vijsur a:* Gretterus curavit pellem in templum ferri, cui inclusa erant ossa humana, & baculus Runicus certis cantilenis signatus.

S.

ЧAYЧ *Sax*, Gladii genus est, ferro capuloq́; penæ paribus, ἑτερόστομον, & ex altero latere acutum, cultello cibario non admodum dissimili. Hist. Sturlangi Starf sama, sev laboriosi cap. i. *Tag hiar vith lothkabo er at hafa langfethgar minar og sagsa er jafnan hefr gafa fylgt, og reyn huort noier throer eri ther. Sturlaugr tok vit og hio i stein og tok af steininum hyrnuna et ryt fell af sverdina.* Accipe hic amiculum, qvod majores mei possederant, & Sax qvod bona fortuna semper est secuta, in hoc an vires tibi sint ullæ fac periculum. Accepit (oblatum munus) Sturlaugus, & percusso lapide extantem angulum præcidit, rubigine gladii excussâ.

Hodie ЧAЧЧ *Sax*, Danis & Saxonibus forficen notat, mo-

modernis vero Islandis, cultrum nauticum & piscatorium majorem, qvô pisces exenterare solent. Hinc

ᛋᛅᚴᛋᛁ *Saxe*, Nomen proprium viri, qvô gaudebat Saxo noster Grammaticus, Historiæ Danicæ conditor illustris. Qvod gentile qvoq; invenitur, pro gente Saxonicâ; cujus plurale est ᛋᛅᚴᛋᛅᛦ *Saxar*. Sic Aurvaroddas gentes suis ductibus bello aut lacessitas, aut superatas numerans, inter eas ᛋᛅᚴᛋᛅᛦ sev Saxones recenset.

*ᛅᚠ ᛁᚠ ᛅ ᛋᛅᚴᛋᛅ ᛅᚠ ᛋᚢᛁᛅ *ᚾᚱᛁᛅᛅ
ᛁᚱᛅ ᛅᚴ ᛁᚾᚴᛚᛅ ᛅᚴ ᛁᚾᛁᛦ ᛋᚴᛅᛅᛅ
ᚠᚱᛁᛋᛅ ᚠᚱᛅᛁᛁᛅ ᛅᚠ ᚠᛚᛁᛘᛁᚾᚴᛅ
ᛅᛁᛁᛘ *ᛁᚠ ᛁᚠ ᛅᛚᛚᛅᛘ ᛅᛅᛅᚱᛒᛦ ᚢᛁᚱᛁᛅ.
impugnaveram Saxonas & Svionas,
Iros & Anglos, & rursus Scotos,
Frisonas, Francos, & Flemingos,
His omnibus damna dederam.

Vide Brynulphi Svenonii conjectaneorum in Saxonem periculô primô.

ᛋᛅᛚᛁᚱᚾ *Salerne* n. g. Atrium. *Þar var Salerne up ad ganga:* Per atrium ascendendum erat.

ᛋᛅᛚᚢᚱ ᚠᛁᛅᛚᛚᛅ *Salur fialla*, Montanum palatium. *Gretl: Hätt stygur hollum fætte, Hallmundur i sal fialla.* Altè elevat pedem in palatio suo montano Hallmundus.

ᛋᛅᚠᚦᚱᛁᚴᚴᛁᛦ *Samdryckiur* f. g. pl. n. Compotationes, sev Collationes. *Gret: Huor socktte til annars þar sem samdryckiur voru:* Unusqvisq; alterum visitavit, ubi collationes instituebantur.

ᛋᛅᛘᛋᚴᛁᛒᛅ *Samskipa*, In eâdem navi. *Lauttu marger hann ad fara samskipa Gretter.* Multi ipsi dissvaserunt ne in eâdem navi cum Grettero navigaret.

ᛋᛅᚾᚾᛋᛅᚠᛚ *Sannsögle* f. g. Veriloqvium. *Hallfr: S: Ingebiörg sagde vid Hallfred, skalltu nu fyrst fara heim med mier enn sydan skal eg reyna sannsögle þy-*

na:

ᚻᛅᛚᛏᚱᚳᛏ *Salerne,* n. g. *en liden forſall: Þar var salerne vp ad ganga.*

ᚻᛅᛚᛚᚢᚱ ᚠᛁᛅᛚᛚᛅ *Salur fialla; fielle sall, hul eller helder. Gretl: Hatt stÿgur hollum fæte, Hallmundur j sall fialla.*

ᚻᛅᛘᚦᚱᛁᚠᚴᛁᚢᚱ *Samdrÿckiur,* f. g: pl. n: compotationes ſev collationes *Gretl: Huer sötte till annars þar sem samdrÿckiur voru .\· Huer beſógte anden som collatzier vaare.*

ᚻᛅᛘᚼᚲᚴᛋᛁᛒᛅ *Samſkipa. paa samme skib. Lauttu marger hann: .\·* disſuaserunt *at fara samſkipa Gretter.*

ᚻᛅᚾᚿᚼᛅᚠᛚᛏ *Sannſógle,* f: g: veriloquium. *Hallfr: s: Jngebiorg ſagde vid Hallfred: Skalltu nu fÿrſt fara heim med mier enn sÿdan ſhal eg reÿna*

sannſógle þÿna .\· Nu ſhall du fórſt fare hiem met mig siden vill Jeg próffue sandhed diß som du ſiger.

ᛋᚨᚾᚾ ᚾᛏᚠᚾᛏ *Sann neffne:* n. g. nomen verè competens. *J. J: S: Hann var kalladur Rogwaldur rÿke og radſvinne og seigia menn huortveggia vere sann neffne .\· Hand vaar kalded Rogv. den rige och raad suinde, och siger folch de begge vaar hannem ret naffn.*

ᛋᛏᚴᛦ *Segur*. adj: in veteri nostra lingva exilio mulctatus. *Gretl: Letu þeir sier ei annad lijka enn Þorgeir være sekur .\· De lod ſig iche andet lijge en Thorg: var giord sekur \· exul.*

ᛋᛏᚴᛏᚨᚱ ᛉᚨᚱᚴ *Sektarmork* n: g. pl: n. *kiendemerke paa en vedlagd huor aff hand ma kiendis der ſom hand kommer frem, B. m. S. Enn ad Logberge vm morguninn ſtendur Oddur vp og talar hätt, Her er madur sekur giðr vm vÿg, en þad er ad seigia till sektarmarka hans ad hann er mikil vexte og kallmanlegur hann hefur brunt haar og ſtörbeinn j andlite, svartar brÿn, miklar hendur, digra begge og allur voxtur hanz er affburdar mikill .\· Men wdj Lougbærg* [locus ubi judicia fiunt] *om morgenin ſtaar Od op och taler hóÿgt, Her er en mand giort wdlæg for mandrab, men det er at sige til kiendeme‹r›ch paa hannem, at hand er ſtor paa voxt och mandelig, hand haffuer brunactigt haar och ſtorbeenet i ansictet, sorte øÿne brÿn* (nigra supercilia) *store hender, tÿche been, och all hans væxt er fornemmelig ſtor.*

ᛋᚨᛉᚦ *Sæmd* f: g: *sæmdar* in genit. *Gretl: Vil eg þioder honum sæmd fÿre vanvirding er þu hefur honum giordt: \· Jeg vill du biuder hannem ære for honhed som du haffuer hannem giort.*

ᛋᛏᛉᛁᚨ ᛉᚨᛚ *Semia mäl,* cauſam inter se componere, *J J: S: Þeir mæltu fund mylle syn ad þeir ſkÿlldu finnaſt og semia mäl ſÿn j aquedin stad .\· De sette med sÿn imellom at de ſhulde findis och accordere sin sag udj tillſat sted.*

na: Primò domum mecum ibis, deinde experiar an vera ſint qvæ dicis.

ᛋᛅᚴᚴ ᚾᛁᚠᚾ *Sann nefne* n. g. Nomen verè competens. *I J: S: Hann var* kalladur *Rogvalldur ryke og rädſvinne og ſeigia menn huortveggia være ſann nefne:* Vocabatur Rógnvaldus dives, & ſapiens: omnesq; dixerunt hæc nomina verè ipſi competere.

ᛋᛁᚴᚢᚱ *Sekur* Adject. In veteri noſtrâ lingvâ, Exilio mulctatus. *Gretl: Letu þeir ſier ej annad lijka enn þorgeir være ſekur:* Non erant aliâ conditione contenti, qvam ut Thorgeirus in exilium relegaretur.

ᛋᛁᚴᛏᛅᚱᛘᚬᚱᚴ *Sektarmórk* n. g. pl. n. Signum qvô exul dignoſcitur. *Ban. m. S: Enn ad Lógberge um morguninn ſtendur Oddur up og talar hätt, her er madur ſekur giör um vijg, enn þad er ad ſeigia til ſektarmarka hans, ad hann er mikill vexte og* kallmannlegur, *hann hefur brunt haar og ſtörbeinn i andlite, ſvartar bryn, miklar hendur, digra legge, og allur vextur hans er afburdar mikill:* In loco comitiorum, manè ſurrexit Otto, altâ voce clamans: Quidam heîc ob homicidium factus eſt exul, qvi hiſce indiciis dignoſcetur. Staturâ magnus eſt, & virilis, capillis ſubrufis, facie macrâ, nigris ſuperciliis, magnis manibus, tibiis craſsis, & toto corpore magnus.

ᛋᚬᛘᚦ *Sæmd* f. gen. *Sæmdar* in genit. Decus. *Haflide i Gretlu: Ecke mun eg hafa ſæmd mijna i vede fyrer Illgirne hans og forſiäleiſe:* Meam exiſtimationem periculo non exponam, ob ejus malitiam, & imprudentiam.

Ibidem: *Vil eg þu bioder honum ſæmd fyre vanvirding er þu hefur honum giort:* Volo ut pro dedecore ipſi facto honorem exhibeas.

ᛋᛁᛘᛁᛅ ᛘᛅᛚ *ad Semia mäl,* Cauſam inter ſe componere. *I J. S: þeir mælltu fund mille ſyn ad þeir ſkylldu finnaſt og ſemia mäl ſyn i aqvedinn ſtad:* Conven-

tum indixerunt, in qvô causam componere possent.

Ibid. *Sömdu þau þad mäl sin i mille hann skillde drepa Jall, enn hun giptast honum:* Convenerunt inter se, ut Comitem occideret, ac ipsam in uxorem duceret.

ᛋᚾᚱᚦᛁᚱᚦᛅᚱ. *Sendingar* f.g. pl. n. Dapes, Missus. *Egla: Voru þa Bord uptekinn um alla stofuna og sett a vist þui næst komu inn sendingar:* Tota domus mensis erat repleta, & appositæ dapes, hinc missus adjecti.

ᛋᚾᚱᚾ *Sære* n.g. pl. n. Juramenta. *I B.m. Sogu: Er þier einginn þess von ad eg mune vilia riufa Sære mijn.* Nunqvam exspectabis me juramenta violare velle.

ᛋᚾᛏᛏᚾᚱ *Sætter* f.g. Reconciliationes. *Sät* in Singulari. *Hann vilde ongum Sættum taka:* Nolebat reconciliari.

ᛋᛁᛅᛚᚠᛒᚨᚦᛁᚱᚱ *Sialfbodinn* Adject. Gratus hospes, qvi ita excipitur ac ejus essent propria, qvæcunq; promuntur. *Uxor Thorfinns i Gretlu: Skal þier allt sialfbodid innan bæjar, þad sem mier soimer vel ad veita enn þier ad þyggia:* Hic habebis omnia ad votum, qvæ tibi accipere & mihi dare competunt.

ᛋᛁᛅᛚᚠᚦᚾᛏᚾ *Sialfdæme* n. g. q: Αὐτόκρισις. *B. m. Sogu: Hier skal annad huort fyrer koma Sekt eda Sialfdæme:* Aut exilium hinc seqvetur, aut nostrâ valebit sententiâ.

ᛋᚾᚠᚱ *Sygn* omn. g. unius terminationis, in Nom. Sing. Immunis à culpâ, absolutus à crimine, insons, *Fridhelgur: Sykn, Saka, Saklaus.*

ᛋᚾᚱᚦᛅ *Syndur* Adj: Videns. *Ol: S: Arnvidur blinde var Syndur suo lijtt at valla var hann her fær:* Arnvidus cœcus, debilis adeo erat visus, ut vix aptus esset bello.

ᛋᛁᛚᛚᚦᚢᚾᚱ *Silldver* n. g. Ubi capiuntur haleces. Item: *Skreidver*, ubi aselli capiuntur. *Egla: þor: hafde menn syna i Silldvere og so i Skreidvere:* Thoro suos

ᛋᚾᚳᚦᛁᚳᚠᛅᚱ *Sendingar*. f: g: pl. n. dapes. miſsus; *Egla Voru þa bord vptekinn vm alla ſtofuna og ſett a viſt, þui næſt komu jnn ſending ar: .\· Vaare da bord opreÿſt om alle ſtowen och sæt mad paa, derneſt komme jnd rætterne.*

ᛋᚾᚱᚾ *Sære* n. g: pl. n. juramenta, *J. B: manna. Sogu Er þier eingin þeß von ad eg mune vilia riufa særa mijn. Er det dig jngenlunde at forvente at Jeg mon rijffue min eed:*

ᛋᚾᛏᛏᚾᚱ *Sætter* f: g: reconciliationes, *sætt* in singul: *Hann villde ongum sættum taka; \· Hand vilde jngen forligelſe annamme.*

ᛋᛁᛅᛚᚠᛒᛅᚦᛁᚳᚳ *Sialfbodinn* adj: gratus hospes, qui ita excipitur ac ejus eſsent propria quæcunque promuntur: Uxor Thorfinni *in Gretlu: Skallt þier allt sialfbodid jnnanbæjar, þad sem mier ſömer vel ad veita enn þier ad þÿggia .\· Skall dig alt were som du vilt ÿnſhe her inden bÿ det ſom mig sómmer vel at levere men dig at annamme.*

ᛋᛁᛅᛚᚠᚦᚾᛘᚾ *Sialffdæme* n: g. quasi ἀυτόχρισίσ. *B. m. S. Hier ſhal annad huort fÿrer koma sekt eda sialfdæma .\· Her ſhall enten komme for udlægd* (exilium *eller set vor egenlig dom om sagen.*

ᛋᚾᚠᚱ *Sygn,* om: g: unius terminationis in nom. sing: immunis à culpa, abſolutus à crimine, insons. *fridhelgur: sÿkn saka ſaklaus*

ᛋᚾᚳᚦᛦ *Syndur* adj: videns. *Ol: S: Arnvidur blinde var sÿndur suo lijt att valla var hann herfær .\· Arnv: bl: var saa lit ſeendis at hand var neppelig fær til krig.*

ᛋᛁᛚᛚᚦᚢᚾᚱ *Silldver:* n. g. *der ſom folch ligger till at fange silld:* Jtem *skreidver; der ſom folch fanger fiſk eller torſh: Egl: Þor: hafde menn sÿna i silldvere ogſo j skreidvere.*

ᛋᛁᚨᚦᛦ *Siodur* m: g: marsupium. *Gretl: Ecke mon ek bera brodur min j siod, sagde Hiarande .\· Jche mon Jeg bære min broder i pungen ɔ: Jeg vill iche tage penge for hans dód.*

ᚠᛁᚾᛋᛁᚨᚦᛦ *Fieſiodur,* idem scil. theſsaurus. *B. manna: S: Fær Oddur faudur sÿnum einn digrann fieſiod fullann af silfre .\· Oddur fär ſin fader en tÿck pung fulld aff sólff.*

ᛋᚴᚨᛘᛏᚨᛑᚨᚦᛦ *Skammtaladur.* adj: pavciloquus. *Þor: j Eglu: Eg mun vera ſkammtaladur fÿre konge ef hann vill helldur trua rôgie vordra manna, enn sannindum og ein ord er hann muni reina af mier .\· Jeg mon vere snartaled for kóngen om hand ‹h›eller vill trve ond folchis lógn, end sandhed och hrenfærdighed ſom hand mon aff mig próffue.*

ᛋᚴᚨᛒ *Skap:* n. g. *skaplinde.* f: g: *lunderne* n. g. ingenium. *Egla: Þeir fedgar hofdu eit skap och vold‹u› menn miog at afle til fÿlgdar vid ſig, og tómdu vid ſkaplinde sit .\· De fegder* [pater et filius] *haffde et sind* [similes ingenio] *och vdvaalde meget ſterke mend at fólge ſig och vaande dem till sijn sinde.*

Skapdeilldar madur, den ſom kand ſhiche ſin sinde well effter som tidenn och ſtadenn vedkreffuer.

ᛋᚴᚨᛒᚱᚨᚢᚾᚴ *Skapraun,* f: g: moeror animi ex insultatione malorum in malis, sive id fiat opere vel verbo: *Egl: Þu hefur mier ſkapraun giorva i drape þræla mÿnna .\· Du haffuer giort mig banghed i det du haffuer drebt min threlle.*

ſuos famulos miſit ad locum, ubi haleces & aſelli capiebantur.

ᚼᛁᛅᚦᚴ *Siodur* m.g. Marſupium. *Gretl:* *Ecke man ek berà brodur mimm i Siöd ſagde Hiarande:* Fratrem meum in marſupio non geſtabo: i. e. Pecuniam pro fratre meo occiſo non ſumam.

Sveinn ibid. *Voru þeir menn ſo roſkuer at eingimm villde annann i Siöd bera:* Viri erant adeo fortes & magnanimi, ut nemo alterius mortem inultam relinqvere voluerit.

ᚠᛁᚼᛁᛅᚦᚴ *Fieſiödur*, Idem ſcil. Theſaurus. *B. m. Sog:* *Fær Oddur faudur ſynum einn digrann fieſiod fullann af ſilfre:* Otto patri ſuo obtulit grande marſupium, argento repletum.

ᚼᛉᛅᛦᛏᛅᛚᛅᚦᚴ *Skammtaladur* Adj. Pauciloqvus. *Þor: i Eglu:* *Eg mun vera ſkammtaladur fyre Konge ef hann vill helldur trua Rögie vondra manna, enn ſannindum og einörd er hann mun reina af mier:* Ego coram Rege pauciloqvo ero, ſi veritati & candori, qvem in me experietur, mendacia malorum præferat.

ᚼᛉᛅᛒ *Skap* n.g. *Skaplinde* f.g. *Lunderne* n.g. Ingenium. *Egla:* *Þeir fedgar hofdu eitt ſkap og völdu menn miog at aſle til fylgdan vid ſig, og tömdu vid Skaplinde ſitt.* Pater & filius ſimilis erant ingenii, fortes enim viros ſibi ſocios eligebant, & ſuis moribus aſſvefaciebant.

Skapdeilldar madur, Omnium horarum homo.

Lijtill ſkapdeilldar madur, Qui ejus non eſt ingenii.

ᚼᛉᛅᛒᛚᛁᚿᛑ *Skaplinde* n.g. Ingenium. *Kunnu menn lijtt vid ſkaplinde:* Ejus ingenio ſe accommodare non potuerunt.

ᚼᛉᛅᛒᚱᛅᚿᚿ *Skapranu* f.g. Mœror animi, ex inſultatione malorum in malis, ſive id fiat opere vel verbo. *Egl:* *Þu hefur mier Skapranu giorva i dräpe Þræla minna.* Mœrore me affeciſti, ſervos meos occidēdo.

ᛋᚴᛅᛒᛋᛏᚼᚱ *Skapstör* Adject. Magnanimus. *I Jarl. S: Kongur fann þad ad þorfinnur Jarl var längtum skapstærre enn Bruse Jarl:* Rex animadvertit Thorfinnum Comitem generosioris animi esse qvam Bruso.

ᛋᚴᛅᛒᛋ ᛘᚢᚾᛁᚱ *Skaps muner* pl. n. n. g. Affectus, Ingenii qvalitas. *Dagur i Raudv: þætte: Er þad ætlan mijn Kongur fät mune aftækt um ydra skapsmune:* Existimo Rex ingenii tui qvalitates vix mutari posse.

ᛋᚴᛅᛒᛋᛏᚢᚠᚠᛅ *Skapstyggur* Adject. Morosus, difficilis, Qui facilè irascitur. *Gretl: Skapstyggur er eg ef mier lijkar ej vel:* Facilè irascor, si qvid ex animi sententiâ non contingat.

ᛋᚴᛅᛒᛏᚴᛁᚾᚱ *Skaptkier* n. g. Vasa manubriata vel ansata utrinqve. *Egl: þa let hann innbera skaptkier og munngät:* Adferri curavit domi coctam cerevisiam in vasis utrinq; ansatis.

ᛋᚴᛅᚱᚦ *Skard i Skiolld ad hoggva:* Prov: Alicujus propinqvum interficere, vel aliàs gravem injuriam inferre. *Thorfeinar i J: S: Harallds hef ek skard i Skyllde hoggvid:* Rupturam in clypeo Haraldi feci, (filium ejus Haldanum Hälug occidendo.)

ᛋᚴᛅᛏᛏᚢᚱᚦᛅᛋᛏ *ad Skattyrdast* verb. Mala verba commutare. *I Jarla S: Jarl bad menn ecke ad skattyrdast:* Comes prohibuit ne convitiis invicem agerent.

ᛋᚴᛁᚾᛅ *Skeina* f. g. Vulnus non lethale. Prov. *Forsmädu ecke fätækann vin nie litla skeinu:* Ne despicias pauperem amicum, & parvum vulnus.

Ad läta ᛋᚴᛁᚴᛅ *ad skopudu*, Fortunæ se committere. *Bid þu Kong ad giefa oss utgonguleife, og latum þa skeika ad skopudu:* Roga Regem ut nobis det veniam exeundi, tunc cætera fortunæ committemus.

ᛋᚴᛁᚦᚠᛁᚱᛁ *Skidfære* n. g. Oportunum tempus in nartis ambulandi.

ᛋᚴᛁᚦ-

Skapstôr adj: magnanimus. *J J: S: Kongur fann þad ad Þorfinnur Jarl var lanjklun ſkapſtærre enn Bruſe Jarl: \· Kongen fornam at Thorfin Jarll var meget ſtorhueder en Bruſe Jarll.*

Skapsmuner pl: n. m: g. affectus ingenii qualitas: *Dagur i Raudv. Þætte: Er þad ætlan mijn kongur fätt mune aftækt vm ÿdra skapsmune .\· Det er min thancke konge, at faat mon vere affſhaffligt om eders sindes leÿlighed.*

Skapstÿggur adj: morosus, difficilis, *den som snart lader ſig fortórne wvredast. Gretl: Skapſtÿggur er eg ef mier lijkar ej vel .\· Jeg bliffuer jlde tilfredz om mig behager iche well.*

ᚺᚴᛅᛒᛏ ᚴᛁᚾᚱ n. g: vaſa manubriata, vel ansata utrinque. *Egl: Þa let hann jnnbera ſkapt kier oc mungät .\· Da lod hand bere jnd hand fangs kar och mungad* [domi coctam cereviſiam.

ᚺᚴᛅᚱᚦ *Skard i skiolld ad hoggva .\·* prov: Alicujus propinquum interficere. vel aliàs gravem injuriam inferre. *Torfeinar i Jarl S: Harraldz hef ek ſkard i ſhÿlde hoggvid .\· Jeg haffuer hugget skramme* (rupturam) *j Harralldz skiolld: da hand drebt hans sónn Haldan hälegg.*

ad Skattyrdaſt verb: mala verba commutare. *J Jarl: S. Jarl bad menn ecke ad ſhattÿrdaſt: Jarll bad menn villde iche giffue huer anden ond ord.*

ᚺᚴᚾᛁᛋ *Skeina* f: g. vulnus non lethale; *Ordſpr. Forsmädu icke fätækann vm nie litla skeinu .\· Foract icke wenn eller lidet saare.*

ad lata ᚺᚴᚾᛁᚴᛅ *ad skopudu, at lade gaa ſom lÿchen vill: Egl: Bid þu kóng ad giefa oss vtgonguleife og latum þa ſkeika ad ſkopudu.*

ᚺᚴᛁᚦᚴᛅᚱᚾ *Skidfære:* n: g: god leÿlighed at gaa paa skÿer.

ᛋᚴᛁᚦᚴᛅᚱᚦᛦ *Skidgardur, planckwerk: Egl: Skidgardur har var vm bæinn: skidſtaur huer en planche.*

ᛋᛏᛁᚴᚴᛁᛅ *Skickia* f: g: *kiðrtell J: J: S: Hußfreÿa bar ſkinfelld – (skinnfad) at Rognv: J: fyrer ſkickiu, hann rietti handur j mote og tok löjænde vid.*

ᛋᚴᛁᛚᚦᛅᚴᚾ *Skildage,* conditio *J: J: s: Hann giek gladur at ollum skildage* Lubens accepit omnem conditionem.

ᛋᚴᛁᛚᛅ ᛘᛅᚦᛦ *Skila madur,* vir ~~in~~fidelis: *skilrÿkur, oprictig i sitt handell. Gretl: Ecke var hann hoffdinge mikill* (non magnæ avthoritatis) *enn þo var hann ſkilrijkur bonde dog var hand.* etc.

ᛋᚴᛁᛅᛚᚦᛦ *Skiolldur,* clypeus. *Ordſpr: ad koma j opna ſkiolldu* ɔ: *att komme till biſtand naar slaget er begÿnt: Sigurdur j: J: S: Nu ſkal fara af bake helmingur lidz vors og koma j opna ſkiolldu þa er saman lÿſtur lide voru .\· Nu skall halffpartenn vort folch ſtijge aff heſterne och komme i obne ſkiollde* (in apertos clÿpeos) *naar vort ledt slaar samen* ɔ: *drager sammen till at slaes.*

ᛋᚴᛁᛅᛏᛏ *Skiott.* adv: subitò: *Skiðtt er margt ſkipaſt qvad Gretter:* Permulta subito immutantur.

ᛋᚴᛁᛒᛅᚱᚾ *Skipare.* Nauta: *skipveriar* pl: n. m: g. navtæ quasi in navi manentes.

ad Skiptaſt hoggum verbum: confligere. *J: J: S: Nor giek þar framm hart og ſkiptuſt þeir Sökne vid hoggum:* N acriter in hostes irruit et in illa pugna dimicavit Sognone.

ᛋᚴᛁᛚᚢ ᚼᛅᚴᚴ Skÿlu hogg: n. g. vestigia armorum in clypeis et lignis. *Hallm: j*

ᛋᚴᛁᚦᚴᛅᚱᚦᛅ *Skidgardur*, Sepimentum ex asseribus, jam Palesade. *Egl: Skidgardur här var um bæinn.* Sepimentum altum ex asseribus pagum cinxit.
Ibidem: *N: greip hendinne um skidstaurinn, og kastade sier ut yfer gardinn.* Manibus apprehendit asserem, & saltu se conjecit extra sepimentum.

ᛋᚴᛁᚴᚴᛁᛅ *Skickia* f.g. Tunica. *I J: S: Husfreya bar skindfelld (skinnfad) at Rognv: J: skickiu, hann rietti handur i mote, og tok lójænde vid fyrer.* Materfamilias pelliceam tunicam loco propriæ vestis Rognvaldo Comiti obtulit, ipse promptis manibus oblatam ridens arripuit.

ᛋᚴᛁᛚᚦᛅᚴᚴᛁ *Skildage*, Conditio. *I J: S: Hann gieck gladur at ollum skidaga.* Lubens accepit omnem conditionem.

ᛋᚴᛁᛚᛅ ᛘᛅᚦᛅ *Skila madur*, Vir fidelis. *Skilrijkur. Gretl: Ecke var hann hofdinge mikill, enn þo var hann skilrijkur Bonde.* Non erat magnæ autoritatis, sed tamen fidelis.

ᛋᚴᛁᛅᛚᚦᛅ *Skiolldur*, Clypeus. Adag. *Ad koma i opna Skiolldu:* Pugnâ inceptâ subsidio venire.
Sigurdur J: i J: S: Nu skal fara af bake helmingur lids vers og koma i opna skiolldu þa er saman lystur lide voru: Dimidia pars eqvitum nostrorum eqvos relinqvet, vobis subsidio futura, ubi pugna ingruit.

ᛋᚴᛁᛅᛏᛏ *Skiött* Adverb. Subito. *Skiött ma margt skipast qvad Gretter.* Permulta subitò immutantur.

ᛋᚴᛁᛒᛅᚱᛁ *Skipare.* Nauta. *Skipverjar* pl.n.m.g. Nautæ, qvasi in navi manentes.

ᛋᚴᛁᛒᛅᛅᛋᛅ ᚼᛅᚴᚴᚢᛘ *at skiptast hoggum*, verb. Confligere. *I Jarl: S. Nor gick dar fram hart og skiptast þeir Sókne vid hoggum:* Nor acriter in hostes irruit, & in illâ pugnâ dimicavit cum Svenone.

ᛋᚴᛁᛚᚢᚼᚼᚴᚴ *Skyluhógg* n.g. Vestigia armorum in clypeis & lignis. *Hallm: i Grettlu: Syndust gild Grettis*

handa ſkyluhogg a ſkiolldum þeirra, þo fra jeg mijn miklu ſtærre eggia ſpór ytum ſynaſt. Viſi ſunt immenſi manuum Gretteri gladiorum ictus in clypeis illorum, qvinimo mea longe majora acierum veſtigia viſa illis.

ᛋᚴᛁᚱᛋᛚᛅ *Skyrſla* f. g. Candentis ferri portatio, vulgò *Ordalium*.

ᛋᚴᚼᚴᛅᚱ ᛘᛅᚦᛦ *Skögar madur*, Exul, qvi in ſylvis latere debet. *Gret: Er þad ſat? þier ſie rädfätt ad koma i burt ſkogar manne þynum:* Deeſtne tibi facultas abigendi exulem tuum.

ᛋᚴᚼᚴᛚᚼᚦᚼ *Sköklæde* n. g. Tegumenta pedum.

ᛋᚴᛅᛚᛒᚱᚢᚾ *Skolbrun*, Sic dicitur cui pili ſuperciliorum penè cohærent. *I Hallfr. S: þar var madur fyrer i Skoginir, þeſſe madur var mikill og þrekligur ſkolbrun og helldur illmannlegur:* Vir qvidam in ſilvis erat ligna cedens, procerus, fortis, & craſſus, ſuperciliis cohærentibus, torvo aſpectu.

ᛋᚴᛅᚱᛅ *Skora* f. g. Inciſura. Inde dicitur verb: *Ad ſkora manntal:* Inciſurâ notare hominum numerum.

ᛋᚴᛅᚱᛅ *Ad ſkora a hölm:* Sic aliàs abſolutè dicitur: In arenam provocare. Item dicitur: *Skip var mikid og ſkorad ſkiolldun a millum ſtafna:* Navis magna erat, clypeis tecta inter puppim & proram.

Item: *Ad ſkora a mann:* Sollicitare vel urgere, ut ex duobus alterum eligat. Ut: *Snækollur (beſerkur) ſkorade a Bonda, ad hann ſkyllde leggia up vid hann döttur ſyna ellegar veria hana ef hann villde og være til fær,* ſed hic disjunctivæ ſignificationis eſt, aut tradat filiam, aut dimicet. Snekollur pugil pvovocavit dominum loci, ut aut pugnaret, aut filiam traderet.

ᛋᚴᛅᚱᛏᛦ *Skortur*, Defectus cujusvis rei (egeſtas.) Inde verb: *Skorter*, Deficit. *Hyg eg ad os ſkorte fleſta vid þa fedga:* Exiſtimo nos in plurimis inferiores eſſe patre & filio.

ᛋᚴᛅᚱᚢᚾᚴᛦ *Skorungur* m. g. Vir aut mulier honeſta, & pru-

Grettlu: Sÿnduſt gilld Grettis handa skÿluhogg a skioldum þeirra, þo frajeg mijn miklu ſtærre eggia spôr ÿtum sÿnaſt: .\· Viſa sunt immensa manuum Gretteri gladiorum ictus in clÿpeis illorum, quinimo mea longè majora acierum vestigia visa illis.

ᚺᚴᛁᚱᚺᛏᚾ *Skÿrſla;* f: g: *eed med gloende jern*.

ᚺᚴᚾᚴᚾᚱ ᛉᚾᚦᛦ *Skögar madur,* exul *skouffmand,* quasi in sÿlvis latere debeat: *Gr: Er þad ſatt? Þier ſie rädfätt ad koma j burt skogar manne þÿnum* .\· *Er det sandhed at i fattis raad at bortjage dÿn skowmand*

ᚺᚴᚾᚴᛚᛅᚦᛏ *Sköklæde* n: g: *hoſer, sköer och andet saadant*.

ᚺᚴᚾᛚᛒᚱᚢᚴ *Skolbrun,* sic dicitur cui pili superciliorum penè cohærent, *J Hallfr: S: Þar var madur fÿrer j skoginum þesse madur var mikill og prekligur skowbrun og helldur jllmanlegur* .\· *Der vaar en mand i skowen at hugge brendeholdt, den vaar ſtor och tÿch mand sambrÿnet och saae grumligenn vd.*

ᚺᚴᚾᚱᚾ *Skora:* f. g inciſura, inde dicitur verbum: *ad skora manntall* .\· inciſura notare hominum numerum.

ad ᚺᚴᚾᚱᚾ *Skora a hölm:* sic aliàs absolutè dicitur; in arenam provocare, item dicitur: *Skip var mikid og skorad ſkiolldum a millum ſtafna* .\· *Det vaar ſtort skib och beſett med skiollder emellem staffnerne*. Jtem *ad skora a mann* .\· solicitare vel urgere ut ex duobus aliud utrum eligat.

ᚺᚴᚾᚱᛏᛦ *Skortur,* defectus cujusvis rei (egestas) inde verbum *skorter* deficit: *Hÿgg eg ad oss ſkorte fleſta vid þa frôga: Jeg meener oſſ fattis fleeſte at höre op mod de fedger*.

ᚺᚴᚾᚱᚢᚴᚴᛦ *Skórungur* m. g: *skorungs* in genit: *berömmelig prijdelig mandt*

det sigis och om oprÿctigt quindefolck. J J: S: Þorkell var witur madur og ſkôrungur mikill .\· Thorkell var storſtandig mand et multum excellens alios. *Gretl: Þorbiorg var ſkôrungur mikill og miog ſtorvitur, hun hafde hierradz sôgn og ſhipadi ollum mälum þegar Vermundur var ej heima .\· Thorb: vaar en berómmelig och saare wiiſ quinde hun haffde hærritz sogn* et omnem jurisdictionem in abſentia Wermundi mariti ſui.

ad ᛋᚴᛅᛏᚱᛅ *Skotra* verb: *ad hrekia* agitare. *J Gretl: Berserkener giorduſt vmfangß mikler og ſkotrudu Gretter enn hann för vndan j flemminge .\· Bærſerkerne giorde meget om ſig, naar de wendede ſig hid och did och stótte Gretter men hand foer lempendis for dem.*

ᛋᚴᛅᛏᛋᛁᛚᚠᚢᚱ ⌞*Skotsilfur*⌟ *tærependinger: Hann quadſt eÿ þurfa nema ſkotsilfurs; .\· Hand ſagdis iche haffue behoff vden skióttpendinge.*

ᛋᚴᚱᛅᚢᛏ *Skraut* n: g: ornatus, inde *skravtbven* om: g: *Gretl: Kona ſtod þar vte vng og ſkrautbvenn .\· Der ſtod en quinde wde* benè ornata.

ᛋᚴᚱᛅᛒᛅ ᛘᛅᚦᚢᛦ *Skröpa madur. hÿkler, hræſnare: Varaſt ſkalltu ad ei ſnviſt þad atquædj til þyn er mælt er til skröpa manna .\· Vocte dig ad icke vendis det ordſprok till dig som taled er thill øÿnethiener:*

ᛋᚴᚱᚢᚦᚴᛚᛅᚦᛏ *Skrudklæde)* pl: n. n: g. *den klædning ſom iche er aff wadmal men aff farffued klæde.*

ᛋᚴᚢᛏᚢᛚ ᛋᚢᚾᛁᚱᚴ *Skutul sveirn; den ſom thiener for bord. J Jarl: S: Magnus Kong haffde giort Magnus Erlingſſon skutulsveim og þionade hann jafnan ad kongs borde .\· M: K: haffde giort Mag: E: ſón til en skencher och tiente hand altid for kongens bord.*

ᛋᛚᚾᛁᛏᛦ n. g: *Slentur; slenturs in genit:* lusitatio tumultuosa et frequens. *Gr: Biorn var hävada madur mikill* (tumultuosus) *og giorde mikid vm sig fÿlgdu og honum manger unger menn ad þui og hofdu mikid vm sig ſlentur vte a*

prudens. *Skorungs* in genit. *I Jarla S: Þorkell var vitur madur og skorungur mikill:* Thorchillus sapiens erat, & multum excellens alios.

Gretl: Þorbiorg var skórungur mikill og miog storvitur, hun hafde hierads sökn og skipadi ollum mälum þeg Vermundur var ej heima: Thorbiorga erat excellens & sapiens, omnemq; jurisdictionem in absentiâ Vermundi mariti sui habuit.

ᛋᚴᛅᛏᚱᛅ *ad Skotra* verb: *ad hrekia*, Agitare. *I Gretl: Berserkerner giordust umfangs mikler og skotrudu Gretter enn hann för undan i flæminge:* Pugiles impetuosè rem agebant, in omnem partem se volvendo, ast Gretterus modestè se gerebat.

ᛋᚴᛅᛏᛋᛁᛚᚠᛦ *Skotsilfur*, Viaticum. *Hann qvadst ej þurfa nema skotsilfurs:* Dixit se non nisi viatico indigere.

ᛋᚴᚱᛅᚢᛏᛒᚢᛁᚱᚱ *Skrautbuinn* n.g. Ornatus. Inde *Skrautbuen* om.g. *Gretl: Kona stod þar ute ung og skrautbuenn:* Benè ornata & juvenis ibi erat fœmina.

ᛋᚴᚱᚼᛒᛅ ᛘᛅᚦᛦ *Skröpa madur*, Simulator. *Hræsnare: Varast skalltu ad ej snuist þer atqvædi til þyn er mællt er til skröpa manna:* Vide ne in te qvadret Proverbium, qvod de simulatoribus circumfertur.

ᛋᚴᚱᚢᚦᚴᛚᚼᚦᚼ *Skrudklæde*, pl.n. n.g. Vestitus panneus honoratior.

ᛋᚴᚢᛏᚢᛚ ᛋᚢᚼᛁᚱᚱ *Skutulsveirn*, Qui mensæ inservit. *I Jarla S: Magnus K. hafde giort Magnus Erlingsson skutulsvein og þionade hann jafnan ad Kongsborde:* Rex Magnus elegit Magnum Erlingsonium in pocillatorem suum, qvi assiduè mensæ Regiæ ministrabat.

ᛋᛚᚼᚱᛏᛦ *Slentur* n.g. *slenturs* in genit. Incitatio tumultuosa, & freqvens. *Gr: Biorn var hávada madur mikill* (tumultuosus) *eg giorde mikid um sig fylgdu og honum marger unger menn ad þui og hofdu mikid slentur ute a qvolldum.* Conjunguntur sæpissimè

hæc

hæc Synonima *Suck* (luctationes) *og ſlentur*. Biorno valde tumultuoſus erat, multi propterea juvenes ipſum ſeqvebantur, & horis veſpertinis multas luſitationes tumultuoſas exercebant.

ᛋᛚᛂᛏᛏᛘᛅᛚᛚ *Slettmäll*, Svaviloqvus. Inde Cognominatus *Haraldur ſlett mäle*.

ᛋᛚᛁᛅᚱ *Sliär* omn. g. Hebes. *Slialeikur*, Hebetudo pro negligentiâ. *Sliälega*, Adverb: *Gr: Slialega gieck hann framm i dag*: Timidè hodiè pugnavit.

ᛋᛚᛁᛔᛔᛦ *Slippur*, Inermis. *Þeir gafaſt up og geingu aland ſlipper Egl*: Victos ſe dederunt, & inermes è navi deſcenderunt.

ᛋᛚᚯᚦᛂ *Slöde* m. g. Rheda ex virgis confecta, qvâ uſi ſunt coloni, & etiamnum apud Iſlandos utuntur, qvam pertrahendo comminuunt induratum fimum, in ſtercoratione camporum. Proverb: *Band. man. S: Þetta mun meire ſlöda draga ad eg hygg*: Plura hinc ſeqventur.

ᛋᛚᚯᚿᚵᚢᛅ *Slöngva*, Funda. *Bua S: Heyrdu þeir at þaut i ſløngu Bua*: Audierunt ſonitum fundæ Buonis.

ᛋᛘᛅᚿ *Smän* n. g. Dedecus. *Gretter bad hann þui einu jäta ſem honum þette ſier ſmänar lauſt*: Gretter⁹ juſſit ut illud confirmaret, qvod eſſet ſine dedecore.

ᛋᚿᛅᛔᛦ *Snäpur* m. g. Impudens. *I Gluns S: Hakon Jarl ſagde; þeßer menn munu vera ſnäpar og hafa ej komid fyr i onnur lond*: Exiſtimo homines iſtos eſſe impudentes & ineptos, & nunqvam peregrè profectos eſſe.

ᛋᚿᛅᚱᛚᛁᚿᚦᛦ *Snarlindur* Adject: Prompti & alacris animi.

ᛋᚿᛅᛂᚦᛅ *at Snæda*, verb: Cibum capere, & *Snæda* f. g. Prandium.

ᛋᚿᛅᛂᚠᛁᛚᛁᚵᛦ *Snæfiligur* Adject: Auſterus, & *Snæfilega* Adverb. Item *Snæfur*. De ventis etiam dicitur *Snæfurt vedur*, Impetuoſus ventus.

ᛋᚿᛂᛁᛔᛅ *Sneipa* f. g. Ignominia. Hinc Adverb: *Sneipulega*,

qvolldum: conjunguntur sæpiſsimè hæc sÿnonyma *suck* (luctationes) *og ſlentur:*

ᛋᛚᚾᛏᛏᛉᚾᛚᛚ *Sletmäll. den som taler slet;* inde cognominatus *Haralldur ſlett mäle*

ᛋᛚᛁᚾᚱ *Sliär* om: g: hebes *slialeikur* hebetudo pro negligentia: *slialiga* adverb: *Gr: Slialega gich hann framm j dag Wfrimodiglig gick hand frem (ɔ: ſtrÿddi) i dag)*

ᛋᛚᛁᛒᛒᚢᚱ *Slippur* inermis. *Þeir gafuſt vp og geingu a land ſlipper Egl:* ɔ: Victos se dederunt et inermes è navi deſcenderunt.

ᛋᛚᛏᚦᚾ *Slode:* m. g. rheda ex virgis qua usi sunt coloni et etiamnum apud nos utuntur, quam protrahendo comminuunt induratum fimum in stercoratione camporum foeniſecii. *Ordſpr: B: manna: S: Þetta mun meire ſlöda draga ad eg hÿgg .\· Der monne komme meer effter.*

ᛋᛚᛋᚳᚴᚢᛋ *Slöngva,* funda *B: S: Heyrdu þeir at þaut j slóngu Bua .\· Audierunt sonitum fundæ Bugenhagii.*

ᛋᛉᛋᚴ *Smän.* n. g: *forſmædelſe: Gretter bad hann þui einu jäta sem honum þætte sier smänarlauſt. \· Gr: bad ham sÿge ja til det alleene som hannem tócte ſig at vere forvden forſmædelſe.*

ᛋᚴᛋᛒᛦ *Snäpur* m. g. *saare wblu tulper, wbluferdig. J Glums S: Hacon Jarll sagde; Þeſser menn munu vera ſnäper og hafa ej komid fÿr j annur land .\· Dette folch mon were wbluferdigtt och alldrig fór kommet i fremmede land.*

ᛋᚴᛋᚱᚢᛁᚴᚦᛦ *Snarlindur* adj: prompti et alacris animi.

ᛋᚴᛋᚦᛋ *ad Snęda* cibum capere: & *snæda* f: g: prandium.

ᛋᚴᛋᚠᚴᛁᚢᛁᚠᛦ *Snæfÿligur* adj: austerus et *snæfÿlega* adv: *snæfür: det ſigis ochsaa om *skarpt*[1] *vær, snefurt vædur.*

ᛋᚴᚼᛁᛒᛋ *Sneipa* f: g: ignominia. Hinc adv. *sneipulega* ignominiosè. *Gretl: Þotte*

[1] *sparpt*

monnum hans ferd hin sneipulegaſta .\· Folck tÿcte hans reÿſe den foracteligſte

ᛋᛒᚨ *Spä:* f. g. *Wÿgabarde: Spä er spakz geta* (sive *gäta*) Vaticinium est sapientis divinatio.

ᛋᛒᚨᚴᛦ *Spakur .\·* sapiens præscius *Þetta hafa marger vitner menn ad vidur nefne borid Þorarinn spake Þolleifur spake,* Jtem *spakur* modestus pacificus. *spekingur at vite .\· philosophus.*

ᛋᛒᚢᚱᚴ *Spurn,* f: g: *spórßmaall. Gretl: Hafde hann spurn nær þeirra være sunnan von .\· Hand holdt spórßmaal for naar deris var sónden at forvente (hand spórdis for)*

Spurdagie .\· rócte, fama, *J Nialu Þann spurdaga hofum vær vm þig .\· Det haffuer vi om dig hórt.*

ᛋᛏᚨᚦᛁᛚᚳ *Stadinn,* om. g: *fundinn J J: S: Huor flötta manna var drepinn þar sem ſtadinn var .\·* Omnes qui se in fugam conjecerunt morte mulctati sunt, quislibet in eo ipso loco ubi repertus est.

ᛋᛏᚨᚴᚴᚨᚱᛚᛋ ᚴᛅᚱᚴᛅ *Stafkarls gerfe.* mendici habitus.

ad ᛋᛏᚨᛁᚴᚨ *Stanga. at stóde, ſtage nogen: Halfr: sagde, Ek hef enn ej meir enn halflaun ad honum þad er hann ſtangadi mig med spiotz odde og rak mig til bana bundinn sem þiof. Jeg haffuer iche meere end halff betaldt hannem det ſom hand ſtagede mig med spiutz odd och dreff mig til dóde bundin som tiuff.*

ᛋᛏᚨᚱᚠ *Starf:* n: g: labor inde verbum: *ad starfa at arffuide* olim in maſculino usitatum est. ut *Asm: j Gretlu: Leis þu þennan starfa vel af hende .\·* Abſolve benè hunc laborem. *Lóß dit arffuid vell aff din haand.*

ᛋᛏᛅᚠᚴ *Stefna,* Jtem *kaup stefna .\· markidt. Gretter qvadſt ætla nordur j*

ga, Ignominiosè. *Gretl:* Þotte *monnum hans ferd hin ſneipulegaſta:* Ejus iter ignominioſum exiſtimabant.

ᚼᛅᚱ *Son*, Filius. Inde proprium ᚼᛅᚿᛁ *Sone* vel *Suno*, ut ᚠᛅᚦᛁᚱ, ᛒᚱᛅᚦᚱ. Sumitur etiam pro altero vaſe fabuloſo, in qvo ſangvinem Qvaſeri exceperunt Dii in Edda. Quandoq; pro Freye Deo ſeptentrionali capitur, ut docet Brynolph. Svenon. peric. 1.

ᚼᛒᛅ *Spä* f.g. Vaticinium. *Vygabarde: Spä er ſpaks geta* (ſive *gäta:*) Vaticinium eſt ſapientis divinatio.

ᚼᛒᛅᚴᚱ *Spakur*, Sapiens, præſcius. Hoc cognomine uſi ſunt multi viri ſapientes, ut Þorarinn *ſpake*, Þolleifur *ſpake*. Item: *Spakur*, Modeſtus, pacificus. *Spekingur at vite*, Philoſophus.

ᚼᛒᚿᚱᚴ *Spurn* f.g. Interrogatio. *Gretl: Hafde ham ſpurn nær Þeirra være ſumar von:* Diligenter inqviſivit, qvando ex auſtrali plaga venturi eſſent.

ᚼᛒᚿᚱᚦᛅᚠᛁ *Spurdagie*, Fama. *I Nialu:* Þann *ſpurdaga hofum vær um Þig:* Hoc de te famâ accepimus.

ᚼᛏᛅᚦᛁᚿᚴ *Stadinn* om. g. *Fundinn*, Inventus. *I Jarla S: Huor flötta manna var drepinn Þar ſem ſtadum var:* Omnes, qvi ſe in fugam conjecerunt morte mulctati ſunt, qvilibet in eo ipſo loco ubi repertus eſt.

ᚼᛏᛅᚠᚴᛅᚱᛚᛋ ᚴᛁᚱᚠᛁ *Stafkarls gerfe*, Mendici habitus.

ᚼᛏᛅᚿᚴᛅ *ad Stanga* verb: Petere aliqvem. *Hallfr: Sagde ek hef enn ej meir enn halflaunad honum Þad er hann ſtangadi mig med ſpiods odde, og rak mig til bana bundinn ſem Þiof.* Nondum dimidium ipſi ſolvi, qvod haſtâ me petierit, & inſtar furis ligatum ad mortem traxerit.

ᚼᛏᛅᚱᚠ *Starf* n. g. Labor. Inde verb. *Ad ſtarfa*, Laborare. Olim in maſculino uſitatum eſt, ut *Aſm. i Gr: Leis Þu Þenman ſtarfa vel af hende:* Abſolve benè hunc laborem. Item *Stærfs madur mikill*, Qui fortiter ſuſtinet laborem.

ᚼᛏᛁᚠᚿᛅ *Stefna*. Item *Kaupſtefna*, Nundinæ. *Gretter*

qvast ætla nordur i Voga a medan þar var stefun tyme: Gretterus dixit se iter meditare Vogam, dum nundinæ Vigenses durarent.

ᛋᛏᛁᛁᚴᛏ *Steint* Adject. n. g. Litostratum variegatum ex lapidibus varii coloris. Hinc in Edda lapis qvilibet dicitur *Skipa Söll*, Navium Sol, qvod ejusmodi lapideo colore pictæ & illuminatæ essent.

ᛋᛏᛁᚹᛅ ᛘᛅᚦᛦ *Stiga madur*, Prædo, q: accola privatus viarum. (*Styg*, viæ) *Stigur* in singulari, Inde dicitur *Ad sä kanne kunna stiga*, qvod terat peregrinas vias, sive semitas, qvi peregrè abit.

ᛋᛏᛁᛅᚱᚴᛋᛅᛘᛦ *Stiornsomur*, om. g. Qvi benè regit subditos.

ᛋᛏᛁᚱᛁᛚᛅᛏᛦ *Styrelätur*, om. g. Obediens. *Ostyrelätur*, contra Metaphora ducta à Navi qvæ non facilè vel ægrè paret gubernaculo.

ᛋᛏᛁᚱᚴᚴᛅᚦᛦ *Stirknadur* m. g. Profectus virium. *Gr: villde hann prova huor þeirra hafde meira stirknat tekid sydan þeir skildu ad:* Experiri voluit, uter eorum majorem profectum virium fecerit, ex eo qvo segregati fuerunt.

ᛋᛏᛁᚱᛘᛅ *ad Stirma*, Vento agitari, verb: à vento. *Gret: Og er þeir komu inn um hafnar klett tok ad styrma ad þeim:* Ubi promontorium præternavigarunt, magna exorta est tempestas.

ᛋᛏᛁᚱᛁᛅᛚᛚᚦ *Styriolld* f. g. Bellum, à *Styr*, Gladius, & *Olld*, qvod tàm tempus qvàm homines in hoc seculo denotat.

ᛋᛏᛅᚦ *Stód*, Columen, item Auxilium. *Niäla: þar renna margar stodar under:* Multi hanc rem juvant.

ᛋᛏᛅᚹᚴ *Stofn*, Truncus. Proverb. *Gretlu: þu setter illa a stofn vid haun:* Malum cum illo incepisti. Et dicitur *Ad stofna*, Ordiri, auspicari.

ᛋᛏᚼᚴᚴᛦ *Støkkur i lide*, Disjunctio agminis, seu fuga.

ᛋᛏᛅᚱᚴᛅᛋᛏᛚᛁᚹᛅ *Storkostliga* Adv: Magnificè. *Storolega*, Decorè, realiter.

ᛋᛏᛅᚱ-

Woga a medan þar var stefnu tÿme .\· mens der ſtod markidt, dum nundinæ Vogenses durarent.

ᛋᛏᚾᛁᛋᛏ *Steint;* adj: n. g. *maled, och kaldet ſaa fordj at den mall farffur vaar meeſt giord* ex lapidibus varii coloris; hinc in Edda lapis quilibet dicitur *skipa söl* ↄ: navium sol: quod ejusmodi lapideo colore pictus illuminatæ eſsent.

ᛋᛏᛁᚠᚴ ᛘᚨᚦᚱ *Stiga madur*. *skowróffuere,* quasi accola privatus viarum (*ſtygar* viæ) *stigur* in singulari, inde dicitur *ad sä kanne okunna ſtiga,* quod terat peregrinas vias, sive semitas, qui peregrè abit.

ᛋᛏᛁᚨᚱᚴᛋᚨᛘᚱ *Stiornſamur,* om: g. qui benè regit subditos.

ᛋᛏᛁᚱᚼᚨᛏᚱ *Styrelätur* om: g. obediens *oſtÿrelatur,* contrà, metaphora ducta à navi quæ facile vel ægre paret gubernaculo.

ᛋᛏᛁᚱᚴᚴᚾᚦᚱ *Stirknadur:* m. g: profectus virium: *Gr: Villde hann proffa huor þeira hafde meina stirknat tekid sÿdan þeÿr ſkildu ad .\· Han vilde próffue hvem aff dem haffde meere forfremmis wdj sterckhed siden de skildis adt.*

ᛋᛏᛁᚱᛦᚨ *at Stÿrma* verbum: (a**ff** *storme*. *Gr: Naar de komme jnd for haffn klippen bleſte ſtorm paa dem.*

ᛋᛏᛁᚱᛁᛏᛏᚦ *Styriolld* f: g: *wfred a ſtÿr .\·* gladius. Et *ølld* quod tam tempus quàm homines in hoc seculo denotat.

ᛋᛏᚨᚦ *Stód,* columen *stÿtte:* item *hjelp biſtand*. *Niäla: Þar renna mangar ſtoder vnder .\· De rende mange stótter wnder: der hielper mange paa.*

ᛋᛏᚨᚠᚴ *Stofn:* truncus, *stumpen aff ophugget træ: Ordspr: j Gretlu Þu ſetter illa a ſtofn vid hann .\· Du gaffſt hannem aarſag til det onde.* vel malum cum illo incepisti, et dicitur *ad stofna* ordiri auspicari.

ᛋᛏᚨᚠᚴᛦ *Stôckur j lide* disjunctio agminis, sev fuga.

ᛋᛏᚨᚱᚴᚨᚼᛏᚾᚠᚴᚨ *Storkoſtlega*. adv. magnificè, *skórolega* decore realiter.

ᛋᛏᚨᚱᛚᛁᚳᚦᛦ om. gen. magnificè liberalis, *Sa madur er ſtorlÿndur vid wme ſÿna Den mand er rund; (gieffmild) mod ſine wenner:*

ᛋᛏᚨᚱᛋᚴᚨᚱᛁᚳᚳ *Storſkorinn* om: g. *den ſom haffuer ſtor næſe och anſict: Gr: Sÿndiſt honum hofudet mikid og wndarlega ſtorſkoridt. Hannem siuntis hoffuedet grueligt och wnderligen ſtoractet.*

ᛋᛏᚨᚱᚱᚾᚦᚾ *Storræde:* n. g. facinus, seu magnarum rerum aggreſsio. *Gretl: Mun eg ei letia ſtorrædum þo eg meige nemma enn einhwor ÿdar* ɔ: Non impediam magna facinora, etsi minus poſsum quàm quilibet vestrum.

ᛋᛏᚱᚾᛁᚳᚠᛁᚨ ᚼᚾᛁᛏ *ad Streingia heit*. vovere votum.

ᛋᛏᚢᚠᛦ *Stvfur:* m. g. .\· *stump, der ſom foed eller haand er affhuggenn Dÿrid ſkautſt a ſtvfinn: Divret trumlede paa foedſtumpenn.*

ᛋᚢᚨᚦᚱᚨᚳᚦᚾ *Svadrande,* n: g: *geſchvatz, atſhellige snack.*

ᛋᚢᚨᚱᚦᚨᚠᚨᚱ *Svardagar,* m: g. pl: n. juramenta: *Hann batt þad svar dogum* .\· Juramento confirmavit.

ad ᛋᚢᚾᛁᚠᚴᚨ. *Sveifla*

ᛋᚢᚾᛁᛏ *Sveit*. f: g: *sveitar* in gen. *Þor: j Eglu. Þad hef eg heÿrt ad hird kongs er ſhipud afrex monnum einum og þike mier allfÿſelegtt ad koma j þa sveit ef þeir vilia vid mier taka* .\· *Jeg haffuer hórt at kongens hoffſinder ere ichun meeſte kiemper, och tÿchis begerligt at komme wdj den sellſhab, om de ville mig anamme.*

Sveit f: g: *dalebÿgd ſom er affdeelet med feeler paa baade sider.*

Sveitungar m: g: pl. n. *det folch ſom er aff en bÿgt, eller gammeſlagſ*[1] *selſhab: Egla. Þar lietuſt x menn af sveitungum Egilz* .\· *Der dóde x mend aff Egilz selſhab.*

ᛋᚢᚾᛁᛉᚨ *ad Sveima,* verbum: natare *J: J: S: Hann hliop fÿrer bord og svam til landz* .\· *Hand lób udaff ſkibedt.*

[1] *sammeslags*?

ᛋᛏᚨᚱᛚᛁᚾᚦᛦ *Storlindur* omn. g. Magnificè liberalis. *Samadur er ſtorlyndur vid vine ſyna:* Vir iſte liberalis eſt in amicos. Item *Storgiofull.*

ᛋᛏᚨᚱᛋᚴᚨᚱᛁᚾᚾ *Storſkorinn* omn. g. Magnâ facie. *Gr: Syndiſt honum hofudit mikid og vindarlega ſtorſkorid:* Videbantur habere caput magnum, & faciem amplam.

ᛋᛏᚨᚱᚱᚾᚦᚾ *Storræde* n. g. Magnum facinus, ſeu magnarum rerum aggreſsio. *Gr: Mun eg ej letia ſtorrædum þo eg meige minna enn einhuor ydar:* Non impediam magna facinora, etſi minus poſsim qvàm qvilibet veſtrum.

ᛋᛏᚱᚾᛁᚾᚠᛁᚨ ᚼᚾᛏ *ad Streingia heit*, Vovere votum.

ᛋᛏᚢᚠᛦ *Stufur* m. g. Truncus poſt amputatas manus & pedes relictus. *Dyrid ſkauſt ä ſtufinn:* Fera ceſpitabat truncô pede.

ᛋᚢᚨᚦᚱᚨᚾᚦᚾ *Suadrande* neut. gen. Garrulitas.

ᛋᚢᚨᚱᚦᚨᚠᚨᛦ *Suardagar* m. g. pl. n. Juramenta. *Hann batt þad ſuardógun*, Juramento confirmavit.

ᛋᚢᚾᛁᚠᚾᚨ *ad Sueifna*, verb: Circumagitare.

ᛋᚢᚾᛁᛏ *Sveit* f. g. *Sveitar* in genit. Comitatus. *Þor i Eglu: þad hef eg heyrt at hird Kongs er ſkipud af Rex mönnum einum, og þike mier allfyſelegt ad koma i þa ſveit ef þeir vilia vid mier taka:* Audivi omnes Regis aulicos pugiles eſſe, qvocirca optandum mihi videtur eorum ſocietati adſcribi ut poſſem, modò me recipere velint.

ᛋᚢᚾᛁᛏ *Sveit* f. g. Habitatio vallina, utrinq; montibus cincta.

ᛋᚢᚾᛁᛏᚢᚾᚠᚨᛦ *Sveitungar* m. g. pl. n. Ejusdem provinciæ aut ſocietatis homines. *Egla: þar lietuſt X menn af ſveitungum Egils:* Decem viri è ſocietate Egilli moriebantur.

ᛋᚢᚾᛁᛘᚨ *ad Sveima*, verb: Natare. *I J: S: Hann hliop fyrer bord og ſvam til lands.* E navi proſiliit, & verſus terram natavit.

ᛋᚢᛁᛚᚠᛁᛅ *ad Svelgia* verb. Ingurgitare. *Gretl: Berserkerner voru mióg möder, og svelgdu störum:* Pugiles lassi erant, & multum potabant. Hinc dicitur *Ølsvelgur*, Helluo.

ᛋᚢᛁᚱᚠᛅ *Ad läta sverfa til stäls*, Strenuè in opere pergere.

ᛋᚢᛁᚱᛘᛦ *Svermur*, Contentio turbæ.

ᛋᚢᛁᚢᛁᚱᚦᛁᚱᚠ *Svivirding* f.g Contumelia. Hinc Adv: *Svivirdiliga*, Contumeliosè. *Gretl: Þad er daarlegt at tala svivirdilega til saklausea manna*, Stultum est contumeliosè de innocentibus loqvi.

ᛋᚢᛅᚱᚦᛦ *Svórdur* m.g. *svardar* in genit. Linum. Item pro fune sumitur ex lino facto. *Halfr. i Ol. Try: S: Færum festar vorar fer siörok ad knere, svord tekur helldur ad herda hvar er atkieris frackie:* Dimoveamus funes nostros nauticos, tumultuosa tempestas navem impellit, rudentes obnixè tenduntur, ubi ille, qvi anchoram custodire debet?
Svordur, Capitis crines, (sed potissimum radix crinium.)

ᛋᚢᛒᛅ *ad Supa* verb. Sorbere, *eg saup* in Præt. Proverb. *Grett: Ej er sopit þo i ausuna sie komid:* Non est absorptum, qvamvis infusum: Innuitur, rem visu facilem, interdum esse expeditu difficilem.

ᛋᚢᛅᚢᚦᚢ ᛋᛅᚱ *Svaudu saar*, Vulnus superficiarium.

ᛋᚢᚱᚦᚢᚱᚠᛁᛅᚱᚦᛁᚱ *Sundur giorder*, Dissolutiones & affectationes in verbis, vestitu, & gestibus. *I Ol: S: Sigurdur Bijskup var akafa madur mikill i skape, og sundurgiorda madur i ordum synum:* Sigvardus episcopus vir erat elatus, & singularis verborum affectator. *I J: S: Kale var Skartz madur og hafde Sundurgiorder micklar er hann var kominn af Englande:* Hæc de vestitu est Phrasis: Calo in vestitu pomposus erat, & affectatus, ex Angliâ enim veniebat.

ᛋᚢᚱᛋᚴᛅᛒᛦ *Surskapur* m.g. Austeritas. *Þer Geller ætla*

eg

ᛋᚢᚾᚴᛁ *ad Svelgia,* v. ingurgitare. *Gretl: Bærſerkerner voru miog möder og svelgdu ſtörum .\· Bærſ: vaar módig och sielgnede meget,* hinc dicitur *ølſvelgur* ɔ: helvo.

at läta Sverfa til ſtälz .\· ad lade gaa for sig.

ᛋᚢᚾᚱᛘᛦ *Svermur krachelij* contentio turbæ.
ᛋᚢᛁᚢᛁᚱᚦᚢᚾᛏ *Svivirding* f: g: *skamhed her aff kommer det* adv. *svivirdiliga, Gretl: Þad er darlegt ad tala svivirdilega til saklauſra manna.*

ᛋᚢᛅᚱᚦᛦ *Svordur* m: g: *svardar* in g: *hórr* linum. item *neffnis svordur for selffue towgett ſom er giortt aff hórr. Hallfr: j: Ol: S: Try s: Færum feſtar vorar fer siörok ad knere, svord tekur helldur ad herda huar er Atkieris frackie. .\· Lader oß fóre hedn vore grund troſser, sóróg fer (driffuer) thill skibet, touget begÿnder at dragis haardt,* obnixè tenditur
Svordur, hoffuet haar (sed potiſsimum radix crinium.

ad ᛋᚢᛒᛅ *Svpa* verbum: sorbere *eg saup* in præt. *Ordspr: Grett. Ei er sopit þo j auſuna sie komid: Icke er aff drucked, dog det er i karet kommen.* Non est absorptum quamvis infusum.

ᛋᚢᛅᚢᚦᚢ ᛋᛅᚱ – *Suaudu saar, viit saar som iche gaar dÿbt.*
ᛋᚢᚾᚦᚢᚱ ᚴᛁᛅᚱᚦᚾᚱ *Sundur giorder,* diſsolutiones et affectationes in verbis vestitu et gestibus. *J: Ol: S: Sigurdur Bÿſkup var akafa madur mikill i skape og sundur giorda madur j ordum sÿnum, S. B. var ſtorfindet mand* et singularis affectator in verbis.

ᛋᚢᚱᛋᚴᛅᛒᛦ *Svrſkapur.* m. g. *surhed: Þer Gretter ætla eg til Jslandz fara j*

svmar ef þu villt erende mÿn þangad bera, enn adrer JſlendſÞer menn sem hiere eru munu øngver fara til Jſlandzfÿrenn eg spÿr hvornig þeim mälum er tekid er þu ſkallt þangad bera, En er kóngur hafde þetta vpboredt. þa þötte þeim er fuſer voru ferdarinnar og bannad var surſhapur mikill haf dur vid sig og þotte seta sÿn jll og öfrelſe. .\· Dig G: tencker Jeg at (lade fare) till Jſland j sommer, om du vilt bære mit erende did, men andre Jſlander ſom her ere, mon jngen fare thill Jſlandt fór end Jeg spór huorledis den sag er antagen ſom du ſhalt did bære, men som kongen haffde dette publiceret da tóckis dem ſom villig vaare till færden och forbiudet var ſtor surhed (wbehagelighed) øffuet jmod ſig och tóchte sÿn arest ond och wfrihed [*at de maatte iche raade ſig selff.*]

T.

ad Tæla vm nockurn. verbum: *at forligis eller ſtille nogen till fredz. Egl: Þorolfur mællti vid brodur sinn Eigill Ef fader þinn ma ej hier vm þig tæla, þa ber eg ei till þeß trauſt ad hafa þig med mier. .\· Thor: talede ved ſin broder E. Om din fader kand neppeligen handle med dig her, da haabis Jeg iche mueligtt at lade dig vandre met mig wdj fremmede land.*

Tak: n. g. ingentis molis allevatio. *Tak* etiam dicitur genus morbi.

Täl. n. g. *bedrageri Gretl: Ecki vil eg þig a tälan drage*. Te deceptum iri nolo: inde v. *ad tæla* .\· frustrare.

Tala f: g: sermocinatio, *Hann hafde lätid ganga toluna .\· hand haffde ladet munden gaa*.

Tälman f. g. impedimentum: inde *farartälme* obstaculum viæ.

ad Täraſt: verb: lachrÿmari, à nomine *tär* .\· lachrÿmæ. *Ol: Tr: s: Fann Sigmundur ad Jarl täradiſt miog er hann lagdiſt indur a golfid fÿrer Þorgerdi Hôlga brvdi* .\· Hoc observavit Sigismundus quod amare lachrÿmaretur comes dum pronus in terra jaceret idolum N: implorans.

eg til Iſlands ad fara i ſumar ef Þu vilt erende mijn Þangad bera, em adrer Iſlendſker menn ſem hier eru munu ongver fara til Iſlands fyr enn eg ſpyr hvoring Þenu mälum er tekid er Þu ſkallt Þangad bera, enn er Kongur hafde Þetta upborit Þa Þötte Þeim er fuſer voru ferdanimar og bannad var ſurſkapur mikill hafdur vid ſig, og Þotte ſeta ſyn Ill og öfrelſe: Tu Gellere hâc æſtate in Iſlandiam ibis, ſi negotia mea expedire velis. Reliqvi verò Iſlandi heic manebunt, donec intellexero qvomodo negotium expeditum fuerit. Hoc decretum Regis cum publicaretur, qvi ſe itineri accinxerant, & prompti erant ad eundum, ægrè tulerunt hanc inhibitionem, ſtatuentes: libertati ſuæ repugnare hoc edictum.

T.

ᛏᚨᛁᛚᚨ *ad Tæla um nockurn* verb: Aliqvem domare. *Egl:* Þorelfur mællti vid Brodur ſinn Eigil, *ef fader Þinn ma ej hier um Þig tæla, Þa bær eg ej til Þeſs trauſt ad hafa Þig med mier:* Thorolfus dixit fratri ſuo Egillo, qvod ſi Pater tuus domi te domare neqvit, nec ego in exteras nationes te mecum ſumam.

ᛏᚨᚴ *Tak* n.g. Ingentis molis allevatio. *Tak* etiam dicitur Genus morbi.

ᛏᚨᛚ *Täl* n.g. Deceptio. *Gretl: Ecki vil eg Þig a tälar draga:* Te deceptum iri nolo. Inde Verbum: *Ad tæla*, Fallere.

ᛏᚨᛚᚨ *Tala* f.g. Sermocinatio. *Hann hafde lätid ganga toluva:* Multum ſermocinabatur.

ᛏᚨᛚᛋᚨᚾ *Tälman* t.g. Impedimentum. Inde *Farartälme*, Obſtaculum viæ.

ᛏᚨᚱᚨᚾᛏ *ad Täraſt* verb. Lachrymari, à nomine *Tär*, Lachrymæ. *Ol: Tr: S: Fann Sigmundur ad Jarl täradiſt miog er hann lagdiſt nidur a golfid fyrer Þorgerdi Hölga Brudi:* Hoc obſervabit Sigismundus,

qvod amarè lachrymaretur Comes, dum pronus in terra jaceret, idolum N: implorans.

ᛏᛅᚱᚱᚠᛁᚾ *Tannfie* n.g. Munusculum, qvod dare solebat olim is, qvi primus omnium dentes infantum conspexit.

ᛏᛁᚠᛅᛋᛏ *Tegast* verb: impersonale, Continget. *Gretl: Og mun yckur samdaudi tegast:* Continget ut simul moriemini.

ᛏᛁᚱᚠᚦᛁᛦ *Teingder* pl.n. f.g. Affinitates. A verb. *Eg teinge & samteinge*, Copulo. *Gretl: Þorkiell var Aastvinur Asmundur so sem teingdum Þeirra hæfde:* Thorchillus Asmundum intimè charum habuit, sicut decuit affinem.

ᛏᛁᛏᛁ *Teite* f.g. Gaudium, & inde composita *Mälteite*, Facetiæ, *Ølteite*, Convivales facetiæ.

ᛅᛏ ᛏᛁᚱᚠᛁᛅ *At telgia*, verb. Secare ligna.

ᛅᛏ ᛏᛁᚱᛁᛅᛋᛏ *At teliast undan*, Excusare se.

ᛅᛏ ᛏᛁᛘᛁᛅ *At temia*, verb. Assvefacere. *Eg tamdi* in Præterito perf. *Egl: Þeir voldu menn miog ad afle til fylgdar vid sig og tomdu vid skaplinde sitt:* Elegerunt ingenti robore viros in suum famulitium, suoq; ingenio parere assvefecerunt.

ᛏᛁᚠᛁᚱ ᛘᛅᚦᚢᛦ *Tiginn madur*, Nobilis. *I J: S: Muntu mikils metinn af tignum monnum sem Þu kiemur:* Quocunq; veneris apud nobiles in magno eris æstimio.

ᛏᛁᚠᚱᛅᚱ ᚴᚢᛁᚦᛁ *Tignar klædi*, Vestis Regalis. *Ol: Sog: Sendi menn föru Þar til er Sugurdur Kongur var og hofdu med sier tignar klædi hanns:* Legati Reginæ ad Sigurdum proficiscebantur Regiam vestem secum ducentes.

ᛏᛁᚱᚠᛁᚱᚦᛁᚱᚱ *Tilfindinn* Adj. Item *Hötfindinn*, Qui multa invenire potest aliis dedecore.

ᛏᛁᚱᚾᚠᚢᚢᚱ *Tiløflun* f.g. Annua annona, q: Acqvisitio. *Egl: Skallagr: hafdi forrad öll fyrer Bue Þeirra fedga og tiløflum alla:* Skallagrimus familiæ imperabat,

Tannfie n. g. munusculum quod dare solebat olim is, qui primus omnium dentes infantum conspexit.

Tegaſt: verbum: impersonale. *Gretl: och mun ÿckur samdaudj tegaſt .\· simul moriemini.*

Teingder. pl. n: f. g: affinitates a verbum *ek teinge* et *sambringe* .\· copulo. *Gretl: Þorkiell var aastvinur Asmundar so semm tenigdum þeirra hæfde. Torch. Aſmundum intimè charum habuit sicut decuit affinem.*

Teite f. g: gaudium. et inde composita *malteite* .\· facetiæ; *ølteite – drÿcke skempt.*

ad Telgia. Secare ligna.
ad Teliaſt vndan – at vegre ſig eller vndſkullde.
ad Temia. verbum: aſsuefacere. *eg tamdi* in præt. perf. *Egl: Þeir voldu menn miog ad afle til fÿlgdar ved ſig og tomdu vid ſkaplinde sitt.* .\· Elegerunt ingenti robore viros in suum famulitium, suoque ingenio parere asſvefecerunt.

Tiginn madur .\· nobilis. *J Jarla S: Muntu mikilz metinn af tignum monnum huar sem þu kiemur: Mon i bliffue wdj ſtor acht hos ædle folch huorſom i kommer.*

Tignar klædi, herredracht: Ol: S: Sendimenn föru þar til er Sigurdur Kongur var og hoffdu med ſier tignar klædi hans: \· Dronningens sendebud reÿſte der till de komme till Kong Sigurd och förde med ſig hans kongelig dracht.

Tilfindinn adj: item *hötfindinn, spotfindig den ſom mange thingis kand paa at finde anden till spott.*
Tiløfflun f. g: *det er allehande tilföring som behoff gióris til rolig huß-holdning:* quasi acquisitio. *Egl: Skald: hafdi forräd og fÿrer bve þeirra fedga og tiløfflun alla .\· Skallagrÿmer regerede offuer alle huß beſtilling og tilföring sin och sin fæders vegne.*

Tÿſka: f. g. *sedvane*. *Orms S: Þad var tÿſka i fær munder*. Usitatum erat hoc tempore.

ad Toga. verbum: attrahere. *Gretl: Hann vndradiſt huor ſo mundi faſt j tôga*

Tóm. n. g. vacans tempus, *J. J: S:*] *S. bad ad Arne villde greida mäl bondans enn hann quad got tôm at vera .\· S. bad at A. vilde clarere bondens sag, men hand sagde der var noch tid till*.

Töm, etiam dicitur æther, sive äër; quasi vacuum et inane, et adject: *tömur* vacuus. *tôm* in foem. *tömt* in nevtro.

Torg. n. g. *marknadur, kauprein,* emporium *J J: Hiſt: Jarlinn leitadi vid landzmenn vm matkaup, giordu þeir honum þan kôst, ad þeir mundu setia honum torg framan til fôſtu .\· Greffuen begeerede aff landzfolchet at kióbe koſt, men de giorde honum saaddan vilkor at de monne opsette marked fór faſtelaffuen*.

Torckur m. g. privatio, vide *Egl: Eigill Skallagrÿmſónn orte erfidräpu epter ſon ſinn og kalladi sonar Tork* sive Thorax. Egillus Schalgrimius epitaphium composuit de obitu filii et vocavit Næniam, Filii jacturam.

Torleide, n. g. iter impervium; *Egl: Hann hefur farid ÿfer morg hôff og onnur torleide .\· Hand haffuer vandret mange reÿſer paa sóe och andre onde weÿe*.

Torſôttur, adj. difficilis; *Bua Sogv: Bve var þeim torſottur þuiad þo þeir kiæme hôggum ä hann þa vard hann eÿ saar þar skÿrtan tök .\·* Erat Boas ille adversariis laboriosus, quamvis enim verberibus illum peterent, immunis tamen à vulneribus mansit tectus inducio, quam nutrix illi conceſserat.

rabat, ac ſibi patriqve ſuo de annona proſpiciebat.

ᛏᚢᛋᚴᛅ *Tyſka* f.g. Mos, conſvetudo. *Ormr S: þad var tyſka i þær munder:* Uſitatum erat hoc tempore.

ᛅᛏ ᛏᚨᚴᛅ *At toga* verb. Attrahere. *Gretl: Hann undradaſt huor ſo mundi faſt i tóga:* Gretterus mirabatur qvenqvam eſſe qvi tam fortiter funem trahere poſſet.

ᛏᚬᛘ *Töm* n.g. Vacans tempus: *I J: Sog: Sig. bad ad Arne villde greida mäl Bondans, enn hann qvad gott töm ad vera:* Sigurdus petiit ut viri cauſam abſolveret, ſed reſpondit, adhuc tempus ad id ſufficere.

ᛏᚬᛘ *Töm,* Eriam dicitur æther ſive aër, q: vacuum, & inane, & Adject: *Tömur,* Vacuus, *Töm* in fœmin. *Tömt* in neutro.

ᛏᚨᚱᚴ *Torg* n. g. *Marknadur, Kauprein,* Emporium. *I Jarl: S: Jarlinn leitadi vid Landsmenn um matkaup, giordu þeir honum þann koſt, ad þeir mundu ſetia honum Torg framan til fóſtu:* Comes petiit, ut neceſſaria ab incolis emere poſſet, ſed hac conditione pacti ſunt cum eo, ut exſpectaret, donec indicerent nundinas qvadrageſimales.

ᛏᚨᚱᚴᚢᚾᚨ *Torkur* m.g. Privatio. Vide *Egl: Eigill Skallagrimſon orte eiſi drapu epter Son ſinn og kalladi Sonar torg* ſive *Thorack:* Egillus Skallagrimius epitaphium compoſuit de obitu filii, & vocavit Næniam ſev filii jacturam.

ᛏᚨᚱᚴᛁᚦᚨ *Torleide* n. g. Iter impervium. *Egl: Hann hefur farid yfer mórg hóf og önnur torleide:* Per mare & alia impervia iter fecit.

ᛏᚨᚱᛋᚬᛏᛏᚢᚾᚨ *Torſöttur* Adj. Difficilis. *Bua Sógu: Bue var þenn torſöttur þuiad þo þeir kiæme hóggum ä hann þa vard hann ej ſaar þar ſkyrtan tök:* Erat Boas ille adverſariis laborioſus, qvamvis enim verberibus illum peterent, immunis tamen à vulneribus

man-

mansit tectus indusio qvod nutrix illi concesserat.

ᛏᚼᛁᚱᛅᚱ *Tötrar* m.g.pl.n. *Larbar*, Vestes laceræ. *[I Kröka Refs Sögu] Sigstyggur kastadi þa tötrum sem hann duldist i:* Sigstiggerus abjecit laceros istos pannos qvibus se tegebat.

ᛅᛁ ᛏᚼᚱᛁᚱᚢᚹᚹᛁᛅ *at Tortryggia* verb. Idem qvod *Misgruna*, Diffidere. *Ol. S: Greifinn tortrygdi þad allt er honum var fra sagt, þess helga mans jardteiknum, qvad þad ej vera nema lygd og pata:* Comes fidem habere nolens relationibus de miraculis à viro sancto isto factis, affirmans non esse nisi figmentum & mendacia.

ᛏᚱᛅᚦᚴ *Tradk* n. g. Crebra pedum vestigia. *Gretl: þui næst komu þeir ad tradke miklu þotti þinum þui lijkast sem þar hefdi glijmt verid helldur sterklega:* Hinc eò devenerunt, ubi crebra inveniebantur vestigia, qvæ apparebant esse hominum invicem fortiter luctantium.

ᛏᚱᛅᚢᚦᚢᚱ *Traudur* Adject: Illubens. *Öfus.*

ᛏᚱᛅᚢᛋᛁ *Traust* n.g. propriè Confidentia. *I JJ: S: Hefur þad verid leinge sidur gófngra manna ad gióra mikid fyrer ord vina sinna og afla sier so traudts og vinsóllda.* In more positum erat apud viros præstantes, ut multa in gratiam amicorum facerent, ut ita confidentiam & favorem sibi conciliarent.

Traust etiam signif. Refugium. *Gretl: ätte þorgeir þar traust mikid er þorgils var vegna frændseme:* Erat Thorgero refugium apud Thorgillum, propter consangvinitatem. *I Jalla S: Jarl spurde ad Bruse Broder hans var farinn a fund Olafs K: ad sækia hans traust.* Enarus Comes intellexit fratrem suum Brusum versus Regem Olaum iter instituisse, ut ejus auxilium imploraret.

ᛏᚱᛁᚹᚢᚱ *Tregur* ferè idem qvod *Traudur*, Illubens. Indè Substant: *Trege*, Angor animi. Ponitur etiam

pro

Tôtrar m. g: pl. n. *laubar* .\· vestes laceræ. *J Krók. S: Sigstÿggur kaſtadi þa tôtrum sem hann duldiſt j.* .\· *Sigſt. bortkaſtede aff sig den slem reffuen ſlit klæder som hand ſkiullte ſig met.*

ad Tortrÿggia; verbum: idem quod *miſgruna* .\· diffidere. *Ol: S: Greifinn tortrÿgdi þad alt er honum var fraſagt þess heiga mans jardteiknum, quad þad eÿ vera nema lygd og pata* .\· Comes fidem habere nolens relationibus de miraculis à viro sancto isto factis affirmans non eſse niſi figmentum et mendacia.

Tradk: n. g. crebra pedum vestigia; *Gretl: Þui næſt komu þeir ad tradke miklu þotti þeim þui lÿkaſt sem þar hefdi glÿmt verid helldur ſterklega* .\· *Derneſt komme de derfrem som mangefold spaar vaar, och tÿcktiſt dem lige som der haffde ſtercke mend brÿdis.*

Traudur, adject: illubens *öfus.*

Trauſt n. g. propriè confidentia. *J. Jarla S: Hefur þad verid leinge sidur gofugra manna ad giora mikid fÿrer ord vma sinna og afla sier ſo trauſtz og vmſǫllda.* .\· *Det haffuer veret sedvanligt hos ÿpperlige mend, at gióre meget for sine goede wenner och bekomme saa tillid och wenſalighed.*

Trauſt etiam signif. refugium *bijſtand: Gretl: Ätte Þorgeÿr þar trauſt mikid er Þorgillz var vegna frændſeni.* Erat Thorgero refugium apud Thorgilſum propter consangvinitatem.

Tregur ferè idem quod *traudur,* inde subst. *trege* angor animi ponitur etiam pro quovis impedimento. Item verb: *eg trega* sive *miog tregar* [dolet mihi quod mortuus ſit] *vmar lätid.*

Trelldur: adj. *trolldſterk (j Ormz S.*] *Dufþakur var mikill og miog trilldur*. Duftacus erat statura ingens vir et gigenteo robore.

Trôll. n. g. *og owætter* pl: n. f: g. sÿnon. monstra, *feikna troll* monstrum horrendum.

Trunadur; fidei commiſsio, inde dicitur *trunadar madur:* fidejuſsor conciliarius.

Trÿgd f. g. fidelitas inde *trÿggur*. adj. fidus.

ad Trÿggia verb. *Egl: Trÿgdu þeir þa sætter sÿnar og vmattu mäll .\· De trobunde sin forligelse och wenſhab*.

Tungur f: g. pl: n. lingvarum notitia *J. Jarla S: Godefreÿer hafde farid vijda og kune margar tungur*. Godefridus longè lateque peregrinatus est eratque multarum lingvarum gnarus.

Tundur n. g. fomes, sive pharetra ignita.

V.

Vafurleiſa. f: g. res nihili [*J Brandm. S:* ɔ: Historia Conjuratorum] *Ofeigur sagde: Giettu eÿ vafurleiſa þeirrar er einkiß er verd, enn þeirra oſöme j og oll fölſka sinn med fara .\·* Apage vaniloquentiam ait Of: quæ nullius est momenti, illis maxime vitio vertenda et pro furore illorum reputanda, qui istam comoediam agere curant.

Valinkunnur. adject. benè avdiens, famæ celebritate omnibus notus.

Valur: m. g. *Egla:* multitudo cadaverum interfectorum. *Egla; Lietu þeir bva vm val þann þar hafde fallid .\·* Curarunt sepeliri cadavera cæſorum in bello.

Vænn adj. *væn, vænt:* formoſus, decorus: *vænt* etiam dicitur de quovibonam spem fovemus: et *uwænt,* desperatum.

pro qvovis impedimento. *Gretl: Hann leitadi vid ad færa i alla trega þa er hann mätte.* Tentabat omnia obstacula intrudere ne reconciliatio fieret. Item verb: *Eg trega*, sive *mig tregar vinar lätid*, Dolet mihi qvod mortuus sit.

ᛏRIᛚᛚᚦᚢᚱ *Trilldur* Adj: Giganteo robore. *I Orms S: Dufþakur var mikill og miög trilldur.* Duftacus erat statura ingens vir, & giganteo robore.

ᛏRᚨᛚᛚᚦ *Trolld* n. g. & *Övætter* pl. n. n. g. Synonyma, Monstra. *Feikna troll*, Monstrum horrendum.

ᛏRᚢᚾᚨᚦᚢᚱ *Trunadur*, Fidei commissio. Inde dicitur *Trunadur madur*, Fide jussor, Consiliarius.

ᛏRᚢᚠᚦ *Trygd* f. g. Fidelitas. Inde *Tryggur* Adj: Fidus.

ᚨᛏ ᛏRᚢᚠᚠᛁᚨ *at Tryggia* verb: Confirmare. *Egl: Trygdu þeir þa sætter synar og vinattu mäl:* Reconciliationem & amicitiam suam confirmarunt.

ᛏᚢᚾᚠᚢᚱ *Tungur* f. g. pl. n. Lingvarum notitia. *I J. S: Gudefreyr hafde farid vijda og kunne margar tungur:* Godefridus longè lateq; peregrinatus est eratq; multarum lingvarum gnarus.

ᛏᚢᚾᚦᚢᚱ *Tundur* n. g. Fomes, sive pharetra ignita.

V.

ᚢᚨᚠᚢᚱᛚᛁᛋᚨ *Vafurleisa* f. g. Res nihili. *I Banda manna Sogu: Ofeigur sagde giettu ej vafurleisu þeirrar er einkiß er verd, enn þeirra osöme i og oll fölska sem med fara*, A page vaniloqventiam ait Ofeig. qvæ nullius est momenti, illis maximè vitio vertenda & pro furore illorum reputanda, qvi istam comœdiam agere curant.

ᚢᚨᛚᚾᚠᚢᚾᚢᚱ *Valinkunur* Adj: Benè audiens, Famæ celebritate omnibus notus.

ᚢᚨᛚᚢᚱ *Valur* m. g. Multitudo cadaverum interfectorum *Egla: Lietu þeir bua um val þann þar hafde fallid.* Curarunt sepeliri cadavera cæsorum in bello.

ᚢᚾᚾᚾ *Vænn* Adject: *væn, vænt, Vænne* in comp. *Vænstur*

ſtur in ſuperl: Formoſus, decorus. *Vænt* etiam dicitur de qvo bonam ſpem fovemus, & *V-vænt*, deſperatum.

ᚢᛅᚾᚦᚼᛁᚠᛏ *Vandhæfe*, item *Vandræde* Synon: n.g. Periculoſa difficultas. *Gretl: Hier er annar hlutur til vandhæfis.* Alia ſe prodit difficultas. Item alio loco: *So er nu a tvennur vandrædun giegner:* Res nititur duabus periculoſis conditionibus.

ᚢᛅᚾᚦᚠᚢᚾᚦᛁ *Vandqvæde*, Ejusdem ferè ſignificationis. *I Gretl:* ᚦᚢ *hefur räd ſögt ad mier um* ᚦᛁᛁᚾ *vandqvædi:* In difficillimis tuis negotiis conſilium à me petiiſti.

ᚢᛅᚾᛋᛁ *Vanſe* m. g. Injuria. *Saa fyrer vanſe verdur:* qvi injuriam patitur.

ᚢᛅᚱᚦᛁ *Varde* m. g. apud veteres, noſtrâ ætate magis uſitatum. *Varda* in fœm. g. Indicem viæ denotat, & eſt propriè Strues lapidea eminentiori loco collocata. *Rognv Jarl i Jarla S: Her hef eg reyſtann häfan varda*, Hoc loco altam erexi columnam.

ᚢᛅᚱᚠᚢᛋᛅ *Varfuſa* f. g. Offenſio belli ſive Damnum. *Egl: Ej fæ eg* ᚦᛁᛁᚱ *herſkip i hendur eg veit ej nema* ᚦᚢ *komer* ᚦᛅᚱ *nidur er monnum er varfuſa a.* Non tibi committo naves prædatorias neſcius num alicubi attingens damna tàm nobis qvàm aliis inferas.

ᚢᛅᚱᚴᚢᚾ *Varkun* olim, (nunc *Vørkun*) f. g. Conniventia, excuſatio. *I J. S: Nu er* ᚦᛅᚱ *varkun bann vilie ej vid oſs ſamjafnaſt ſo ſem vier erum vanfarner hia honum.* Excuſationem meretur is licet nobis aſſimilari renuat, cum reſpectu illius tam ſimus imbecilles.

ᚢᛅᚱᚾᛅᚦᚢᚾ *Varnadur* m. g. Merces. *I Kroka Refs S: Hefur* ᚦᚢ ᚦᛅᚾ *varnad flutt i Land vort ſem oſs er nu um hrijd ej aud fengin ſaker fiandmanna vora.* Tam pretioſas merces huc attuliſti, ut ſimiles acqvirere ob hoſtes noſtros vix liceat.

ᚢᛅᛋᚴᚢᚾ *Vaſkur*, item *Vaſklegur* Adj: Strenuus. *Rognvaldur Bruſa ſon var allra manna frijdaſtur härid mikid*

Vandhæfe item *vandræde,* sÿnon. n. g. periculosa difficultas, *Gretl: Hier er annar hlutur til vandhæfis* Alia se prodit difficultas.

Vandquæde; ejusdem ferè significationis: *J Gretl: Þu hefur räd sögt ad mier var þÿn vandquædj. Du haffuer sógt raad till mig om din vanſhelige villkor.*

Vanſe m. g. injuria: *sa fÿrer vanſa verdur* .\· qui injuriam patitur.

Varde m. g. apud veteres; nostra vero ætate magis usitatum *varda,* in f. g. indicem viæ denotat, et est propriè strues lapidea eminentiori loco collocata. *Rognw.* comes *j. Jarla S: Her heff eg reÿſtann häffann varda,* H. l. altam erexi colümnam.

Varfusa f. g. offensio belli: sive damnum. *Egl: Eÿ fæ eg þier herſkip j hendur eg veret ei nema þu kommer þar indur er monnum er varfuſa a.* Non tibi comitte naves prædatorias neſcius num alicubi attingens damna tam nobis quàm aliis inferas.

Varkun, olim: [nunc *vørkun*] f: g: conniventia, excusatio. *J Jarla. s: Nu er þad varkun hann vilie ei vid oss samjafnaſt so ſem vier erum vanfarner hia honum.*\· Excuſationem meretur is licet nobis aſsimilari renuat, cum respectu illius tam simus imbecilles.

Varnadur, m. g. *vaare* [*j Krôka Reffs Sôgu*] *Heffur þu þann varnad flutt i land wort, sem oss er nu vm hrijd eÿ aud feniginn sakar fiandmanna vorra; Haffuer du paa dÿrebar vaare jndfôrt wdj vort land, som vij j denne tid neppeligen bekomme for vore fiendernis ſhÿld.*

Vaſkur; item *vaſklegur* adj. strenuus. *Rognwaldur Bruſa son var allra manna*

frijdaſtur, härid mikid og gult sem silcke, mikill og sterkur og manna vaſklegaſtur bædi saker vitru og frammburdar, Rognwaldus Brusi sive Bruti filius erat formæ elegantia ante omnes, crines habens colore fulvos instar bÿſsi [*gullt ſom silcke*] staturâ vir ingentis magnitudinis ut et roboris virium strenuiſsimus tam propter sapientiam quàm magnanimitatem.

Udaunan n: g: fætor. *Enn er þeir komu a land wp var fÿrer þeim hraun og odaunan mikid .\· Dum continentem peterent saxosa via cum ingenti fætore illos offendit*.

Ve. pl: n. n: g. pax sacra, *goda grid* antiquitus dicta quasi deorum induciæ. *Egl: Eiwindur hafde vegit j veum (þad er j gridum) var hann ordinn vargur og vard þegar j burt ad fara:* Ev: perpetrarat homicidium in solennitate pacis truculentiſsima belvæ ferocitatem præ se ferens, diſcedere coactus est, (utpote in conversatione hominum probè et pacificè se gerentium, intolerabilis)

Vebond, compositum à *ve* et *bond* quasi pacis ligamina et denotatur circus in quo judices de more considebant cauſas dijudicantes qui circus olim ligaminibus obductus est. *Egl: Ømundur hliop til dömſins og sveitungar hans og skaru j sundur vebôndinn*. Ømundus cum sociis subſellia accurrens ligaminibus sacris disruptis jurisdictionem ante prolatam sententiam turbavit.

Vedra balkur hardur; crudelis aer quasi congeries turbinum.

Vedur faſtur, den som forhindris och iche kan segle for storm och modvind. *J. J: S: Þeir Sveinn voru fiöra daga vedurfaſter j Mäeÿum*. Sveno cum suis quadriduum contrariis ventis detentus est in insulis sic denominatis.

Vedur spaar: adj: *den som kand ſige fôr verlig*.

mikid og gult ſem ſilke, mikill og ſterkur og manna vaſklegaſtur bædi ſacker vitru og frammburdar: Rognvaldus Bruſi ſive Bruti filius, erat formæ elegantia ante omnes, crines habens colore fulvos inſtar byſsi, ſtaturâ vir ingentis magnitudinis ut & roboris, virûm ſtrenuiſsimus, tàm propter ſapientiam qvàm magnanimitatem.

ᚢᚦᛅᚢᚴᛅᚴ *Udaunan* n.g. Fœtor. *Enn er þeir komu a land up var fyrer þenu hraun og odaunan mikid.* Dum continentem peterent ſaxoſa via, cum ingenti fœtore illos offendit.

ᚢᛁ *Ve* pl. n. n.g. Pax ſacra. *Goda grid.* Antiqvitus dicta, q: Deorum induciæ. *Egl: Egvindur hafde vegit i veum (þad er i gridum) var hann ordinn vargur og vard þegar i burt ad fara.* Egv: perpetrarat homicidium in ſolennitate pacis, truculentiſsimæ belluæ ferocitatem præ ſe ferens, hinc diſcedere coactus eſt, utpote in converſatione hominum probè & pacificè ſe gerentium intolerabilis.

ᚢᛁᛒᛅᚴᚦ *Vebond*, compoſitum à *ve* & *bond*, q: Pacis ligamina, & denotatur circus, in qvo judices de more conſidebant cauſas dijudicantes, qvi circus olim ligaminibus erat cinctus *Egl: Ǫmundur hliop til dömſins og ſveitungar hans og ſkäru i ſundur vebondinn.* Ǫmundus cum ſociis ad ſubſellia accurrens ligaminibus ſacris diſruptis, jurisdictionem, ante prolatam ſententiam, turbavit.

ᚢᛁᚦᚱᛅ ᛒᛅᛚᚴᚢᚾ *Vedra balkur härdur*, Crudelis aër. q: Congeries turbinum.

ᚢᛁᚦᚢᚾ ᚠᛅᛋᛏᚢᚾ *Vedur faſtur*, Qui ob tempeſtatem & ventum adverſum navigare neqvit. *I J J. S: þeir Sveinn voru fiöra dage vedur faſter i Mä Eyum.* Sveno cum ſuis qvatriduum contrariis ventis detentus eſt in Inſulis ſic denominatis.

ᚢᛁᚦᚢᚾ ᛋᛒᛅᛅᚾ *Vedur ſpaar* Adj: Qui ventos prædicere poteſt.

ᚢᛁᚹᛏᛁᛚᛚᛅ *Vegtilla* f.g. *Afesta*, *Astædi*, Synon: Instantia, accipitur pro privilegio. *Ofeigur i Ban. man. Sogu:* *þa munu þeir unna mier þeß ad eg hafe þa vegtillu ad eg kiose af ydur Bandamonnum tvo þa er eg vil.* Vos viri tantillam mihi gratiam dabitis, ut possim eligere ex vobis duos qvos volo.

ᚢᛁᚹᚢᚱ *Vegur*, Via, & *Vegur* m g. Honorifica existimatio. N. Paræmiam: *Vaxe vegur þinn.* Macte honoribus esto. Et *Vegsend*, Gloria, dignitas.

ᚢᛁᛁᚦᚢᚱ *Veidur* m.g. in fœm. usurpamus *Veide*, Captura, præda. *Skallagr. i Eglu: Sagdi faudur synum ad hann hefdi sied þad skip sem hann bar kiensl a, og ad þar mundi þeir nockrer fylgia sem veidur mundi i vera.* Skallagrimus patri enarrans opinionem suam de navi, qvam à longè visam probè novit, fortè scil: qvosdam in illa esse qvi illis bona præda forent captanda.

ᚢᛁᛁᛋᛚᛅ *Veitsla* f.g. Convivium, à verb: *Eg veite*, Largè promo. *Veitsla var hin vegsamlegasta og utleitsla hin skóruglegasta.* Convivium erat honorificentissimum dimissio munificentissima.

ᛅᛅ ᚢᛁᛚᚴᛁᛅ *at Velkia* verb: Volvere. Inde Paræmia: *Ad velkia rad.* Consilia mente volvere vel secum volutare. *Ol. S: þad kom lijtt asant med monnum hvad þeir skylldi uptaka, kalladi þad annar uräd er odrum þötte vønlegt og velkdu þeir miog leingi rädni for sier.* Inter se non conveniebant, qvid caperent consilii qvod unus approbabat alter damnabat, sic diu multumq; inter se consilia agitabant. Hinc deducitur *Wolkinns-Sinn*, Mens dubia.

ᚢᛁᚾᚦᛁᛚᚹᛅ *Vendilega*, Idem qvod *Vandlega* Adverb: Accuratè.

ᚢᛁᚱᚦᚢᚱ *Verdur* m.g. Idem qvod convivium. Inde composita *Dagverdur*, Prandium, *Kvollverdur*, Cœna. Nunc magis in usu *Morgun-mältijd*, *kvolld-mältijd.* *Verdur* etiam dicitur esca cuivis apta & idonea.

Vegtilla f: g: *afesta aſtædi*. sÿnon. instantia accipitur pro privilegio *Ofeigur j B. manna Sogu, Þa munu þier vnna mier þeſs ad eg hafe þa vegtillu ad eg kiose af ÿdur bandamonnum tuô þa er eg well .\· J mon vnde mig at Jeg nÿde den lille reverentz eller frihed ad móge udvelge aff eder bandemend de to ſom Jeg vill*.

Vegur; via, et *vegur* m. g. honorifica existimatio N. paroemiam. *Vaxe vegur þinn,* Macte honoribus esto. et *vegſemd* gloria, dignitas.

Veidur m. g: in foem. uſurpamus *veide:* captura, præda. *Skallgr. j Eglu sagde faudur sÿnum ad hann hefdi sied þad ſkip sem hann bar kienſl a og ad þar mundj þeir nockrer fÿlgia sem veidur mundi j vera*. Scallagr: patri enarrans opinionem ſuam, de navi, quam à longe viſam probè novit, fortè ſcil: quosdam in illa adeſse, qui illis bona præda forent captanda.

Veitſla f: g: convivium a verb: *eg veite* .\· large promo: *Veitſla var hin vegſamlegaſta og vdleidſla hin ſkôruglegaſta,* Convivium erat honorificentiſsimum, dimiſsio munificentiſsima.

ad Velkia. verb. volvere, inde paroemia *ad velkia rad* .\· consilia mente volvere vel ſecum volutare. *Ol: S: Þad kom lijt aſamt med monnum hvad þeir ſkÿldi vptaka, kalladi þad annar urâd er odrum þötte vǫnlegt og velkdu þeir miog leinge rädin fyrer sier: Dett kom icke offuereens met folcket huilchen anſlag de vilde optage, den ene kaldede det wbeſhednligt som den anden tócktes gott vese, och welkede ſaare lenge ſin raad,* hinc deducitur *volkins hugar .\· tuifflactigis sindis*.

Vendilega, idem quòd *vandlega*. adv: accuratè.

Verdur m. g. idem quòd *maltijd,* inde composita *dagverdur,* prandium; *kvolldverdur,* coena; nunc magis in usu *morgnu mältijd, kvolldmältid:*

Verklundar madur .\· sindet till at arbeÿde.

Veſaldar madur et *veſalmenne*. sÿnon. et *veſalingur, veſlingur* – vilis *wduelig, Ol: S: So ſkalltu vidbvaſt sem þar sie ej veſalldar manna ad vera,* Hoc persuaſum tibi habeas haud tutum fore quovis homuncioni illic comparere.

Wfæra f: g: *det ſom iche er mueligt at fare wden aabenbart liffs fare: vfært* impervium.

Ufarnadur m. g. *wlÿcke Ol: S: Vard þeim þad þo mikill ufarnadur sÿdan sem eÿ var ørwænt*. Magnum inde reportarunt infortunium postmodum quod enim ultra spem evenit.

Ufrialſer kallmenn .\· servi *J: Jalla S: Rôgnv: leifde wlgôngu konum ollum og wfrialſem karlmonnum:* Rogw: exeundi veniam dedit mulieribus omnibus et viris quoque illis qui non erant sui juris.

Ufrÿn adj. *ublÿdlig Ol: S: Ulfur Jarl veitte allkappſamlega og var hin kätaſte, enn kongur var fämälugur og helldur ufrijn .\· Greffuen tracterede (geſterne) allrundelige och bleff meget glad men kongenn vaar faatalendis och surt wdſeendis*.

Uggur, m. g: timor, *uggleiſe* securitas, *uggalaus* securus. *ad ugga* v. sollicitus eſse. *J Jarl S: Þorkiell var i Hroßeÿ og ugdj ej ad ſier: .\·* Thor. in insula *(Ross eÿ)* degens securus vixit.

Uſamingiuſamligur adj. infortunatus *Sÿgurdur var madur mikill ſterkur svartur og uſamingiuſamlegur: Sigvard waar ſtor och ſterk mand sôrt och wlÿchſalig* à substant: *hamÿngia* f: g: res prosperæ *goed lÿcke*.

donea. Item Menſura cibi ſufficiens adulto *Manſverdur*, Infanti *Barnsverdur*. Paræmia. *Diarfur er huor um deilldann verd*. Sibi deſtinatam cibi portiunculam audacter qvis aggreditur.

ᚢᚽᚱᚴᛚᚢᚿᚦᛆᛦ ᛘᛆᚦᚢᛦ *Verklundar madur*, Laborioſus homo.

ᚢᚽᛋᛆᛚᚦᛆᛦ ᛘᛆᚦᚢᛦ *Veſaldar madur*, & *Veſalmenne*, Synon: & *Veſalingur*, *Veſlingur*, Vilis. *Ol. S: So ſkalltu vidbuaſt ſem þar ſie ej veſalldar manna ad vera*. Hoc perſvaſum tibi habeas haud tutum fore cuivis homuncioni illic comparere.

ᚢᚠᚽᚱᛆ *Ufæra* f.g. Iter periculoſum. *Ufært*, Impervium.

ᚢᚠᛆᚱᚿᛆᚦᚢᛦ m g. Infortunium. *Ol. S: Vard þinu þad þo mikill ufarnadur ſydan ſem ej var ørvænt*. Magnum inde reportârunt infortunium poſtmodum qvod non ultra ſpem evenit.

ᚢᚠᚱᛁᛆᛚᛋᚽᛦ *Ufrialſer kallmenn*, Servi. *I Jalla S: Rögnvald. liefde utgöngu kommu ollum og ufrialſum karl monnum*. Rogvaldus exeundi veniam dedit Mulieribus omnibus & viris qvoq; illis qvi non erant ſui juris.

ᚢᚠᚱᚤᚿ *Ufryn* Adj: Torvo aſpectu. *Ol. Sog: Ulfur Jall veite allkappſamlega og var hin kätaſte, enn Kongur var fämälugur og helldur ufryn*. Ulfo Comes hoſpites liberaliter & lætè tractabat, ſed Rex taciturnus erat & torvo aſpectu.

ᚢᚵᚵᚢᛦ *Uggur* m. g. Timor. *Uggleiſe*, Securitas. *Uggalaus*, Securus. *Ad ugga* verb: Solicitus eſſe. *I Jalla S: Þorkiell var i Hroſs Ey og ugdi ej ad ſier*. Thorchillus in inſula (Roſs Ey) degens ſecurus vixit.

ᚢᚼᛆᛘᛁᚿᚵᚢᚱ ᛋᛆᛘᛚᛁᚵᚢᛦ *Uhamingur ſamligur* Adjectiv: Infortunatus. *Sygurdur var madur mikill ſterkur, ſvartur og uhaminggur ſamligur*. Sigurdus vir erat magnus & fortis, niger & infortunatus. A Subſtantivo *Hamyngia* f. g. Res proſperæ.

ᚢᛁᚦᛏᚨᚴᚨ *Vidtaka* f.g. Receptio in tutelam. Vide *Aſiä.*

ᚢᛁᚦᚢᚱᛋᛖᛏᚨ *Vidurſeta, Radſeta* f.g. Conſeſſus eorum, qvi in conſilium delecti ſunt.

ᚢᛁᛚᚱᚨᚦᛖ *Vielræde* n.g. Fraus, verſutia. *Egl:* Þeir gätu Þngvum vielrædum vidkomid. Nullis machinationibus circumvenirè valuerunt.

ᚢᛁᛁᚴ *Vijg* n.g. Homicidium. Averb: *eg veg*, Interficio, occido. Inde dicitur *Vijge* n.g. Tutum refugium, ubi non niſi ex uno latere patet aditus. *Vijgur* Adj: Fortis. In *Niali Hiſt:* *Gunnar var allra manna beſt vijgur* Þeirra ſem Þa voru i Iſlande. Athleta erat præſtantiſsimus omnium coætaneorum in Iſlandia.

ᚢᛁᛁᚴᚨ ᚠᛁᚱᛚᛖ *Vijga ferle* n.g pl.n. Homicidia. *Raudſkieggur i Gretlu:* *Heyrt muntu mijn hafa verid gietid um vijga ferle og ojofnud, enn alldrej um dädleiſe vid Länardrottinn minn.* Sat ſcio famam ad te delatam eſſe de homicidiis aliisq; nefariis à me patratis, minimè tamen ob infidelitatem in Magiſtratum me argui.

ᚢᛁᛁᚴᛚᛁᚴᚾ *Vijgliöſt*, Quando diei claritas pugnam permittit. *Ol. Sogu:* Þa er *vijgliöſt* Þötte vaknade herinn. Illuceſcente die excitabatur exercitus.

ᚢᛁᛁᚴᚠᚢᚾᚴᚴ *Vijglyſing* f.g. comp: à *Vijg* Cædes, & *lyſing*, Publica proclamatio. q: Patefactio perpetrati homicidii, cujus occultatio inter veteres nefaria habita eſt, omniq; honeſtate carens, nullam deniq; ſatisfactionem legum admittens. Qvam aliàs exſolvere gratiamq; cum propinqvioribus interfecti ihire aperto marte enecanti olim haud rarò contigit, eapropter qvilibet ſincerus & integer furtivo homicidio famam dehoneſtare conſcientiamve lædere abhorruit. Cujus ſinceritatis inter cætera, exemplum, (cum certiſsimo vitæ periculo conjunctum) reliqvit olim Refus qvidam Iſlandus, qvi propriâ manu in Gronlandia, [ut Hiſtoria ejus habet] crudelem infamiam cæde qvinq; virorum ultus, ſolum vertere cogebatur. Norvegi-

Vidtaka f. g. receptio in tutelam. vide *Aſiä*.
Vidurſeta, rädſeta f: g: conſeſsus eorum qui in conſilium delecti sunt.

Vielræde n: g: fraus: versutia. *Egl: Þeir gätu øngvum vielrædum vidkomid*. Nullis machinationibus circumvenire valuerunt.

Vijg n. g., homicidium, a v. *eg veg* .\· interficio, occido, inde dicitur *vijge* n. g: tutum refugium, ubi non niſi ex uno latere patet aditus *vijgur* adj. in Niali Historia: *Gunnar var allra manna beſt vijgur þeirra sem þa voru a Jslande,* \· Athleta erat præstantiſsimus omnium coætaneorum in Jſlandia.

Vijgaferle, n. g: pl. n. homicidia, *Raudſkieggur i Gretlu: Heyer muntu mijn hafa verid gietid vm vijgaferle og ojofnud, enn alldrei vm dädleiſe vid länardrottinn minn;* Sat scio famam ad te delatam eſse de homicidiis aliisque nefariis à me patratis, minimè tamen ob infidelitatem erga magistratum me argui.

Vijgliöſt. Ol: Sogu: Þa er viiglioſt þötte vaknade herinn. \· *Nær ſaa er liuſt aff dag at mand kand ſee till at slaes*.

Wÿglijſing f: g: comp: à *vijg* cædes et *lijſing,* publica proclamatio, quasi Patefactio perpetrati homicidii. Cujus occultatio inter veteres nefaria habita est, omnique honestate carens, nullam denique satiſfactionem legum admittens, quam alias exolvere, gratiamque cum propinquioribus interfecti inire aperto marte enecanti oliṁ haud rarò contigit, eapropter quilibet sÿncerus et integer furtivo homicidio famam dehoneſtare conſcientiamve lædere abhorruit.

Cujus sÿnceritatis inter cætera exemplum, (cum perspicuo vitæ periculo conjunctum) reliquit olim Refus quidam Jslandus, qui propria manu in Grǒnlandia [ut historia ejus habet] crudelem infamiam cæde quinque virorum ultus, solum vertere cogebatur, Norvegiam cum uxore et tribus

filiis tempore regis Haraldi cognom: Crudelis, inque viciniam domus regiæ quæ Nidrosiæ erat, propriâ navi vectus ſeſe contulit, et solitariam domum [*skiemmu* dictam] ad inhabitandum conducens nomine mutato ac facie, barbam candentem alligans. caniciem simulavit, coeruleo indutus pallio, corioque cinctus, pro peregrino mercatore habitus, Narvum se vocavit, Contigit autem dum aliquod forum unà cum filiis duobus frequentaret, tertio apud matrem, ne ſola maneret, relicto, cujus mandati immemor juvenis, nullâ habitâ ratione matris forum spectandi, et animi relaxandi gratia, serius viſitavit, Quod cum animadverteret pater Narvus, conjugem viſendam, festinanter è foro rediit; Temporis autem intervallo quo ſola mansit foemina, advenit aulicus quidam nomine Scalp Granus formâ et amictu ſatis elegans, moribus autem deformis, Erat enim vir mulierosus nimis, qui sæpiusculè domos peragrans, tam virgines quàm mulieres etiam nuptas ubicunque potuit stupravit, quapropter et multis in viſus erat, sed regio favore pollens, omnium vindictam evaſit. Hic ipse Granus ſuo genio indulgens mulierem solitariam, blandè compellare et oblatis nummis ad concubitum solicitare imò reluctantem vi et viribus superare tentabat, quem ejus conatum per fenestram aſpiciens maritus Narvus celeriter accurrit, quo viſo umbram fenestræ afferente Granus à coepto deſistens, et domo egrediens quàm celerrimè in pedes se conjecit, quem Narvus inſecutus captumque post brevem dimicationem iratus transfixit et cadaver mortuum ad latus hortuli cujusdam humatum abſcondit.

His peractis sua omnia cum conjuge per filios in navim portari curavit, ipse solus regiæ majestati, quæ tum temporis comitiis publicis interfuit ſeſe ſistens, perpetratum facinus minime diſsimulando hiſce grammaticationibus cauſam homicidii aperuit:

vegiam cum uxore & tribus filiis tempore Regis Haraldi cognom. crudelis, inq; viciniam domus Regiæ, qvæ Nidroſiæ erat, propriâ navi vectus ſeſe contulit, & ſolitariam domum (*Skiemmu* dictam) ad inhabitandum conducens, nomine mutato ac facie, barbam candentem alligans, caniciem ſimulavit, cœruleo indutus pallio, corioq; cinctus, pro peregrino mercatore habitus, Narvum ſe vocavit. Contigit autem dum forum unà cum filiis duobus freqventaret, tertio apud matrem, ne ſola maneret, relicto: cujus mandati immemor juvenis, nullâ habita ratione matris, forum ſpectandi & animi relaxandi gratia ſerius viſitavit. Quod cum animadverteret Pater Narvs, ad cõjugem viſendam feſtinanter è foro rediit. Eo autem temporis intervallo, qvo ſola manſit fœmina, advenit aulicus qvidam nomine Scalp-Granus, forma & amictu ſatis elegans, moribus autem deformis, erat enim vir mulieroſus nimis, qvi ſæpiuſculè domos peragrans, tàm virgines qvàm mulieres & nuptas ubicunq; potuit ſtupravit, qvapropter & multis inviſus erat, ſed Regio favore pollens omnium vindictam evaſit. Hic ipſe Granus ſuo genio indulgens, mulierem ſolitariam blandè compellare, & oblatis munerib⁹ ad concubitum ſollicitare, imò reluctantem vi & viribus ſuperare tentabat. Qvem ejus conatum per feneſtram aſpiciens maritus Narvus, celeriter accurrit. Qvo viſo umbram feneſtra afferente, Granus à cepto deſiſtens, & domo egrediens qvam celerrimè in pedes ſe conjecit. Qvem Narvus inſecutus, captumqvè poſt brevem dimicationem iratus transfixit, & cadaver mortuum ad latus hortuli cujusdam humatum abſcondit.

His peractis, ſua omnia cum conjuge per filios in navem portari curavit, ipſe ſolus Regiæ Majeſtati, qvæ tum temporis comitiis publicis interfuit ſeſe ſiſtens, perpetratum facinus minimè diſſimulando hiſce

ſce grammaticationibus cauſam homicidii aperuit: „ *Vid urdum ſaupſätter i dag Sverdhusgrane og eg* „ *herra, ham villdi fiallſkierda kona mijna. Eg ſtor-* „ *alldradi ham i giegnum ſträbeyers auga,* Þa *langhu-* „ *ſade ham herra,* Þa *langhuſade eg.* Þa *hreidur balla-* „ *de eg herra, enn hann marghroßade vid.* Þa *fagur* „ *ragnade eg ham herra, enn ham ſkipſkieggiadi i möt* „ *daling hnappadi eg ham under einn ſkijdgard ſkamt* „ *i burt, og vodvirkta eg ham ad lycktum*.

Finitâ relatione Narvus qvàm citiſsimè aufugit, & navi vectus, Daniæ littus occupans, pretioſis rebus ex Gronlandiâ transvectis, Regis Svenonis favorem ſibi conciliando perſeqvutiones & minas Norvegi ſubterfugit.

Abſente autem Narvo ex foro, poſt revelatum prædictum facinus, qvod à nemine inter pronunciandum animadverſum eſt. Rex enim Haraldus jurisdictioni & cauſis dijudicandis in primus intentus erat. Iſtis autem compoſitis, adeoq; ſui muneris ſatisfactione peracta, ignoti viri axioma tandem animo volutans, ſonante tuba tumultum ſedari juſsit, factoqve ſilentio ait: Ecqvis ille peregrinus erat, cœruleo pallio indutus, zonaq; coriacea circumdatus, haſtam gerens, qvi forum noſtrum paulò ante freqventavit? Reſpondentibus cæteris, nulli probè de terræ filio iſto conſtare unde venerit, ſed hoc tantum, qvod advena qvidam nomine Narvus aliqvot dierum ſpacio in conducta domuncula ibi manſerit. Præterea Rex: At qvid ſibi voluit ignoti illius proclamatio? Cujus ſe inſcium, inſaniamq; aut nullius momenti rem fuiſſe autumans qvisq; reſpondit. Longè aliud mihi animus præſagit, ait Rex, non enim coram viſus eſt mihi vilis vir iſte: Ubi verò Scalpgranus aulicus noſter? Advocate illum mihi, & euntes qvæſitum aulicum non repererunt, qvod ubi reſcivit Rex, minus proſperè

rem

Vid urdum saupsätter j dag Sverdhusgrane og eg herra, hann villdi fiallſkierda konu mÿna. Eg storkieralldadi hann jgiegnum strabeÿers auga, þa langhuſade hann herra, þa langhuſade eg. þa hreidur ballade eg herra enn hann ſkipſkieggiadi j möt þa lÿnghnappadi eg hann vnder einn ſkÿdgard ſkamt j burt og vodvirckta eg hann ad lÿctum. “ “ “ “

Finita relatione Narvus quàm citiſsimè aufugit, et navi vectus Dania littus occupans, præcioſis rebus ex Gronlandia transvectis, regis Suenonis favorem ſibi conciliando perſecutiones et minas Norvegi subterfugit.

Abſente autem Narvo ex foro post revelatum per nugas prædictum facinus, quod à nemine inter pronunciandum animadverſum eſt: Rex enim Haraldus jurisdictioni et cauſis dijudicandis in primis intentus: Iſtis autem compoſitis, adeoque ſui muneris ſatisfactione peracta, ignoti viri axioma tandem animo volutans, ſonante tuba tumultum ſedari juſsit, factoque ſilentio ait: Ecquis ille peregrinus erat cæruleo pallio indutus, zonâque coriacea circumdatus, haſtam gerens, qui forum noſtrum paulò ante frequentavit? Respondentibus cæteris, nulli probè de terræ filio iſto constare unde venerit: ſed hoc tantum̀, quod advena quidam nomine Narvus aliquot dierum spatio in conducta domuncula ibi manſerit: Præterea rex, at quid ſibi voluit ignoti illius proclamatio? Cujus ſe inſcium, inſaniamque aut nullius momenti rem fuiſse autumans, quisque reſpondit: Longè aliud mihi animus præſagit ait rex, non enim coram viſus eſt mihi puſillus vir iste: Ubi verò Scalpgranus aulicus noster? Advocate illum mihi, et euntes quæsitum aulicum non repererunt. quod sciens rex minus prosperè rem ſe habere ait, ad hunc enim modum exorſus eſt peregrinus iſte ſuam proclamationem.

Vid Sverdhußgrane urdum saupſätter j dag; hann villde fiallſkierda konu mÿna] Ubi Sverdhußgranum nominavit Scalpgranum nostrum indigitaſse conjicio. quia Scalpur dicitur domus gladii, ſive *huſß sverdſins*

urdum saupsätter] Quod sic intelligo, polus Jslandorum dicitur *saup* et *miſa,* et *drÿck*. quæ sÿnonÿma ſunt, hic priore parte dictionis inverſâ uſurpavit. *saup* pro *miß*. nam *miſsätter* ↄ: discordes, se et illum factos fuiſse invicem significaſse, pro vero habeo.

Hann villdi fiallſkierda konu mÿna] Forsitan solito more iverit disquiſitum concubinam Granus noster, et Narvi conjugem offenderit, hanc enim cauſam diſcordiæ prætendit, quod attentaverit concumbere uxori suæ. Nam Jſlandico sermone dicuntur mulieres *giliadar* ↄ: stupratæ, sed *gil fiallſkord* denominantur ↄ: rupturæ montium, vnde finxerat verbum *fiallſkierda* ↄ: *gilia*.

Præterea *qvadſt hann hafa storkeraldad hann j giegnum sträbeÿers auga*] Realiter pronunciatum hoc, ait rex, nominare *sä ſtorkierald,* hoc enim vocabulo vulgo utuntur Jſlandi ut majusculum quodvis vas (quod *storkieralld* proprie dicitur) denominent *sä:* ast *sä* insuper verbum est, et sonat vidi, scimus autem ventum reverâ dici poſse *strabeÿer* ↄ: stipulæ ſive graminis curvatorem et *auga* oculum, ſed *vind auga* dicitur fenestra,viderat enim illum Narvus per feneſtram cum conjuge sua diſceptantem.

Þa langhuſade hann, þa langhuſade eg] Domus oblongæ dicuntur *rane* sive *runa,* et inde factitium ejus verbum *langhuſade* ↄ: *rann hann, ran eg* ↄ: cursum arripuit tum ille, tum ego, uterque enim ait rex currendo certârat, maritus periclitantem pudicitiam conjugis tueri ſatagens, alter ad adventum viri tremebundus fugâ ſibi conſulere volens.

rem ſe habere ait. Ad hunc enim modum exorſus eſt peregrinus iſte ſuam proclamationem.

Vid Sverdhusgrane urdum ſaupſätter i dag; ham villde fiallſkierda Konu mijna: Ubi Suerdhusgranum nominavit, Scalpgranum noſtrum indigitaſſe conjicio, qvia ſcalpur dicitur domus gladii ſive *Hus ſverdſins*. *Urdum ſaupſätter:* quod ſic intelligo, Potus Iſlandorum dicitur *Saup* & *Miſa* & *Dryckur*, qvæ Synonima ſunt, hic priore parte dictionis inverſa uſurpavit *Saup* pro *Mis*, nam *miſsater* diſcordes ſe & illum factos fuiſſe invicem, ſignificaſſe pro vero habeo.

Ham villdi fiallſkerda Konu mijna: Forſitan ſolito more iverit inqviſitum concubinam Granus noſter, & Narvi conjugem offenderit, hanc enim cauſam diſcordiæ prætendit qvod attentaverit concumbere uxori ſuæ. Nam Iſlandico ſermone dicuntur mulieres *Giliadar*, ſtupratæ, ſed *gil fiallſkord* denominantur, Rupturæ montium, unde finxerat verbum *fiallſkierda*, id eſt *gilia*.

Prætereà *qvadſt ham hafa ſtorkeralldad ham i giegnum Sträbeyers auga*.: Realiter pronunciatum hoc, ait Rex, nominare *Sä ſtorkieralld*: Hoc enim vocabulo vulgò utuntur Iſlandi, ut majuſculum qvodvis vas, (qvod *Storkieralld* propriè dicitur) denominent *Sä*, aſt *Sä* inſuper verbum eſt, & ſonat vidi, ſcimus autem ventum revera dici poſſe *ſtrabeyer*, ſtipulæ ſive graminis curvatorem, & *auga*, oculum, ſed *Vindauga* dicitur feneſtra. Viderat enim illum Narvus per feneſtram cum conjuge ſua diſceptantem.

Þa langhuſade hann, Þa langhuſade eg: Domus oblongę dicuntur *Rane* ſive *Ruma*, & inde factitium ejus verbum *langhuſade*, i. e. *ram hann, ram eg*, curſum arripuit tum ille tum ego, uterq; enim, ait Rex, currendo certârat, maritus periclitantem pudicitiam conjugis tueri ſatagens, alter ad adventum viri tremebundus fuga ſibi conſulere volens.

Þa *hreidur ballade eg hann herra:* Tum (inqvit Rex) provocaverat illum ut exſpectaret. *Hreidur* enim nidus, & *Bollur* qvidvis rotundum, notatur ovum in nidulo repoſitum, q: Eg dicitur, ubi ergò pronunciavit *eg hreidur ballade*, ſenſus eſt, *eg eggiade*, ſvaſi, monui, hortatus ſum.

Enn hann marghroſſadr vid: Agmen eqvarum in paſcuis, dicitur uno verbo *Stodhroſs*, & interdum abſolutè *Stöd*, qvod & verbaliter ſonat, ſtetit tranqvillus, gradum enim fixerat qvi prius terga dedit.

Þa *fagur ragnade eg han:* Togæ qvædam apud Iſlandos dicuntur *Fellder* in plur. num. *Felldur* in ſing. qvod vocabulum deductum videtur *af fóllum*, à criſpulis in hoc veſtimento uſitatis, qvæ variè denominantur, ita ut interdum *Raugnur* qvandoq; verò *Logdur* appellentur, & hoc ficto idiomate *eg fagur ragnade*, ſuum thema proponens virum ſe humi proſtratum haſta transfodiſſe ſignificabat, q.d. *Eg lagdi hann i giegn: eg felldi hann.*

Enn hann ſkipſkieggiadi i mot: *Bard* dicitur projectura ſive extremitas tabulati nautici, qvod hic fictitiè verſutus ille adhibuerat, mutato *Bard* in *Skiegg* hoc pronunciato utrumq; ſignificans, aulicum provocatum & impugnatum manus cum hoſte conſeruiſſe, qvod *beriaſt* dicitur: deinde proſtratum & transfixū in agone vehementer concuſſum ſingula membra terræ alliſiſſe, qvod etiam dicitur *ad beriaſtum i fior brotnum*, ad morem illorum qvi violenta morte enecantur.

Þa *lijng hnappade eg hann under einum ſkydgardi ſkamt i burt:* Abſconditus qvisq; dicitur *lijnghnappadur*, occultaverat enim corpus ſub hortulo qvodam hinc non procul.

Tandem *qvadſt hann hafa vodvirkt hann:* Eſt loqvendi modus textricum Iſlandicarum telam benè conſtituentium, *ad ſkilia vef*, Stamen diſtribuere propriè

Þa hreidurballade eg hann herra] Tum, inquit rex, provocaverat illum ut expectaret: *hreidur* enim nidus, et *bollur* quodvis rotundum, et notatur ovum in nidulo repositum, quasi *egg* dicitur, ubi ergo pronunciat *eg hreidur ballade,* senſus est *eg eggiade* ɔ: suaſi, monui, hortatus ſum.

Enn hann marghroſſade vid] Agmen equarum in pascuis dicitur uno verbo *stodhroſs,* et interdum abſolutè *stöd* quod et verbaliter ſonat, stetit tranquillus, gradum enim fixerat, qui prius terga dedit.

Þa fagur ragnade eg han] Togæ quædam apud Jſlandos dicuntur *fellder* [in plur: num. *felldur* in singul.] quod vocabulum deductum videtur *af follum* ɔ: à crispulis in hoc vestimento uſitatis, quæ variè denominantur, ita ut interdum *raugnur* quandoque verò *logdur* appellentur. Et hoc ficto idiomate *eg fagur ragnade* ſuum thema proponens virum ſe humi proſtratum hasta transfodiſse significabat, quasi dictum *Eg lagde hann j giegn: Eg felldi hann*.

Enn hann ſkipſkeggiade j mot] *Bard* dicitur projectura ſive extremitas tabulamenti nautici, quod hic fictitiè verſutus ille adhibuerat, mutato *bard* in *skiegg*. hoc pronunciato utrumque significans, aulicum primò acriter provocatum, et impugnatum, manus cum hoste conſeruiſse, quod *berjaſt* dicitur: deinde prostratum et transfixum in agone vehementer concuſsam, singula membra terræ allidiſse, quod etiam dicitur *ad beriaſt vm fiorbrotunum,* ad morem illorum qui violentâ morte enecantur.

Þa lÿng hnappade eg hann vnder einum skÿdgardj ſkamt i burt] Absconditus quisque dicitur *lÿnghnappadur* occultaverat enim corpus sub hortulo quodam non procul abhinc.

Tandem *qvadst han hafa vodvirkt han*] Est loquendi modus textricum Jſlandicarum, telam benè con|stituentium *ad ſkilia vef* stamen distribuere

proprie significat, sed absolutè *ad skiliaſt vid,* est aliquem deſerere, quòd noviſsimè adjecit barbarus ille, inquit rex, nam cadavere relicto diſceſserat.

Hæcce regis divinatio eventu non caruit, repertum enim est cadaver ad latus pomarii, Interfectore frustra quæsito, rex autem veri conscius, Refum nimirum Grónlandiæ profugum, natione JſIandum, ibi ſub nomine Narvi latuiſse, aulicumque neci tradidiſse. Nomen ejus proprium *Refur* quod vulpem sonat, cognonomine prolongavit ut diceretur *Kröka Refur*. *Krökur* subst: m. g. propriè significat viæ dispendium, ſive indirectam et obliquam itinerationem, inde orta eſt paræmia apud nostrates:

Saxo in Præfatione

Beter er krokur enn kiellda.
Bedre er krum reÿſe end kilde eller ond weÿ.

Krökur etiam dicitur quod eſt curvum, aduncum, obliquum, uncinula quâ annectitur vestis *krökur* dicitur. Metaphoricè verò refertur ad quemvis artificioſum dolum ſive deceptionem quemadmodum verſio moralium Catonis habet — Sic ars deluditer arte. *Kiemur so bragdi krökur a möte*. cum invicem certatur stratagematibus.

Nobis etiam een krog.

Hinc apud nostrates Lowkroge.

Unde dicitur *krököttur* et *bragdöttur* ɔ: subdolus, vafer, versutus, quia *krökur* et *bragd* ferè idem est, vide *Bragd*.

ek Vikna, v: paſsivam habens significationem, quasi inflector sive infirmor. *J Jalla S: Hann giek þa so hart ad Skottar viknudu fyrer;* Tam acriter impugnabat ut infirmaretur claſsis Scotorum.

Vin mäle: n: g: *vinattu mäl,* amica compellatio per internuncium facta, *(j. Jarla. S) Þorf: sende menn auſtur til Noreges a fund Haralldz Kongs med vmmælum, sogdu so ad hann vill gioraſt vmur hans*. Thorfinnus ablegatis nunciis in Norvegiam ad regem Haraldum majestatem ejus diſsvaviandi gratia, amiciſsima verba Norvego deferri curavit, favorem videlicet ejus se magnoperè ambire.

priè significat, sed absolutè *ad skiliast vid* est aliqvem deserere qvod novissimè adjecit barbatus ille, inqvit Rex, nam cadavere relicto discesserat.

Hæcce Regis divinatio eventu non caruit, repertum enim est cadaver ad latus pomarii, interfectore frustrà qvæsito. Rex autem tum demum intellexit *Refum* Gronlandiæ profugum, natione Islandum, ibi sub nomine Narvi latuisse aulicumq; neci tradidisse: Nomen ejus proprium *Refur* qvod vulpem sonat, cognomine prolongavit, ut diceretur *Kröka-Refur*. *Krökur* Substant. m. g. propriè significat viæ dispendium, sive indirectam & obliqvam itinerationem, inde orta est Paræmia apud nostrates, *Betre er krokur enn kiellda*, Melius est ire per ambages, qvam per invia & tesqva. *Krökur* etiam dicitur qvod est curvum, aduncum, obliqvum. Uncinula qva annectitur vestis *Krökur* dicitur: Metaphoricè verò refertur ad qvemvis artificiosum dolum sive deceptionem, qvemadmodum versio moralium Catonis habet; Sic ars deluditur arte. *Kiemur so bragdi krökur möte*, cum invicem certatur stratagematibus, inde dicitur *Krököttur* & *Brogdöttur*, Subdolus, Vafer, Versutus, qvia *Krokur* & *Bragd* ferè idem est. Vide *Bragd*.

ᛁᚴ ᚢᛁᚴᚾᛅ *eg vikna*, verb: Passivam habens significatioonem: q: Inflector sive infirmor. *I Jalla S: Hann gieck þa so hart ad, ad Skottar viknudu fyrer*. Tam acriter impugnabat, ut infirmaretur classis Scotorum.

ᚢᛁᚾ ᛘᚨᛚᛁ *Vin mæle* n. g. *Vinättu mäl*, Amica compellatio per internuncium facta. *I J J: S: Þorf: sendi menn austur til Noregs a fund Harallds Kongs med vinmælum, sogdu so ad hann vill giorast vinur hans*. Thorfinnus ablegatis nunciis in Norvegiam ad Regem Haraldum Majestatem ejus dissvaviandi gratiâ,

& amiciſſima verba Norvego deferri curavit, favorem videlicet ejus ſe magnoperè ambire.

ᚢᛁᚿᚢᛦ *Vinur* m.g Amicus. *Sa er vinur ſem til vamms ſeiger*, Paræmia eſt cum dicto Gregorii conſentiens: Nemo alium amat qvem non facit meliorem. Vel ad verbum: Amicus eſt qvi vitium indicat. Hinc dicitur *Mälvinur*, Labiotenus amicus. *Halfvinur*, Mediocriter favens. *Virdta vinur*, Amicus honorandus.

ᚢᛁᚿᛅᛏᛏᛅ *Vinätta*, f. g. Amicitia. *Vinattu bragd*, Mutua officia.

ᚢᛁᚿᚺᛅᛘᛚᛁᚮᛅ *Vinſamlega* Adv: Amicè, & *Vingiaruterga*. *Vingott er med þeim:* Bona intercedit familiaritas.

ᚢᛁᚿᚺᛁᛚᚦ *Vinſælld* f. g. Gratia. *Vinſæll* Adj: Pollens gratiâ apud omnes. *Gretl:* ᚦorbirne liek øfund a um vinſælld atla›: Thorbernus inviſum habuit Atlum, qvod tam favorabilis eſſet. Item ibid: *Gretter vid* ᚦorbiorn Anugul: *Er þat vel* ᚦo *vid deilum kallt, hier er huorugum ockar til ſparande* ᚦui *vid munum ej kafna i vinſælldum.* Gretterus ad Thorbernum qvi cognomento *Anugull* i. e. hamus, dictus eſt. Æqvum eſt, ſi vel maxime nos contentioſos geramus, nec eſt qvod nobis invicem parcamus, ſiqvidem favore heic loci non ſuffocamnr.

ᚢᛁᚺᛏᛅᚱᚴᛁᛅᚱᚦ *Viſtargiord* f. g. Cibi apparatus. *Gretl: Hier er ej vondud viſtargiord:* Hic non eſt lautus cibi apparatus.

ᚢᛁᛏ *Vit* n.g. Scientia. Paræmia: *Vit er verde betra:* Scientia præſtat opibus. *Valla hafa* ᚦad *aller:* Vix omnibus contingit.

ᚢᛁᛏᛁ *Vite* m.g. Fax erat ſev ſtrues ligni, qvâ tempore belli accensà hoſtium adventum vicinis indicabant. *I J J. S: Liet Pall Jall hlada vita a ollum Eyum, ſo ad huor kylde meiga ſia fra ódrũ:* Paulus comes in omnibus inſulis ſtruem lignorum accendi curavit, ut ab una ad aliam ignis conſpici poſſet. Item: *Dagfinnur Lødvers Son bio i Fridar-Ey hann skylldi gieta* ᚦeß *vitans og elldi i hleipa ef her være ſien:* Dagfinnus Ludovici filius habitabat in inſula Frida, hic curam ſtruis gerebat, ut ſi hoſtes terram aggredi animadverteret, eam incenderet.

Utrumq; dicitur: *Ad hliada vita*, Struem componere lignorum, & *Tendra vita*, Rogum incendere.

ᚢᛁᛏᛁ ᛒᛅᚱᚿᛁ ᛘᛁᚿᚿ *Vite borne menn*, Scientia præditi. *Egl:* ᚦeir *menn voru frijder ſynum ſmäer vexte og vel vite borner:* Erant viſu formoſi viri, ſtaturâ parvi, ſed benè ſapientes.

ᚢᛁᛏᛅᚱᚦ *Vitord* n.g. Qvod fit pluribus conſciis. *I Jalla Sog:* ᚦad *var med margra manna vitorde med huorjum skild ga* ᚦeir *Brædur hofdu fielag ſitt giort:* Permultis conſciis pactum ſanctum eſt inter fratres.

ᚢᛁᛏᚱᛅᚦᚢᚿᚴ *Vitradur* Adject: Bonus Conſultor. *I Jalla Sog:* Kved

Vinur, m. g. amicus. *Sa er vinur sem till vams seiger*. paroemia est cum dicto Greg: consentiens Nemo alium amat, quem non facit meliorem, hinc dicitur *mälvinur* .\· labiotenus amicus. *halfvinur* mediocriter favens. hinc *virdta vinur* amicus honorandus.

Vinsælld f: g: *veneſalighed, vmſæll*. adj. pollens gratia apud omnes. *Gretl: Þorbirni liek øfund a vm vmſæld Atla*. Thorbernus inviſum habuit Atlum quod tam favorabilis eſset. Jtem ibid. *Gretter vid Þorbiorn Aungull: Er þa vel þo vid deilum kalltt, hier er huorngum ochar til sparende þui vid munum ej kafna j vmſældum:* Gretterus ad Thorbernum qui cognomento *Aungull* .\· Hamus dictus est: *Det er billigt dog vij Thorb: snaker kalt her er huerken hand eller mig till ſparende, thi vij mon iche druckne* (non suffocamur) vdj venne saligheden.

Viſtargiord. f: g: cibi apparatus, *Gretl: Hier er eÿ vondud viſtargiord Her er iche practigt koſthåld*.

Vit: n. g: scientia: paroemia, *Vit er verde betra valla hafda þad aller* .\· Scientia præstat opibus, vix omnibus contigit.

Vite m. g: fax erat in signum accensa apud veteres, ut et hodie apud nostrates loci distantia invicem remotos in uſu est. *J. Jarla S: Liet Pall Jall hlada vita a ollum eÿum so ad huor ſhÿllde meiga sia fra ôdrum* .\· *Greffur Poffuell lod opſette jldvide* (struem lignorum conglomerare) *paa alle øer, saa den eene kunde ſees fra den anden*. – Jtem *Dagfinnur Lódwersón biö j Frÿdar eÿ hann ſkÿlldj giæta þess vitans og elldi j hleipa ef her være sien: Dagfinner Lodverſſónn boede vdj Fredzøe hannem vaar befalett at forvare det blÿß*[1] *den vide och sette jld wdj om krigs jndlób vilde angaa*. Utrumque dicitur *ad hlada vita* .\· struem componere lignorum, et *tendra vita* .\· rogum incendere.

Vite borner menn .\· scientiâ præditi, *Egl: Þeir menn woru frÿder sÿnum smäer vexte og vel vite borner:* Erant viſu formoſi viri staturâ parvi sed benè sapientes.

Vitord n. g: quod fit pluribus conſciis [*j Jalla S:*] *Þad var med mangra manna vitorde med huerjum ſkildaga þeir brædur hofdu fielag ſitt giortt;* .\· permultis conſciis pactum sancitum est inter fratres.

Viträdur. adj: bonus consultor *(j Jalla S.) Kved eg þig ad þeſsu fÿrer þa sôk*

[1] *det blÿß* subpuncted to indicate deletion

ad eg veit þu ert viträdur framar odrum sem hier eru þo þeir sie virdinga-menn mikler: Jeg spór dig her om for den ſkylld, at Jeg weed du eſt forſtandig mand at wdgiffue snilde raad langt offuer de andre som her ere hos oß dog de samme ere och ligewell ſtoract mend.

Viſsa, vidvorum, vijßbending, f: g: *atvarſell. Ol: S: Enn þeir geingu ad ſofa þa mÿrkt var af nött þa giorde Steinn vijßbending þeim Ottare* .\· Sed dum tenebricosa non ingrueret cubitum euntes somno se dederunt, Steno certiorem fecit Ottarum ut sibi caveret.

Vyte peccatum contra leges contubernii: *Ol: Tryggv. til Hallfr: Nu ſkulu vid sätter og þo þig hende vijte ad þu kommer ej till bordz eda annad ſlÿckt sem adrer menn þa ſkal þier vpp giefa framar ødrum fleſtum.* \· Rex ad Hallfredum pöëtam, Nunc reconciliati erimus et quamvis delictum aliquod commiſseris, a mensa regia interdum absens vel alios mores avlicos tali quapiam omisſione transgrediens remittam tibi præ cæteris.

Ulfbvd: f: g: sævitia. *Haralldur K: j Eglu: Skalle sa er fullur ulfbudann* .\· *Den raaden pande er fuld aff grumhed.*

Ülff hale. m. g: lupi cauda, *bemerker den ſom ont er aff at forvente.*

Vmgierd f: g: *balg,* vagina. *Egl: Hann lagde sverdit vm kne ſierd og drö vt ſtundum til mids enn ſtundum ſkielldi aptur j vmgiordina. Hand lagd‹e› ſin *sverd*[1] *tuers offuer sine knæ, och drog ſtundom halffpartenn vd, men vndertiden slog det jnd vdj skeiderne.*

Umatkur: adj: pro *omattugur* debilis infirmus, *umattkare* in comp: ut in *Egla: Hand var vmatkare enn ad vanda* .\· imbecillior solito.

Undandrättur m. g: procrastinatio *(j: Jarla s:) Kongur fann undandrätt j mäle jarlz;* Rex dilationem sentiit in responsis illius baronis.

Underhÿggia f: g: dolus, astutia, *vnderhÿggiu madur,* qui subdolus est.

Uns, adv. donec.

Vð, n. g. *valauſt* .\· *skadlauſt,* sine damno et periculo.

Vðgieſtur, ond geſt, jtem paroemia, *honum er vð fÿrer dÿrum;* damnum illi imminet, *ſtaar for dórren.*

Vðgur m. g: .\· sinus, inde *vðgſkðrinn eÿ Egl: Solunder eru margar eÿar og svo vðgſkornar* .\· sunt inſulæ permultæ et per frequentiores sinus diſsecatæ

Vðmein n. g: subitaneus morbus.

Vðn f: g: spes, *vðnlegt,* quod speratur. *(j: Jarla S:) Fleſtur voru fuſer ad leita*

[1] *verir*

Kved eg þig ad þeßu fyrer þa sók, ad eg veit þu ert vitradur framar odrum sem hier eru, þo þeir sie virdinga menn mikler: Propterea te interrogo, qvia scio te sapientem esse, & supra omnes qvi hic sunt consiliis promptum, qvamvis & illi viri sunt magni.

ᚢᛁᛋᛋᛅ *Vißa, Vidvórun, Vijsbending*, f.g. Admonitio. *Ol: Sog: Enn þeir geingu ad sofa þa myrkt var af næt þa giorde Steinn vijsbending þeim Ottare:* Sed dum tenebricosa nox ingrueret, cubitum euntes somno se dederunt; Steno certiorem fecit Ottarum ut sibi caveret.

ᚢᛁᛁᛏᛁ *Vijte* n.g. Peccatum contra leges contubernii. *Ol: Tryg: til Hallfrod: Nu skulu vid sätter og þo þig hend vijte, ad þu komer ej til Bords eda annad slijkt sem adrer menn þa skal þier upp giefa framar Ødrum flestum.* Rex ad Hallfrodum Poëtam: Nunc reconciliati erimus, & qvamvis delictum aliqvod commiseris à mensâ Regia interdum absens, vel alios mores aulicos tali qvapiam omissione transgrediens, remittam tibi præ cæteris.

ᚢᛚᚠᛒᚢᚦ *Ulfbud* f.g. Sævitia. *Haralldur K. i Eglu: Skalle sa er fullur ulfbudar:* Calvus iste plenus est sævitiâ.

ᚢᛚᚠᚼᛅᛚᛁ *Ulfhale* m.g. Lupi cauda. Illum notat, à qvo nil nisi malum exspectandum.

ᚢᛘᚠᛁᛁᚱᚦ *Umgierd* f.g. Vagina. *Egl: Hann lagdi Sverdit um kne sier, og dró ut stundum til mids enn stundum skielldi aptur i umgiordina:* Gladium supra femur locavit, & modo dimidiâ parte evaginavit, modo vaginæ rursum intrusit.

ᚢᛘᛅᛏᚴᚢᛦ *Umattkur* Adj: pro *Omättugur*, Debilis, Infirmus. *Umattkare* in compar: Ut in *Egl: Hann var umattkare enn ad vanda*, Imbecillior solito.

ᚢᚾᚦᛅᚾᚦᚱᛅᛏᛏᚢᛦ *Undandrättur* m.g. Procrastinatio. *I J J: S: Kongur fann undandrätt i mäle Jarls:* Rex dilationem sentiit in responsis illius Baronis.

ᚢᚾᚦᛁᚱᚼᚢᚠᚠᛁᛅ *Underhyggia* f.g. Dolus, Astutia. *Underhyggiu madur*, Qvi subdolus est.

ᚢᚾᛋ *Uns* Adverb: Donec.

ᚢᚼ *Vó* n.g. *Valaust*, Sine damno & periculo. *Vógiestur*, Malus hospes. Item Paræmia: *Honum er vó fyrer dyrum:* Damnum illi imminet.

ᚢᚼᚠᚢᛦ *Vógur* m g. Sinus. Inde *Vógskórinn Ey*, Insula sinibus distracta. *Egl. Solunder eru margar Eyar og svo vógskornar:* Sunt Insulæ permultæ, & per freqventiores sinus dissectæ.

ᚢᚼᛘᛁᚾ *Vómein* n.g. Subitaneus morbus.

ᚢᚼᚾ *Vón* f.g. Spes. *Vónlegt*, qvod speratur. *I J J: S: Flester voru fu-*

ru fuser ad lieta a kastalann og þötti þad vónlegt til fiesanga. : Plurimi proclives erant ad castellum impugnandum ob bonam spem lucri sive prædæ opimæ.

ᚢᚭᛋ *Vós* n.g. & *Vósbud* f.g. Humiditas & frigorificus aër. Ut dicitur : *þier erud möder af vóse:* A frigore & humido aëre lassi estis. Qvod nautis usu venire solet.

ᚢᛒᚼᛆᛚᛚᛋᚴᛁᛁᚱᛏᛂ *Uphallskierte*, Candela ardens, qvæ ad mensam gestatur.

ᚢᛒᚿᛂᛘᚢᚱ *Upnæmur* Adj: Expugnabilis, à V. *eg upnem*, Surripio. *Egl. Erum vid fyrer ongvum upnæmer ef vid erum bäder ad einu rädi:* Haud spero nos ab ullo fore sublatos, modo in omnibus consiliis fuerimus unanimes.

ᚢᛒᚭᛋᛚᚢ ᛘᛆᚦᚱ *Upóslu madur*, Tumultuosus, Clamosus, Seditiosus.

ᚢᛒᚱᛂᛁᛋᛏ *Upreist* f. g. Seditio. *I J S: Aller löttu hann upreistar*, Seditionem omnes dissvaserunt.

ᚢᛋᚢᚿᛏ *Usynt* Adv: Haud perspectum, incertum. *I J: S: Hitt er mier usynna* [in compar.] *huor minn hlute verdur ad vorum skilnade, ef eg kved hier nej vid.* Secus, magis incertum mihi fore autumo, qvota sit futura mea portiuncula sub finem nostri congressus, si conditionem hanc recusavero.

ᚢᛏᛒᛁᚱᚦᛁᛋ *Utbirdis* Ex navi, sive extra asseres. *Hann færde hann utbyrdis:* Extra navem illum projecit. Contra *Indbyrdis*, invicem.

Þ.

ᛆᚦ ᚦᛂᚵᛁᛆ *Ad þægia ad nokrum*, Alicui obesse sive adversari.

ᚦᛆᚿᚿᛁᚵ *þannig* Adv: Hoc modo. q: *þannveg*, Hac viâ.

ᚦᛂᚠᚵᚮᛏ *þefgott*, Qvod benè olet. *Gretl; Var þar (i haug Kaara hins gamla) mirkt og ej þefgot-* In tumulo Charonis antiqvi, tenebræ & fœtor erat.

ᚦᛂᚵᛆᚱ *þegar* Adv: Temporis. *Ol. S: Kongur bad hann þegar kiösa.* Rex jussit ut mox unum ex duobus eligeret.

ᚦᛂᚵᚿᛋᚴᛆᛒᚢᚱ *þegnskapur* m.g. Liberalitas erga hospites. *þorgils var so mikill þegnskaps madur:* Thorgillus hospitalis & largus erat erga hospites suos.

ᛆᚦ ᚦᛁᚵᚵᛁᛆ *Ad þiggia* V: Lubens accipere. Inde dicitur *þäga* Muneris acceptio.

ᚦᛁᚮᚦ *þiod* Gens. Hinc deducitur *þiodhagur*, Faber celeberrimus. *þiod-Kongur*, i.e. *Einvallds-Kongur*, Monarcha. *þorarinn Loftunga Skalld qvad so: Nu hefur sier til sess hagad þiod-Kongur i þrandheime.* Thorarinus Loftunga ita cecinit: Solium posuit Rex Monarcha in Trundheimia.

þiod-

a kaſtalann og þötti þad vǫnlegt til fiefanga. \· Plurimi proclives erant ad castellum impugnandum ob bonam spem lucri, sive prædæ opimæ.

Vðſ n. g. & *vðſbud,* f: g: humiditas et frigorificus aer. ut dicitur *Þier erud möder af vðſe* .\· *Ÿ ere træt vdaff pustighed och kaltt wær,* quod navtis uſuvenire solet.

Vphalldz kiertte. candela ardens, quæ ad mensam gestatur.

Vpnæmur, adj. .\· expugnabilis, a verbo *eg vpnem,* surripio. *Egl: Erum vid fÿrer ongvum vpnæmer ef vid erum bader ad einu rädj* .\· Haud spero nos ab ullo fore sublatos modo in omnibus conſiliis fuerimus unanimes.

Vpǫdſlu madur .\· tumultuoſus, clamoſus, seditioſus.

Vpreÿſt f: g: *oprór (j Jarla S:) Aller lðttu hann wpreiſtar* .\· Seditionem omnes diſsvaſerunt.

Uſÿnt, adv. haud perspectum, incertum *(j Jalla: S:) Hitt er mier uſÿna* (in comparat:) *huor minn hlute verdur ad vorum ſkilnade ef eg kved hier nej vid:* \· Secus magis incertum mihi fore autumo quota sit futura mea portiuncula sub finem nostri congreſsus si conditionem hanc recuſavero.

Vtbÿrdis, adv. ~~adv~~: ex navi, sive extra aſseres: *Hann færde hann vtbÿrdis dreff hand vd aff skibett:* contra *jnnbÿrdis* .\· invicem.

Þ.

ad Þægia ad nokrum. verb: alicui obeſse sive adversari.

Þannig. adv. hoc modo. quasi *þannveg:* hac via.

Þefgott: quod benè olet: *Gretl: Var þar (.\· j haug Kära hins gamla) mirkt og eÿ þefgott:* \· *Der vaar mórkt och ond luct,* in tumulo Charonis antiqui.

Þegar adv. temporis: *Ol: S: Kongur bad hann þegar kiöſa: K. bód hannem snart vdvelge en aff to*.

Þegnſkapur m. g: liberalitas erga hospites. *Þorgilz var ſo mikill þegnſkapß madur* .\· *Thorgilld vaar ſaa megett rund och milld at giffue mad och dricke*.

ad Þiggia verbum: lubens accipere: inde dicitur *þäga* muneris acceptio.

Þiöd, gens; hinc deducitur *þiodhagur* faber celeberrimus. *þiodkongur* .\· *einvaldz kongur,* monarcha: *Þorarinn Loftunga ſkalld quad ſo: Nu hefur sier til seß hagad þiodkongur j Þrandheime*. Solium posuit rex monarcha in Trundheimia.

Þiodſkalld. pöeta laureatus, foeliciſsimus rÿthmiſta.
Þiod-braut sive *þiod-leid* – via publica.
Þiod-raad dicitur præstantiſsimum consilium.

Þôgn f: g: silentium { paroemia *Þôgn verdur eÿ a þÿng færd, nema þriôſka vallde: .\· Jngen kand paa thingit forklagis derfor dog hand thÿer vden det ſhere aff ballſtÿrighed.* videlicet. in neceſsaria veritatis confeſsione.

Þôke. m. g. favor *þockaſæll*. idem quod *vinſæll*, gratus acceptus.
Þôka f. g. nebula. *J Jall. S: Logduſt þa a lôgn og þokur ſtorar lios var nott. Var þad einn morgun ad aflipte þôkunne .\· Der giordis lang ſtille vær och ſtor môrkhed wdj lufften dog vaar lius nat. Men om morgens thid oploffte thaagen.*
Þôl n. g. et *þolinmæde* f: g: patientia; *þolleiſe* impatientia, *þôlgodur* item *þolinn* et *þolugur* patiens.
Þôrff sive *þurfft* f: g: indigentia, a verb: *eg þarf,* indigeo. *Gretl: Þurfa þike mier ad ej fare nu ad fornum brautum .\· Mig tóckis det fornódenn at det hender ſig iche som tilforn.*
Þrandheims minne, ostium amnis *Nid.*
Þraut f: g: periculosa negociatio, sive quod factu difficile est, cujus contrarium *þraut-lauſt*. adv. sine negotio aut difficultate; *J Jalla S: Sendimenn quadu þeß vijsa von þetta mundi ej faaſt þrautlauſt* Legati se sperare inquiunt hoc sine magno negocio haud effectum iri.
Þreckin adj: craſsus. *þrek* n. g: robur. *þrekvirke* acta heroica. *þrekleiſe* itidem quod *dädleiſe:* vilitas.
Þriöſka. f: g: pertinacia
eg Þrÿf verb: *þreif* in præt: perf: arripio. *Gretter þreif til malſins med hônum og toguduſt vm malinn. Gretter greb madſekenn mit hannem och de rÿſhedis om hand.*
Þroottur m. g. firmitas animi & corporis, *duelighed þrötlauß* adj: *ørckelóß*
Þrôſke: m. g. perfectus *þrôſka madur* qui viribus et virtute strenuè perficit.
Þrôm f: g: *gilzbarmur,* ripa.
Þrôtinn adj: deficiens a verb: impersonal. *þad þrijtur* evaneſcit, hinc dicitur *mätt-þrôtinn* conſumptus viribus: *vôn þrotinn* desperabundus: Jtem dicitur *Eg er þrôtinn ad þeirre liſt .\·* Artem perdidi. Jtem *heillum þrôttinn* infortunatus.
Þver adj. contrarius, rebellis. *Gretl: Hann var þver j þui ad taka fie fÿrer vijgz-mäled .\· Hand vaar modvillig der wdj at tage pending for mand slagedt.*

þiod-Skalld, Poëta laureatus, feliciſſimus Rhythmiſta.
þiod-brauſt ſive *þiod-leid*, Via publica.
þiod-Raad dicitur præſentiſſimum conſilium.

Þǂᚠᚱ *þógn* f. gen. Silentium. *Paræmia: þógn verdur ej a þyng færd, nema þrioska vallde:* Nemo accuſari poteſt ob ſilentium, niſi obſtinatè hoc fiat videlicet in neceſſaria veritatis confeſſione.

Þǂᚴᛁ *þóke* m. g. Favor. *þocka ſæll* idem qvod *Vinſæll*, Gratus, acceptus.

Þǂᚴᛅ f. g. Nebula. *I Jall. Sog: Logduſt þa a Lógn, og þokur ſtorar lios var nott, var þad einn morgun ad aflipte þókunne:* Diu aer tranqvillus erat, & licet nox erat lucida, nebulis tamen aer obſcurabatur, qvæ mane ſunt diſcuſſæ.

Þǂᚢ *þól* n. g. & *þolinmede* f. g. Patientia. *þoleyſa*, Impatientia. *þólgodur*, item *þolinn*, & *þolugur*, Patiens.

ÞǂRᚠ *þórf* ſive *þurft* f. g. Indiligentia. A verb: *Eg þarf*, Indigeo. *Gretl: þurfa þicke mier ad ej fare nu ad fornum brautum:* Mihi videtur neceſſum eſſe, ut non contingat id qvod antea factum erat.

ÞRᛅᚱÞ*ᛁᛏᛋ ᛏᛁᚱᚱᛁ *þrandheims minne*, Oſtium amnis Nid.

ÞRᛅᚢᛏ *þraut* f. g. Periculoſa negociatio, ſive qvod factu difficile eſt. Cujus contrarium *þraut-lauſt* Adverb: Sine negocio aut difficultate. *I Jarla Sog: Sendi menn qvädu þeß vijſa vón þetta mundi ej faaſt þraut-lauſt:* Legati ſe ſperare inqviunt hoc ſine magno negocio haud confectum iri.

ÞRᛁᚴᛁᚱᚱ *þrekinn* Adj: Craſſus. *þrek* n. g. Robur. *þrekvirke*, Acta heroica. *þrekleiſe*, idem qvod *Dädleiße*. Vilitas.

ÞRᛁǂᛋᚴᛅ *þriöska* fœm. gen. Pertinacia.

ᛁᚠ ÞRᛁᛁᚠ *Eg þrijf* V: *þreif* in præt. p. Arripio, *Gretter þreif til malſins med honum og toguduſt um malinn.* Gretterus peram cum viatico arripuit, ac cum ipſo de eâ certavit.

ÞRᛅᛅᛏᛏᚢᛦ *þroottur* m. g. Firmitas animi & corporis. *þrotlaus* Adject: Infirmus.

ÞRǂᛋᚴᛁ *þróske* m. g. Perfectus. *þróska madur*, Qvi viribus & virtute ſtrenuè perficit.

ÞRǂᛏ *þrøm* fœm. gen. *Gilsbarmur*, Ripa.

ÞRǂᛏᛁᚱᚱ *þrótinn* Adj: Deficiens. à V. imp: *þet þrijtur*, Evaneſcit. Hinc dicitur: *Mätt-þrótinn*, Conſumptus virib⁹. *Vón þrotinn*, Deſperabundus. Item dicitur: *Eg er þrótinu ad þeirre liſt*, Artem perdidi. Item: *Heillum-þrótinn*, Infortunatus.

Þᚢᛁᛦ *þuer* Adj: Contrarius, rebellis. *Gretl: Hann var þuer i þui ad taka fie fyrer viigsmälid:* Repugnabat pecunias ſumere pro homicidio.

Þᚢᛁ-

ᚦᚢᛁᚱᚢᚦ *Þuerud* f. g. Diſcordia, qvæ etiam dicitur *Miskłyd*, *Sinna*, *Þuidrægne*, Synonima hæc ſunt. *Gretl: Gretter var óáflatſamur og kom i med Þeim Þuerud mikill*: Gretterus nolebat deſiſtere, hinc inter illos orta eſt diſcordia.

ᚦᚢᚾᚺᚾᛦ *Þuſſa-blendingur* m. g. Semidæmon. *Gretl: Fyrer dalinum ried Þuſſa-blendingur ſa Þorer hiet*: Convalli præfuit Thorerus conſangvineus gigantum.

ᛦᛅ ᚦᚢᚾᛏᚢᛦ *At Þuſtua* verb: Oggannire. *Þa er fong Þeirra Svenis tóku ad Þuerra Þuſtuadi folkid vit hann:* Conſumptis jam pecuniis Svenonis, cepit turba indignabundo murmure illum laceſſere.

ᚦᚢ *Þy* n. g. Mancipium. *Þyborinn* & *Þrælborinn*, Emancipio nat⁹.

ᚦᚢᛦᛁᛦ *Þyckia* f. g. Ingenium. *Ej for Þyckium Þeirra ſaman:* Non erant ſimilis ingenii. *Þyckia* etiam dicitur ira latens, & diu ſervata. *Þyckiu mikill*, Stomachabundus, & iræ tenax.

ᚦᚢᛦᚢᛅᚱ *Þyckur* Adj: Craſſus. *Þyckt vedur*, ſive *Þyckmikid*, Nubilus aer. *I Rauduv: Þætti vedur var Þyckt ſó ſem Sigurdur hafde ſagt:* Aer erat obſcurus juxta Sigurdi præſagium.

ᚦᚢᛦᛒᚢᛚᛏ *Þyckbylt* Adv: Idem qvod *Nabylt*, Ubi contiguæ domus.

ᚦᚢᚾᚴ *Þyng* n. g. Clenodia. Inde dicuntur *Þyngrijker menn* qvi copia rerum precioſiſſimarum abundant.

ᚦᚢᚾᚴᛋᚺᛁᛘᚢᚱ *Þyngheimur* m. g. Omnis turba qvodvis forum freqventans: præſertim qvi obligati ſunt fora & comitia viſitare.

ᚦᚢᚾᚴᚢᛦᛋᚴᚮᛒ *Þyngskóp* n. g. pl. n. Jurisdictio. *Egl: Hann ried Þar meſt Þyngskópum:* Penes illum erat conſtitutio fori, ſive jurisdictionis.

ᚦᚢᚾ *Þys* m. g. & n. gen. Strepitus. *Egla: Þa giordiſt Þys mikill a Þynginu:* Factus eſt in foro ſtrepitus inſignis. *Bua Sog: Enn med Þui Þys var mikid er marger menn biugguſt:* Cum autem perſtreperet multitudo itineri ſe accingens.

Quæ in Epicedio Regneri Lodbrog & Epinicio Egilli Scallagrimi expoſuimus, huc non adduximus, qvod ex iis commodius peti poſſint.

FINIS.

Þvervd f: g: diſcordia quod et dicitur *miſklÿd sinna, tvidrægne*. sÿnonÿma sunt. *Gretl: Gretter var oaflatſamur og kom j med þeim þverrud mikill*. \· *Gretter vilde iche afflade, och kom de i haar sammen*.

Þuſsa blendingur m. g: *Halfftrold. Gretl: Fÿrer dalinum ried þuſſa blendingur sa Þorer hiet*. .\· Convalli præfuit Thorerus consangvineus gigantum.

ad Þuſtna verbum: oggannire. *Þa er fóng þeirra *Sveins*[1] *töku ad þverra þuſtnadi folkid vit hann*. Consumptis jam pecuniis Svenonis cepit turba indignabundo murmure illum laceſsere.

Þÿ n. g. mancipium; *þÿbôrinn* et *þrælborinn fód aff en thræll*.

Þÿckia. f. g. *sinde Ejför þÿckium þeirra saman* .\· Non erant similis ingenii. *Deris tÿche kom iche offuer eens*. *Þÿckia* etiam dicitur ira latens et diu servata. *þÿckiu mikill,* stomachabundus et iræ tenax.

Þÿckur adj. *thÿck. þÿckt vedur* sive *þÿckmikid, lufftugt J Raudv: Þætti Vedur var þÿckt so ſem Sigurdur hafde sagt*. Aer erat obſcurus juxta Sigurdi præſagium.

Þÿckbÿlt adv. idem quod *näbijlt*, ubi contiguæ domus.

Þÿng n. g. clenodia. inde dicuntur *þÿngrÿker menn,* qui copia rerum precioſiſsimarum abundant.

Þÿng heimur m. g: omnis turba quodvis forum frequentans; præſertim *den som ere plictig at ride thill althing eller landthingid*.

Þÿngſkop n. g: pl. n: *Egla: Hann ried þar meſt þÿngſkôpum* .\· Penes illum erat constitutio fori ſive jurisdictionis.

Þÿß m. et n. g. *(Egla) Þa giordiſt þÿß mikill a þÿnginu* .\· Factus est in foro strepitus insignis. *(Bva S:) Enn med þui þÿs var mikid er marger menn biugguſt* .\· Cum autem perstreperet multitudo itineri se accingens.

[1] *Svenis*

NOTES

An asterisk [*] before the headword indicates that an entry is not in DG 55;
a dagger [†] indicates an item only in DG 55.

Syllabus Authorum: There is no consistency in the references to the sources of the quotations in *SLR*, where they are given at all; the same book is frequently referred to in several different ways and several of the names in the list of sources here refer to the same book. Often only the name of the speaker is given, without the name of the book. The list of sources at the beginning of the dictionary was compiled by Worm or one of his helpers in Copenhagen by collecting all the references from the body of the glossary, and in DG 55 the list appears in the order in which each name first occurs. The list in *SLR* contains four names not in the corresponding list in DG 55. These are: 'Aurvar Oddus', 'Historia Sturlaugi Starfsama', 'Brynolphus Svenonius', 'Edda . . . cujus autor dicitur Semundus Frode' (*Snorra Edda* is listed separately, and is also in the list in DG 55). The first three concern entries containing material from Brynjólfur Sveinsson's *Conjectanea* (see above, pp. xv–xix), which includes quotations from *Qrvar-Odds saga* and *Sturlaugs saga starfsama*. All the material both from *Conjectanea* and the *Poetic Edda* was added to the glossary after DG 55 was made (see above, pp. viii–ix, xv–xix and xxxiii–xxxiv). *Víglundar saga* is listed in DG 55, but the name was omitted from the list in *SLR*. The following is a list of the chief variations, and of the references which are not self-explanatory.

Grettis saga is referred to as 'Gretl(a)', 'Gret', and 'Gr:'.

Egils saga is referred to as 'Egl(u) :', 'Eigil Skallagr:' and simply 'E'. Besides 'Egla' in the list of sources, *SLR* mentions 'Qvaeda Eigla, Egilli relatio', but this is merely copied by the compiler of this list from the reference to the quotation on p. 23 s.v. **Byrda**: 'Qvidi i Eglu', which refers in fact to a prose quotation.

Orkneyinga saga is referred to as 'Jarl(a) S:', 'J(J): S(ogu) :'. The following also indicate quotations from this saga: 'Rógnwalds Þatt.', 'R. Þ.', 'Rogv: (Orkn:) J:', 'R: J:', 'Rognualdur Brusa Son', 'Arnor (Jarla) Skald' (cf. 'Arnon Skald' in the list of sources, which must mean this poet), 'Þor: Jall:'. In the list of sources, besides 'Jarla saga', 'Orknu saga' and 'Rogvalds Þättur' are mentioned.

'Olafs S:', 'Ol: S(agu)' refer indifferently to *Óláfs saga helga* and *Óláfs saga Tryggvasonar*, though sometimes the latter is specifically mentioned. 'Sigh: Skalld:', 'Þorarin Loftdunga', 'Þor: Loft:', 'Þorer H:', 'Kalfur i Ol: S:', 'Ol. Har. S.' all refer to *Óláfs saga helga*. 'Raud(s) Þ:', 'Raudv. Þ:', 'Raud: V: Þätt:' refer to *Rauðúlfs þáttr* in the same saga (pp. 655–82).

'Halfr(eds) S(ag)', 'Vyga Gl. S', 'Gl(ums) S', 'Vatzdaela', 'Hak. J:', 'Hac. J:' all refer to parts of *Óláfs saga Tryggvasonar*.

'Edda' refers indifferently to *Snorra Edda* and the *Poetic Edda*. 'Skällda' evidently refers to the 'Kienningar' section of *Laufás Edda*.

'Orms S(ogu)', 'de Ormero Storolfi filio' refer to *Orms þáttr Stórólfssonar*.

'Refus' refers to *Króka-Refs saga*.

'Ban. m. S(ogu) :' refers to *Bandamanna saga*.

'Bua S(ogu)' refers to *Kjalnesinga saga*.

'Isfird(inga) S.' refers to *Hávarðar saga Ísfirðings*.

'Kolbrunar S.' refers to *Fóstbræðra saga*.

'Hist Sigurdi Jofnis Bana' [Fáfnisbana] refers to *Vǫlsunga saga*.

'Vet: Trans.', 'in translatione veteri' refers to *Guðbrandsbiblía* (1584).

'Gragaas', 'Grafygle' refer to Grágás; 'Codex Legum', 'Codex', 'Logbok' apparently all refer to Jónsbók; 'Vet. Leg.' to (the later) *Gulaþingslǫg*.

'Pugna vitiorum & virtutum', 'Antiquissimus libellus de pugna vitiorum & virtutum' refer to the translation of 'De Conflictu Vitiorum et Virtutum' by Bishop Isidore of Seville (see *Leifar* 180–82).

'Brynulphi Svenonii conjectaneorum in Saxonem periculo primo' and 'Brynolphus Svenonius' in the list of sources refer to the notes on Saxo Grammaticus by Bishop Brynjólfur Sveinsson, preserved in AM 856 4to.

'Sigurdur skald' in the list of sources perhaps refers to Sigurður blindur, the author of several *rímur* of the sixteenth century, to whom quotations are ascribed, probably wrongly, on p. 10 under **Audna** ('Blindur Skalld') and p. 68 under **Kurt** ('Sigurdur blindi'). But in the list in DG 55 the corresponding name is 'Sigvart Skald', and it is possible that in both lists it is Sigvatr Þórðarson who is meant; some of his verses occurring in *ÓH* are quoted in the glossary, and occasionally the name of the poet is mentioned, e. g. p. 60, s.v. **Kaf** 'Sigh. Skalld'.

***Aa** [*á*] Logbok. Ef fleiro menn eigu aa saman þa skal skipta henni ad vikum saman edur smærra. This seems to be a paraphrase of one of the following passages: *Grágás* Ib 122/24–123/6, II 509/2–20; *Jónsbók* 189/5–9. Perhaps the last is the closest: *Hvervitna er menn eigu fiskia saman . . . þeir skulu skipta vikum eda smærum.*

***Aan** [*án*](prep.) Haralz sogu: Aan er ills geingis nema heiman haffe. This proverb has not been found in any of the sagas of Haraldr. It is, however, in several other sagas, e. g. *Gísla saga* 101/12–13, *Droplaugarsona saga* 162/6, *Njáls saga* 49/12; see FJ 88, GÓ 178, JR 13, GJ 35. In some of these sources it appears in the form *Án er illt gengi nema heiman hafi*. *LI* also has it (p. 11), and refers it to 'Haralldur Gullkambur'. This evidently means Haraldr harðráði. In *LI* 170, s.v. *Lockr*, 'Haraldus auricomus' is mentioned in connection with a quotation from *Haralds saga harðráða*, and the nickname is found applied to Haraldr harðráði in other seventeenth-century sources, viz. in Jón Egilsson's extract from *Hungrvaka*, AM 110 8vo, 1601 (see *Byskupa sögur* I (1938), 28 and 79/12–13 footnote), and in a letter of Jón Magnússon (*Ole Worm's Correspondence* 205), where he speaks of 'commentario Regis Haraldi Gulkampi sive Gullkampi', referring apparently to the king's explanation of the riddles in *Króka-Refs saga* ch. 17. See *Ole Worm's Correspondence* 452, and *Arngrimi Jonae Opera* I 271/20, IV 211. The only other occurrence of the name referring to a character in the sagas is in *Sturlaugs saga Starfsama*, where some manuscripts have *Gullkampr* for *Gullmuðr*, which is found in the oldest manuscripts. *Fas* III 592 footnote 4 gives this reading wrongly as *gullkambr.* Cf. *Hemings þáttr Áslákssonar* ci. The *Anglo-Saxon Chronicle* calls Haraldr harðráði 'Harfagera'. See also AM 165 8vo, 19v, line 28 (Haraldr Gullkampr).

*Aan (subst.) Þad er minstur aan ad vera ills aan. JR 372, GÓ 3550.

*__Aar__ [*ár*]. Annonæ proventus *Egla* 26/11; Annus *Grettla* 28/14

*Aurir liberales [= *ǫrir* (pl. of *ǫrr*); but this would normally be *ǫrvir* in Old Icelandic]. There seem to be no early examples of the plural in this sense in either form; *OrðHásk* does not have examples before the nineteenth century.

*Aera (honour) *NGL* II 469/15, 473/15 (Retterböder), *Fas* III 430/7 (*Sǫrla saga sterka*), *Magnúss saga lengri* (*ÍF* XXXIV 335/1), *Guðbrandsbiblía*

Aast [*ást*]: DG 55 (only) has the proverb *So frinast* [i.e. *firnast*] *äster, sem funder* GÓ 3204, GJ 329; cf. JS 6 8vo, *ÓTM* II 112/13 †

Aastvinur *Egla* 248 verse 7/4, *Eyrbyggja saga* 7/6, *Grettla* 44/14–15 (see **Teingder**)

***Abyrgd** in Legum codice *Grágás* Ib 154/6, II 113/1, *Bandamanna saga* 323/9, 324/12 lower text

*ad Abyrgjast *Grettla* 168/5

*__Aburdur__. Logbok. Þa er sa aburdur fullur. This sentence has not been found in any lawbook, but the word *áburðr* is in *Grettla* 280/23, 281/7, 26, 284/2, 3 (all in *Spesar þáttr*). Cf. *Alþingisbækur* V 587 (1639): *Beiddist lögmaðurinn Árni bevísningar og fullkomins áburðar . . .*

***Aburdar madur** *Eyrbyggja* 107/1, *Laxdœla saga saga* 63/26

ad berast a: cf. *barsk á mikit Grettla* 95/16

Addrættir *Grettla* 229/18

Adile mals *Grettla* 140/11, *Fóstbrœðra saga* 185/9

Adskildnadur *Grettis saga* 1756, 88a/8 (*adskilnadur* [cf. DG 55], variant of *áskilnaðr*) *Grettla* 26/16; *áskilnaðr* also in *Grettla* 47/19, 288/2

Agreiningur: *ONP* has examples only from *Diplomatarium Islandicum,* the earliest 1358

Adsókn. Þorer var gamal madur miog og var ecki i adsokninne *Grettla* 196/4–5

Þeir eggindu menn til adsoknar og giordu þa enn harda hryd *Grettla* 196/9–10

DG 55 **Adsökn**. Biorn eggiadi miog til adsöknar *Grettla* 75/23–4. Omitted from *SLR* †

Afange, Afangar *ÓH* 819/7, *Grettla* 45/18 (*áivangar*), *Gísla saga* 1960, 19/13, *Fóstbrœðra saga* 212/1

Afarkoster. Liet Haraldur . . . läta lijfid *Egla* 11/18–20

Afaryrde. Enn er Bondi . . . svarad afaryrdum *Orkneyinga saga* 227/16–18

Afberast. Ad lata afberast. I Hallfrads S: Ottar vil skipa til . . . läti afberast *ÓTM* I 343/22 (*Hallfreðar saga*)

ad lata vel afberast: *at beraz slikt uel af Egils saga* 1886–8, 336/12 (AM 162 A θ fol.)

Afbragd manna. Gretter er mikid afbragd . . . ef han er heill *Grettla* 104/23–6

Afburdar. Afburdar mikill *ÓH* 810/16; *Bandamanna saga* 235/9 lower text

Hann ber af ollum *ÓTM* III 39/3–4, *Hauksbók* 452/16–17

Afeingt aul. Gretter let ospart olid þad afeingast var til *Grettla* 65/20–21

Aulid er annar madur *Grettla* 66/4; also in *ÓTM* I 366/5 and *Jómsvíkinga saga* 1879, 58/14, JR 14, GÓ 2637, GJ 421 and *LI* 9, s.v. *Ølur*

† DG 55 **ad Afhenda sier nockurn**. Ei mun eg giorast þier handgeinginn . . . reker mier [mig] fra þier *ÓTM* I 387/18–20. Omitted from *SLR*

***Afl**, Fornax . . . Smidurinn lagde Svijnfelld fyre aflinn: Cf. *Laufás Edda* 241 Ds 59/10**:** *lagdj Æitri svinskinn fyrer aflinn*

Afl, Robur. Þat ma vera ydur verdi þad eje um afl *Bandamanna saga* 328/1–2 lower text

Efldur (adj.): not in *ONP*; the oldest example in *OrðHásk* is 18th C

Afla fatt. *Þeim verdur alldrei afla fätt sem þa hefur a höndum *Orms þáttr* 416/8–9. Also quoted under **Gloar** (where it is also in DG 55)

Afluttur. Var hann miog affluttur fyrer Kongi *Grettla* 131/27–8

Ecki var han vinsæll . . . sem voru med Þorkiele *Grettla* 73/25–74/2

Afrendur ad afli. Hallfredur var þa sem þroskamestur, hann var bædi mikill vexti og afrendur ad afli, hraustur og skiotur til arædis *ÓTM* II 23/7–8. AM 61 has *mikill maðr vexti*, but all three paper manuscripts omit *maðr*

Urtoku madur: *SLR* is the earliest example in *OrðHásk*. Also in *Píslarsaga séra Jóns Magnússonar* 197/14 (late 17th century)

***Afrek** *Vatnsdœla saga* 8/13

*Afreks verk *Flóamanna saga* 304/9

*Afreksmadur *Egla* 3/10, *Grettla* 69/27

Afröf. God giarner menn sagdu þeir mundu mikid . . . varu drepner *Grettla* 85/15–17

Afsprenge. Nial: Hann er vinar [vinur] vors afsprengis. This does not occur in *Njáls saga*, nor has it been found elsewhere. But cf. *Karlamagnus saga* 318/13: *Allir vér vitum, at þu vart aldri vinr vårs afsprings*

Afus *Grettis saga* 1756, 115b/1–2: *ecki sœa eg hann Hefnda leita, helldur œfwsann ad skilia*

Afusa: cf. *aufúsa Egla* 63/22, *Fljótsdœla saga* 247/26, 258/14

Afusu giestur: cf. *aufúsugestr Grettla* 231/4

Agangsamur madur: cf. *ÓTM* I 79/13, *Vatnsdœla saga* 50/17, *Laxdœla saga* 20/9

Alaups menn: cf. *áhlaupamaður Kormaks saga* 206/4, *Þórðar saga hreðu* 208/15

hlaup *SnE* 36/12

Akafe *Grettla* 12/12, *Egla* 193/7

Akefd *Grettla* 96/20, 140/20, 221/15,

*Äkafur *Grettla* 103/13, *Egla* 286/1

*Äkaflegur madur: cf. *ÓT*Oddr 258/1 lower text (*ákafligr bardagi*)

DG 55 Akafne madur: this is presumably a mistake for *ákafur maður* or possibly *ákafamaðr Grettla* 73/22, *Egla* 5/6, 277/11, *ÓH* 558/16 (see **Sundur giorder**)

aufúsa also appears in *Heimskringla* II 95/17, and *OrðHásk* has four examples of *áfúsa* from the 18th and 19th centuries and 10 of *áfús* from the 17th to 19th century, the earliest from 1611 (*Bréfabók Guðbrands byskups Þorlákssonar*). See Ásgeir Bl. Magnússon, *Íslensk Orðsifjabók* (Reykjavík 1989) 31a under *aufúsa*.

Akaflega *Grettla* 83/26, *Gísla saga* 112/8, *Hávarðar saga* 306/25, *Gunnlaugs saga* 82/12

*__Akarn__. Þycke mier sem akarn nokud fielle i hofvid mier af trienu. Cf. *Laufás Edda* 218 Ds 38/61: *fell ȧkarn nockud j hofud mier*. The quotation was possibly made from memory, and the word *Þycke mier* were perhaps a reminiscence of Ds 38/67 *mig grvnadj*. Guðmundur Andrésson included the word *Akarn* in *LI* 8, and added *Vide in Edda*. *Akarn* in the quotation is glossed *folium* in *SLR*, perhaps through influence of Ds 38/55

Albeinn [*allbeinn*, cf. DG 55] *Eyrbyggja saga* 144/25, *ÓTM* II 26/16 (*Hallfreðar saga*)

Albuinn *Egla* 84/24, 96/20, *Grettis saga* 139/15

Albragdlegur. Hann sa Cross med albragdlegum hætti *ÓH* 670/6–7 (*Raudúlfs þáttr*)

Aldræn. Lætur um oxl . . . slydur vónd ofan ryda *Orkneyinga saga* 222/17–18, 20

*__Aleiga__ *Jónsbók* 271/12

*Aleigu mal, in codice legum: Quando tota res viri pro mulcta solvitur. Cf. *Jónsbók* 279/16

Aliostsrade. Þad er Aliostsrade ef madur gilldrar til þess ad vapn falli a annan. This corresponds to *Grágás* Ia 184/13–14 and II 370/10–12, but it is closest to the *Konungsbók* version, which reads: *Þat ero aliótz ráð ef maðr gilldrar til þess at vapn scyli falla a mann*

Alldurtyle. Vet: Transl: Saul blies ögnum og alldurtyla.This corresponds with the translation of Acts IX:1 in *Guðbrandsbiblía* (1584). The 1540 translation of the New Testament by Oddur Gottskálksson adds the word *enn* after *blies*, but is otherwise the same

Ætla eg þær lycter . . . af þeim Kongi *Egla* 14/20–22

Almæli. Var þad almæli ad einginnr [enginn] . . . allrar at-giorve sem Gretter *Grettla* 122/15–17 (*var þat þá almælt*)

***All** *Íslenzkar þjóðsögur* 1954, I 206 'Djúpir eru Íslands álar'; *Fas* III 620/7 (*Sturlaugs saga starfsama*); *Sturlunga saga* I 241/2

Alóg. Hakon hafdi alóg . . . er honum þotti verster . . . i þeirra skiptum *Orkneyinga saga* 121/10–12. DG 55 has *mest* for *verster*, like Flateyjarbók

*ad verda fyre alógum *Flateyjarbok* II 539/27 (*Sverris saga*; = *stjúmæðra skǫpum ÍF* XXX 12/12–13)

*__Alur__. Paræmia: allt er sem leike a als odda . . . in historia Rolvonis Krake. Cf. *Hrólfs saga kraka* 100/4–5: *Skjálfa þótti húsit sem þeir láu í svá sem á solli léki*. Variant readings for *á solli* are *alsolla*, *á þræði*, *á hjóli*. Only one manuscript has *á als odda*, GkS 1002 fol., from the late seventeenth century. Also in JR 15 and GÓ 116. The original form of this proverb is discussed in *ÍO* 48–9, and by Einar Ól. Sveinsson (1954), 209.

DG 55 **Alwæpne**. Var sagt þu lieter allt lid þitt jafnan med alvæpni vera † *Egla* 30/16–18. Omitted from *SLR*

Alþyda *Grettla* 229/14

oll þiod: cf. *Ljósvetninga saga* 70/24

Amæle. Af þeir hefur þu nu rekid amæled *Grettla* 106/10–11

Anaud. Munu þeir vilia . . . þrælar *Egla* 8/11–13

Andraa. Vor stille hefur illa andraa getid honum Norregs Konge *ÓH* 487, verse in footnote to line 4

*And præpositio (prefix): see next entry

Andvidre. Þa logdust a andvidre stór Seig: cf. *Orkneyinga saga* 132/12, 159/12. The word *Seig* is intrusive; cf. DG 55

*Andþöf [= *andóf*] *Codex Frisianus* 255/6, 29 (*an(n)dofit*); the earliest example in *OrðHásk* is *SLR*

*Andsælis *Grettla* 250/2–3

*Andhæris: not in *ONP*. There are five examples in *OrðHásk,* the earliest in *Gudbrandsbiblía*

***Andgeiflu madur**: not in *Bandamanna saga*, nor in any other Old Icelandic source; the earliest example in *OrðHásk* is Gunnlaugur Oddsen, *Ordabok* 122. *Andgeifla* is mentioned in *Árni Magnússons Levned og Skrifter* II, 252: 'Andgeiflast, ogganire, obloqui, Vestfirdska.'

Annmarkar. Nu þo at Jarli þætti . . . a Kongsens valld *Orkneyinga saga* 34/14–15

***Anaudger menn**. Vide Heid‹r›ecks Kongs þatt. The phrase does not appear to occur in any version of *Heiðreks saga*. The saga was known to Brynjólfur Sveinsson (there are quotations from the Hauksbók version in *Conjectanea*; the quotation in Worm's *Additamenta ad Monumenta Danica* (1650) is taken from *Conjectanea*), and also to Guðmundur Andrésson, who quotes one of the riddles (p. 237, s.v. *Teitr*) from the R-version (GkS 2845 4to). The phrase *ánauðgir menn* is found in other sagas, e. g. *Eyrbyggja saga* 64/19, *Eiríks saga rauða* 196/17, *ÓHLeg* 44/9; cf. also *Grágás* Ib 165/14. The ascription in *SLR* may be due to faulty memory.

***Antur** [*antúr*] Mos creber. I Fornum Sógum: Hann hafdi þan antur ad hann gieck i elldaskala. This word is not recorded in any of the dictionaries of Old Icelandic, but it occurs in the later language (cf. Björn Halldórsson and Blöndal). It is found, e. g., in AM 738 4to, 32v, a miscellany from about 1680, and there are three examples in *OrðHásk*, of which the oldest is the autograph of *rímur* by Jón Magnússon of Laufás. Guðmundur Andrésson uses the word in his *Persíus rímur* (ed. Jakob Benediktsson. Reykjavík 1949. Rit Rímnafélagsins II), III 7/3:

> Spilltum illt er antúr af,
> eitruð rót er þess upphaf.

He also includes the word in *LI* 12 under *Andfætingar*: *andtyr* / *vel andtur* / *διϛοπια* [MS: *δυστοπία*]. He is probably responsible for the entry in *SLR*, and the vagueness of the reference implies that he invented the quotation.

*__Apalldur__ *Laufás Edda* 292 Kuenna kenningar 29, 34, *Skj* A I 600 verse 32/4

*Apalgrar. Niäla: Þräinn atte Hross apalgratt. The word *apalgrár* occurs only once in *Njála*, on p. 449/10: *Fimmta daginn reið maðr at þeim á apalgrám hesti*. This man is not named, and the Þráinn of the saga does not own such a horse. The only other occurrences of the word in Old Icelandic where it is applied to a horse are *Landnámabók* 120/8 (a waterhorse), *Karlamagnus saga* 426/23, and *Fas* III 130/26 (*Hrólfs saga Gautrekssonar*). In none of these cases does the horse belong to any Þráinn. The compiler's memory must have been at fault. The words *apalgrär hestur* are recorded in *LI* 13, s.v. *Apalldr*, but without a reference to a source.

*__Aple__ *SnE* 210 verse 505/1

*Aplakalfur. Fit horum mentio in exprobatione magnatum i Bandamanna saga. Not in *Bandamanna saga*, nor anywhere else in Old Icelandic (*ONP* 'younger Icelandic') and there are no examples in *OrðHásk* earlier than the eighteenth century. But the word appears in JÓlGrv and in the poems of Jón Þorláksson (1744–1819). In *LI* 13, but without a reference to a source.

Aptantyder. Liet Byskup reisa . . . sóng þar aptantyder *ÓH* 657/13–14 (*Rauðúlfs þáttr*)

Aptnar. En er aptna tok geingu . . . heilsudu honom *Kjalnesinga saga* 32/21–2

Miduraptan *Flateyjarbók* II 128/11 (*Eymundar þáttr*), *Njála* 250/4–5

Apturganga. Vard alldrei mein ad apturgóngu nie reim leikum þar sydan *Grettla* 218/2–3

Apturgongumenn. Var þui meire ofagnadar . . . apturgongu monnum *Grettla* 121/12–14. DG 55 adds *ad hann mælti*. Cf. s.v. **Ofagnadar kraptur** (see p. xxii above)

*Giengangere Danish word

*__Ar__, Æra. Ar var allda þa Ymir bygde *Vǫluspá* 3. So *LI* 15, s.v. *Är*: *Är var allda þä ecki var | item är var allda þä er imer bigde*. This gives the version of the Codex Regius of the Eddic poems and also that in *Snorra Edda*

Argafas. Ecki a Kongur [sc. *rétt*] a argafase. Rex non habet jus exigendi qvicqvam ab eo qvi hoc committit. Cf. *Jónsbók* 62/16: *þat heitir argafas, engan á konungur rétt á því*

Arin, Focus *Egla* 81 verse 4/1, *Vatnsdœla saga* 68/17, *Ljósvetninga saga* 50/1

Arinhella *Árna saga biskups* 5/19

DG 55 arinn = hlað *ÓH* 668/7 (*Rauðúlfs þáttr*), *Eirspennill* 429/9 † (*Sverris saga*). Cf. the quotation under **Arinhaukur** below

DG 55 Hella *Orkneyinga saga* 169/5, 170/24 †

DG 55 Vide Hlad (there is no article **Hlad**!) *Njáls saga* 325/12 †

Arinhaukur. Attrædur er arinhaukur og Elldaskari: see *Íslenzkar gátur*

. . . IV 272/3: *níunda tíu vetur er hann [i.e. maður] arinhaukur og eldskari*. This is from a poem of the seventeenth century

Kommenn em eg . . . baud lyngva *Egla* 81 verse 4/1–2**.** Cf. s.v. **Lyngve**

I midiu husenu . . . up at ganga *ÓH* 668/7–8 (*Rauðúlfs þáttr*)

Arin = lapis: only known as 'hearth, hearth-stone'. Perhaps the meaning 'stone' is just an assumption of the original meaning or etymology

Haukur *Egla* 144 verse 19/3

*Arins elldur. Þrijr eru naudsynia eldar: Hybila elldur, arins elldur: og vita elldur. In spite of the reference to 'Gragas', this seems to be a gloss to a passage in the later *Gulaþingslǫg* (*NGL* II 120/11–121/1):

> Þrir eru arenelldar at lagum. Sa er einn er bonde a at hafa i husum þeim er hann sitr i eða sefr i. Sa er annar er baka skal við oc sioða oc sa elldr er hiun skolu hafa innan huss til hibila bota. Sa er hinn þriði er heitir kylnu elldr oc lafa.

Nauðsynia is evidently used in the sense of *að lǫgum* or *laga-*. *Vita elldur* is clearly out of place, and probably derives from some misunderstanding of *kylnu elldr*. *LI* has a similar sentence, apparently even more confused, on p. 14, s.v. *Ar*: *Løgbøk / Þrir eru elldar, arens elldur / navdsinia elldur / og vita elldur*. Since the quotation is not in DG 55, it is probable that it was added to *SLR* by Guðmundur Andrésson

Armadur. Þorer Þruma var Armadur . . . þrumu *Egla* 47/14–16; 'den øe Thróm' (DG 55): see under **Eÿ** verse 3/2

*__Ar__ labor, Cultura [perhaps = *ár* (good) harvest] *ÓH* 8/7

*ad Eria *Víga-Glúms saga* 23/15, *Skarðsárbók* 8, v.l. to ch. 8/18, *ÍF* XVI 181/16 (*Þorláks saga* B), *ÓTM* I 262/15

*Ardur. Uxenn er optast fyre ardur hafdur. Cf. *Äldsta delen af Cod. 1812 4to*, 33/5: *en eóxkn ero oftast fyr arþre*, and *Alfræði* II 122/2–3: *en menn hafa yxn mest fyri ardre a sudur londum*.

*Þad dregur lytinn ardur JR 363, GÓ 3496, and *LI* 15, s.v. *Ardur*

Armskapadur. Kona var eni [ein] armskopud . . . vid þroin upe *ÓH* 642/7–10

Arsæll: cf. *Heimskringla* III 263/21

Havardur arsæll: cf. *Orkneyinga saga* 16/11

† DG 55 Oluff Arboot hed daatter Haraldz Harfagra: cf. *ÓTM* I 214/14

Arsalur. Þorgumma [*Þórgunna*] skipadi ad arsall sinum. The passage about Þórgunna and her *ársalr* is in chs 50–51 of *Eyrbyggja saga*, but nothing resembling this sentence occurs in the received texts. It might perhaps be considered a paraphrase or summary of the passage on pp. 141/19–142/9: *Þat er skipan mín . . . rekkju mína ok rekkjutjald vil ek láta brenna i eldi*. In any case the reference is probably made from memory.

† DG 55 sæng *Grettla* 66/12

† DG 55 sængarklædi: the earliest example in *OrðHásk* is in a document from 1555

*__As__ [*Áss*]: the names are all in *Egla* (Ásgeir, Ásgautr, Áslaug), *Grettla*

(Ásbjǫrn, Ásgrímur, Ásmundur, Æsa), *Orkneyinga saga* (Ása, Áslákr), *Njála* (Ásketill/Áskell) and *Snorra Edda* (Ásgarðr); the list is derived from *Conjectanea* 41r–41v, see pp. xvi–xvii above.

*So hialpi mier hinn Helge Aas: cf. *Landnámabók* 315/3–4 (see p. xiii above)

Asja. Grettla (DG 55: 'Gr:', i.e. Grettir): Fan Skapta lagman og bad hann Asja *Grettla* 177/22

Grymur fór i móts vid Gretter og beiddi hann vidtoku *Grettla* 179/7

***Astrakadur salur**. Stratum Cœnaculum. Luc. 22. in translatione veteri. These two words are found in the translation of Luke 22:12 in *Guðbrandsbiblía* ('furnished room' AV). The same words appear also in the 1540 translation of Oddur Gottskálksson, but only in the parallel passage in Mark 14:15, while the passage in Luke is translated differently; so the reference to Luke 22 in *SLR* confirms that *Guðbrandsbiblía* is the source of this quotation. It is not in DG 55, but it is not possible to be certain whether or not it was in the original glossary.

Asträd. Sie eg asträd yckar vid mig *ÓTM* I 344/13 (*Hallfreðar saga*)

Atatata utututu *Orkneyinga saga* 219/5–6

Atburder. Hun seigir greiniliga fra ollum atburdum er þar hofdu giorst *Grettla* 72/11–12

*Þeir atburder vórdu i Norege: ad Hakon Jarl var skorinn a Hals af þræle synum. This is clearly a paraphrase of the passage in *Njála* 255/7–8: *Urðu þau ævilok Hákonar Jarls, at Karkr þræll skar hann á háls á Rimul í Gaulardal*.

Atgiorvis menn. Gretter var sagt um Olaf Kong . . . sier handgeinga. Cf. *Grettla* 124/20–125/2

***Au** *ONP* 'younger Icelandic'; an assumption by the compiler of an onomatopoeic word ('wail') for etymological purposes. Not in *OrðHásk*

*Aumur *Svarfdœla saga* 204/19, *ÓH* 643/5

*Aumadur. Nonce-word to explain the etymology of *aumur*

***Auvirdur**: not in *ONP*. The earliest example in *OrðHásk* is in the poems of Stephan G. Stephansson (20th century). But *auðvirður* is recorded from the 17th century onwards (the earliest example in *OrðHásk* is in Guðmundur Andrésson's *Persíus rímur*), and *auvirðiskapur* from the mid 19th century (*OrðHásk*).

*Auvirdelegur/Audvirdelegur *Qrvar-Odds saga* 122/24, *Hrólfs saga kraka* 99/8, *Kjalnesinga saga* (1911), 69/4 v.l.

***Aukvise**. Eirn er aukuise i ætt huerri: Islendinga saga. The ascription is perhaps a mistake for 'Íslendinga sögur', as the proverb does not occur in *Íslendinga saga*. It is found in *Laxdœla saga* 162/8, *ÓH* 381/1–2 (= *Heimskringla* II 247/2–3), JR 86, GÓ 821, GJ 84, and in *LI* 19, s.v. *Auminge*, where the whole entry is almost identical to that in *SLR*; see above, pp. xiii–xiv. The more usual form of the proverb is *Einn er aukvisi ættar hverrar*

*__Audna__. Blindur Skalld: Audnan radi allt huad geingur. This is listed as a proverb in JR 415, and GÓ 232, which adds: *ecke byd eg Fruna leingur. Gejr R*. The source of these two lines is *Geirarðsrímur* IV 19 (*Rímnasafn* II 496), which has:

> Auðnan ræður alt hvad gengr,
> ekki býð eg frúna lengr.

'Blindur Skalld' refers to Sigurður blindur, but as in the case of the verse quoted p. 68 s.v. **Kurt**, there seems to be no justification for the ascription to this poet. The author of the *rímur* is unknown. Cf. also *Hrólfs saga kraka* 109/17–18: *Auðna ræðr hvers manns lífi* and GJ 40: *Auðnan ræðr öllum hag*

Audbedinn. Ef þu kiemur heim i sumar þa mun hann audbedin þessarar ferdar *Egla* 13/29. All three paper manuscripts have *ferðar*, but M has *farar*

Audid. Voru þa tveir . . . audid rada *Orkneyinga saga* 46/1–4

Audgiæfe *Orkneyinga saga* 71/9 verse line 4

Audur *Egla* 277/8, *Grettla* 285/18

Giof *Egla* 38/4, 104/14, *Grettla* 50 verse 12/8

Audlingur [*ǫðlingr*]. Seiger hann Rognvalldi . . . er þar var ä *Orkneyinga saga* 252/12–14

† DG 55 **Audmadur** *Hœnsa-Þóris saga* 6/14

† DG 55 Audmenni: not found

† DG 55 Audur: see under **Audgiæfe**

Audradur. Þau hion attu Son hann var a unga aldri . . . hlydinn og audradur *Hávarðar saga* 292/9–12

Audsókt verk. *Audvellt *Grettla* 183/10, 195/17, *Egla* 26/12

Randskieggur quad þat ecki audsokt verk *Grettla* 180/13–14. So NkS 1714 4to

† DG 55 Vide *dællt*

Oaudsokt: cf. *óauðsóttligr Laxdœla saga* 163/15–16

Aufugt. Huoruger lógdu óderum aufugt ord til *Grettla* 159/18

Augu. Gripur var sa einn er Gretter stodu mest augu til *Grettla* 59/9

Ecki vex þier allt i augum (in a separate article in DG 55) *Grettla* 60/1. The editions have: *Ekki mun þér allt í augu blœða*, but the m-group has: *Ekki mun þer allt á augu vaxa*

Aulselja. Þar Bardur og Grimhildur . . . bad hann drecka *Egla* 109/2–5. Cf. s.v. **Runar**

***Aulur**. Aulur eg vard og ófur ólve *Hávamál* 14. *LI* 9, s.v. *Ølur*: *Ølur eg vard oc offvr ølvi*. Resen's 1665 edition (cf. p. xxxiv above) reads: *Ølur er vard og offur ølffe* (v. 15). Codex Regius: *Qlr ec varð, varð ofrǫlvi*

*Aul [ǫl] *Egla* 225/12, *Grettla* 65/20

*__Aulfær__. Hafa ma madur umbod, þa hann sie attrædur ef hann er Hestfær og aulfer. Cf. *Maðr hevir vit sitt ok má búi sínu ráða ok kaupum ok er*

hestfærr ok ölfærr, þá skal hann fé sínu ráða NGL I 54 (the earlier *Gulaþingslǫg* 126/2–3), cf. *NGL* II 90 (the later *Gulaþingslǫg* V 19/9–11), II 238 (*Bjarkeyjarréttr* V 19/9–10), IV 241/9–19 and *Grágás* Ia 246/4–11, II 83/20–23, 98/16–17, where a man over 80 is said no longer to be able to dispose of his property entirely as he wishes. Cf. also *Alþingisbækur* II 218, Alþingisdomur um umboð Þorunnar (Þórunn Jónsdóttir) 1591

One might also compare the proverb *Ølvar* [for *Ölfær*?] *þarf sá að vera, sem lögunum á að stýra*. See Arnheiður Sigurðardóttir (1957), 134–5. *LI* has a similar entry to that in *SLR* on p. 20, s.v. *At auk*: *Hafa mä hinn gamli madur umbod sitt sialfur / medann hann er hest fær / og aulfær*; *aulfær* is interpreted in the same way in both dictionaries, *ambulare potis LI*, *ambulare potens SLR*

*Aul edur aulan: the only examples of both words in *OrðHásk* are *SLR*

*Aulast i framm: there are 6 examples of *aulast* in *OrðHásk*, the earliest in Runólfur Jónsson's *Grammatica Islandica* (1651), which has the identical phrase to *SLR*

***Aule**. The earliest example in *OrðHásk* is in *Munnmælasögur 17. aldar*. There are also two occurrences in a *ríma* of Jón lærði Guðmundsson

*Aula menne. The earliest example in *OrðHásk* is that in *SLR*

***Auldur**. Jord tekur vid óldre *Hávamál* 12. *LI* has the same quotation p. 9, s.v. *Øldr*.

Aunderdur vetur, Aundverdur. Aundverdan vetur . . . at heimta skatt *ÓH* 397/14–398/2. The form *ǫndurð-* appears in *Heiðarvíga saga* 282/19

Aurkumsl. Þa veru fallner fim men . . . olyfis og aurkumsla *Grettla* 197/6–7 (*ørkumla*; *Grettis saga* 1756, 136/14 has the form *ørkumsla*)

Ausa, situla *Grettla* 183/21

***Austur**, sentina *Grettla* 55/1–2, 6–7

Auxna meiginn. Þorbiórn var allra manna . . . kalladur Anxna meigin *Grettla* 100/21–2

DG 55 øxn *Finnboga saga* 301/16 †

DG 55 Meigin vel megn *ÓTM* I 34/19, *Egla* 198/5 †

Axl-byrdi. Þar la fyrer honnum rötartrie so mikid sem varer axlbyrdi *Grettla* 249/23–4

Aþian. Af þessari aþian . . . landi a burt *Egla* 12/4–5

Anaud *Egla* 8/13

***Æs**. Logbok: Æs i bande.The translation *pro palearibus boum qvorum ora ligamine sunt astricta* suggests that the phrase should be *Hes i bandi*. That it is a misunderstanding, and not a mere typographical error, is shown by the correct translation of *æs* as *ora calcei vel corii*. *Hes i bandi* is a technical phrase for a particular method of fastening a horse or ox (see *Árni Magnússons Levned og Skrifter* II 208), and is found in several

places in the laws, e. g. *Jónsbók* 227/8–9: *en ef hess er í bandi eða renni staurr fyrir, þá eru þat eigi handvǫmm hans*. This passage is quoted in *LI* 6, s.v. *Æs*, more fully than in *SLR*, but the same error of *æs* for *hes* is found there also, thus confirming that Guðmundur Andrésson was responsible for the addition of this entry to *SLR* (see above, p. xii).

In *Gulaþingslǫg* (*NGL* I 25/17) the word is spelt *hǽs*. Possibly this was the form that gave rise to the confusion with *æs*. *LI* 111 has the form *Hes*, translated *Palear Boum*.

Bæle. Fäer munu adkomast ef einn madur roskur er til varnar up i Bælinu *Grettla* 186/18–20

***Badmur**. Hulin har Badmur huijtum aure *Vǫluspá* 19. *Hulin* does not correspond to anything in the Codex Regius, and must be the result of some misunderstanding. The same reading of this line appears in *Vǫluspá* 1673, p. 40. Cf. *LI* 20, s.v. *Ausa*: *Ask vert eg standa | heiter ygdrasil | här tadmur | ausin | hvitum auri*.

Bagradur. Hallfredur sagdi at hann vill . . . ma um mæla *ÓTM* I 343/19–20 *(Hallfredar saga)*

Bagi: among the earliest examples in *OrðHásk* are *Diplomatarium Islandicum* I XIV, 366 (1565) and *Alþingisbækur* I, 289 (1574)

Bäg [*bágr* adj.]: cf. *Fas* III 370/8 (*Egils saga einhenda*), *Jökuls þáttr Búasonar* 47/23

Räd *Egla* 4/10

Bagrækur *Grettla* 37/13

Bakelldur. Sätu þeir leinge ved Bakelda *Orkneyinga saga* 77/3

Banvænt. Tak nu vid merki . . . banvænt þeim er ber *Orkneyinga saga* 20/26–21/3

*__Barme__, frater: *Laufás Edda* 289 Karlmanna kienningar 63

*Barmur Margo *Laxdœla saga* 189/11

Bardagie. Slo þa i Bardaga med þeim *Grettla* 81/22

Barnaleikur. Gretter vid audun eigunst hier vid Barnaleik *Grettla* 97/6–7. NkS 1714 4to and Kall 611 4to (and also AM 151 fol., a B-type manuscript) have *barnaleika*, but most other manuscripts have *gamanleika*

Baugur. Leita eg so bauga *Orkneyinga saga* 143/16, verse

*__Bauta steinn__. Betre er Sonur þott sie syd of alinn epter geinginn guma, sialldan Bauta steinar standa Brautu nær, nema reise nidur ad nid *Hávamál* 72. The same passage is quoted in *LI* 25 s.v. *Bautasteirn*. In *LI* and the corresponding verse in Resen's 1665 edition (cf. p. xxxiv above) is the reading *Bauta Steinar* (v. 61; the Codex Regius has *bautarsteinar*)

Beini. Þora geick sialf . . . og hans mónnum *Orkneyinga saga* 119/20–21

Gretter þòtest sia þeir mundi sialfer . . . beina *Grettla* 63/19–20

† DG 55 Vide *Farar beina* (i.e. presumably **Farbeine**)

*__Ben__. Flose særde Helga holundar sare edur mergundar, þad er ad ben giordist, og hann fieck bana af. This formula occurs several times in *Njála*, in slightly different forms, and is closest to the wording of this quotation on p. 380/14–16. Möðruvallabók has there: *Flosi Þórðarson særði Helga Njálsson holundar sári eða mergundar því* [GkS 2870 has *þ* with a cross-bar] *er at ben gerðisk ok* [so M and GkS 2870 4to; other manuscripts have *enn*] *Helgi fékk bana af*. The same quotation appears in *LI* 26, s.v. *Ben*: *Flosi særdi Helga Nialsson | holundar säri eda mergundar*; *þad er at ben giørdist; og Helgi feck sinn bana af*. It will be noticed that both dictionaries confuse the two versions of the formula, *Flosi veitti Helga . . . sár . . . þat er . . .* and *Flosi særði Helga . . . sári . . . því . . . er . . .*, which appear, e.g., on pp. 375/1–3 and 375/15–17. An abbreviation consisting of *þ*, with a cross-bar, for *því* (normally = *þat*), such as is found in GkS 2870 470, might have been the source of this error.

__Beiskur__. Urdu Þrændir vid þad beisker *ÓTM* 378/1

__Beisl__. Þótte þeim mál ad sofa . . . ganga med Sódlum *Grettla* 45/20–21

__Beyst__. Þad er beyst er madur er Raudur fyrer hoggie. This is evidently a gloss to a passage in *Grágás* II 370/20–21: *En ef sá verðr beystr eða bitinn, svá at blátt eða rautt verðr eptir eða bløðir*. This passage is not in Konungsbók, which has merely *ef ásýnt verðr* (*Grágás* I a 156/4), so in this case it seems to have been the Staðarhólsbók version that was used

__Bergrisi__. Biorgulfur var . . . kynferdi *Egla* 16/1–3

__Bernsku madur__. Jarl qvadst Bernsku madur fyrer alldurs saker *Orkneyinga saga* 36/16–17

__Bernskupór__. Morg Bernskupór giordi hann þau sem ej eru i Sogu sætt *Grettla* 42/5–6. NkS 1714 4to and Kall 611 4to have *bernskupǫr*, but most other manuscripts have *bernskubrǫgð*

__Berserkur__. Þeir skorudu a Rykum Bændum . . . þegar þeir voru reider *Grettla* 61/14–17, 62/7–10, 5–7

*Ber nudus *Grettla* 239/16

*Serkur indusium *Gísla saga* 54/1

__Berserksgangur__ *Grettla* 62/6

__Beturfedrungur__. Skapti logmadur var vitrastur . . . kalladur Beturfedringur *Grettla* 108/17

*Födurbetringur *Grettla* 108/17 (*betrfeðrungr*; DG10 and *Grettis saga* 1756 have almost identical forms to *SLR*)

Verrfódrungur *Ljósvetninga saga* 69/8

__Biarnylur__. Olavur Havardson öx up og giordist . . . allduri var þad frost eda Kulde ad oll [i. e. Óláfr] hefdi fleiri eda ferri klædi enn eina brök ok skyrtu giorta i brækur *Hávarðar saga Ísfirðings* 294/22–295/1. This is clearly from a manuscript representing the Z-version of the saga, for the Y-manuscripts have here *at Óláfr færi í fleiri klæði en eina brók,* while the Z-manuscripts have *at Óláfr hefði færri eða fleiri klæði en*

eina brók. Some manuscripts of the Z-group evidently had, like *SLR*, *fleiri eða færri*, for the text in *Nockrer Marg-Frooder Søgu-Þætter*, which was printed from a now lost manuscript of this group, has the words in this order. AM 568 4to, a Z-type manuscript, is defective in this part of the saga, and all that remains is *at Óláfr hefdi f . . . en eina brók*, so that it is impossible to tell which reading it had.

Bidil. Halfrdr mælti þad räd skal ey . . . betre enn eg *ÓTM* I 341/1–2 (*Hallfreðar saga*)

Bilbugur. Verdum vid Rosklega og lätum ongvan bilbug a os sia *Grettla* 154/15–16

at Bindast fyrer. Þeir giordu ord Þorde . . . enn han fór undan *Grettla* 194/16–18

at Bindast matar: cf. *ÍF* XVI (*Þorláks saga* A) 60/7–8

Bindende *ÍF* XVI (*Þorláks saga* A) 77/2, *ÓTM* I 141/3 textual note, 246/9

Bitell. Sendimenn hofdu med sier . . . med smeltum steinum *ÓH* 67/9–12

Blaudur *Njála* 102/20

Bleida, canis fœmina *ÓTM* II 262/12, *Hkr* I 357/14

† DG 55 Bleidutyk: the only example in *OrðHásk* is in *Alþingisbækur*, dating from 1684

† DG 55: there is no article *Hundur* in *SLR*, but there is in *LI* 127

ad Bleidast. Bleidast þicke mier Bardur . . . ad beriast vid mig *Grettla* 106/15–17. The next two items are not in separate articles in DG 55

Bleide. Legg eg bleide ord a bak þier . . . ad beriast vid mig *Grettla* 79/22–3

Bleide madur *Njála* 96/1

Bleideskapur: not found in Old Icelandic; *SLR* is the earliest example in *OrðHásk*

Blendingur. Hefur eg þussa og þeyra kyn . . . oþarfur verid *Grettla* 204, verses 55–6. In verse 55/4, the printed text reads *hamarsbúa*, but *SLR* has *hamars grimur* (DG 55: *grimu*). NkS 1714 4to and Kall 611 4to have *hamars brynju*, but no saga-manuscript has anything similar to the reading of *SLR*. Cf. s.v. **Qvida**

***Blik**, Metallum pretiosum. Skällda *Laufás Edda* 345 Gullz heite 2

Blikraudur: not found in Old Icelandic. *SLR* is the earliest example in *OrðHásk*. Cf. *blikruðr* in *LP*

† DG 55 fagur raudur *Vǫlsunga saga* 1965, 40/26, *Vǫluspá* 42/7

† DG 55 raudagull *Flóres saga* 78/4.

Blodrefill. Ormur brä saxi og riste blodrefill . . . drö þar ut Lungun *Orms þáttr* 418/7–9. AM 568 4to has *risti blóðrefil*, but Flateyjarbók has the more correct *reist blóðǫrn* (cf. the next article in *SLR*). The erroneous reading of AM 568 4to, reproduced in *SLR*, must have been Björn Halldórsson's source, whose dictionary gives the word *blóðrefill* both in this sense and in the more usual meaning

Blodòrn. Þa gieck Einar . . . drö þar ut Lungun *Orkneyinga saga* 12/4–7

Blodugla, idem notat [i. e. as *blóðǫrn*] in Regnars Sag: ubi filii Regneri Lodbrog Regem Ellam in Anglia pari modo neci dederunt ob tyrannidem in Patrem. This description of the context, while a fuller quotation is lacking, implies that the reference was made from memory. The word *blóðugla* does not appear in any of the known manuscripts of *Ragnars saga loðbrókar*, and does not seem to be recorded at all in Old Icelandic. Even the synonym *blóðǫrn* does not appear in the saga (but cf. *Orms þáttr* 418/8). *SLR* is the earliest example of *blóðugla* in *OrðHásk*, and it also appears in *LI* 33 under *Blöd*, and in Björn Halldórsson's dictionary. In both cases, *SLR* may have been the source. *Blóðrefill*, which is given as another synonym of *blóðǫrn* in *SLR*, as a result of a corrupt reading in one of the manuscripts of *Orms þáttr* (see under **Blodrefill** above), is also given in this sense in Björn Halldórsson. *Blóðugla*, however, undoubtedly existed in Old Icelandic, cf. *Sigurðar saga þögla* 27/29: *Þá lét hún taka sverð ok lét rista uglu á baki þeim með sverðs-oddunum*

Bloot idolorum cultus. Hann hafdi blöt mikil a huoriu äre ad midium vetre *Orkneyinga saga* 1/11.

*Blod Sangvis *Egla* 110/12

Godablót *Eiríks saga víðfǫrla* 99/6

Blöt maledictiones *Gísla saga* 87/7, *Vatnsdœla saga* 59/28

Blotmadur *Egla* 94/18

at Blóskra. Hann qvadst ecki hirda þo Þorf: blóskrade til huad fyre Være *Grettla* 71/27 (the edition has *blikraði*; *Grettis saga* 1756, 100a/28 has *bløskrade*)

Blidskapur. Þeir elltu Jafnan grätt silfur . . . blidskapur mikill *Orms þáttr* 401/5–6. AM 568 4to agrees with this, but Flateyjarbók has *löngum* for *jafnan*

Böl dolor: So skal böl bæta ad byda annad meyra *Grettla* 153/6; also in *Alexanders saga* 56/31 and *Flateyjarbók* II 336/26–7

Ból. Arnor Skald in Rhythmis. Tyndust böl þar er brende Brädur elldur Skotta vellde *Orkneyinga saga* 52/8, 11

Bondaból *Grettla* 57/17

Bólstadur *Króka-Refs saga* 133/19

Böl dormitorio *Grettla* 200/16, *Egla* 28/1

ad bora ad sug. Savo skaltu huxa . . . lijtinn manna mun *Orkneyinga saga* 99/16–21

Bradban-vænligt Sär. Kale hafde feingid . . . brädban vænleg *Orkneyinga saga* 103/1–3

*Bane *Grettla* 251/18, *Njála* 18/11, 161/4

***Braddaudur** *Harðar saga* 52/11–12

Bradfeingid. Þo ad ej yrdi þetta skipte . . . Bruse Jarl þridinug *Orkneyinga saga* 42/9–11

Bradur *Njála* 161/4 (*bráðan bana*)

Brädur hestur *Árna saga biskups* 134/15. The phrase also appears

in an anonymous verse printed in Stefán Ólafsson 1885–6, II 8, which may be from the 17th century

Bragd deceptio; cum luctator . . . *Laufás Edda* 222 Ds 41/40; cf. *Egla* 103/9

Gretter huxar hann skuli eitt huad bragd . . . fyrer utgongunna *Grettla* 40/10–11 (*eitthvert þat bellibragð*)

Þar hafa morg verid . . . skiempteleg fyrer Monnum *Orkneyinga saga* 221/23–25 lower text.

Abragd: not found in Old Icelandic. *SLR* is the earliest example in *OrðHásk*

Brogdottur *Egla* 135/20

ad Braka. Gretter liest ecki vita huad Biorn brakadi um þetta *Grettla* 75/1–2

***Brandur**, Gladius *Eyrbyggja saga* 127/18; Nomen viri . . . Aasbrandus, Herbrandur, Gotbrandur, Thorbrandur . . . Brynulphum Svenonium: *Grettla* (Ásbrandr, Guðbrandr, Þorbrandr); *Fas* II 441, 443 (*Þorsteins saga Víkingssonar*: Herbrandur). These names all appear in Brynjólfur Sveinsson's *Conjectanea*, Periculum I (AM 856 4to 29r; see pp. xv–xviii above)

† DG 55 **Brät**. Kolfidur i Bva Sógu: Akof ertu möder ad amæla mier og mun brät betur verda *Kjalnesinga saga* 17/26–7. This entry is in DG 55 but was omitted from *SLR*. The words *ad amæla mier* are evidently an explanatory expansion by the compiler of the glossary, as they do not appear in any manuscript

Brautar geinge. Hun var giefin honum meir til fiar enn brautur giengis. Ascribed to 'Isfird S:' [i.e. *Hávarðar saga Ísfirðings*] but actually from *Laxdæla saga* 21/5–6: *Vigdís var meir gefin til fjár en brautargengis*

Braut semita *Egla* 236/22

Geinge ambulatio: an etymological assumption; the word is not found in this sense

ad Bregda i brun. Þorhalli brä nokud i brun er hann sa þann man *Grettla* 110/4–5

ad Bregdast reidur. Gretter bräst reidur honnum var eingin vissa giör *Grettla* 105/12–13 (*orð* for *vissa*)

Brek. Er vel sa hafe Brek sem beidist *Grettla* 191/112–13; also JR 364, GÓ 3576, GJ 128.

Berliga. Enn þo leitadi nu huorge berlega a annan *Orkneyinga saga* 207 note 1

Brim. Vedrit var huast og brim . . . hafnligt *Egla* 58/19–20

† DG 55 **ad Briöta upp vopn**. Þ: Jarl heiter þa a menn sÿna, og bad þa briöta upp vopnin kvez ejge vilia a flötta leggia, og bad þa rooa i möte vasklega *Orkneyinga saga* 46/4–6. Probably accidentally omitted from *SLR*

Brógd. Hann þóttist sia fyrer hann munde fella . . . være vid leitad *Orms þáttr* 401/12–13

Brun, supercilium *Bandamanna saga* 325/8 lower text

Paræmia: Nu bregdur mónnum i brun *Bandamanna saga* 325/10 lower text

So þikke mier . . . nu eru upborin *Orkneyinga saga* 192/15–18

***Brynn**, celer *The First Grammatical Treatise* (in Codex Wormianus) 222/9

Bryn. Ad lata syga bryn. Þorgeir qvadst ej hirda huorum Gautur liete syga bryn *Grettla* 94/19

Bugur. Ad giora brádann bug ad nockru. Vier skulum ongvan brádann bug ad þessu giora *Grettla* 66/4–5

Buklari. En han brä vid buklara . . . bar af sier *Grettla* 155/9

***Bu**. Heima skal Hest fieta enn Hund a bue *Hávamál* 83. So Resen's 1665 edition (v. 74) (see p. xxxiv above), but Codex Regius omits *skal*

Bumadur. Hann var bumadur mikil. Cf. *Grettla* 44/23–4 *Ásmundr kvezk ætla at Atli yrði búmaðr mikill*

***Buna** scaturigo, ebulliens aqua: the earliest example in *OrðHásk* is *Hrólfs rímur kraka* VIII 68 (early 17th century)

***Bur**. Hann er huorke bur min nie broder JR 150, GO 1386, GJ 132.

Burst. Þar af up var hofud og burst *ÓH* 616/4

Bijfur. Þorgierdur kom til elldhuss ein dag lä þar kolfidur Sónur hennar og rietti byfurnar *Kjalnesinga saga* 17/17–18. AM 568 4to and JS 28 fol. agree almost exactly with this, but AM 471 4to has *í elldhús um dag* and *rétti býfur helzti langar*

Byrda. Hyg eg ad Haraldur hafe byrder gnögar, og hamingiu haun er Kongur vijdfrægur, enn Köngur vor hafe ej krepping fullan *Egla* 9/15–17. JS 28 fol. and AM 145 fol. have *byrðir gnógar ok hamingju er konungr er, en konungr várr hafi*, but Möðruvallabók has *hann hafi þar byrði gnóga hamingju, er konungr várr hafi*; AM 568 4to has *hann hafi brigðu gnógar* and omits the rest of the sentence

Byrdingur. DG 55: Hann riedist i birding einn *Grettla* 73/15–16. Probably accidentally omitted from *SLR* †

Byrdings menn *Eyrbyggja saga* 106/12

*Bord *Grettla* 211/20

*Byrdingur quasi tabularium = *byrði*. Not found in Old Icelandic; in Modern Icelandic (from 19th century) = *byrðing*, which is found from the 18th century onwards in this sense

***Byr** *Grettla* 50/16

Byrjar-Kare = Kári Fornjótsson? (*Orkneyinga saga* 1/7, *Flateyjarbók* I 21/28)

***Byckabrogd**. Ad koma ódrum fyrer Hattar neff GÓ 1955, JR 4

*Hottur meiddi alla med marcklegnum sem komu honum fyrer naser JR 4. For a discussion of these two, see Kallstenius's comments on JR 4 and *ÍO* 264

*Ad bregda under sig byckiunne JR 5, GÓ 429. On this article as a whole, see pp. xviii–xix above

Däd. Proverbium: Ad drygia däd *Egla* 119 verse 12/3

Odäd *Grœnlendinga saga* 267/18

Dädleise. Ætla þu mier ej slijka suivirding og Dädleise *Grettla* 182/16–17

Dæla, antlia *SnE* 209 verse 500/2

Dælu austur, Byttu austur, stampa austur, Austur *Grettla* 55/1–2, 6–7

Dæla. Lingvam loqvacem. Þorer þagdi medan Gretter liet ganga dæluna *Grettla* 64/5–6. So most E-manuscripts and *Grettis saga* 1756; *ÍF* VII has *tǫluna*

*Dæle vallicula, occurrit in Nialu. Cf. *Njála* 417/4: *í dœli nǫkkurri*; *Njála* 429/14–17: *Þeir . . . leiddu hesta sina í dœli nǫkkura*; *Njála* 431/6–7: *í dœli nǫkkurri*. This word is a feminine *in*-stem, but it only occurs in Möðruvallabók and Sveinsbók. The other manuscripts replace it in all three places with *dæl* (*ō*-stem) (see *Njála* 417, note 2). The word is also recorded in *LI* 45 under *Dalur*, but without a reference.

*dælld fere idem: *ÓT*Oddr 273/12, 274/1 lower text, *Heilagra manna søgur* I 705/21

† DG 55 **Dællt**. N. satt vm hann og þotti ejge dællt à hann ad räda *Grettla* 179/16. Omitted from *SLR*

Dæme. Til dæmis at taka *Maríu saga* 190/30; *Biskupa sögur* II 116/32 (*Guðmundar saga* eptir Arngrím ábóta): *til dæmis at draga*

Eins dæme eru vest, qvad Gretter *Grettla* 46/9

Dæster *Grettis saga* 1756, 98b/1 (*Grettla* 65/15: *þyrstir*), *Fas* II 81/6 (*Friðþjófs saga* verse I 20/3, *Skj* A II 274 textual note, B II 296)

Dasader see **Dasadur** below

Dagrad. Geck þa Þorgils . . . hitta Kong *Egla* 34/6–8

Dagsanna. Þetta mun vera dagsanna og eru nu brogd i Mälinu *Bandamanna saga* 335/3–4 lower text

Dagsetur *Grettla* 40/10

Dagsett er: cf. *Hávarðar saga* 298/28–9

Dalbuar. Dalbuar beindu þar Gretter um vetturin *Grettla* 213/24 (*leyndu* as in DG 55)

Dalur og Hóll. Ef þu vilt . . . Dalur mæti Hóli *Orkneyinga saga* 36/8–11

*Dalur etiam est arcus *Laufás Edda* 262 Boga kienningar 2

Däruskapur. Þorbiórn var til findinn . . . til ymsra manna *Grettla* 101/8–9

Gabb *Grettla* 75/18, 124/8

Gys *Króka-Refs saga* 124/11

Glens *Finnboga saga* 296/9, *Gísla saga* 8/6; cf. *þarfleysuglens*, *Grettla* 124/8

Dasadur. Gretl: Vrdu þamen Dasader. This sentence does not appear in the printed texts of *Grettis saga*. But cf. *Vápnfirðinga saga* 34/29, *Fas* II 456/6 (*Þorsteins saga Víkingssonar*)

Opt var eg dassadur eg dro þæssa. This is stated to have been found inscribed in runes on an oar washed ashore on the north coast of Iceland [DG 55: in Magnús Ólafsson's youth; the version of this in DG 55 is likely to be closer to what Magnús actually wrote]. Cf. Richard

Perkins, 'A medieval Icelandic Rowing Chant', *Medieval Scandinavia* II 92–101, especially p. 95, for another oar with a related inscription (*Flóamanna saga, Skj* A I 185, verse 4)

ad Dasast. Toku men ad dasast miog af erfide *Grettla* 53/18–19. The editions have *lýask*, but the m-manuscripts have *dasast*

*Dæster: see **Dæster** above

Deila contentio *Egla* 164/5

Deild manna *Sneglu-Halla þáttr* (in *Morkinskinna*), *ÍF* IX 267/2–3

*at Deila dividere *Egla* 73/8

*Deile discrimen *Egla* 25/21, 242/14

at Deila contendere. Hann efldist ad lide . . . vid Liot Jarl *Orkneyinga saga* 19/2–3. Not a separate article from the preceding in DG 55

Dimraddadur. N: tok vid fiärgeimslu [so NkS 1714 4to, Kall 611 4to] og vard . . . þegar hann hooadi *Grettla* 110/28

Dimmur, Obscurus *ÓTM* I 155/13

Dinkur. Haugbuin fiell a bak aptur og vard af þui dinkur mikill *Grettla* 58/15 v.l. (AM 152 fol.)

Dijs. Ecki eru allar dijsur daudar JR 102, GÓ 579, GJ 71. Cf. *Íslenzkar þjóðsögur* I 656/14–15: *Þannig er sagt að ekki séu allar dísir dauðar enn fyrir Strandamönnum og Ísfirðingum með trúna á honum*

*Dea justitiæ Disa: Dísa appears as a personal name in *Diplomatarium Norvegicum* II 268/1, III 319/38

*Tijsdag *Hkr* III 380/9, *Hákonar saga Hákonarsonar* 118/38

Dijsa blot *Egla* 107/18

Dölgur. Ærid hafa dólgar skap folgid *Orkneyinga saga* 184 verse lines 1–2

Drambsmenn *ÓH* 461/2, cf. *Þórðar saga hreðu* 176/23

Draap *Grettla* 270/15

ad Drepa, occidere *Egla* 180/18

Mandrap *Gísla saga* 113/28

at Drepa offendere. Sydan drap hann sier vid Stölbrud *Grettla* 58/2

Hann drap fæti . . . hann var berfættur *Orkneyinga saga* 104/1–2

Hann drap fætinum i þroskiolldin *Grettla* 83/16–17

Drap a dyr *Grettla* 153/19

Drapa *Egils saga* 182/7

Flockur *ÓTM* II 21/8 (*Hallfreðar saga*). There is no separate article under this word.

ad drepa a dreif. Þeir dräpu . . . fyrer ætlan *Egla* 32/4–5

at Drepa nidur. Drepid nidur herórinne *ÓH* 223/4–5

Draugur *Laxdœla saga* 222/27

Dreingur. Vel fer þier þetta, og syner . . . godur Dreingur *Grettla* 84/20–22

Dreingskapur *Grettla* 84/28

ad Drecka ein menning *Egla* 225/13

at hafa Sveitardryckiu *Egla* 125/7

ad Drecka osleitulega *Egla* 225/16

Sleitudrykkia: cf. *drukkit við sleitur Egla* 125/11, *drekka sleituliga Orkneyinga saga* 169/27

***Dros** *Laufás Edda* 291 Kuenna kenningar 3

Drottinsuikr: cf. *dróttinsvik(ar)i Njála* 428/25–6, *ÓH* 222/9, 484/8

*Drottinn *Njála* 273/16

*Drotning *Egla* 106/23

*Damma *Mariu saga* 1039/34, *Flóres saga* 79/20

Drykiur Compotationes *Egla* 81/10

***Drynur**: not found in Old Icelandic. *SLR* is the oldest known example. The word is also in JÓlGrv.

*ad Dryniæ: not found in Old Icelandic, but in *Guðbrandsbiblía*

*Noregs Chronica: Þad var drunur þeirra Haralds manna. This is not in DG 55 and was probably added (from memory) in Denmark. There are known to have been manuscripts there at this time of *Óláfs saga helga*, *Heimskringla* and *Fagrskinna*, any of which might be described as 'Noregs Chronica', but the quotation does not seem to be in any of these books. The oldest example found of *drunur* is 19th century (*Íslenzkar þjóðsögur* 1954, V 140)

Drypur impers. *Sverris saga* 109/6 (*ÍF* XXX 157/13); *drjúpa* = leak *Gísla saga* 43/9

Dröpe *Laxdœla saga* 224/3

*Hann drupti nidur: cf. *LI*; in *Guðbrandsbiblía*

Proverb: Honum drypur ej i augu: not found in Old Icelandic. The only example in *OrðHásk* is that in *SLR*; see Blöndal s.v. *drjúpa*; *LI* 53, s.v. *Dryp*, has *at driupa . . . sumitur & pro Lacrymari, Lugere. Ad driupa nidr / tristari*

***Duergur** in fabulis: cf. *Snorra Edda* and *Íslenzkar þjóðsögur*

Dularkufl. Gretter var i Dularkufle so hann kiendist ej *Grettla* 209/11–13

***Dular madur**: not found in Old Icelandic. The earliest example in *OrðHásk* is from the 18th century; it is in JÓlGrv under *dyl*

***Dyblitza**. Ragnar Lodbrok var kastadur i orma dyblitzlu. This sentence does not appear in the known manuscripts of *Ragnars saga*, but something similar is found in *Ragnarssona þáttr* (*ÍF* XXXV 80): *Varð hann . . . settr í einn ormgarð*. Since the entry is not in DG 55, it was perhaps added to the glossary in Copenhagen

*Dy [= bog] *Sturlunga saga* 285/9

*Dyke [*díki* = dykes] *Egla* 217/24

***Dapur**. Paræmia vulgaris: Margur er fyrr dapur enn daudur JR 238, GÓ 2284, JS 391 8vo

*Drogum dalhiotul dapurt er ad Froda *Grottasǫngr* 16. This agrees with the text of *Skáldskaparmál* ch. 43 on paper leaves in Codex Wormianus inserted while the manuscript was in Worm's possession (see *Laufás Edda* 157) and must have been inserted into *SLR* by or for him. Cf. p. xxxiii above

*__Dur__ somnus. Skrimnie sofnadi en þridia dur. Cf. *Laufás Edda* 218 Ds 38/63: *sofnar Skrymner j þridia sinn*. The word *dúrr* does not appear in any of the medieval manuscripts of *Snorra Edda*, but is found in *ÓHLeg* 218/9 and *Flóamanna saga* 284 footnote 2

*ad Dorma: not found in Old Icelandic; the earliest example in *OrðHásk* is *Biskupa sögur* II 423/8 lower text (on Jón Arason, c. 1600)

Dynur. I þui kom dynur . . . ridid at husunum *Grettla* 96/26–7

Dyrgriper. Þar woru inne . . . atta quelld jola *ÓH* 458/13–15

ad Dysia *Grettla* 113/1, 263/23

Dyss *Grettla* 114/24

***Dyst**, Eqvestre certamen. Ad reina og ryda dyst: cf. *Bellerofontis rímur* (AM 613 c 4to) IV 81: *Renna út í darra dyst*; Ásmundur Sæmundsson, *Riimur af Hervøru Angantirsdottur* 4: *Reina Tafl og rída í dyst* (both mid seventeenth century). *LI* 50, s.v. *Dyst*: *Eqvestre Certamen. Peregrinum videtur*

Efling auxilium *Laxdœla saga* 62/18, 68/21

DG 55 stÿrkr *Grettla* 88/2 †

Eik. Þicke mier räd hier hafe eik sa er af audrum skefur *Grettla* 78/7–8, *Málsháttakvæði* 26, JR 154, GÓ 1351

Eiker. Hann liet hey saman færa og geingu 4 eyker *Orms þáttr* 399/7–8. AM 568 4to has *liet hey saman fara*, but Flateyjarbók has *let færa hey saman*

Eimur. Arnor skald. Eim hratt en laust lioma, Limdólgur nær himne *Orkneyinga saga* 65/3–4

*Einyria [*eimyrja*], favilla *Fms* III 180/22 (*Þorsteins þáttr bœjarmagns*), *SnE* II 486/25a

Einbeidur kostur. Þóttest Jarl . . . lata Kong rada *Orkneyinga saga* 37/2–3

***Einir** *SnE* II 483/1b

DG 55 **Ein mæle** *Egla* 289/13–14 †

Einórd [*einurð*] *Egla* 38/22

Einhæfur, Einhamur de Ormero Storolphi filio, ad hann hafe verid sterkastur madur . . . sa er einhæfur hefur verit *Orms þáttr* 404/16–18. De aliis dicitur [i. e. other than Ormr]: Hann var eckie einhæfur eda einhamur *Orms þáttr* 398/11, 401/4–5. Flateyjarbók has the more usual *einhamr* in all three places, but AM 568 4to has *einhæfr* at 404/16–17 and 398/11, but at 401/4–5 it is illegible (‘einæ . . .’ or ‘eina . . .’)

Einhleypingar *Grettla* 93/18

Öqvænter menn: cf. *ÓTM* II 7. Presumably a gloss on *Einhleypingar*

Einhlytur. Wel þötte mier þu meiga vera einhlytur ad þessu *Grettla* 98/19–20

Ein ræn. So lyst mier a þig þu muner vera Dreingr . . . bradur i Skaplinde *ÓTM* II 111/16–18

Einsæt. Þotti kaupmonnum ej einsætt þeir fære bader a einu skipe *Grettla* 94/17–18

Einstige (**Einstigr** DG 55) *Egla* 233/29

Elldur *Grettla* 239/7

Elldstö *Njála* 387/4

Elldgrafer: cf. *Kjalnesinga saga* 9/20, 17/24, *Eyrbyggja saga* 147/15

Elldibrandar *ÓTM* II 23/12 (*Hallfreðar saga*), cf. *Grettla* 130/28–9

Ellifirdur: cf. *Orkneyinga saga* 182 verse line 3

Endilangar. Biorn var giór utlagi . . . Noreg *Egla* 85/24. Cf. also *Egla* 164/25–6, *Gerði hann Egil útlaga fyrir endilangan Noreg*, and *Króka-Refs saga* 157/21–2.

Endeme. Päl Jarl sagdi: Heyr endeme *Orkneyinga saga* 174/7

Eptermæli. Hiarande var reidur miog . . . lid veitzlu til eptermælis *Grettla* 80/15–17

Erfide. Snemma sagdi mier hugur um eg mundi af þier mikid erfide fä, þegar eg heyrde þyngietid *Orms þáttr* 417/30–418/1. So AM 568 4to, but Flateyjarbók has *af þér nökkut erfitt fá*

***Erill**: not found in Old Icelandic. The earliest example in *OrðHásk* is *SLR*

*ad Erla: not found in Old Icelandic. The earliest example in *OrðHásk* is *SLR*

*ad Erja: see under ***Ar** labor

ad Etja *Grettla* 99/7

Ey. Blár er Balldrekur syrar, &c. These four verses attributed to Einarr Skúlason are only found in their entirety in *Laufás Edda* 267–8 Eya heiti (see *Skj* A I 484–5; only the first two are in AM 748 I b 4to)

Ejarskieggiar *Grettla* 70/9

Eide *Egla* 72/11

Eidur *Grettla* 169/20

Eidabrigde *Bandamanna saga* 324/13–14 lower text

Eidróf *NGL* I 152 (*Frostaþingslǫg* III 16)

ad riufa *Bandamanna saga* 336/3 lower text

Eidskaar ad jurandum pronus: *SLR* is the only example in *OrðHásk*

Eirarstefna. Egl: Voru þa menn kommar [komner] til Eirastefnu. In *SLR* this name is translated *Helsingburgum*; it does not occur in *Egla*. But in *Egla* 118, Eyrarsund is mentioned, and this name is also recorded in *SLR* (p. 34, s.v. **Eire**). It is possible that the two words have become confused in the quotation. *Eyrastefna* has not been found anywhere in Old Icelandic, but Eyraþing occurs in *Fms* VI 237/20 (*Haralds saga harðráða*): this, of course, refers to a different place. Cf. also *Egla* 47/9 and 18, where *Eyrarfloti* and the market at Eyrr are mentioned.

Eirarflote *Egla* 47/9

***Eird** pax *ÓHLeg* 116/37, *Þorskfirðinga saga* 185/4

*O‹e›yrdar madur *Grettla* 48/17, 198/15, 227/6–7

*Oeyrumenne: not found; cf. *óeirumaðr Egla* 206/10, *Kormaks saga* 239/6

*ad eyra. Hann eyrde ej leingur þar ad vera. This expression is usually impersonal with the logical subject in the dative in Old Icelandic

(e.g. *Egla* 225/29, *Vatnsdœla saga* 87/2–3), but cf. the modern expression *hann eirir hvergi* (Blöndal)

Eire *Vatnsdœla saga* 39/19, *Gunnlaugs saga* 93 verse 17/1

*Eyrar Sund *Egla* 118/27

*Orua Sund *Helgakviða Hundingsbani* I 24**;** Oresund is the Danish form of the name

*Helsinga eyre: Helsingjaland and Helsingjaborg are found in sagas, but not Helsingjaeyri. It is perhaps just an etymological deduction for Helsingør by the compiler

Eirende. Þesser munu vera farande menn . . . ad eyrendum sinum *Orkneyinga saga* 246/6–7

***Eyrir, aurar** *Egla* 17/7, 273/11

Eistra sallt. Sydan kannadi hann . . . i Eystra Sallte *Orkneyinga saga* 2/7–8

***Elja** (cf. *LI* 61: *Elia / f Pellex, Concubina, Elinþiostr / Vatinianum Odium*) *Njála* 251/14, *Laufás Edda* 292 Kuenna kenningar 17

*Eljuþiostrur: not found in Old Icelandic; the examples in *OrðHásk* of *eljuþjóstur* are 18th century and later

*Eliun: the word appears in *Laxdœla saga* 216/24, *Vatnsdœla saga* 5/8 and elsewhere, but the example *Hofum var* [*vier*] . . . *vel duga* is presumably made up (cf. pp. xiv–xv above)

Faatt. Þa var en heldur fätt med þeim Dufþake og Störölfe *Orms þáttr* 401/16

Faalätur *Bandamanna saga* 295/1 lower text

Vidutan: used as a nickname in *Bósa saga* 62/5; there are no examples in *OrðHásk* before the nineteenth century

Faatt (adv.). Þorgier gaf sier faat um hann. There is no reference accompanying this quotation, but cf. *Grettla* 94/8–9 *Þorgils . . . gaf sér fátt at því* (under **ad Leggia langt upp**, p. 71, *SLR* has the name Þorgeir in error for Þorgils) and *Grettla* 56/24–5 *Þorfinnr . . . gaf sér ekki mikit at honum*, where some manuscripts have *Þorfinnr gaf sér lítit um hann*; also *Grettla* 190/1 *Grettir . . . gaf sér fátt um*

DG 55 **Fädæme** *Grettla* 239/17 †

Fadmur *Laxdœla saga* 81/20, 26, *Svarfdœla saga* 169/9 verse 4/3, *Fóstbrœðra saga* 138/16, *Kormaks saga* 299 verse 82/1

Fadmlóg *Fóstbrœðra saga* 135/11

Fadmbrogd. Tokust þeir þa Fadmbrogduni og glymdu *Grettla* 43/24

Fagnadur *Grettla* 64/5

ad Fagna. Atle fagnade þeim wel *Grettla* 140/5 (so m-manuscripts)

Fagnadar öl. Asta baud til sin . . . fagnadaról syne Synum *ÓH* 67/13–68/1

Fäkur *Kormaks saga* 234 verse 26/4, *ÓH* 136 verse 60/7 (Sighvatr), *Laufás Edda* 274 Hesta heiti 13, *Grettla* 22 verse 5/3 (in a kenning)

Fall. Falls er von adfornu trie *Kjalnesinga saga* 16/21–2; also *Fas* III 601/4 (*Sturlaugs saga starfsama*), *Málsháttakvæði* 23/5 (*Skj* A II 135), GÓ 913, JS 391 8vo

Esia sagdi fostra synum fall Faudur syns *Kjalnesinga saga* 16/20–21. This is probably to be regarded as a paraphrase rather than a quotation, as no manuscript has the word *fall* for *dráp*

Fals *Njála* 63/15

Falsare *Sverris saga* 103/29, 130/22 (*ÍF* XXX 149/15, 188/15).

Falur. cuspis *Egla* 136/17; Adj. venalis *Njála* 60/2, 63/14 (the adjective in a separate article, **Falur** (1) in DG 55)

† DG 55 at Fala *Egla* 278/25 (under **Falur** (1))

Famaalugur *Eyrbyggja saga* 107/1, *Gísla saga* 61/17–18

† DG 55 **Fang**, ad taka fang *Laufás Edda* 222 Ds 41/38

† DG 55 fang propriè gremium *Njála* 291/25, *Þorskfirðinga saga* 311/9

† DG 55 Sa fellur opt sem fangid bydur. Cf. *Karlamagnus saga* 393/24: *Opt verðr þat, at sá fellr er fang býðr*, and GÓ 986, JS 6 8vo, JS 391 8vo

† DG 55 **Fangbrogd** *Grettla* 43/24

† DG 55 **Fanga hella** *Gunnars saga Keldugnúpsfífls* 567/3 lower text; cf. *fanghella Kjalnesinga saga* 36/15

Fanga räd *Eyrbyggja saga* 134/3, *ÓTM* II 24/12 (*Hallfreðar saga*)

Faamendt *Grettla* 64/23, 153/14, 210/7

Fararskiòtur *Grettla* 118/11, 148/3

Fór *Egla* 105/24

skiótur *Njála* 424/19

Farar eirir. Ecki vildi Asm: fä . . . til utan ferdar *Grettla* 49/5–6 (*fararefni*)

***Farga** *Bandamanna saga* 331/3 upper text

Farbeine *Þorsteins saga Síðu-Hallssonar* 316/3, *Reykdœla saga* 156/10

Vide *Greidskapur*: no such article. The word occurs in *Njála* 33/2

***Fargan**: not found in Old Icelandic. The earliest example in *OrðHásk* is Guðmundur Andrésson, *Persíus rímur* IV 29/1; cf. also Runólfur Jónsson, *Grammatica Islandica* (1651) 94a/14

Farmadur *Egla* 83/9, *Grettla* 205/23

*Farmur *Egla* 87/9

Fastmæle. Villdu þeir þegar binda þetta fastmælum *Grettla* 66/2

ad Fata [= *feta*?] **veg**: see Fritzner s.v. *fata*; cf. *Eyrbyggja saga* 111 verse 31/6–7, *Grettla* 69/19

***Faun** [= *fön*] fin: not found in Old Icelandic. The earliest example in *OrðHásk* is *SLR*

Faung [*föng*] *Egla* 28/8, 29/8, 47/17

***Feigur**. Bergur þad huerium nokud ad hann er ecki feigur *Fóstbræðra saga* 247/27: *Hverjum bergr nokkut, er eigi er feigr*. Also *Sturlunga saga* I 515/30–31, GÓ 287, GJ 44, JS 391 8vo and *LI* 27, s.v. *Eg berg*: *bergur hverium nockud / þä hann er ecki feigur*

***Fior**. Aarla skal rysa sa annars vill fie med fiorve hafa *Hávamál* 58. Resen's 1665 text (v. 50) has: *Arla skal rysa sá ed annars vill / fie edur fiør* [v.l. *med fiørve*] *haffa*. Codex Regius: *Ár skal rísa (sá) er annars vill fé eða fjǫr hafa*

*__Fliod__ . . . est mulier lasciva proprie *Laufás Edda* 291 Kuenna kenningar 7: *fljöd heita þær konur er mióg fara med dramb ok skart*. Cf. *SnE* 189/13–14: *fljoð heita þær konvr, er manne erv gefnar; sprvnd ok svanne heita þær konvr, er mioc fara með dramb ok skart*. In the *Laufás Edda* text a copyist has skipped from *er* (1) to *er* (2). This passage was probably derived from one of the lost leaves of Codex Wormianus, and the error may already have been there (see *Laufás Edda* 162). *LI* 74 has *Fliod / Mulier, propriè Amica, Philotis*. It is uncertain what is the source of the interpretations in *SLR* and *LI*. Guðmundur Andrésson was probably responsible for both.

***Floe** loca palustria *ÓH* 434/4

*__Fnikur__. Þeir sau vatzfall renna med fulum fnijk. Cf. *Heilagra manna søgur* II 118/16–18 (*Nikolaus saga* II); JR 6. Note also *LI*, see p. xiii above

*Ad fara burt erkinn [rekinn] med fnikum og fulum. JR 6, see commentary; *LI* 75, see p. xiii above, where the correspondence is discussed more fully. The phrase *fnykr og fýla* occurs in *ÓH* 717/18–19 (*Óláfs þáttr Geirstaðaálfs)*

***Fnioskur** *Fms* VII 225/11 (*Inga saga*)

*Fnioskadalur *Ljósvetninga saga, Reykdœla saga*

*__Foarn__. Þa hann reiddist . . . so hart sem foarn i Fugle. This is ascribed in *SLR* to 'Kolbrunar S:', and is a very corrupt rendering of the well known description of Þorgeirr's emotions (or lack of them) on hearing of the death of his father (*Fóstbrœðra saga* 127/29–128/4). Since it is not in DG 55, it is likely that this quotation was added, probably from memory, considering how inexact it is, in Copenhagen. It may have been inserted into the glossary by Guðmundur Andrésson, who records the word *Foarn* in *LI* 75, and also includes under *Jardmen*, *LI* 129, a paraphrase of the passage in *Fóstbrœðra saga* 125 describing the ceremony of entering into fosterbrotherhood, which also gives the impression of having been made from memory

***Frän**: for the adj. *fránn* cf. *Eyrbyggja saga* 47 verse 15/6, *Grettla* 27 verse 6/2, *Egla* 81 verse 4/4; *fránn mækir Fáfnismál* 1/5

*Fráen: this form is not found, but it may be based on analogy with words such as *dáinn*; cf. also *bláfáinn, grœnfáinn* and the dwarf-name *Fáinn*

*Fræningur *Laufás Edda* 299 Orma heiti 4

*Blindur med fránan brand: not found.

***Frynn**. Hann var frynn madur synum. This word always occurs in Old Icelandic in the negative form *ófrýnn*, or else is accompanied by a negative adverb, e. g. *Áns saga bogsveigis* (*Fas* II 351/22): *Án var . . . ekki frýnn*; *ÍF* XIV 361/9–10: *ekki var hun þá frýnlig*. But it is possible that there may here be some confusion with the more usual expression *hann var fríðr maðr sýnum* (e.g. *Grettla* 36/21 *Grettir . . . var fríðr maðr sýnum*), which is found at all periods. *LI* has *Frynn* on p. 79, but without this example. *SLR* is the earliest example of the positive use of *frýnn* without a negative, and *OrðHásk* has no other example of the phrase *hann var frýnn maður sýnum*

*Ufrynligur *Bárðar saga* 152/14, *Finnboga saga* 274/26

*ad fryna sig sialfur. Faer eru fegre þott þeir fryne sig fostre, qvad Barnid JR 104, GÓ 885 (which has *fastare* for *fostre*), GJ 98; *LI* 79, s.v. *Frynn*, has: *Fäer era fegre þott þeir fryne sig / dixit parvulus ad Patrum*; cf. also *Arngrimi Jonae Opera* IV 452

*Fostre *Grettla* 104/15, *Njáls saga* 240/6, 295/16

***Fud**: in Old Icelandic only in compounds, *fuðflogi NGL* I 28/6 (the earlier *Gulaþingslǫg*), *fuðhundr*, nickname (*Bǫglunga sǫgur* in *Eirspennill* 459/3 and *Skálholtsbók yngsta* 281/22), see Lind 1920–21 under *Fuðendr*. *SLR* is the earliest example of the simple word in *OrðHásk*

*ad Fœda *Grettla* 219/16, *Egla* 59/4

*Fœding *Biskupa sögur* II 6/31 (*Guðmundar saga* eptir Arngrím ábóta), *Stjórn* 97/16, 190/1, *Heilagra manna søgur* II 51/3 (*Nikolaus saga* II)

***Fudur** *Erex saga Artuskappa* A 32/11 (c. 1650); also in *LI* 179 under *Fud* and JÓlGrv under *Fudur*

***Fuke**. Eg heite fuka land og fundit huerge: see p. xviii above

*Reke ora maris (= *rekafjara*?) *Grágás* II 513/10, 517/6

Gabb *Grettla* 75/18, 124/8

Gabbadur *Fljótsdœla saga* 253/14, *Hœnsa-Þóris saga* 33/17, *Þorsteins saga hvíta* 13/4

Gaddan. Litlu sydar for Ragna . . . Hier kiemur ad þui, sem mællt er, at fär sier allt sem er . . . af Heste enn ej af odru Rosse *Orkneyinga saga* 204/13–16, 205/1–7. DG 55 has *at faar er so vitur at allt siar sem er*, which is similar to Flateyjarbók, instead of *at fär sier allt sem er*

*Gaddur: cf. *Gísla saga* 1960, 78/29, 79/1 (*gaddhjalt . . . gaddrinn*), *Njála* 461/7, *Streingleikar* 236/26

Gäfa *Maríu saga* 1014/28, *Postola sögur* 673/15; also in Oddur Gottskálksson and *Guðbrandsbiblía*

Giöf. Ad sæma giöfum *Hávarðar saga* 313/24–5

Gäfadur. The earliest examples of the word in *OrðHásk* are *Hrólfs rímur kraka* VI 41 and Sveinn Símonarson, *Speculum amicitiæ* (1618)

Gamal-ælldur. Meire sigur þotte . . . gamal-alldre *Egla* 8/13–16. Möðruvallabók has *sigur* for *vegr* here

Gamalær. Ej var skadi ad honum . . . giordist nu gamalær *Grettla* 126/6–7

ad Gambra *Víga-Glúms saga* 12/21

Gambur. The earliest examples of the word with this meaning in *OrðHásk* are 18th century; the word is in JÓlGrv. Cf. Andres gamber *Diplomatarium Islandicum* XII 22/27 (1301)

Raup *Grettla* 193/18

Sialf hælne *Jómsvíkinga saga* 1879, 45/18, cf. *sjálhœlinn Grettla* 188/13, *Njála* 424/17

Umfang *Grettla* 193/18

***Gan**. The earliest example in *OrðHásk* is *SLR*; cf. *Njála* 360 footnote 5

*Gin: not found as independent word in this sense

*Þad hann þa reiner er ad Runum kiemur enum Reiginn kunnu, þeim ed giordu Gin reiginn *Hávamál* 80. *LI* quotes this passage twice, p. 70 s.v. *Fimbul*: *Runer þær Reigin kunnu göde Ginreigin / og fäde fymbul þulur*, and p. 63, s.v. *eg Fä*: *Runer Reiginnkunna / þær ed fäde fymbul þulur*. These three versions of the same quotation demonstrate how inexact quotations in the dictionaries often are (cf. p. xxii above). Resen's edition of 1665 (v. 70) has: *Thad thu* [v.l. *hann thä*] *reyner er ad Runum kemur* . . .; the Codex Regius has: *Þat er þá reynt er þú at rúnom spyrr* . . .

***Gandalfar**: only known as a dwarf-name in Old Icelandic (*Vǫluspá* 12/1). There are no examples of a noun *gandálfur* in *OrðHásk*

***Gandreid**. Eg rijd Heste . . . fare kefli . . . Þetta sagdi Hialti Skeggia Son ad væri Gandreid, og mundi vera fyre storum tijdendum. This is a fairly close rendering of *Njála* 321, verse 12, followed by a paraphrase of Hjalti's speech at the end of the chapter.

*Vedurborda: *OrðHásk* only has an example of *veðurborði* from the 19th century. JÓlGrv s.v. *borð . . . vedurbordi . . . at vera ɑa vedurborda* refers to *Alexanders saga* 123/15–16: *vera áviðrborða*

*Straumborda: not found in Old Icelandic. There is an example in *OrðHásk* from the 19th century

*Ad riga: cf. *Eyrbyggja saga* 170/2

*Galdur *Grettla* 264/21, 268/14

*Ganelldur and Ganvold are not found in Old Icelandic. They are probably ad hoc words made up by Guðmundur Andrésson (see pp. xii–xv above; this whole article is lacking in DG 55)

Gangast ad *Hávarðar saga* 301/18, *Finnboga saga* 260/14–15, *Droplaugarsona saga* 163/20–21, *Kjalnesinga saga* 37/1

Atgangur *Finnboga saga* 260/15–16, *Droplaugarsona saga* 163/12, *Kjalnesinga saga* 23/4

Gardur. Ad giora nokurn wel af garde. Cf. *Grettla* 49/14–15: *Eigi ertu svá af garði gǫrr, frændi, sem ek vilda*

Prov: juris. Gardur er granna sætter. This appears in *NGL* I 40/28 (*Gulaþingslǫg*), *NGL* I 289/24 (*Hákonarbók*) and also in *Jónsbók* 159/14–15: *Nú er garðr granna sættir*. Also in JR 548, GÓ 1156, JS 391 8vo

Garpur. Þorbiorn var garpur mikill og hafdi ma‹r›gtmanna under sier *Grettla* 101/1–2

Garpskapur *Þórðar saga hreðu* 200/21, *Grettis saga* 182/14

Garungur. Þesse madur var umfangs mikill og meste garungur *Grettla* 224/26

Gedfrekn *Orkneyinga saga* 43/16 verse line 6

Ged *Egla* 265 verse 24/5, *Víglundar saga* 91 verse 4/7

Gedgodur and Gedprudur: not found in Old Icelandic; *SLR* provides the earliest examples in *OrðHásk*

Gedstór: Sturla Þórðarson, *Hákonarkviða* 29/1 (*Skj* A II 115)

Gedlegur: Árni Jónsson, *Guðmundardrápa* 71/1 (*Skj* A II 427); cf. *geðsligra Ragnars saga loðbrókar* 115/23

Gedstyggur: not found in Old Icelandic; *SLR* is the only example before the 18th century in *OrðHásk*

Geigur. Rogv: J: Nu er mal . . . geigur sie unnin *Orkneyinga saga* 223/7–9

*Geigur Adj: not found in Old Icelandic and not in *OrðHásk* except a doubtful occurrence in the meaning 'brevis' (Lbs 225 4to, p. 108). Cf. *geigan* f. *Heilagra manna søgur* I 439/1 (*Malcus saga*)

*Gagur: not found in Old Icelandic; *SLR* is the earliest example in *OrðHásk*

þad Geigar. Spiöted geigade a flugnum *Grettla* 154/25–6 (cf. DG 55)

(þad) Gagar: not found in Old Icelandic; the only example in *OrðHásk* is Magnús Ólafsson, *Flateyjarríma* 160/2 (*Stakar rímur* 1960, 50)

Geinge: see under **Aa**n

at Geipa. Leggid ecki . . . margt fyrer ydur *ÓH* 660/1–2 (*Rauðúlfs þáttr*)

***Geir** This article is derived from Brynjólfur Sveinsson, *Conjectanea*, AM 856 4to 21v–23r (cf. pp. xv–xvii above)

*Geira. Orusta heiti hillthr og Rimma, gaull og geira. Cf. *Laufás Edda* 297 Orustu heiti 2, but the spelling is more similar to the text of the Codex Regius (*SnE* 200, verse 449/1–3), which was in Brynjólfur Sveinsson's possession from 1640 to 1662, and the quotation was most likely inserted into *SLR* by Worm from *Conjectanea* (cf. pp. xvi–xvii above). The quotation is accompanied by the following note in almost the same words in both books:

> vel a Diva [*SLR*: Fuit etiam Diva] quadam bellica, Stragis arbitra quæ Geira dicitur Sæmundo in Grimnismalum, Sturlasonio in Edda.

This note confirms that the entry in *SLR* is taken from *Conjectanea*.

***Ger**, cupidum, avarum, voracem notat. The whole article is derived from Brynjólfur Sveinsson, *Conjectanea*, AM 856 4to 26v–27r, 28v–29r (cf. pp. xv–xvii above). It is not in DG 55

*Geri. Ex Grimnismaali Sæmundi, Gera og freka sadr guotamidr *Grímnismál* 19. The quotation is in Brynjólfur Sveinsson's *Conjectanea* 26v, whence Worm must have inserted it into *SLR*. The Latin translations in *SLR* and *Conjectanea* correspond exactly, so there can be little doubt that the latter is the source of the entry in *SLR*. The variants in *SLR* are obviously printer's (or editor's) errors; *Conjectanea* agrees with the Codex Regius. The verse is also found in *Gylfaginning* ch. 38, but there the name of the poem is not mentioned, so the quotation probably derives from the *Poetic Edda*. The Codex Regius of the *Poetic Edda* was in Brynólfur Sveinsson's possession from about 1643 until 1662.

*In explicatione Epicedii Regneri Lodbrog Crakomalum . . .

> Gera feingom þa gnoga
> gisting at þui uigi.

This is from verse 3 of *Krákumál*, and the text agrees exactly with that printed by Worm himself in *Literatura Runica* from a version of the

poem sent him by Magnús Ólafsson in 1632 (*Magnúsarkver* 104–5), as well as with the same quotation in AM 856 4to, 27r. But the translation in *SLR* is the same as Brynjólfur's in *Conjectanea*, and differs from that in *Literatura Runica*, which is probably Magnús's. The entry, therefore, is taken from *Conjectanea* and not from *Literatura Runica*.

*Gearnan *Grettla* 184/22; *gjarna* is the older form of this adverb, but *gjarnan* is also found in late saga-manuscripts.

*eg Girnist *Bandamanna saga* 306/3, *Bjarnar saga Hítdœlakappa* 131/7

*Gearn: cf. *LP* under *gjarn*

*Vergeaarn *Lokasenna* 17/3, 26/3, *Þrymskviða* 13/8

*Lægiarn *Vǫluspá* 35/3

*Asgeir, Arngeir *Grettis saga*

*Holmgeir: *Færeyinga saga* 5/32; see Lind 1905–15

Geisan *Bandamanna saga* 334/6 lower text

*Geisar eimi vid allda nära *Vǫluspá* 57

Yfergangur *Gísla saga* 3/7 lower text, 21/9, *Ljósvetninga saga* 4/4

DG 55 Geist adv. *Flóamanna saga* 323/7 lower text, *Finnboga saga* 336/18 †

*Geistur Adject. *Flóamanna saga* 323/13 upper text, *Ljósvetninga saga* 26/17, *Njáls saga* 405/21

Geisilega *Hrólfs saga kraka* 72/12; cf. *Heiðarvíga saga* 323 verse 17/7 (*geysla*)

Genta. Huad lydur grautnum genta? See *Egils saga einhenda*, *Fas* III 382/1, 389/9 and 393/25: *Hvat líðr nú grautnum, genta?* These seem to be the only occurrences of the word *genta* in Old Icelandic; but cf. the name *Gentobjörn* (*Diplomatarium Norvegicum* IV 331). The earliest examples in *OrðHásk* (the only ones before the eighteenth century) are from Stefán Ólafsson's poems (mid seventeenth century)

Gerfar/Gervar: cf. *Egla* 213/9

Gersemar *Laxdœla saga* 93/20, *Króka-Refs saga* 143/13, 150/18

ad Geya. Þeir heyrdu ad Racke gó i sæfar urdinne *Orkneyinga saga* 78/11–12

Giæfur. Atle var manna giæfastur vid hann lykade huorinn [huorium] manne *Grettla* 43/4–6

Giafmilldur *Karlamagnus saga* 170/35

Giòfull *Egla* 28/12

Störgiófull *Hkr* I 333/20, *Fms* VI 430/3 (*Haralds saga harðráða*), *Skálholtsbók yngsta* 128/28 and *Eirspennill* 348/9 for *stjórnsamr Sverris saga* 105/5 (*ÍF* XXX 151/16), *ÍF* XVI 35/19 (*Hungrvaka*); cf. Storgiofull under **Storlindur** below

ór af fie: *Knýtlinga saga* 140/15 (cf. under **Kongsæler**), *Orkneyinga saga* (*ÍF* XXXIV) 103/22

órlatur *Njála* 237/14, *Laxdœla saga* 212/23

Giestur *Egla* 17/2

Giestkomande: only found in Old Icelandic in *Diplomatarium Islandicum* VIII (1508) 229/19; the earliest example in *OrðHásk* is from *Þorláksbiblía*. Cf. *gestkominn Stjórn* 152/9, 19

Gestgiafare: not in *ONP*; *OrðHásk* has one example older than *SLR*, *Alþingisbækur* II 83 (1586); cf. *gestgjafi Gísla saga* 79/26

ad þyggia Gysting *Fóstbræðra saga* 129/10

Giesteisemm [= *gestrisinn*; cf. DG 55] *ÍF* XVI 66/16 (*Þorláks saga byskups)*; the earliest example in *OrðHásk* is Oddur Gottskálksson

Gilldur, crassus. This meaning is usually held to be modern, but cf. *Grettla* 271/3, *Víglundar saga* 70/17. See also note to **Þrekinn** below

Giorhugull *Egla* 11/14

Giór *Grettla* 39 verse 9/7

Hugull *Bandamanna saga* 302/3 upper text

Giórla *Eyrbyggja saga* 41 verse 6/4

Giorningar *Grettla* 252/12–13, 268/20

Forneskia *Grettla* 224/1–2, 245/21, 262/19

Kinge [*kynngi*] *Harðar saga* 76/6, *Bárðar saga* 169/12

Fiölkinge *Grettla* 248/9, 264/21–2, 265/5

at Gisla *Laufás Edda* 203 Ds 21/6; cf. *Orkneyinga saga* 328/11

Gislar *Egla* 239/12

Gisling *Laxdœla saga* 130/14

Gislingar, inquisitiones. Ad setia gislinga fyrer mann *Grettla* 209/8

Gladur *Grettla* 72/4, 98/14, *Njála* 77/6

Gladlätur *Grettla* 209/20

Gledemadur *Grettla* 57/1, 229/13, *Egla* 5/5, 80/11

*Gladlyndur: not found in Old Icelandic; *SLR* is the earliest example in *OrðHásk*

Glepmannlegur *Bandamanna saga* 325/9 lower text (*glœpamannligsti*)

Glæpur *Gísla saga* 46/3, *Flóamanna saga* 297/14 lower text, *Fljótsdœla saga* 273/21

Glæpamadur *ÓTM* II 27/6, 28/1 (*Hallfreðarsaga* 173/4, 174/2 lower text)

***Glamme**. Veit ogiorla sa vid verdi gislir, þo hann med glommum glamme *Hávamál* 43. Resen's 1665 text (v. 26) has: *veit ógiørla sá vid verde gister / thó hann med glømmumm glamme*. Codex Regius: *veita gorla sá er um verði glissir þótt hann með grǫmum glami*.

Glamr, **Glamur** [the word meant is presumably *glam(m); SLR* is the earliest example of *glamur* in *OrðHásk*, and this form is not found in Old Icelandic] *Finnboga saga* 333/9; cf. *Egla* 200 verse 36/3

Glamrar *Hávarðar saga* 344/19

***Glanar**: not in *ONP*; *SLR* is the earliest example in *OrðHásk*

*Glantz: not found in Old Icelandic; there are examples in *OrðHásk* from the 19th and 20th centuries (when it is probably a loan-word from German via Danish)

ad Gläpa: not found in Old Icelandic; the earliest examples in *OrðHásk* are from Guðmundur Andrésson, *Persíus rímur* III 42, V 60

Glaumur *Grettla* 130/13, 141/16, *Egla* 143/3

Glaum-Aa, amnis in Norvegia: presumably the Glomma. Not found in Icelandic; probably just a guess at the etymology

Glens *Heiðarvíga saga* 327/20, *Gísla saga* 8/6, *Laxdœla saga* 152/21, *Finnboga saga* 296/9

ad Glensa *Fóstbrœðra sag*a 197/3 lower text, *Sturlunga saga* II 152/33

DG 55 **ad Glepia** *Grettla* 281/25, *Egla* 238/11 †

Glettne *ÓTM* I 341/8 (*Hallfreðar saga*)

Gletteliga *ÓTM* I 345/7 (*Hallfreðar saga*)

Gliupur: not found in Old Icelandic; *SLR* is the earliest example in *OrðHásk*. It is also found in Jón Magnússon, *Píslarminning* (1690)

Hryggur *Egla* 60/6

DG 55 Hniufur = hrjúfur? *Laxdœla saga* 1826, 232 v.l.; also found in a poem by Staðarhóls-Páll in AM dipl. Fasc. LXIX, 14, a letter of 2nd February 1594 (see Jón Þorkelsson, *Om Digtningen på Island* 388, line 6 in the last verse quoted in the footnote) †

Gloar. Nu eru hier glöar . . . hefur a hondum *Orms þáttr* 416/7–9

Glott *Þorsteins saga Síðu-Hallssonar* 308/15

eg Glotte *Grettis saga* 37/18, 41/12, 78/14, 190/1

ad Gnefa. Hann gnæfdi ofarlega vid Ræfrid *Grettla* 119/26

at Gnapa. N: lagde hendurnar upa þuertried og gnapte so innar yfer *Grettla* 119/27–20/1

Gnipa *Kjalnesinga saga* 14/2, 29/14, *Laufás Edda* 304 Skipa heiti 22

*Gnupur *Njála* 346/21–2

Gnött *Bandamanna saga* 334/8 lower text

Gnægd, Nægd *Stjórn* 234/17, *Fóstbrœðra saga* 144/23

Ordgnöt *Heimskingla* III 32 verse 34/2

Gradungur. Codex: Gradungur er i uxatale *Jónsbók* 63/7: *Nú er graðungr í yxna tali*

Graftöl *Grettis saga* 57/26, *Egla* 174/30

Greipur. Liet hann söpa greipur nar um eigner smaboenda *Grettla* 166/3

Greme, Goda greme *Vatnsdœla saga* 89/1

Gramur *ÓTM* I 390/10, verse 121/4 (*Hallfreðar saga*)

Greslegur quasi Groslegur: not found in Old Icelandic; *SLR* is the earliest example in *OrðHásk.* Under **Grysefldur** in DG 55. Cf. *Græsslegr* in *LI* 97 s.v. *Grær*

Mikillegur *Heiðarvíga saga* 325/3. Under **Grysefldur** in DG 55

Greyskapur *ÓTM* I 399/9 (*Hallfreðar saga*)

af Grey hundur This appears to be simply an etymological observation. Cf. *Njála* 264 verse 9/2, 4

Grid pax. Hier set eg grid . . . og ad nockru er nær staddur. Here is quoted the whole of the speech of Hafr Þórarinsson (*Grettla* 232/1–233/14), known

as *Hafrsgrið*, a long legal formula which seems to have had particular interest for seventeenth-century readers, for there are several manuscripts that contain it on its own (separate from collections of law texts). In the first edition of the saga, in *Nockrer Marg-Frooder Søgu-þætter* (Hoolum 1756), which generally follows a manuscript which must have been very similar to R 698 (Uppsala University Library), if indeed it was not this manuscript itself, this passage was printed not from any manuscript, but from the quotation in *SLR*. The whole entry is also reprinted after *SLR* in the introduction to Resen's edition of *LI* 3–6. In *SLR* the quotation is accompanied by a long summary of the context in Latin. The text of the quotation, as in most seventeenth-century manuscripts, differs considerably from that of the vellum manuscripts, and here again the closest texts are those of NkS 1714 4to and Kall 611 4to, which agree in all readings with *SLR* except where otherwise stated in the following. In *ÍF* VII 232/4, *gildum* is omitted in *SLR,* NkS 1714 4to and Kall 611 4to, though it is present in the m-group; and the m-group, like *SLR*, has *ungra* for *vígra*. In *ÍF* 232/18, NkS 1714 4to and Kall 611 4to read *Guðs helgum*, like *SLR*, for *helgum mǫnnum*. In *ÍF* 232/23, where *SLR* adds *a Land þetta, umvrtrar uöt*, NkS 1714 4to and Kall 611 4to add *á land þetta varma vetrar nótt*. In *ÍF* 233/3, NkS 1714 4to is the only manuscript that has *kennimenn* for *kristna menn*, like *SLR*.

Ølld bilar ord ad hallda af dro slafur af hafre *Grettla* 234 verse 62/7–8

Grid vita data. Þo nenne eg ecki ad briota so logien . . . olijfis eru verder *Grettla* 84/22–3

Gridnidingur: see above under **Grid** (in the passage from *Grettis saga*); *Njála* 167/9–10, 169/10–11, 419/4–5

Gridmadur *Harðar saga* 79/2

Gridkona. Storolfur sendi Gridkonur synar ad raka Liäna *Orms þáttr* 400/11–12. Cf. under **Lia**

Gridka *Grettla* 241/5

Grip: not found in Old Icelandic except in documents. *ONP* and *OrðHásk* have examples from the 14th–16th centuries in *Diplomatarium Islandicum* and *Alþingisbækur*. Cf. *greip Grettla* 166/3

eg Gryp *Egla* 101/17, *Grettla* 46/13

Gripur Animal *Bjarna saga Hítdœlakappa* 136/11, *Hrafnkels saga* 99/4, 100/14; clenodium *Njála* 414/3, *Grettla* 59/9

Dyrgripur *Egla* 6/5, 51/11

Godgripur *ÓTM* I 398/14 (*Hallfreðar saga*)

Meniagripur *Harðar saga* 16/8 lower text; cf. *Grettla* 59/12 (*minjagripr*; *menjagripr Grettis saga* 1756, 96b/32)

Grys *Grettla* 170 verse 39/6, *Þorskfirðinga saga* 200/25, *Valla-Ljóts saga* 235/7

Grysefldur: there are examples in *OrðHásk* from the 17th century onwards

Gres: cf. *grésjárn Laufás Edda* 222 Ds 41/51, but *SLR* is the earliest

Efldur (q.v. supra under **Afl** Robur): not recorded in Old Icelandic; the earliest example in *OrðHásk* is 18th century

*Gryss: cf. **Grys** above

DG 55 Gresslegur: see under Greme †

Gudfader *ÓTM* I 373/5 verse 116/4, 393/5 (*Hallfreðar saga*)

DG 55 **Gÿn** . . . at gÿna. Hakon Adalst: gein yfer hodduna *ÓTM* I 35/9–10: *konungr . . . bra lín duk um hǫdduna ok gein yfir* †

DG 55 Tyr liet framm sÿna hægri hond og leggur j gÿn vlfinum *Laufás Edda* 209 Ds 29/38–9: *Tijr liet framm hægri hond sijna og leggr j munn vlfinum*. No manuscript seems to have the reading *gin* for *munn* †

Gys verb, at Giòsa. Hann sa þar elld allmikinn upgiösa *Grettla* 57/7–8

Flógrar *Grettla* 111/19

Gys (noun). Kongs menn giordu ad þessu mikid Gys: this is possibly from *Áns saga bogsveigis* (*Fas* II 337): *Gjörðu þeir* [i. e. the king's men] at þessu gys mikit. Cf. also *Króka-Refs saga* 124/11, *Gunnars saga Keldugnúpsfífls* 346/3, *Grettis saga* 1756, 101a/34–5

Däruskap: q.v. supra (**Däruskapur**)

Haad *Njála* 111/19

Hädgiarn: not found in Old Icelandic; *OrðHásk has* many examples from *Guðbrandsbiblía*, but the earliest is in Oddur Gottskálksson

Hædne *ÓTM* II 306/14 v.l.

Hækilbjugur *Bandamanna saga* 330/7 lower text

*Hækja *Grettla* 283/6

***Hæll** calx pedis *Grettla* 119/20

*Hælldrægt fat: *SLR* is the only example of *hældrægur* in *OrðHásk*. Blöndal quotes *hældrept fat* from Lbs 102 8vo

Hældreiginn *Bandamanna saga* 338/2 lower text (*allhældreginn*)

***Hæll** etiam Vidua. There is no quotation illustrating this word, but the compiler has added *in Grafygli*. The word, however, does not occur in *Grágás* in the sense in which it is here given in *SLR* ('widow'), though it occurs several times in other senses. It is found in *Laufás Edda* 292 Kuenna kenningar 14 meaning 'widow' (*Hæll heiter su kona, er böndi hennar er veiginn*). *LI* includes the word in an article which is very similar to the one in *SLR*, but ends: *. . . hæll in Antiq. Cod. Legum, Grafygle / Filius Nothus, ex sonte natus* (p. 102, s.v. *Hæll*; see above, pp. xiii–xiv). These rather inaccurate references may have been made from (faulty) memory, probably by Guðmundur Andrésson.

Hætta. Prov: Tvent er i hættu huerre *Kjalnesinga saga* 21/29. So AM 568 4to and most C-type manuscripts, but AM 471 4to has the more usual *Tveir eru í hættu hverri*. Also in *Bragða-Mágus saga* 85/21–2, JR 334, GÓ 3320 and 3324, JS 391 8vo

Hagur Adject. *Egla* 5/9, *Króka-Refs saga* 140/30

Hagur Substant. Prov: Geingur upphagur hans. This expression is not recorded in the printed dictionaries or in *OrðHásk*, but cf. *hagur hans gengur saman* (Blöndal, s.v. *hagur*).

Hälfvita: not found in Old Icelandic; the earliest examples in *OrðHásk* are from *Biskupa sögur* II 278/9 (Um Ögmund biskup), 661/3 (Um Odd Einarsson, 1617)

Hamarskute *Njála* 433/16 v.l. (X-group of manuscripts)
Hamar, saxum *Egla* 236/22

Hamladur. Sum er voru . . . fötum *Egla* 11/20–21

at Hamast *Egla* 101/22
Einhamur q.v. supra (under **Einhæfur**)

Hamramur *Egla* 4/14, 212/10
Hamreme *Egla* 70/22

Hamstolin *Karlamagnus saga* 243/23, 352/13; cf. *Egla* 229/12 (*hamstoli*) (the context here would fit the meaning given in *SLR*)

Handarjadar *Króka-Refs saga* 156/8

† DG 55 **Handganga** *Orkneyinga saga* 35/23

Handlaugar *Njála* 91/10, 361/8 (*laugar*; the X-group of manuscripts has *handlaugar*), *Grettla* 125/21

Hannyrder. Merckid var giort med miklum hannyrdum *Orkneyinga saga* 21/3–4

Happ *Grettla* 51 verse 13/1, 121/17, 168/17
Ohapp. Kom þat asamt med þeim . . . happ sitt ad Ohappe *Grettla* 168/16–17

Hardradur *Króka-Refs saga* 119/22, *Finnboga saga* 286/26, *Harðar saga* 9/14
Hardrædi. Helgi hiet a Þor til hardräda *ÓTM* I 275/5; cf. also *Landnámabók* 250/6, 253/3
Hardur *Grettla* 286/20
Räd *Egla* 135/24
Hardgiedjadur *Orkneyinga saga* 143/14 verse line 2
Hardbyll *Flóamanna saga* 296/9 lower text

Hardsteinn *Heiðarvíga saga* 287/3, *Víga-Glúms saga* 70/9

Häreiste. Vard af þessu mikid gaman og häreiste *Grettla* 65/22–3. Kall 611 4to, NkS 1714 4to and AM 939 4to (a k-type manuscript) have the same as *SLR*, but m-manuscripts have *mikill glaumr ǫllu saman ok háreysti*, and the vellum manuscripts have *varð af þessu ǫllu saman háreysti til þeirra at heyra*
Här *ÓTM* II 229/10
Raust *Grettla* 278/6, *Egla* 226/13, *Njála* 321/3

Hark *Grettla* 133/22, 179/23

Häske *Grettla* 53/12
Haskasamlegt *Egla* 44/8–9, 177/23

ad Hasla voll *Egla* 131/24–132/1

*Heslestengur *Egla* 132/18, 154/13

Hatur *Grettla* 288/24, *Gísla saga* 77 verse 22/7, *Gunnars saga Keldugnúpsfífls* 376/6 lower text

eg Hata *Stjórn* 103/24, 168/11, *Háttatal*, prose after verse 17

Hävade *Bárðar saga* 155/22, *Qrvar-Odds saga* 118/32 lower text (of a river)

Haudur *Laufás Edda* 280 Iardar heite 3

Haufge *ÓH* 746/34, *Fóstbrœðra saga* 261/3 lower text (Flateyjarbók)

Svefnhófge *Gísla saga* 110/3

Hauga eldur *Egla* 298/1–2, *Þorskfirðinga saga* 183/15

***Haugur** *Egla* 164/4, *Grettla* 57/15, *Þorskfirðinga saga* 183/19

Haugbue *Grettla* 58/14

Haugbualetur: the only other example in *OrðHásk* is Ole Worm, *Literatura Runica* 38

Heilla-driugur. Og grimur [DG 55: *grunur*] er mier . . . eda giæfumadur *Grettla* 104/26–105/1

*Heill, felicitas *Grettla* 203 verse 50/8, 223/23, *Egla* 124/18

Heilræde *Grettla* 85/18, 108/20, 178/12, 218/25

Heill salus *Grettla* 76/24, 104/26, 118/9, 289/27, *Egla* 153/12

Heilsmide candor: not found in Old Icelandic; apart from the word in *SLR*, which is taken to be fem., *OrðHásk* only has the example, taken as neuter, from Kvæðabók Ólafs á Söndum (late 16th–17th century) 43v; cf. *heilsmíðligr Diplomatarium Norvegicum* II 18/8, *heilsmíðliga Guðmundar sögur biskups* I 200/13, *heilsmíðr* adj. *Heilagra manna søgur* II 490/8 (*Vitæ Patrum*)

Heillmadur: not found in Old Icelandic, no examples in *OrðHásk*; cf. *heillamaðr Svarfdæla saga* 139/32. DG 55 has *heill madur Fóstbrœðra saga* 176/10, 248/12

Heimdrott *Orkneyinga saga* 65/2 verse line 2 *herdrótt*, v.l. (AM 762 4to, cf. pp. viii and xxx above) *heimdrótt*

Heimtur ur afriettum: cf. *Hávarðar saga* 296/18–19

ad Heimta *Njála* 58/12, *Hávarðar saga* 296/19

Hein. Haraldur Sueinn Ulfssonarson [Rex Daniæ] var madur kierlätur . . . Daner kólludu hann þui Harald hein *Knýtlinga saga* 145/1–6

Heinarbryne *Fas* III 43/12 (*Gautreks saga*)

Heiptminnugur *Grettla* 107 verse 27/4

Heipt *Fóstbrœðra saga* 128/1, *Þórðar saga hreðu* 210/25

Minnugur *Vatnsdœla saga* 27/6, *Njála* 346 verse 15/8

Helverkur *SnE* II 222/19 (Fourth Grammatical Treatise, in Codex Wormianus); *Merlínusspá* II 36/6 (*Skj* A II 27)

Banasött *Víga-Glúms saga* 97/17–98/1, *Vatndœla saga* 131/1–2, *Laxdœla saga* 16/15, *Þorskfirðinga saga* 191/13

*Hel *Grettla* 30/16, 112/10

ad Henda *Egla* 241/14, *Þorskfirðinga saga* 222/26

Hendur sijnar ad veria *Grettla* 82/4, 107/5

Herdelutur *Orkneyinga saga* 223 verse line 2

Herdebreid: cf. *Hrafnkels saga* 109/10–11 (Herðibreiðstunga)

Herdhlaup [*herhlaup*, cf. DG 55] *Egla* 55/3, *Njála* 435/13

Her *Heiðarvíga saga* 299 verse 10/2, 300 verse 11/2

Hermenn *Egla* 129/22, *Kormaks saga* 203/16, *Droplaugarsona saga* 137/19

Heröp. Lustu þeir up heröpe . . . herblaastur *Egla* 52/13

***Hervirke** *Eybyggja saga* 163/2

*Herviig [*hervígi*] *Sverris saga* 132/21 (*ÍF* XXX 191/18 v.l. note 1)

*Herskär *Egla* 262 verse 11/7

Hestaþing. Um vorid var sett hestaþing a laugafit *Grettla* 99/2. So paper MSS

Hesta at *Njála* 148/20

at etia saman *Grettla* 99/7, *Egla* 285/9

Hey. Heykleggie . . . Dufþakur sagdi: ut i gardinum standa . . . og þui nærre hätt *Orms þáttr* 401/26–9

Heykuml: not found in Old Icelandic; the earliest example in *OrðHásk* is in *Biskupa sögur* II 661 (1617)

'Vide *Afl*' perhaps refers to the quotation under **Afla fatt**

***Heya**. Rolland häde Bardagann. Cf. *LI* 101, s.v. *Hädr*: Sic vetus Carmenculum: Rollant häde Bardagann / vid Londuna Bru. Clearly Guðmundur Andrésson was responsible for the insertion of the quotation into *SLR*, for it is not in DG 55 (see above, pp. xi–xv). He has evidently confused the names of Rolland and Tristram, cf. *Tristrams Kvæði* C 1/3–4 (*Íslenzk fornkvæði* 1854–5, I 198):

> Tristram háði bardagann
> við Lundúnabrú.

† DG 55 **at Heya bardaga**. Magnús Jarl j. Jarla sogum: Vil eg helldur deÿa enn heÿa rangann bardaga. This speech is found in the account of St Magnús's death in *Magnúss saga skemmri* (*ÍF* XXIV 313/14–15), but the corresponding passage in *Orkneyinga saga* omits the exchange with King Magnús in which this sentence is found (*ÍF* XXIV 96/3–6; cf. *Orkneyinga saga* (1913–16), 101/19–21). *Magnúss saga skemmri* was based on a version of *Orkneyinga saga*. This quotation implies that this passage was included in Magnús Ólafsson's manuscript of *Orkneyinga saga* (though the sentence is not extant in the fragment that survives, nor is it included in the transcripts of material from the saga that he made for Ole Worm), and was not a later addition to the text. Perhaps, then, the passage ought to be included in the reconstructed text of *Orkneyinga saga*. On the other hand, the reference in DG 55, *j. Jarla sogum* may imply that Magnús used more than one saga concerned with the earls of Orkney, including *Magnúss saga skemmri*. But he does not quote from this saga elsewhere. The article in which the quotation appears was omitted from *SLR*, presumably accidentally

† DG 55 **Heÿdur** *Grettla* 285/11, *Víglundar saga* 72/22

† DG 55 at heidur himin: cf. *Hárbarðsljóð* 19/5 *á þann inn heiða himin*,

ÓH 572/10 *himinn var heiðr*, Sighvatr 11.6/5 *himin heiðan* (*Skj* A I 253), Steinn 3.17/5 *heiðum himni* (*Skj* A I 413), *himinheiðr Stjórn* 305/30

DG 55 heid serenitas *ÓH* 278/5, *ÍF* XVI 113/22 (*Jarteinabók Þorláks byskups in forna*) †

Hibyle. Hibyla prudur madur. Cf. *Grettla* 57/1–2: *Þorfinnur var hýbýla prúðr ok gleðimaðr mikill*

Himintungl *Gylfaginning* 1/35, *Fljótsdœla saga* 228/8, *Ljósvetninga saga* 29/3 lower text

Hindurvitne *Grettla* 111/9

Hindurleisa: not found in Old Icelandic; the only example in *OrðHásk* is *SLR*

Hirdmenn. Af ollum hirdmonnum . . . Skalld syn *Egla* 19/9

Hlita. Þeir qvadust hans bode hlijta mundu *Grettla* 64/13–14

Hlit *Droplaugarsona saga* 172 verse 2/2

Hlutur *Grettla* 194/2

ad Hlyda *Egla* 198/10

Hlydne *Orkneyinga saga* 271/11, *Eiríks saga rauða* 208/15,

Hlyfar *Egla* 230 verse 49/3

Hlyre *Laufás Edda* 289 Karlmanna kienningar 63

at Hnifa, **Knifa** eodem sensu. Hann hnyfde af horninu *Egla* 226/27. These seem to be alternative forms for *kneyfa* (thus in editions)

Hniesigur, Hniesig [i.e. *knésig*] *Fas* III 430/13 (*Sǫrla saga sterka*)

ad Hnuskast: cf. *Fms* VII 269/16 *knúskuðu* (*Hákonar saga herðibreiðs*), *Fas* III 497/10 *hnúskar*

Hnuskan *ÓTM* II 30/6 (*knúskan*; *Hallfreðar saga*)

Hógg *Grettla* 262/5

Höglyfe *ÓH* 234/3, *Orkneyinga saga* 24/18, *Þorsteins saga Síðu-Hallssonar* 301/8; cf. *Eyrbyggja saga* 48 verse 16/4 *höglífr*

Hæglyfe *Fagrskinna* 299/20

Högvær *Egla* 274/6, *Grettla* 36/15–16

Hófdinge *Grettla* 234/17, 267/5

Hofud *Grettla* 265/16, *Egla* 179/12

Hóldur . . . er sa sem hefur ad erfdum tekid odul epter Faudur og Mödur, defin: Vet: Leg. This corresponds to *NGL* II 146/12–13 (the later *Gulaþingslǫg*), which has: *En sa er haulldr er hann hefir oðaul at erfðum tekit bæðe eptir faður oc moðor*.

Hóldur i bue: this phrase is not found in lawbooks

Hóll *Egla* 291/4

Hól gloriatio *Njála* 388/24, 425/12

Hólzmuner [? *hól(s)munnr*, cf. *Njála* 374/2]: cf. *Árna saga biskups* 106/15; the oldest example in *OrðHásk* is from Sigurður Snorrason in a manuscript of 1643. There are 2 others from the 17th century

*Höl Commendatio laudatoria *ÓH* 144/13, *Rómverja sögur* 110/1, *Hkr* II 100/3, *Skáldskaparmál* 109/6

*Munir Affectus *Skírnismál* 4/6, 5/1, *Oddrúnargrátr* 34/6

Hölme *Orkneyinga saga* 277/6, *Fóstbrœðra saga* 254/15, *Heiðarvíga saga* 291 verse 7/3

Holmur *Egla* 202/2 and 3

Holmganga *Egla* 202/20

Ad ganga a hölm *Egla* 208/15, 20, 209/29

Einvijge *Njála* 61/22, 109/5, 303/11

Hölmgóngu Lóg *Egla* 205/5

Holund *Njála* 356/22, 357/5

Holsär *Fóstbrœðra saga* 275/6 lower text

Hónd. Ad leisa hendur synar *Grettla* 55/5

Honum er saumad ad hondum: cf. *Grettla* 53/19–20: *. . . var því jafnan vǫn, at sauma at hǫndum Gretti*

Hond pro imperio. Ad hafa hond yfer. Cf. *er Þorfinnr heldr hendi yfir Grettla* 57/20–21, *hefur Hønd yfer Grettis saga* 1756, 96a/30–31, *eg hefi Hønd yfir* 133a/6

Hond full manna *Sverris saga* 135/17 (*ÍF* XXX 195/28), *ÓTM* II 256/7

Hoof *Njála* 95/4, *Egla* 15/24, 92/23

Medalhöf: not found in Old Icelandic; the earliest occurrences in *OrðHásk* are in *Annálar* I 284/30 (1645), 386/30 (1677)

Höfsmenn *Egla* 32/14

ad Horfa. Ei þike mier þad vel horfa: cf. *Njála* 307/15 (*óvænliga* for *ei . . . vel*), *Víga-Glúms saga* 37/16 (*óvænt*), *Grettla* 131/24 (*allóvænt*)

Hornablaastur. *I Sogu Hrolfs kraka. Heyrdu þeir hornablaastur a Land. Cf. *Hrólfs saga kraka* 19/15–17: *Heyra þeir lúðragang ok herblástur á land upp*. None of the known manuscripts has the same reading as *SLR*

*Ludur hliöd: not found. The word may have originally been intended as a gloss to *Hornablaastur* rather than as an example of usage. But cf. *Bǫglunga sögur* 71/14, 24, 30–31: *Hann (Þorfinnr) kom eigi (engu) (upp) hljóði(nu) í lúðrinn*

Hradur *Biskupa sögur* II 82/2 (*Guðmundar saga* eptir Arngrím ábóta), *Qgmundar þáttr dytts* 102/4 lower text *byrr var hradr*

Hradt *Fas* II 87/23 (*Friðþjófs saga*)

Hradast *Gunnars saga Keldugnúpsfífls* 369/10 lower text

Hræ *Egla* 189–90 verses 12/3 and 15/3, 278/15, 281/4, *Njála* 103/16, *Króka-Refs saga* 153/4

Hrækvikinde *Fas* III 265/20–21 (*Göngu-Hrólfs saga*)

Hræfuglar *Stjórn* 587/9, *Breta sögur* 68/4

Hrak: not found in Old Icelandic, but cf. *hrakfǫr Grettla* 256/13; found in Oddur Gottskálksson. Cf. Hrakvidre under **Hryd**

Hrammur *Grettla* 75/12, 76/21, 77/10–11

Hremmingur: not found in Old Icelandic; the earliest examples are in *Guðbrandsbiblía*

ad Hrapa *Grettla* 74/20–21

ad Hröpa nockurn *Egla* 38/18, *Njála* 113/16

Hreife *Eyrbyggja saga* 147/21, *Grettla* 240 verse 65/3 v.l. (AM 551 A 4to, DG 10)

eg Hryf *Grettla* 141 verse 31/3, *Flóamanna saga* 296/3 lower text

Hreinn Adj: *Flóamanna saga* 287/1, *ÍF* XVI 151/2 (*Þorláks saga* B)

Hreinn noun: *Orkneyinga saga* 308/23, *Fas* III 359/3 (*Göngu-Hrólfs saga*)

Hreinnstókur *ÓH* 403/6

Hreiste *Grettla* 81/3, 184/3, 234/18, *Egla* 13/3

Hraustur madur: cf. *Egla* 51/1 (*menn hraustir*)

Hröp clamor: not found in Old Icelandic; the earliest example in *OrðHásk* is in Oddur Gottskálksson

= Probrum *Bandamanna saga* 343/15 lower text, *Króka-Refs saga* 135/3

Häd see **Haad** above

Hrumur *Grettla* 125/8, *Egla* 173/5

***Hrutur** *Grettla* 237/22

Hryd *Grettla* 111/22, 112/1

Illvidre *Grettla* 129/10, 224/28–9

Hretvidre *Þórsdrápa* 8 (*SnE* 108/18b), *Sturlunga saga* II 61/7 verse 4/4 (Ingjaldr Geirmundarson)

Hrakvidre: *Bragða-Mágus saga* 158/9

Storm (there is no article **Storm** below!) *Egla* 177/14

Hryd Adv: Temporis. Ganga þeir nu bäder samt um hryd. Cf. *Grettla* 46/10–11: *leitum nú báðir samt . . . Ganga þeir nú um hríð*.

Hryfa noun *Eyrbyggja saga* 139/7, 140/21

at Hryfa *Grettla* 38/15

ad Klóra *Eiríks saga rauða* 425/14, *Fas* II 370/25 (*Hrómundar saga Greipssonar*)

Huatur *Grettla* 185 verse 47/7, *Fms* VII 160/1 (*Sigurðar saga Jórsalafara*)

Huatt *Flateyjarbók* II 125/5 (*Eymundar þáttr*)

Huattlegar: cf. *Njála* 318/1, 339/21 (*hvatliga*)

Huatast. Foru þeir sem huatast. Cf. *Egla* 111/11–12: *Konungr bað menn sína fara sem hvatast*; *Grettla* 56/17–18: *þeir . . . fóru til sem hvatast*.

Huatfer: cf. *hvatfærri Egla* 44/14

Hudfat *Vatnsdœla saga* 104/21, *Laxdœla saga* 81/28, 82/2

Fatabur *Grettla* 66/16, 278/23

Klædaseckur: cf. *klæðsekkr Fms* III 178/13 (*Þorsteins þáttr bœjarmagns*)

Ad hverfa aptur. Eru tueir koster vid þig . . . huerf hier aptur *Grettla* 48/3–6

Ad hverfa til einns *Grettla* 72/17–8, 153/1, *Egla* 15/27, 173/21

Huernig *Egla* 139/6, 233/2

Hvern veg *Grettla* 46/26, 48/5

ad Huessa. Urdrid tekur ad huessa. *Laxdœla saga* 222/12–13 *Veðrit tók at hvessa mjǫk*; *Orkneyinga saga* 225/20–226/1 *Ok er þeir droguz ut of eyiarnar, toc at hversa veþrit*.

Ad huessa augu a man: cf. *Grettla* 59/3, *Egla* 193/3

Hugur. *Huorsu seiger þeir hugur um Syne þyna huorjer Idiu menn þeir mume verda *Grettla* 44/21–3. The manuscripts have this in indirect speech.

† DG 55 Hugbve Kvæðabók Ólafs á Söndum (late 16th–17th century) fol. 56r (*OrðHásk*)

Hugadur *Njála* 433/14

Hugprudur *Kjalnesinga saga* 26/18

Hugfullur *Eyrbyggja saga* 111 verse 30/7

Huglaus *Njála* 356/3

Hugsterkur *Riddara sögur* 18/16 (*Parcevals saga*); cf. *Kormaks saga* 213 verse 8/4; and cf. *hugstyrkr* (noun) *Karlamagnus saga* 345/2

Hugþockadur *ÓTM* II 30/17 (*Hallfreðar saga*)

Hugþocki. Honum er vel i hugþocka vid hann. This idiom is found in *Tímarit Hins íslenzka bókmentafélags* XVII (1896), 124, in a passage from about 1500: *Veit eg yður mundi vel í hugþokka við hann*.

*Sinne = *hugur*: not found in Old Icelandic; appears from the 16th century in religious writings (especially *Guðbrandsbiblía*) and *Diplomatarium Islandicum*, probably from German *Sinn*.

*Gied *Egla* 256 verse 24/5, *Finnboga saga* 91 verse 4/7

*Senna: a poetical word in Old Icelandic in the sense of 'quarrel' (*LP*); revived in Modern Icelandic in the 19th century

*Þótte *Víga-Glúms saga* 38/10, Árni Jónsson, *Guðmundardrápa* 41/7 (*Skj* A II 420)

*Þauke [*þanki*] not found in Old Icelandic; the earliest examples in *OrðHásk* are in Oddur Gottskálksson; loanword from German (perhaps via Danish), cf. Middle Low German *(ge)danke*

*Grunur *Egla* 11/17, 216/2

Huimleidur. Hann var ollum huimleidur *Grettla* 111/3

Huirfing *Bandamanna saga* 347/6 lower text

Mansetu hringur: not found. Probably intended as a gloss, not an example

Huitakristur *ÓTM* II 24/13 (*Hallfreðar saga*)

Huitmenne: not found in Old Icelandic; the only example in *OrðHásk* before the 19th century is *SLR*

Huorf *Laxdœla saga* 143/23

ad Huorla. Gridkur ætludu ad huorla heyed ur mugunum *Orms þáttr* 400/14. AM 568 4to agrees with this, but Flateyjarbók reads: *ætluðu at hvirla heyit*

Mugur (q.v. infra)

Huorvetna. Hann villdi nu annad enn huorvetna ræna *Grettla* 178/19

Huervetna. Er undur þier . . . huervetna leifast *Egla* 43/11–12

Huskall *Grettla* 102/8, 103/17, *Egla* 228/24, 229/2

Hyde antrum *Grettla* 74/9 (nom. *híð* in Old Icelandic, *híði* Modern Icelandic)

Hydbiorn. Þad bar til a Øndverdum vetre . . . monnum nie fie *Grettla* 74/8–10

*Hyde corium: not found in Old Icelandic; the earliest example in *OrðHásk* is in *Pontus rímur* (16th–17th century) XIV, 136

*Hud *Grettla* 41/10, *Njála* 330/28

Hyggja. Hann var fyrre fullkominn ad hyggiu enn vetratale: cf. *Laxdœla saga* 14/11–12.

Hyggiande *Grettla* 13 verse 3/8 (*Hygginde* in *Grettis saga* 1756), *Orkneyinga saga* 223 note 6 verse line 8

Hygginde (a later form of *hyggjandi*) *Þorsteins þáttr uxafóts* 343/3, *Laxdœla saga* in Vigfusson and Powell 1879, 42/29 (v.l. for *vitsmunum Laxdœla saga* 178/27); *Grettis saga* 1756, 84/42; cf. *Grettla* 235/9 (*hyggendismunr*); common in Modern Icelandic from *Guðbrandsbiblía* onwards

Vijsende *Orkneyinga saga* 95/2, *Heimskringla* I 332/2, *Laufás Edda* 199 Ds 14/11

Hylur *Grettla* 99/19, 100/7, 193/11

eg hyl *Egla* 142 verse 17/7, *Njála* 51/15

Hyr noun *Egla* 146 verse 21/7, *Grettla* 60 verse 18/4, *ÓTM* II 25/16 verse 124/3 (*Hallfreðar saga*), *SnE* 180/21b (Arnórr jarlaskáld)

Hijr Adjectiv. *ÍF* XVI 124/1 (*Jarteinabók Þorláks byskups in forna*), *Fas* III 78/28 (*Hrólfs saga Gautrekssonar*)

Hyrning. Gretl: [DG 55: Gr: i.e. Grettir] Hopadi up i hyrning eina *Grettla* 83/9–10

Ia. Iadu þiu [þui] einu i Dag, er þu ydrast ej a Morgun *Bandamanna saga* 346/10–11 lower text

Iafnan. Iafnan er hälfsógd saga er einn seiger fra, sagdi Skapte Lógmadur i Gretlu *Grettla* 146/25

Iafnalldre. Hann var sterkastur þar Nordur sinna Iafnalldra *Grettla* 43/2–3

*Ej er Iafnkomid a med yckur *Grettla* 97/8; cf. *Njála* 102/18–19, *Grettla* 135/25–6

*Ecke giore eg mier alla menn Iafna *Grettla* 65/12

*En fyrer þui vier hofum ej ætlad . . . Iafndyra giora *Grettla* 84/29–31

Iafnadur *Fóstbræðra saga* 259/13, *Víga-Glúms saga* 44/6

Jarnburdur *Fms* VII 230/19 (*Inga saga)*, *Bǫglunga sögur* 20/26, 21/34, 82/13, 22, *Hákonar saga Hákonarsonar* 28/32, *NGL* I 145/26, 29 (*Frostaþingslǫg* II 45)

Jarngierdar madur *Grettla* 173/12

Ibbin: not found in Old Icelandic; the earliest example in *OrðHásk* is Magnús Ólafsson, *Flateyjarríma* 175/1 (*Stakar rímur* 1960, 52)

Ibyggur: not found in Old Icelandic; there are examples in *OrðHásk*

from the 16th to 18th century; see *Skírnir* (1926), 176, *Píslarsaga séra Jóns Magnússonar* 94/23

Idiumadur. Storolfur var Idiumadur mikill og Ryslgiarn *Orms þáttr* 399/6. AM 568 4to has *rislgiarn*, but Flateyjarbók has *verks ígjarn*

***Igiolld**: not found in Old Icelandic; the earliest example in *OrðHásk* is in *Annálar* II 595/24 (*ígjald*; 1724)

*Ydgiolld. Ill ydgiolld, liet eg hana haffa, hennar särа sæffa *Hávamál* 105. Codex Regius adds *eptir* after *hana*, but Resen's 1665 edition (verse 94) omits it like *SLR*

*Ygiolld in Saxone, Refsbætur: see pp. xvii–xviii above

ad Igruna: Honum þotii sydur meiga igruna um ferder synar *Grettla* 180/20–21

Illbyte. Hier munu kominn sa arme Refur sem Grænlendigum hefur giort mikid Illdbyte *Króka-Refs saga* 156/9–10. AM 568 4to has *sá armi Refr* and *illt býti*, but AM 471 4to has *sá sami Refr* and *illbýli*

Illbrygde *Grettla* 111/14

Illur, malus *Egla* 80/23, *Njála* 105/18

Illgiarn *Njála* 70/9, 119/13, 120/10

Illa giefast ojófn Räd qvad Gretter: see *Grettla* 205/13: *gefst illa ójafnaðr*, for which the m-group, NkS 1714 4to and Kall 611 4to have *giefask illa ójǫfn ráð*. In no manuscript is this statement made by Grettir, so the ascription must be mistaken, but there can be no doubt that the quotation derives from this place in the saga. Cf. also *Vatnsdœla saga* 8/8 *Illa gefask ill ráð*; so also *Heimskringla* III 216/22–3 *Ill eru ill ráð*; *Njála* 37/5 *Illa gefask ills ráðs leifar*, and 117/28, where the proverb is in the same form as in *Vatnsdœla saga*; see also JS 391 8vo.

Illt mun af illu hlotnast *Grettla* 117/13 *Illt mun af illum hljota*. Also JR 196, GÓ 1867, JS 391 8vo

Illudlegur *Bárðar saga* (in *Nockrer Marg-Frooder Søgu-Þætter*) 167a/35–6; *illuðigr* is commoner: *Atlamál* 13, *Vǫlsunga saga* 73/20

Illvidre *Grettla* 40/8, 129/10, 224/28–9

Hryd: see under **Hryd** above

Illþyde *Flóamanna saga* 262/10, *Gunnars saga Keldugnúpsfífls* 368/13 lower text

Ill, mala: not found as a noun in Old Icelandic; the fem. adj. is common (like Latin *mala*), e.g. *Grettla* 192/23; as is also the prefix *ill-* (see above)

Þiöd turba: cf. *Gísla saga* 55 verse 10/8; cf. under **Þiod**

Itarlega *Jómsvíkinga saga* 1962, 21/9, *ÓH* 209/6; Árni Jónsson, *Guðmundardrápa* 71/3 (*Skj* A II 427)

† DG 55 Prijdilega *ÓTM* II 329/13–14, *Víglundar saga* 115/31 (*prýðilegar*; *Nockrer Marg-Frooder Søgu-Þætter* 33b/16 *prydelega*)

ad Ifast [ýfast] **vid nockurn** *Fms* VI 36/27 (*Magnúsar saga góða*), VII 165/1 (*Sigurðar saga Jórsalafara*), *Fas* II 70/19 (*Friðþjófs saga*)

Kaatur *Grettla* 148/6

Vitur og velkätur: this combination has not been found

Kätlegur *Grettla* 65/22, 168/15

Kaf *Egla* 69/11

Sigh: Skalld: Hestur öd kafs . . . hristu men lista *ÓH* 135 verse 58/5–6

Diup *Hávarðar saga* 301/26, *Ljósvetninga saga* 74/12

Kostulega *Gunnars saga Keldugnúpsfífls* 361/5 lower text

Kafare: not found in Old Icelandic; *SLR* is the earliest example in *OrðHásk* before the 19th century

at kafa með botne: this phrase has not been found, though it is in no way abnormal; cf. *til grunns at kafa Grettla* 215/7

Gretter kafadi under fossinn *Grettla* 215/5–6

Þar var Idamikil ad vard hann til grunns . . . up under fossinn *Grettla* 215/6–8

ad Kallsa *Fas* II 344/5 (*Áns saga bogsveigis*)

Hann lætur ecke af ad kallsa menn: this phrase has not been found; cf. *gerði/gerðu kalls Grettla* 27/21, 104/2

ad kallsa til *Biskupa sögur* II 37/2 (*Guðmundar saga* eptir Arngrím ábóta)

Kallsadu til þess = demand something: this phrase is not found in either Old or Modern Icelandic; cf. *Stjórn* 161/23; *Grettis saga* 1756, 116b/34 *Kølsudu þeir þa vid Gretter, ad sa være nu heppenn er . . .*

Kapp: Ef hann vil ej sættum taka mun eg kappe veria *Grettla* 92/4. This quotation is under **Kasadur** in DG 55, where the headword **Kapp** is in the margin.

Kappe *Grettla* 90/10, *Njála* 303/18

Kappsmadur *Grettla* 164/18–19, *Egla* 5/6

Karfe *Grettla* 56/16, *Egla* 90/25

Kasadur *Þorskfirðinga saga* 211/16, *Eyrbyggja saga* 74/22, *Laxdœla saga* 109/24

Dysiadur *Grettla* 70/8, *Laxdœla saga* 109/20. In the margin in DG 55

Kaskur [*karskr*] *Egla* 247 verse 4/5

Kaskur-hestur: this phrase has not been found

Kasklega. Þeir reru kasklega *Grettla* 63/10. The vellum manuscripts have *knáliga*, Kall 611 4to 4to has *rǫskliga*, but NkS 1714 4to (with some other paper manuscripts) has *kaskliga*

eg Kasta. Ad kasta Steine um megn sier. Eirykur mun þad seigia ad þu Eigill . . . i ydrum skiptum *Egla* 198/3–5

Kienningar nafn. Se eck ad þetta villtu kienningar nafn hafa, ad heita Hallfredur vandræda-Skald *ÓTM* I 388/8–9. The last four words are a gloss added by the compiler, for they do not occur in any manuscript

Kennsla. Þeir sia skip a sandinum og ber braat kiennslu ä *Grettla* 71/9–10

Eg ber ej kennslu a hann: cf. *Grettla* 71/10, *Fljótsdœla saga* 230/27, *Islendzk Æventyri* I 145/1–2

Kiennslur. Kongur bar þa undan . . . oþioflega menn *ÓH* 656/4–5 (*Rauðúlfs þáttr*)

ad Kiæra. Var þetta mal kiært a þynge *Grettla* 48/6–7

Akiæra *ÍF* XVII 384/18 (*Lárentíus saga*); cf. *ákærulaust Finnboga saga* 337/30

Kiærumal: not found in Old Icelandic; examples in Oddur Gottskálksson and *Guðbrandsbiblía*

Kiarkur. Heyra ma eg þad ad ur þier Er bardur allur Kiarkur *ÓH* 274/13–275/1

Kilpingar. Þorolfur sette . . . ferder kilpinga *Egla* 27/19–20

*Kijl: cf. *Kilir Egla* 36/21

Kióln [*Kjǫlr*]: cf. *kiólnum* s.v. **Pøskur** (Kjǫlr in Iceland)

Kinnbiarger. Bersekurin hafdi Hialm . . . spent kinnbiargunum *Grettla* 135/20–21

ad Kirkia. Fiarre er Audun nu ad kirkia þig sem vid knattleikinn fordum *Grettla* 46/24–5

Klækur [*klæki*] *Bandamanna saga* 354/8 lower text, *Gísla saga* 101/6

Klækis ord *Kjalnesinga saga* 25/3

Klækisskapur. Viliu vier micklu heldur deya med Dreingskap, enn lifa med Klækisskap *Knýtlinga saga* 189/8–9

*Klækismenn, Benedict Kongs Brodir i Knitlingu: Þad hefe eg alldrei heyrt . . . hugfuller Dreinger og huatir *Knýtlinga saga* 189/6–8. These two quotations are in consecutive sentences in the text of *Knýtlinga saga*, but in *SLR* they are treated as separate quotations, though both under the same headword, and the second sentence is quoted before the first. There is no reference to the source of this second sentence (*Viliu . . . Klækisskap*), and the first, ascribed to 'Knitlingu' in *SLR*, is lacking in DG 55. This is almost certainly an accidental omission, as there is no reason to suppose that both parts of the quotation were not included in Magnús's original glossary; it would have been a great coincidence if another person had added a quotation from the same sentence to illustrate the same word-element

Klaksärt. Mier helst lijtt a Saudomonnum og verdur þeim klaksärt *Grettla* 108/22–23

Klackhross [*klakahross*] *Bandamanna saga* 353/8–9 lower text

Klämhogg. Hann slö hann klämhogg um þiö þuer. There is no reference accompanying this quotation either in *SLR* or DG 55, but in JR 460 it is ascribed to *Knýtlinga saga*. Rugman's source for this entry is probably Stephanius's *Notæ uberiores* 146, where the same quotation is also ascribed to this saga. There can be no doubt that Rugman used *Notæ uberiores* as a source for his collection of proverbs. Stephanius quotes 23 Icelandic proverbs (most of which he took from the volume of *Conjectanea* which Brynjólfur Sveinsson sent him in 1641; see above, pp. xv–xvi), and 22 of these appear in Rugman's collection in almost exactly the same form; even the variants mentioned by Stephanius are

found in Rugman. It is very unlikely that Rugman had access to *Conjectanea* itself. These proverbs found in *Notæ uberiores* are listed by Jakob Benediktsson (1946–47 and 1948). In the order of this list, the corresponding proverbs in Kallstenius's edition of Rugman's collection are nos 252, 456, 75, 108, 181, 282, 103, 179, 148, 207, 271, 463, 66, 2, 343, 67. These are from *Conjectanea*. The following may also be from material collected by Brynjólfur: 256 (the next proverb and its variants are not in Rugman's collection), 330, 264, 279, 10, 281. Note also no 342: *Vyd kuæmur ó kiendur*, which, as the editor suggests (*Efterskörd* 23), is probably taken from Brynjólfur's note to Saxo's *Historia Danica* V 86:53 in *Notæ uberiores* 121. See above, pp. xvii–xviii.

Stephanius's source for the *Klämhogg* quotation must have been Magnús Ólafsson's original glossary. But the latter cannot have had the ascription to *Knýtlinga saga*, for it is very unlikely that the reference would be omitted both in DG 55 and in the printed dictionary, since they are independently derived from Magnús's original. The sentence does not occur in *Knýtlinga saga*, and the error must be due to Stephanius. In DG 55 the next entry is **Klækur**, under which there are two quotations from *Knýtlinga saga* in *SLR*, one of which is omitted in DG 55. But they were probably both present in the original glossary (they are from the same sentence in the saga, see above under **Klækur**) as is also the reference to the source (which is omitted in DG 55). It may be that when copying the entry under **Klämhogg**, Stephanius's eye caught the words *Knýtlinga saga* in the next entry, and that he mistakenly applied them to the **Klämhogg** entry. The sentence was probably abstracted by Magnús Ólafsson from the passage in *Grágás* Ia 147/23–148/4, II 299/6–12, which he quotes more fully under **Oæll**

Klaam *Skáld-Helga rímur* V 24/2, 26/3 (*Rímnasafn* I 141); *Blanda* II 84 (Heilræðaríma Síra Jónas Bjarnasonar 50/1, c. 1600; *Sögurit* XVII)

Hógg q.v. above

Klasseckur. Gretter kom ad og greip . . . þui eg lijt Longum ad litlu *Grettla* 191/14–16. So m-manuscripts. Cf. **ad Luta**

Klaundur [*kland*; *klandur* in Modern Icelandic] *Stjórn* 415/23, 445/9, *Árna saga biskups* 66/30

Kna. Arne Bp: Kna skalla rä falla. This is line 6 of a *lausavísa* by Árni Jónsson ábóti (died after 1380), which appears in *Laufás Edda* 277 Hoffuts kienningar 35 (*Skj* A II 430). The only medieval manuscript in which it is found is Codex Wormianus

Þorarinn Loftdunga: Knattu süder Byrraukn bera *ÓH* 475 verse 120/1, 3

Knär. Margur er knär, þo hann sie smär. JR 230, GÓ 2285, and JS 391 8vo, which has: *Margur knár madur smár*

Kræfur: not found in Old Icelandic; *SLR* is the earliest example in *OrðHásk*

Kneflen [*hnellinn*? Cf. DG 55: Knellenn]: not found in Old Icelandic; *SLR* is the earliest example in *OrðHásk*. Cf. *knæll* AM 655 XXVII 4to, fol. 7v line 17 (fragment of a homily, c. 1300). *OrðHásk* has examples of *hnellinn* from the mid 17th century onwards

Knattur, Knóttur, Hnottur. Audun slo hnottinn yfir Hofud Gretters *Grettla* 43/16–17 (*knǫttin*); *knattr* is not recorded as an independent word (cf. *knattleikr* below); *hnöttur Fas* III 262/28, 264/10–12 (*Göngu-Hrólfs saga*), *Guðbrandsbiblía*

Bollur. Grimur hafde þa hendt Bollen; although ascribed to 'Gretl:', this is in fact from *Egla* 100/10–11

Bollot *ÓH* 673/14 (*Rauðúlfs þáttr*)

Knattleikur. *Þeir logdu knattleik . . . midfiardar vatne *Grettla* 43/6–7

Knattdrepa. Audun slo hann med knattdrepunne er hann hiellt a *Grettla* 43/22 (*knattgildrunni*; *Grettis saga* 1756, 92b/5 has Knett-dreplenum)

Kneft [*hneppt*]. Til Elldividar var kneft ad afla *Grettla* 238/1 (*hneppst*)

Knaft [*knappt*]: not found in Old Icelandic; *SLR* is the earliest example in *OrðHásk*

ad Kneikia. Eigill tök i Axler honum og kneikte hann up ad stófum *Egla* 225/29–226/1. The paper manuscripts all have *keykti*, and although M is illegible in this place, the original reading was obviously *kneikði*

Knør. Veit eg vijf mun läta ver ef eg lig a knere *Grettla* 54 verse 16/3–4

Kölnar. Var ein Dag . . . helldur a kinnum *Grettla* 51/4–6

Kollottur. Þat baru ver vitne, vestur ad her sie flestar kollottar meyar *Orkneyinga saga* 182/11–12, 14

Kyr kollot: cf. *tvær kyr kollottar Diplomatarium Norvegicum* 189/11–12; Kolluttum nautum *NGL* II 10 (the later *Gulaþingslǫg*); *LI* 149 s.v. *Kollr*: à calvo, kollöttr

Álka is recorded 49 times as a name for a cow (see Jón Torfason and Jón Viðar Jónmundsson. *Íslenska mjólkurkýrin*. Bókaútgáfan Hofi 2001, p. 233), but one would expect it to relate to the animal's colouring being like that of the bird (one of the auks, usually razorbill), rather than to its being 'kollótt'

Kolsuartur. Þor: Loft: Lidu framm vidir hart kolsvartir *ÓH* 475 verse 118/2, 4

Kollsugur. Ecki þotti þeim ad þo . . . kyfinn og kollsugur *Grettla* 127/9–11

Kompanar. Þeir eru vorer kompanar. The only occurrence of this word in *Grettis saga* is on p. 63/24: *ok aðrir kompánar þeira*

Konbæner [*kvánbœnir*] *Gunnlaugs saga* 67/4–5, 81/18–19, *Flóamanna saga* 319/18

Bonord *Egla* 83/16, *Njála* 294/24

Þad er erende mitt hyngad . . . at alitum hafa: cf. *Njála* 240/18–241/9, omitting five lines, from *Fyrir hvers hond* to *Gott má frá honum segja,*

segir Njáll, ok; otherwise the quotation agrees exactly with *Möðruvallabók*, except that it has *hafa* for *gera* as the final word. The word *en*, omitted in *SLR* after *Flose*, is present in DG 55 (*enn*)

Kongur [*konungr*]: all the names are in *Laufás Edda* 283–4, 360–62, except *Skillingur*, for which DG 55 has *Siklingur* (*Laufás Edda* 284 Vppräs nockura könga heita 24)

Kongsæler. Suo mælte Bonde einn . . . til at bera *Knýtlinga saga* 140/6–22

Kør. Allt er annad at hæfilegra enn gräta og leggiast i kór *Egla* 60/8–10. All three paper manuscripts derived from M have *gráta*, but M itself has *auvirðask*. For *at hæfilegra*, AM 568 4to has *óhæfiligra*

Kararmadur *Hávarðar saga* 332/16

Koster. Skil eg þad man . . . vólld a mier *Orkneyinga saga* 82/27–83/1

*Biod þu þeim þa koste er þeir þikia goder *Grettla* 175/23.

Kóstur. Mun eg sia hans kost og löst: cf. *ÓH* 662/13 (*Rauðúlfs þáttr*)

Mannkostur *Orkneyinga saga* 111/1–2

Mandygd *ÍF* XV 83/9 (*Þorvalds þáttr víðfǫrla* I), *Fas* III 395/2 (*Egils saga einhenda*)

Mannprijd [mannprijdi DG 55]: the only citation in *ONP* is from *Jóns saga leikara* (AM 588 f 4to (c. 1700), 4v line 10); the earliest example in *OrðHásk* is in *Guðbrandsbiblía*

Mandäd *Icelandic Homily Book* 59r23; *Vatnsdœla saga* 58, footnote 4

Kostur Commeatus: cf. *Grettla* 166/15, *Flóamanna saga* 302/14 lower text

Farkostur *Flóamanna saga* 289/11 lower text, *Grœnlendinga saga* 264/20

Vist: see below under **Malur**; *Grettla* 166/18, *Egla* 46/5

Køstur, acervus: cf. *Harðar saga* 3/7, *Vatnsdœla saga* 33/13

Kóttur. Muntu ej vilia . . . þar er vier berjunst *Orkneyinga saga* 70/19–21

ad Kretta. Eniginu þorde i mote ad mæla og i ongum kretta *Grettla* 211/22–3

Kringur *Flateyjarbók* II 137/4 (*Tóka þáttr*)

Krijngla *Víglundar saga* 79/10

Kringlött. Kongur . . . var kringlött *ÓH* 667/13 (*Rauðúlfs þáttr*)

Kriplingar. *Happ er ef hier skulu kropna huor fingur a kriplingum *Grettla* 51/8–9 verse 13

Krøm. Hefur hun haft Längann vanmatt og var þar krøm mikil *Egla* 229/10–11

Krummur. Leit hann þa i Löfana . . . afl i krummum *Grettla* 176/10–11

Kubl, pallium. Hann fieck sier kufl störann [so m-group; other manuscripts have *suartan*] og steipte utan yfer klæde *Grettla* 148/10–11

Kubl habitus Monachalis *ÓTM* III 52/18, *Skálholtsbók yngsta* 577/8 and *Eirspennill* 611/26 (*Hákonar saga Hákonarsonar*)

Kublbuenn. *Huor reid hryssu vorre huar mun kublbuenn dubla *Grettla* 151–2 verse 36/1, 4

Kublmadur. Sydan rere kuflmadur ur Róstinne *Orkneyinga saga* 220/26–7 lower text

Enn er Magnus Kongur lä i sæleyum . . . Kongur sat yfer mat *Orkneyinga saga* 80/15–19

Kuelld *Grettla* 200/14, *Egla* 4/12

Aptan *Egla* 52/3, 106/18

Kuelldfórull. Läs bannar þier räsir kuelldforulum karle *Orkneyinga saga* 183/12–13 (cf. s.v. **Raas**). R 702 and AM 762 4to have *-fǫrlustum* (superlative), like Flateyjarbók; *kveldförull* is not otherwise recorded in Old Icelandic; the earliest example in *OrðHásk* is from the 19th century

Kuolldsuæfur. Dag huorn er ad kuellde leid giordist Ulfur styggur miog so ad . . . kalladur kuolld Ulfur *Egla* 4/11–15. All three paper manuscripts include the word *mjǫg* which is lacking in M

Kvelling. Øngva hef eg qvellinga sott, enn ahyggiur hef eg nockrar *Egla* 214/7–8

Kvitiur [*kvittr*], fama. Heyre eg kuitt þann Buandmanna *Orkneyinga saga* 184/13–16

Kvittun [*kvittur*], Reconciliatus. Skiljest kuittur vid kuittan. The same proverb appears again s.v. **Qvittur**: Þar skildist qvittur vid qvittann. GÓ 3718, Cleasby–Vigfusson s.v. **kvittr**, adj.

† DG 55 Kvittun reconcialitio *Diplomatarium Islandicum* XI 444 (1545). Cf. **Qvittur** (2)

Kula. Muna muntu ad kotkall einn . . . fyrer 13 Lambær *Bandamanna saga* 355/15–356/1 lower text

Kur. Enn er þesse Laga setning . . . kur syn a mille *ÓH* 595/13–15

Kurteis. Madur var ættar godrar og sialfur kurteis *Orkneyinga saga* 141/23–4. This sentence is not in R 702 or AM 762 4to, and the other manuscripts read . . . *ok sialfr vel menntr*.

Kurt. Sigurdur Blinde: this quatrain is verse 13 of *Óláfs rímur Tryggvasonar* B 1 (*Svoldrar rímur*); see *Rímnasafn* I 187. There are a few minor differences from Finnur Jónsson's text. The only major one is the word *heydur* for which his edition has *prydi*. This does not correspond to any of the manuscripts used by Fínnur Jónsson. There seems to be no justification for the ascription of these *rímur* to Sigurður blindur. In fact, this entry in *SLR* seems to be the source of later attributions to him, e.g. in an 18th-century note written in AM 606 g 4to, the *rímur* are ascribed to him, and the authority of *SLR* is quoted. In the same manuscript a note by Árni Magnússon also attributes them to the same poet, but his grounds are unknown. The question is discussed in *Kvæðasafn* 260–61. See also Jón Þorkelsson, *Om Digtningen på Island* 277– 303, especially p. 281

Kyn *Egla* 32/15, 44/2, 137/22

Kynvar: not found. But the word intended was proably *kynfar* (spellings of *v* for *f* are found elsewhere in *SLR*), which is found in Jón Eggertsson's *Blómstrvallarímur* (1659)

Kynferde. Enn þo eg sie ej fie sterkur þa mun eg þo vera mann vandur sokum kynferdis *Bandamanna saga* 340/1–2 lower text. AM 568

4to has the same, except that it has *sakir* instead of *sokum*. Möðruvallabók reads: *En ek em þó ekki féríkr, en þó mun ek mannvandr sakar kynferðis*

Kynslod *Egla* 59/9, 276/13

Kynrijkur. Þeir hafa ej tilbodist . . . vel mannader sialfer *Bandamanna saga* 339/11–340/1 lower text

Kijr. Augvalldur [sem Augvallds-Næs i Norig hefur sit Nafn af] var Kongur, hann blötade . . . þötte honum heilsusamligt ad drecka miolk hennar . . . saman karl og kyr *ÓTM* II 86/9–13. The words in brackets are a gloss added by the compiler. British Library Add. 11,125 and Stockholm Papp. 4to 19 have *þótti honum heilsusamligt at drekka mjólk hennar*, and Lbs 1407 4to has *þótti honum heilsusamligt at drekka mjólk kýrnar*, but AM 61 fol. has *þótti honum heilsamligt at drekka jafnan mjólk hennar*

Kyrsæte. Þeir hofdu ädur frid godann og kyrsæte *Orkneyinga saga* 98/13

Lä. Dogg drijfur yfer Lä og þä: the closest found are *Dǫggin dreif hin kallda* (*Íslenzk fornkvæði* 1962–81, I 179, mid to late 17th century) and *Drýfur dögg á fögru eik í skógi* (*Íslenzk fornkvæði* 1962–81, VII 92)

La brytur Lóg skytur lingarmur Rangbarmur *Háttatal* 78/3, probably derived from Codex Wormianus, which Magnús Ólafsson used when compiling *Laufás Edda*.

Lad [= *láð* or *hlað*?], cumulus (terra in DG 55): cf. *Eiríks saga rauða* 225 verse line 3, *Laufás Edda* 358 Jord heiter 2 (see *LP* under *láð*); *OrðHásk* has an example of *láð* f. from *Pontus rímur* and *láð* n. from *Blanda* II 11 (1613; *Sögurit* XVII). *Hlað* (= pile) is found in *Flateyjarbók* I 246/22, *NGL* I 136, 257 (*Eldri Frostaþingslög*); cf. under **Arinn**

*Ladord *Bjarnar saga Hítdœlakappa* 184/17

ad Lada. Hann ladar hann til sijn med linferdum [liufirdum DG 55]: *linferð* is not recorded in any of the dictionaries, and *ljúfyrðum* is probably what was intended, though this compound too is not found; cf. *OrðHásk blíðyrði* (17th century) and *mjúkyrði* (18th century)

*Lød, sudes fabrilis: not found in Old Icelandic; examples from 16th century (*Diplomatarium Islandicum*) in *OrðHásk*

Länar drottenn. Eg skal huorke . . . vid Lanar Drottinn minn *ÓH* 665/1–2 (*Raudúlfs þáttr*)

Landflötte. Þann tyma var kalfur . . . Magnuse Konge *Orkneyinga saga* 15/11–12

Landhreinsun. Biskup kvad þad Landhreinsun Sueirn var drepinn: cf. *Orkneyinga saga* 171/25–7

Landräd. Eyge skalltu hier landrädum styra *Orkneyinga saga* 174/6–7

Landräda sok: Codex. This phrase appears in *Jónsbók* 266/1

Laun *Njála* 114/2

ad Launa. Ecke ætla eg þad til Launa ad so komnu *Grettla* 65/28. So m-manuscripts

Þad er aldrej ad launa sem ecke er giort *Grettla* 49/10–11

A Laun. Keipte Þorgils far a Laun til handa Þorgeyre frænda sijnum *Grettla* 92/14–15

Launung *Njála* 168/8

eg Leyne, Abscondo *Grettla* 213/24, *Njála* 95/23, 323/18

Leynd (participle) *Egla* 31/19, *Njála* 307/3; (subst.) *Gunnlaugs saga* 56/16, *Bjarnar saga Hítdœlakappa* 208/15, *Reykdœla saga* 156/5

Launþijng. N: var þa til Kongs tekinn a Laun þijnge. There is no reference in *SLR* for this sentence, but it may be a paraphrase of *Knýtlinga saga* 141/29–142/2, 16–17: *en sumir skulu setja á meðan launþing ok taka Harald þar til konungs. Þetta . . . var sva gǫrt . . . Haraldr Sveinsson var til konungs tekinn*. It may be remarked that this passage is from the same part of the saga as the quotations under **Hein** and **Kongsæler**. 'N', of course, stands for *Nomen* as elsewhere in *SLR*. The word *launþing* also appears in *Orkneyinga saga* 182/18

Leyneliga *Njála* 12/16, 272/10

Lausgurtur. Ecke þikist ek so Lausgirtur vera ad athofnum mijnum . . . þangad um hryd *Kjalnesinga saga* 18/18–20. AM 568 4to has *(ekki) þykkist ek sva lausgyrtr vera sagði hann at höfnum mínum*, JS 28 fol. has . . . *vera at athöfnum mínum*, but AM 471 4to has: *Ekki þykjumst ek lausgeðjaðr, sagði hann, í athöfnum mínum*

Laus ä velle. N: var þa laus a velle og þottist nu vitta ud Gretter munde daudur *Grettla* 216/2

Verdu þa Qvæner lauser a velle og tokn ad flya. This does not appear in the printed versions of *Egils saga*, but presumably belongs in the passage on pp. 36–7 about the Kvænir, and if the quotation is accurate, Magnús's manuscript must have been in this place considerably different from the usual texts. The phrase *laus/lausir á velli* occurs in *Egils saga* 139/22, and also in *Grettla* 216/2 and *Karlamagnús saga* 184/6–7: *gerðust margir lausir á velli, lǫgðu skjǫldu á bak sér ok flýðu*

Laust, Eg liosta. Þa laust yfer myrkre so miklu at einginn sa fra sier: not in *Egla*; cf. *Kjalnesinga saga* 11/16–17

Laustur. Vetus dictum: Ofsoku [i. e. Ofsókn] su er meyre . . . af sundurleitre veniu lastanna. There is no reference accompanying this quotation, but it is fairly certain that it is from the translation of Isidore of Seville's treatise, *De Conflictu Vitiorum et Virtutum* (Migne LXXXIII col. 1133/10–12: *Alia [persecutio] ergo intelligenda est quae immanior et magis noxia est, quam non mortalis intorquet severitas, sed vitiorum gignit adversitas*. It is by no means an exact translation of the Latin, but it expresses the general meaning adequately enough. It will be noticed that some of the other quotations from the treatise (p. 87 under **Munód**, p. 103 under **Puke**; see pp. xxiii and xxxv–xxxvi above) are not particularly close translations. It may be that the Latin text used by the translator differed somewhat from Migne's text. The version of the treatise in Migne XL cols 1091–1106 has *materialis* for *mortalis*

***Leidangur** *Egla* 22/5, 164/14

ad Leggia langt upp. Ecki legg eg slijkt langt upp *Grettla* 76/2

Ad leida mäl hia sier. Leidde Þorgeir hia sier mälid *Grettla* 94/4. *Þorgeir* is an error for *Þorgils*. In DG 55 this quotation appears to be put s.v. **Laust**, but it must have been intended as a separate entry originally

Leiglendingar. Har: Kongur eignadist . . . Leiglendingar *Egla* 11/21–12/2

ad Leika a nockurn. N: Þotte Audun vilia leika ä sig *Grettla* 43/19

Leiksmark. Hafe þier langt til sökt . . . ädur vær skilium *Grettla* 183/21–23

Leisinge. Rafn hafde verid þræll Glums . . . hanns Leisinge *ÓTM* II 1/8–9 (*Víga-Glúms saga*)

Len. Jarlar hofdu jafnan haft Londin i Len, enn alldrej ad eign *ÓH* 244/4–5

Lendir menn. Edda i J: einu landi eru morg hieröd . . . Kongar edur Jarlar: *Laufás Edda* 285 Vppräs nockura könga heita 35–41; 362 Upprune nóckurra konga heita 48–54. There are some readings closer to the latter (Y version)

Leyndir menn. Þeir Inge og Sigurdur . . . vid þa Brædur *Orkneyinga saga* 214 note 4

Lens menn. Kvolldulfur tok . . . madur rijkur *Egla* 4/4–5; cf. *Grettis saga* 1756, 95b/33

ad Letia. Sie eg nu ej tiaer ad letia þig *Grettla* 117/17

Let eg þig ad fäst þar vid *Grettla* 57/23

*Audun latte hann ad ganga i hauginn 57/30–31

Lia, monosyll: Storulfur sende Gridkonur sijnar ad raka liäna epter Orme *Orms þáttr* 400/11–12. Cf. under **Gridmadur**

Lia dissyllab. [*lýja*]: not found in Old Icelandic. *SLR* is the earliest example in *OrðHásk*. Cf. *LI* 165 *lija*. Telum (MS: Filum; cf. *LI* 171 under *Lue*: lija . . . Filum exile et detritum) invalidum

Hann sleit sterk reip sem Lija være: clause not found; perhaps a made-up example

Lid. Munur er ad mans lide *Grettla* 55/3–4

Hann bydur lid sit *Grettla* 55/5–6

Kongur hafdi Lid mikid *ÓH* 189/14, 422/13, *ÓTM* I 36/18, 304/2, 376/16

Lidrækur. Illa mun mer lijka ef þu giorer mig lidrækann *Grettla* 98/21–2

Liettbryn. Þorfinnur vard lietbryn er hann sa saxit *Grettla* 59/11–12

Likill. Fyrer Olafs Skrine voru hespur og þar læst med lukle *ÓH* 616/4–5

Lyngve. Kommin em eg . . . baud lyngva *Egla* 81 verse 4/1–2. Cf. under **Arinhaukur**

Lungur *Orkneyinga saga* 254/4 (cf. **Lungur** below)

in Arni Historia [DG 55: 'in Arni']: the book or person referred to has not been identified, but it presumably should be 'in Egilli Historia'; cf. the list of sources, where under *Eigla* it adds *de qvo consule Crymogeam Arngrimi*. But it is in *Egils saga* that the verse 'integer reperitur', not in *Crymogæa* (or anywhere else)

Liore. Hann var þar dreiginn up i Liorann *Orkneyinga saga* 171/15

ad Liosta. Þa villdi dyrid liosta hann med fætinum sem heill var *Grettla* 76/23–4

Hallvardur laust . . . þegar i ovit *ÓTM* II 6/3–4 (*Víga-Glúms saga*)

*Ibid: syndist mier at . . . hann i Svima *ÓTM* II 6/6–7 (*Víga-Glúms saga*)

Lyrbyrdt skip. Skip Indrida var . . . þar er bæta þotte *Orkneyinga saga* 226/7–8

Litilvæge. Lijtilsvæge mun þier þad þykia *ÓH* 662/6–7 (*Rauðúlfs þáttr*)

Litklæde. Nu skullum vier rijda . . . hrekiast daglega *Grettla* 190/20–22

Litwerpur. Þeir logdu Elld . . . ej kyrrann hafa *Orkneyinga saga* 251/15–19

Liusteirn. Hann fieck þar ongvann . . . allt um sæ *Egla* 78/18–21

Lodinn (= shaggy) *ÓH* 752/18, *Grágás* Ib 193/21, *ÍF* XVI 104/8 (*Jarteinabók Þorláks byskups* I), *Finnboga saga* 328/15 (of grass); cf. *loðnast Grettla* 95/23

Lodinn nomen proprium *Fóstbræðra saga* 225–8

Lodvik: cf. Lind 1905–15; this is a German equivalent of Hlǫðvér, found in *Diplomatarium Islandicum* IV, VI, VII. Loðvík appears in the Icelandic census of 1703 and Lúðvík in that of 1801

Lodkapa. N. hafde yfer sier lodkapu *Grettla* 75/20

Lódur menne *Fas* III 437/25–6 (*Sǫrla saga sterka*)

Lødur Spuma [*lauðr*] *Heiðarvíga saga* 273/14

Lodurmannlegt verk. Þetta er lijtid verck og lodurmannlegt *Grettla* 37/9

Løgberg. Enn er menn voru komner til Lógbergis . . . hliöds og mællte *Bandamanna saga* 345/12–13 lower text

Logleisa. I Nialu: N: bad þa ad fara ecke med slijka logleisu. This does not occur in *Njála*. The idiom *at fara með lǫgleysur* is found in *ÓTM* I 377/13–15: *Ok ecki var hann fyrir þat raðinn fra riki at hann færi með slikar lǫgleysur*. Nothing closer to the quotation in *SLR* than this has been found

*Þeir qvadu hann skyllde taka . . . þa er hann giorde *Grettla* 51/11–12

Logn. Þa var logn Vedurs *ÓH* 667/7 (*Rauðúlfs þáttr*)

logn Siöar: cf. *Egla* 166/11, *Njála* 202/2

Lógskil. Eg ætla hann mune kunna ad hallda . . . fyrer mig *Grettla* 45/10–11

Lokatur [*lokaðr*]. Hac. J: Frekur giet eg þeim þike lokätur minn til fiegiallda vm slijk stormäl *ÓTM* II 4/3–4. AM 61 fol. has *lokarr*, which is presumably the correct reading, but British Library Add. 11,125 has *lokaðr*; Stockholm Papp. 4to 19 and Lbs 1407 4to have *lokatr*

*Lokatur prop: Auditor [*lókátur*]. The earliest example in *OrðHásk* is Gunnlaugur Oddsen, *Ordabok* (1819), but it also appears in JÓlGrv and Björn Halldórsson's dictionary (compiled in the 18th century)

Logunautar. Þor: Jall: Ej munder þu röpa . . . adra Logunauta þyna *Orkneyinga saga* 83/8–10

Sessunautar *SnE* 200 verse 448/1, *ÓTM* II 96/2, *ÓH* 127/10, *Fms* VI 241/4 (*Haralds saga harðráða*)

Forunautar *Njála* 25/14, 34/13

Lund. Niala: Hann var illa Lundkominn. This does not occur in *Njáls saga*, and the word *lundkominn* is not recorded in any of the dictionaries; cf. *Var nú skipan komin á lund hans Hrafnkels saga* 125/5–6

Lundbragd *Islendzk Æventyri* 310/19

Lungur. Bäru lung lendra manna Þrasnes Þorbiorn suarta *Orkneyinga saga* 254/4–7 (R 702 has *lung*; Flateyjarbók has *lyng*); *lung* here is actually a n. noun meaning 'ship'. *Lungur* is otherwise first recorded in a poem of Jón Rugman published in 1667. Cf. under **Lyngve** above

ad Luta. Eg lijt longum ad litlu *Grettla* 191/16. So m-manuscripts. Cf. s.v. **Klasseckur**

ad Luta nockrum *ÓH* 279/8, 307/3, *Orkneyinga saga* 80/19

Lotning *Heimskringla* I 11/9, *Stjórn* 599/5

Madur. Madur er huor fyrer sig, hid fyrsta og hid ædsta heite mans er Keisare þar naest Kongur þar naest Jarl *Laufás Edda* 283 Konga heiti 2–3, 360 Konga heite 2–3; readings are sometimes more similar to the latter (Y version)

Addrätta madur *Grettla* 88/8

Atfanga madur *Grettla* 139/8

Agangsamur: cf. **Agangsamur madur** above

Ahlaups menn: cf. **Alaups menn** above

Afarmenne *Orkneyinga saga* 214/2, *Þorsteins þáttr uxafóts* 343/14, *Gunnlaugs saga* 50/11

Blijdmæltur *Knýtlinga saga* 137/21

Blijdur *Egla* 29/18

Blaudur & Blótamadur *Laufás Edda* 287 Karlmanna kienningar 36; cf. **Blaudur** and **Bloot**

Drengelegur *Grettla* 180/16

Dæll vid ad räda This phrase is not found, but cf. *Grettla* 179/16 and s.v. **Dællt** in DG 55

Dusilmenne *Laufás Edda* 287 Karlmanna kienningar 37

Fälätur *Njála* 293/3

Fullhugie mikill *Grettla* 88/10

Fiemilldur *Njála* 53/12

Fienydingur *Laufás Edda* 288 Karlmanna kienningar 41

Forspaar *Grettla* 108/14

Giæfu madur *Grettla* 169/17–18

Giæfmenne: not found elsewhere

Gladlätur *Grettla* 209/20

Gladvær *Biskupa sögur* II 32/15, 89/36 (*Guðmundar saga* eptir Arngrím ábóta)

Gledemadur *Grettla* 57/1
Glæsemadur *Laufás Edda* 288 Karlmanna kienningar 42
Glæsiligr: not found of men, but cf. *Bárðar saga* 167/11, *ÓTM* II 253/19
Gnogta madur *Grettla* 167/27 (*nógtamann*)
Gioflate [*gjǫflatur*] *Laufás Edda* 288 Karlmanna kienningar 40
Gödfengur *Grettla* 43/2
Godordur til allra manna *Njála* 237/15
Hardgiór *Njála* 53/12
Hagrädur *Njála* 6/12 footnote (Reykjabók)
Heilraadur *Grettla* 108/12
Hagsyn: *SLR* is the earliest example in *OrðHásk*
Hagur: see **Hagur** above
Hagfelldur *Gísla saga* 18/8 lower text
Havada madur *Grettla* 74/5
Husgóngull *Grettla* 57/3
Hybyla prudur *Grettla* 57/1
Hugprudur: see under **Hugur** above
Hvatur: see **Huatur** above
Hreystemadur *Laufás Edda* 287 Karlmanna kienningar 34–5
Hetia *Laufás Edda* 287 Karlmanna kienningar 35
Kappe: cf. **Kappe** above; *Laufás Edda* 287 Karlmanna kienningar 34
Katur *Grettla* 168/14
Lagamadur *Laxdœla saga* 228/16, *Eyrbyggja saga* 20/22, *Fljótsdœla saga* 276/7
Logvitringur: not found in Old Icelandic; the earliest examples in *OrðHásk* are in Oddur Gottskálksson and *Guðbrandsbiblía*
Mannbaldur *Laufás Edda* 287 Karlmanna kienningar 39
Manskrefa: see **Mannskræfa** below
Skrof: *SLR* is the earliest example of this word
Mann læra: see **Mannlæra** below
Loro [*lorum*]: Latin word
Mannlora [Mannlera DG 55; = *mannløra*?]: see **Mannlæra** below
Margbreitinn: see **Margbreitinn** below
Mikill svijfur i skape: see **Mikilsvijfur i Skape** below
Mikil hæfur *Grettla* 117/3, *Laxdœla saga* 224/16
Mikil virkur *Grettla* 57/28
Odældar madur *Króka-Refs saga* 132/26, *Laxdœla saga* 77/25
Odæll: see **Odæll** below
Oodur see **Odur** below
Oeyrumadur: see **Oëyrumadur** below
Oeyrdar madur see **Eird** above
Ofur kapps fullur *Grettla* 79/9
Ofläte *Laufás Edda* 288 Karlmanna kienningar 42, *Grettla* 142/13

Oflätungur: *OrðHásk* has no examples earlier than the 18th century
Ofsa madur *Grettla* 117/2
Ofse: see **Ofse** below
Ofstopa madur *Grettla* 76/10
Obyll: see **Obyll** below
Ojafnadur madur *Grettla* 97/9
Ørlatur *Njála* 239/15
Milldingur *Laufás Edda* 287 Karlmanna kienningar 38
Ofylgesamur *Grettla* 56/25–6
Osvyfur *Grettla* 100/15
Rädvandur *Fóstbræðra saga* 124/6
Räðvalldur *ÍF* XVI 84/27 (*Þorláks saga byskups* A)
Rijk menne *Laufás Edda* 288 Karlmanna kienningar 39
Sialfhælinn *Grettla* 188/13
Siglinga madur *Grettla* 188/13
Smælingur *Laufás Edda* 288 Karlmanna kienningar 40
Snirte menne: *SLR* is the only example earlier than the 19th century; cf. *snyrtimaðr Laufás Edda* 288 Karlmanna kienningar 42
Skörungur i skape: the phrase is not found; see **Skorungur** below
Skraut menne *Njála* 200/21
Skræfa *Laufás Edda* 367 Kallmanna kienningar 25 (Y version; in the corresponding passage the X version has *skiæfe*); cf. *Manskrefa* above and **Mannskræfa** below
Spakur, ad vite *Egla* 18/10; cf. under **Spakur** below
Spekingur *Laufás Edda* 288 Karlmanna kienningar 42, *Króka-Refs saga* 131/19; cf. under **Spakur** below
Vitringur *Laxdœla saga* 20/3, *Njála* 385/22
Snillingur *Laufás Edda* 287 Karlmanna kienningar 34
Svidingur *Laufás Edda* 288 Karlmanna kienningar 41
Sælkiære *Laufás Edda* 287 Karlmanna kienningar 39
Veife skate *Laxdœla saga* 21/16
Veifa *Njála* 37/17
Skate *Laufás Edda* 287 Karlmanna kienningar 15
Vesælingur *Laufás Edda* 288 Karlmanna kienningar 40
Vinfastur *Njála* 53/13
Vinsæll: see **Vinsæld** below
Vinvandur: cf. *Njála* 53/13 (*vinavandr*)
Þegnskaps madur *Grettla* 91/15 (*-skapar-*); cf. **Þegnskapur** below
Þirfingur *Laufás Edda* 287 Karlmanna kienningar 36
Þerfill: no example in *OrðHásk* earlier than the eighteenth century
Þurfande *Guðmundar sögur* I 62/51
Þrifinn *Biskupa sögur* II 423/2 lower text (c. 1600); *Jóns saga helga* 85/3 (*þrifnasti*), 87/12 (*sem þrifit byflygi*)
Þrekinn q.v.

Maal. Þad er maal manna, ad faatt mun liöt a Balldre *Laufás Edda* 236 Ds 53/6. The words *Þad er maal manna* must be a gloss added by the compiler, as the words do not occur in any manuscript

Mær, **Mór**. Rogv: J: Hlær storum mun meira, mær enn fallid være *Orkneyinga saga* 221/15–16 lower text (verse)

Makinde. For med þeim allt i makendum og vinskap *Egla* 27/15

† DG 55 Margur seilist til lokunnar vm hurd *Grettla* 97/11: *Margr seilisk um hurð til lokunnar*. Cf. JR 242, GÓ 2246: *Marger seilast umm þvera hurd til lokunnar*

† DG 55 Mangt [*Margt*] er lijkt med þeim sem goder þÿkiast *Grettla* 140/16–17; also JR 243, GÓ 2255. The latter adds: *sagde Þorgeir vid Atla.*

Mäl. Skalltu med mier vera þar til lykur þessu mäle *Grettla* 80/10–11

Sveinn Jarl ätte stefnu ad mälum *Grettla* 80/20–21

*Mun hann vilia fara a fund ydvarn þegar hann veit ydur þiker nockru mäle skipta *Egla* 13/18–19; JS 28 fol.: *at yðr þykkir nǫkkru máli skipta*, AM 145 fol.: *yðr muni verr þykkja eða nǫkkru máli skipta*, AM 568 4to: *yðr muni verr þykkja eða n(ǫkkru) móti viðskiptum*, M: *at yðr þykkir máli skipta*

Mala lók. Nu vil eg qveda ydur vijsu eina . . . þau er hier eru ordinn *Bandamanna saga* 356/4–6 lower text

Ad leggia mäl i giord. Malin voru logd i giord *Grettla* 163/26–7

Mäle. Ad ganga a mäla *Egla* 128/23, *Grettla* 271/12, *Njála* 197/16–17

*Logbok: Male, Mala land *Jónsbók* 128/8, *Grágás* Ib 102/6, 13, II 439/7

Male dos mulieris: cf. *máli konu NGL* I 51 (*Gulaþingslǫg* 115/6)

Hann fieck mikinn mala med henne: not found in Old Icelandic narrative; perhaps a made-up example

Mundur, Heiman fylgia *Bjarnar saga Hítdœlakappa* 211/15, *Eyrbyggja saga* 31/3–4

Malreid. Þegar þad var . . . þad a hond N: *ÓH* 650/11–12

Mälugr. Eigil var mälugur . . . illur vidur eignar *Egla* 80/22–3

Malur. Þad var sidur og hättur . . . vid sadla sijna *Grettla* 45/25–46/2. Kall 611 4to has *siðr ok háttr* but all other manuscripts have either *þat var siðr* or *þat var háttr*

Vista malur. *Mier hefur so gälauslega . . . mal mijnum *Grettla* 46/8–9

Vist *Grettla* 166/18, *Egla* 46/5

Malseckur Kvæðabók Ólafs á Söndum, late 16th–17th century; *Munnmælasögur 17. aldar*

ad fylgia Mäle. Toludu þad sumer menn . . . slijkt er hann villde *Grettla* 94/8–10

Manngardur. Komu þeir þar fyrer Dag . . . inne voru *Egla* 48/2–3

eg æpi *Grettla* 211/12, 241/5

öp *Laufás Edda* 244 Ds 60/22

Mannhefnd. Hann qvad koma skyllde fyrir vijg þetta sekt . . . eda mann-

hefud enn ei febætur: cf. *Grettla* 90/13–15: . . . *kvað hér eigi skyldu fébœtr fyrir koma . . . annathvart kœmi fyrir vígit sekð eða mannhefndir*

Mannhringur. Kongur let slä mannhrijng um stofuna *Egla* 52/12

Mannlæra. Hallfr: Mier þiker til einkis vera . . . mannlæru þa *ÓTM* I 400/7–8

Mannmugur. Hafa Þrændur . . . Häleiskum manne *ÓH* 561/15–17

Mann-Rauner. Ecke ottunst eg þad . . . Mann-Raunum *Egla* 15/21–4

Leingi skal mannenn reyna *Grettla* 72/15; also in JR 219, JS 6 8vo, and GÓ 2080, which has: *Leinge skal menn reyna sagde Þorfinnur vid Gretter*. This quotation is under **Mannspell** in DG 55

Mannskræfa. Hallfr. Ej skipter þa ad hógudu til . . . mann skræfu þessa lifa *ÓTM* I 399/4–5 (*Hallfreðar saga*)

Mannsöme. Ølver kom a mäl vid Kong huort hann vilde ej bæta Þorolf . . . mættu vid una *Egla* 61/2–6. The paper manuscripts have *hvárt hann vildi eigi bœta Þórólf*, but M has *ef hann myndi vilja bœta Þórólf*.

Man *Hávamál* 82/3, 92/5, 98/3

Mær: see **Mær** above

Mansongur. Ingulfur tok ad yrkia . . . Valgerde Ottars dottur *ÓTM* I 345/14–15 (*Vatnsdœla saga*)

Mannspiell. Komu þeir þar i opua Skiolldu . . . mikil Mannspiell *Egla* 141/15–16 (*mannfall*)

Mannvirdingar. Var þar bæde . . . mannvirdingar *Egla* 6/6–7

Margbreitinn. Hallfredur þotte helldur margbreitinn þegar hann var þroskadur *ÓTM* I 339/21–2. So Lbs 1407 4to, but AM 61 fol. and Stockholm Papp. 4to 19 have *nǫkkut þroskaðr* and British Library Add. 11,125 has *mikið þroskaðr*. This reading, and that under *Lokatur*, imply perhaps that Lbs 1407 4to is more closely related to Magnús's manuscript than the other two, but the evidence is hardly sufficient to provide certainty on this point

Margnenninn. Enn fyrer mier um mijnar . . . fysande rann Gijsle *Grettla* 193 verse 48/4–8

Markamenn. Þad var þa vijda i Noreg . . . fiolmenne fyrer *Grettla* 135/6–9

Marklónd. I Finnmark eru . . . marklónd stor *Egla* 36/19–20

Markund. Su fyrer ætlan þijn er ej vænleg ad skipta hoggum vid Bua, og vid markund Esiu og hardfeinge hans *Kjalnesinga saga* 21/27–29. AM 568 4to agrees with this exactly, except that it has *eða harðfengi hans*. AM 471 4to reads: *Sú fyrirætlan er ei vænlig at skipta höggum við Búa, við margkunnendi Esju, en harðfengi hans*. JS 28 fol. has *margkund*, but most other C-type manuscripts have *markÿnd*

Matland. Landid var skarpt og illt matland *Orkneyinga saga* 235/13 (see v.l.)

Medalkafle. Hónk var a medalkaflanum . . . a hond sier *Egla* 168/9–10

Meinvætt. Skapte seiger ad þar mune liggia . . . geyma þyns fiaar *Grettla* 109/2–4

Meisl. Kalfur þolde illa meislin og bar sig lijtt *ÓTM* I 399/7–8

eg Meide, ad meida. Þui mun eg heita ef Kongur lætur . . . ad blöta ej *ÓTM* II 110/2–4

Meitilberg. Þar var meitilberg mikil . . . ofan ad vatninu *Grettla* 214/7–8

***Men** *Grettla* 18/23

Meniagripur. Sax þad var menia gripur . . . vrættis geingid *Grettla* 59/12–13

Metnadar giarn. Þicke mier undarlegt . . . Kongur baud þier *Egla* 15/8–11

Metnadur. Þorfinnur var kapsmadur . . . metnadar. Not in *Grettla*; *Orkneyinga saga* 43/2–3

Metord. Hann var med Jarle og hafde mikil metord af honum *Grettla* 80/14–15. The vellum manuscripts have only: *Þá var með honum* [i. e. *með jarli*] *Hjarrandi bróðir Bjarnar; hann var hirðmaðr jarls*. The m-group has: *Þar var þá með honum Hjarrandi bróðir Bjǫrns ok hafði mikil metorð af jarlinum*. NkS 1714 4to has: *Með honum var Hjarrandi bróðir Bjarnar, ok hafði mikil metorð af honum*. AM 939 4to and Kall 611 4to have the same as *SLR*, except that Kall 611 4to omits *ok*

Meij. Allar vildu meyar . . . i efra göine *ÓTM* I 344/21–345/4 verse (*Vatnsdœla saga*)

Miallar jarn. Gieck Ormur þa i hellerinn . . . miallajarn i dyrnar *Orms þáttr* 416/25–6. For *mialla jarn* Flateyjarbók has *málajárn*. AM 568 4to is defective here, but the letters *mial . . . jarn* can be distinguished

Mióll: cf. *ÓH* 699/1, *Flateyjarbók* I 579/9 (*Hauks þáttr hábrókar*), *Bárðar saga* 102/7

Midlundarmal. Skulu þier vita eg kalle þetta . . . vijgaferli þesse *Grettla* 85/20–22

Mikilsvirdir menn. Margir mikilsvirdir menn budu honum til sin *Grettla* 73/14; m-manuscripts have *mikilsvirðir*, but the vellums have *gǫfgir*

Mikilsvijfur i Skape. Satt er þat ad Gretter er . . . eda giæfu madur *Grettla* 104/23–105/1

Mirkfælinn *Grettla* 123/1

Gretter sagdist valla einn meiga vera fyrer mirkfælne saker *Grettla* 178/6–7

Mirkuaflug. Kongur siglde nordur . . . myrkva flaug nocqvor *ÓH* 479/3–4

ad Misjafna rædu um tuo huorja. Kongur fann at Þorkiell . . . til Einars Jarls *Orkneyinga saga* 29/3–5

Mismæle. Rogvaldur Brusa Son . . . Jarl sie a lijfe *Orkneyinga saga* 77/3–15

ad Miuklæta sig. Arnbiórn hafdi þa ej skaplynde . . . um þetta mäl *Egla* 216/8–9

***Molld**. *Njála* 265/10, *Kjalnesinga saga* 4/7

*Milldur, humatus cf. *ómyldr Gyðinga saga* 138/10 (A, D), *Postola sögur* 35/7, *Heilagra manna søgur* II 236/19

*Milldur munificus *Laxdœla saga* 77/11

Moddrekia. Eigill tok upp moddrekiu . . . under hende sier *Egla* 117/17–19

Hann vilde hafa moddrekiuna . . . full af silfre *Egla* 118/13–15

Balg: Danish word (cf. DG 55)

Mugur. Oss er vijs osigurunn . . . med einu samþycke *ÓH* 563/2–4

Mannmugur q.v. above; *ÓH* 561/16

***Mund** *Orkneyinga saga* 222/8 verse line 6, *Laufás Edda* 278 Hønd heiter; *Vǫluspá* 55; also in Resen's 1665 edition (correctly translated)

*Mundlóg *Bandamanna saga* 363/7 lower text, *Kjalnesinga saga* 30/19

*Mundride *Grettla* 140/30, *Kjalnesinga saga* 23/13

*Mundhang [*mundang*]: cf. *Grettla* 177 verse 45/2, *Gunnlaugs saga* 53 verse 1/1

Munngat. Dualdist Ol. K. þar med . . . slätur og munngat *ÓH* 75/11–13

Munód. Ef þu lifer . . . eilyfum bruna. From the translation of Isidore of Seville, *De Conflictu Vitiorum et Virtutum*, Migne LXXXIII col. 1143/16–18: *Si enim pie et caste vixeris, sine fine gaudebis; si vero impie et luxuriose, æternis incendiis subjacebis*

Fyrer hui . . . munód þine: Migne LXXXIII, col. 1143/9–10: *Cur te in voluptate tua modo non dilatas?*

Munódlife. Litil er stund . . . Eilijfu lijfe: Migne LXXXIII, col. 1143/36–7: *O quam parva est concubitus hora, qua perditur vita aeterna*

Muta. Mutan bleiter steininn. This is found in the appendix to DG 55 (as well as being the last item under M in the body of the glossary there), and was perhaps not in the original glossary; see above, pp. xix–xxi. JR 239, GÓ 2422, and JS 6 8vo, which has: *Mutan bleyter steyn og modugt hiarta*.

The two Tröllaslagur versions (only the first in DG 55) are probably from oral tradition, see *Íslenzkar gátur* . . . III 358 (cf. pp. xx–xxi above)

*eik *Egla* 214/21; also *Egla* 185 verse 1/5

*eiker, eikur equus *Grettla* 112/25, *Orms þáttr* 399/8

*eg ek *Gísla saga* 64/16

*her *Egla* 136/4

*vok *Bjarnar saga Hítdœlakappa* 151/11

*blodvaker: cf. *blóðvaka ÍF* XVII 428/18 lower text

*at voka [*vǫkva*] blod *Gísla saga* 1960, 18/7

*roka *Málsháttakvæði* 19/7 (*Skj* A II 134); cf. *sjóroka ÓTM* II 130/10

*rakur: not found in Old Icelandic; *SLR* and Runólfur Jónsson's *Grammatica Islandica* 79a/6 are the only examples in *OrðHásk* before the 19th century

*greppur poëta *Laufás Edda* 286 Karlmanna kienningar 10

*greppur pisciculi: not found in Old Icelandic; no examples earlier than *SLR* in *OrðHásk*

*ad sækia greppin i kreppin: *kreppinn* is probably an error for *kieppinn*; see Blöndal s.v. *keppur* 4 and *greppur* 3. Björn Halldórsson has both words in these senses. *Keppur* is found in *Guðbrandsbiblía*. The phrase is added to exemplify a gloss to a line of the second version of the poem *Tröllaslagur*,

which is quoted in this entry (*Hreppum af greppum vier sleppum*), and is not in DG 55. It may have been added to the entry by Guðmundur Andrésson, who quotes line 6 probably from the second version of the poem in his own dictionary (p. 245, under *Vaukve*), and also includes in it the word *Keppr* (p. 142). See above, p. xiv

Nader. Vænte ek þier meigid sofa i nädum fyrer Berserkiunum *Grettla* 69/32–70/1

Näfrende. Hann er minn näfrende. The word is not uncommon, but the actual phrase does not seem to occur; cf. *Gunnlaugs saga* 62/12, *Egla* 122/20

Nafngiptur. Muntu räda . . . veitslum þijnum *Egla* 40/9–10

När. Rafn sleit af när beitu *ÓH* 487 verse in footnote to line 4

Rafn etur af näe beitu [getnum, cf. DG 55] *ÓH* 487, verse 130/2

*Arnor Jarla Sk: Gerla sa eg ad . . . ad nä saarum *Orkneyinga saga* 61/18–19

Nättar þel. Hann kom til Gilsbacka a nättar þele *Grettla* 151/16–17: *Grettir kom á Gilsbakka um daginn*. Some manuscripts (e.g. AM 151 fol.) have *um kvelldit* but none have *náttarþeli*. The word, however, occurs on the next page of the edition (152/25–6): *Reid Grettir . . . til Bjargs ok kom þar á nattarþeli*

Naudur. Aldrej fæ eg launad þier . . . einiginn naudur *Grettla* 72/23–4

Naudungar-sæt. Þorolfur suarar skiött ad hann . . . taka af Konge *Egla* 52/30–31

Neisa. Hefur madur sa þier neisu giorva og þijnu lide *ÓH* 275/3

ad Nema stadar. Husfreya nam stadar a golbinu . . . so alvarlega *Grettla* 64/18–19

Nid. Here are quoted lines 3–4 from the third stanza of the 16th *ríma* of Rollant. 'Rhyt:' is probably merely an abbreviation for 'Rhythmus'. *Rollants rímur*, which have never been published in their entirety, were composed by Þórður Magnússon of Strjúgur, who flourished in the second half of the sixteenth century. In normalised spelling the whole verse reads:

Skáldin þýð í skilnings hlíð
skyldu blíð, en ekki stríð,
minst er fríð sú mærðar smíð
margan tíð að yrkja níð.

Most manuscripts seem to have virtually the same readings for this verse, except that some of the later ones (e. g. Lbs 192 fol.) replace *margan* by *marga*. The oldest manuscripts are from the second quarter of the seventeenth century, and so it seems that none of the surviving manuscripts could have been used by Magnús. See further Jón Þorkelsson, *Om digtningen på Island* 343–6. There are four verses from *Rollants rímur* quoted in Worm's *Monumenta Danica* (1643), 380–81, but from a very corrupt manuscript, or else from memory. It

is not known who provided him with these, and there is no evidence that there is any connection with the quotation in *SLR*

ad Nijda nockurn. Monnum þotti illa er hann nidde Haflida bonda *Grettla* 53/7–8 (paraphrased)

Nijdskaar. Hallfredur var skalld þegar . . . all nidskaar *ÓTM* I 339/22–23 (*Hallfreðar saga*)

Nijd. Egill Skallagrimson riste nijd Eiryke Konge. Hann tok i hónd sier heslestong . . . sagdi þar þennann formäla *Egla* 171/8–21. The first six words are a paraphrase or summary of the whole passage

Nidingur. Vertu huors mans nidingur ef þu þorer ej at berjast *Egla* 158/1–2

Munkat eg nefna . . . Trygguason ä tälar drö *ÓTM* II 305/12–19 verse

Nidingskapur. Ydur var heitid fride . . . storglæpe og nidingskap *ÓH* 596/2–4

Nidingsverk *Grettla* 263/1, 265/4, 269/6

enumerantur in Codice: *NGL* I 158 (*Frostaþingslǫg* IV 4/1–12)

Nidgiolld. Egil sagde: Nu munum vier færa . . . hafid drepa latid *Egla* 233/6–12

Nilenda. Þad þötte monnum nylenda *Grettla* 165/15 (*nýlunda*)

Niosn. Gieck einge niosn fyre honum fyr en hann kom i Þiörs ä: not in *ÓH*; *Orkneyinga saga* 49/1–2

ad Niosna. Fielagar hans hofdu niosnad um ferder hans *Grettla* 75/15–16

Nivirke. Sijdan gröfu þeir . . . nivirke a siä *ÓH* 593/5–7

Oaflatsamur. Gr: var osvijfur og oaflatsamur. Cf. *Grettla* 100/15 *Grettir var heldur ósvífr* and 74/4 *Grettir var ótillátssamr*, where the m-group and *Grettis saga* 1756 have *óaflátssamr*. Cf. also s.v. **Þuerud**

Oaldar-flockur. Knutur Kongur bad . . . oalldar-flocka slijka *ÓH* 560/7–8

Oärennelegur. Var þeirra flockur oarennilegur *Njála* 308/6. There is no deviation from Möðruvallabók

Obyll: not found in Old Icelandic; the earliest examples in *OrðHásk* are from an autograph manuscript of *rímur* by Jón Magnússon of Laufás (cf. p. viii above)

Obilgiarn. Illt er ad eggia obilgiarnann *Grettla* 38/17–18

Odäda menn *Ljósvetninga saga* 55/26; cf. *Grettla* 133/11, 264/19

Odæll. Annann son ättu þau . . . ordum og tiltektum *Grettla* 36/16–19

Oddvite. Suo megu vær til ætla . . . trygt til fylgdar *ÓH* 562/12–14

Othocke. Kongur lagde a Magnus Jarl oþocka mikinn *Orkneyinga saga* 103/8–9

Oþockadur. Hann var miog oþockadur af lands folkinnu. Cf. *Fas* III 34/21–2 (*Gautreks saga*): *Af þessu verki varð Starkaðr mjǫk óþokkaðr af alþýðu*. Also *ÓH* 10/16–17: *Þetta verk líkaði stórilla Víkverjum ok var Eiríkr þar mjök óþokkaðr*; *Gyðinga saga*150/6 (A), 150/5 (E), 150/7 (F): *Antipatr uar miok vþockadr af aullu folki*

Odur (1) insanus. Þad var einn [dag at einn] odur madur . . . miog sua til †

falls *Orkneyinga saga* 223 note 6. *SLR* omits the bracketed words, which are in DG 55. R 702 has: *Þat var einn dag óðr maðr . . .* The episode is not in Flateyjarbók or the other manuscripts

Odreingur. Illt er odreingium lid ad leggia *Grettla* 131/16

Odur (2) ira percitus. Asmundur hliöp þa up ödur . . . med stafnum *Grettla* 38/21–2

Oþurft. Hefur þu Odde Syne mijnum . . . i þessari grein *Bandamanna saga* 348/3–4 lower text

Oæll. Þad metst fyrer . . . oll hin meyre Saar. This corresponds to *Grágás* Ia 147/23–148/3 and II 299/6–11, but is considerably different from both texts, and was therefore probably written from memory. The last clause (*er madur . . . Saar*) corresponds to *Staðarhólsbók*: *Sa maðr er ó øll til doms er hann vegr mann eða veitir hin meire sár*, which occurs a few lines before the remainder of the quotation (*Grágás* II 298/21–2). In *Konungsbók*, this sentence appears much earlier (*Grágás* Ia 145/17–18), and is phrased differently, so perhaps it was the *Staðarhólsbók* text that was the source of the quotation. The words *klámhǫgg um þió þver* are also included in a passage quoted above under **Klämhogg**

Oëyrumadur. Asm: qvad hann oëjrumadur verda munde *Grettla* 48/16–17

Ofagnadar kraptur. Enn þui var meire ofagnadar . . . at hann mællte *Grettla* 121/12–14

Ofäguligt. Þar var þa allt fornt . . . helldur ofäguligt *ÓTM* II 113/7–8

Of fiar. Herjudu þeir og feingu offiär *Egla* 41/17; cf. *Egla* 114/15–16

Offors. Nu giengur ur höfe offors þitt *Grettla* 106/19–20

Ofæra. Jarl bad þa hafa sig ej i ofæru. Not in *Orkneyinga saga* (Finnbogi Guðmundsson in *ÍF* XXXIV cxii points out that it can hardly be connected to p. 223/15 in his edition); it is from *Grettla* 85/7

Oflæte. Gunnlaugur var oflate mikil. This sentence does not appear in manuscripts of *Víglundar saga*, but at 65/17 is the statement: *Var Gunnlaugr kallaðr ofláti*. The quotation in *SLR* was probably made from memory

*Dötter þeirra hiet Kolfinna . . . oflate mikill *ÓTM* I 339/10 (*Hallfreðar saga*)

Ofnam. Hann mun verda ad skada . . . ef hann naer *Egla* 65/3–4

Oforsynia. Þad ma heita mikil oforsynia . . . hyngad komur synar *Kjalnesinga saga* 19/17–18

Ofrad. Ofrad mun ydur verda þad isfirdingum at taka Gretter aff lijfe *Grettla* 169/15–16

Ofrijnn/Ufrijnn. Ulfur J: veitte . . . og helldur ofrynn *ÓH* 442/9–10

Ofrynlegur. Suein dreymde Þor: helldur ofrynlegann og dapurlegann *ÓTM* II 112/11–12. *SLR* and the paper manuscripts agree in having *ófrýnlegan og daprlegan*, while AM 61 fol. has *úfrýnligr ok daprligr*

Ofse. Vil eg biodast . . . öjófunde *Egla* 8/10–11

Ofur-efle. Vard Þorfinnur frægur af þui fylge . . . sem eiga var *Grettla* 85/32–86/1

Ofurlide borinn *Grettla* 30/20, *Þorskfirðinga saga* 225/4, *Njála* 297/22

Öfus. Ofus em ek ad vekia vandræde *Grettla* 92/1

Ofundar bragd. Grett. qvad fä hafa til ordid . . . ofundar bragd *Grettla* 79/19

Ögipta. Aumur var eg ögiptu . . . i dag til rödrar *Orkneyinga saga* 220/19–21 lower text

Ögiæfa *Grettla* 134/3, *Njála* 302/5, *Harðar saga* 57/2

Olucka: cf. *ólukkukerlingin Grettla* 1756, 155a/32

Oglyminn. Gretter var i upvexte ögliminn: cf. *Grettla* 42/8. The manuscripts have *því at hann var óglíminn*

Ögrynne fiaar. Toku þeir þar ogrynne fiaar *Egla* 37/6

Öhapp. Þeir spurdu Gretter . . . þui mikla öhappe *Grettla* 131/12–13

Ohappa verk *Hávarðar saga* 339/9

Ohæfa. Ecke vil eg riet innleida . . . slijka ohæfu *Grettla* 84/12–13

***Öheill**. Þat ætla menn at þad hafe . . . till oheilla Gretter *Grettla* 133/21–2 (this quotation is under **Oheppeliga** in DG 55, in place of the quotation illustrating that word)

Öheppiliga. *Sä þa aller ad oheppiliga var umrädid. Not in *Grettla*; *ÓH* 596/5

Ohluttheilinn. Ofeigur ek hefe verid ohlutþeilinn . . . her til *Bandamanna saga* 345/13–14 lower text

Ohræse. Ørn Austmadur Þicke mier þad þolande ef illt skalt vera, at Bue hafe slijka medferd, enn hit ohræsid er þar situr a stölnum og hlijder a tal manna þa er eg olldungis a enda kliädur at þola þat leingur *Kjalnesinga saga* 19/18–20/1. AM 568 4to agrees with this, but AM 471 4to has *ef illa skal vera . . . óhræsi, er þar sitr ok hlýðir til tals manna, þá er ek á enda kljáðr*. JS 28 fol. and most other C-type manuscripts have *ef illa skal vera . . . hlýðir á mál manna* but otherwise agree with *SLR*

Ojafnt. Hier er vid ojafnt at eiga *Grettla* 99/14: *hér er við metnaðarmenn um at eiga*, but the m-group has *ójafnt*

Ojafnadur. Giallde þeir sialfer ojafnadar [so the m-group] syns ef þeir hafa hann ecke at taume *Grettla* 99/15–17

***Oknyttir**, in Codice legum. Og ecke kendur ad oknyttum. *Jónsbók* 38/5–6: *. . . þeir menn, er at slíkum úknyttum verða kendir*. But rather closer is *NGL* II 242/14 (*Bjarkeyjarréttr*): *oc æighi at vknytum royndir* (v.l. footnote 21: *kendir*)

Okeipis. Mättu þa menn nema sier lönd okeipis. Not in *ÓH*; *Egla* 65/25–6

Okvidinn. R: Utraudur ögn hötar, oqvydinn mun eg þo bijda. This is evidently intended to be two lines of *dróttkvætt* verse. The second line would be regular metrically if the words *eg þo* were omitted. The first line, however, demands that *Utraudur* be pronounced with three syllables, as otherwise the line would be a syllable short. This implies that the poem to which the lines belong was composed after the

development of the epenthetic vowel between consonants and the ending *-r*, i.e. probably after 1400. The poem has not been identified ('R:' probably stands for 'Rhythmus' rather than for any more precise indication of the source)

Olid. Af þessu fieck Gretter so mikid . . . hann inne brenda *Grettla* 131/16–19

Olijfis madur *Grettla* 264/21

Ölmur. Gretter qvad ecke þyrfte ad hallda sier sem ölmum hunde *Grettla* 44/5–6

Ølteite. Egill mællte Þad var mier sagt . . . til jafnadar manns þier *Bandamanna saga* 354/6–7 lower text

at fara i mann jofnud: cf. *ÓTM* I 58/20, *Gunnlaugs saga* 66/11–12, *Flóamanna saga* 304/8

Öp. Þa var öp mikid giort ad þessu *Grettla* 100/9–10. Cf. s.v. **Manngardur**

Heröp *Egla* 48/3, 52/13

Örar. Truer þu nu þegar a örar þær er so madur fer med *ÓH* 275/2–3

Ordfær. Ølver var ordfær madur *Egla* 63/29

Orda sinna er huor rädande *Grettla* 64/10–11. So Kall 611 4to and the m-manuscripts, but the vellums and most of the other manuscripts have *Orða sinna á hverr ráð*

Ordfærlega. N. Flutte Konge mäl sit ordfærlega *Orkneyinga saga* 183/8–9

Ordahnippingar *Egla* 125/11

Ordafulltinge. Sijgurdur Bisp veitte . . . þad er hann kunne *ÓH* 558/17

Orskurdur. Ulfur veitte orskurdum flest þad Kongur spurde *ÓH* 659/9–10 (*Rauðúlfs þáttr*)

Osakgefur. Være þad mit Räd . . . og værut osakgefir *Orkneyinga saga* 173/20–23

Ösöme. Stöndum up og heyrum a osöman *Bandamanna saga* 351/16 lower text

Osongvinn. Ecke villde Glamur til Kirkin koma . . . ollum var hann hvimleidur *Grettla* 111/1–3

Ospekt. Þeir giordu ospekt mikla. Cf. *Grettla* 62/9–10 *Þeir . . . gerðu aðrar ospekðir*, *Orkneyinga saga* 208/17 *Þeir gerdu þa margar uspecktir a Katarnesi i raanum*, *Sturlunga saga* I 339/1 *Ok görðu þeir þá marga óspekð í þeirri ferð*

Ospaklega. Þanninn er ospaklega farid. Not in *ÓH*; *Grettla* 96/10

Ostyrelätur. N. var ostyrelätur og illa skape farinu [farinn]. Cf. *óstýrilátr Grettla* 45/2; *illa skapi farinn Grettis saga* 1756, 90b/45

Ötraudur. Þor: [Þormóðr:] Olle ørva spiller otraudur Lodinn [DG 55: Lodinz] dauda. These are two lines of verse, and they make sense, but the first line does not appear in any of the known verses of Þormóðr, and the kenning *ǫrva spillir* is not recorded in any of the dictionaries of Old Icelandic (including *LP*). The second line is found in *Fóstbræðra saga* 259 verse 29/4

Otta *Laufás Edda* 217 Ds 38/12

Ottustund: not found in Old Icelandic; the only example in *OrðHásk* is Guðbrandur Þorlákssson, *Messusøngs bók* (1594)

Ottu sanugur [*sǫngr*]. Þui næst dagade . . . up til Ottusaugus *ÓH* 670/3–4 (*Rauðúlfs þáttr*)

Ötte. Slö a þær otta og miklum gräte *Grettla* 65/5. So most E-manuscripts

Otæpilega. Þad mun best ad vida . . . þurfa ellde vid *ÓTM* II 23/14–15 (*Hallfreðar saga*)

Ovandat fie. Mun ej full mikid . . . ovandads fiaar, skall þad gialldast . . . orijfligast fæst til, og onguum er vid tækt oveslum *Bandamanna saga* 351/9–10, 352/7–8, 6–7 lower text

Ovallde. Ovænt er ad süua sok a övallda. Cf. *Njála* 221/2–3: *Þat er eigi gott ráð . . . at snúa sǫkinni á óvalda*. No manuscript seems to have *óvænt* in this place.

Overkan. N: qvadst ej vilia annat heyra . . . slijka overkan *Grettla* 146/22–3

Ovisa. Mier þike vær ecke vel . . . ovisu af sier *Grettla* 106/1–2

Ovistuligt. Helldur var þar ovistuligt *Grettla* 119/17

Pallar. Var þa skipad . . . up a pallana *ÓH* 658/7–8 (*Rauðúlfs þáttr*)

Palmare. I þeirre ferd . . . var til palmara *Orkneyinga saga* 121/13–16

Paris-Klerkur. Vilhialmur Biskup var . . . være tulkur þeirra *Orkneyinga saga* 224/5–6

Pate. Þorer hafde pata nockurn ä at Gretter var i Bardar dal *Grettla* 218/6–7

Pedmadur Pumilio: *SLR* is the only example in *OrðHásk*; also in Gunnlaugur Oddsen as an equivalent of Danish *Pusling*

Hann var pedmadur mikill: probably a made-up example

Pedmadur, pedes *Karlamagnus saga* 314/8

Pell. Toku þeir pell . . . Normenn a hendur sier *Orkneyinga saga* 248/1–4

Plagg. Var ecke traut um hann tæke ej fra monnum plogg sijn *Grettla* 175/4–5

*Þad er erindi mitt ef þu villt afleggia eitt huort plagg af þijngum þijnum *Grettla* 175/17–19. The editions have: *Þat er ørindi mitt, at vita, ef þú vill af leggja nǫkkut plagg af því, sem þú ferr með*; m-manuscripts have *leggja nǫkkut af þingum þínum*, but NkS 1714 4to and Kall 611 4to agree exactly with *SLR*

Þijng: cf. under **Þyng** below; *Grettla* 175/12, 193/15

Pøskur. Hann sä madur reid nordan epter kiólnum, sa var mikill a bake og hafde godann hest, annann hest hafde hann i tamur og a póskur *Grettla* 175/8–11. Kall 611 4to and NkS 1714 4to agree with this reading, but the editions have *eptir Kilinum* and *tǫskur* for *póskur*

Prettottur. Sa sagde sannast . . . þig kallar prettöttann *Bandamanna saga* 354/2–4 lower text

Prisund. Var hann þegar settur . . . honum bæde mijskunar *ÓH* 644/6, 10–11

Prudur. Asbiorn prude *Orms þáttr* 404/26, Hugie hinn prude *Orkneyinga saga* 101/15, Þorgrimur prude *Víglundar saga* 70/22

Puke. Minstu madur ad þu ert molld og aska og þu ert puke og madkur. From the translation of Isidore of Seville, *De Conflictu Vitiorum et Virtutum*, Migne LXXXIII col. 1133/49–50: *Memento quia pulvis es, quia cinis es, quia putredo et vermis es*; *puke* is probably an error for *fuke*. Cf. Genesis 3:19

ad Purtrea. Þar var ællt steint og purtreat *ÓH* 668/3–4 (*Rauðúlfs þáttr*)

Purus: Latin word

Tre *ÓTM* I 199/3, *Grettla* 259/24, 250/3, 13

Qvæde. Kongur sagde hann villde . . . yrkja um sig *ÓH* 82/1–2

eg Qvæd. Sverke [i.e. Sveinki] i Magnus Sogu: Er ahluns vant qvadu refar dröu hórpu a ijse. *Magnús saga berfœtts*, *Fms* VII 19/12–13, and *Morkinskinna* 308/20: *Era hlvms vant q. refr, dro horpo at isi*. The proverb is also found in *Mágus saga*, *Fss* 22, in the same form as in *Fms*, and in the treatise on rhetoric (*Málskrúðsfræði*) by Óláfr hvítaskáld in *Snorra Edda* (Codex Wormianus; the subject is singular in AM 748 I b 4to), *SnE* II 182, in the form: *Er-a hlums vant sögðu refar, drógu hǫrpu á ísi* (Codex Wormianus was of course known to Magnús Ólafsson). It is also in GÓ 866, JS 391 8vo, and JR 459, but here it is evidently taken by Rugman from *SLR*, for he refers to 'Ant: Vorm:'

at Qvæda. *Grettla* 203/2, 274/9, 12, 277/22, 24, *Egla* 183/9

Qvedlingur. Neme hrings lin qvedlinga mina *Grettla* 41 verse 10/7–8

Qvedia. Betra er koma gods giests enn qvedia . . . (& vice versa.). GÓ 360. The 'vice versa' form has not been found anywhere else.

at Qvedia things. Biorn liet qvedia . . . þar epter huærfum *ÓH* 460/8

Qver pro Qvedur. R. J: hafa qver hodda rijre, gnott vigligre manna *Orkneyinga saga* 204/9 verse lines 5 (*qver* is a misreading of *qvez* = *kveðsk*) and 8

Qvida. Hef eg þussa og þeirra kyn . . . at bana ordid. Epter þad drö . . . og Hallmundur dó *Grettla* 204 verse 55, 205/6–8. In verse 55/4, the printed text reads *hamarsbúa*, but *SLR* has *hamars gryma* [DG 55: grÿmu]. NkS 1714 4to and Kall 611 4to have *hamars brynju*, but no manuscript has anything more similar to the reading of *SLR*. Cf. s.v. **Blendingur**

Liuflings lag, Liuflingar. *OrðHásk* has examples of *Ljúflingslag* in 18th–19th century books. The earliest examples of *Ljúflingur* are in *Munnmælasögur 17. aldar* and Runólfur Jónsson's *Grammatica Latina*.

Qvidur promulgatum testimonium *Njála* 391/1, 2, 399/3

Qvidburdur *Njála* 391/16

DG 55 Vitnisburdur *Grettla* 278/19, *Egla* 157/1, *ÓTM* II 29 28/18 (*Hallfreðar saga), Grágás* Ia 54/23

Ords qvidur *Laxdœla saga* 122/28, *Fljótsdœla saga* 290/11, *Hrafnkels saga* 122/6

Mals qvidur: not found in Old Icelandic; *OrðHásk* has just 3 examples, all from religious writings by Páll Björnsson of Selárdalur (second half of the 17th century)

Qvidur alvus *Grettla* 51/13, *Egla* 235/11

Qvittur fama. Ek heyre þann qvitt buand manna *Orkneyinga saga* 184/13–16

Qvittur reconciliatus. Þar skildist qvittur vid qvittan: see under **Kvitiur** above

Raas. Ecke var langt ädur Gisle kastade vapnum og hefur a räs *Grettla* 192/11–13. The manuscripts have: *Skiptust þeir þá fám hǫggum við, áðr en Gísli . . .*

Räser. R. J: Läs bannar þier räsir *Orkneyinga saga* 183/12, Rǫgnvaldr jarl's verse line 2 (cf. s.v. **Kuelld**)

Räduneyte. Sagde Þorfinnur Jarl . . . mest räduneyte hans *Orkneyinga saga* 36/16

Rægdur. E: Grunar mig hann . . . vid Kong *Egla* 34/12–13

ad Rægia. Var sagt þeir mundu . . . vid Kong *Egla* 37/11, 13–14

Högur (rægur DG 55) Delatio; i.e. *rógr* (*róg*) *Egla* 38/23 (cf. under **Skammtaladur**)

Räf. Þar up af var hvelft räfid var þad allt stemt og purtreat *ÓH* 668/3–4 (*Rauðúlfs þáttr*)

Aull räf voru þar span þaukt a husum *ÓH* 657/7–8 (*Rauðúlfs þáttr*)

Ragur *Njála* 97/18, 154/26, 338/8

Ragskapur *Karlamagnus saga* 80/30, 318/2, *Barlaams saga* 138/9–10

Rammur. Þorgils var rammur. . . hreistemadur *Egla* 33/18

*Nu er vid ramma reip . . . vid hund og tróll *Kjalnesinga saga* 11/17–19

Rän. Kilpingar foru þar . . . ad ränum *Egla* 27/1819

Rangsätter. Jarl mun þurfa alla . . . ufærer eda Rangsätter *Orkneyinga saga* 180/7–9

Ras. So mun þier litast, þa . . . Syne mijnum dottur þijna *Bandamanna saga* 343/5–7 lower text. AM 568 4to has *þá*, but Möðruvallabók has *þegar*

Raup. Morgum þotte þetta maklega . . . hafde af sier giort *Grettla* 193/17–18

Rausn. Hafde Þorgils rausn mikla af bunade synum *Grettla* 91/17–18

Refiur. N. sagde eg vil mat minn hafa enn ongvar Refiur *Grettla* 111/12–13

Reidskiote *Egla* 120/19, 194/8

Fararskiotur. Eingin helldur hier heilum sijnum fararskiotum er hier kiemur *Grettla* 118/10–11

Reymt. Vanqvæde (so NkS 1714 4to and Kall 611 4to) eru þar ä, þvi þar þiker reimt vera *Grettla* 110/14

Reymleikur *Grettla* 116/1, 289/29

ad Reisa rønd. Og er þau tidinde spurdust . . . rónd vid Egle *Egla* 238/17–20

Reisuligt bu. Andridur sette þar saman reisugt bu *Kjalnesinga saga* 5/26. AM 568 4to and JS 28 fol. have *reisugt*, but AM 471 4to has *reisuligt*

ad Reka aptur husid *Grettla* 66/24. Under (or at any rate after) **Rekstrar** in DG 55, but it was presumably intended to be a separate entry

Reckia. Voru menn þa gengner til rekna. The nearest to this in *Grettis saga* is 152/27: *var fólk allt í svefni*

*Kvolldwlfur lagdist . . . harme og elle *Egla* 60/6–7

Rekstrar. Skipid var helldur tekt [DG 55: lekt] og þoldi illa rekstra *Grettla* 51/2. The vellum manuscripts have *réttinn*, some paper manuscripts have *storminn*, but only NkS 1714 4to has *rekstra*

Ress. Egla var Kvolldwlfur þa enn ress madur *Egla* 50/6

ad Ridlast. Ridladist þa fykingin og losnadi oll *Egla* 141/16

Ryklundadur *ÓH* 191/9, *Fms* VII 15/26 (*Magnús saga berfœtts*), *Orkneyinga saga* 110/3

Rijkur og audugur. The phrase is found in *Egla* 16/3, 49/21, 115/22; *Sa er . . . lausa fie* is a gloss on the two adjectives

Röda. Af þui Silfre . . . menn er nu eru *ÓH* 632/18–633/1

Roskinn. Glumur var þa hnijginn . . . var roskinn *ÓTM* II 1/12–14 (*Víga-Glúms saga*)

Róst Vortex. Þar var stramu [straum] mikid . . . fiskia ur röstinne *Orkneyinga saga* 220/12–13 lower text

Róst Mensura viæ. Sighv. Skalld: Vijt lä vinda . . . hejde rastar breida *ÓH* 630 verse 209/5–8

Róstuvedur. Huor reid höte fyrer hedan i róstu vedre *Grettla* 151, verse 35/1–2

Rostu verk. Vulgo dicimus: Hann er rekinn a rostuverk. *Róstuverk* is not found in Old Icelandic; the earliest example in *OrðHásk* is Bishop Guðbrandur's *Ein Ny Wiisna Bok* (1612). The illustrative phrase is presumably made up by the compiler of *SLR*

Róta kylfa. Finnur tok i hond sier . . . gick til hofsins *ÓTM* II 113/6–7

Runar. The seven verses quoted, with explanations, corresponding to *Sigrdrífumál* 6, 10/1–5 and 9, 12, 7–8, 9, 11, 13/1–4 (*Vǫlsunga saga* 49–51), appear in a form almost identical to that in R 702. The ultimate source is clearly *Vǫlsunga saga* and not the *Poetic Edda*, and the text agrees closely with that of NkS 1824 b 4to, the only deviation being in the fourth verse *villt ad* (agreeing, probably fortuitously, with AM 7 fol., a copy made by Ásgeir Jónsson) for which the vellum has *vilta*

Eigill drack huort . . . nidur i hälm *Egla* 108/21–109/17, including verse 9. In line 6 of this verse, *SLR* has *vel glyadra þygia*, corresponding to M *vel glýaðra þýja*, but JS 28 fol. has *vel ockaðra þeyia*, AM 145 fol. *vel lockadra þeÿia* and AM 568 4to *vel orkaðra þeya*

Runar kiefle. Gretter kom i Kirkiu . . . þar voru vijsur a *Grettla* 216/18–20

† DG 55 Sax (just one sentence in Danish, replaced by next) Grettla 67/14

***Sax** and ***Saxe**: Brynjólfur Sveinsson, *Conjectanea*, see pp. xvi–xvii above

Salerne. Þar var Salerne up ad ganga. Cf. *Grettla* 66/19–21: *Þar var hjá salerni mikit . . . ok var nǫkkut rið upp at ganga*

Salur fialla. Hätt stygur hollum fætte, Hallmundur i sal fialla *Grettla* 184 verse 46/1–2

Samdryckiur. Huor sockte til annars þar sem samdryckiur voru *Grettla* 63/5–6

Samskipa. Lauttu marger hann ad fara samskipa Gretter *Grettla* 125/14–15

Sannsógle. Ingebiórg sagde vid Hallfred, skalltu nu fyrst . . . sannsògle þyna *ÓTM* II 30/3–5 (*Hallfreðar saga*)

Sann nefne. Hann var kalladur . . . være sann nefne *Orkneyinga saga* 5/12

Sekur. Letu þeir sier ej annad lijka enn Þorgeir være sekur *Grettla* 93/22–3

Sektarmórk. Enn ad Lógberge . . . afburdar mikill *Bandamanna saga* 325/3–9 lower text. The words *her er madur sekur giör* agree with AM 568 4to, but Möðruvallabók has *hér varð maðr sekr*

Sæmd. *Ecke mun eg hafa sæmd mijna . . . forsiäleise *Grettla* 53/9–11

Vil eg þu bioder honum sæmd . . . honum giort *Grettla* 77/15–17

ad Semia mäl. Þeir mælltu fund . . . i aqvedinn stad *Orkneyinga saga* 7/2–4

*Sömdu þau þad . . . hun giptast honum *Orkneyinga saga* 17/15–16

Sendingar. Voru þa Bord uptekinn um alla . . . inn sendingar *Egla* 225/9–11

Sære. Er þier einginn þess von ad eg mune vilia riufa Sære mijn *Bandamanna saga* 336/4–5 lower text

Sætter. Hann vilde ongum Sættum taka *Grettla* 81/4

Sialfbodinn. Skal þier allt sialfbodid . . . enn þier ad þyggia *Grettla* 69/27–9

Sialfdæme. Hier skal annad huort fyrer koma Sekt eda Sialfdæme *Bandamanna saga* 327/2–3 lower text. AM 568 4to has *sekt eða sjálfdæmi*, but Möðruvallabók has *sekðir eða sjálfdæmi*

Sygn [*sykn*] *Grettla* 164/22–5

Frydhelgur: cf. *friðheilagr NGL* I 19, 22 (*Gulaþingslǫg* 32/12, 35/30 etc.), *Ljósvetninga saga* 7/13, *Flóamanna saga* 306/3; also *Njála* 165/2 *friðhelgaða ek*

Sykn, saka *NGL* I 131, 140, 142, 249 (*Frostaþingslǫg* II 2/8, 28/10, 32/14, XIV 2/13)

Saklaus *Grettla* 126/17, 133/12, *Egla* 32/6–7, *Njála* 289/4

Syndur. Arnvidur blinde var . . . hann her fær *ÓH* 220/5–6

Silldver . . . Skreidver. Þor: hafde menn . . . Skreidvere *Egla* 28/9–10 (*skreiðfiski*; AM 128 fol. has *skreiðveri*, see *Egils saga* 1886–8, 31)

Siodur. Ecke man ek bera brodur minn i Siöd sagde Hiarande *Grettla* 80/22. The manuscripts have this in indirect speech

*Voru þeir menn so roskuer . . . i Siöd bera *Grettla* 84/10–11 (hraustir; *Grettis saga* 1756, 104a/7 has *røskver*)

Fiesiodur. Fær Oddur faudur synum . . . fullann af silfre *Bandamanna saga* 329/2–3 lower text

Skammtaladur. Eg mun vera . . . reina af mier *Egla* 38/21–24

Skap *Grettla* 148/1, *Njála* 41/9, 111/20, 332/5

Skaplinde. Þeir fedgar hofdu eitt skap . . . Skaplinde sitt *Egla* 50/10–11. The first five words are evidently a gloss added by the compiler. Cf. s.v. **At temia**

Lunderne *Magnúss saga lengri ÍF* XXXIV 338/14, *Karlamagnus saga* 339/5, *ÓH* 68/12

Skapdeilldar madur *Njála* 226/13, *Vatnsdœla saga* 37/7–8

*Lijtill skapdeilldar madur *Grettla* 37/15, 66/5–6

***Skaplinde**. Kunnu men lijtt vid skaplinde. This precise phrase is not found. Cf. *Morkinskinna* 155/2: *kan ec scaplyndi hans*

Skapranu [*skapraun*]. Egl: Þu hefur mier Skapranu [*skapraun*] giorva i dräpe þræla minna. This would fit into the context of Steinarr's speech (*Egla* 281/16–22), but there is nothing corresponding to it in the known texts of the saga. The quotation may have been made from memory

Skapstör. Kongur fann þad . . . enn Bruse Jarl *Orkneyinga saga* 37/9–10

Skaps munir. Er þad ætlan mijn Kongur . . . um ydra skapsmune *ÓH* 671/6–7 (*Rauðúlfs þáttr*)

Skapstyggur. Skapstyggur er eg ef mier lijkar ej vel *Grettla* 110/10–11

Skaptkier. Þa let hann . . . munngät *Egla* 17/1

Skard i skiolld ad hoggva. Harallds hef ek skard i Skyllde hoggvid *Orkneyinga saga* 12/15–16

ad Skattyrdast. Jarl bad menn ecke ad skattyrdast *Orkneyinga saga* 209/24

Skeina. Forsmädu ecke fätækann vin nie litla skeinu. GÓ 1055, and JS 6 8vo, which has: *Madur skal ei forakta lýtid sár edur fátækan frænda*. GJ 112 has: *Forsmádu ekki fátækan (fornan) vin, né fángalitla skeinu*.

ad läta Skeka ad skopudu. Bid þu Kong ad giefa . . . ad skopudu *Egla* 52/31–53/1 (see the ascription in DG 55)

Skidfære *Orkneyinga saga* 2/14

Skidgardur. Skidgardur här var um bæinn *Egla* 48/5–6

*N: greip hendinne um skidstaurinn . . . yfer gardinn *Egla* 48/6–7

Skickia. Husfreya bar skindfelld . . . lójænde vid fyrer *Orkneyinga saga* 218/11–12; the last word is redundant. Cf. DG 55 and the reading of R 702 in footnotes to lines 11 and 11–12 in *Orkneyinga saga* 218

Skildage. Hann gieck gladur at ollum skidaga *Orkneyinga saga* 37/18–19

Skila madur *Bandamanna saga* 303/10 upper text (GkS 2845 4to), *Reykdœla saga* 181/24

Skilrijkur. Ecke var hann hofdinge mikill, enn þo var hann skilrijkur Bonde *Grettla* 108/5

Skiolldur. Ad koma i opna Skiolldu. Nu skal fara . . . lystur lide voru *Orkneyinga saga* 7/14–16

Skiött. Skiött ma [DG 55: er] margt skipast qvad Gretter. *Grettla* 231/5

Skipare *Egla* 173/4, *Hallfreðar saga* 180/8

Skipverjar *Egla* 71/2, *Grettla* 52/21, 53/20–54/1

ad Skiptast hoggum. Nor gick dar fram hart og skiptast þeir Sókne vid hoggum *Orkneyinga saga* 3/19–20

Skyluhógg. Syndust gild Grettis . . . spór ytum synast *Grettla* 203–4 verse 53

Skyrsla *Grettla* 132/21, 133/9, 134/19

*Ordalium: Latin word

Skögar madur. Er þat sat? Þier sie rädfätt ad koma i burt skogar manne þynum *Grettla* 188/17–18

Sköklæde *Bjarnar saga Hítdœlakappa* 185/1, *Laxdœla saga* 28/9, *Grœnlendinga saga* 265/24

Skolbrun. Þar var madur fyrer i Skoginir . . . helldur illmannlegur *ÓTM* II 26/8–9 (*Hallfreðar saga*)

Skora. Ad skora manntal *ÓH* 535/5

ad Skora a hölm *Grettla* 61/14–15

Skip var mikid og skorad skiolldun a millum stafna *Grettla* 63/8–9 (*skarat skjǫldum*; *Grettis saga* 1756, 97b/25 has *skorid Skiølldum*)

*Ad skora a mann. Snækollur (beserkur) skorade a Bonda, ad hann skyllde leggia up vid hann döttur syna ellegar veria hana ef hann villde og være til fær *Grettla* 135/12–14. The vellum manuscripts have: *Hann skoraði á Einar bónda, at hann skyldi leggja upp við hann dóttur sína eða verja hana, ef hann þættisk maðr til*; the m-group has *ef hann þættisk til færr*. NkS 1714 4to and Kall 611 4to are closest to *SLR*: *Hann var berserkur ok skoraði á bónda at hann skyldi leggja af* [Kall 611 4to: *upp*] *við hann dóttur sína eða* [Kall 611 4to: *elligar*] *verja hana ef hann villdi eða væri* [Kall 611 4to: *ok þættisk*] *til færr*.

Skortur *Hrafnkels saga* 106/12 (*skart*, v.l. *skort* footnote 2)

Skorter. Hyg eg ad os skorte flesta vid þa fedga *ÓH* 663/6–7 *(Rauðúlfs þáttr*)

Skorungur. Þorkell var vitur madur og skorungur mikill *Orkneyinga saga* 29/2

Þorbiorg var skórungur mikill og miog storvitur, hun hafde hierads sökn og skipadi . . . Vermundur var ej heima *Grettla* 169/1–3. Nearly all manuscripts have *heraðsstjórn*, and only NkS 1714 4to and Kall 611 4to have *heraðs sókn*

ad Skotra. Berserkerner giordust umfangs mikler . . . för undan i flæminge *Grettla* 66/21–3

ad hrekja *Hrafnkels saga* 117/7

Skotsilfur. Hann qvadst ej þurfa nema skotsilfurs *Grettla* 73/5–6

Skrautbuinn (DG 55 **Skraut** . . . inde skrautbven). Kona stod þar ute ung og skrautbuenn *Grettla* 208/6–7 †

DG 55 Skraut *Fóstbræðra saga* 230/7, *Orkneyinga saga* 218/14 verse line 2 †

Skröpa madur. Varast skalltu . . . skröpa manna. From a translation of Isidore of Seville, *De Conflictu Vitiorum et Virtutum* (*Leifar* 180/23–5, from AM 655 XXVI 4to): *Varaztu viþ þat at æige snúitz þat atquæðe til þín ær mællt ær við skrópa menn*. Latin version in Migne LXXXIII col. 1134/36–7: *Cave prorsus ne illa sententia tibi conveniat, qua de hypocritis dicitur*. Probably AM 655 XXVI 4to was not the manuscript used by Magnús Ólafsson, as the readings are somewhat different, but he must have used a closely related one. It is clearly the same translation (see pp. xxxv–xxxvi above). Cf. Matthew 6:1–2

Hræsnare: not found in Old Icelandic; the earliest example in *OrðHásk* is in Oddur Gottskálksson. The word is probably intended as a gloss to *Skröpa madur*

Skrudklæde *Grettla* 191/3

Skutulsveirn. Magnus K. hafde . . . jafnan ad Kongsborde *Orkneyinga saga* 103/6–8

Slentur. Biorn var hävada madur . . . slentur ute a qvolldum *Grettla* 74/5–8

Suck og slentur: this phrase has not been found. Cf. *Njála* 33/20; also *suik edur slentur* AM 148 8vo, 101r line 7 (1676–7, 'Vmm sidgiæde kuenna')

Slettmäll. Haraldur slett mäle *Orkneyinga saga* 122/11 and elsewhere in the saga

Sliär *Flóamanna saga* 323/4 lower text (*sljó*)

Slialeikur *Biskupa sögur* II 126/13 (*sljóleikur*; *Guðmundar saga* eptir Arngrím ábóta)

Sliälega. Slialega gieck hann framm i dag *Grettla* 76/9 (v.l. *allslæliga, allsljáliga, allslægliga*)

Slippur. Þeir gafast up og geingu a land slipper *Egla* 48/17–18

Slöde. Þetta mun meire slöda draga ad eg hygg *Bandamanna saga* 328/12 lower text

Slöngva. Heyrdu þeir at þaut i sløngu Bua *Kjalnesinga saga* 11/11

Smän. Gretter bad hann þui einu jäta sem honum þette sier smänar laust *Grettla* 135/19

Snäpur. Hakon Jarl sagde; Þesser menn . . . onnur lond *ÓTM* II 3/11–12 (*Víga-Glúms saga*)

Snarlindur *SnE* 161 verse 282/2, 174 verse 344/2 (the verse is in Codex Wormianus), *Grípisspá* 42/7

at Snæda *Kjalnesinga saga* 30/23, 34/2

Snæda (noun): not found; cf. *snæði Skálholtsbók yngsta* 450/22 (*Hákonar saga Hákonarsonar*); *SLR* is the only example in *OrðHásk*

Snæfiligur, Snæfilegur: cf. *snæfurliga Grettla* 126/19

Snæfur *Sturlunga saga* I 180/29 (*snerri*; but this is more likely to be comparative of *snarr*), Árni Jónsson, *Guðmundardrápa* 13/5, *Hrólfs saga kraka* 14/14 (in a verse), Óláfr hvítaskáld 2.4/1 (*Skj* A II 94)

Snæfurt vedur: not found in Old Icelandic; *SLR* is the only example of this phrase in *OrðHásk*

Sneipa *Njála* 130/12, 306/7

Sneipulega. Þotte monnum hans ferd hin sneipulegasta *Grettla* 184/10–11

*__Son__. The material in this entry is from Brynjólfur Sveinsson's *Conjectanea* (see pp. xvi–xvii above)

Spä. Vygabarde: Spä er spaks geta (sive gäta) *Grettla* 104/21–2; also GÓ 3092 and JS 391 8vo.

Spakur, Sapiens *Egla* 18/10, 76/18, 195/ 16 (always *spakr at viti*)

DG 55 Þetta hafa margir vitner [vitrer] menn ad vidur nefne borid: presumably the comment of the compiler. In *SLR* it is translated into Latin

Þorarinn spake *Bandamanna saga* 305/10 lower text

Þolleifur spake [*Þorleifr spaki*] *ÓTM* I 395/16 (*Hallfreðar saga*)
Spakur, Modestus *Kjalnesinga saga* 3/6, *Grettla* 97/16, 174/1
Spekingur ad vite *Laxdœla saga* 87/11, *Eyrbyggja saga* 19/3

Spurn. Hafde hann spurn nær þeirra være sunnan von *Grettla* 105/14–15

Spurdagie. Þann spurdaga hofum vær um þig. Ascribed to *Njáls saga*, but actually from *Laxdœla saga* 17/10–11: *Þann einn spurdaga hǫfu vér til þín, Hǫskuldr*.

Stadinn. Huor flötta manna var drepinn þar sem stadinn var *Orkneyinga saga* 11 textual note 2

Fundinn. It is not clear why this word appears here. It perhaps indicates an alternative reading of the quotation, *þar sem fundinn var*, or it may be intended as a synonym or gloss (in this context) of *stadinn*. See *Heimskringla* 1893–1901, I 141 textual note to line 5 and cf. *Eyrbyggja saga* 5/12–13

Stafkarls gerfe *ÓTM* I 396/10 (*Hallfreðar saga*)

ad Stanga. Hallfr: Sagde ek hef enn ej meir . . . bundinn sem þiof *ÓTM* I 400/5–7

Starf *Bandamanna saga* 309/5 upper text, *Grettla* 182/5, *Egla* 32/16, 178/17

Ad starfa *Grettla* 37/5

Leis þu þennan starfa vel af hende *Grettla* 37/10. All manuscripts have *Leys þú þetta vel af hendi*. *Starfi* m. is found in *ÓTM* I 155/11, 359/4 and elsewhere in kings' sagas

*Stærfs madur mikill *Grettla* 153/23, *Eyrbyggja saga* 99/30

Stefna. Gretter qvast ætla nordur i Voga a medan þar var stefun tyme *Grettla* 73/2–3

Kaupstefna *Egla* 27/14–15, 35/16, 114/18, 243/4

Steint. Litostratum variegatum ex lapidibus varii coloris *Grettla* 63/9, *Egla* 41/22, 91/2

Hinc in Edda lapis qvilibet dicitur Skipa Söll, Navium Sol, qvod ejusmodi lapideo colore pictæ & illuminatæ essent *Laufás Edda* 307 Steins heiti 6, 398 Steina heite 6–7

Stiga madur *Egla* 220/15, *Þorskfirðinga saga* 190/17–18

Stig, viæ: cf. DG 55 '(stigar viæ)', i.e. this is the genitive case of *stigur*

Stigur *Grettla* 74/19 v.l., *Egla* 233/26, *Harðar saga* 39/20

ad sä kanne kunna stiga: this phrase not found; DG 55 has 'okunna', which is probably correct; *at kanna ókunna stiga* is common in Modern Icelandic, and is found in *Íslenzkar þjóðsögur* 1954, V 356

Stiornsomur [*stjórnsamr*] *Grettla* 61/13

Styrelätur *Grettla* 65/7

Ostyrelätur *Grettla* 45/2

Stirknadur. Villde hann prova huor þeirra hafde meira stirknat tekid sydan þeir skildu ad *Grettla* 95/13–14. The *ÍF* text has . . . *meira hefði við*

gengizk síðan. Some manuscripts have *hefði meira styrknað*, but none has the word *tekit*.

ad Stirma. Og er þeir komu inn um hafnar [so NkS 1714 4to] klett tok ad styrma ad þeim *Grettla* 160/17–18. This quotation is lacking in DG 55, but the translation, in Danish, is there, showing that the omission is mere carelessness.

Styriolld *Fjótsdœla saga* 264/32

Styr *Kormaks saga* 248 verse 37/2, *Hávarðar saga* 319 verse 2/6 *Droplaugarsona saga* 174 verse 5/4, *Fóstbrœðra saga* 181 verse 10/2 Olld *ÓTM* I 337/ 7 (*Hallfreðar saga* 137/18), *Grettla* 234 verse 62/7

Stód. Þar renna margar stodar under. Ascribed to *Njáls saga* but actually from *Laxdœla saga* 14/15–17: *Brátt varð Hǫskuldr vinsæll í búi sínu, því at margar stoðar runnu undir*. The source is probably Möðruvallabók (see p. xxxi above). The usual plural of *stoð* is *stoðir* or *støðr*, and the unusual form occurring in both *SLR* and Möðruvallabók is additional reason for thinking that the quotation is taken from this manuscript. But cf. also *Sturlunga saga* 1878, I 45/14, where the same form occurs in one manuscript

Stofn. Þu setter illa a stofn vid haun *Grettla* 205/1

ad Stofna *Njála* 44/24, *Laxdœla saga* 46/29

Støkkur i lide *Kjalnesinga saga* 19 footnote 2 (AM 551 b, 4to), *Sverris saga* 20/29 (*ÍF* XXX 32/2), *Stjórn* 515/17

Storkostliga *Hrafns saga Sveinbjarnarsonar* 7/19

Storolega [*skǫruliga* (cf. DG 55)] *Laxdœla saga* 203/14, *ÓTM* I 346/16 (*Hallfreðar saga*)

Storlindur. Sa madur er storlyndur vid vine syna *Bandamanna saga* 341/9 lower text

*Storgiofull: cf. *Störgiófull* under **Giafmilldur**

Storskorinn. Syndist honum hofudit mikid og vindarlega storskorid *Grettla* 119/13–4

Storræde. Mun eg ej letia storrædum . . . einhuor ydar *Grettla* 65/31–66/1

ad Streingia heit *Svarfdœla saga* 165/25, 29–30, *Egla* 7/4

Stufur. Dyrid skaust ä stufinn *Grettla* 76/23–4

Suadrande: not found; *SLR* is the only example in *OrðHásk*

Suardagar *Bandamanna saga* 337/1 upper text

Hann batt þad suardógun: cf. *Njála* 358/20, *Eyrbyggja saga* 163/12–13

ad Sueifna: not found. DG 55 has *sveifla*, which is presumably correct, and appears in *Egla* 48/8, *Fóstbrœðra saga* 270/7 lower text

Sveit comitatus. Þad hef eg heyrt . . . vid mier taka *Egla* 14/26–29

Sveit Habitatio vallina *Njála* 254/18, 20, 297/10, *Laxdœla saga* 128/25

Sveitungar. Þar lietust X menn af sveitungum Egils *Egla* 162/1–2

ad Sveima [*svima*]. Hann hliop fyrer bord og svam til lands *Orkneyinga saga* 103/14

ad Svelgia. Berserkerner voru mióg möder, og svelgdu störum *Grettla* 65/19–20

Ølsvelgur *Guðbrandsbiblía* Deuteronomy 21:20

Ad läta sverfa til stäls *Þorskfirðinga saga* 212/16

Svermur: not found in Old Icelandic, and *SLR* is the only example in *OrðHásk*; cf. *svarmr, Orkneyinga saga* 241/10 verse line 8

Svivirding *Grettla* 72/8, *Njála* 226/22, *Laxdœla saga* 94/4

Svivirdiliga. Þad er daarlegt at tala svivirdilega til saklausea manna *Grettla* 126/16–17 v.l. (*svívirðiliga* for *sneyðiliga*). *Grettis saga* 1756, 116a/11 has *Er þad dærlegt fyri þig, ad tala Nijdlega . . .*

Svórdur Linum. Færum festar vorar . . . atkieris frackie *ÓTM* I 348/16–19 verse; *svǫrðr* also occurs in *Orkneyinga saga* 243/15 verse line 3

Svordur, Capitis crines *Egla* 299/11

ad Supa. Ej er sopit þo i ausuna sie komid *Grettla* 183/20–21

Suaudu saar *Egla* 54/15

Sundur giorder Sigurdur Bijskup var . . . i ordum synum *ÓH* 558/16–17

*Kale var Skartz madur . . . kominn af Englande *Orkneyinga saga* 141/20–22

Surskapur. Þer Geller ætla eg . . . Ill og öfrelse *ÓH* 369/8–13

ad Tæla um nockurn Aliquem domare. Þorelfur mællti vid Brodur . . . hafa þig med mier *Egla* 102/24

Tak Ingentis molis allevatio. Cf. *Grágás* II 443/6; cf. *Grettistak, Grettis saga* 1756, 106a/25, Runólfur Jónsson, *Grammatica Islandica* 98/14

Tak Genus morbi: not found in Old Icelandic; there are examples of the word from the 16th and early 17th century in *OrðHásk* (Oddur Gottskálksson, *Diplomatarium Islandicum*, *Alþingisbækur*), but *SLR* is the earliest to have it with this meaning

Täl. Ecki vil eg þig a tälar draga *Grettla* 113/25–6

Ad tæla, fallere *Alvíssmál* 35/5, *ÓH* 849/3, *ÓTM* II 85/18; cf. under **Tæla** = control above

Tala. Hann hafde lätid ganga toluva [toluna]. Cf. *Grettla* 64/5–6: *meðan Grettir lét ganga tǫluna*; 122/4–5: *á meðan Glámr lét ganga tǫluna*

Tälman *Fas* III 542/26 (*Hálfdanar saga Eysteinssonar*), *Stjórn* 386/30

Farartälme *Ljósvetninga saga* 86/11

ad Tärast. Fann Sigmundur ad Jarl täradist miog er hann lagdist nidur a golfid fyrer Þorgerdi Hólga Brudi *ÓTM* II 53/7–9; *er hann . . . Brudi* is a gloss added by the compiler, paraphrasing the context

Tär *ÓTM* I 393/12 (*Hallfreðar saga*), *Laxdœla saga* 92/20

Tannfie *Laxdœla saga* 51/14, 57/28–9

Tegast. Og mun yckur samdaudi tegast *Grettla* 223/19–20

Teingder. Þorkiell var Aastvinur Asmundur so sem teingdum þeirra hæfde *Grettla* 44/14–15. The manuscripts have *aldavinr*, not *ástvinr*

eg Teinge *ÓTM* 175/6, *ÓH* 90/6, 435/2; cf. *tengjask Vatnsdœla saga* 72/2

(eg) Samtenge *ÓTM* III 57/14, *ÓH* 764/23, *Hreiðars þáttr* (*ÍF* X 260/14), *Stjórn* 68/10

Teite *Guðrúnarhvǫt* 2/4, *Guðrúnarkviða* I 22/2

Mälteite: not found in Old Icelandic; *SLR* is the only example in *OrðHásk*. Cf. *teiti at mæla Guðrúnarhvǫt* 2/4; *málteitinn Þiðriks saga* 328/21

Ølteite *Egla* 81/25, *Eyrbyggja saga* 98/14

At telgia *Egla* 229/24, *Grettla* 249/26

At teliast undan *Grettla* 225/11, *Njála* 329/23

At temia. Þeir voldu menn miog ad afle . . . skaplinde sitt *Egla* 50/10–11. Cf. under **Skap**

Tiginn madur. Muntu mikils metinn . . . sem þu kiemur *Orkneyinga saga* 28/15–17

Tignar klædi. Sendi menn föru . . . tignar klædi hanns *ÓH* 67/9–10

Tilfindinn *Grettla* 101/8

Hötfindinn: not found in Old Icelandic; *SLR* is the earliest example in *OrðHásk*

Tiløflun. Skallagr: hafdi forrad . . . tiløflum alla *Egla* 50/4–5

Tyska. Þad var tyska i þær munder *Orms þáttr* 405/1

at Toga. Hann undradast huor so mundi fast i tóga *Grettla* 120/10–11

Töm Vacans tempus. Sig. bad ad Arne . . . gott töm ad vera *Orkneyinga saga* 228/12–13

Töm, vacuum: not found in Old Icelandic; cf. *Guðbrandsbiblía* Genesis 1:2 *eyðe og tom*

Tömur *Egla* 225/7

Torg. Jarlinn leitade vid Landsmenn . . . framan til fóstu *Orkneyinga saga* 236/1–3

Marknadur *Skálholtsbók yngsta* 167/20 (*Sverris saga*); cf. *Vápnfirðinga saga* 32/22

Kauprein *NGL* I 26/7 (*Gulaþingslǫg* 46/6)

Torkur. Eigill Skallagrimson orte eife drapu epter Son sinn og kalladi Sonar torg sive Thorack. This is a gloss or paraphrase to *Egla* 245/16–24, 257/1–2 about the composition of *Sonatorrek*

Torleide. Hann hefur farid yfer mórg hóf og ónnur torleide *Egla* 179/22–23

Torsöttur. Bue var þenn torsöttur . . . þar skyrtan tök *Kjalnesinga saga* 39/9–11

Tötrar. Sigstyggur kastadi þa tótrum sem hann duldist i *Króka-Refs saga* 159/6–7. The last four words do not appear in the manuscripts and are doubtless a gloss added by the compiler to explain the context

Larbar [*larfar*]: probably a gloss to *tötrar*. The word is not found in Old Icelandic, but there are examples in *Þorláksbiblía* and *Munnmælasögur 17. aldar* 46/30

at Tortryggia. Greifinn tortrygdi þad . . . lygd og pata *ÓH* 636/3–5

Misgruna *Fas* III 278/7 (*Göngu-Hrólfs saga*), *ÍF* XVII 271/12 lower text (*Lárentíus saga*)

Tradk. Þui næst komu þeir ad tradke . . . helldur sterklega *Grettla* 112/5–7

Traudur *Egla* 40/8, 185/3, *Njála* 299/19

Öfus *Grettla* 92/1, *Laxdœla saga* 183/6, *Njála* 326/20

Traust Confidentia. Hefur þad verid leinge . . . traudts og vinsóllda *Orkneyinga saga* 174/2–4

Traust. Refugium. Gretl: Ätte Þorgeir þar traust mikid er Þorgils var vegna frændseme *Grettla* 91/12–13

*Jarl spurde ad Bruse . . . sækia hans traust *Orkneyinga saga* 34/20–22

Tregur *Gretl*a 82/13, 210/12

Traudur see **Traudur** above

Trege. *Hann leitadi vid ad færa i alla trega þa er hann mätte *Grettla* 244/14

eg Trega, mig tregar vinar lätid: these precise words are not found, but the impersonal construction is not uncommon, e.g. *ÍF* XVI 192/6 (*Þorláks saga* B), *Sigrdrífumál* 30/6, *Guðrúnarkviða* III 2/1, *Vǫlundarkviða* 29/9, 37/2, *Heimskringla* I 182, verse 72/7–8. Apart from *SLR*, the personal construction is only found in Modern Icelandic (from the 19th century onwards)

Trilldur. Dufþakur var mikill og mióg trilldur *Orms þáttr* 401/4

Trolld [*trǫll, troll*; *trold* is a Danish form] *Grettla* 47/16, 130/24

Övætter *Grettla* 117/15, 210/15, 218/1

Feikna troll: the only recorded example is in Matthías Jochumsson's poems (19th–20th century)

Trunadur *Grettla* 258/26, *Njála* 369, *Laxdœla saga* 122/26

Trunadur madur *Grettla* 65/11

Trygd: cf. *Laxdœla saga* 7/8; the earliest example of the singular in the sense of 'good faith, trust' in *OrðHásk* is Guðmundur Andrésson, *Deilurit* 33/3 (*Discursus oppositivus*)

Tryggur *Egla* 35/5, *Króka-Refs saga* 121/28

at Tryggia. Trygdu þeir þa sætter synar og vinattu mäl. Cf. *Egla* 89/30–31, but this is hardly an exact quotation. It may perhaps be from another source

Tungur. Gudefreyr hafde farid vijda og kunne margar tungur *Orkneyinga saga* 237/21–22

Tundur *Fms* VII 192/20, 21, 23 (*Haralds saga gilla*); *Heilagra manna søgur* II 92/26

Vafurleisa. Ofeigur sagde giettu ej vafurleisu . . . fölska sem med fara *Bandamanna saga* 341/11–12 lower text

Valinkunur *Grettla* 288/6

Valur. Lietu þeir bua um val þann þar hafde fallid *Egla* 55/11–12

Vænn *Egla* 4/1, 242/13, *Njála* 6/10, 57/2, 105/14

Vænt *Grettla* 109/10, 130/4

V-vænt *Egla* 154/5, 177/29, 245/22

Vandhæfe. Hier er annar hlutur til vandhæfis *Grettla* 159/6

Vandræde. *So er nu a tvennur vandrædun giegner *Grettla* 223/9–10

Vandkvæde. Þu hefur räd sógt ad mier um þijn vandqvædi *Grettla* 109/5. Kall 611 4to and NkS 1714 4to have the same as this, except that the latter has *til mín* for *at mér*. The standard text has: *Nú fyrir því, at þú hefir at mér ráð sótt, þá skal ek . . .*

Vanse. Saa fyrer vanse verdur. Cf. *orðit hafa fyrir miklum vansa ÓH* 783/24

Varde. Her hef ek reistann häfan varda *Orkneyinga saga* 143/13–14

Varda *Orkneyinga saga* 143/11

Varfusa. Ej fæ eg þier herskip i hendur eg veit ej nema þu komer þar nidur er monnum er varfusa a *Egla* 84/14–17. JS 28 fol. and AM 145 fol. have *er mǫnnum er ǫll varfúsa á*, but M has *er mer er ǫll óaufúsa á*, and AM 568 4to has *sem vansa má í verða*

Varkun. Nu er þar varkun . . . vanfarner hia honum *Orkneyinga saga* 226/12–14

Vørkun *Grettla* 98/5

Varnadur. Hefur þu þan varnad flutt i Land vort sem oss er nu um hrijd ej aud fengin saker fiandmanna vora *Króka-Refs saga* 156/21–23. AM 568 4to has *varnað* and *um hríð eigi auðfengin sakir fjandmanna várra*, but AM 471 4to has *varning* and *ekki um hríð mjǫk auðfengr sakir várra fjandmanna*

Vaskur *Króka-Refs saga* 131/14, *Laxdœla saga* 205/5, *Njála* 86/21

Vasklegur. Rognvaldur Brusa son var . . . vitru og frammburdar *Orkneyinga saga* 41/5–8

Vdaunan. Enn er þeir komu a land up var fyrer þenu hraun og odaunan mikid. Cf. *Orkneyinga saga* 143/8, where R 702 reads: *er þeir komu a land upp var hraun fyrir þeim ok odaunan mikit*

Ve. Egvindur hafde vegit i veum . . . og vard þegar i burt ad fara *Egla* 125/17–19

Goda grid: not found; cf. *SnE* 63/18, 82/5, *Laufás Edda* 224 Ds 43/4–5, 243 Ds 60/3

Vebond. Ømundur hliop til dömsins . . . i sundur vebondinn *Egla* 157/17–18

Ve *Egla* 163 verse 28/8

Bond *Grettla* 167/13

Vedra balkur härdur *Egla* 106/15–16

Vedur fastur. Þeir Sueinn voru fiöra dage vedur faster i Mä Eyum *Orkneyinga saga* 211/4–5

Vedur spaar *Grettla* 128/13

Vegtilla. Þa munu þeir unna mier þess ad eg hafe þa vegtillu . . . tvo þa er eg vil *Bandamanna saga* 346/8–10 lower text

Afesta: not found in Old Icelandic; the only other example of this word in *OrðHásk* is in Arngrímur Jónsson, *Psalmur i Davids Psalltara sa XCI* (1618)

Astædi *Egla* 1809, 304 footnote h *ástædit*, variant reading to *granstæðit Egla* 143/11 (evidently an error); the word is common from the seventeenth century onwards, but does not seem to have the sense indicated in *SLR*, though it is given as an equivalent of *instantia* in Guðmundur Andrésson, *Deilurit* 19/5 (*Discursus oppositivus*). It may be that the compiler did not understand the meaning of *vegtylla* correctly

Vegur, Via *Egla* 222/27, 223/4

Vegur Honorifica existimatio. *Vaxe vegur þinn*. This phrase is not found; possibly a made-up example

Vegsend [*vegsemd*] *Egla* 15/10, 29/16

Veidur, Veide. Skallagr. i Eglu: Sagde faudur synum . . . mundi i vera *Egla* 68/8–12

Veitsla. Veitsla var hin . . . skóruglegasta *Egla* 29/19–20

eg Veite: cf. *Egla* 38/17

at Velkia: cf. *Króka-Refs saga* 131/24, *Fóstbræðra saga* 223/4

Ad velkia rad. Þad kom lijtt asant . . . leingi rädni for sier *ÓH* 448/6–8

*Wolkinns-Sinn: the only recorded example found is *SLR*; DG 55 has *volkins hugar*; cf. *volkinræði (Sálmabók* 1589), *volkinráður* (Árni Magnússon), *volkinn* (Bishop Jón Árnason 1738), *vokins hugar* (19th century)

Vendilega *Laxdœla saga* 187/25, 194/27, *Egla* 70/1

Vandlega *Egla* 61/11, 151/29, *Grettla* 112/8

Verdur convivium *Hymiskviða* 16/3, *Hávamál* 4/2, 7/2

DG 55 maltijd *Bárðar saga* 127/2, 144/15 †

Dagverdur *Egla* 234/5,

Kvollverdur: cf. *Hungrvaka*, ed. Jón Helgason in *Byskupa sǫgur* I, København 1938, 102/10; the earliest examples in *OrðHásk* are in Oddur Gottskálksson

Morgun-mältijd: not found in Old Icelandic; the only example in *OrðHásk* is in a translation of Danish hymns from 1693

Kvolldmältijd *Fas* III 282/23 (*Göngu-Hrólfs saga*)

*Verdur esca *Bjarnar saga Hítdœlakappa* 146/7

*Mansverdur and Barnsverdur: not found as compound words

*Diarfur er huor um deilldann verd: JR 60, GÓ 471, GJ 61

Verklundar madur *Grettla* 173/4, *Bandamanna saga* 294/8 lower text

Vesaldar madur. So skalltu vidbuast sem þar sie ej vesalldar manna ad vera. Not in *ÓH*; *Grettla* 113/22–24

Vesalmenne *Grettla* 169/11, 169/11

Vesalingur *Hávarðar saga* 342/2

Veslingur *Grettla* 220/14, *Hávarðar saga* 349/3

Ufæra *Grettla* 211/7

Ufært *Grettla* 211/1

Ufarnadur. Vard þinu [þeim] þad þo mikill ufarnadur sydan sem ej var ørvænt *ÓH* 650/15. Only Stockholm Perg. 4to 4 includes the words *þad* and *sydan* (written *siþan*) in this sentence

Ufrialser kallmenn. Rógnvald. liefde utgöngu . . . og ufrialsum karl monnum *Orkneyinga saga* 75/9–10

Ufryn. Ulfur Jall veite allkappsamlega . . . og helldur ufryn *ÓH* 442/9–10

Uggur *ÓTM* 310/2, *Fms* VI 63/14 (*Magnúsar saga góða*), 221/13 (*Haralds saga harðráða*), *ÍF* XXIX 42/17 (*Ágrip*)

Uggleise: not found in Old Icelandic; the earliest example in *OrðHásk* is Guðmundur Einarsson, *Antidotum* (1600), 211v

Uggalaus: not found in Old Icelandic; common from the 16th century onwards and appears in *Guðbrandsbiblía*

Ad ugga. Þorkiell var i Hross Ey og ugdi ej ad sier *Orkneyinga saga* 74/16–17

Uhamingur samligur. Sygurdur var madur . . . svartur og uhaminggur samligur. This corresponds to *Orkneyinga saga* 160/22–161/1, except for the name, which ought to be *Sveinn*. The explanation is probably that the manuscript had the name abbreviated *S*., and that this was expanded to *Sygurdur* in error

Hamyngia *Egla* 50/28, 61/22, 182/3–4, 280/29, *Laxdœla saga* 53/3

Vidtaka *Egla* 104/18, 105/13, *Grettla* 158/8, 179/7; cf. **Asiä**

Vidurseta: *Karlamagnus saga* 327/23 (AM 180 a fol.)

Radseta: *Karlamagnus saga* 327 footnote 14

Vielræde. Þeir gätu øngvum vielrædum vidkomid *Egla* 32/3–4. The paper manuscripts have *við komit*, M has *við ydr komit*

Vijg *Grettla* 17/21, 80/7

eg Veg *Njála* 168/2, 214/19

Vijge *Grettla* 188/7, 218/16

Vijgur. Gunnar var allra manna best vijgur þeirra sem þa voru i Islande. Cf. *Njála* 52/24–53/1. The words *þeirra . . . Islande* do not appear in any manuscript and are doubtless an amplification made by Magnús himself. This part of the saga is now lacking in Möðruvallabók, but GkS 2868 4to and GkS 2870 4to both include the word *allra* which is lacking in some manuscripts

Vijga ferle. Heyrt muntu mijn hafa . . . vid Länardrottinn minn *Grettla* 181/3–5

Vijgliöst. Ol. Sogu: Þa er vijglióst þötte vaknade herinn. This does not seem to be in either *Óláfs saga helga* or *Óláfs saga Tryggvasonar*. Similar sentences, however, occur in other sagas, e.g. *ok þegar er vígljóst var, herklæðaz þeir* (*Qrvar-Odds saga* 63/1), and *þegar vigljost er vm myrgininn, þa er blasit til bardaga* (*Mágus saga*, *Fss* 41/6)

Vijglysing *Króka-Refs saga* chs 16–17; see pp. xix–xx above

Vijg see **Vijg** above; *Króka-Refs saga* 157/16

Lysing *Njála* 179/5, 381/4

skiemma *Króka-Refs saga* 151/8, 154/12

ad skilia vef: not found; perhaps a variant reading of *Króka-Refs saga* 155/28 *að lúka vef* in some manuscript, cf. pp. xix–xx above; Jón

Rugman, *Greinir or þeim gaumlu laugum* (1667), 12 (*OrðHásk*), has *En eg spyr hann þui helldur er voð verk skil vefiarins, en oll onnur vefiar giord*, but presumably this is simply derived from *SLR*

ad skiliast vid *Laxdœla saga* 33/12, 34/12–13

Refur *Stjórn* 412/36, 413/2

Betre er krokur enn kiellda GÓ 361, JS 391 8vo, GJ 51

Kiemur so bragdi krökur möte GÓ 2582 and 1923 (*Oft*) *kemur krókur á móti bragdi*). JS 391 8vo has *Þá kemur krókr á móti bragði*, and in *Sigurðar saga þögla* 78/21 we find *at . . . komi ok krókr á móti krók*; cf. *ÍO* 275. See *The Hólar Cato* 19, verse 26, where both Latin and Icelandic versions of the proverb appear as in *SLR*

Both these proverbs are included in the appendix to DG 55, and were therefore probably not part of the original glossary. See above, pp. xix–xx

Krokur *Laxdœla saga* 30/7, 178/26. In the sense *uncinula qva annectitur vestis* the word seems to be first recorded in *SLR*. In *LI* 153 it is glossed *uncinus*; JónÓlGrv has *uncinulus ferreus qvo vestes colliguntur, dum fibulæ (lyckiu) immittitur* under *krókur*, and *uncus* under *lindi*

DG 55 in the margin: Saxo in Præfatione. This is perhaps a † reference to *Conjectanea* Periculum II, AM 856 4to, 46v or 58r–59v, where the riddles from *Króka-Refs saga* are discussed; cf. also pp. xvii–xviii above on lost pericula. Nothing relevant is found in Stephanius's *Notæ uberiores* or in Saxo's Preface

Krököttur *Þorleifs þáttr jarlsskálds, ÍF* IX 215/13

Brogdöttur *Egla* 135/20, *Hávarðar saga* 351/8

Bragd: see **Bragd** above; *Grettla* 256/16

eg vikna. Hann gieck so hart ad, ad Skottar viknudu fyrer *Orkneyinga saga* 20/2–3

Vinmæle. Þorf: sende menn . . . giorast vinur hans *Orkneyinga saga* 85/3–7

Vinättumäl *Njála* 32/21, *Króka-Refs saga* 143/17–18

Vinur. Sa er vinur sem til vamms seiger. JR 373 and 647; GÓ 2772, and variant forms of the same proverb in nos 3446 and 3577; GJ 374; Blöndal s.v. *vamm*

cum dicto Gregorii consentiens: probably a reference to Gregory the Great's *Dialogues*, but there is nothing in the surviving fragments of the Old Icelandic translation that corresponds

Mälvinur *Víglundar saga* 84 verse 2/3

Halfvinur *Islendzk Æventyri* I 165/16, 23

Virdta vinur: probably a spelling of *virktavinr Gísla saga* 63/5–6; cf. 'virta lydr' (= *virtalýðr* or *virktalýðr*), *Sálus rímur ok Níkanar* V 7/4 (*Rímnasafn* II 721). Cf. also under *Virkt* in *LI* 256*; OrðHásk* records comparable forms from the 18th and 19th centuries

***Vinätta** *Egla* 88/4, 6, *Grettla* 186/6

Vinattu bragd *Njála* 372/11

***Vinsamlega** *ÓTM* II 217/16

*Vingiaruterga [*vingjarnlega*] *Laxdæla saga* 97/10, *Ljósvetninga saga* 22/6 lower text

*Vingott er med þeim: cf. *Vatnsdæla saga* 17/18–19, *Víglundar saga* 66/1–2, 83/12–13, *Gísla saga* 7/13, *Kormaks saga* 235/5–6

Vinsælld. Þorbirne liek øfund a um vinsælld atla *Grettla* 139/19–20

Er þat vel þo vid deilum kallt . . . kafna i vinsælldum *Grettla* 237/11

Vinsæll *Grettla* 146/9, 147/1–2, 265/12, 270/2, 286/2

Anugull [*ǫngull*; Aungull DG 55] *Hymiskviða* 21/3, 22/1

Vistargiord. Hier er ej vondud vistargiørd *Grettla* 159/5

Vit. Vit er verde betra, Valla hafa þad aller *Smaastykker* 173 no 195. Here it is in a manuscript collection of proverbs from the fifteenth century, AM 604 4to. Also in GJ 354, GÓ 3453 and JS 391 8vo. See FJ 200

Vite. Liet Pall Jall hlada . . . meiga sia fra ódrum *Orkneyinga saga* 174/22–4

Dagfinnur Lødvers Son biö . . . ef her være sien *Orkneyinga saga* 174/24–175/1

ad hliada [*hlaða*] vita *Orkneyinga saga* 174/22

tendra vita: cf. *Orkneyinga saga* 143/9, *ÓTM* I 292/13, II 24/3 (*Hallfreðar saga*)

Vite borne menn. Þeir menn voru . . . vel vite borner *Egla* 17/15

Vitord. Þad var med margra . . . fielag sitt giort *Orkneyinga saga* 32/5–7

Vitradur. Kved eg þig ad þessu . . . virdinga menn mikler *Orkneyinga saga* 177/13–15

Vissa *Grettla* 98/23, 157/24

Vidvórun *Njála* 419/15, cf. 274/3 *viðvǫrunarvert*

Vijsbending. Enn þeir geingu ad sofa . . . vijsbending þeim Ottare *ÓTM* I 338/13–14

Vijte. Nu skulu vid sätter og þo þig hend vijte, ad þu komer ej til Bords eda annad slijkt sem adrer menn þa skal þier upp giefa framar ødrum flestum *ÓTM* I 394/15–17. AM 61 has *til borðs eða kirkju sem aðrir menn eða annat slíkt*, but the paper manuscripts all have substantially the same as *SLR*

Ulfbud. Skalle sa er fullur ulfbudar *Egla* 65/2–3

Ulfhale [DG 55 **Ülfs hale**] *Bandamanna saga* 350 lower text verse 4/7

Umgierd. Hann lagdi Sverdit um kne . . . aptur i umgiordina *Egla* 143/8–9 (*slíðrin)*

Umattkur: not found in Old Icelandic; presumably just a 'back-formation' from the acc. *ómáttkan* or comp. *ómáttkari*; but the form *máttkur* (for *máttugur*) is included in *Íslensk orðabók* 2002 as an archaic form, and *OrðHásk* has an example from 20th century poetry

Omättugur *Egla* 70/24

Umattkare. Hann var umattkare enn ad vanda *Egla* 70/21

Undandrättur. Kongur fann undandrätt i mäle Jarls *Orkneyinga saga* 36/1

Underhyggia *Hávarðar saga* 355/1
Underhyggiu madur *Grettla* 108/14
Uns *Grettla* 71/3, 166/21, 285/25
Vó. Honum er vó fyrer dyrum. Cf. *Grettla* 117/19–20: *Þá er ǫðrum vá fyrir durum, er ǫðrum er inn um komit*. Cf. also *Thomas saga erkibyskups* 68/19
Valaust Sigvatr, *Nesjavísur* 1/2 (*Skj* A I 228, in *Fagrskinna* 175/2); Einarr Skúlason, *Geisli* 37/6 (*Skj* A I 466)
Vógiestur *Grettla* 187/5
Vógur *Egla* 73/9, *Eyrbyggja saga* 36/16–17
Vógskórinn ey. Solunder eru margar Eyar og svo vógskornar *Egla* 66/10
Vómein: *Viktors saga ok Blávus* 42/2; the earliest example in *OrðHásk* is Arngrímur Jónsson, *Psalmur i Davids Psalltara sa XCI* (1618), B Vv
Vón *Egla* 32/30, *Grettla* 248/7, 275/11
Vónlegt. Flester voru fuser . . . vónlegt til fiefanga *Orkneyinga saga* 236/8–9
Vós. Þier erud möder af vóse *Egla* 107/5
Vósbud *Eyrbyggja saga* 111 verse 30/5
Upphallskierte *ÓH* 668/13 (*Rauðúlfs þáttr*)
Upnæmur. Erum vid fyrer ongvum upnæmer ef vid erum bäder ad einu rädi. Not in *Egla*; *Orkneyinga saga* 70/17–19
eg upnem: not found in Old Icelandic, but *OrðHásk* lists *uppnuminn* in *Hugrás* séra Guðmundar Einarssonar (1627), 20r, and *Guðbrandsbiblía*. Cf. also *nam ek upp Hávamál* 139/4 (Resen's 1665 edition Runa Capitule 2)
Up‹v›óslu madur *Ljósvetninga saga* 63/9
Upreist. Aller lóttu hann upreistar *Orkneyinga saga* 67/26
Usynt. Hitt er mier usynna . . . kved hier nej vid *Orkneyinga saga* 34/8–9
Utbirdis. Hann færde hann utbyrdis *Egils saga* 112/16–17: *Rak hann útbyrðis*. Here JS 28 fol., AM 145 fol. and AM 568 4to have *færdi*
Indbyrdis [*innbyrðis*] *Gísla saga* 78/20, *Flóamanna saga* 281/11

Ad Þægia ad nokrum: this expression is not found in Old Icelandic; cf. *Sturlunga saga* I 17/47. *OrðHásk* records *Martt þæger nu ad mijnum hag* (Kvæðabók Ólafs á Söndum, late 16th–17th century, 111v)
Þannig *Laxdœla saga* 42/26
Þannveg *Njála* 326/13–14
Þefgott. Var þar (i haug Kaara hins gamla) mirkt og ej þefgot *Grettla* 57/33
Þegar. Kongur bad hann þegar kiösa *ÓH* 248/1 or *Orkneyinga saga* 36/17–18, cf. *ÓH* 949 and *ÍF* XXXIV cxii
Þegnskapur. Þorgils var so mikill þegnskaps madur *Grettla* 91/15 (*þegnskaparmaðr*)
ad Þiggia *Egla* 182/11, 185/1
Inde dicitur Þäga: only found in Old Icelandic as a variant (in Rask

28, 18th century) to *Bjarnar saga Hítdœlakappa* 148/13 *bágar*; examples in *OrðHásk* from *Bréfabók* Þorláks biskups Skúlasonar (1650, 1652)

Þiod *ÓTM* I 158/2, 12

Þiodhagur *Sturlunga saga* II 28/2

Þiod-kongur. Þorarinn Loftunga skalld qvad so: Nu hefur sier . . . i Þrandheime *ÓH* 603 verse 173/1–4

Einvallds-kongur *Egla* 7/5

Þiod-Skalld *Þorleifs þáttr jarlsskálds, ÍF* IX 228/17, *Fms* VI 366/4, 386/5 (*Haralds saga harðráða*)

Þiod-braust [*þjóðbraut*] *Eyrbyggja saga* 13/8

Þiod-leid *Egla* 48/21, 165/1, *ÓH* 110/3–4, *ÍF* XXXV 40/4 (*Skjǫldunga saga*)

Þiod-Raad *Egla* 297/6

Þógn. Þógn verdur ej a þyng færd, nema þrioska vallde. GÓ 2949: *Sialldan er þögn á þíngfærd, nema þriótska fylge*. JS 6 8vo: *Þögn er ei á þyng færð*. JS 391 8vo: *Sialdan er þaugn á þingfærð*. GJ 309: *Sjaldan er þögn á þing borin, nema þrjózka valdi*

Þóke [*þokki*] Favor *Orms þáttr* 416/12

Þocka sæll *Egla* 124/2, *ÓTM* I 128/23, *ÓH* 174/15

Vinsæll: see under **Vinsælld**

Þoka Nebula. Logdust þa a Lógn . . . ad aflipte þókunne *Orkneyinga saga* 245/13–16

Þól *Færeyinga saga* 131/14, *Fas* III 77/2 (*Hrólfs saga Gautrekssonar*)

Þolinmede *Laxdœla saga* 177/3

Þoleysa [*þolleysi*] *Grettla* 134/19

Þólgodur: not found in Old Icelandic; *SLR* is the earliest example in *OrðHásk* and the only one before the 19th century

Þolinn *ÓTM* II 9/1 = *Ogmundar þáttr dytts* 108/21–2

Þolugur: not found in Old Icelandic. *SLR* is the earliest example in *OrðHásk*, but the word appears quite frequently in 17th-century religious writings

Þórf *Fms* VI 36/21 (*Magnúsar saga góða*), *ÍF* XVII 405/11 (*Lárentius saga*), *Grágás* III 87/11

Þurft *Fms* VII 101/19 (*Sigurðar saga Jórsalafara*), *Sverris saga* 23/11 (*ÍF* XXX 35/23), *Barlaams saga* 58/14

eg Þarf. Þurfa þicke mier ad ej fare nu ad fornum brautum *Grettla* 114/11–12. NkS 1714 4to has *at fornum brautum* but most other manuscripts have *at fornum brǫgðum* (Kall 611 4to is here completely corrupt)

Þrandheims minne *Grettla* 78/26

Þraut *ÓTM* II 66/2, *Eyrbyggja saga* 72/15

Þraut-laust. Sendi menn qvädu . . . ej faast þraut-laust *Orkneyinga saga* 66/14–15

Þrekinn Crassus; the meaning ‘crassus’ ‘stout’ is not found in Icelandic until the 20th century except for *Rómverja saga*, ed. R. Meissner, Berlin

1910 (Palaestra 88), 81/2, but Bishop Jón Árnason (1738) lists *þrijstinn, þrekenn, gylldur* as equivalents of Latin *compactilis*, and JÓlGrv has *þrekin madr vir compactus, decumanus*; cf. p. 79 under **Madur** and note on **Gilldur** p. 330

Þrek *Fms* VII 227/20 (*Inga saga*), *Kormaks saga* 296/19, *Njála* 58/19; cf. *LP þrekr*

Þrekvirke *Grettla* 129/29, *Njála* 303/6

Þrekleise *ÓH* 169/3

Dädleisse *Grettla* 182/17; see under **Däd**

Þriöska *Fms* VII 21/4 (*Magnúss saga berfœtts*)

eg Þrijf. Gretter þreif til malsins . . . um malinn *Grettla* 46/17–18

Þroottur *Grettla* 114/8

Þrotlaus: not found in Old Icelandic; no examples in *OrðHásk* before the 20th century

Þróske *Egla* 124/3

Þróska madur *Grettla* 43/5, 288/9, *ÓH* 363/2–3

Þrøm [*gilsþrǫmr*] *Grettla* 112/13, *Laxdœla saga* 151/4, *Droplaugarsona saga* 162/15

Gilsbarmur: not found in Old Icelandic; presumably an ad hoc gloss. *SLR* is the only example in *OrðHásk* before the 19th century

Þrótinn *Egla* 281/6

Item dicitur: Eg er þrótinu [*þrotinn*] ad þeirre list. This phrase has not been found, but the construction *vera þrotinn at e–u* appears in *Eirspennill* 461/18 (*Bǫglunga sögur* 97/25, 32) and is common in Modern Icelandic (*þrotinn að kröftum*); the phrase in *SLR* was probably taken from the everyday speech of the seventeenth century

þet þrijtur: cf. *Laufás Edda* 221 Ds 41/11, *Laxdœla saga* 18/2, *Njála* 64/8

Mätt-þrótinn: not found in Old Icelandic; *SLR* is the earliest example in *OrðHásk*, and the only one from the 17th century

Vónþrotin: not found; cf. *Egla* 281/6. *SLR* is the only example in *OrðHásk*

Heillum þrótinn: not found; cf. *Grettla* 247/32 *heillum horfinn*

Þuer. Hann var þuer i þui ad taka fie fyrir vijgsmälid *Grettla* 92/6–7

Þuerud. Gretter var óáflatsamur og kom i med þeim þuerud mikill *Grettla* 74/4–5; *Grettis saga* 1756, 100b/38–9 is identical with *SLR*. Cf. **Oaflatsamur**

Misklyd, sinna: this phrase is not found; The earliest example of *misklíð* in *OrðHásk* is in *Bréfabók Guðbrands byskups Þorlákssonar* 639 (1617–18); it also appears in 17th-century Annals and *Alþingisbækur*

Þuidrægne [*tvídrægni*, cf. DG 55]: *tvídrœgr* appears in *Hákonar saga Hákonarsonar* 15/32, 52/9, 120/32; *OrðHásk* has many examples of *tvídrægni* from 16th-century documents and religious literature including *Guðbrandsbiblía*

Þussa-blendingur. Fyrer dalinum ried þussa-blendingur sa Þorer hiet *Grettla* 200/17

at Þustua [*þústna*]. Þa er fong þeirra Svenis töku ad þuerra þustuadi folkid vit hann *Orkneyinga saga* 202/2–3 lower text

Þy *Egla* 109 verse 9/6, *Gísla saga* 1960, 53/7, *Helgakviða Hundingsbana* I 35/8

Þyborinn *Egla* 153/6–7

Þrælborinn *ÓTM* I 213/22, *ÓH* 288/7–8

Þyckia Ingenium. Ej for þyckium þeirra saman *Grettla* 159/19

Þyckia ira latens *Víglundar saga* 70/20

Þyckiu mikill *Grettla* 45/2

Þyckur Crassus *Egla* 136/11

Þyckt vedur. Vedur var . . . Sigurdur hafde sagt *ÓH* 670/12 (*Rauðúlfs þáttr*)

Þyckmikid *Sturlunga saga* 1878, I 252/19

Þyckbylt *Orkneyinga saga* 201/14

Nabylt: not found in Old Icelandic; *SLR* is the earliest record of *nábýll* and the only one from the 17th century in *OrðHásk*

Þyng: cf. under **Plagg** *Grettla* 175/12, 193/15; also *Fms* III 178/24, 195/10 (*Þorsteins þáttr bœjarmagns*)

Þyngrijker menn: cf. *þingríkir hǫfðingjar Orkneyinga saga* 106/11 verse

Þyngheimur *Egla* 297/5, *Njála* 270/11, 310/22

Þyngskóp. Hann ried þar mest þyngskópum *Egla* 283/21–22

Þys. Þa giordist þys mikill a þinginu *Egla* 157/19–20

Enn med þui þys var mikid . . . biuggust *Kjalnesinga saga* 20/4–5

*Epicedio Regneri Lodbrog, Epicinio Egilli Scallagrimi: cf. *Magnúsarkver* 104–6

GLOSSARIVM

PRISCÆ LINGVÆ DANICÆ

collectum

a

MAGNO OLAI JSLANDO

Pastore Lavfaſiensi;

ANNO

M. DC. XXXVI.

DG 55 1r

1v

Avctores qvi citantur.

1. *Historia Gretteri, qvæ Grettla dicitur.*
2. *Nial*
3. *Olufs sögu*
4. *Vetus Tranſlatio*
5. *Eglu, .\· Historia Egilli Scallagrim.*
6. *Graagaes*
7. *Jarla söga*
8. *Bica saga*

Isfirdinga sögu
Bardamanna söga
Halfredz söga.
Olufs Tryggeſóns söga
Rauds detti
Eyrbyggia, .\· Historia Iiſlandorum Occidentalium.
Rógvaldz detti
Órcknu sögu
Orms sögu
~~*Bua sögu*~~
Ragnars sögu
Qvede i Eglu.
Arnon Skald
EDDA
Knitling ſagu
Krokarefs sógu
Sigvart Skald
Wigu gl. söga .\· Wiglunder saga
Watzdæla
Pugna vitiorum et virtutum
Historia Sigurdi Hafvisbani.

A. 2r

Audmadur] maſcul. gen. *audmanß* et *audmenniß*, opulentus: ab *audur*, opes; et *madur*, homo.

Agangſamur madur] som giór vold, ⌞som giór andra folck wret⌟ .\· vret andit folck.

Afvſu gieſtur] acceptus hospes vel deſideratus: à nomine *afvß*, i.e. promptus, paratus lubens; *afvſa*, promptitudo.

Argafaß] n. g. vox juris, qvando aliqvis iratis gestibus oſtendit ſe irruiturum in adverſarium, ſed ipſe ſe cohibet: ut *Ecki a kongur a argafaße.*

Aaſtvinur] intimus amicus, ab *äst*, id est, dilectio, qvalis eſse debet inter amicos, et ſangvine junctos; et *winur*.

Adſkildnadur] diſjunctio corporum et etiam ſententiarum. Hoc posterius etiam *agreiningur* dicitur, qvum ſententiæ diſcrepant et ſenſus.

Addrætter] plur. num. qvæ attrahuntur ad suſtentationem domus; qvaſi attractiones dixeris.

Afange] masc. gen. *afangar*, in plural. locus certus, ubi viatores sub dio qvieſcentes et cibum capientes, eqvis etiam, dimiſsis frenis, pabulare permittunt.

Ahlaupß menn] latrones, qvi alios et eorum bona invadunt: ab *a*, .\· in; et *hlaup,* .\· cursus.

Albvin] omn. gen. .\· omninò paratus.

Augu] oculi, pro deſiderio. Ut, *Gripur var ſa einn er Gretter ſtödu meſt augu til:* .\· Res una pretioſa erat, in qvam maximè oculos defixit Gretterus, .\· deſiderium.

Augu] etiam ponuntur pro magno et imperterrito animo: ut in Historia Gretteri *Ecki vex þier allt i augu*, Non omnia tibi in oculos creſcunt; id est, Non omnia magnifacis avt vereris.

Atburder] masc. gen. pl. num. res gestæ. *Grettla: Hun ſeiger greiinlega*[1] *fra ollum atburdum er þar hefdu giorſt.*

Afeingt aul] *sterckt øl, ſom gierne lóber i hoffvidet. Grettla: Gr*[2] *let oſpart ólid þad afeingaſt var til.* .\· *Hand lod rundelig frem óllid, ſom var allerſterckiſt. Ordſprock: Aulid er annar madur*, Cereviſia alius homo est, hoc est cereviſiâ obrutus. | *hand lod være uſpart*

Akafe] maſcul. gen. qvod etiam in fæminino uſurpatur. *akefd*. Inde dicitur adject. *akafne madur*; et adverb. *akaflega*, vehementer. 2v

Alþyda] fæm. gener. id est, vulgus. *alþyda,* quaſi *oll þiöd*.

Adsökn] oppugnatio. *Biorn eggiadi miog til adſöknar*.

Afróf.] nevtr. gener. expeditio alicujus magni operis. *Grettlu: God giarner menn ſogdu þeir mundu mikid afrof gióra:* .\· *at de monde ſtor mandſkade gióre, ädur enn þeir være drepner.*

Adile mälz] legittimus actor cavſæ post aliqvem interfectum: *den ſom efftertalet tilhórer.*

Auxna meigin] *sterk ſom øxen, tiure; J Grettlu: Þorbiórn var allra manna*

[1] *greinilega* [2] *Er?*

ſterkaſtur, þui var hann kalladr auxna meigin, ab *øxn,* tavrus, et *meigin* vel *megn*, vires. [tavrina fortitudo]

Afbragd manna] *forpriiß for andre mend: Gretter er mikid afbragd annara manna sem nu er koſtur a a voru landi og seint mun hann med vopnum verda söttur ef hann er heill.*

Amæle] nevtr. gen. *laſtiligt tiltal: Grett: Af þier hefur þu nu rekid amæled: Du haffuer nu fordreffuit deth onde tiltal, eller det ſom dig var laſtelig tiltaled.*

Afsprenge] nevtr. gen. *affprengiß* in genet. .\· posteritus, *affkomne. Nial: Hann er vinur vorß affprengiß: voriß affkommiß Ven.*

Apturgongu menn] *de som gaar igien, naar de ere affdóde. War þui meire ofagnadar kraptur med Glame, enn fleſtum odrum apturgongu monnum // ad hann mælti //*

Apturganga] fæm. gen. *saaddan en dioffuelſchab vard alldrei mein ad apturgongu nie remileikum*[1] *þar ſydan.* Vide *Reimleik.*

Almæli] nevt. gen. omnium ſermo. *Var þad almæli ad enigium*[2] *væri ſlykur madur a landinu fyrer aflz saker og allvar*[3] *at giórve ſem Gretter*

Atgiorviß menn] *saa kaldiß stercke, duelige, och deilige mend, ſom ere óffuid i mandelige jdretter. Gretter var ſagt vm Olaf kong, ad hann tök alla menn til ſyn er at giorviß menn voru j nockrum hlutum og giordi þa ſier handgeingna* .\· avlicos.

Afluttur] .\· *offrægdur. Grettl. Var hann miog afluttur fyrer kongi.* .\· delatus coram rege. Item: *Ecki var hann vinſæll af alþydu, þui hann afflutti*
3r *mikid fyrer þein mennum*[4] *ſem voru med Þorkiele*. Hoc est: | *Hand var icke venſalig aff gemeine folck, fordi hand anfǽrde megit om de mend ſom vare met N*. à verbo, *eg aflyt, anfórer,* inveho.

Aufugt ord] inconveniens ſermo; *wbeqvemligt ord. Grettlu: Huoroger logdu odrum aufugt ord til.*

Andrän] nevtr. gen. *dóde: af andi,* spiritus, *og rän,* ſpolium. *J Olaſß Sógu: Verſtille hefur illa andran getid hannem*: .\· *Noregß kong haffuer ilde emfanget hannem dód:* malè concepit illi mortem.

Aldurtyle] mascul. gen. *lyfffß ende: af aldur*, ætas et [ut videtur] aff τελοσ Gr. Vetus Translatio: *Saul bließ ögnum og aldurtyla*: Savlus spiravit minas et mortem. Item *i Eglu;* .\· Historia Egilli Scallagrymÿ: *Ætla eg þar lykter munu a verda ad vier munum aldurtila hliöta af þenn*[5] *kongi.*

Aſiä] bisyllab. fæm. generis; *aſiär* in genetiv. *tilſiunelße,* tutela. *Gr: fann Skapta Logmann og bad hann aſiä*; *det er, at tage ſig udi ſin beſkermelße*. In eodem ſenſu dicitur *vidtaka*: *Grymur för i mötz vid Gretter og beiddi hann vidtóku*: *Hand fand Gr: och bad hand om antagning.*

Audſökt verk] *den gierning ſom man kand ſagt udrette. Raudſkieggur kvad þad ejge audſokt verk*, non facile effectu. Vide *dællt* [*öaudſogt .\· mòde-ſamt*]

[*Øſer*] *Auſa*] fæmin. gen. propriè est situla, *skuffen.* Hic pro potario uſurpatur. Vide *Skaptkier.*

[1] *reimleikum* [2] *einginn* [3] *allrar* [4] *þeim monnum* [5] *þeim*

Alioſtz rade] maſc. gen. *J Gragaaß, .\· en af de gamle Norſke Lowbóger*] *Naar man beſtiller ſaa til at nogit falder paa een anden, och ſla hannem til ſkade: det hug heder Alioſtzräde: af a .\· oppaa, og liostun, hugg, och rad, forſet, tilstyring. Gräg. Þad er alioſtzrade ef madur gilldrar til þeß at vopn falli a annann.*

Aflafätt] indeclin. *den som fattiß ſterckhed til noget at gióre.* Vide *Glöar.*

Anaud] nevtr. gen. *anaudar* in genit: trældom. *Egl: munu þier vilia taka vp þad räd at ganga med sialfvilia j anaud og gióraſt trælar.*

Afarkoſter] pl. num. tetræ conditiones. *Eglu: liet Haralldur k: huorn giora annadhuort ad gioraſt hanz þionuſtumenn eda fara af landi burt, enn ad þridia koſti, ſæta afarkoſtum eda läta lyfid.*

Aþiän] nevtr. gen. idem ferè qvod *Anaud*, qvum servitutes avgentur. *Egla. Af þessari aþiän og þrældome flydu marger menn af landi a burt.*

Audbedinn] Exoratu facilis. adject. omn. gen. *J Eglu: Ef Þ: kiemur heim j suinar*[1] *þa mun hann audbedinm þeſſarar ferdar.*

Adſökn] fæm. gen. oppugnatio. *Grettl. Þorer var gamall madur miog og var ecki j atſokninne.* Ibid. *Þeir eggjudu menn til adſoknar og giordu þa enn harda hrÿd.* |

Aurkuml] plur. num. n. g. *lemleſtning aff saar. Gret. Þa voru fallner v* 3v
menn enn v sarer til olyfis og orkumla.

Axlbyrde] foem. gen. *saa megit ſom man kand bære paa axlerne. Gretl. Þar lä fyrer henni rötartrie ſo mikid ſem være axlbyrde.*

Arſæll] *saa kaldiß den herre under huiß regimente er god aar gang. Der af kaldediß een jarl udi Ørkn. Havardur Arſæl.* Jtem *Oluff Arboot hed daatter Haraldz Harfagra.*

Alóg] plur. num. nevtr. gener. gravamina. *Hakon hafdi alog mikil vid vine Magnusar Jarlz þa er honum þotti meſt hafa verid i moti ſier i þeirra ſkiptum.*

Andvidre] n. g. pl. num. *Modvind: Þa logduſt a andvidre ſtör (seiger j Jarlaſógum.*

Alwæpne] n. g. *Naar man haffuer ved haand alle ſine Waaben. Egla. Var ſagt þu lieter allt lid þitt jafnan med alvæpni vera.*

Armadur] *Gaarßfogit.* Jam magis in uſu in nostra lingva *rädsmadur. Egla: Þorer Þruma var Armadur Harald kongß hann ried fyrer bwe hans j Þrumu.* (*den øe Thróm*)

Anmarkar] pl. num. masc. gen. nævi, propriè. *J Jarla Sógu: Nu þo ad jarli þætti a huerntvegginn anmarkar syner* [.\· *tvijfflraadighedß aabenbar,* hoc ſenſu] *þa tök hann þo þann koſt ad leggia allt a kongz valld.*

Audid] fors fortuna. *J Jarla Sögum. Voru þa tveir koſter ſa annar ad hlaupa a land og leifa ſkipin ovinum synum og fied allt þad er a var // hinn annar ad leggia til mötz og läta þa audid räda.*

Aundurdur vetur] (nunc dicitur *aundverdur*) *vinterß fórſte deel. J Ol. Sog. Aundurdann vetur lÿſti kongur þui ad hann villdi menn ſenda til Jamta landz at heinnta*[2] *skatt.*

[1] *sumar* [2] *heimta*

Aptnar] verbum, .\· vesperaſcit. *J Bwa Sogu) Enn er aptna tok geingu þau fyrer Dofra kong og heilſudu honum.*

Afaryrde] nev. gen. plur. num. convitia. *Enn er Bondi heimti verdid, var honum ſvarad afaryrdum. J Jarla Sogu.*

Audlingur] regis avt principis filius, qvi non est hæres regni: *J Jarla Sógu. // Seiger hann Rognvalldi Jarli at hann var audlingur ofan af Serklandi, og hafdi þadan verid leiſtur med dromundinum og þad fie er þar var ä.*

Armskapadur] om. gen. *den ſom haffuer ſtor breck paa sit legom. J Ol: Sogu Kona var ein armſkopud og kropnud oll saman suo ad bäder fætur lau biuger vid þioin vpe.*

Audrädur] .\· moriger. *J Jßfirdinga Sogu. Þau hiön ättu son. Hann var a vnga alldri manna giorvilegaſtur mikill vexte of*[1] *frijdur sijnum, hann var þenn*[2] *og hlijdinn og audrädur.* |

4r *Afl.*] nev. gen. robur. *So ſagdi Ofeigur j Banda manna Sógu, Þad ma vera ydur verdi þad ejge vm afl*: Hoc est: *Det maa være at det gaar icke offuer ederß formue*. Hinc dicitur *efldur,* robustus.

ad läta Afberaſt] *Det er, at dóe. J Hallfredz Sógu: Öttar vil ſkipa til vin*[3] *fiärfar sitt ädur hann läti afberaſt*. Ille dicitur *ad lata vel affberaſt*, qvi magno animo et patienter fert ærumnas.

Asträd] consilia ex amore profecta. *Hallfredß Sógu: Sie eg aſträd ickar vid mig. Jeg kand ſee ederß elſke raad mod mig.*

ad Afhenda ſier nokurn] *at giffue nogen fra ſig. Hallfredur i Ol. Tryggvas: Sógu: Ei mun eg gioraſt þier handgeinginn nema þu heiter mier þui ad mig hendi ongva þa hluti ad þu seiger mig þier afhendann eda reker mier*[4] *fra þier.*

Afrendur ad afli] *fraſkillig paa sterckhed. vrtoku madur* vulgò dicitur. *Hallfredur var þa sem þroſkameſtur, hann var bædi mikill vexti og afrendur at afli, hrauſtur, og ſkiótur til arædiß.*

Afburdar mikill] præcellens alios magnitudine, *afburdur hann ber af ollum,* præstantiâ antecellit omnes.

Allbeinn] in excipiendo promptus.

Aast] fæm. gen. amor. *ordſpr. So frinaſt*[5] *äſter, ſem funder.*

Aptan tiider] pl. num. *kveldſang. Liet böſkup reiſa landtialld ſitt a vellinum, og ſong þar aptan tijder.*

Arin] masc. gen. *arns,*[6] in genitivo. Hujus vocis genuinam significationem vix poſsum eruere; puto tamen significare areolam extrà primum oſtium prædiorum, in qva proximè ad limen ex veteri collocatione, multis in locis hic in Iislandia, est petra denſa et eminens, et qvantum haberi potuerat rotunda, qvæ *arinhella* dicitur, ab *arin** [qvod ab area ductum videtur] et *hella*, petra. *Saa maa biiſlag och forgaard kaldiß arin, som vi nu kalder hlad*. Vide *Hlad.*

*Forſan, focu⟨s⟩ ſint.

Arin haukur] dicitur senex inutilis, qvi 80 annos egressus ad nihil aliud valet, qvam ante fores ſedere et egredientes intrantesque et transeuntes spectando tempus fallere, juxtà illud: *Attrædur er arnihaukur*[7] *og elldſkari*: .\· *Een fireſindztiuffue aar gammel mand er biiſlagß seder och*

[1] *og* [2] *þeim* [3] *vm* [4] *mig* [5] *firnaſt* [6] *arins* [7] *arinhaukur*

jlds ſkraffler, q. d. ad alia inutilis. Dicitur item ab *arni* et *haukur*, accipiter, qvòd brachio inſideat. *Eigill Skallagr: Kominn em eg til arna Yngvars þeß er beid*[1] *lyngva*: *hier er dette samme ord* in accuſat. plur. *Jeg er kommen til hiæmme Jngvars, ſom bód sin ven til sig:* et ponitur hic pro Ingvari habitatione vel prædio. Jtem *j Raudv. Þætti: J midiu huſinu var arin kringlöttur og pallar vmhverfis vp ad ganga*: in media domo erat areola rotunda et gradus in circuitu ad aſcendendum. *Her betyder det pulpitz eller hógt pallun ſom haffuer ſtaaet mit udi huſsed.*

Arſalur] stragula, *sengklæde. Eyrbyggia* [.\· Historia Islandorum Occidentalium] *Þorgunna ſkipadi ad arſal sinn þ.e. sæng og sængarklædi oll.* |

Audgiæfe] i.e. dapsilis, ab *audur*, pecunia, et *giof*, donum. 4v

Atatata, utututu] Vox efficta ejus, qvi frigore horrens loqvi annititur. Vide *Rognwaldz Þätt j Ørkn. Sógu.*

Aulselia], *quinde ſom ſkaffer øl. Eigilz Sógu: Þau Bardur og Gunnhilldur blondudu dryckinn og feingu aulſeli‹u›nne og færdi hun Agli og bad hann drecka*.

Aldbragdlegur[2]] pulcher et benè formatus. *Raud: Þ. hann ſa cros med allbragdlegeni*[3] *hætti*: vidit crucem omnimodè ornatam.

Alldrænn] .\· *gammel. Rognv. Jarl i Jarla Sogum. Lætur om oxl ſa er vtar alldræn madur a tialldi – slydur vand ofan rijda.*

Þ.

Barnaleik] *skiemt, gaman: Gretter Vid Audun eigunst hier vid barnaleik*, .\· *wi ſkiemter,* ironicè.

Blijdſkapur] masc. gen. *bliidſkapß* in genit. fervens amicitia. Inde ortum proverbium; *i Orms Sogu: Þrir*[4] *elltu jafnan grätt silfur ſtundum var med þem bliidſkapur mikill*: Ignitum effecerunt sedulò gryceum argentum, .\· mitius certabant injurijs interdum; Inter eos magnus erat amicitiæ fervor. *bliidſkapr* etiam dici potest affabilitas, comitas.

Brógd] pl. num. *bragda*, in genitivo plurali; præſens consilium: *J Orms Sógu: hann þöttiſt sia fyrer hann munde fella firnad*[5] *ſinn ef ongra brag da være vid leitad*: Hoc est: *Hand tóckſtiſt ser at hand monne miſte ſit queg, om hand ſógte ingen raad.*

Bragd] in singul. plerumqve est deceptio aliqva avt stratagema re vel verbis, ut cum luctator agilis arte pedum antagonistam sternit, id *bragd* vocatur: avt si qvis adverſarium aliqvo stratagemate circumvenit, vel etiam artificioſo mendacio decipit: id qvod etiam *äbragd* dicitur; ingenioſus dolus: et qvi callet artem luctandi, vel etiam callidè quid agendi *brogdöttur* eſse dicitur. *Gretter huxar hann ſkuli eitt hvad bragd leika þad K: fär giolld fyrer vtegonguna*. In bonam etiam partem ſumitur, exempli gratia. *Þau hafa morg verid hanz brogd, er bædi voru hialpſamleg fyrer Gude og ſkiemtileg fyrer monnum.*

[1] *bed* [2] *Abbragdlegur* [3] *abbragdlegum* [4] *Þeir* [5] *fienad*

Bernſku pór] pl. num. .\· puerilia. *Grettl. Morg bernsku pór giordi hann þau sem ej eru j ſogu ſett*. .\· *Hand giorde mange barneſtycker, ſom icke ere ſett i Hiſtorien.*

Bu-madur] *een boende.* Ut, *Hann var bumadur mikill; een god boende.*

Beißl] nevtr. gen. frænum. *Gretter þötti þeim mäl ad sofa, og hleiptu beißlum af heſtann*[1] *sijnum, enn lietu ganga med sódlum.* |

5r *Bägrækur*] *balſtyrig mand,* qvi ægrè pellitur, i.e. flectitur. etiam vel maximè de pigris jumentis id dicitur.

Bondaböl] nevtr. gen. *bondaböls*, in gen. .\· bondegaard. *bölſtadur,* habitatio. *Böl* abſolute usurpatur pro dormitorio, vel lecto, ſivè loco, ubi dormitur, tam̀ ſub dio qvam̀ intrà limina.

Beine] masc. gen. *beina*, in gen. hospitis advenæ exhibita beneficentia. *Jarla Sögu: Þora gieck sialf win*[2] *beina, og ſkeinkti hun jarle og hans monnum*. *J Grettlu: Gretter þöttist sia þeir munde sialfer ætla at biöda ſier beina*. Vide *Farar beina*.

Berſerkur] masc. gen. *berſerks* in genit. *berſerker* in plur. Fuerunt olim viri famoſi, facinoroſi, robore plusqvam humano, quasi semigigantes. *J Grettlu: Þeir ſkorudu à rykum bændum og gofgum til fiär edur kvenna skylldu huorer ogyllder fyrer odrum: feingu marger af þeßu sman suiner*[3] *lijftiön med ollu þeir toku konur manna og dætur, og hiældu vid hond sier viku edur halfann mänud og færdu sydan aptur þenn*[4] *er ättu þeir* *ræntu **rænttu hoar*[5] *sem þeir föru eda giordu adra öſpekt þeir geingu berſerks gang og eirdu ongvo þegar þeir voru reider*. Hoc est, Illi indixerunt monomachiam viris divitibus et magni æſtimatis, hoc fine, ut illorum bonis una cum uxoribus victores fruerentur, uter horum qvi occubuerit, impunè alteri ceciderit. Rapuerunt uxores et filias hominum, easqve ad manus ſibi retinuerunt, per hebdomadam avt medium menſem. deniqve restituerunt ijs, qvi eas poſsidebant, prædati ſunt qvocunqve irent, avt alias turbas excitarunt: furebant, et nemini parcebant, qvum eſsent irati.

Berſerksgangur] Sic vocabatur berſerkerum rabioſus furor, qvando dimicaturi erant: qvaſi Bacchantium inceſsus.

Baugur] *baugs*, in genit. mascul. gen. annulus. usurpatur etiam pro qvolibet avro vel argento. *Leita eg ſo bauga*; Sic qværo annulos. .\· avrum.

Bugur] masc. gen. *bugs*, in genit. curvatura. Hinc paroemia: *ad giora brädann bug ad nockru*, .\· celeri flexura, .\· consilio rem aliqvam aggredi. *Grettl. Vier ſkulum ongvan brädann bug ad þeſſu giora: Vi skal met ingen hast giffue oß der til.*

Brädur] *snär,* celer. adject. *brädur heſtur*, celer eqvus.

Bardagie] masc. gen. pugna. *Grettl. Slö þa j bardaga med þenn*.[6]

at Blóſkra] .\· stupore ſimul ac timore percelli. *Hand qvadſt ecke hirda þo Þorf. blóskrade til hvad fyrer væri*.

Byrdingur] genus navigij magnis oneribus portandis idonei. *byrde* onus est. *Hann riediſt j byrding einn*: *Hand gaff ſig till reiße paa een byrding.* Inde *byrdingß menn*, Navtæ.

[1] *hestum* [2] *wm* [3] *sumer* [4] *þeim* [5] *huar* [6] *þeim*

ad Braka] est fragorem excitare: Item, *ad braka, er ad bruge ſtore ord. Gretter lieſt ecke vita hvad Biórn brakade vm þetta. .\· Hand lod ſom hand icke viſte huad for ſtore ord Biórn talede her om.* |

Bleide] fæm. gen. timiditas effoeminata. *Gr. Legg eg bleyde ord à bak* 5v *þier, ef þu þorer ejge ad beriaſt vid mig*. vetus formula, qvâ adverſarius provocabat timidum, ad dimicandum: Impono tergo tuo effoeminatæ timiditatis notam, ſi non avdeas mecum ferro decernere. Inde *bleidemadur*, et *bleidiſkapur man*.

Blaudur] adject. nimis timidus et trepidantis animi.

ad Bleidaſt] verbum; valdè trepidus fieri. *Bleidaſt þike mier Barde qvad Gretter ef þu þorer ej ad beriaſt vid mig.* Vide *Ragur.*

Bleida] fæm. gen. propriè est canis foemina. *bleidutyk*. vide *Hundur.*

Bryn] supercilia, pl. num. *at läta ſÿga bryn*, demittere supercilia, torvè aspicere. *Þorg: qvadſt eige hirda hvörnin Gautur liete sÿga bryn. Þ: ſagdiſt icke paſſe paa, dog hand ſaa ſurt ud.*

ad Bregdast reidur] *At bliffue fortórnet. Gretter bräst reidur honum var eingium*[1] *viſſa gióR. Gretter bleff vred hannem var ingen advarsel giort.*

Brautar geinge] n. g. *storachtighed,* magnificentia. *Jsfird. Sógu. Hun var giefinn honum meir til fiär enn brautar geingis*: *.\· Hun var giffuet hannem meer for fæ* [*.\· rigdom*] *end for ſtorachtigheds ſkyld.* dicitur à *braut*, semita, et *geingi* ambulatio: denotatur magnificum famulitium, qvale ſolet eſse magnatum.

Brät] adject. citò. *Kolfidur i Bva Sógu: Akof ertu möder ad amæla mier og mun brät betur verda.*

Beturfedrungur] m. g. *den ßom er bedre end hanß fader var. J Gretl. Skapti logmadur var vitraſtur manna og heilrädur ef han var äsiä beiddur, og lagdi þad til med huorjum manne er hann ætla di*[2] *duga ſkyllde ef ej være afbrugdid. var hann þui kalladur beturfedrungur*. contrà *werfedrungur.*

ad Bregda j brvn] *at entſette ſig. Gret. Þorhalli brä nockud j brun er hann sa þann mann: Hand bleff underlige der ved naar hand ſaa den mand.*

Ból] gienvordig lycke. nevtr. gen. *j Gretl. So ſkal ból bæta ad bÿda annad meira. Saa ſkal man bóde ſin wlycke, at bije anden ſom er stóre.* Dolor erit medicina dolori.

Bilbugur] *bilbugs* in genit. m. gen. *wdriſtighed. Verdum vid roſsklega og lätum ongvann bilbug a oß ſiä. .\· Wi ſkal tage raſkelige imod, og lader ingen redſel ſee paa os.*

Buklare] m. g. species clypei. *Grettl. Enn hann brä vid buklare*[3] *hinne vinſtre hendi og bar af sier.*

Beyst] *blaat effter hugg. J Grägäß: Þad er madur er raudur fyrer hoggie.*

Blodrefil] m. g. *dódeſaar. det var ſaalediß. j Ormſógu,* Cap. 9. *Ormur brä saxi, og riste blodrefil a bak Brvſa, og ſkar oll refin*[4] *fra hryggnum, og drö þar vt lungun*. Hoc est: *Orm drog ud sax* [*sverd*] *och riiſte blodrefil paa Bruſes bag, och ſkar riffbeenene fra ryggen, och drog lungen* | *der* 6r

[1] *einginn* [2] *ætladi* [3] *buklara* [4] *rifin*

ud. Saa giorde de gamle kemper tit, naar de vilde grimmelig heffne ſin faderß, eller andre gode wenners dód.

Blodórn] ejusdem significatìonïs. *J Jarla Sógu. Þa gieck Eniar*[1] *Jarll til Halfd: og reiſt blodórn à baki honum, med þenn*[2] *hætte ad lagde sverde à hól vid hrygginn, ey*[3] *reiſt rifin oll fra rygginum ofan a lendar og drö þar vt lungun*: *det er. Da gick Einer Jarl til Halffdan och rijſtede blodórn paa hans bag; saaledis, at hand ſtack ſit sverd bag i hannem, och ſkar alle alle reffbeenen fra ryggen ned til lenderne, och tog hans lunge der ud.*

Blodugla] *blodugel. saa neffneß hun i Ragnars Sage, da Regnerß sónner giorde det ſamme mod Kong Elle udi Engeland, ſom lod dræbe deriß fader.*

Byrder] plur. num. fæm. gen. *byrda* in genit. plur. abundantiæ. *Quæde i Eglu. Hygg eg ad Harald hafe byrder gnögar og hamingiu er kongur er viidfrægur enn kongur vor hafe ei krepping fullann. Det er: Jeg meener Harald haffuer forraad nock och lycke, ſom er berómd konge, men vor konge icke at haffue een krum hannd fuld.*

Bergriſe] masc. gen à *berg*, saxum, et *riße*, gigas, cyclops. usurpatur pro viris robustiſsimis. *Egl. Biorgwlfur var lendur madur rykur og audugur enn halfbergriße ad afti*[4] *wexti og kynferdi.*

Bæle] nevtr. gene. *róffuers hul. Gretl. Fäer munu adkomaſt ef einn madur roſkur er til varnar vp j bælinu*.

Brek] pl. num. *skade, breſt. Ordſprock: Er vel sa hafe brek, ſem beidiſt. Det er vel dog den haffuer ſkaden, ſom der effter sóger.*

ad Bindast fyrer] *at beplichte ſig hoffuitmand til nogen gierning. Grettl. Þeir giordu ord Þorde og badu hann fyrer bindaſt ad räda Gretter af dógum, enn hann för vndan. De ſende ord til Þor och bade hannem være formand at tage Gretlar*[5] *aff dage: men hand vndſkyldede ſig.*

√ *ad Bindast matar*] Est etiam abstinere à cibo et jejunare. *bindinde*, abstinentia vel parſimonia.

Blendingur] mas. gen. *halfftrold. J Grettlu: Hefur eg þussa og þeirra kyn hart leikid hamers grimu, enn meinvætte marga barda, og blendingum ad bana ordit alfa kyne og ovættum nær hef eg oll vm*[6] *oþarfur verid.*

Bloot] idolorum cultus. *Hann hafdi blöt mikid a huoriu äre ad midium vetre. góda blöt* rectè dicitur. *gód* enim idolum est. *blöt* avtem abſolutè sicut maledictiones. *blotmadur*, idolorum cultor.

Brim] *Sóbrus paa landit. Egl. Vedrid var hvaſt og brim a landid og ejge hafnligt*.

Banvænt] adject. nevtr. gen. infavstum. mortiferum. *J Jarla Sógu. Tak nu vid merki þui er eg hefi giort þier af alri kunnattu og vænter ek ad sigurſællt mune verda þenn*[7] *ei*[8] *fyrer er borid, enn banvænt þenn*[7] *er bær.*

Bernſku madur] à *barn*, infans, qvasi infantiæ homo. *Jarl qvadſt, bernſku madur fyrer alldurz saker: wforfaren for vngheds ſkyld*. |

6v *Bakeldar*] *jld ſom er tendit, ad varme ſig vid. Sätu þeir leinge vid bakellda. j Jarla Sógu*.

[1] *Einar* [2] *þeim* [3] *og* [4] *afli* [5] *Gretter* [6] *ollvm* [7] *þeim* [8] *er*

Brädfeingis] adv. subitò impetratum. *J Jarla Sógu. Þo ad ei irdi þetta skipte brädfeingis þa för þo þetta ſkipte framm ad Þorf: Jarl hafde ij hlute landa, enn Brvſa*[1] *Jarl þridiung: .\· dog diß omſkiffte vare icke ſnart bekommelig, da foer de alligevel frem.*

ad Briöta vpp vopn] expedire arma. *Jarla Sógu. Þ: Jarl heiter þa a menn sÿna, og bad þa briöta vpp vopnin kvez ejge vilia a flötta leggia, og bad þa rooa j möti vaſklega.*

ad Bora adfvg] *Magnus j Jarla Sógu: Suo ſkalltu huxa Hakon Jarll ef eg giore þetta fyrer þina aeggian ad fara veſter vm haf med her, ad þier ſkal ejge ad vvart koma, ad eg bora ſkiöt frekann adfvg til rÿkia þeirra er þar liggia fyrer veſt an*[2] *hafid, og giore eg ad þui lijtium*[3] *manna num.*[4] metaphorica locutio, ab induſtria fabrorum, qvi terebris ligna perforant, ità ut compago qvam̀ arctiſsimè connectatur clavis.

Bÿfur] crura exporrecta. *Þorgierdur kom til elldhus einn dag lä þar Kolfidur sonur hennar og rietti byfurnar.* gestus deſidioſorum torpentium.

Brvn] fæm. gen. supercilium. Paroemia. *Nu bregdur monnum j brun. .\·* admirati ſunt. Jtem *Rogn: Jarl i Jarla Sógu: So þikke mier þu vnd er*[5] *brvn ad lijta byskup sem þid Svenn munud kunna ad segia fra ſtórrum tÿdindum enn enn eru vpborinn. Saa tyckis oß biſpens aſiun ſom di Sven monne kunde ſtórre tÿdinder kundgióre men ſom end ere vdſagt.*

Brädbanvønlegt sär] vulnus, qvod citò adfert mortem. *J Jarla Sógu: Kale hafdi feingid sär morg j Øngulz eyar sunde og ei brädbanvænlig.*

Berliga] a‹d›verb. palam, apertè. *J Jarla Sógu. Enn þo leitadi nu huorge berlega a annan: .\·* Nevter alterum palam insecutus est.

Bägradur] qvi sinistra dat consilia. adject. *Ol. s. Hallfredur ſagdi ad hann vill þenn*[6] *vm eckert vera bägradur, ef hann ma vm mæla.* à *bagi* vel *bäg* obſtaculum, et *räd,* consilium.

Burſt] culmen domus. f. g. *Ol. s. Þar af vp var hofud og burſt.*

Biarnylur] masc. gen. ursi calor, qvo instar urſi imbuti dicuntur aliqvi homines qvi nunqvam frigent. *Jsfirdinga S. Olavur Havardſſón öx vp og giordiſt efnelegur madur, so seigia menn hann hafi haft biarnyl: þuiad alldrei var þad fröst vda*[7] *kvlde ad Ol: hefdi fleiri eda færri klædi enn eina brök og skyrtu girdta j brækur.*

Bidill] masc. gen. procus. *Hallfredur mælti þad räd ſkal ei hafa þo þier þiki nu bidill þinn þegar betre enn eg.* |

Beiſkur] adject. avsterus. *J Sogu Ol. Tr. s. Vrdu Þrændir vid þad beiſker.* 7r
.\· de ſom boede i Trondhiem udi Norge giordis bitter udi sit sind, der ſom de ſkulde tage Christelige tro.

Böl] pl. num. h. l. prædia. *Arnor skälld qvad: Tyndust bóll þar er bvende raudur elldur Skotta wellde. .\· Tabtis booer der ſaa brende róde jlld det Skotſke rige.*

Blik-raudur] *fagur raudur aff blik raudagull*: qvasi *guldród.*

Bitull] frænum. *Ol. S. Sendi menn hofdu med sier heſt Sigurder Kongs*

[1] *Brvſe* [2] *veſtan* [3] *lijtinn* [4] *mun* [5] *vnder* [6] *þeim* [7] *eda*

med gyldtum sádli[1] *og bitullinn var ſettur med ſmeltum steinum.* .\· Legati duxerunt ſecum eqvum Regis Sigvardi, qvi stratus erat inavrato ephippio, et frænum ornatum gemmis.

D.

Dád] f. g: virtus. Paræmia *ad drÿgia däd* aliquid præclarè gerere. contrà *odäd.* sive *dädleiſe* synon: *uduelighed J Grettlu: Ætla þu mien*[2] *ei ſlÿka svivinding oc dädleiſe*; *Du ſhalt iche meene om mig saadan wederſtÿggelighed och wdÿd.*

Dagſetur] n. g. *dagſeturs* in gen. diei occaſus, *dagſet er* .\· dies occidit.

Dalur og höll] vallis et collis, *ordſprog Ol. K. j Jaula*[3] *Sogu. Ef þu vill huorigann þennann koſt, þa mim*[4] *so sÿnaſt sem ofridar sie af þier von, ma þa og ei vndarlegt þikia þa dalur mæti hooli.* .\· *Om du wilt ingen aff disse to wilkor, da man det siuniß at wfred er aff dig at forvente, maa daa iche vidunder ticke dog en dall móder field* .\· *dog lauftt land ſeder ſig imod hóÿtt*, etsi submiſsum opponatur sublimiori, innuit *dog ſtrid kommer imod wfred.*

Dani itidem d⟨i⟩cunt: *Det er dag ſanden.*

Dagſanna] f. g vero verius. *Banda manna sogu: Þetta mun vera dagſanna og eru mi*[5] *brogd i mälinu.*

Dalbvar] pl. n. m. g. *de ſom boer wdj dalen: Dalbvar leindu þar Gretter vm veturinn.*

Dæla] f. g. antlia *pumpe, dælu auſtur,* cum sentina per antliam exhavritur, nam ante ejus uſum vocabatur *byttu auſtur,* vel *stampa austur*, per urnas et semitonnas. *auſtur* est sentina, et etiam sentinæ ejectio. |

7v *Dæla dælu* etiam] f. g. signif. loquacem lingvam, vel præcipitem loquelam. *Þorer þagdi medan Gr: liet ganga dæluna, Thorer tagde mens hand lod munden gaa*

Dagräd] n. g. *Egla: Gieck þa Þorg: a braut og ætladi ad fa betra dagräd ad hitta kong* :|: *beder leÿlighed behendiger dag.*

Dællt.] adverb. facile. *Gr: N. satt vm hann og þotti ejge dællt à hann ad räda: sad om Gr:* [insidiatus est illi] *och tochte iche hegt at anfalde handj däll* adject. om. g. facilis moriger.

Daſadur dóſud dasat om. g. sudore et labore laſsus *Gretter: Wrdu þa men daſader. Folch bleff móde och trette.*

NB [In mea pueritia pars ingentis remi ad littus Iſlandicum boreale è mari projecta ferebatur, cui literis runicis hæc inciſa verba legi poterint. *Opt var eg daſadur eg drö þæſa.* Sæpè laſsus eram ubi hunc [sc: remum] traxi.]

ad Daſast v: paſs. hujus unius terminationis; *eg daſast, þu daſast, hann daſast* .\· sudare cum defatigatione. *daſadist* in præt. perf. *Grettl: Toku men ad daſast m⟨i⟩óg af erfiden⟨u⟩. De begynte at bliffue meget móde aff arffuid.*

Dæſter] m. g. in pl. n. idem est quod *daſader,* defatigati.

[1] sódli [2] mier [3] Jarla [4] mun [5] nu

Dæme] m. g: *dæmis* in gen. exempl. *til dæmis ad taka* |: exempli gratia *Eins dæme eru west quad Gretter* |: Unius exemplum peſsimum, cujus nimirum simile in aliis non reperitur.

Däruskapur] m. g. spott *Gretl: Þorb: var tilfindinn og för med daruſkap mickum*[1] *til ÿmsra manna. Hand vaar paafindig och fore met spot thil atſhellig folck,* |: quoslibet irriſit: item *gabb gyß glens.*

Deila] f. g. contentio ſive diſputatio, jtem *deilld manna .\· ſtorr trætte: ad deila* v: contendere *J Jarla S. Hann efldiſt ad lide og deillde til rykis vid Liot Jarl: Hand bleff mectig med krigßfolch och trætte om riget med Liot Jarl.*

Dimmraddadur] om. g. *mørkrøſted Gretl: N. tök vid fiärgeimſlu og vard honum lÿtid fÿrer, hann var hliodmikill og den*[2] *raddadur og ſtóck fied altſaman þegar hann hooadi.*

Dinkur] m. g. *dinks* in g. sonitus alicujus magni corporis graviter cadentis, *Gr: Haugbvinn fiell a bak aptur og vard af þui dinkur mikill.*

Diß] f. g. *diser* sive *diſur*, in pl. deæ ethnicorum. hinc paroemia, *Ecki eru allar dÿsur daudar.* Non omnia oracula periêre. |

Diſa blött] cultus dearum. 8r

Dölgur] m. g. *dolgß* in gen. *en jótte eller sónderlige ſtore nedelige mandt — Ærid hafa dölgar skap folgid .\· De dolger haffuer ſaare forberget sind*

Dräpa f. g. cantilena. vid. *Flockur.*

Draap.] n. g. interfectio. *ad drepa* v: occido, *eg drap,* in præt. perf. inde *manndraap* homicidium. Jtem *ad drepa* est offendere ad aliquid. *Gretl: Sÿdan drap hann sier vid stólbrvd: Syden ſtótte hand ſig imod ſtolber* [ad postem sellæ] item *Hann drap fæti og ſkeindist miog er hann var berfættur,* Offendit pedem, et læsus est valde, nudo enim pede inceſsit. *Hann drap fætinum j þróskolldium,*[3] Attigit limen pede: Item: *drap a dyr .\·* pulſavit fores.

ad Drepa a dreif .\· at affslaa noget forſett; Egla: Þeir dräpu ollu a dreif vm þessa fÿrerætlan; disperserunt consilia.

ad Drepa nidur .\· at affflaa. J. Ol. Sogu, Drepid nidur herørinne ·/. Affslaaed krigßforſamlingen.

Dreingurd[4]] *oprichtig och sÿderiig mand. Sveinn J: j Grettlu Vel fen*[5] *þier þetta, og syner þu þad jafnan Beße ad þu ert godur dreingur.*

Dreingskapur] *fromactig gierning.*

Dryckior f. g. pl. n. compotationes.

ad Drecka einmenning, quando duo commensales invicem propinant alter alteri: *ad hafa sveitardryckiu: ad drÿcke runt om.*

ad Drecka oſleitulega, forwden modſigelſe: sleitudryckia ècontra, *naar en vill forſchone ſig.*

Drottinſuikr. domini sui proditor.

Dyrgriper] pl: n. m. g. *Ol: Sogu: Þar voru jne dyrgriper kongß er hann hafdi samanheimt til þeß ad giefa hit atta queld jöla: \· der i vaar kongens liggendefæ, huor udaff hand vilde forære ſit folck paa nÿtaarß afften.*

Drambsmenn] *stolthedßmend, hofferdig folck.*

[1] *mickinn* [2] *dim* [3] *þróskolldinn* [4] *Dreingur* [5] *fer*

Draugur] *spógerj* Lemures, propriè defunctorum genus. |

8v *Drypur*] Pluit, à *drópe,* gutta: Nota *Ordſpr. honum drypur eÿ j augu,* .\· non stillat illi in oculos, ɔ: delicatè vivit, nulla patitur adversa.

Dularkufl.] m. g. *Gretter var j dularkufle, so hann kiendiſt ejge; vaar klæd i dóllkiortell, saa hand bleff iche kiend.*

Dÿnur] m. g. *J þui kom dynur mikill wnder bæinn og herdye Guridid at huſunum; J det kom dunur vnder gaarden och hórde Gurijdt til huſerne.*

ad Dysia :\: Cadavera terra obruere, inde, *dyß,* illiusmodi tumba.

E.

Efling.] f. g. auxilium, promotio. *stÿrkr, raad.*

Elldur] Jgnis. *Elldſtö* foem. gen. *Elldgrafer,* f. g. pl. n. focus. *Elldibrandar, Brenneholltt.*

Ellifirdur] senio privatus. Epitheton juvenum.

Eimur] propriè tenuis fumus. *Arnor ſkalld qvad. Eim hratt enn lauſt lioma, limdollgur nær himni,* fumum propulit, splendorem miſit, ignis [virgarum *dolgur,* dictus victor] ad coelum usqve.

Einbeÿgdur koſtur] *Einbógied vilkaar,* in unum latus curvata conditio, et nulla alia proposita. *J. J. S: Þöttist Jarl skilia ein beigdur koſtur ad läta kong räda*

Ein mæle] Colloquium inter duos.

Einord] f. g. candor, etiam uſurpatur pro audacia.

Eik] f. g. in genere quælibet arbor. *Ordſproch: Þike mier räd hier hafe eik sa er af audrum ſkiefur.* Consultum mihi videtur, ut is arborem obtineat, qui alterum in excorticando superat; *ad den beholder eiken som bedre affſhraber barcken.* Senſus est: sit inferior, qui nequit eſse superior.

Einhæfur, eller Einhamur, om. g. sic dicebatur ⌞qui⌟ iratus non furebat, erant enim quidam inter veteres in Ethniciſmo, quibus ob rabiem vires

9r in immensum creſcebant. De Ormero nostrate Storolphi filio | in ejus historia dicitur, *ad hann hafe verid ſterk astur madur a Jſlande bæde ad forind*[1] *og nyu sa er ein hæfur hefur werid. At hand vaar den ſterkiſte man paa Ißlandt, baade tilforne och paa nÿ.* De aliis enim dicebatur, *Hann var eckie einhæfur eda einhamur.*

Einhleypingar] m. g. pl. n. *oqvæntir menn,* .\· non habentes uxores.

Einſætt] adv. tutum, *Þotti kaupmonnum ejgi einſætt þeir fære bäder a einu ſkipe. Kióbmendene tóckte det iche forſiunligt, at de shulle begge ſegle paa en skib.*

Einhlyttur] adj. *sielfraaden, Vel þætte mier þu meiga vera ein hlijtur ad þeſu. Mig tÿckis at du maat selff raade (foruden andre wille) i denne sag.*

Einstigr] m. g. *derſom mand iche kand wden enſtedz opgaa.*

Eyker] pl. n. m. g. jumenta clitellaria, *J Ormſogu: Hann liet heÿ samanfæra og geingu iiij eyker:* Curavit foenum convehi et portabant 4 equi clitellares;

[1] *fornu*

nam alia jumenta quæ onera portarint apud Jslandos nunquam in uſu fuere.

Eptermæle] n. g. actio in homicidam post aliquem interfectum, quasi postloquium dixeris.

Eyar ſkieggiar] m. g. pl. n. qui inſulas habitant. vide *Ey*

ad Etia] verbum. *atte* in præt: *at eggie ſaman heste eller andre diur at bydis.*

Eÿ] f. g. *eyar* in genit. inſula. *Nogle gamle øers naffn haffuer Enian*[1] *skald Skuleſón* compræhenderet *udj diſſe wiſer.*

NB. Jnsulæ

1. *Blar er baldrekur Syrar:* *Ber vind Herdlar linda:*
vidgyrdill þytur Vardu: *velltur Fenringar bellte:*
ygliſt vmgiord Huglard:[2] *olmur er graſile Stolmar.*
fleyer Bocknar baugur: *brakar Lygru men nóckwat.*

2. *Brattur er balldrekur Þiöttu:* *Bryn gyrdill þvær virdum*
sundur bueſtur[3] *Lägu linde:* *Legu veltur vin þuom*[4] *bellte*
kyle ſkytur Karmtar helſe: *klyfur ſtiörn sila Þiörnar*
bord ſkiera Gizku gyrde: *grafa bond i men Stordar* |

3. *Stort fellur gyrdil Garta:* *grefur windur Þrumu linda:* 9v
þytur sualfiǫtur Seliu: *swellur vndrum men Hrundar*
allt skielfur Brimlar bellte: *brestur ern sile hernan*
æst fer vingiord[5] *Hristar:* *odur er hringur Berdlinga*

4. *Bard riſtur Giælu gyrder:* *grefur namufiotur Tauma*
geiſt fer vmgiord Óſtrar: *opt er men klofid Senju*
brand þuær Bolgu linde: *bifast stinnur sile Kinnar*
hringur þÿtur Huedru longum: *hart welltur Glanar belte.*

Sir	*Þiotta*	*Garte*	*Giæla*
Herdla	*Brynna*	*Þruma*	*Nauma*
Varda	*Läg*	*Selia*	*Ostra*
Fenring	*Þrǫm*	*Hrund*	*Senja*
Hugl	*Kormt*	*Brimla*	*Bolga*
Stolm	*Þiórn*	*Hern*	*Kinn*
Bokn	*Gizka*	*Briſt*	*Huedna*
Lygra	*Stord*	*Berdla*	*Glǫn*

Diſſe øer meener Jeg at were meſten part wnder Norgis side, och at haffue veret saa neffnet i gamble dage, och effterdj haffued kaldis Eddice *ring eller band lande och øje* (annulus vel zona regionum et insularum) *Da opdicter skaldit her der wdaff* varias maris appellationes, *for det fórſte kaldis then sóen,*

[1] *Einar* [2] *Huglar* [3] *breſtur* [4] *vm þrom* [5] *vmgiord*

Baldrekur Syrar] *aff balldur .\· kong och rekur driffuer;* qvasi Neptunus *hand er blaa.*

Herdlar linde, balteus ejus inſulæ *linde er baand giort aff vld eller klæde och mand binder offuer liffuet: vindur ber Herdlar linda ·/: veret bær eller driffuer sóen.* |

10r *Vidgyrdill Vardu*] *aff viide, sóe; och gyrdill,* cingulum, *sióbeltte, þytus. søbelte vaardøier bruſer.*

Belte Fenringar] zona ejus insulæ *welltur,* volvitur.

Vmgiord Huglar] *vmgiord er hengſelet som suerdet henger wdj naar mand henger det paa ſiden*] *ÿgliſt* torveſcit; *seer grumbt wd.*

Danis etiam *Sule* *Graſile Stolmar*] *sile*, est ligamentum ex corio, quo jumenta et res aliæ ligantur, et quia hic mari accommodatur dicitur *gräſile*, à spuma maris, *som er graa, olmaſt bliffuer böſter.*

Baugur Boknar] *baugur er ring, fleyer .\· kaſter bólger.*

Men Lykru (*men* rotundum avrum ex monili suspensum a *mäne,* .\· luna, cujus rotunditatem effigiat) *brakar nockvat,* tumultuatur aliquid, *buldrer eller skraaler noget.*

Balldrekur Þiottu (vide supra) *er brattur,* arduus, *ryß hóÿgt.*

Bryngyrdill] à *Brynna Brynnøer,* et *gÿrdill* cingulum, *þuær virdum thóer folch,* eluit viros, ſcilicet aspergine.

Lägulinde] *aff Lagu øe, och linde* supra. *sundur breſtur,* rumpitur, *bróſter i sónder.*

Þrømbellte] *aff Þróm den øe och bellte* supra *leku welltur vin Þr: bellti* agebantur volutiones (procellarum) per oceanum, *leger trumlinger om, Thrómmer belte.*

Karmtar helſe] *aff den øy Kormt, och hellſe* vinculum jumentorum collo circundatum, quo alligantur ne à stabulis diſcedant,) *skytur kyle, framſhiuder kiólen* |: *skibet,* propellit carinas.

Sile Þiornar (aff sile supra, *och den øe Thiorn) klÿfur ſtiorn sila Þ: .\· styrid klyfur sóen.* Nota *her brugis stiorn* gubernatio pro gubernaculo, actio pro instrumento.

Gyſka gyrder (aff den øÿ Gizke och gyrder, aggere cingens) *bord ſkiera Gyzka gyrde, bord .\·* rostra pro navi, *skiære sóen,* secant undas. |

10v *Men Stordar (aff men* supra *och den øe Stord) bord grafa j men Stordar. skibsborden graffue eller indtrÿcke ſig i sóen, naar skibet gaar fremm.*

Gyrdill Garta (aff gyrdill supra *och Garte, klipp:) fellur ſtort, falder ſtort met store bólger.*

Þrumulinde (aff den øÿ Thrume och linde supra *wldband) vindur grefur Þrumulinda, været opgraffuer Thrumulinda ſ: sóen*

Sualfiøtur Seliu (aff sualfiøtur, som er sammenbundit ord, aff svale .\· kiæla, kalt vær, och fiøter qvasi *kióllfióter, och den øÿ Selia) þytur bruſer*

Men Hrundar (aff men supra et *Hrund den øÿ) svellur vndrum* turgeſcit, *heffuis greſelige.*

Brimlar belte (aff Brimla øy, et *bellte* supra) *skiellfur allt, róstis eller beffuis alt.*

Sile Hernar (aff sile supra *och den øe Hern) brestur, gaar i ſtócher.*

Vmgiord Huglar. (aff vmgiord, suerdz hengſell, och den øy Hugl) fer æſt, far haſtigt.

Hringur Berdlinga (aff ring och den øe Bredla[1]*)* Sed notandum, *her ſtaar* adjunctum pro subjecto, *Beerdlingar, Berdle mend for øen) er ödur; er gall, böfter.*

Giælu gyrder (aff Giæla den øy och gÿrder paulò ſupra; *bard riſtur giælu gyrdi, skibet skier sóen.*

wmgiord Oſtrar (aff vmgiord, ſupra *och Ostra øe) fer geyſt: far knafft, haſter ſig.*

Men Seniu (aff men och den øe Senia) er oft klofit; er offte kliuffuit, sæpè finditur.

Bölgu linde (aff den øe Bölga, quod nomen tumorem sonat; *och linde þwær brand, toer suerd.*

Sile Kinnar (aff sile supra, *och Kinn den øe) stinnur sile Kinnan*[2] *bifaſt stÿfft bund Kinder, sóen, beffues.* |

Hringur Hvednu (aff ring, och den øe Huedn) þytur løngum gnyer tydt. 11r

Glanar bellte (aff Glón den øe, oc bellte) velltur hart; trumler haardt.

Naumfiøtur (aff den øe Nauma och fiótur) grefur tauma ·/. graffuer, eller jndtager, tougit.

Erfide] n. g. propriè labor, quandoque sumitur pro nocumento, *J Orms Sógu.* [B] Subito hoc mihi animus persvasit dum nomen tuum avdirem, me propter te ingentem devoraturum laborem – [A] *Snemma sagdi mier hugur vm eg mundi af þier mikid erfide fä þegar eg heyrde þÿn gietid.*

Eyſtra sallt] n. g. *Østurſöe. J Jarla Sogum: Sydan kannadi hann Svÿa ſkiær og allar eyar þær ed liggia j Eyſtra sallte: Der neſt randſagede hand Suendſhe skær, och alle de øyer ſom ligger vdi Øſturſóen*

Eÿrarstefna] f. g. *markit som de Norſhe och andre holde ved Helſingóer Egl: Voru þa menn komner til Eÿrar stefnu.*

Eÿrar flote] m. g. *Den skibflaade som seÿlede didhen.*

Eÿre abſolutè katexokin.

Eyde n. g. iſthmus.

Endilangur Noreg: Egl: Biorn var giór vtlagi (exul) *fÿrer endilongum Noreg. langs ald Norgis sÿde.*

Endeme n. g. sterquilinium. Sic dicitur per contemtum vanus homo, et nullius frugi. *J Jarla Sogu: Päll Jarl sagdi heyr endeme* audi coenum; talis compellatio in uſu fuerat apud veteres quando stultè loqui aliquis viſus fuerat.

Eyrende n. g. negociatio. *J Jarla S. Þeſer munu vera farande menn annad huart kaupmenn eda fara annann veg ad eyrendum ſynum* \ Conjicio hoſce peregrinos eſse sive mercatores sive alio itantes negociandum.

[1] *Berdla* [2] *Kinnar*

Eydur] m. g. jusjurandum. *Eydabrigde* f: g: perjurium *om mand holder iche ſin eed.* |

11v *Eydrôff,* ejusdem significationis est, *rôf* à verbo *ad riufa,* irritum facere *eydſkaar* adject. *den ſom tÿt ſuær.*

Einræn, diſcrepans ab aliis ingenio et moribus *Ol: Tr: ſon j Ol Sogu vid Finn: So lyſt mier à þig þu muner vera dreingur godur einræn og vndarlegur og nockud brädur j skaplinde: Jeg tencher du mont vere oprictig mand noget fravendig och vidunder och saare haſtig till vrede.*

F.

Fädæme n. g. Cujus non est exemplum.

Fadmur m. g. gremium. *fadmlóg* n. g. pl. n. mutui amplexus.

Fagnadur m. g. gaudium, inde verbum, *ad fagna,* hilariter hospitem accipere. *Gr*: *Atle fagnade þemi*[1] *vel, Hand faffnede dem vell. .\· helſede.*

Fagnadar ôl; velkomins drÿckia, Ol: S: Aſta baud til ſyn ollu stormenne ad þiggia veitzlu er hon giordi fagnadar ôl syne synum. Astrida invitavit omnes magnates volens convivio accipere filium suum *(holde vellkommendis gÿlde)*

Fäkur, m. g. vocabulum pöeticum, equus.

Fall n. g. caſus: *Ordspr. Fallz er von ad fornu trie* Ligno nutanti caſus sperandus. etiam denotat cædem. *Bua S: Eſia sagdi fostra synum fall faudur syns,* E: suggeſsit alumno necem patris sui.

Falur, a‹d›ject. om. g. *fól, falt:* venalis. *ad fala:* v: *at bede om det ſom mand vil kióbe.*

Falur. subst. m. g. cuspis.

Fälz. n. g. fraus. Inde *falſare,* subdolus, qui merces defraudat, *den ſom seler falz, eller slaar falſhe mÿnt.*

Fang; lucta, *ad taka fang;* luctari: *fang* propriè gremium, inde paræmia,

* *Sa fellur opt sem fangid bydur:* Sæpè cadit qui prior alium ad luctam provocat.

Fangbrogd. n. g. pl. n. luctatorum certamen.

Fanga hella f. g. petra ad quam in lucta fortior propellens imbecilliorem ut tergum ipsius frangeret.

Famaalugur. adject: om. g. taciturnus, vel quasi dixeris pauciloquus. |

12r *Faament.* adv. ubi pauci sunt homines.

Faalätur, om. g. *fälät.* paucis se ingerens, pauca loquens, *den som icke taler gierne med andre, vill vere for ſig ſelff.* Jtem dicitur ille *vidutan*, alienus à cæteris; hinc adv. *faatt Þ: gaf sier faat vm hamm*:[2] */:* Pauciloquus erat cum ipso.

Farbeine: m. g. *god antagning,* vide *greidſskapur.*

Fararſkiötur. m. g. equus, sic dictus quod iter acceleret. *fôr* enim iter est, et celer *ſkiötur.*

[1] *þeim* [2] *hann*

Farar eyrer m. g. subsidium itineris: *Gr: Ecki wildi Aſm: fä honum farar eyrer til vtanferdar,* Noluit ipsi subsidia tradere ad peregrè abeundum.

Farmadur, navita, sive peregrinator maritimus, si dicere fas est.

Fanga räd, consilium è re nata

Faſt mæle n. g. pl. n. fixa verba .\· confirmata; *Villdü þeir þegar binda þetta fastmælum. Dij vilde da ſtrax trobinde det mit faſte ord.*

Ad fata veg. verbum: *investigare viam.*

Faatt. adv. privata simultas. *J Ormz S: Þa var enn helldur fätt med þeim Dufþake og Störölfe. Der vaar da end ſaare hadſheligt i mellom dem.*

2 *Fadm⌊brogd⌋* pl. n. g. n luctatio *aff fadmur* .\· amplexus, *tökuſt þeir þa fadmbrogdum og glymdu* .\· luctati sunt

1 *Faung* pl. n: g. foem. commeatus & merces. Jtem *faung,* omnia neceſsaria ad rem domesticam. |

12v

G ᚴ

13r

ᚴ ᛒᛒ *Gabb.* n. g. ludibrium: *gabbadur* adject: deceptus:

ᚴ ᛏᛏᛚᚴ *Gaddan*. n. g. *hofudbvnadur kvenna fordum j Orkn Eyum*. Capitegium muliebre in Orcadibus uſitatum olim, *J Jaula*[1] *Sógum; Litlu sÿdar för Ragna at eyrendum ſÿnum a fund Rognv: Jalls, hun var ſo bvinn at hon hafde gaddan rautt a hofde giort af roſsa haare oc en*[2] *jarl sa þetta, quad hann vÿsa*[3] *þessa ·//· Nu tór Hlôck vin huarcka,*[4] *haukstrindar sier binda, skrydiſt brvdur vid bræde, bengagls merar tagle. Ragna mællti: hwi*[5] *kiemur ad þui sem mællt er at faar er ſo vitur at allt ſiar*[6] *ſem er, þeir*[7] *þetta er af heſti enn ey af oden*[8] *roſse*.

ᚴᛅᚠᛅ *Gäfa,* sive *gióf* f. g. donum, inde proverb. *ad sæma giófum* .\· ditare: vel *gäfadur,* donis ornatus.

ᚴᛅᚴᛅᛚ ᛚᛚᛏᚢᚱ *Gamall alldur,* m. g. senium. *Egl: Meire sigur þotte faudur mynum ad deÿa j kongdome ſynum med sæmd, en giórast vndermadur annars kongs a gamal alldre;* Celebriore pro victoria æstimavit pater meus in ditione sua cum honore mori, quaṁ subditus fore alterius regis in suprema ætate.

ᚴᛅᚱᛏᚢᚱ *Gardur.* m. g. *gardz* in genit. prædium; Prov: *ad giora nockurn well af garde* .\· liberaliter et donis ornatum aliquem à se dimittere. Jtem *gardur,* agger: prov. juris; *Gardur er granna sætter,* .\· Agger est vicinorum reconciliatio.

ᚴᛅᚴᛅᛚ ᛅᚱ Gamal ær] om. g. .\· delirus senex. *so mælti Ferdalangur j Gretlu: Ei var ſkadi ad honum þui hann giordiſt nu gamal ær; Det vaar jngen skade dôg hans dóde, thi hand begyntis nu at vere gammelgall.*

ᛚᛁ ᚴᛅᛘᛒᚱᛅ. *ad Gambra*. verbum: *at holde meget aff sig och vere* jactabundus: Inde *gambur,* n. g. verba jactationis plena. Item *raup ſialf hælne, vmfang*. synonyma sunt.

ᚴᛅᚱᛒᛦ *Garpur* m. g. *en storſindet och ſterker mand. Þorbiorn var garpur*

[1] *Jarla* [2] *er* [3] *vÿsu* [4] *hnacka* [5] *hier* [6] *ſier* [7] *þui* [8] *odru*

mikill og hafdi margt manna vnder ſier: multos habuit subditos. Inde *garpſkapur,* strenuitas, *det er, ſtercked och driſtighed.* |

13v ᚠᛅᚱᚢᚴᚠᛦ *Gärungur* m. g. facetus. *Þeße madur var vmfangs mikill oc meſte gärungur* :| *den mand vaar mundkaad, och den meſte galinſnacher*

ᚠᛅᚴᚠᛅᛋᛏ: ᛅᛏ: *ad Gangaſt at;* luctari fortiter; inde *atgangur* .\· summa virium intensio.

ᚠᚾᚴᚠᚱᛅᚠᚴ *Gedfrækn:* .\· animo acer, *ged.* n. g. indolis. *giedgodur. giedprudur* .\· bonæ indolis. *gedſtör* magnanimus. *gedlegur* formosus; *gedstÿggur* stomachabundus.

ᚠᚾᛁᛋᛅᚴ *Geiſan.* f. g. graſsatio, *yfergangur* magis uſitatum; *geist* adv. celeriter, item *geiſilega haſtelig.*

ᚠᚾᛁᛅ *ad Geÿa.* verb. latrare, *gö* in præt: perf. *Þeir heÿrdu ad racke gö i sæfar vrdinne.* Audiverunt latrantem canem in scopuloso littore maris.

ᚠᚾᛁᚴᚠᚾ *Geinge.* n. g. præstantia.

ᚠᚾᚴ *Gÿn.* .\· apertum os, sive dilatatæ favces. n. g. inde verbum: *at gÿna gein* in præt: *at gabe offuer noget tingiß; Hakon Adalſt: gein yfer hodduna, gabte offuer greben: Edda: Tyr liet framm sÿna hægri hond og leggur j gÿn vlfinum. Tÿr lod fram sin hóÿre haand och lagde den i kiefft vlffens.*

ᚠᚾᛁᚠᛦ *Geigur* m. g. *geigs* in genit: caſus fortuitus: ut cum unus telo petitur, alter vulneratur. *Rogu: J: Nu er mal ad sættiſt – hlædendur hleipe ſky da, glunns*[1] *adur geigur sie vnninn. Nu er tid mand forligis for end nogen wgierning er giordt.*

ᚦᛅᚾ ᚠᚾᛁᚠᛅᚱ vel ᚠᛅᚠᛅᚱ *þad Geigar eda Gagar:* verbum: tertiæ fere personæ *det ſtaar iche eller rammer iche ret. Gretl: Spiotid geigade a fluginu: Spiudit for skaks* (oblique) *udi floÿet:* in volando.

ᚠᚾᛁᛒᛅ *ad Geipa,* v: propriè est hÿperbolica effutire. *Raud: Þ: Leggid ej trunad a ſlijckt herra þo eg geipa mangt*[2] *fyrer ÿdür.* Non habeat fidem rex, quamvis multa hyperbolica proloquar

ᚾ ᚠᚾᚱᚠᛅᚱ sive ᚠᚾᚱᚢᛅᚱ. *Gerfar edur Gervar* pl: n. f. g. (ornamenta) res sunt artificiosè confectæ sive consutæ sive fabricatæ. *gerſemar,* ejusdem ferè significationis. *clenodie.*

ᚠᚾᚴᛏᛅ *Genta* f. g. ancilla, hinc vetus apud nos paroemia, quando opus ancillarum tarde procedit, *Huad lijdur grautnum genta? Huo lijder grøden: G.* |

14r ᚠᛁᚾᚠᛦ *Giæfur* om. gen. *giæf: giæft:* placidus, qui non facile iraſcitur; *Atli var manna giæfaſtur vid hann lijkade huorjum manne vel.* Hominum mansvetiſsimus quo cum singulis benè placuit.

ᚠᚾᛅᚠᛘᛁᛚᛚᚾᛦ *Giafmilldur* adj. om. g. largus, munificus, jtem *Giófull störgiǫfull or af fie:* et *ǫrlatur.* synonyma.

ᚠᛁᚾᛋᛏᚢᚱ *Gieſtur,* hospes advena; Jtem *gieſtkomande,* a‹u›t *gieſtgiafare* .\· hospes activus: *ad þÿggia gÿsting,* hospitio frui; *gieſtriſin,* hoſpitalis.

ᚠᚾᛚᛚᚾᛦ *Gilldur,* om. g. *gilld, gilldt;* crassus, carnoſus.

ᚠᛁᛅᚱᚴᛁᚴᚠᛅᚱ *Giorningar* pl. n. m. g. artes magicæ. quæ etiam dicuntur *fornekinge*[3] (quasi antiquitas) *kinge, fiolkinge:*

[1] *hlunns* [2] *margt* [3] *forneskia*

ᚠᛁᛅᚱᛚᛅ *Giorla, grandgiffuelige –*

ᚠᛁᛅᚱᚼᚢᚠᚢᛚᛚ *Giorhugull.* omn. g. circumspectus ab adverb. *giôr* exactiuṡ et *hugull* consideratus animadvertens.

ᚠᛁᛋᛚᛁᚴᚠᛅᚱ *Giſlingar,* pl: n. *speÿder; ad setia gißlinga fÿrer mann* constituere insidias alicui.

ᚠᛁᛋᛚᛅ *ad Gißla,* verbum: dare obsides, hinc *giſlar* et *giſling.*

ᚠᛦᛋ *Gys,* verbum: ferè tertiæ personæ |: flagrat; *gauß* in præter. |: flagravit, *at gioſa* in infinit. *hann sa þar elld allmikimm*[1] *vpgiöſa,* vidit ignem efflagrare: quod alio verbo etiam dicitur: *flógrar,* eâdem ferè etymologia. Item *gÿß* nomen, n. g. .\· *spott: Konungß menn giordu ad þeſu mikid gÿß;* Regii ministri magno ludibrio eum exceperunt (vide *Däruſkap*)

ᚠᛚᛅᚢᛘᛦ *Glaumur* m. g. *glaums* in gen. *stor lÿſtighed;* hinc *Glaum Aa* dicitur amnis in Norvegia ob strepitum sic dicta.

ᚠᛚᛅᚦᛦ *Gladur,* om. gen. hilaris, *gladlätur, gledemadur.*

ᚠᛚᚾᛒᛘᛅᚴᛚᚾᚠᛦ *Glæpmannlegur, den som seer ud til at were en ſkelm:* à nom. *glæpur,* facinus, crimen, scelus. *glæpamadur: ubelteter.*

ᚠᛚᛅᛒᛅ *ad Gläpa.* verbum: intentis oculis aliquid aspicere

ᚠᛚᛅᛘ *Glam,* sive *glamur* n. g. fragor: inde verbum: *glamrar* .\· *skraaler*

ᚠᛚᚾᛒᛁᛅ, *ad Glepia,* verbum: vitiare, stuprare. |

ᚠᛚᚾᛏᚴᚾ *Gletne,* f. g. *skiempt putzerii, gletteliga* .\· *halffspottelig.* 14v

ᚠᛚᛅᛏᛏ *Glott.* n. g. species sarcaſmi. *eg glotti. v: subrideo.*

ᚠᛚᛅᛅᚱ *Glöar* pl. n. m. g. *handſker, J Orms. Sogu: Nu eru hier glöar er eg vil giefa þier fylger su nattura þeim verdur alldrei aflafätt sem þa hefur a hóndum:* Nunquam deficiunt vires illis qui in manibus gestant.

ᚠᛚᚾᚴᛋ *Glens* n. g. jocus. *lepteri. ad glenſa,* jocari verbis vel circumloqui.

ᚠᛚᛁᚢᛒᛦ *Gliupur* om. g. tristis sive puſillanimis. Jtem *hryggur hniufur*[2]

ᚠᚴᛅᛒᛅ *at Gnapa.* v: *at glore hóyt: J Gretlu N. lagde hendurnar vpa þuertried og gnapte so jnnar yfer: Hand lagde henderne offuer tuerbielchen och glorede jnd offuer.*

ᚠᚴᚾᚠᛅ *at Gnæfa.* verb: eminere. *Hann gnafdi ofarlega vid ræfrid: hand vaar hóy op vnder taget,* eminebat usque in culmen domus.

ᚠᚴᛁᛒᛅ *Gnipa* f. g. rupes, vel montis cacumen.

ᚠᚴᛅᛏᛏ *Gnott,* copia; *gnægd,* sive *nægd,* synon. *ordgnott* .\· eloquentia.

ᚠᚱᛅᚦᚢᚴᚠᛦ *Gradungur* m. g. *gradungß* in genit: bos non castratus: codex: *gradungur er i vxatale:* Tavrus numeratur inter boves castratos.

ᚠᚱᛅᚠᛏᛅᛚ *Graftóll.* pl. n. n. g Jnstrumenta foſsilia.

ᚠᚱᚾᛁᛒᛦ *Greipur,* pl. n: f. g. propriè interstitia digitorum in manu pro ipsis manibus. *Gretl: Liet hann söpa greipurnar vm eigner smabo̊nda; lod hand henderne ſhrable offuer smaabónders eiedom.*

ᚠᚱᚾᛘᛘᛅ *Gremme* f. g. deorum ira, sive *góda gremm. gód enim idolum, gremme* ab adject: gramur ɔ: iratus.

ᚠᚱᚾᛁᛋᚠᛅᛒᛦ *Greÿſkapur* m. g. *wduelighed aff greÿ hundur.*

ᚠᚱᛁᚦ *Grid* pl. n: f. g. *gridanna* in genit. Induciæ vel pax certo termino destinatæ. Ejusmodi *grid* sive inducias solenne erat inter veteres dare et

[1] *allmikinn* [2] *hriufur*?

accipere in magnis hominum conventibus, ut quilibet in commanendo et remeando ad propria securus eſse poſset: talium induciarum formulæ extant in nostris antiquitatibus; vulgatiſsima verò est illa, quæ etiamnum appellatur *Hafurs Grid,* cujus hæc erat occasio –

Erat inter Islandos olim Gretterus quidam Asmundi filius genere et multis eximiis facinoribus peregre et in patria clarus, vir sapiens, sed fortunæ
15r iniquitati nimium obnoxius, is ab hoste poten|tiore haud justè exilio mulctatus, in Islandiæ nihilominus desertis et absconditis locis usque in annum viceſimum se continuit, Interea temporis solitariæ mansionis pertæſus, ad ludos publicos qui in provincia Skagefiordensi ubi *Hægranes* appellatur venit, pannoſusque ut non agnoſceretur, prope reliquos inter tabernas sedit, aderant etiam haud pauci magnates, qui in caput ejus conjuraverant; qui autem ludis maximè præfuit Thorberno vocabatur, vir clamoſus et vehemens, hic quemlibet arreptum humeros nolentem volentem ad luctandum è sede protraxit; in isto ludentium agmine erant fratres duo adeo robusti, ut non inveniretur, qui cum singulis eorum nisi victus in arenam deſcenderet; coepit igitur Thorb: diligentius circumspicere et multitudinem lustrare, tandemque ad Gretterum inter extremos sedentem pervenit, et apprehensum uti reliquos erigere conatus est; Sed ille instar saxi immobilis mansit; Nemo, inquit Thorberno, hodie mihi tam gravis
[*Gestur* hospitem significat.] extitit; Ecquod tibi nomen est? (Nam facies ejus benè videre non potuit) Gestus vocor inquit Gretterus; eris hospes acceptus, ait alter, si ludere velis et luctari; ut homo peregrinus spectator huc adveni inquit Gestus, non luctator; Urgente acrius aganothetâ, pacem sibi stipulatione manuum dari petiit Gestus, priusquam ludis se ingereret, quod ignotus eſset et inter ignotos; Huic Gesti (vel Gustavi) voto primus annuit, et annuere alios fecit vir quidam magnæ authoritatis disertus et verbosus nomine *Hafur* .\· Caper, unus ex Gretteri conjuratis, pacemque deinceps hac quæ sequitur verborum notabilis formula constituit.

Hier set eg grid alra manna j millum einkanlega ad tilnefndum þeſum sama gieſte er hier situr, og ad vnderſkildum ollum godordz monnum og bændum og so allri al þyda[1] *vngra manna og wopnfærra; jeg og aller hieradz menn j Hegraneß þhijnge eda hvadan huor er ad kominn nefndra manna og onefndra; handsolum grid og fullann frid komu manne hirum*[2] *o kunna er Gieſtur nefnnist; till gamans og glijmu til glede allrar til hiervistar og hemiferdar*,[3] *huort er hann þÿrfte ad fara a vige eda lande eder flutninge, skal hann hafa grid j ollum stodum nefndum og onefndum*
15v *suo | leinge sem hann þarf til heillran*[4] *heimkomu ad holldnum gridum og trygdum set eg þeſe grid fyrer oß og vora frændur vina*[5] *og venſla menn suo konur sem karla þyjar og þræla, sueina og sialfrædis menn, sie ſa gridnijdingur er grid rÿfur edur trygdum spiller rækur og rekinn fra Gudi og godum monnum, vr himna ryki og fra ollum Gudz helgum og huorge hæfna*[6] *manna a mille / og sie fra ollum vtflæmdur sem menn vijdast warga*

[1] *alþydu* [2] *hinum* [3] *heimferdar* [4] *heillrar* [5] *vine* [6] *hæfur*

reka, edur Christner menn, kÿrkiur sækia, heidner menn hof blôtta, elldur brennur, jord græn, mælt barn môdur kallar og möder móg fæder, allder ellda kinda, skip skrÿdr, skillder blika, söl ſkÿn a sumar sniö leggur a land þetta vm vetrar nött, Finnur ſkrÿdur, fura vex, valur flijgur vorlangann daginn og standi honum beinn bÿr vnder bäda vengi til himin hverfur, heÿmur er bygdur, vindur veitre[1] *votn til siöar karlar korne sä // hann ſkal fÿrrast kirkiur og kienne menn, heÿdina hæle, huß og hella, heim huorn nema helvÿti – ,, – ,, Nu ſkulum vier vera sätter og sammäla huor vid annann j huga gödum huar sem vier finnuſt a fialli eda fioru, skipe eder ſkyde, jord eda jokle, j hafe edur a heſtbaki, so ſem vin sinn huor finne, edur brodur ſinn a braut hitte, jafn ſattur huor vid annann sem ſonur vid faudur eda fader vid ſon j samfórum ollum, nu legimu*[2] *vid hendur ſaman og aller vær og holldum vel gridinn og oll þeße ord tolud j trygdum at vitne Gudz og godra manna og allra þeirra er ord mijn mega heyra og ad nockru er nærſtadden.*

Hæc incultè verbotenus reddita sic ferè habent.

Hic pacem sancio inter omnes homines presertim nominato hoc Gestero qui hic sedet et sub intellectis etiam cunctis nomarchis colonis et omni vulgo juvenum armipotentum, Ego et omnes provinciales in Hegra Neſensi foro vel undequaque quis advenit, nominatorum virorum et non nominatorum spondemus [conjunctis manibus pollicemur] inducias et plenam pacem advenæ ignoto qui Gesterus vocatur, ad jocum et luctam et lætitiam omnem [exercendam] ad mansionem hic et domum remeationem, aut quocunque opus fuerit ire mari vel terra aut vectum habebit pacem in cunctis locis nominatis et innominatis quantum indiget ad integrum ad ſua reditum pace et fide præstitis; Has inducias pone pro nobis, nostris cognatis, amicis et affinibus tam foeminis quam viris | ancillis et servis, ministris et sui 16r
juris hominibus, sit fædiperda qui pacem hanc violat et fidem datam corrumpit, rejectus et expulſus à Deo et omnibus bonis ex regno coelorum et ab omnibus sanctis Dei, nuspiam habilis homines inter, tamque (latè) à cunctis eliminatus quam latiſsimè homines feras crudeles abigunt [abactas vellent] aut Christiani templa viſitant, ethnici delubra colunt; ignis ardet, terra viret, loquens infans matrem appellat, et mater filium parit, vulgus focum accendit, navis serpit, clypei micant, sol in æstate splendet, nix premit hanc nationem hÿberna nocte; Finnus reptat [aliquis ex Finnis qui corpus exuere et sic latè circumvagari putatur] fagus creſcit, et falco volat verna die [quæ nimirum longiſsima eſt] spiret ipsi directus ventus secundus sub ambas alas, eo qua coelum fugit [à conspectu sub horizontem] mundus colitur, ventus ducit aquas ad mare, agricolæ semen seminant [sementem faciunt] is procul esto à templis et sacerdotibus, ethnicis aſÿlis, domibus et antris et à mundo quolibet niſi inferno; Nunc erimus reconciliati et consentientes ubicunque convenerimus, in monte aut littore, in navi vel pedo curribus, *(skyer)* in terra sive nive, in æquore aut supra equi dorſum; quasi

[1] *veiter* [2] *legium*

amicum quilibet inveniat, aut fratrem in semita obvium habeat, æque concors quisque cum alio ac filius cum patre, et pater cum filio; in communibus itineribus omnibus, jam manus conjungimus [Tu et ego, Gestere, et nos omnes, observemusque benè inducias, et omnia hæc verba prolata bona fide teste Deo et bonis viris, omnibus eis qui verba mea avdire poſsunt et aliquatenus propinqui sunt. *:/:* —

Ut autem hujus stratagematis eventum obiter attexam, Gretterus depositis exterioribus illis pannosis et laceris exuviis in theatrum prodiit, et ab omnibus agnitus est, ut erat forma, heroico corpore, magnitudine reliquis præstantior, Ibi primores obmuteſcere, pudeſcere et varie affici, quum hostem in manibus haberent; Sed Gretterus illos rhÿtmo delusit cujus hoc finale est; *Ølld bilar ord ad hallda – af dro ſtafur af Hafre. Folch vegrer ſig at holde ord, afftog ſlader aff haffer* :C |: Deſiit nugare caper, quod adhuc in proverb. uſurpatur, quando loquax aliquis rationibus convictus
16v obmuteſcit; | [*Afdregur ſlafur af Hafre*] post luctas adeo strenuè absolutas, ut ne robustiſsimi illi fratres, quorum uterque duorum fortium virorum robore pollere dicebatur, ambo simul Grettero prævalere non potuerint; ad suum propugnaculum et pacis constitutæ religionem liber reversus est. Cujus ideo memini, ut appareat quam sancte pacem datam servarint iſtius seculi homines, et præter intentionem; Cauſa etenim cur Gretterum sublatum voluerunt magnates illi, hæc erat, quod illis annis sui exilii in inſula quadam [*Drangeÿ* dicta] sinus *Skagafiord* sita, et ob saxa præruptä undique niſi uno in loco per scalas, inacceſa cum fratre Illugo se contineret et tueretur, ut propterea inſulæ poſseſsores quorum præcipui erant vicini primores Grett: tunc in conspectu habentes omni ejus utilitate carere cogerentur.

Grid etiam pro vita data. *Sueirn Jarl: J Grettlu. Þo nenne jeg ecki ad briota so logien ad eg giefe grid* [*·/. liif*] *þeim ſem olÿfis eru werder: Jeg nenner iche at bróde saa lowen, at Jeg giffuer den liffs friſt som dóden er verd*.

Gridnydingur m. g. *fredbrÿder.*

Gridmadur m. g. famulus. *gridkona* ancilla, à *grid* et *madur* seu kona quod sub præsidio et pace sui heri vivant. *J Ormz Sogu: Storolfur sendi gridkonur synar ad raka liäna:* miſit ancillas ad corradendum defectum foenum, quod *liä* dicitur donec defectum jacet in pratis: ancilla etiam dicitur *gridka* quod est diminut: a *gridkona.*

ᚴᚱᛁᛒ *Grip* n. g. violenta apprehensio, aut rei alicujus ablatio a. verbo *eg grÿp* |: arripio.

ᚴᚱᛁᛒᛦ *Gripur,* m. g. *grips* vel *gripar* in genit. animal aliquod ex grege: item *gripr,* dicitur pretioſa aliqua res, clenodium, quod etiam dicitur *dyrgripur, godgripur;* etiam dicitur *menjagripur,* vide suo loco ſub litera M.

ᚴᚱᛁᛋ *Grÿß* m. g. pullus juvencus. |

ᚴᚱᛁᛋᚾᚴᛚᚦᛦ *Gryßelfldur,* om. gen. Insigni robore præditus, à *greß* quod cum *groß,* germ: convenire videtur et *efldur* robustus.
greßlegur, quasi *großlegur, mikillegur,* adj. magnificus.
ᚴᚢᚦᚴᛅᚦᚾᚱ *Gudfader* .\· compater. |

H: ᚼ. 17r

ᚼᛅᚢᛅᚦᚾ *Hävade* m. g. strepitus, fragor qualis in fluminibus impetuoſè proruentibus.
ᚼᛅᚴᛦ *Hagur* adj: in arte fabrica tritus.
Hagur etiam subst. commodum. Prov. *Genigur*[1] *vp hagur hanz,* Cedit illi commodius. *hagur,* omnes res propriæ dicuntur.
ᚼᛅᚴᛁᛚᛒᛁᚢᚴᛦ *Hækilbiugur, krumryget, lige ſom den der gaar træfod.*
ᚼᛅᛚᛏᚱᚾᛁᚴᛁᚴᚴ *Hældreiginn, den ſom gaar ſeent och drager hælen.*
ᚼᛅᛏᛏᛅ *Hætta;* periculum, prov. *Tvent er j hættu huerre,* unum ex duobus illi sperandum, qui periculum facit; sinistra sors aut dextra.
ᚼᛅᚦ *Haad:* n. g. *spot,* ludibrium; *hädgiarn* illusor: *hædne* illusio.
ᚼᛅᛚᚴᚢᛁᛏᛅ *Halfvita:* mediocriter sapiens.
ᚼᛅᛘᛚᛅᚦᛦ *Hamladur* om. gen. *den ſom haand eller foed er affhuggen. Egla: Sum er*[2] *voru hamlader a hondum og fötum* |: quasi manibus avt pedibus amputatis impediti sunt *(læmleſtir)*
ᚼᛅᛘᛅᛋᛏ *at Hamaſt* v: *at bliffue forbÿſter (eller bÿſter vred)* vide supra *Einhamur*
ᚼᛅᛘᚱᛅᛘᛦ ⌞*Hamramur*⌟ [*byſterſterck*] *vaar den kaldet ſom ſaa bleff byster:* inde nomen *hamremme* n. g. .\· talis furor.
ᚼᛅᛘᛋᛏᛅᛚᛁᚴ *Hamstolinn,* squalidus, macilentus.
ᚼᛅᚴᛏᚴᛅᚴᛅ. *Handganga* ⌞f. g.⌟ homagium.
ᚼᛅᛘᛅᚱᛋᚴᚢᛏᚾ *Hamarskute* saxi antrum: *hamar* saxum.
ᚼᛅᚴᛏᛅᚱᛁᛅᚦᛅᚱ *Handarjadar* m. g. *handbredde* pro præsentia
ᚼᛅᚴᛏᛅᚢᚴᛅᚱ *Handlaugar,* manuum lotiones.
ᚼᛅᚴᚴᛁᚱᚦᚾᚱ *Hannyrder* pl. n. f. g. *prydeligt haandwerck. J Jarla Sogum: Merkid var giort med miklum hannÿrdum;* Vexillum factum excellente manuum opere.
ᚼᛅᚱᚦᛋᛏᚾᛁᚴᚴ ⌞*Hardſteinn*⌟ m. g. cos dura, aspera.
ᚼᛅᚱᚦᚱᛅᚦᛦ *Hardradur* om. gen. .\· crudelis. *hardrædi* n. g. Crudelitas durum facinus. *hardur* quasi durus, et *räd* consilium, *Helgi hiet a Þor til hardräda:* Invocavit Thorum in aggrediendo dura et ardua; *hardgiedjadur* .\· duri animi. *hardbyll, parcus erga subditos vel familiam.* |
ᚼᛅᚱᚾᛁᛋᛏᚾ *Häreiſte:* n. g. vociferatio, qualis solet eſse concitatæ plebeculæ aut ebriorum, *Ward af þeſu mikid gaman og häreiſte,* ab *här* altus, et *raüſt,* vox. 17v Dani *hóÿróſted.*
ᚼᛅᚱᚴ *Hark* n. g. tumultus.
ᚼᛅᛒᛒ *Happ:* n. g. *lÿckſalig gierning ſom vel gaar an. ohapp* contra *det ſom*

[1] *geingur* [2] *sumer*

jlde gaar vd. Gretl: Kom þad aſamt med þeim ad þeir mundi ei giora happ sitt ad ohappe; Det kom offuer ens med dennem de ſkulle iche gióre deris lÿche till vlÿcke.

ᚼᛅᛋᛚᛅ ᚢᛅ ᛚᛚ *ad Haſla voll.* verbum *at biude ſtrid.*

ᚼᛅ↑ᛦ n. g. *Hatur,* odium à verbo *eg hata,* odio habeo.

ᚼᛅᚢᚦᛦ *Haudur* n. g. poet: vocab: terram ſignif: quasi solum.

ᚼᛅᚢᚠᚠᚾ *Haufge*. m. g. omne ponderosum quod ingravat. inde dicitur *svefnhøfge.*

ᚼᛅᚢᚠᛅ ᚾᛚᛚᛅᛦ *Hauga elldur. den jld sem mand saar om natten brende der offuer som guld och sólff var forborget vdj jorden.*

ᚼᛅᚢᚠᛒᚢᚾ ⌞*Havgbve*⌟ m. g. defunctorum manes tumulos illis extructos inhabitantes inde dicitur *haugbvaletur, hóigboe skrifft.*

Häſkie m. g. *haſka* in gen. periculum, *haſkaſamlegt* periculosum.

Heÿdur; honor, *at heidur himin,* serenum coelum. *heid* f. g. serenitas.

ᚼᚾᛁᛅ *at Heya bardaga; at stride: häde* in pręt: perf: vel *heyde: Magnus Jarl j. Jarla Sogum: Vil eg helldur deÿa enn heÿa rangann bardaga.* Malo mori, quàm ~~injustum~~ ⌞coeptum⌟ bellum injuſtè gerere

Heilla driugur. om. g. foelix. *sigur ſalig. Þorl: spakir*[1] *j Grettlu: Og grunur er mier huerſu heilla driugur hann er uda*[2] *giæfumadur: Jeg tuijler paa huad lÿchſalig hand er.*

ᚼᚾᛁᛚᚱᛅᚦᚾ *Heilræde* f. g. sanum consilium. *heill*. f. g. salus.

ᚼᚾᛁᛚᛋᛘᛁᚦᚾ *Heilſmyde* f. g. candor, *heill madur* homo integer, sincerus.

ᚼᚾᛁᛘᚦᚱᛅ↑↑ *Heimdrott;* domestici.

ᚼᚾᛁᛘ↑ᛦ *Heimtur vr afriettum,* investigationes pecudum, dum ex pascuis congregantur, quæ diſsimili modo contingunt; *ad heimta* .\· postulare vel attrahere.

ᚼᚾᛁᚳ: f. g. *Hein, heinar* in genit. cos mollis et plana, Jtem *heinarbrÿne,*
18r idem signif: | *J Kintlinga Sogu: Haralldur Sveniz*[3] *Vlfſſonar ſon* [rex Daniæ] *var madur kierlätur, fälätur, omälugur, ej taladur à þijngum; urdu adrer miog ad hafa tungu fÿrer honum, lijtil var hann atquæda madur vm þad er þurfa þötte; eingium*[4] *var hann hermadur, hægur vid folk, ſtöd lijtil stiorn af honum, för nær huor þui framm er villdi j landinu; Daner kolludu hann þui Haralld hein: det er: Harald kong vaar en stille-mand, uſkiemtſom, uſnackſom* [parcus verborum] *iche weltalendis paa thinger, maatte andre meſt haffue tunge eller ord for hannem, liidt beſkeinlig mand var hand* (parum insignis) *om deth ſom behóff thôkte; lempelig med folck, liidt regiment ſtod aff hannem, foer huer en hart naar fremm i det ſom hand vilde .\· huer giorde det ſom hand vilde i landet, derfor kaldede Danerne handt* <u>*Harald hein*</u> .\· cotem mollem.

ᚼᚾᛁᛒ↑ᛘᛁᚳᚳᚢᚠᛦ *Heiptminnugur,* iræ memor, tenax: ab *heipt:* furor, ⌞et⌟ *minnugur* ɔ: memor.

ᚼᚾᛚᚢᚾᚱᚠᛦ *Heluerkur.* m: g: morbus lethifer; dicitur etiam *banaſött.*

ᚼᚾᛚᚦᛅ *ad Henda* .\· aſsequi, sive prehendere, quasi manibus capere: *hendur* – ·/ manus in pl. n. *hendur ſynar ad veria* prov: *at verie ſit liff.*

[1] *spaki* [2] *eda* [3] *Sveinz* [4] *einginn*

ᚼᚾᚱᚦᚾᛚᚢᛏᛦ *Herdelutur.* curvus humeros. *Herdebreid:* notabilis mons in Jslandia.

ᚼᚾᚱᚼᛚᚢᚦ: *Herhlaup.* n. g. *ledanger,* expeditio. *her* militia: *hermenn* milites, *heröp, feldgeſchrij: Egl: Lustu þeir vp heröpe og lietu bläſa herblaaſtur: – hervircke* cædes; *hervijg:* clades. *herſkär om. g.* Bellonæ filius; *gern till krijg*

ᚼᚾᛋᛏᛁ ᚦᛁᚴᚠ *Heſta þÿng: heſtething: det var holded i gamel dage, der heſter skulde och holde krieg, det var kaldit heſta wiig:* equorum pugna. *J Gretl: Vm vorid var ſett heſtaþijng a Laugafit:* Verno tempore statutum est certamen equorum in termarum planicie: quod etiam dictum erat; *heſta at:* a verbo *ad etia saman .\· at eggie, formane, driffue heſtene samen.*

ᚼᚾᛁ *Heÿ,* foenum: *heykleggie,* m. g. *cumulus foeni* (quod etiam dicitur *heÿkume*[1]) *J Orms Sogu: Dafþakur*[2] *sagdi: Vt j gardinum standa ij heÿkleggiar, annar fiogna*[3] *fadma, enn annar tveggia og vel ij fadma | a* 18v *þÿckt og þui nær re*[4] *hätt: .\· Der wdj gaarden staar to höÿſtacker, den anden fir fanhe lang, den anden to (fanhe lang) och to fahne bred, och der paa lag höygt:* Refert autem Historia Ormeri, Storolfum patrem ejus in aspera quadam hyeme foeni inopia laboraſse, miſiſse idcirco filium Ormerum, ad vicinum ſuum Dufþacum, ut foenum emeret. Duftacum vero venale negaſse, sed tantum̀ gratis dediſse, quantum semel ferre Ormerus poterit; hunc denique restes præparaſse et utrumque foeni cuniculum, spectante et admirante Dufthalco uno onere ad domum paternam absportaſse; Tunc temporis Ormerus 14 aut circiter annorum fuiſse perhibetur, porrò septennis fortiſsimos viros robore viciſse; fortiſsimus denique omnium Jslandorum, qui unquam extiterunt fuiſse dicitur; vide *Afl:*

ᚼᛁᛒᛁᚴ *Hibyle,* ædes: *hibyla prvdur, madur; den ſom er from oc belewen i sitt huß.*

ᚼᛁᚼᚴᛋ *Hyggia,* f. g. scientia, *Hann var fÿrr fullkominn ad hyggiu enn vetratale; Hand var för algiord i vijsdom end vintertall (eller aaretall)*

ᚼᛁᛉᛁᚴᛏᚢᚴᛚ *Himintungl* n. g. pl: n. astra, ut sol, luna et quævis stella.

ᚼᛁᚼᚴᛋᛁᚾᚦᛏ *Hyggiande,* sapientia; hodie magis usitatum *hygginde, vijſende* n. g.

ᚼᛁᚱ *Hÿr,* Jgnis, pöeticè uſurpatur: aliàs *hyr* adj: humanus, comis, affabilis.

ᚼᛁᚾᚦᚢᚱᚢᛁᛏᚾᛏ *Hindurvitne.* n. g. vanitas, jtem *hindurleiſa.*

ᚼᛁᚦᛏ *Hyde,* n. g. *helder, eller hull ſom en biórn ligger vdj om vinteren;* quasi *biórne baaß: hÿdbiórn kaldis den biórn som ligger vdj hulit,* × *J Gretlu: Þad bar til a øndverdum vetre ad hydbiórn einn grimmur gieck vr sÿnu hÿde og vard ſo olur~~m~~*[5] *hann hlijfdj huork⟨e⟩ monnum nie fie: Det begaff ſig först om vinterens begÿndelſe at en hÿdbiórn grumm gich ud aff sin hul och bleff so forbÿſtred at hand enthen skonede folck eller qveg.*

ᚼᛁᚱᚦᛉᚾᚾᚴ *Hirdmenn* aulici, *Egl: Af ollum hirdmonnum synum virdte Haraldur haarfagur mest skalld ſyn:* Ex omnibus avlicis suis maxime honore affecit poetas suos Har C.

[1] *heykuml* [2] *Dufþakur* [3] *fiogra* [4] *nærre* [5] *olmur*

ᚼᛁᚴᛦ *Hÿlur hÿlz* in gen. m. g. gurges à verbo *eg hÿl* .\· abſcondo

ᚼᛁᚱᚴᛁᚴᛘ *Hyrning* f. g: angulus aliquis in domo, *Gr: hopadi vp j hyrning eina* .\· Retroceſsit in angulum quempiam. |

19r ᚼᚢᛁᚠᛋᚱ *Hlyfar* foem. gen. pl. num. arma (potiſsimum munitiva)

ᚼᚢᛁᛏᛋ *Hlïta* verbum parere, vel illud rei ſuscipere; *Þein*[1] *qvadust hanß bode hlijta mundu Dee sagdis monne hans tilbiudelſe anthage;* dicitur à *glit* vel *hlutur* res quæcunque, nunc magis in usu est *ad hlijda* obedire, *hlijdne* obedientia.

ᚼᚢᛁᚱᚾ *Hlÿre,* m. g. *broder*

ᚼᛟᚠᚦᛁᚾᚴᛁᚾ *Hofdinge* m. g. capitaneus vel primas aliorum a *hofud* .\· caput.

ᚼᛟᚢᚦᛦ: *Hóldur* m. g. *hauldz* in genit: *er ſa ſem hefur at erfdum tekid odul epter faudur og mödur,* defin. vet. leg. *den ſom haffuer arffuet jordegodz effter fader och moder, och besidder den ſamme.* Uſurpatur sæpiusculè *holdur j bve,* quod etiam denotat viduum.

ᚼᛟᛁᚠ *Hoof* n. g. modus, medium; dicitur etiam *medalhof: hofmenn,* modesti viri *sactmodige.*

ᚼᛟᚢᛁᛘᛦ *Holmr, holmz* in genit. m. g. spacium in quo pugiles dimicabant, *fichtplatz: holmganga* f. g. singulare certamen: *ad ganga a holm* in arenam descendere, vel certare. *einvijge* ferè idem et *holmganga: holmgongu lôg* leges dimicationis.

ᚼᛟᚢᛚᛚ *Hôll,* m. g. collis. *höl* gloriatio: *hölzmuner* triumphus.

ᚼᛟᚢᛁᛘᚾ *Holme; holma* in genit. m. g. insula mari aut stagno circumflua.

ᚼᛟᛁᚴᚴ *Hogg* n. g. colaphus.

ᚼᛟᛁᚴᛚᛁᚠᚾ *Höglyfe* n. g. commoda vita quasi *hæglijfe:* inde *högvær* manſuetus.

× ᚼᛟᚢᚾᛑᛏ *Holund* f. g. vulnus immedicabile, lethiferum; *holſär.*

ᚼᛟᚾᚦ *Hond* f. g. manus; prov: inde. *ad leiſa hendur ſÿnar* |: suum pensum absolvere. Jtem: *Honum er ſaumad ad hondum,* illi circa manus consutum, *sigis om den ſom iche vill arffvide: det ſigis och ſo om den ſom er* parcus et tenax, *recker iche gierne ſine hender wd.* Jtem *hond* pro imperio *ad hafa hond yfer* .\· imperare sive procuratorem agere. *hond full manna* .\· parvus exercitus, *liden hær.*

Etiam Dani hodieque dicunt: *at haffue haand offuer nogen.*

ᚼᛟᚱᚠᛁ *ad Horfa* verb: aſpicere, Jtem *Ej þike mier þad vel horfa; Mig tÿckis det iche seer well ud* |: *at det ſhall gaa well for ſig.*

ᚼᛟᚱᚾᛁ ᛒᚢᚾᚢᛏᛦ *Horna blastur* m. g. lvdur hliöd, tubarum sonitus. |

19v ᚼᚢᚾᚠᛁ *ad Hnifa.* verb: est strenuè scyphos exhavrire, *hann hnÿfde af hornum;* evacuavit cornu, dicitur etiam *knifa* eodem sensu.

ᚼᚢᚾᛁᚴᚢᛁᚠᛦ *Hnieſigur* m. g. sive *hnieſig.* n. g. genulabatio vel lapsus, sumitur etiam pro diminutione vel exinanitione.

ᚼᚢᚢᚴᚠᛁᚢᛏ *ad Hnuſkaſt:* verbum: *at raſkis med henderne.* inde *hnuſkan* f. g. agitatio, concuſsio.

ᚼᚱᚾᛁᚠᚾ *Hreife* m. g. propriè est canis marini ungula, usurpatur etiam pro manu, a verbo *eg hrijf* .\· capio, curva manu arripio.

ᚼᚱᛁᚴ *Hrak.* res abjecta, nullius pretii; abominatio.

[1] *Þeir*

ᚼᚱᛅᚦᚱ *Hradur,* om. gen. acer, adv. inde *hradt, hradar, hradaſt;* cito, citius, citiſsime.

ᚼᚱᛅ *Hræ.* n: g: cadaver: *hrækvikinde* belvæ, sive quævis reptilia. *hræfuglar* volatilia quæ carnibus paſcuntur.

ᚼᚱᛅᛘᛘᚱ *Hrammur.* m. g. ungula, Inde *hremmingur* m. g. *en hand fuld.*

ᚼᚱᛁᛁᚿᚿ *Hreinn* adj. purus, sincerus. *hreinn* quoque subst. *ryndiur:* jnde *hreinstôkur* p. n. f. g. *rijndiurs hud.*

ᚼᚱᛅᛒ ⌞*Hröp*⌟ n. g. clamor, vociferatio: alia signif: denotat probrum *häd hröp* sÿnon.

ᚼᚱᛅᛒᛅ *ad Hrapa* verbum: labi gradatim: signif: etiam *ad hrapa nockurn* calumniari

ᚼᚱᛁᛁᚠᛏ *Hreiſte.* f. g. fortitudo bellicosa, inde dicitur *hrauſtur madur* fortis vir.

ᚼᚱᛁᚠᛅ *Hrÿfa* f. g. rastrum, *at hrÿfa* .ᛁ. friccare, *ad klöra* nunc in uſu:

ᚼᚱᛁᚦ *Hrÿd,* f. g. *hrÿdar* in gen. notabilis tempestas, cum nive, grandine aut insigni pluvia. Synonyma *jllvidre, hretvidre, hrakvidre* vide *Storm. hrÿd,* adv. temporis *Ganga þeir nu bäder samt vm hrÿd* |: Ambularunt ambo pariter per tempus aliquod.

ᚼᚱᚢᛘᚱ *Hrumur,* om. gen. *hrum: hrumt: skróbelig.*

ᚼᚢᛅᛏᚱ *Hvatur* .ᛁ. acer. hinc adv. *hvatt, huattlegar, hvattaſt;* cito citius citiſsime. *Foru þeim*[1] *sem hvataſt* .ᛁ. Quàm celerrimè progreſsi sunt. Jtem *hvatfær* velox.

ᚼᚢᚦᚠᛅᛏ *Hvdfat* n. g. aſcopera dicitur etiam *fatabvr, klædaſeckur*

ᚼᚢᛅᚱᚠᛅ: *ad Huerfa aptur* |: reverti *Gretl: Eru tueir koſter vid þig, annad huort þu farer til þÿngs og hætter a hvernveg | til bekſt*[2] *edur huerf hier aptur,* Duæ sunt conditiones tecum, aut ut abeas ad conventum, et committas fortunæ quomodo res succedat, aut hic revertere; item phrasi antiqua *ad hverfa til ejum*[3] .ᛁ. *oſculari.* 20r

ᚼᚢᛅᚱᚿᛁᚠ *Huernig* dicebant olim, quomodo nos uſurpamus *hvernweg,* quasi qua via.

ᚼᚢᛅᚱᚠ *Huorf* pl: n: n. g. clandestina furta ignoto fure.

ᚼᚢᛅᚱᚢᛏᛏᚴᛅ *Hvorvetna.* adv. in omni loco. *Hann villdi nu annad enn hvorvetna ræna: Hand vilde nu andit anſla end alleſtedz róffue och róne.* Itidem, *huervetna* .ᛁ. *alltingingiſt: Egl: Er vndur þier latid honum allt leifaſt.*

ᚼᚢᛅᚱᚢᛅ *ad Huorla,* verbum: dispergere; *J Orms S: Gridkur ættudu*[4] *ad huorla heyed vr mvgunum* .ᛁ. Volebant foenum dejicere ex congerie (sive ex foeniſecio convoluto) vide *Mvgur.*

ᚼᚢᛏᚼᚼᛅ *ad Hveſsa* verbum: est acutum reddere: *eg hueße* in indicat. *hueſte* in præt. perf. dicitur et de vento invalescente, *Vedrid tekur ad hveſsa, Det begynder at bleße haſtig:* item, torvis et acutis oculis aliquem intueri: dicitur *ad hveſsa augu a mann*

ᚼᚢᚠᛋ *Hugur* sive *hugbve* m. g. animus: inde dicitur *hugadur,* sive *hugprvdur* animosus, *hugfullur* plenus animi; *huglauß,* nullius animi,

[1] *þeir* [2] *tekst* [3] *eins* [4] *ætludu*

sive timidus. *hugſterkur,* animo fortis, *hugþóckadur* .\· acceptus *geleven: hugþocki* beneplacitum: *honum er vel i hugþocka vid hann* .\· favet illi.

ᚼᚢᛁᚱᚠᛁᚴᚴ *Hvirfing* f. g. *mannſetuhringur* .\· theatrum.

ᚼᚢᛁᛏᛉᚾᛚᚾᚾ *Hvijtmenne* n. g. vir candidus.

ᚼᚢᛁᛏ ᚼᚠᚱᛁᚺᛏᛦ *Hvita Kriſtur* sic appellarunt veteres Christum à probitate et candore.

ᚼᚢᛁᛉᛚᚾᛁᚦᛦ *Hvimleidur,* om. g. quem omnes fastidiunt et abominantur, *hann var ollum hvimleidur; hand var alle vberdruſig.*

ᚼᚢᚺᚴᚨᛚᛚ *Hvßkall:* m. g. domesticus. |

20v

I.

ᛁ *Ja.* verbum: *at tilfÿge,* attribuere, item affirmare. *J Banda manna Sogu: Jädu þui einu j dag er þu ydraſt ei a morgun;* Hoc solum affirma hodie cujus te cras non poeniteat.

ᛁᚼᚠᚳᚾᚳ *Iafnan* adverb: *altid. Jafnan er halfsogd ſaga er ein ſeiger fra, sagdi Skapte logmadur, j Gretlu:* Dimidiata tantum est relatio uno suggerente.

ᛁᚼᚱᚳᛒᚢᚱᚦᛦ *Jarnburdur,* m. g. juramentum veterum per candens ferrum: *jarngierdar madur* faber ferrarius.

ᛁᚼᚠᚳᚼᚢᛏᚾᚱᚾ *Jafnalldre* coætaneus: *jæffnlig vdj alder: Gr: Hann var ſterkaſtur þar nordur sinna jafnalldra,* fortiſsimus suorum coætaneorum. *jafnadur* æqualitas.

ᛁᛒᛒᛁᚳᚳ *Jbbinn* om. gen. morosus avsterus. *jbyggur;* vafer, callidus:

ᛁᚦᛁᚢᛉᚾᚦᛦ *Jdiu madur* m. g. vir industrius in laborando. *J Orms S: Storolfur var jdiumadur mikill och ryſlgiarn:* Storolphus laboriosus erat, libenter remfamilias obambulans; reficienda refecit.

ᛁᚠᚱᚢᚳᚼ *ad Jgrunna* verbum: olfacere, suspicari, *Gretl: Honum þotti sijdur meiga igruna vm ferder sÿnar. Hannem tócte, at mand ſhulde minder meget vede om hans reyſe* |: *hvem veÿ hand haffde tagit hen.*

ᛁᚠᚾᚢᛏ *ad Yfaſt vid nockurn* |: infensi animi gestus alicui ostendere.

ᛁᚢᛏᛒᛁᛏᚾ *Jllbÿte* n. g. *ondſkab: Har: kongur j Kroka Reffs Sogu: Hier num*[1] *kominn sa arme Refur sem Grænlendingum hefur giort mikid jllbÿte,* Conjicio huc adventaſse Refum illum nequam *som haffer giort Gróndlendene meget ont.*

ᛁᚢᛏᛒᚱᚢᚴᚠᚦᚾ *Jllbrygde* pl. n. Maleficia: ab *jllur* malus. *jllgiarn* malignus maleficus: *Jlla giefaſt ojofn räd quad Gretter:* Malè succedunt iniqua consilia. prov: *Jllt num*[1] *af illu hlotnast,* Mali incepti mali eventus:

Jllvdlegur, den ſom grumt seer ud. spirat in vultu malitiam.

Jllvidre n. g. *jllvidris* in genit: *ont vær,* vide *hrijd.*

Jllþÿde n. g. *ond selſhab* ab *jll* mala, et *þiöd* turba.

ᛁᛏᚾᚱᚢᚾᚠᚾ *Jtarlega* .\· *prijdilega* subtiliſsima arte perpolita – |

[1] *mun*

K. 21r

ᛉᛅᚠ *Kaf* n. g. *diup, dÿbt.* profunditas: *Sigh: skaald: Hestur od kafs ad koſtum kylir hriſtu men liſta: heſtur diupſins þ: e: skipid öd ad koſtum eda koſtulega; dÿbßheſten skibet vadde koſtelige:* hic ponitur profunditas pro mari profundo: hinc *kafare* urinator, *ad kafa med botne: Gretl: Gretter kafadi vnder foſsinn:* Jtem *Þar var jdamikil ad vard hann til grunns ad kafa ädur hann kiæmiſt vp under foſsinn. Der var ſtrómkringle* (vortex) *ſtör, och maatte hand sóme till grunden, fórend hand kÿnde komme vnder foſsen.*

ᛉᛅᚱᚠᚾ *Karfe* m. g. genus navis, fortè carabus.

ᛉᛅᛋᛉᛦ *Kaſkur* om. g. fortis, strenuus vir, usurpatur etiam de equis, *kaſkur heſtur,* fortis equus: Inde adv: *kaſklega* fortiter, *Gretl: Þeir reru kaſklega, De roede sterkelige* vel strenuè remigarunt.

ᛉᛅᛅᛏᛦ *Kaatur,* om. g: hilaris, *vitur og velkätur* sapiens et benè hilaris, hinc *kätlegur,* qui moribus avt verbis jocandi ansam præbet.

ᛉᛅᛋᛅᚦᛦ *Kaſadur,* om: g.+ conatus, *Gretl: Ef hann vill ej sættum taka mun ek kappe* verja; Om hand vill iche forligelſe annamme, da mon Jeg (denne sag) mit hæfftighed værie.*

+ *dyſiadur, terra et lapidibus tumulatus.*
* ᛉᛅᛒᛒ *kapp,* n. g.

ᛉᛅᛒᛒᚾ *Kappe* m. g. *kempe.*

ᛉᛅᛒᛒᛋ ᛘᛅᚦᛦ *Kapps madur; den ſom ſtijfft legger flijd paa alt det som hand vil beſtille*

ᛉᛅᛋᛏᛅ *eg Kaſta,* jacio N.[1] prov: *ad kaſta steine vm megn sier; at kaſte steen (at tage ſig noget for) frem offuer ſin formue, Hac: Adalst: j Eglu: Eirykur mun þad seigia ad þu Eigil kaſter steine vm megn þier j ydrum ſkiptum*

ᛉᛁᚾᚴᚴᛁᚴᛉᛅᚱ ᚴᛅᚠᚴ *Kienningar nafn:* n. g: cognomen, *Ol: K: Tryggvaſón i Ol: Sogu: Se ek ad þetta villtu kienningar nafn hafa ad heita Hall Hallfn: vandræda ſkälld: Jeg ſeer at du vilt haffue dette tillnaffn at hede H: vandræde skald.*

ᛉᚾᚴᚴᛋᛚᛅ *Kennſla* f. g. agnitio: *Gretl: Þeir sia skip a sandinum og ber braat kennſlu a// De saa skib paa sanden och baare ſnart kendſell paa .\· de kiende det ſtrax;* | Jtem *Eg ber ej kienſlu a hann. det er Jeg kiender hand icke:* 21v

Kienſlur f. g; pl: n. insimulationes alicujus malefacti *Ol: S: Kongur bar þa vndan kienſlum Biorns oc qvad þa oþioflega menn. K: forſuarede dem for B: tilltale, och sagde de vaare utÿflige mend.*

ᛉᛁᛅᚱᛉᛦ *Kiarkur* m. g. animi alacritas. *Gudbrandur: j Ol: S: Heÿra ma eg þad ad vn*[2] *þier er bardur allur kiarkur: Hóre maa Jeg det at fra dig er slagen all driſtighed.*

ᛉᛁᛚᛒᛁᚴᛉᛅᚱ *Kilpingar, so kaldis de ſom boe hos Kióll,* ad montem illum Norvagiæ. *Egla: Þorolfur setta*[3] *til Finna ad niöſna vm ferder Kilpinga: Thorolffe tilſette (skichede) Finder at beſpeÿde om ferd eller reiſe Kióllbuerne.*

ᛉᛁᚴᛒᛁᛅᚱᛉᚾᚱ *Kinbiarger* f. g. pl: n. munimenta genarum in caſside *Ber-*

[1] i.e. Nota? [2] *vr* [3] sette

ſe‹r›kurinn haffdi hialm a hofde og hafde ecke spent kinbiorgunum Berserken haffde hielm paa hoffuet, och haffde iche til kindbiergene.

ᛉᛁᛅᚱᛅ *ad Kiæra* verbum: accusare, *Gretl: War þetta mal kiært a þynge: Denne sag var klaget paa thinget:* – Inde dicitur *akiæra* .\· accuſatio *kiærumäl* jdem.

ᛉᛁᚱᛉᛁᛅ *ad Kirkia* verbum: strangulare *Skegge j Gretlu: Fiarre er Audun nu ad kirkia þig sem vid knattleikinn fordum. Langt fra er nu Audun at quæle dig, ligesom wed knattlegen tilforne.*

ᛉᛗᛉᛉ✱ᚱᛅᛋᛋ *Klakkhroß* .\· jumenta clitellaria *trælhroß*

ᛉᛗᛉᛋᛅᚱᛏ *Klackſart* adv. *det ſigis om den som offte faar ſkade och ilde gaar: Þorhallur j Gretlu: Mier hellſt lijt a saudamonnum og verdur þeim klackſart; Mig beholdis liit paa mine fårhyrdere, och vorder dem tiit noget till ſhade.*

* ᛉᛗᛘ✱ᛅᛉᛉ *Kläm hógg* f. g: obſcoenitatis verber a *klaam* .\· fædus obſcoenus sermo, et *hogg* ictus, verber, percuſsio: *Hann slö hann klämhogg vm þiö þver; Hand slog ham skiendehugg tuers offuer rumpen.*

ᛉᛚᛅᛉᛦ *Klækur,* m. g. scelus, inde *klæckis ord* turpis fama: *klækis ſkapur* infamia. *Viliu vier miklu helldur deÿa med dreingſkap, enn lifa med klækiß ſkap: Vi ville heller dóe med ære end leffve ved ſkamhed.* |

22r ᛉᛗᛋᛋᚾᛉᛉᛦ *Klaſseckur* m. g: sacciperium viatorum: *Gretl: Gretter kom ad og greip til klaſsecks er N: hafde fÿrer attan sig vid sódulinn og mælte þetta mun eg hafa verda, þui eg lijt longum ad litlu* |: *Gr: kom och greb fat paa en vaadſeck, som N: haffde bag ved ſig hos sadelen och sagde, dette faar Jeg at haffue fordj Jeg krÿber tijt til det ſom er lijdet.*

ᛉᛗᚢᚴᚦᚢᚴ *Klaundun* f: g. injuria, damnum

ᛉᚴᛅ *Kna,* potest; *knatte* in præt: perf. *Arne Biskup: Kna ſkalla rä falla:* |: *Haaret kand falde smuct neder;* comam appellat *skall rä* a *skalle* caput [sed proprie est calvicies) et *rä* scÿrpus vel planus baculus, quasi capitis scÿrpum dixerit: *Þorarinn Loftungv*[1] *Knattu ſvdin – byrraukn bera: Bórans huaßhed kunde bere frem svdir,* naves.

ᛉᚴᛅᚱ *Knär,* om. gen. acer; *kræfur, knellenn* sÿnon. *Ordſpr: Margur er knär þo hann sie smär: Mang er ſtiiff dog hand er ſmaa eller liden.*

ᛉᚴᛅᛏᛏᛦ *Knattur,* vel *knottur* trochus, dicitur etiam *hnottur,* rotunda moles; *Gretl: Audun ſlo hnottinn yfer hofud Gretters; Audun dreff knatten offuer Gretters hoffuet. Hand heder ochsaa bóllur,* [à rotunditate, quod enim rotundum est *bollot* dicimus] *Gretl: Grimur hafde þa hendt bollenn. Gr: haffde da faad fat paa bóldin: knattleikur* trochi ludus: *knattdrepa* f: g: scutica qua agitatur trochus: *Gr: Audun ſlo hann med knattdrepunne er hann hielt a* |: *Audun slog hand med knattdriffuerin ſom hand holdt paa.*

ᛉᚴᚾᛉᛏ *Kneft* adv. angustè *Gretl: Til elldividar var kneft ad afla; Brendeholdt var trangt at bekomme:* dicitur etiam *knaft.*

ᛉᚴᚾᛁᛉᛁᛅ *ad Kneikia;* verbum: est aliquem retropulſum ad parietem vel postem tenere; *Egla: Eigill tök j axler honum og kneikte hann vp ad*

[1] *Loftunga*

ſtôfum: Eigill greb fat paa hans axle (humeros) och stótte hannem op till stótterne. |

ᚴᚾᛅᚱ *Knør* navis. *Gretter: Veit eg vijf mun läta ver ef eg ligg a knere; Jeg veed kvinden lader meer en ilde, om Jeg ligger her i ſhibet (gauffn lóß)* 22v

ᚴᛅᛘᛒᛅᚾᚱ *Kompanar*], m: g. pl: n. socii. *Grettl: Þeir eru vorer kompanar; vor selſkab, vore staalbródre.*

ᚴᛅᚾᛒᛅᛁᚾᚱ *Konbæner*] pl. n: f. g: jtem *bonord: Niall mælti, Þad er erende mitt hyngad ad vier fôrum bonordz faur og mælum til mægda vid þig Floſe enn til eigin ordz vid Hildegunne brodur dottur þyne*[1] *skal eg ſo fie til leggia ad ydur þikir sæmiliga ef þier vilied þetta mal ad alitum hafa* |: *Det er mit erende hid at vi far beilers reyse och tale til suagſkabs met dig, men til ecteſkabs met H: din broderdaatter, skall Jeg tillegge fæ och pendinge saa at eder tócker sómelige, om y vil denne sag udj reſpect haffue.*

ᚴᛅᚾᚴᛦ *Kongur,* rex. appellatur etiam *Audlingur, Bragningur, Budlungur, Dauglingur, Gramur, Gylve, Hilldingur, Hilmer, Hare og Hera; Jófur, Lofdungur, Milldingur, Niftungur,*[2] *Ræſer, Siklingur, Skiolldungur, Skilvingur, Skule eller Skyle, Tygge, Yngve, Ynglingur, Þeingill* &c. Omnia hæc nomina poeticè usurpantur

ᚴᛅᚾᚴᚢᛁᛏᚱ *Kongsæler.*] pl: n. bono rege beati; *J Knitlinga Sogu: Svo mælte bonde einn a Vebiarga þynge: Vier Jotarner hofum leinge haft valld til ad kioſa kong yfer Dana vellde og hofum vier væred kongſæler: Sveirn K: hafdi allt þad til er kong ſkal prijda þui sæmer oß vel ad hyllaſt räd hanß, þui hann var heilrädur miog. Enn vier þurfum þann kong ad reyndur sie j bardaga og herſtiorn þar med landz og laga, hafe til vit og vilia ad vera hofdinge: Kongur þarf ad vera sniallur i mäle, stiornſamur stilltur vel, hardur til riettra refsinga, aur af fie, frijdur og sæmilegur ad afynd og bvnadi. Godur kongur er betre en forn lóg: Knvtur hefur þetta allt til ad bera* &c

Saaledis talede en bonde paa Wiborge thing: Wi Juterne haffue lang tid hafft vold till at wdvelle k: offuer Dane-Ryge / och haffue vi veret kongſalig: Suen kong haffde | allt det ſom en kong ſkall bepryde derfor sómmer os vel at hyldis [*fólge*) *hans raad, fordj hand vaar* valde integer consultor; *men vi haffuer behoff for den kong at hand haffuer forſtand och wilie at were hoffdingen; K: behóffe viſt at vere snilldtalendis, flyttig i regimentet, sactmodig, haard til ret ſtraff, rund aff penninge, deylig och sómmelig vdj anſeelſe och klededract; God kong er bedre en gammel loug; Knud er begaffuet med allt dette.* NB 23r

ᚴᛅᚾᚴᛅᚱ: *Kölnar:* verbum: frigeſcit; *Gr: Var ein dag vedur bædj hvaſt og kallt, da kolludu skeipsveinar*[3] *og badu Gretter duga þui oß kölnar helldur a kinnum.* |: *En dag var wæret baade haardt och kaaldt da kallede skibſvendene* (navtæ) *och bad Gretter staaby fordj vi frijser paa kinderne;* frigeſcimus genas.

ᚴᛅᚾᛏᛅᛏᛦ *Kollottur* om. g: *bärhoffuet. Rogv: Orkn: J: Þat baru ver vitne,*

[1] *þyna* [2] *Niflungur* [3] *skipsveinar*

Dani hodieque dicunt *kulled ko.*

veſtur at her ſie fleſtar - kollottar meÿar: Det vidner vi, at her veſter paa øen ere fleeſte piger barhoffuet: Jtem; *kÿr kollott, kiór ſom iche haffuer horn,* dicitur etiam *alka*.

Danis *kolfort*

ᚴᛅᛚᚠᚢᚱᛏᛦ *Kolfvartur;* om. g: niger ut carbo. *Þor: Lofft: Lidu framm vidir hart kolfvartir; kolfv. vidir* |: *kulſoort træ* .\· *naves,* lidu hart fram |: *gengu haart frem,* .\· *celeriter proruebant.*

ᚴᛅᛚᚠᚢᚴᛦ *Kollfugur* om. g: promptus ad irridendum alios; *Gr: Ecki þotti þeim ad þo hann være drepinn þui hann hafde veret kÿfinn og kollfugur* |: *Jche tócte dem skade dog hand var drebt, fordj hand haffde vered tretactig och spotſk.*

ad Kallſa: verbum: irridere: *Hann lætur ecke af ad kallſa menn.* .\· *Hand hórer iche op at spotte folch. ad kallſa til.* in alia significatione est jocosis verbis circumloqui an res aliqua impetrari non poſsit: *kallſadu till þeß* |: *forsóg om du kand iche bekomme det.*

ᚴᛅᚢᛏᚼᚱ *Koſter* pl: n. m: g. conditiones. *Þorf: j. Jarla Sogu: Skil eg þad man mijne*[1] *koſte framm draga ad þu att enge volld a mier;* .\· *Jeg forſtaar det mon bade*[2] *min vilkor, at du eÿer intet vold offuer mig.* |

23v *Kóſtur:* m. g: virtus; *Rauds: Þ: Mun eg sia hanz koſt og lôſt:* \· *Jeg maa ſee hans dÿd och wdÿd:* Jtem *mannkóſtur, manndÿgd, mannprijdi, mandäd,* sÿnon.

Koſtur dicitur commeatus, *farkoſtur* viaticum, vide *viſt. kóſtur* m. g. acervus.

ᚴᛅᚱ *Kør:* f. g. cum aliquis ex diuturno morbo in lecto detinetur et tabeſcit: *Egla:* Scallagrimus ad patrem Kvolldwlphum cædem filii lugentem et decumbentem; *Allt er annad athæflegra enn gräta og leggiaſt j kǒr; Alt andet er hófeliger* [decentius] *end at græde och leggis vdj kǒrſeng* hinc *korar*[3] *madur, den ſom saa ligger*

ᚴᛅᛏᛏᛦ *Kottur,* cattus. *Þorf: j Jarla S: Muntu ei vilia vita þad a þig at þu ligger hier ſem kôttur j hreiſe þar er ver berjunſt,* .\· *Du mont iche vilde vide det paa dig at du ligger her ligeſom katt wdj baaß der ſom vi andre slaes.*

ᚴᚱᚾᛏᛏᛁ *ad Kretta* verb: hiſcere, *Gretl: Einginn þorde j mote ad mæla og j ongum kretta* .\· Nemo auſus contra loqui et nullus quidem hiſcere.

ᚴᚱᛁᚿᚴᛦ *Kringur.* m. g: sive *krijngla* f. g: circulus; inde dicitur *kringlött* rotundum. *Raud: v: Þatt: Kongur skÿlde þegar setning hußins ad þad var kringlott* .\· *Konge fornam ſtrax huſens bÿgning at det vaar rundt.*

ᚴᚱᛁᛒᛚᛁᚿᚴᛅᚱ *Kriplingar:* pl: n. m: g. impatientes frigoris, quibus cito obrigescunt digiti.

ᚴᚱᛅᛘ *Krøm* f: g: tabes *Þorf: j Eglu: Hefur hun haft långann vanmatt og þar var krôm mikil:* \ *Hun haffuer lenge veret vanmectig.*

ᚴᚱᚢᛘᛘᛦ *Krummur,* f: g. pl: n. amplæ manus, *Gretl: Leit hann þa j löfana og ſa ad þeße madur munde hafa afl j krummum: G: sä j lofen* (volas) *och fornam at denne mand haffde ſtercked i ſin store hender.*

ᚴᚢᛚᛅ *Kula* f. g: tumor in quolibet corpore eminens: *J Banda manna Sogu:*

[1] *mijna* [2] *bedre*? [3] *karar*

Muna muntu at kotkall einn markadi 13 kulur j hofde þier og tôkſtu þar fyrer 13 lambær .\ Memineris certe quod ruricola aliquis 13 tubera tibi in capite signavit, et accepisti propterea 13 agnas una cum agnis.

ᚴᚢᚱ *Kur:* m. g: murmur, muſsitatio. *J Ol: Sogu: Enn er þeſse laga setning fyrer alþÿdu þa toku menn þegar ad reiſa hugi syna a moti kongi og giordu kur ſyn a mille .\ Men der ſom denne lovſetning bleff aabenbaret for menigheden, da begÿnte folch ſtrax at reÿſe ſin hu mod kongen, och giorde ſtort murmur sÿn e mellem.* |

ᚴᚢᚱᛏᚾᛁᚱ *Kurteis,* om. gen: modestia et moribus præstans; *J Jarla Sogum: Madur var ætt ar*[1] *godrar og sialfur kurteis* |: *Manden var aff goed slect, och selff vprictig:* 24r

Kurt. f. g. morum civilitas. *Sigurdur blinde: Fiorer hluter fara a burt, firſt vr þeßu rijke, fremd, og heydur, fegund*[2] *og kurt, finſt ei þeirra lijke* |: *Fire ting er faren bort aff dette rige,* præstantia, honor, pülchritudo et elegantia morum, quorum simile non invenitur.

ᚴᚢᛒᛚ *Kubl:* m. g: pallium vel penula viatorum; *Gr: Hann fiek sier kufl störann og ſteibte vtan ÿfer klæde* ;| *Hand fick ſig en ſtor kappe, och ſtóbte vdenn offuer ſine kleder* [*kupl haffuer ochſaa veret munkekappe*) *kublbvenn den ſom ſaa haffuer veret kled. Kuflmadur kulffkledd,*[3] *J Jarla S: Sÿdan rere kuflmadur vr rôſtinne .\ Siden rode koflmanden vd af sóraſtenn.* N: *denne kiofl haffde de huid naar de vilde faa fred och wenſkab: J J Sogum: Enn er Magnus Kongur lä j Sælejum runnum*[4] *tuo langſkip j hofuma og ad skipe Magn: Kongß. Þa gieck madur af langſkipinu j hvijtum kufle og aptur epter skipinu og vp j lÿptingina þar kongur ſat yfer mat:* |:*Da gick en mand aff langſkibed*[+] *langs effter skibet och opp i lófftingen der ſom kongen sad offuer maaltid: det var Thorfind J: som var vens med kongen.*

[+] *i een huid kiortel*

ᚴᚢᛁᛏᛏᛦ *Kvittur* m. g: fama, primum serpere incipiens: *J. J: S: Heÿre eg kvitt: kvittun,* reconciliatio: *Skilieſt kvittur ved kvittann.* prov. Reconciliati disjungemur.

ᚴᚢᚾᛁᛚᛚ *Kuelld.* n: g: sive *aftan;* veſpera, inde *kvelldforull* m: g: serotinus *J: J. S. Läs bannar þier räſir kvelldforulum karle; läs* [sera compedis] *forbiuder dig vdlób sÿdlefarendis karl:* – et *kvolldsvæfur,* om. g. qui cum vesperaſcit libenter dormit. *Egla: Dag huorn er ad qvellde leid giordist Vlfur ſtyggur miog ſo ad fäir menn mättu ordum vid hann koma, var hann kvolldſvæfur og þui kalladur Kvolld wlfur* |: *Huer dag ſom vanskede imod afften giordiſt Vlff megit angred* [molestus] *saa faae mend maatte tale med hannem, hand vaar kvelld sóffnactig och derfor kaldit Kvolld vlff*

ᚴᚢᚾᛁᛚᛚᛁᚴ *Kvelling:* foem: gen: morbi alicujus epidemici levior infestatio. *Eigill j Eglu: Øngva heff eg quellinga ſott, enn ahÿggiur hef eg nokrar ·/. Iche haffuer Jeg omfarandis siugdom, men ſorg eller omhue haffuer Jeg nogre.* |

ᚴᛦᚱ *Kyr:* f. g vacca: *Ol: Tr: s: Saga: Augvaldur* [*som Augvaldz næs i* 24v

[1] *ættar* [2] *fegurd* [3] *kufflkledd* [4] *runnu*

Norig haffuer ſit naffn aff] *var kongur, hann blötade meſt kv eina og hafdi hana med sier hvar ſem hann for a siä eda lande, þötte honum heilſuſamlegt ad drecka miolck hennar og er ſa ordqvidr þadan sem margir hafa; Allt ſkall fara ſaman kall og kÿr: /· Augv: var kong, hand blötede meſten kiöer, och tog hende med ſig huor ſom hand foer om sóe eller land, tÿcktis hannem helſeſamligt ad dricke hendis melk, och er dette ordſprock der aff som mange bruger; Alt shall fare till sammels kalff och kiór.*

ᚴᛁᚱᚺᛅᛏᛏ *Kÿrſæte*. foem. gen. tranquillitas. *J Jarla Sogum: Þeir hofdu ädur frid godann og kyrsæte* ɔ: *De haffde tilforne goed fred och rolighed.*

Dani, kión, æt, ſlect. Ut, *mennifkenß kión.*

ᚴᛅᚴ *Kÿn:* neut: gen: genus vel propago: jtem *kÿnvar: kynferde: kÿnſlod,* genealogia: *Geller j Banda manna Sogu: En þo eg sie ei fieſterkur þa mun eg þo vera mann vandur sokum kynferdis ·/. Dog Jeg iche er rig, mon Jeg dog vere manvandur* [in eligendo genere accuratus] *for min slectz skÿld:*

Kÿn rijkur, ex magnifica familia ortus; ibid: *Þeir hafa ej tilbodiſt er bædj sie ſtör audugir og hafe ſtadfeſtur godar, kÿnrijkur*[1] *og vel mannader sialfen*:[2] ɔ: Non oblati sunt, qui et sint opulenti et habeunt stabilimenta bona [stabiles aliquas functiones] sint divitis familiæ et ipsi boni profectus:

L. ᛚ

ᛘ *Lä*] .\· mare; *Dogg drÿfur ÿfer lä og þä; Regn drÿffuer offuer sió och jord;* Jtem *La brÿtur lôg ſkÿtur lingarmur rangbarmur .\· rangbarmur* – navis, *brÿtur lä* – frangit mare, *lingarmur* – carbaſus, *skÿtur lôg – dispellit aquas.*

ᛘᚦ *Lad* n. gen: terra:

ᛘᚦᚨ *ad Lada,* verbum: ⌞*at locke*⌟ *Hann ladar hann till ſÿn med liufirdum .\· Hand locker ham till ſig med sód ord.* |

25r ᛘᚳᛋᚱ ᚦᚱᚨᛏᛏᚾᚳᚳ *Lanar drottenn* m. g: dominus cui se aliquis ad serviendum astringit: *Raudw: Þ: Eg ſkall huorke riufa ord nie eÿda vid lanar drottinn minn. Jeg skall huerken rÿffue ord eller eede wed min herre.*

ᚾᚾᚠᚴᚨ ᛘᚳᚴᛏ ᚢᛒᛒ *ad Leggia langt vpp:* prov: amplificare injuriam, ductum à textoribus qui longam ordiuntur telam *Gretl: Ecke legg ek slijkt langt vpp: Jeg legger iche slijckt langs op: .\· Jeg acter ringe denne wrett.*

ᛘᚳᚦᚠᛚᚨᛏᛏᚾ *Landflôtte* m. g: exul. *J Jarla Sogum: Þan tÿma var Kalfur Arnaſon landflôtte fÿrer Magnuſe Konge .\· Den tid var K: A. ſon vtlæge (landflÿctig) for M. Kong:*

ᛘᚳᚦᚱᛘᚦ *Landräd* f. g: regimen terræ, *J Jarla S: Eÿge ſkalltu hier landrädum ſtÿra* ɔ: *Iche skaldu her landegrentz haffue.*

Landräd: Jtem *landrädaſok; naar nogen svijger land fra ſinn herre:* Codex.

[1] *kÿnrijker* [2] *sialfer*

ᛚᛅᚿᚦᚼᚱᛂᛁᚿᛋᚢᚿ *Land hreinſun* f: g: terræ purgatio: *Naar en skelmer er dræbt: J Jarla S: Biſkup qvad þad landhreinſun Sveirn var drepinn: Biſpen sagde det vaar landhreinßun at Svend var jhielſlagen.* *Dani landenß renſelſe.*

ᛚᛅᚢᚿ *Laun,* pl: n. n: gen. remunerationes: *ad launa,* remunerari; *Gretl: Ecke ætla eg þad til launa ad so komnu. Jcke tencker det paa betallning denne tid.* Jtem: *Þad er alldrei ad launa sem ecke er giort.* *Lón. Danis.*

a Laun; adv: clam, privatim: *Grettla; Keipte äd Þorgils far a laun til handa Þorgeÿre frænda synum:* .\· *Thorgilz kióbte skibfar* [transvectionem ad exteros] *thill Thorgeir ſin frende.*

Launung, etiam dicitur; à verbo *eg leÿne* ɔ: abscondo, operio, et *leÿnd,* sÿnon.

Launþÿng n. g. clandestinus conventus *N: var þa til kongs tekinn a launþÿnge* ɔ: *leÿnilega* clam. *lónlig. Danis.*

ᛚᛅᚢᛋ ᛅ ᚢᛂᛚᛚᛂ *Laüs a velle* ɔ: paratus ad fugiendum: *Gret: N: var þa laüs a velle og þottiſt nu vita ad Gretter munde daudur; | Hand var da lóß paa plaßet och tenckte nu at Gretter mónde dód vaar.* 25v

Jtem: *Egl: Vrdu þa Quæner lauser a velle og toku ad flÿa: Var Kvenlenderne da lóß paa volldenn och begÿnte at flÿe*

ᛚᛅᚢᛋᚴ ᛁᚱᛏᛦ *Lausgirtur;* om. gen: diſsolutè cinctus, denotatur inconſtans *Þorfidur j Bva Sogu: Ecke þikeſt ek so lausgirtur vera ad athofnum mÿnum at ek late af at ganga þangad vm hrijd .\· Icke tóckis Jeg saa lóßgÿrdit j min atfærd at Jeg lader aff at gaa did endnu om nogen tid.*

ᛚᛅᚢᛋᛏᛦ *Lauſtur,* m. g: vitium; vetus dictum, *Offokn ſu er meÿre og hættare er eige gioriſt af grimleick eldz edur jarns, heldur af sundur leitur*[1] *veniu laſtanna .\· Den forfólgelſe er mere och farligere som iche gióris aff grumhed jldz eller jarns, men aff atſhellige wdÿdernis vaanhed.*

ᛚᛅᚢᛋᛏ *Laust,* præterit: a verbo *eg lioſta* percutio, *Egl: Þa lauſt ÿfer my‹r›ckre ſo miklu at einginn ſa fra sier .\· Da slog offuer mórcke ſaa engenſtedz saa for ſig*

ad Leida mäl hir[2] *ſier,* est præterire aliquam cauſam: *Gretl: Leidde Þorgeir hia sier mälid .\·* Præteriit illam cauſam.

ᛚᛂᛁᚴ ᛚᛂᚿᚦᛁᚿᚴᛦ *Leiglendingur,* m. g: conductor alicujus prædii *Egla: Har: Kongur eignadiſt j huoriu fÿlke ödull oll og allt land bygt og obÿgt og jafnvel siöenn og votiunn*[3] *og ſkÿlldu aller bvendur vera hans leiglendingar: H: K: eignadis wdj huor fÿlcke odalgodtz alt, och alt landit bÿgt och ubÿgt lÿgevell sóen och vanden, och skulde alle bónder vere hans landſæder.*

ᛚᛂᛁᚴᛋ ᛘᛅᚱᚴ *Leiks mark* n. g: signum quod aliquis à ludo reportat ut vulneratio et livor. *Gretl: Hafe þier langt tilsökt og munu nockrer fä leikzmark ädur være ſkiljum .\· J haffuer langt fra sógt hid, och mon ÿ faa legs segn fór end wi adt ſhillis.*

ᛚᛂᛁᛋᛁᚿᚴᛂ *Leisinge* m: g: libertus *Vijga Gl: Sogu: Raffn haffdi værid þræll Glumß och haffde Glumur giefid honum frelse og var Raffn hans leiſinge*

[1] *leitre* [2] *hia* [3] *votninn*

.\· *Raffn haffde werit Gl: træl, och haffde Glum giffued hannem friihed och Rafn derfor Gl: frælſinge.* |

26r ᛚᚾᛁᚴᛅ ᛅ ᚴᛅᚴᚢᚱᚴ: *ad Leika a nokurn* ɔ: in lusu imponere alicui, *Gretl: N: þotte Audun vilia leika ä ſig* |: *Hannem tócte Audun vilde skuffue ſig vdj leegen.*

ᛚᚾᚴ *Len* n. g: *Gamell Norſh gloſe; Ol: Sogu: Jarlar hofdu jafnan haft londin j len enn alldrei ad eige*[1] |: *Jarler haffde altid hafft de lónd vdj len men iche till eigedom.*

ᛚᚾᚴᚦᛁᚱ ᛘᚾᚴᚴ *Lendir menn;* viri nobiles: *Edda J einu lande eru morg hieród og er hättur konga ad setia þar riettara ÿfer so morg hieród sem hann hefur til valldz och heita þeir herſar eda lendir menn j danskri tungu, enn greifar j Saxlande, baronar i Einglande, þeir ſkulu og ſaa vera rietter domarer*[2] *og landvarnar menn ÿfer þui rijke er þemi*[3] *er feingit til ſtiornar ef ei er kongur nær þa ſkall fÿrer þemi*[3] *merke bera j oruſtum og eru þeir þa jafnrietter herſtiorar sem kongar edur jarlar* |: *Wdj en land ere mange hæred och er det kongene ſkick och vane at sette der rettere eller regentere offuer ſaa mange hærreder ſom hand giffuer til voldz (eller vold offuer) och hede de herſer eller lendirmenn i danſk tunge; men grever j land Saxenn, baroner i England, de ſkulle vere rette dommere och landvergeris mend offuer det rige som dem er antvordet til at regiere: om kong ⌞er iche⌟ nær hos da ſkal fóre banner for dem i ſtrid, och ere de da jaffnrette hær regenter som konge eller jarle.*

De ſkriffuis vndertijden vdj gamle bóger leÿndirmenn quasi secretarii; *J Jarla Sogu: Þeir Inge og Sigurdur voru born ad alldre þa volduſt leÿndir menn til räduneytiß vid þa brædur* |: *J og S. vaare bórn thill alders da vdveldiß leindir mend til radgiffuer med de bródre.*

Lensmenn præfecti provinciarum, *lænshóffdinge. Egla: Kuolldvlffur tok lensmanz riet so ſem haft hofdu langfedgar hans og giordiſt madur rijkur* .\· *Kv: tog lansmendz ræt lige ſom giort haffde hans forfædre och giordis rig mand:* N: *Rijge bónder toge lenßmanß ræt, dog de vaar iche lendir mend.*

ᛚᚾᛏᛁᛅ *ad Letia,* verb: à proposito retrahere, vel in proposito exequendo pigrum reddere: *Jokull j Gretlu: Sie eg nu ej tiaen*[4] *ad letia þig,* .\· *Jeg seer nu det hielper iche at lempe dig der fra:* Jtem *Let eg þig ad fäſt þar vid:* Diſsvadeo ut hoc tentes: |

26v ᛚᛁᛅ *Lia* monosyllab. f: g: foenum vel granum modo desectum. *J Orms. S Storolfur sende gridkonur sÿnar ad raka liäna epter Orme* |: Storolfur miſit ancillas ut rastris corraderent foenum post Ormum, .\· ab Ormo reſectum:

Lïa diſsÿllab: funis attritus et inutilis: *Hann ſleit ſterk reip sem lÿa være, Hand ſled ſterke traſer lÿg ſom det var ſlæmt baand.*

ᛚᛁᚦ *Lid* n. g: auxilium, *Grett: Munur er ad mans lide, Noget duer ens mandz led eller hielp: Han bÿdur lid ſitt; frambiuder ſin hielp:*

Lid: copiæ militares: *Kongur hafdi lid mikid: ſtör hoob folck.*

Lidrekur: om: g: ab exercitu repulſus tanquam imbellis et inutilis armis. *Gret: Jlla mun mier lijka ef þu giorer mik lidrækomm:*[5] *Jlde mon Jeg tilfredz vere om du giór mig wduelig: vild iche tage mig med udj krigen.*

[1] *eign* [2] *domarar* [3] *þeim* [4] *tiaer* [5] *lidrækann*

ᛚᛁᚨᚱᚾ *Liore* m: g: fenestra. *J Jarla s: Hann var þar dreiginn vp j lioran Hand var da dragen op aff vinduen.*

ᛚᛁᚨᛋᛏᚨ *ad Lioſta:* verbum: verberare: *Gret: Þa villdi dÿrid lioſta hann med fætinum som heil var* |: *diurit vilde ſlaa ham med den foed ſom heell var: Lauſt* in præterit. verberavit. *Vÿgagl: S: Hallvardur lauſt Øgmund mikid oxar hamers*[1] *hogg so ad hann fiell þegar j ovit: Halvard slog Ogm ſtort axer hamers hugg so hand falt i wved:*

ᛚᛁᛏᛁᛚᚢᚾᚠᚾ *Lytilvæge*, n. g. res parvi ponderis: *Lÿtilzvæge mun þier þad þykia. Rÿngvicktiget mon dig det tócke.*

ᛚᛁᛏᚴᛚᚾᚦᚾ *Litklæde,* pl: n. f: g: pannicæ vestes: *Gÿſle j Gretlu: Nu ſkulum vier ryda j litklædum j dag og lätum sia vier ſieum ecke forumenn sem hier hrekiaſt daglega; Nu ſhall vi rijde udj farvit klæder i dag och lade ſee at vi ere icke staffkarll som her opſlepis dagligen*

ᛚᛁᛏᚢᚾᚱᛒᛦ *Litwerpur* om. gen. qui aliquo affectu motus mutat colorem in facie, *J: J: S: Þeir logdu elld j dromundin og brendu, enn er þetta sä hinn mikle madur er þeir hofdu tekid brä honum miog vid; giordiſt litverpur og mätte ſig ei kyrrann hafa* |: *De sette jld i skibet och brende, men som det ſaa den ſtore mand som de haffde fattid, bleff hand meget wnderligen der ved, giordis bleeg vnder øÿenn och kunde iche holde ſig stille*

ᛚᛁᚾᛏᛏᛒᚱᛁᚳ *Liettbryn* adject: dicitur is cui supercilium elevatur propter rem aliquam prosperè oblatam: *Gretl: Þorfinnur vard liett brÿn er hann sa saxit: .\· Thorfin bleff glad ſom hand ſaae sverdet.* |

ᛚᚨᚦᛁᚳᚳ *Lodinn* adject: villosus; erat etiam Lodinn olim nomen proprium, idem quod nunc est Ludovicus et *Lodvik.* 27r

Lodkaapa f. g. pallium villosum, *Gretl: N. hafde ÿfer sier lodkäpu: Hand haffde offuer ſig kappe fodrat med ſhind.*

ᛚᚨᚦᚢᚱ ᛘᚾᚳᚳᚾ *Lôdurmenne* m. g. homo vilis a *lódur* ɔ: spuma quasi spumeus homo ·/. inutilis ut spuma.

Lodurmannlegt verk, haud virile opus: *Gretl: Þetta er lijtid verk og lodurmannlegt: Det er ring och wmandigt arbeÿd.*

ᛚᚨᚴᛒᚾᚱᚴ *Logberg: f. g.* Locus editus ubi judicia exercentur: *Banda manna S: Enn er menn voru komner til logbergis sem þangad var von, quadde Ofeigur sier hliodz og mælte: Der de mend ware komne til thinget som dÿd var at forvente, bad Ofeigur at giffue liud og sagde.*

Logleiſa: f. g. actio quæ nullis innititur legibus: *J Nialu: N: bad þa ad fara ecke med ſlijka logleiſu: Hand bad dem at fare iche aff ſted med saadan uloug.*

ᛚᚨᚴᛋᚴᛁᛚ *Logſkil f: g. pl: n.* Legum præſkripta, quæ colonos ad tuendam societatem potiſsimum obligant: *Aſm: J Grettlu: Eg ætla hann mune kunna at hallda vppe logſkilum fÿrer mig .\· Jeg meener hand monne kunde at gióre det ſom lovgen befaler j min ſted, eller for mig.*

ᛚᚨᚴᚳ *Logn:* n. g: tranquillitas äeris avt maris: *Þa var logn vedurs, stille vær: Logn siör ſtille sóe.*

ᛚᚨᚴᚢᚳᚨᚢᛏᚨᚱ *Lȯgunautar:* m: g. pl: n. contubernales, qui etiam dicuntur

[1] *hamars*

seſſunautar quasi conſeſsores, et *forunautar samme selſkabs mennd: Þor: Jall: Ei munder þu röpa mig hier fÿrer hofdingum ef ek hafde läted drepa þig sem adra þÿna logunauta.* \ *Jche monne du ſhiende mig her for hóffdinger om Jeg haffde ladet dræbe dig lige ſom andre dine ſtaalbróder.*

ᛚᛅᚴᛅᛏᚢᚱ *Lokatur* m. g: *Hac: J: Frekur giet eg þeim þike lokättur minn til fiegiallda vm ſlÿk ſtormäll;* \ *Strang geder Jeg dem tÿckis min taxerm til fiegield for saadan ſtor sage.*

Nógle. ᛚᛁᚴᛁᛚᛚ *Lickill* m. g. clavis: *Ol: S: Fÿrer Olafs skrÿne voru hespur og þar læſt med lukle* .\· *For Oluffs skrijn vare hengſell och denn lóſt med nickell.* |

27v ᛚᚢᚾᛏ *Lund* f. g: indoles, ingenium: *Niäla: Hann var jlla lund kominn,* Fuit mali ingenii. *Lundbragd,* itidem, ingenium.

ᛚᚢᚾᚴᚱᚢᚱ *Lungur* m. g: pater, amabilis, vel etiam eſt appellatio blandientis, ut danicè dicitur *faderlille: Oddur hinn litle j Jarla S: Bäru lung lendra manna Þrasnes Þorbiorn svarta: Þrasnæs baru*, dederunt luci Thorbernum patrem vel amorem nobilium.

ᛚᚢᛏᛁ *ad Luta.* verbum: demittere, incurvare se, *Gretl: Eg lÿt longum ad litlu. Jeg bucker mig tit for lidet,* Sæpe me demitto ob aſsem. Jtem *ad luta nokrum; at neÿge sig for nogen: der aff kommer lotning* f: g: reverentia, quæ fit genuflexione, et similibus subjectionis signis.

ᛚᛁᚴᚱᚢᚾᚵ *Lÿngve.* m. g: videtur ejusdem significationis ac *lungur;* ego has antiquitates vocis non nisi semel et quidem in rÿthmis animadverti (dixit author) *Eigill Skallaggr: Kominn eg he‹i›m til arna Ÿngvars er bejd*[1] *lÿngva,* .\· *Jeg er hiem kommen til Ÿngvars hus som bud min fader till geſt:* dicitur Egillus hunc rÿthmum (qui in Arni integer reperitur) triennis ex tempore edidiſse.

ᛚᛁᚱᛒᛁᚱᚦᛏ ᛋᚴᛁᛒ *Lÿrbyrdt skip: saa kaldis det skib som er slett wdenpaa syderne, och haffuer ingen ſtocker, och mand kand iche komme der vell op forvden stige: J. J: S: Skip Jndrida var lÿrbirt og steint allt fÿre ofan siö þar en bæta þotte: Skib Jndrid: vaar slett och målet alt for øffuen sóen der ſom tóchte bøde.*

ᛚᛁᚢ ᛋᛏᚾᛁᚱᚴ *Lÿuſteirn* m. g: lapis grandior ad quem olim candentis ferri massas cudebant: *Egl: Hann fiek þar ongvann lÿu ſtein þann er hardur være og slettur a lÿia jarn vid þuiad þar var ecke malgriot eru þar smäer sandar allt vm sæ* .\· *Hand fick der jngen ſteen at ſlaa frem jern ved ſom vaar haard och ſlet fordj der vaar icke strandgrund; der ere smaa sande alt omkring sóen* ☾. |

28r

M. ᛘ.

ᛘᚨᚦᚢᚱ *Madur* homo: *Edda: Madur er hver fÿrer ſig, hid fÿrsta og hid ædſta heita manz er keisare, þar næſt kongur þar næſt jarl:* .\· *Mand er huer for ſig, det fórſte och det ÿpperſte manz hede er keÿſer, der neſt*

[1] *bed*

konge, der neſt greve: Reliquas virorum appellationes magno numero suppeditabit Edda:

Attributa quædam virtutum et vitiorum quæ viris aſsignantur hic inſerere viſum est.

Addräta madur: den ſom vel drager til ſit hus det ſom behoff gióris och forſórger vell ſit folch. atfanga madur, Jdem: *det kaldis fóng som mand haffuer behôff thill hußholding:* vide *faung:*
Agangſamur; den ſom giór vold och wret och tager fra andre det ſom deris er emod loug och ræt.
Ahlaups mann. skouffróffuer eller stratzróffuer
Afarmenne: en ſtolt och ſtiff mand.
Blijdmælltur; affabilis, *blijdtalendis,* comis in sermone, : Item *blijdur:*
Blaudur, et *blôtamadur:* sÿnon: *blód och* effoeminatus *frÿctactig.*
Drengelegur; en mandelig oprÿctig dapffer mand.
Dæll vid ad räda, den ſom er ÿdmÿg och lader ſig gierne regeere.
Duſilmenne som ligger och lvrer hiæmme, uduelig till ſtor udretninger, men befatter med ringe werk, smaa handell.
Fälätur faatalendis, som iche taler gierne meget med andre.
Fullhugie mikill. storhued diærff, plenus animi, *driſtig.*
Fiemilldur: rund aff pendinger; fie nÿdingur, karrig-sulten.
Forſpaar, spaamand, den som kand ſige det ſom iche er ſheed.
Giæfumadur; lÿckſalig mand vdj all ſin handell och wandell.
Giæfmenne; sactmodig och ſtille mand som iche fortómis:
Gladlätur; gladvær. lÿſtig; skemptſom.
Gledemadur; den ſom gierne leeger och danſer med andre.
Glæſemadur, den ſom holder ſig practikligen med vaabn och klæde, et dicitur *glæſiligur:*
Gnogta madur; offuerflódig rug, qui omnibus abundat. |
Gióflate – in dando piger, parcus et tenax. 28v
Gödfengur; god och beleven
Godordur til alra manna; den ſom taler got om alle mend.
Hardgiór, haardferdig vdj all ſin atfærd.
Hagrädur, qui commodè consulit;
Heilrädur, sana et utilia dans consilia.
Hagsÿn, prudens;
Hagur, hagfelldur; pulchrè faciens quodcunque opus.
Havada madur, clamosus.
Hußgóngull, de som iche bliffuer tiit hiemme i deris eget huß, men gaar gierne i fremmedis huß.
Hÿbÿla prudur, den som er from och god wdj sin omgengelſe j ſitt hus mod ſit folch.
Hugprudur animoſus, *diærff, driſtig, fremgiern.*

Huatur: snar:
Hreiſtemadur, karſh och duelig at bedriffue ſtore gierninger.
Hetia, athleta, pugil *kempe,* item *kappe*.
Kaatur, glad.
Lagamadur, logwitringur; jurisperitus.
Mannballdur, en ſtadtzlig mand; quasi rex aliorum hominum.
Mannſkræfa siphar hominis, *aff skróf* .\· porosa glacies quæ levissimo verbere frangitur:
Mannlæra idem ferè significat, vox à loro deſcendere videtur, quod nullius eſt firmitudinis sed facile flectitur, ideoque etiam *mannlera* dicitur hominem infirmum denotans.
Margbreitinn polÿpus, varius et mutabilis; *værhane*.
Mikil svÿfur j skape; storsindet ſom iche paßer meget paa huad ondt hand gióR.
Mikillhæfur, magnificus.
Mikillvirkur, den ſom kand dreffue meget arbeÿd.
Odælldar madur; den ſom er wfredſom, och mand kand iche well at komme till rette eller forligis med.
Odæll, stÿffsindett och wrörlig
Oodur, furibundus. |
29r *Oeÿru madur* sive *oeÿrdar madur: en oprórſhe mand ſom altid vil ſlais.*
Ofurkapps fullur; fuld med stiffhed, som traß vill fremmkomme alt som hand tager ſig for.
Ofläte item *oflätungur; den ſom holder ſig vell med klæder och vaaben*
Offa madur; haſtig i sinde. – offe haſtighed.
Of stopa madur; wbillig. wfredſom; obÿll jdem.
Ojafnadar madur, iniquus; *som andre ingen goed ſhech giór.*
Ørlätur; milld och rund; milldingur, idem.
Ofÿlgeſamur, wfólgactig den som hand ſhall tiene.
Ofvijfur: den som iche paßer paa huad hand giór.
Rädvandur; den ſom vel acter ſin atfærd, och er well forſictig wdj alle ſin ord och gierninger: en from mand.
Rädvaldur; den ſom vill raade fram for andre.
Rÿkmenne; en riik mand.
Sialfhælinn den som roſer ſig selff; gloriosus miles.
Siglinga madur; sófarenn mand.
Smælingur; vir parvi nominis è media plebe.
Snirte menne, comptus in vestitu, et compositus in moribus.
Skôrungur j skape, liberalis et magnifici animi.
Skrautmenne, pulcher et ornatè amictus.
Skræfa, homo nullius valoris; supra.
Spakur ad vite; wiiß och megenn forſtandig.
Spekingur, item *vitringur;* sapiens, philosophus.
Snillingur; den ſom er snillſom wdj alt ſitt handell.

Svidingur; offuermaade karg, som iche giffuer goede haar.
Sælkiære; den som holder practigligenn vdj mad och dricke.
Veifeſkate; den som er wstadig lader vinche sig hid och did: aff vejfa circumgÿratio et *skate* rex.
Veſęlingur; elendig, fuld aff jammer och nód.
Vmfaſtur, in amicitia fixus et stabilis. *vmſæll, venſalig.*
Vmvandur; in eligendo amicos difficilis et circumspectus.
Þegnſkabs madur, sem giffuer gierne mad och dricke: vid: infra.
Þirfingur, seu *þerfill,* qui omnibus rebus indiget; item *þurfande þrifinn, þrekinn, en fæd gild och tÿck mand.* |

ᛘᛅᛚᛁ *Maale*, m. g: stipendium militis, hinc dicitur *ad ganga a mäla, at gaa* 29v
vnder beſoldning, eller at lade sig tage an till krigs.
Maale etiam dos mulieris: *Hann fick mikin mäla med henne* :| magnam dotem: vocatur etiam *mundur* et *heimanfÿlga.*
Maal: n: g: sermo. *Edd: Þad er mäl manna ad faatt mun liött a Balldre, Det er gemeent mall at faat er slæmt paa Balder*
Mäl: causa, *Grettl: Skalltu med mier vera þar til lÿkur þeſsu mäle;* Tu mecum eris donec componatur hæc causa: Ibid: *Svein Jarl ätte stefnu ad mälum: hand holdt thing om diſſe sager:*
Malur, m. g. saccus viatorum in quo suum portant viaticum, *hand heder ochsaa vista-malur af vist,* esca, *og malur.* Jtem *malſeckur; Grætl: Þad var sidur og hattur ad menn viſtudu ſig sialfer til þÿngs og reiddu mal vid sodla sÿna; Det var da ſkick och vaane at mend koſtede sig selff til thing* (vexerunt) *koſtseck wed ſin sadle:*
ad fÿlgia Mäle .\· prosequi cauſam: *Gretl: Toludu þad sumer menn ad Þorgilz heffdi lÿtt fÿlgt mälinu, enn hann gaf sier fätt ad þui og let huoru mæla hier vm slijkt er hann villde: Det sagde somme mend at Thorgil haffde lijt anfört den sag, men hand bekumrede sig ringe der om og lod hvem ſige det ſom hand vilde.*
Mäla lôk f. g: pl. n: causæ finis sev eventus: *Ofeigur j Banda manna sogu: Nu vil eg qveda ÿdur viſa eina, og hafa þa fleire at minnum mäla lok þau er hier eru ordinn .\· Nu vill Jeg dicte eder en viſe, och haffue da fleere udj hukommelse den sagis ende som her er sheed.*
ad leggia Mäl j giord, subjicere cauſam arbitrio: *Gretl: Mälin voru logd j giord: De sager vaare sæthe till dom.*
Mälugur, adj: loquaculus: *Egla: Eigill var malugur og ordvijß og illur vidureignar: Eigil var mangtalendis næßviß och ond at ſtÿre.*
Malreid. f. g. prima fama: *Ol: Sogu: Þegar þad var a mälreid komid, þa hugdu aller menn þad a hond; N: Naar det var róctbaart eller wdj rÿcte kommet, da tenckte alle mend at N: var der vold aff: Mallreid* dicitur quasi famæ equitatio.
ᛘᛅᚿᚴᚴᛅᚱᚦᚱ *Manngardur:* m. g: agger hominum. *Egla: Komu þeir þar fÿrer dag og ſlou manngard vm bæinn æptu sÿdan herop:* | *vokundu*[1] *þeir vid* 30r

[1] *voknudu*

þad er jnne voru .\· Kom de der for dagning och slog manngiærd om bÿen, och raabte ſiden feldſkrig, der aff vognede de som jnde vaare; Notetur. *Der staar offtiſt wdj den gamle Norſhe* [*æptu heröp*] *de græd hærſkrij,* sive *hergraad,* à verbo *eg æpe, Jeg græder,* et *öp* lamentatio

Manhringur, hominum circus: *Egla: Kongur let ſlä mannhrijng vm ſtofuna .\· lod stuffuen beringe med folch.*

Mannhefnd: f. g. ultio hominis interfecti; *Gretl: Hand qvad koma ſkÿllde fÿrer vijg þetta sekt* [exilium hoc loco] *eda mannhefnd enn ei febætur .\· Hand sagde komme ſkulde for dette mannſlag* exilium *eller* ultio, *men iche* pecuniaria satisfactio.

Mannlæra m. g: homo nihili, *Hallfr: Mier þicker til einkis vera ad eiga vid mannlæru þa: Mig tóckis intet haffur paa sig at haffue at skaffue med denne stimpere.*

Mannmvgur multitudo plebis, *Þorer H. j. Ol: S: Hafa Þrændur hier mann mvg mestann, kann eg storlæte þeirra at þeir munu ej vilia mier hlijda eda ødrum Häleiſkum manne, Thrónder haffue her flest folck, ved Jeg deris storactighed, at de mon iche ville hlijde mig eller anden Halóſk mand*

Mannſöme, m. g: virilis honor avt decus. *Egla: Ølver kom a mäl vid kong huort hann villde ej bæta Þorolf og veita Kvolldvlfe og Skal grÿme fiebætur og manſöma þan nockum ad þeir mættu vid vna: Olv: kom vdj tal med k: om hand vilde iche bóde Thor: (som hand haffde ihielſlaget) och giffue forbóder och nogen den ære at de maatte være tilfredz met.*

Mannſongur m. g: amatoria cantilena, *Vatzdæla: Jngulfur tok ad ÿrkja manſongs dräpu vm Valgerde Ottars dottur .\· Jng: begÿnte at dicte amors viſe till Valg: Ottars d:*

Mann rauner f: g. pl: n. virilia experimenta aut fortia facta: *Ecke ottunſt eg þad þott þu komiſt j sveit med hird monnum kongſ at ei þiker þu*
30v *hlutgeingur eda jafn hinum fremstu j ollum mann raunum | Jcke frÿcter Jeg derfor dog du kommer i sellſkab med kongens hoffsinder at du iche tóckis at were lutgang* [*duelig at ſtaa for mand*] *eller jæffn de ÿpperſte wdj all dapfferhed.*

Mannvirdingar f: g. pl: n. dignitates, *Egl: Var þa bæde gott til fiär og man virdingar.*

Mannſkræfa m. g: homo nullo numero. *Hallfr: Ei skipter þa ad hógudu till, godur dreingur var meiddur enn vier lietum mann ſkrefu þeſsa lifa: Det er iche bequemelig deelet eller ſkifftet god dreng vaar saargiordt, men vi lader denne tórfer leffue.*

Mannspell f. g: pl. n. hominum jactura. *Egl: Komu þeir þar j opna ſkiolldu og giordu mikill mannspell; De komme i obne skiollde och giorde ſtor mandſhade; folchspille. Ordsprog; Lenge ſkal manninn reÿna .\· Lenge ſhall en mand próffue (fórend mand kand vide huad hand er)*

ᛘᛁᚴᛁᚾᛏ *Makinde* n. g: pl: n. amica transactio. *Egl: For med þeim allt j makendum og vinſkap. \· Det gich alt med dem mit fredsomlighed och*

wensſhab. Ordſpr: Gretl: Margur seiliſt til lokunnar vm hurd; Mange recher til logen offuer dórren .\ bedriffuer sig med det som hannem entet vedkommer. Jtem *Mangt*[1] *er lijkt med þeim sem goder þykiaſt: ordſpro: Mangtingis er liigt med dem som tyckis goed.*

ᛘᚨᚱᚴᚨᛘᚾᚾ *Markamenn,* latrones. *Gretl: Þad var þa vijda j Norig ad markamenn og jllvirkiar hlupu ofan af morkinne og ſkorudu a menn til fiar eda kvenna og toku med oprýke þar ej var fiolmenne fýrer: .\ Det vaar da vijde i Norge at skovffróffuer och skielmer komme offuer fra vilde markenn och biudde mend till holmgang* (provocavit ad dimicationem) *paa fæ eller quendfolck och toge met offuervold der ſom icke var mange folch fore:*

Margnenninn: ad multa efficienda promptus, *Gretl: Enn fýrer mier vm mýnar mangnenninn*[2] *dag þenna fremdum firdtur og sæmdum fýſande firdtur rann Gýſle .\ mangnenning*[2]*] till mangeſlags redebven; Gyſle fremdum och sæmdum*] *beróffuet at ærlighed och ærrann*] *flýde for mig i dag om morätzen fiſande* anhelans. |

Margbreitinn. J Ol: S: Tr: ßón: Hallfredur þotte helldur margbreitinn þeg ar[3] *hann var þroſkadur .\ H: týcte vere heller mangfoldig wdj sin atfærd naar hand vaar noget voxen.* 31r

ᛘᚨᚱᚴᚱᛖᚴᚦ *Marcklond:* n. g: pl. n. *Egl: J Finnmork eru votn furduleg og þar med votnunum marklond stor: ·/. J Finmark er vaadn skreckelig och der hos vanden ſtore slette marker.*

ᛘᚨᚱᚴᚢᚾᚦ *Markund* n. g: dolus *eller troldom: Þorgerdur j Bva Sogu. Su fýrerætlan þýn er ei vænleg ad skjpta hoggum vid Bva, og vid markund Eßiu og hardfeinge hans* |: *Den din forſæt er iche haablig* (non bonæ spei) *at skipte hugg met Bve och met troldom Esiæ och hanz haarhed.*

ᛘᚨᛏᛚᚨᚾᚦ *Matland,* terra ubi copia victus abundat: J. J. S: *Landid var ſkarpt og illt matland .\ Landet vaar ſkarpt och ondt koſtlandt.*

ᛘᚾᚦᚨᛚᚴᚨᚠᛚᛖ *Medalkafle* m. g: manubrium gladii. *Egl: Honk var a medalkaflanum og dro hann hana a hond sier .\ Hengſel var paa handfangit den drog hand paa sin haand, och lod sverdet ſaa henge ved haanden.*

ᛘᚾᛁᚾᚢᚨᛏᛏ *Meinvætt* f. g: *trold, spógelſe eller ochſaa grumme beſtier som gióre ſkade folck eller queg. meinvætter* in plur. *Gretl: Skapte seiger ad þar mune liggia a meinvætter ef menn eru so treger ad geýma þýnz fiaar: N: siger det monne volde skadlige trold at mend ere saa treg at vocte dit fæ.*

ᛘᚾᛁᛋᛚ *Meißl:* n. g: pl. n. læsiones. *Ol: S: Kalfur þolde illa meiſlin og bär ſig lijt: .\ K: fordrog ilde saarett och bar sig fuld litt: Meiſl ere* propriè *naar haand eller foed og er aff huggen;* à verbo *eg meide* lædo, *ad meida sýgis ochſaa om huß. Sveinn j. Ol: Tr. s. Sogu: Þui mun eg heita ef kongur lætur omeidt ſtanda hofid ad blöta ej: Det mon Jeg loffue om K: lader hoffit* (delubrum) *ſtaa wforraſkit at blode icke .\ tilbede iche* &c

ᛘᚾᛁᛏᛁᛚᛒᛖᚱᚴ *Meitilberg* n. g: saxum præruptum: *Gretl: Þar var meitilberg mikil*[4] *so huorge matte vpkomaſt og var nær 50 | fadma ofan ad vatninu* 31v

[1] *Margt* [2] *marg-* [3] *þegar* [4] *mikid*

.\· *Der vaar hóÿt bierg och slet neder till vandet nær 50 fauffne saa jngenſtedz maatte opkomme.*

ᛘᚾᚳᛁᛅ ᚠᚱᛁᛒᛦ *Menia gripur:* m. g. res aliqua pretiosa quam ab atavis filius post patrem continuè poſsederat: *Gretl: Sax þad var menia gripur og hafde aldre vrettis geingid: Det sverd var* clenodi *och haffde aldrig fraa den slect kommet.*

ᛘᚾᛏᛅᚱᚦ *Metord* n. g. dignitas: *Hann var med Jarle og hafde mikil met ord af honum .\· Hand var med Jarll i stor ære. Gretl:*

Metnadar giarn, adj: honores ambiens: *Egl: Þicke mier vndarlegt so ſem þu ert madur metnadar giarn er þu villder ei med þockum taka vegſemd þa er kongur baud þier :\· Mig tóchis vnderligt so ſom du eſt mand gierne till ære och vurdighed at du iche vilder mit tachſijgelſe annamme del dignitet ſom kongen til biude dig:*

Metnadur: m. g: dignitas. *Giretl:*[1] *Þorfinnur var kaps madur mikill og a giarn bæde til fiär og metnadar ·/. Thorff: var ſtiiff mand och gierig baade till fæ (godtz) och dignitet.*

ᛘᚾᛦ *Mey:* f: g: virgo: *Vatzdæla: Allar villdu meÿar med Jngolfe ganga þær er vaxnar voru. Vesól quad hun æ til litil so vil eg og quad kierling med Jngolf ganga, meden*[2] *mier tvær vm tolla tennur j efra göme: (Denne Jngolff vaar den deÿligſte mand paa Jsland i de dage, om hanom var denne viiſe dictet) Alle móer vilde med Jngolff gaa de som voxne vaare elendig sagdis den ſom var alforlijdin: saa vil Jeg och sagde kierling med Jngolf gaa mens mig to tenner tolder i den øffre mund* [dum mihi duo in superiore palato dentes hærent.

Mær eller môr, idem: *Rogv. J: Hlær ſtorum mun meira mær enn fallid være .\· Den pige leer meere end minfald vaar.*

ᛘᛁᛅᛚᛚᛅᚱ ᛁᛅᚱᚳ *Miallar jarn:* ferrum quo usi fuerunt veteres tanta arte politum,
32r ut in obscuris locis lumen aliquod præbuerit, | sic dictum à *mióll* .\· candidiſsima nix. *J Orms S: Gieck Ormr þa j hellerinn og lagdi mialla jarn j dÿrnar .\· Gich Orm da jnd i helderin (eller hullid) och lagde liußjern i dorren.*

ᛘᛁᚦᛚᚢᚳᚦᛅᚱ ᛘᛅᛚ *Midlundar-mal:* n. g. limitata causa. *Sveinn J: j Gretl: Skulu þier vita eg kalle þetta ongva sætt þo eg setie nokur midlundarmal vm vijgafella þeſse .\· Skall ÿ vide at Jeg kallder dette ingen forligelſe dog Jeg sætter noget midle mäll, skônung, om diſſe mandrabs sager.*

ᛘᛁᚴᛁᛚᛋ ᚢᛁᚱᚦᛁᚱ ᛘᚾᚳᚳ *Mikils virdir menn:* magnæ æstimationis viri. *Gretl: Margir mikilzvirdir menn budu honum til sÿn .\· Mange storactige mend bud hannem til sig.*

ᛘᛁᚴᛁᛚᛋᚢᛁᚠᚢᚱ ᛁ ᛋᚴᛅᛒᚾ *Mikilsvÿfur j skape.* magnanimus et manupromptus *Þor: Gode j Gretlu: Satt er þad ad Gretter er mikid afbragd annara manna a voru lande eg*[3] *seint munn hann med vopnum verda söttur ef hann er heill enn mikilsvifur er hann j skape og grunur er mier huorſu heilla driugur hann er eda giæfu madur .\· Sandhed er det at Gr: gaar meget offuer andre mend paa vort land, och sent mon hand med vaaben*

[1] *Gretl:* [2] *medan* [3] *og*

offuer vunden værde om hand er helbred, men ſtoractig er hand i sindit och tvifler Jeg huad lÿcksalig hand er eller giæfe mand .\· fortunatus.

ᛘᛁᚱᚴᚠᚾᛁᚴᚴ *Mirkfelinn.* adj: tenebras timens: *Gretter sagdiſt valla einn meiga vera fÿrer mirkfælne saker: Gr: sagdis neppelige mege were en for sig for mórkrædzelß skÿld:*

Mirkvaflvg n: g. pl: n. fulgura: *Ol: S: Kongur siglde nordur fÿre Jadar, var vedur vatt och mÿrqvaflaug nocqvor: Kongen seglede nord for Jæder, værit var vaatt och jlinger nogre.*

ad Mißjafna rædu vm tuo hvoria; disparare sermonem de duobus aliqvibus. *J Jarla S: Kongur fann at Þorkiell misjafnade miog ræduna vm jarlana. var hann vinur mikill Þorfins Jarls enn lagde þungt til Einars Jarlz: .\· Kongen fornam at Thorkell miß|jafnade sin tale* [*talede wlÿgt*] *om jarlene, hand vaar ſtor ven Þ: J: men talede thimſigenn om E‹i›n: J:* 32v

ᛘᚾᛋᛘᚨᛚᚾ *Mismæle:* n: g: Error lingvæ, quum ~~aliquid~~ aliud excidit quam quod loqui instituimus, *J. J: Sagu: Rogvaldur Brvſa son og þeir sätu vid bakellda og rædde sa vm er elldinn kÿnde ad elldevidit take ad þæckaſt,*[1] *þa mællte Jarl mismæle, og tok ſo til ordz. Þa erum vier fullgamler er þeſser eru brunner; enn hann vilde þad mællt hafa ad þeir være þa fullbakader; og þegar hann fann mælte hann; Ecke hef ek mismæle mælt fÿr ſo ad ek muna/ kiemur mier þad i hug er Olafur Kongur fôstre minn mælte a Stiklaſtodum og eg fann mißmæle hans at ek ſkÿllda so vidbvast ad eg munda þa ſkamt eiga ulifat ef so bære til eg mælti mißmæle, kann vera Þorfinnur Jarl sie a lÿfe. .\· Rogv. Bruſaſón och de andre sad hos bagjlden* [*der ſom de bagede |: vermede sig*] *da talede jarlin mißmaal, och tog ſaaledis till ord; Da ere vi fuldgamle* [*vdleffuet*] *naar diſſe* (scil; *jldbrande*) *ere wdbrende; men hand vilde det ſagtt haffue, at de vaar da fuldbaget, (fuldvarmet,) och som hand det fornam, sagde hand: Jche haffuer Jeg fóre talet mißmaall, saa Jeg kunde det mindis; kommer mig nu det i hu som Ol: K: min foſterfader sagde paa Stikleſtad; och da Jeg fand (actede) hans mißmaal, at Jeg skulde saa gióre rad for, om det skeede saa at Jeg talede mißmæle; at Jeg monde da ſtachit haffue i fad uliffuet;* [Notetur hiċ quam insolens fuerit veteribus illis Heroibus lapsus lingvæ]

ᛘᛁᚢᚴᛚᛅᛏᛅ ᛋᛁᚱ: *ad Miuklæta sig:* verb: humiliare se: *Egl: Arnbiorn hafdi þa ey ſkaplÿnde til ad miuklæta ſig vid kong vm þetta mäl: A: haffde iche sinde til at ÿdmÿge ſig for k. om denne sag.*

ᛘᛁᚢᚱᛦ *Mugur:* m. g: idem quod *mannmvgur,* multitudo hominum *Kalfur j Ol: S: Oß er vijß osigurinn nema ver ſeum skælegir | sealfer radzmennerner, en mvgurinn geÿſiſt framm med einu samþycke .\· Oß er vijs ußeÿer vden vi selff raadzmendene er viß och fornumſtige, men allmuen giffues ſig flux fremm met en samtÿckelighed.* 33r

ᛘᚢᚾᚴᚱᛅᚾ *Munngät.* n. g. domi cocta cerevisia. *Ol: S: Dvaldiſt Ol: K: þar med vm hrid lide synu: Sigurdr Kongur veitte þeim annann huorn dag ſlätur og munngät .\· Sóffuede Ol: K: der om nogen tid med sit folck:*

[1] *fæckaſt*

Sig: K: gaff dem huor anden dag til bordhold fiſk och melk; men huor anden slacterij och munngad (øll.)

ᛘᚢᚾᚯᚦ *Munód:* n. g. Luxuries et libido; in vetustiſsimo libello qui est de Colloquio virtutum et vitiorum, *Ef þu lifer at omilldum munôdum þa muntu liggia vnder eilifum brunna;* Si vivis secundum immitem luxuriem subjacebis æterno ardori: Ibid: *Fÿrer hvi lifer ej ad munôd þinne,* Cur non vivis secundum tuam libidinem.

Munôdlife n. g. luxuriosa vita ibid: *Litil er stund munôdlifis enn fÿre þad tÿner margur eilÿfu lÿfe:* Brevis est hora libidinis, sed propter eam multi perdunt vitam æternam.

ᛘᚯᚦᚱᚴᚾᛁᚴ *Moddrekia:* foem: gen: saccus, ex pelle feræ ita excoriatæ præparatus ut integram animalis formam referat; *en bælg: Egla: Eigill tok vpp moddrekiu eina og bar hanna vnder hende sier .\· Eigil tog op en divr belg och bar ham vnder ſin haand:* Jbid: *Hann villde hafa moddrekiuna af oſkiptu enn hunn var mindar full af silfre .\· hand vilde haffue belgen om ſunß, hand var i sandhed fuld aff sólff.* ℭ.

Mvta] foem. gen. munus, donum, de quo ⌞in⌟ proverbio: *Mvtan bleiter ſteinnum;*[1] .\· Munere liqveſcit lapis. Vide infrà, in ult. plagula ad ſignum ♀ |

33v

N. ᚾ

ᚾᚯᚦᚱ *Nader* – f: g. pl: n. quies, *Gretl: Vænte ek þier meigid sofa j nädum fÿrer berſerkiunum .\· Jeg meener ÿ maa ſoffue i rolighed for berſerkerne.*

ᚾᚯᚴᚱᚾᚴᚦᚾ *Näfrænde,* m. g: prope sangvine junctus; *Hann er minn näfrænde .\· Hand hórer mig nær till.*

ᚾᚯᚴᚾᚴᛁᛒᛏᛘᚱ *Nafngiptur* f. g: pl. n: dignitatis nomina alicui à rege communicata: *Þor: j Eglu: Muntu räda kongur nafngiptum vid mig og veitſlum þynum .\· Du konge raader for din værdighedz naffngiffter mig til hande och din forlæninger*

ᚾᚯᚱ *När:* m. g: cadavera hominum *Ol: Har: s: Rafn sleit af nä beitu. .\·* Corvus diſcerpsit à cadavere bolum; idem *Rafn etur af nä getium*[2] .\· Corvus edit de cadavere concepto .\· facto.

ᚾᚯᛏᛏᚯᚱ ᚦᚾᛚ *Nättar þel:* n: g: noctu: *Gretl: Hann kom til Gilsbacka a nättar þele. Hand kom der om natten.*

ᚾᚯᛘᚦᛦ *Naudur* m. g. gravis aliqua neceſsitas: *Þorff: j Gretl: Aderi*[3] *fæ eg launad þier þinn velgiorning ef þig ſtendur eingium*[4] *naudur: .\· Aldrig kand Jeg betale dig din velgierning om dig ſtaar ingen ſtor nod |: om du kommer iche vdj fare at ſtaa.*

Naudungar sætt, coacta reconciliatio. *Egla: Þorolfur svarar ſkiött ad hann vil ongva naudungar sätt taka af konge .\· Þ:* respondit cito quod nullam coactam reconciliationem à rege accipere velit.

[1] *ſteininn* [2] *getnum* [3] *Aldri* [4] *einginn*

ᚾᚾᛁᛋᛅ *Neisa* f. g. ignominia. *Ol: s: Hefur madur fä*[1] *þier neiſa giorva og þÿnu lide .\· Den mand haffuer dig haanhed giortt och dit folck eller led ad Nema stadar;* sistere gradum; *Gretl: Husfreÿa nam ſtadar a golbinu og spurde huorjum hann fagnade ſo alvarlega .\· Hóſtrue bleff ſtille ſtaaendis paa gulffuet, och ſpurde huem hand fauffnede saa allvorligenn.*

ᚾᛁᚦ *Nid:* n: g; spurca poësis, qualis apud Latinos, Martialis, Catulli et consimilium: rhÿt: *Minſt er frÿd su mærdar smïd, margan tid ad yrkia nïd:* Minime est pulchra, ista poësis; multoties edere obſcoena .\· carmina. | 34r

ad Nyda nockurn .\· obſcoenis vel infamibus cantilenis aliquem lædere; Gr: monnum þotti illa er hann nidde Haflida bonda .\· Dette tóckte folch jlde at hand qvad slemme vijſer om H. bonde.

Nydſkaar, adj: promptus ad tales cantilenas et aliam infamem poeſin. *Hallfr: S: Hallfredur var ſkalld þegar a vnga alldre og all nidſkär .\· H: var ſkald strax i sin vnge dage och meget gierne till at qvedde slemligenn.*

Nyd: item dira imprecatio. *Egla: Eigill Skallagrimſſon riſte nÿd Eirÿcke Konge: \· Egill Skaldagr: Són rÿstede forbandelſe mod Erick Kong:* modus et formula ibidem ut sequitur: *Han tok j hond sier heſle ſtong og giek framm a bergnos eina þa er viſse til landz vp, Þa tok hann hroßhofud, og veitta þar formäla og mællte svo; Hier ſet eg vp nidſtong og snÿ eg þessu nÿde a hond Errÿke Konge og Gunnhillde: Snÿ eg þeſsu nÿde a landvættir þær er þetta land byggia so ad allar fare þær a villa vega, ad einge hitte sitt jnne fÿr enn þær reka vr lande Eirÿk Kong og Gunhillde; Epter þad ſkaut hann nidur ſtonginne j biargrifu eina og let þar ſtanda: Hann ſnere hoffde land vp enn reÿſt rvna‹r› a ſtonginne og sagdi þar þennann formäla |: Hand tog ſig i haand heſelſtang och gich frem for en biergnæs som viſte op till landit, Da tog hand horßhoffuet* (cranium equæ) *och giorde dette fortale: Her opſeter Jeg nÿdſtang och vender Jeg dette nÿd* (imprecation) *thill hande Eirik Kong och Gunnhilld, vender Jeg dette nÿd paa lande vætter de ſom boe i dette land, saa de alle fare wviße veÿer (vilde veÿe) och ingen kunde finde ſin bolig fór end de driffuer aff landet K: Erik och Gunnhilld; Effter det ſhiód hand ſtangen neder i en bierg rÿffue och lod der ſtaa: Hand vendte horßhoffuedt op till landet, men rÿſtede wvæn*[2] *paa ſtangen och sagde der denne fortall:* [*stackit der effter bleff Erich meget hadelig aff alle och rómte aff landet.*

Nidingur, contemptus, infamis: *Egl: Vertu huors mans nidingur ef þu þorer ei at beriaſt .\· Du ſhallt vere huer | eniſte mandz haanhed och foractelſe,* 34v *om du tór iche at ſlaes med mig.*

Nidingur; est etiam inhumani alicujus sceleris patrator in Hiſtoria Olai Tryggonis; Stefnerus JſlandusejusdemregisaulicusobjicitSigvaldo comiti proditionem mordaci hoc rÿthmo: *Munkat eg nefna nær mun ek ſtefna, nidurbiugt er nef sem a nidinge þeim, sa er Sven Kong sveck vr lande og Trÿggvaſvn ä tälar drö .\· Mundkaad Jeg neffner nær Jeg mon*

[1] *ſä* [2] *runer*

rame, nederſludendis er hans næf lÿg som paa niding som Svend Kong svÿgede vdaff landett och Thrÿggieſónn bedrog |: *Ol: K. Trÿggveſónn.*

Niding ſkapur. m. g: nefandum scelus: *Ol: S: Har: ſon: Ÿdur var heitid fride og riettar bötum af Knytlingum enn nu hafe þier anaud og þrælkan og þar med ſtorglæpe og nidingſkap. .\· Eder vaar loffuet fred och rette bóder aff Knittlingerne, men nu haffuer i* gravamina *och thrældom, och der till med ſtor ſkendegierninge och nÿdingzſkab. (at i slog S: Oluff Kong ihiell.*

Nidingß verk. pl: n. detestanda scelera, enumerantur in codice.

Nydgiolld: N. g: pl. n. mulcta talium ſcelerum. *Egla: Eigil sagde: Nu munnu vier færa konge ſkatt þann er vier hoffuin*[1] *vidtekid, enn þad ſkalltu vita jarll, ad þetta fie er miklu minna enn kongur þikiſt hier eiga og er þad þo ei talid þad er hann mun kalla at þier eigid ad giallda epter sendemenn kongß nÿdgiolld er menn seigia þier hafid drepa lätid .\· Nu monne vij fóre till kongen denne ſkatt som vi haffuer annammet, men dette ſhall du vide jarll at dette fæ er meget mindre end det ſom kongen tÿckis her eÿe, och er dog iche regnet, som hand mon holde at ÿ eÿger ad gielde for kongens sendebud nÿdgield* [*sesellmens mulct*] *som folch ſiger i haffue ladet dræbe.*

ᚿᛁᚮᛋᚿ *Nioſn* f. g: *speÿdere Ol: S: Giek einge nioſn fÿre honum fÿr enn hann komm j Þiors ä .\· Der gick entet rócte eller spór for hannem fórend hand kom i Thiors ä.*

ad Nioſna, verb. *at bespeÿde, Fielagar hans hofdu niðßnad vm ferder hans .\· Hans stalbródre haffde beſpeÿdet om hans reyſe.* |

35r ᚿᛁᛚᛂᚿᚧ *Nilenda:* foem. gen. novum, inſolens. *Gretl: Þad þötte monnum nÿlenda: .\· Det tócte vere nÿ skik, wvanligt.*

ᚿᛁᚢᛁᚱᚴᛂ *Nivirke:* n. g. recens factum. *Ol: S: Sÿdan gröfu þeir lÿkid indur*[2] *a sandmel þen er þar var og biuggu þar vm so ad ej ſkÿllde þar nÿvirke a ſiä .\· Siden groff de lÿget neder i den sandbake som der var och flÿde der om, saa at det ſhulde iche siunis nÿßgiordt.*

O: ᚮ

ᚮᛆᚠᛚᛆᛏᛋᛆᛘᛦ *Oaflatſamur:* adj: *den ſom iche gierne vill lade aff det ſom hand haffuer begÿnt: Gr: var oſvijfur og oaflatſamur .\· Hand waar raſende och waffladſom.*

ᚮᛆᛚᚦᛆᚱ ᚠᛚᚮᚴᚴᛦ *Oalldar flockur,* latronum agmen: *Sÿgurdur j Ol: S: Knvtur Kongr bad ÿdur standa j mote og rekaſt af hondum oalldarflocka slÿka: Kn: K: bad eder ſtaa emod, och bortdriffue saadan ranßfolck (róffuere sellſhab)*

ᚮᛆᚱᛂᚿᚿᛂᛚᛂᚵᛦ *Oarennelegur* adj: haud inexpugnabilis, *Niäla: Var þeirra flockur oarennelegur .\· Deris selſhab vaar ond at sóge.*

ᚮᛒᛁᛚᚵᛁᚱᚿ *Obilgiarn:* adjectivum: indubiè avdax: *Gretl: Jllt er ad eggia obilgiarnann* :| *Det er ont at framegge den ſom er offuerdriſtig.*

[1] *hoffum* [2] *nidur*

ᛋᛒᛁᛚᛚ *Obÿll*: adject: inhumanus, intractabilis: *wbillig, vbellruven.*

ᛋᚦᚦᚢᛁᛏᚾ *Oddvite*. m: g: primus in acie: interim tamen quemlibet hominum præfectum significat: *Kalfur j Ol: S: Suo megu vær til ætla, þo at Ol: hafe ei lid mikid hia her þeim er vær hofum þa er þar oruggur oddvitinn og munn allt lid hans wera honum trÿgt til fÿlgdar .\· Saa maa vi tenche dog Oluff | haffuer iche meged led imod denn her at regne som vi haffuer,* 35v *da er der frimodig hóffuitzmend, och mon alt hans folch were hannem tro och fólgactig:*

ᛋᚦᛋᚦᛋ ᛘᚾᚴᚴ, *Odäda menn; wdadiſke mendt.*

ᛋᚦᛦ *Odur,* adj: insanus: *J J: S: Þad var einn dag at einn odur madur vard lauß vr bondum og hliop at Rogv = Jalle og greup*[1] *till hans suo fast, at jarlinn ratade miog sua till falls:\· Det vaar en dag at en gallmand bleff lóß aff baanden och lób till R: J: och fatede hannem ſaa faſt at jarlen snuſede meget til at falde.*

ᛋᚦᚱᚾᛁᚴᚠᛦ *Odreingur;* m: g: nullius virtutis, improbus vir, *Gretl: Jllt er odreingium lid ad leggia:* Malum est improbis avt ingratis opem ferre.

ᛋᚦᚢᚱ. ⌞*Odur*⌟ ira percitus, *Gretl: Aſmundur hliop þa vp ödur og vilde lioſta hann med stafnum .\· Aſm: sprang da op gallvured*[2] *och wilde sla hannem med staffin*

ᛋᚦᚾᛚᛚ *Odæll,* immoriger: *Gretl: Annann son attu þau er Gretter hiet, hann var kalladur odæll miog j vpvexte sÿnum, fätaladur og oþydur bæde i ordum og tiltektum .\· Anden són haffde de som hed Gretter, hand var kallad meget ballſtÿrig i sin opvext, faatalendis och wtechelig baade wdj ord och atfærd.*

ᛋᚾᛁᚱᚢ ᛘᛋᚦᛦ *Oeÿru madur, þerlamenterer: Gretl: Aſm; quad hann oeÿrumann verda munde: Aſm: sagde hand monne bliffue wfredſom compan.*

ᛋᚠ ᚠᛁᛋᚱ *Of fiär* subst: unius ferè hujus terminationis abundantia opum, *Egl: Herjudu þeir og feingu offiar .\· De hæriede róffuede och fich offuermaade meget godz och pendinge.*

ᛋᚠᚠᛋᚱᛋ *Offors* n. g: temeritas: *Nu giengier*[3] *vr hófe offors þit .\· Nu gaar offuermaade din offuerdaadighed.*
Of significat omne nimium.

ᛋᚠᛋᚠ ᚴᛋᚦᛦ ᚠᚱᛋᚠᛏᛦ *Ofagnadar kraptur* m. g: mali sp: efficacia *Gretl: Enn þui var meire ofagnadar kraptur med Gläm enn med fleſtum apturgongu mon‹n›um at hann mælte .\· Diß meere dióffuelſhab var met Gläm end med andre fleſte gengangere at hand talde.* |

ᛋᚠᛋᚠ ᚢᛚᛁᚠᛏ *Ofaguligt* adv: male tornatum. *Ol: Trÿ: s: S: Þar var þa allt* 36r *fornt vm giætte, hurda jarn rÿdgud, og alt helldur ofaguligt .\· Der vaar da alt som actit om dórren, dórrejern, rÿſter och altingeſt helder uſmÿkeligt, ilde purgirt.*

ᛋᚠᛚᛋᛏᚾ *Oflate:* comm: gen: affectator elegantiæ in vestitu et moribus, dicitur tam de viris quam̀ mulieribus. *Wiglundar Sogu: Gunnlaugur var oflate mikill: .\· G: waar prÿdesom wdj klededract och atfærd.*

ᛋᚠᚴᛋᛘ *Ofnam* n. g: damnum, detrimentum, amiſsio. *Haralldur K: j Eglu:*

[1] *greip* [2] *gallvred* [3] *giengur*

Hann munn verda ad ſkada nôckrum þeim mon‹n›um er oß mun þikia ofnäm j ef hann näer .\· Hand mon bliffue tilſhade nogne de mend som os mon tÿcke ſtor miſter wdj om hand faar fadt paa dem.

ᛅᚠᛅᚱᛋᛁᚳᛁᛅ *Oforſÿnia* f. g: inconsideratum aut inconveniens factum. *Bva s: Þad ma heite*[1] *mikil oforſÿna er þeſser tveir menn hafa hÿngad komur sÿnar. .\· Det maa hede ſtor wforſiunlighed at diſse to mend haffue hÿd ſine komelſer (færde)* itiones.

ᛅᚠᚱᛅᚦ *Ofräd* n. g: præſumptio: *Þorbiorg i Gretlu: Ofräd mun ÿdur verda þad Jßfÿrdingum at taka Gretter af lÿfe: .\· Offuer eders formue eller effne mon det verde Jsfiordingenz at tage liffuet aff Gretter, eller Gr: fra liffuet.*

ᛅᚠᚱᛁᚳᚳ *Ofrÿnn* adj: vel *ufrÿnn, grummlig ilde wdseendis Ol: S: Wlfur J: veitte all kappſamlega og var hinn kätaſte kongur var fämälugur og helldur ofrÿnn .\· Vlf tracterede (geiſterne) all ſtoractiglig och var den gladeſte, men kongen vaar faatalendis och hellder ublÿdelig; ilde tilfredz.*

Ofrÿnlegur adj: malè videns; *Ol: S: Svein dreÿmde Þor: helldur ofrÿnlegann og dapurlegann .\· Sven drómte Thor: meget jlde vdſeendis och trurig* (subtristem.

ᛅᚠᛋᚾ *Offe* m. g: vis et tÿrannis: *Egla: Vil eg biodaſt til med minu lide a mote þeim offa og ojofnude .\· Jeg vill tilbiudiſs med mit folck imod det offuervold och wbillighed.*

ᛅᚠᚢᚱᚾᚠᛚᚾ *Ofurefle* n: g: potentior adversarius, *Gretl: Var Þorfinnur frægur*
36v *af þui fÿlge er hann veitte Gretter vid ſlÿkt ofurefli ſem eiga var:* | *.\· Bleff Thorf: berómdt aff det bijſtand ſom hand giorde ved ſaadan offuermact som var at handle:*

Ofurlide borinn: offuermandit:

ᛅᚠᚢᛋ *Ofus* adj. illubens: *Þorgildtz i Gretlu: Ofus em ek ad vekia vandræde .\· Wvillig er Jeg at gióre oprór:* (tragoedias excitare)

ᛅᚠᚢᚳᚦᛅᚱ ᛒᚱᛅᚠᚦ *Ofundar bragd* n: g: invidioſum factum: *Grett. quad fä hafa til ordid ad veita ſier ofundar bragd :\· Gr: sagde faae* (paucos) *haffue taget ſig det faare hand at gióre ved ſig affvindſom gierninger.*

ᛅᚠᚾᚱᛅ *Ofæra* f: g: vitæ periculum. *J J: S: Jarl bad þa hafa ſig eÿ i ofæru. J: bad dem iche giffue ſig daarligenn i liffs fare.*

ᛅᚠᛁᛒᛏᛅ *Ogypta* f: g: idem quod *ogiæfa, olucka;* infelicitas, *J Jarla S: Aumur var eg ogÿptu minnar eg tok vid þier j dag til ródrar .\· Veſalig var Jeg vegne min ulÿcke at Jeg antog dig i dag til röders (at röe met mig*]

ᛅᚠᛚᛁᛘᛁᚳᚳ *Oglyminn* m. g: inſuetus luctandi: *Gretter var i vpvexte ogliminn. Gr: var i sin opvext* (in adoleſcentia) *uglimeſom* [*vilde icke brÿdis met andre.*

ᛅᚠᚱᛁᚳᚳᚾ *fiaar,* immensa pecunia, quasi fundum non habens, abÿſsus pecuniæ. *Egl: Toku þeir þar ogrÿnne fiaar :\· De tog der offuermaade meget fæ.*

ᛅᚼᛅᛒᛒ *Ohapp* n: g: infortunium: inde *ohappaverk; wlÿckelig gierning: Gr: Þeir spurdu Gretter huort hann hefde ollad þui mikla ohappe .\· De spurde om hand haffve wolded den store wgierning.*

ᛅᚼᚾᛒᛒᚾᛚᛁᚠᛅ *Oheppelega* adv. infeliciter: *Gretll: Þat ætla menn at þad hafe*

[1] *heita*

verid ohreinn ande sendur til oheilla Gretter .\· Det holde mend ad det haffuer uhren ande send Gretter til vlÿcke:

ᛅᚼᛚᚢᛏᚦᚾᛁᛚᛁᚴᚴ *Ohlutdeilinn* adj: *Banda manna S: Ofeigur Ek hefe verid ohlutdeilin vm mäl Oddz sonar mijns her til .\· Jeg haffuer veret ulodſom om sag Oddz minß sóne her till: ohlutdeilinn* – qui non immiscet se libenter alienis causis.

ᛅᚼᚱᛅᛋᚾ *Ohræſe* n: g: proprie ramenta et quisquiliæ usurpatur pro homine vili et despecto: *Bva S: Ørn Auſtmadur Þike mier þad þolan de ef illt ſkal vera, at Bve hafe ſlÿka medferd, enn hitt ohræſid er | þar situr a* 37r *ſtölnum og hlyder a tal manna þa er eg olldungis a enda kliädur at þola þat lenigur*[1] *.\· Det tÿckis mig tolendis, om ilde ſhall vere at Bve haffuer saadan adfærd, men det andet koth* (sterquilinium) *som der sidder paa stolenn och hórer paa folchis tall da er Jeg øldungis til ende kliæd at fordrage det lenger.*

ᛅᚼᛅᚠᛅ *Ohæfa* f: g: nefas: *Gretl: Svein J: Ecke vil eg riet jnnleida so rangann j landid, at eg take fiebætur fÿrer ſlÿka ohæfu .\· Jeg vill jche jndfóre i landet saa wret loug, at Jeg tager forbóder for saadan wgierning:*

ᛅᛁᛅᚠᚢᛏ *Ojafut* adv: jmpar, inæquale, *Hier er vid ojafut ad eiga: .\·* cum impari numero agendum: ved offuerhaand at gióre.

Ojafnadur m. iniquitas *Gr: Giallde þeir sialfer ojafnadar sÿns ef þeir hafa hann ecke at taume .\· Wndgielde de selff for sin wrett om de haffuer hand iche wdj tóm \· wdj goed act.*

ᛅᚴᚾᛁᛒᛁᚴ *Okeipis* adv: sine emptione gratis: *Ol: S: Mättu þa menn nema sier lónd okeipis* |: *Mendt maate da tage sig vaaninger och boeſtede foruden kiób (omsóß)*

ᛅᛚᛁᚦ Olid n. g: impedimentum. *Gretl: Af þesu fiek Gretter so mikid olid, ad kaupmenn sogdu huar sem þeir komu ad þa menn hefde hann jnne brenda .\· Der aff bekom Gr: saa meget wgaffn och forhindring at kióbmenderne sagde huor som de kom at hand haffde de mend jndebrendt.*

ᛅᛚᛁᚠᛁᛋ ᛘᛅᚦᛦ *Olÿfis madur. den ſom haffuer forbrut ſit liff.*

ᛅᛚᛘᛦ *Olmur* adj. furibundus. *Gretter quad ecke þÿrfte ad hallda sier sem olmum hunde: Gr: sagde iche vaar behoff at holde ſig som en forbiſtredt hund.*

ᛅᛚᛏᚾᛁᛏᚾ *Ølteite:* f. g. hilaritas convivalis, *Banda manna S: Egill: mællte Þad var mier sagt þier hefdud þad fÿrer olteite ad þier toküd ÿdur jafnnadar menn og tokſtu mig til jafnadar mans þier .\· Eg sagde Det vaar mig sagt at ÿ haffde det till øllſkempt, at ÿ tog eder lÿgnelſis mend* |: comparastis vobiscum viros) *och togſt du mig till jæfns mand.*

Nota. Frequens erat inter compotationes veterum, *at fara j mann jofnud*, ɔ: comparationem instituere virorum illustrium, divitum, fortium. etc

ᛅᛒ *Öp* n. g: propriè ploratus, ejulatus, aliàs cachinnos et clamores significat. *Gretl: Þa var öp mikid giðrt ad þeßu .\· Magnis cachinnis res excipiebatur: Hinc* heröp, krijgs raab. |

ᛅᚴᚢᛁᚦᛁᚴᚴ *Okvijdinn.* adj: intrepidus minarum, avt impendentis mali: *R:* 37v

[1] *leingur*

Utraudur ögn hótar, oqvijdinn mun eg þo bÿda .\· Haud invitus motum minatur securus tamen expectabo.

ᛅᚱᛅᚱ *Orar* f. g: pl. n: ineptiæ. *Gudbr: j Ol: S: Truer þu nu þegar a örar þær er sa madur fer med .\· Troer du nu allerede paa den den gallnſhab sem den man far med.*

ᛅᚱᚦᚠᛅᚱ *Ordfær* adj: eloquens, *Egl: Ølver var ordfær madur .\· Ølv: var veltalendis mand, kunde vel snacke for sig.*

Orda sinna er huor rädande: ordſp: Gretl: Huer raader for sine ord.

Ordfærlega adv: eloquenter *J J: S: N: flutte konge mäl ſit ordfærlega: \· Hand fórde sin sag for kongen med snild tale:*

* *Orda hnippingar* f: g: pl. n. verborum pugnæ seu contentiones

Orda fulltinge n. g: verbale auxilium *Ol: S: Sÿgurdur Biskup veitte Knvte Konge ordafullting allt þad er hann kunne .\· Sig: B. giorde Kn. K: biſtand med ſin ord alt det hand kunde.*

ᛅᚱᛋᚴᚢᚱᚦᛦ *Orſkurdur* m. g: concinna responsio. *Ol: S: Vlfur veitte orſkurd vm fleſt þad kongur spurde: \· Vlff gaff endeligt beſheire om fleſt det kongen spórde.*

ᛅᛋᛅᚴᚠᚾᚠᛦ *Osakgefur* adj: qui non accuratè imputat quaslibet offensas. *Ragna j Jarla S: Være þad mit räd ved ſlÿkann vanda sem ad ÿdur horfer at þer gierdut ydur vine sem fleſta, og værut oſakgefer .\· Det vaar mit raad ved ſaadann farlighed ſom eder antreffuer at i giorde eder som fleſte till venner och vaar wſaggiæf (at i gaff iche sag for altingeß)*

ᛅᛋᛅᛘᚾ *Öſöme* m. g: dedecus in verbis vel factis *B: manna. S: Stondum vp og heÿrum a oſömann .\·* Surgamus et audiamus absurditates.

ᛅᛋᛅᚴᚠ ᚢᛁᚴᚴ *Oſongvinn* adject: irreligiosus. *Gretl: Ecke villde Glamur til kÿrkin*[1] *koma, hann var oſongvinn, trulaus stirbinn og vidſkota illur ollum var hann huimleidur: \· Icke G: till kirche vilde komme, hand var wſangſom (siungede iche gierne) trolóſſ* [atheus] *balſtÿrig, ond i ſine tackter,* omnibus erat inviſus.

ᛅᛋᛒᚾᚴᛏ *Oſpekt*. f: g: turbæ, tumultus *Þeir giordu ospekt mikla .\· De giorde stor oprór och wfred.*

Ospaklega adv: *Ol: S: Þanninn er ospaklega farid .\· J saa maade er wfredſomeligt faren.* |

38r ᛅᛋᛏᛁᚱᚾᛚᛅᛏᛦ *Oſtÿrelätur,* adj: inobediens, rebellis, *N: vaar oſtÿrilatur og illa skape farimm*[2] *.\· Hand vaar modvillig och ondſindett.*

ᛅᛏᚱᛅᚢᚦᛦ: *Otraudur.* adject: haud invitus; *Þor: Olle ørva spiller otraudur Lodinz dauda .\· Pÿle spÿlder ·/ɔ: Thormod: Voldid wnódig, wtrónget Lodinz dóde.*

ᛅᛏᛏᚾ *Ötte:* m. g. timor *Gretl: Slö a þær otta og miklum gräte, .\· Slog offuer dem frÿct och stor graad.*

ᛅᛏᛏᛅ *Ötta* f: g: vigilia matutina. Inde dicitur *ottustund* diluculum. et *ottu saungur,* cantus matutinus: *Raudv Þ: Þui næſt ſtöd Biſkup þa vp til ottuſaungs .\· Derneſt begÿnte at bliffue dag ſtod B. da op till frwe sang.*

ᛅᛏᚾᛒᛁᛚᚾᚠᛅ *Otæpelega*. adv. imparcè *Hallfr: s: Þad mun beſt ad vida heim*

[1] *kÿrkiu* [2] *farinn*

otæpilega til huſsins þu‹i›ad hier kunna opt menn ad komma og þurfa ellde vid .\· Det ſhall vere beſt at fóre ved (brende holt) hiem till huſett, fordj her kommer offte mend och haffuer behoff for brendholdt

ᛅᚢᛅᚴᚦᛅᛏ ᚠᛁᚾ *Ovandat fie.* vilis quælibet pecunia. *Banda manna S: Mun ei fullmikid þa vid giorum xiij aura ovandadz fiaar, skal þad gialdaſt j skiallda ſkriflum og bauga brotum og j ollu þui orijflig ast fæst til og ongumu*[1] *er vidtækt oveſlum .\· Mon det iche fuldmeget* (plus satis) *dog vi lader det vere 13 øre aff slem pendinger, det ſhall gieldis wdj ródne skiollde* (in tritis et inutilibus clÿpeis) *och brotne, ringer* (annulorum fragmentis) *och i alt det ſom slæmiſt kand faaeſt thil och iche er nogen annameligt den som er velendig.*

ᛅᚢᛅᛚᚦᚾ *Ovallde:* m. g: innocens, non reus: *Niäla: Ovænt er ad snva sok a ovallda .\· Det er ubilligt at vende sagenn paa denn som er wſhÿldig.*

ᛅᚢᚾᚱᚴᛅᚴ *Overkann* f: g: malefactum. *Gretl: N: qvadſt ei vilia annat heÿra enn hann være sekur giór vm alt landit fÿre ſlika overkan .\· ⌞N:⌟ sagdis iche ville andet hóre end hand vaar giord vdlæg* (exul) *offuer alt land for saadann ondgierning.* |

ᛅᚢᛁᛋᛅ *Ovisa* f: g: malitioſum aliquid. *Barde i Gretlu: Mier þike vær ecke* 38v
vel vidlätner ef hann giorer nockra oviſu af sier .\· Mig tÿckis vi iche well anſtaaendis om hand giórer nogen ondſhab aff isig.

ᛅᚢᛁᛋᛏᚢᛚᛁᚠᛏ *Oviſtuligt:* adv: dicitur de malo hospitio ubi omnia sunt luxata, fracta et situ obducta. *Gr: Helldur var þar oviſtulegt .\· Der var ondt at tage gieſtning (ondt at bliffue)*

ᛅᚦᚢᚱᚠᛏ *Oþurft* f: g: quasi obsentia, quum unius alteri verbis obest: *B: manna: S: Hefur þu Odde sÿne mÿnum till oþurftar lagt j þeſsare grein .\· Du haffuer Otte min sónn till wgaffn taled i denne sag* (offuisti ipsi in hac cavsa)

ᛅᚦᛅᚴᚴᚾ *Oþocke:* m. g: despectus *J: J: S: Kongur lagde a Magnus Jarl oþocka mikinn .\· K: lagde paa ham wgunſt och foractelſe*

Oþakadur. adj: invisus, ingratus: *Hann var miog oþackadur af landz folkum:*[2] *\· Hand vaar meget wtocket aff landz folchett.*

ᛅᚾᛚᛚ *Oæll* adj: non alendus: *Gragaas: Þad metſt fÿrer meÿre saar ef madur sker tungu vr manne, edur ſtijngur vt auga mans, brijtur tennur, sker af mane nef edur eÿra, suo giellding og klämhogg vm þiö þver, Er madur oæll til domz fÿre oll hin meÿre saar: .\· Det actis for ſtórre ſaar om mand ſheer tungen vdaff mand eller ſtunger hans øÿe ud, brÿder tænder, skeer næße aff mand eller øre, saa lÿge vdſkaarning* (castratio) *och nÿddhug thuers offuer rumpen,* obſcoenus ictus per clunes medios *Er mand oæll .\· mand ſhall icke giffue hannem mad, eller faae mad med hannem, eller tage ham til herbergs, thill der gaar dom offuer for alle de ſtórre saar.* |

[1] *ongum* [2] *folkinu*

39r

P. ᛒ

ᛒᛅᛚᛘᛅᚱᚾ *Palmare* m: g: peregrinator *J: J: S: J þeirre ferd for Hacon Jarl vt til Jorſala, og laugadiſt j anne Jordan sem sidur var til palmara .\· J den reÿſe foer Hacon Jarl ud til Jeruſalem, och lógede sig i Jordan, lige ſom det var pilegrims skick.*

Danicè *paa pallen*

ᛒᛅᛚᛚᛅᚱ *Pallar* pl: n: – m: g: scamna. *R: Þ: Var þa skipad ollu foruneÿte kongs vp a pallana .\· Da vaar kongens folch ſkichet paa benckerne.*

ᛒᛅᚱᛁᛋ ᛘᛚᚾᚱᛘᛦ *Paris klerkur* m: g: qui Pariſiis studuerat: *J J: S: Vilhialmur Biſkup var Paris klerkur* (clericus) *og vilde Jarl hann være tulkur þeirra .\· Vilh: Biſc. var en Parijß klerke och villde jarlin hand skulde were deris forspreckere.*

ᛒᛅᛏᚾ *Pate:* m: g: fama – *Gretl: Þorer hafde pata nockurn a at Gretter var j Bardar dal .\· Thor haffde noget rócte der aff at Gretter var i Barde dall.*

ᛒᚾᚦᛘᛅᚦᛦ *Pedmadur:* m. g. pumilio. *Hann var pedmadur mikill .\· Hand vaar smaa mand:* Item *pedmadur* pedes.

ᛒᚾᛚᛚ *Pell* n. g. bÿſsus *J: J: S: Toku þeir pell og adra dÿrgrype og bäru vt a bordin og giordu þa häreiſte mikid Þa þotte jarlz monnum sem þeir eggiudu Normenn a hendur sier .\· De tog koſtelige linklæder och andre clenodier och baare wd paa skibborden, och giorde meget bullder (raab) Da tóckte jarlens folch ⌊lige⌋ ſom de eggede Nordmend jmod ſig.*

ᛒᛚᛅᚠᚠ *Plagg* n: g: sing. num. *plogg,* in pl: n. res pretioſiores, *Gretl: Var ecke trautt vm hann tæke ej fra monnum plogg sÿn .\· Det vaar iche at forsvare, at hand tog iche fra folch smÿcke eller eÿedom. Þÿng* idem, vide suo loco.

ᛒᛅᛋᛘᛦ *Pøſkur.* foem. gen. pl: n: bulgæ, sacculi, sacciperia, quæ viatores neceſsario secum vehunt: *Gretl: Hann sä madur reid nordan epter kiólnum, sa var mikill a bake og hafde godann heſt, annann heſt hafde*
39v *hann i taume og a pôſkur .\· Hand saae | en mand reed norden offuer kiólen, den vaar ſtor paa heſten, och haffde goed heſt, anden heſt haffde hand udj tómme, och der paa thingeſter.*

ᛒᚱᚾᛏᛏᛅᛏᛏᛦ *Prettottur.* adj: fallax. *B. manna: S: Sa sagde ſannaſt vm þig er veſt sagde og þig kallar prettöttan .\· Den sagde sandiſt om dig som allerveſt sagde, och dig kalder svigſom*

ᛒᚱᛁᛋᚢᚴᚦ *Prisund* f: g: carcer: *Ol: S: Var hann þegar settur j mirkva ſtofu, og einginn madur ſa hann augum j þeire priſund, sa er honum bæde mÿſkunar .\· Var hand strax sett i fengſel och ingen mand saae ham med øÿne i denne priſunn som bad got for hannem.*

ᛒᚱᚢᚦᛦ *Prudur:* adj: integer, *from och well øffuedt wdj mandelig jdretter:* Hoc cognomen multis sua meruit integritas; ut *Aſbiorn prvde, Hvgie hinn prvde: Þorgrimur prvde:*

ᛒᚢᛘᚾ *Puke:* m: g: vermis. Antiquiſs: libellus de Pugna vitiorum et virtutum: *Minſtu madur ad þu ert molld og aſka og þu ert puke och madkur .\· Kom j hu mand at du eſt mulld* (pulvis) *och aſhe, du eſt orm och madiche.*

ad ᛒᚢᚱᛏᚱᛅ: *Purtrea* verbum: polire lignum: *R: Þ: Þar var allt steint og purtreat .\· Der vaar alt malet och poleret* vox à purus et *tre,* lignum composita videtur. quasi purificare lignum.

Q ᛄ

ᛄᚢᛅᚦᛁᛅ *Quedia,* f: g: valedictio: *Ordſpr: Betra er koma godz gieſtum*[1] *enn qvedia:* \· Melior est adventus boni hospitis qvam ejus valedictio. (et vice verſâ)

ad Qvedia þÿngs: verbum: convocare forum: *Ol: S: Biorn li‹e›t quedia þÿngß til og lijſte þar epter huerfum .\· B. lod samle thing och offuerliuſte der thiufferj (eller talede der effter det som ſtaalen var).* |

ek Qved: affirmo, dico. *qvad,* in præt. *Svenke j Magnus S: Er ahluns vant* 40r
quadu refar drou horpu a j̈se .\· Her er lunde, eller ruller behoff sagde refferne de drog harpen paa jiſen.

Quer dicit per syncopen (pro *qvedur) R: J: Hafa quer hodda rijne, gnot vigligra manna; hodda rÿne .\· Jarlin sigis haffue offuerflódighed aff de karler ſom ere vigliger* (magis militares.)

at Qveda, cantare: hinc *quedlingur .\·* cantilena. *Aſm: j Gretl: Neme hrings lin qvedlinga mina .\· hrings lin* |: mulier *Quinden anamme ·/: lære mine vijser.*

Qvida: singulare genus rÿthmi, quod nos vulgariter vocamus *Liuflings lag,* quod *liuflingar* ɔ: favni hoc modo cantillare auditi sunt: *Gretl.* Hallmundum monticolam lethali accepto vulnere in antro suo tali genere rÿthmi epicedion suum modulantem, suaque fortia facta enumerantem Grunerus quidam avdivit; ubi inter alias hæc stropha legitur; *Hef eg þuſsa og þeirra kÿn – hart leikid med hamars grÿmu; enn meinvætte manga barda, og blendingum at bana ordid .\· Jeg haffuer troldkarler och deris slect haardt tracteret met min øxe. men mange skadvætter* (noxia monstra) *haffuer Jeg slagne, och halfthrolder till bane vordet (aarſag veret till deris dód.* Ibidem *ſtaar der ſaa i ſagen ÿdermer: Epter þad drö ſo af mætte Hallmundar sem framm qvidunne, var þad miog jafnſkiott ad quidunne var lokit og Hallmundur dód .\· Der effter drog ſaa aff (formindſhedis) Hallmundz ſtirk som quiden drog frem (voxede) och var det jaffn snart queden vaar endet och Hallmund dóde.*

Qvidur, m: g: promulgatum testimonium, et *qvidburdur,* quasi *vitnisburdur,* Inde etiam dicitur *ordz quidur, malz quidur,* quod propriè eſt proverbium. *quidur* quoque dicitur alvus nostra lingva.

Quæde: n: g: cantilena: *Ol: S: Kongur sagde hann vilde ej̈ hlÿda quæde hans og hand villde ej lata ÿrkia vm sig: \· Kongen sagde hand vilde iche hóre hans quede, och hand vilde iche lade dicte om ſig.*

Quittur m. g: fama *J. Jarla S: Ek heÿre þann qvitt buand manna: Jeg hóre det rÿcte aff bónderne.*

[1] *giests*

Quittur adj: reconciliatus: *Ordſpr: Þar ſkilldiſt quittur vid quittann .\· De vaare well forligte:* |

40v

R.

ᚱᛅᚦᚢᚾᛁᛏᛏ *Raduneÿte*. n: g: senatus: *J Jarl: S: Sagde Þorfinnur Jarl sem ſatt var, ad heima var mest raduneÿte hans .\· Thorf: J. ſagde som sandhed var, at hiemme vaar meeſte hans raadßherrer.*

ᚱᛅᚠ *Räf* n: g: vulmen domus, tam intus quam extra: *R. Þ: Þar vp af var hvelft räfid var þad allt steint og purtread .\· Der offuer opp a var hvolffet taget var det alt maledt och poleret* scil: intus: Jbid: *Aull räf vorit þar spanþauckt a huſum .\· Alle thagen vaar der spaantaget paa huſene.*

ᚱᛅᚴᛦ *Ragur:* adj: timidus: item *ragſkapur* timiditas.

ᚱᛅᛘᛦ *Ramur.* adj. insigniter robustus: *Egl: Þorgilz var ramur at afle og hinn meſte hreiſtemadur .\· Thor: var offuermaade ſterk och den meſte mannheldt.*

ᚱᛅᚾ *Rän* n: g: spolia. *Egla. Kilpingar foru þar ad Finnkaupum ſtundum ad ränum .\· Kióllbuerne före der met kióbſhab ved fienderne wndertiden met róffuerij*

ᚱᛅᚾᚴᛋᛅᛏᛏᚱ *Rangsätter* adj: plur. n: discordes. *Kuge j Jarla S: Jarl mun þurfa alla vnir*[1] *sÿna a litille ſtundu, giætum þeſs ad vier ſieum þa eÿ ufærir eda rangſätter .\· Jarll mon haffue behoff for alle ſÿne wenner jnden ſtachet tid lader os da acte at vi ere iche wfærdig eller weens (vforligt)*

ᚱᛅᛋ *Ras*. n: g: præcipitantia in verbis, consiliis aut factis. *Ofeigur j B: manna: Sogu: So mun þier litaſt, þa ecke er ofmikid raß a þier ad sa sie hluturinn virdeligre ad gipta sÿne mÿnum dottur þÿna .\· Det skall dig siunis da du eſt iche offuermaadende raſendis, at denn condition er meget ærefuld at giffte min són din daatter.*

ᚱᛅᛋ *Räs* f: g: cursus, fuga. *Gretl: Ecke var langt adur Giſle kastade vapnum og hefur a räß .\· Det vaar iche lenge fórend Giſel kaſtede ſin vaabenn fra och tog till lób.*

Räser pl: n. cursitationes *R: J: Läß bannar þier räſin läß .\·* Compes forbiuder dig at lóbe omkring.

ᚱᛅᚢᛒ *Raup:* n: g: jactantia. *Gretl: Morgum þotte þetta maklega giort vid Giſla fÿrer vmfang hanz og raup sem hann hafde af ſier giort .\· Det tóckte mange bilige giert mod Giſla for hans practighed och röos ſom hand haffde giort om sig.* |

41r ᚱᛅᚢᛋᚴ *Rausn* f: g: celebritas ob liberalitatem et alias virtutes. *Gretl: Hafde Þorgilz rauſn mikla af bunade sÿnum .\· Th: haffde ſtor naffn kundighed aff sin boeſhab.*

ᚱᛏᚴᚴᛁ *Reckia* f. g. lectus. *Gretl: Voru menn þa gengner til reckna, .\· Vaar da folck gaaet till senge.*

[1] *vine*

ᚱᚾᚴᛁᚿ *Refiur.* f: g: pl. n. deceptiones. *Gretl: N: sagde Eg vil mat minn hafa enn onguar refiur:* ⁘ *Jeg will min mad haffue men slet ingen bedragerij, finantzerj.*

ᚱᚾᛁᚦ ᛋᚴᛁᛅᛏᚾ *Reidſkiote,* m: g: *heſt eller hors som mand bruger till at rijde* item *fararſkiotur. Gretl: Einginn helldur hier heilum sÿnum fararſkiotum er hier kiemur* ⁘ *Ingen beholder sin heſte heell ſom hid kommer.*

ᚱᚾᚴᚢᛏᚱᛅᚱ *Rekstrar* m: g. pl: n. navium in tempestate jactationes: *Gretla: Skipid var heldur lekt og þoldi illa rekſtra:* ⁘ *Skibedt var helder lagt och fordrog ilde at driffue for strömmen.*

ad Reka aptur huſid ⁘ *at slaa huſen i laas.*

ᚱᚾᛁᛋᚢᛚᛁᚴᛏ ᛒᚢ. *Reiſuligt bv:* magnifica resfamilias. Jtem. *reiſugt bu Bua S: Andridur ſette þar ſaman reiſugt bu* ⁘ *Hann sætte der ſtoractigt redeligt böeſhab.*

ᚱᚾᛋᛋ *Reſs.* adj: vegetus. *Egla: Var Kvolldwlffur þa enn reß madur* ⁘ *K: var en da karſh mandt.*

ad Reiſa rónd ⁘ contra niti. *Egl: Og er þau tidinde spurduſt at Egill hafde bariſt vid ofurefle lidz a ſkoginum; þotte Armode einginn von hann munde reiſa rond vid Egle* ⁘ *Naar de tidender spórdis at Eg: haffde slagis ved offuermact paa skowen tÿckte Arm: jngen vaan at hand monde ſtaa jmod Egil, eller faa heffnit paa hannem*

ᚱᚾᛁᛘᛏ *Reÿmt,* adv. *der ſom trolde och spógelſe lader ſig gierne ſee, och finde. Gretl: Vanquæde eru þar a þui þar þiker reimt vera:* ⁘ *Nogne wleÿlighed ere der fordj der thóckis vere rómt* ↄ: *der er fult med spógerij och dieffuelſhab:*

Reÿmlebur[1] m: g: *saaddan dieffuelſhab.*

ᚱᛁᚦᛚᚢᛋᛏ *Ridlaſt.* verbum diſsipari: *Egl: Ridladiſt þa fÿlkingin og loſnadi oll:* ⁘ Diſsipatum est agmen et solvebatur totum. |

ᚱᚤᚴᛅᚱ ᛁᚠ ᛅᚢᚦᚢᚴᛅᚱ *Rykur og audugur:* dives et opulentus differunt *Egla: Sa* 41v
er rykur sem a jardagodtz: audugur sa sem a mikid lauſa fie.

Ryklundadur. adject: magni spiritus. *riigſindet.*

ᚱᚢᚦᚼ *Röda,* f: g: simulacrum: *Ol: Har: s: Af þui silfre let Guttormur giðra rodu epter vexte sÿnum eda stafnbva sÿnz og er þad likneſke miklu meira enn þeir menn er nu eru* ⁘ *Aff det sólff lod Guttorm: gióre billede effter ſin vaxt eller ſins ſtaffnboes och er det lignelse meget ſtórre end mend ſom nu ere.*

ᚱᚢᛋᚴᛁᚿᚾ *Roſkinn* adj: perfectæ ætatis. *Gl: S: Glumur var þa hnijginn a efna alldur er Øgmundur frændi hans var rôſkinn* ⁘ *Gl: var da bedaget som Ogm: hans frende var komen till mans alders, eller vaar fuldaldrett.*

ᚱᚢᛋᛏ *Rôſt* n: g: vortex *J. J: S: Þar var stramu*[2] *mikid er þeir ſätu og jdur ſtörar, og skÿllde sitia j jdunne, enn fiſkia vr rôſtine* ⁘ *Der vaar ſtór ſtróm ſom de sad, och ſtore ſtrómkringle, och ſhullde mand side wdj strómkringlen men drage fiſh vd aff raſten eller strómme moden.*

Røſt: f: g: mensura viæ, ut milliare, levca &c. *Sigv: skalld: Vijt lä Vinda flötte, vard þar er Magnus bardiſt, hogginn valur at hÿlia, heÿde raſtar*

[1] *Reÿmleikur* [2] *straum*

breida .\· Vijt lag Vendernis fluct ↄ: Vandali fugientes, *vard der ſom M: K: ſlogſt; huggin val at betrecke heden en raſt bred.*

Rôſtu vedur, malus äer. *Sueinn j Gretlu; Huor reid höte fÿrre, hedan j rôſtu vedre? .\· Huem reed her ſtachet for i ondt vær.*

Rostu verk; facinus quod magno et improbo peragitur, vulgo dicimus, *Hann er rekinn a roſtuverk .\· Hand er brugedt till at udrette ſlemme gierninger.*

ᚱᛅᛏᛅ ᚴᛚᚠᛅ *Rota kylfa* f: g: clava. *Ol: Tr: s. Finnur tok j hond sier rota kÿlfu mikla og geck til hoffins .\· Find tog i ſin haand ſtor klubbe och gich till hofet.*

ᚱᚢᚾᚬᚱ *Runar:* f: g: pl. n: vetus literatura, quæ etiamnum paſsim extat: item magia runis expedita, quæ in Historia Sigurdi Fofnis bana, qui Aſlogiæ secundæ conjugis Ragn: Lodbroci, pater erat; in aliquot species dispeſcitur: |

42r 1. *Sig Runar; skalltu kunna ef þu villt snotur vera: riſt a hialte hiørs, a vettrunum och a valblÿſtrum, og nefna tviſvar Tÿr.*

2. *Brunn Runar skalltu giora ef þu villt borgit hafa a sünde seglmaurum; a ſtaffn ſkall þær riſta og a stiornar blade, þa kemſt heill af hafe.*

3. *Mäl Rvnar ſkalltu kunna ef þu at mage þer heiptum giallda harm; þar vm vindur, þar vm væfur, þar vm ſetur, allar ſaman a þui þinge er menn ſkulu j fulla dôma fara.*

4. *Aul Rvnar skalltu kunna ef þu villt at annars qven væte þig ecke, trÿgd ef þu truer, a horne ſkall þad riſta og a handar bake og merkia a nagle Naud. Øl ſkalltu signa og vid färe siä, of verpa lauk j lóg, þa eg þad veit ad þer verdur alldrej miodur meinblandinn.*

5. *Biarg Rvnar ſkalltu nema ef þu villt borgit faa og leiſa kind fra konu a löfa ſkall þær riſta, og vm lidu spenna og bidia dïsir duga:*

6. *Lim Runar ſkalltu kunna ef þu villt lækner heita, og kunna saar ad sia; a berke ſkal þær riſta ok a bare vidar þeſs er lvte auſtur limar*

7. *Hug Runer ſkalltu nema ef þu villt huorjum vera gedhoſkare guma þer of rẹd þer of reiſt þer of hugdo.* .\·

Interpretatio. R. victoriales ↄ: *Seÿer Runer skall du kunde om du villt ſnildſom vere, rÿſt dem paa sverdz hiælte paa handſhe och trameter och nefn to gange Tÿr: (en aff Aſerne.)*

R. fonteas ↄ: *Brÿnd Rvner skall du gióre om du vilt behielpet haffue seÿlgodtz .\·* [merces quas una cum navi velum promovet] *paa staffn skal dem rÿſte, och paa rôrs blad (fiæll) da kommer du heel aff sóe.*

Logo runas ↄ: *Maal R: ſhall du kunde, om du haffuer meere man*[1] *enn du eſt grummlige at betale bedróffuelſe, der om græder, der om tielde, der om sóde alle ſamen paa det thing ſom mend ſhulde i fulde domme gaa.* |

42v R. cerevisiarias; *Øll Runer ſhall du kunde, om du villt anders quinde dig ecke bedrage, trÿgd om du troer; paa horn ſhall dem rÿſte och paa hænder bag, och tegene Naud* (.\· literam ᚴ) *paa neglen; Øll ſkall du signe och ſee vel faar (vocte dig for skade) och kaſte lôg j ølid* (porrum in

[1] *mand*?

liquorem projice) *da veed Jeg det at dig bliffuer aldrig miód skadſomlig* [vel alia quælibet potio.]

R. auxiliatrices; *Hielp Rvner skall du lære om du vilt hielpet haffue och lóſt barn vd aff quinde; j lofve* [in volâ] *skall dem ryſte och om lederne spende och bede dyſer* (Parcas) *due, eller ſtaa bÿ.*

R. arboreas; *Lem Rvner skall du kunde, om du vilt legemeſter heede och kunde saar at see; paa bark ſhall dem ryſte och lóff diß træes som gemienne*[1] *bógis mod øſter.*

R. cordiales; *Hu Rvner skall du fatte, om du vilt vere huer mand frimodig: huorium guma,* quolibet virorum, *gedhoſhare* animoſior: *ryſt dem om din redſhab, om dig och din brüſt*

Hujus runo-magiæ periti fuerunt viri magni, quam etiam pro occaſione exercuerunt, ut patet ex Historia Egilli Scallagrimij Jslandi, pugilis fortiſsimi, quum in insula Norvagiæ Atl: eÿ: convivio Erici Blodoxii Regis intereſset, et poculis, ut reliqui ejus comites obrui non poſset, ibi sic habet relatio; *Egill drak huort er ad honum kom oc ſo fÿre Ølve Þa giek Bardur till Gunnhilldar og mælte; Her er sa madur kominn er skomm færer ad oss. og ei dreckur hann qvede sig eige þÿrſta; Þau B: og Gunnhildar blondudu drÿckinn og fengu aulſeljune og færde hunn Agle, og bad hann dreka; Egill tok knÿf og ſtack j löfa ser og tok vid horninu og reiſt a Rvnar, og reid a blodinu og kvad. Riſtum Rvn a horne = riodum spioll j dreÿra, þau vel ek ord til eÿrna. odz dÿrs vidar röta, drekum veig sem vilium, vel glÿadra tÿgia, witum hve oß vri eÿre; øll þad er Bardur of signade Hornid sprak i sundur, enn drÿckur inn för indur*[2] *j hälm.*|

.\· *Egill drack huert minde som hannem for kom och saa lige for Ølve (sin* 43r
stalbroder) daa gick Bard (gardfogeden) till Gunnhilld dronning och sagde, her er den mand kommen som fórer oſß skam till, och aldrig dricher hand ſaa meget, at hand jo iche ſiger sig tórſter: Da Bard och Gimhild blendede da en drick, och fick ølquindenn (som skenckte for gieſterne) hun fórde den for Egill och bad ham driche. Egild tog kniff och ſtack i ſin lofe [in volam manus] *och anammede hornett och ryſte paa dett Rvner och gnÿede med blöd, och qvad denne wiſe: Lader oß ryſte Rvn paa hornet, gnÿer vij den rÿstning met blod* [inciſuras sangvine madefaciamus] ista verba eligo avribus cornuferentis, bibamus cereviſiam ut volumus, bene (ɔ: malè) defæcatorum liquorum, experiamur ut nobis conducat potus quem Bardus signavit. *Siden sprack hornedt i stÿcker, men drichen spilltis neder i halm,* plura possunt talia exempla addi.

Rvnar kiefle, n: g: baculus in quo Runas notarunt, et paucis literis multa comprehenderant, ut runographiæ peritiſsimi; *Gretl: Gretter kom i kirkiu belg þeim sem mannabein voru j og þar med Rvna kefle, þar voru vijsur a: .\· Gr lod komme i kircke den balg som mandebenen var udj och der med Rvneſtab som viſer var riſtne.*

[1] *grenene* [2] *dryckurinn för nidur*

ᚱᚾᚴᚬᚢᚱ *Rægdur* adj: delatus *E. Grunar mig hann mune rægdur vid kong .\· Jeg meener hand monne vere befört for kongen.*

ad Rægia verbum: deferre: *Egl: Var ſagt þeir mundu ei af spara ad rægia Þorolff vid kong .\· Det var sagt de monne iche spare at befóre Thor for kongen,* hinc *rægur* delatio. |

43v

S. ᛋ.

ᛋᚨᛚᛏᚱᚾᛏ *Salerne,* n. g. *en liden forſall: Þar var salerne vp ad ganga.*

ᛋᚨᛚᚢᚱ ᚴᛁᚨᛚᛚᚨ *Salur fialla; fielle sall, hul eller helder. Gretl: Hatt stÿgur hollum fæte, Hallmundur j sall fialla.*

ᛋᚨᛘᚴᚱᛁᚴᛁᚢᛦ *Samdrÿckiur,* f. g: pl. n: compotationes ſev collationes *Gretl: Huer sötte till annars þar sem samdrÿckiur voru .\· Huer beſógte anden som collatzier vaare.*

ᛋᚨᛘᛋᚲᚴ›ᛁᛒᚨ *Samſkipa. paa samme skib. Lauttu marger hann: .\·* disſuaserunt *at fara samſkipa Gretter.*

ᛋᚨᛦ *Sax:* n: g: enslags sverd som iche egg wden paa den eene side er.

ᛋᚨᚾᚾᛋᚨᚴᛚᛏ *Sannſógle,* f: g: veriloquium. *Hallfr: s: Jngebiorg ſagde vid Hallfred: Skalltu nu fÿrſt fara heim med mier enn sÿdan ſhal eg reÿna sannſógle þÿna .\· Nu ſhall du fórſt fare hiem met mig siden vill Jeg próffue sandhed diß som du ſiger.*

ᛋᚨᚾᚾ ᚾᛁᚴᚾᛏ *Sann neffne:* n. g. nomen verè competens. *J. J: S: Hann var kalladur Rogwaldur rÿke og radſvinne og seigia menn huortveggia vere sann neffne .\· Hand vaar kalded Rogv. den rige och raad suinde, och siger folch de begge vaar hannem ret naffn.*

ᛋᛁᚴᛦ *Segur.* adj: in veteri nostra lingva exilio mulctatus. *Gretl: Letu þeir sier ei annad lijka enn Þorgeir være sekur .\· De lod ſig iche andet lijge en Thorg: var giord sekur \· exul.*

ᛋᛁᚴᛏᚨᚱ ᛘᚨᚱᚴ *Sektarmork* n: g. pl: n. *kiendemerke paa en wdlage huor aff hand ma kiendis der ſom hand kommer frem, B. m. S. Enn ad Logberge vm morguninn ſtendur Oddur vp og talar hätt, Her er madur sekur giór vm vÿg, en þad er ad seigia till sektarmarka hans ad hann er mikil vexte og kallmanlegur hann hefur brunt haar og ſtörbeinn j andlite, svartar brÿn, miklar hendur, digra begge*[1] *og allur voxtur hanz er affburdar mikill .\· Men wdj Lougbærg* [locus ubi judicia fiunt] *om morgenin ſtaar Od op och taler hóÿgt, Her er en mand giort wdlæg for mandrab, men det er at sige til kiendeme‹r›ch paa hannem, at hand er ſtor paa voxt*

44r *och mandelig, | hand haffuer brunactigt haar och ſtorbeenet i ansictet, sorte øÿne brÿn* (nigra supercilia) *store hender, tÿche been, och all hans vext er fornemmelig ſtor.*

ᛋᛁᛘᛁᚾ ᛘᚨᛚ *Semia mäl,* cauſam inter se componere, *J J: S: Þeir mæltu fund mylle syn ad þeir ſkÿlldu finnaſt og semia mäl ſÿn j aquedin stad .\· De sette med sÿn imellom at de ſhulde findis och accordere sin sag udj tillſat sted.*

[1] *legge*

ᛋᛁᛅᛚᚠᛒᛅᚦᛁᚳᚳ *Sialfbodinn* adj: gratus hospes, qui ita excipitur ac ejus eſsent propria quæcunque promuntur: Uxor Thorfinni *in Gretlu: Skallt þier allt sialfbodid jnnanbæjar, þad sem mier ſömer vel ad veita enn þier ad þÿggia .\· Skall dig alt were som du vilt ÿnſhe her inden bÿ det ſom mig sómmer vel at levere men dig at annamme.*

ᛋᛁᛅᛚᚠᚦᛅᛘᛘᚾ *Sialffdæme* n: g. quasi ἀυτόχρισίσ. *B. m. S. Hier ſhal annad huort fÿrer koma sekt eda sialfdæma*[1] *.\· Her ſhall enten komme for udlægd* (exilium *eller set vor egenlig dom om sagen.*

ᛋᛁᛚᛚᚦᚢᚾᚱ *Silldver:* n. g. *der ſom folch ligger till at fange silld:* Jtem *skreidver; der ſom folch fanger fiſk eller torſh: Egl: Þor: hafde menn sÿna i silldvere ogſo j skreidvere.*

ᛋᛁᛅᚦᛦ *Siodur* m: g: marsupium. *Gretl: Ecke mon ek bera brodur min j siod, sagde Hiarande .\· Jche mon Jeg bære min broder i pungen* ɔ: *Jeg vill iche tage penge for hans dód.*

ᚠᛁᚾᛋᛁᛅᚦᛦ *Fieſiodur,* idem scil. theſsaurus. *B. manna: S: Fær Oddur faudur sÿnum einn digrann fieſiod fullann af silfre .\· Oddur fär ſin fader en tÿck pung fulld aff sólff.*

ᛋᛏᛁᚴᚴᛁᛅ *Skickia* f: g: *kiôrtell J: J: S: Hußfreÿa bar ſkinfelld – (skinnfad) at Rognv: J: fyrer ſkickiu, hann rietti handur j mote og tok löjænde vid.*

ᛋᚴᛁᚦᚠᛅᚱᚾ *Skidfære:* n: g: god leÿlighed at gaa paa skÿer.

ᛋᚴᛁᚦᚠᛅᚱᚦᛦ *Skidgardur, planckwerk: Egl: Skidgardur har var vm bæinn: skidſtaur huer en planche.* |

ad lata ᛋᚴᚾᛁᚴᛅ *ad skopudu, at lade gaa ſom lÿchen vill: Egl: Bid þu kóng ad giefa oss vtgonguleife og latum þa ſkeika ad ſkopudu.* 44v

ᛋᚴᛁᛚᚦᛅᚠᚾ *Skildage,* conditio *J: J: s: Hann giek gladur at ollum skildage* Lubens accepit omnem conditionem.

ᛋᚴᛁᛚᛅ ᛘᛅᚦᛦ *Skila madur,* vir ~~in~~fidelis: *skilrÿkur, oprictig i sitt handell. Gretl: Ecke var hann hoffdinge mikill* (non magnæ avthoritatis) *enn þo var hann ſkilrijkur bonde dog var hand.* etc.

ᛋᚴᛁᛅᛚᚦᛦ *Skiolldur,* clypeus. *Ordſpr: ad koma j opna ſkiolldu* ɔ: *att komme till biſtand naar slaget er begÿnt: Sigurdur j: J: S: Nu ſkal fara af bake helmingur lidz vors og koma j opna ſkiolldu þa er saman lÿſtur lide voru .\· Nu skall halffpartenn vort folch ſtijge aff heſterne och komme i obne ſkiollde* (in apertos clÿpeos) *naar vort ledt slaar samen* ɔ: *drager sammen till at slaes.*

ᛋᚴᛁᛒᛅᚱᚾ *Skipare.* Nauta: *skipveriar* pl: n. m: g. navtæ quasi in navi manentes.

ᛋᚴᛁᛅᛏᛏ *Skiott.* adv: subitò: *Skiôtt er margt ſkipaſt qvad Gretter:* Permulta subito immutantur.

ᛋᚴᛅᚠᛅᚱ ᛘᛅᚦᛦ *Skögar madur,* exul *skouffmand,* quasi in sÿlvis latere debeat: *Gr: Er þad ſatt? Þier ſie rädfätt ad koma j burt skogar manne þÿnum .\· Er det sandhed at i fattis raad at bortjage dÿn skowmand*

ᛋᚴᛅᛚᛒᚱᚢᚳ *Skolbrun,* sic dicitur cui pili superciliorum penè cohærent, *J Hallfr: S: Þar var madur fÿrer j skoginum þesse madur var mikill og prekligur*[2] *skowbrun og helldur jllmanlegur .\· Der vaar en mand i*

[1] *sialfdæme* [2] *þrekligur*

skowen at hugge brendeholdt, den vaar ſtor och tÿch mand sambrÿnet och saae grumligenn vd.

ᛋᚴᛅᚱᚢᚿᚴᛦ *Skórungur* m. g: *skorungs* in genit: *berómmelig prijdelig mandt det sigis och om opryctigt quindefolck. J J: S: Þorkell var witur madur og ſkôrungur mikill .\· Thorkell var ſtorſtandig mand* et multum excellens alios. *Gretl: Þorbiorg var ſkôrungur mikill og miog ſtorvitur, hun hafde hierradz sôgn og ſhipadi ollum mälum þegar Vermundur var ej heima .\· Thorb: vaar en berómmelig och saare wiiſ quinde hun haffde hærritz sogn* et omnem jurisdictionem in abſentia Wermundi mariti ſui. |

45r *ad* ᛋᚴᛅᚱᛏ *Skora a hölm:* sic aliàs absolutè dicitur; in arenam provocare, item dicitur: *Skip var mikid og skorad ſkiolldum a millum ſtafna .\· Det vaar ſtort skib och beſett med skiollder emellom staffnerne.* Jtem *ad skora a mann .\·* solicitare vel urgere ut ex duobus aliud utrum eligat.

ᛋᚴᛅᚴᛚᛅᚦ *Sköklæde* n: g: *hoſer, sköer och andet saadant.*

ᛋᚴᛅᚱᛏᛦ *Skortur,* defectus cujusvis rei (egestas) inde verbum *skorter* deficit: *Hÿgg eg ad oss ſkorte fleſta vid þa frôga*:[1] *Jeg meener oſſ fattis fleeſte at hóre op mod de fedger.*

ᛋᚴᛅᛏᛋᛁᛚᚠᛦ ⌞*Skotsilfur*⌟ *tærependinger: Hann quadſt eÿ þurfa nema ſkotsilfurs; .\· Hand ſagdis iche haffue behoff vden skióttpendinge.*

ᛋᚴᛅᚱᚴ *Skora:* f. g inciſura, inde dicitur verbum: *ad skora manntall .\·* inciſura notare hominum numerum.

ad ᛋᚴᛅᛏᚱᚴ *Skotra* verb: *ad hrekia* agitare. *J Gretl: Berserkener giorduſt vmfangß mikler og ſkotrudu Gretter enn hann för vndan j flemminge .\· Bærſerkerne giorde meget om ſig, naar de wendede ſig hid och did och stótte Gretter men hand foer lempendis for dem.*

ᛋᚴᚱᛅᚢᛏ *Skraut* n: g: ornatus, inde *skravtbven* om: g: *Gretl: Kona ſtod þar vte vng og ſkrautbvenn .\· Der ſtod en quinde wde* benè ornata.

ᛋᚴᚱᚢᚦᚴᛚᛅᚦ *Skrudklæde)* pl: n. n: g. *den klædning ſom iche er aff wadmal men aff farffued klæde.*

ᛋᚴᚱᛅᛒᛚ ᛉᛅᚦᛦ *Skröpa madur. hÿkler, hræſnare: Varaſt ſkalltu ad ei ſnviſt þad atquædj til þyn er mælt er til skröpa manna .\· Vocte dig ad icke vendis det ordſprok till dig som taled er thill øÿnethiener:*

ᛋᚴᚢᛏᚢᛚ ᚺᚢᚾᛁᚱᚴ *Skutul sveirn; den ſom thiener for bord. J Jarl: S: Magnus Kong haffde giort Magnus Erlingſſon skutulsveim*[2] *og þionade hann jafnan ad kongs borde .\· M: K: haffde giort Mag: E: ſón til en skencher och tiente hand altid for kongens bord.*

45v ᛋᚴᛁᚢᚢ ✱ᛅᚴᚴ Skÿlu hogg: n. g. vestigia armorum in clypeis et lignis. | *Hallm: j Grettlu: Sÿnduſt gilld Grettis handa skÿluhogg a skioldum þeirra, þo frajeg*[3] *mijn miklu ſtærre eggia spôr ÿtum sÿnaſt: .\·* Viſa sunt immensa manuum Gretteri gladiorum ictus in clÿpeis illorum, quinimo mea longè majora acierum vestigia visa illis.

ᛋᚴᛁᚱᚺᚴᛚ *Skÿrſla;* f: g: *eed med gloende jern.*

ad Skiptaſt hoggum verbum: confligere. *J: J: S: Nor giek þar framm hart*

[1] *fedga* [2] *skutulsveirn* [3] *fra jeg*

og ſkiptuſt þeir Sökne vid hoggum: N acriter in hostes irruit et in illa pugna dimicavit Sognone.

ᛋᛚᚾᛏᛏᛉᛅᛚᛚ *Sletmäll. den som taler slet;* inde cognominatus *Haralldur ſlett mäle*

ᛋᛚᚾᚳᛏᛦ n. g: *Slentur; slenturs in genit:* lusitatio tumultuosa et frequens. *Gr: Biorn var hävada madur mikill* (tumultuosus) *og giorde mikid vm sig fÿlgdu og honum manger unger menn ad þui og hofdu mikid vm sig ſlentur vte a qvolldum:* conjunguntur sæpiſsimè hæc sÿnonyma *suck* (luctationes) *og ſlentur:*

ᛋᛚᛁᛅᚱ *Sliär* om: g: hebes *slialeikur* hebetudo pro negligentia: *slialiga* adverb: *Gr: Slialega gich hann framm j dag Wfrimodiglig gick hand frem (ɔ: ſtrÿddi) i dag)*

ᛋᛚᛁᛒᛒᚢᚱ *Slippur* inermis. *Þeir gafuſt vp og geingu a land ſlipper Egl:* ɔ: Victos se dederunt et inermes è navi deſcenderunt.

ᛋᛚᛅᚦᚾ *Slode:* m. g. rheda ex virgis qua usi sunt coloni et etiamnum apud nos utuntur, quam protrahendo comminuunt induratum fimum in stercoratione camporum foeniſecii. *Ordſpr: B: manna: S: Þetta mun meire ſlöda draga ad eg hÿgg .\· Der monne komme meer effter.*

ᛋᛚᛅᚳᚠᚢᛅ *Slöngva,* funda *B: S: Heyrdu þeir at þaut j slóngu Bua .\· Audierunt sonitum fundæ Bugenhagii.*

ᛋᛉᛅᚳ *Smän.* n. g: *forſmædelſe: Gretter bad hann þui einu jäta sem honum þætte sier smänarlauſt.\· Gr: bad ham sÿge ja til det alleene som hannem tócte ſig at vere forvden forſmædelſe.*

ᛋᚳᛅᛒᛦ *Snäpur* m. g. *saare wblu tulper, wbluferdig. J Glums S: Hacon Jarll sagde; Þeſser menn munu vera ſnäper og hafa ej | komid fÿr j annur* 46r
land .\· Dette folch mon were wbluferdigtt och alldrig fór kommet i fremmede land.

ᛋᚳᛅᚱᛚᛁᚳᚦᛦ *Snarlindur* adj: prompti et alacris animi.

ᛋᚳᚾᛁᛒᛅ *Sneipa* f: g: ignominia. Hinc adv. *sneipulega* ignominiosè. *Gretl: Þotte monnum hans ferd hin sneipulegaſta .\· Folck tÿcte hans reÿſe den foracteligſte*

ᛋᚳᛅᚦᛅ *ad Snęda* cibum capere: & *snæda* f: g: prandium.

ᛋᚳᛅᚠᛁᛚᛁᚠᛦ *Snæfÿligur* adj: austerus et *snæfÿlega* adv: *snæfür: det ſigis ochsaa om sparpt*[1] *vær, snefurt vædur.*

ᛋᛒᛅ *Spä:* f. g. *Wÿgabarde: Spä er spakz geta* (sive *gäta*) Vaticinium est sapientis divinatio.

ᛋᛒᛅᚠᛦ *Spakur .\·* sapiens præscius *Þetta hafa marger vitner*[2] *menn ad vidur nefne borid Þorarinn spake Þolleifur spake,* Jtem *spakur* modestus pacificus. *spekingur at vite .\· philosophus.*

ᛋᛏᛅᚠᚠᛅᚱᛚᛋ ᚠᚾᚱᚠᚾ *Stafkarls gerfe.* mendici habitus.

ᛋᛏᛅᚦᛁᚳᚳ *Stadinn,* om. g: *fundinn J J: S: Huor flötta manna var drepinn þar sem ſtadinn var .\·* Omnes qui se in fugam conjecerunt morte mulctati sunt, quislibet in eo ipso loco ubi repertus est.

[1] *skarpt* [2] *vitrer*

ad ᛋᛏᚨᚾᚴᚨ *Stanga. at stóde, ſtage nogen: Halfr: sagde, Ek hef enn ej meir enn halflaun ad honum þad er hann ſtangadi mig med spiotz odde og rak mig til bana bundinn sem þiof. Jeg haffuer iche meere end halff betaldt hannem det ſom hand ſtagede mig med spiutz odd och dreff mig til dóde bundin som tiuff.*

ᛋᛏᛁᚠᚾᚨ *Stefna,* Jtem *kaup stefna .\ markidt. Gretter qvadſt ætla nordur j Woga a medan þar var stefnu týme .\ mens der ſtod markidt,* dum nundinæ Vogenses durarent.

ᛋᛏᛏᛁᚾᛏ *Steint;* adj: n. g. *maled, och kaldet ſaa fordj at den mall farffur vaar meeſt giort* ex lapidibus varii coloris; hinc in Edda lapis quilibet dicitur *skipa söl* ↄ: navium sol: quod ejusmodi lapideo colore pictus illuminatæ eſsent. |

46v ᛋᛏᚨᚱᚠ *Starf:* n: g: labor inde verbum: *ad starfa at arffuide* olim in maſculino usitatum est. ut *Asm: j Gretlu: Leis þu þennan starfa vel af hende .* Abſolve benè hunc laborem. *Lóß dit arffuid vell aff din haand.*

ᛋᛏᛁᚠᚨ ᛉᚨᚦᚬ *Stiga madur. skowróffuere,* quasi accola privatus viarum (*ſtygar* viæ) *stigur* in singulari, inde dicitur *ad sä kanne okunna ſtiga,* quod terat peregrinas vias, sive semitas, qui peregrè abit.

ᛋᛏᛁᚱᚠᚴᚨᚦᚬ *Stirknadur:* m. g: profectus virium: *Gr: Villde hann proffa huor þeira hafde meina*[1] *stirknat tekid sÿdan þeÿr ſkildu ad .\ Han vilde próffue hvem aff dem haffde meere forfremmis wdj sterckhed siden de skildis adt.*

ᛋᛏᛁᚨᚱᚴᛋᚨᛉᚬ *Stiornſamur,* om: g. qui benè regit subditos.

ᛋᛏᚨᚦ *Stód,* columen *stÿtte:* item *hjelp biſtand. Niäla: Þar renna mangar ſtoder vnder .\ De rende mange stótter wnder: der hielper mange paa.*

ᛋᛏᚨᚠᚴ *Stofn:* truncus, *stumpen aff ophugget træ: Ordspr: j Gretlu Þu ſetter illa a ſtofn vid hann .\ Du gaffſt hannem aarſag til det onde.* vel malum cum illo incepisti, et dicitur *ad stofna* ordiri auspicari.

ᛋᛏᚨᚴᚴᚬ *Stôckur j lide* disjunctio agminis, sev fuga.

ᛋᛏᚨᚱᚴᚨᛋᛏᛏᚾᚠᚨ *Storkoſtlega*. adv. magnificè, *skórolega* decore realiter.

ᛋᛏᚨᚱᚢᛁᚴᚦᚬ om. gen. magnificè liberalis, *Sa madur er ſtorlÿndur vid wme ſÿna Den mand er rund; (gieffmild) mod ſine wenner:*

ᛋᛏᚨᚱᛋᚴᚨᚱᛁᚳᚴ *Storſkorinn* om: g. *den ſom haffuer ſtor næſe och anſict: Gr: Sÿndiſt honum hofudet mikid og wndarlega ſtorſkoridt. Hannem siuntis hoffuedet grueligt och wnderligen ſtoractet.*

ᛋᛏᚨᚱᚱᚱᚨᚦᚾ *Storræde:* n. g. facinus, seu magnarum rerum aggreſsio. *Gretl: Mun eg ei letia ſtorrædum þo eg meige nemma*[2] *enn einhwor ÿdar* ↄ: Non impediam magna facinora, etsi minus poſsum quàm quilibet vestrum.

ᛋᛏᚬᚱᚾᛏᚨᛚᛏᚬ *Styrelätur* om: g. obediens *oſtÿrelatur,* contrà, metaphora ducta à navi quæ facile vel ægre paret gubernaculo.

ᛋᛏᚬᚱᚬᚨ *at Stÿrma* verbum: (a~~ff~~ *storme. Gr: Naar de komme jnd for haffn klippen bleſte ſtorm paa dem.* |

47r ᛋᛏᚬᚱᛁᚨᛚᛚᚦ *Styriolld* f: g: *wfred a ſtÿr .* gladius. Et *ølld* quod tam tempus quàm homines in hoc seculo denotat.

[1] *meira* [2] *minna*

ᛋᛏᚢᚠᚴ *Stvfur:* m. g. .\· *stump, der ſom foed eller haand er affhuggenn Dÿrid ſkautſt a ſtvfinn: Divret trumlede paa foedſtumpenn.*

ᛋᛒᚢᚱᚴ *Spurn,* f: g: *spórßmaall. Gretl: Hafde hann spurn nær þeirra være sunnan von .\· Hand holdt spórßmaal for naar deris var sónden at forvente (hand spórdis for)*

Spurdagie .\· rócte, fama, *J Nialu Þann spurdaga hofum vær vm þig .\· Det haffuer vi om dig hórt.*

ᛋᚢᚨᚦᚱᚨᚾᚦᛏ *Svadrande,* n: g: *geſchvatz, atſhellige snack.*

ᛋᚢᚨᚱᚦᚨᚠᚴᚨᚱ *Svardagar,* m: g. pl: n. juramenta: *Hann batt þad svar dogum .\·* Juramento confirmavit.

ad ᛋᚢᚾᛁᚠᚢᚨ. *Sveifla*

ᛋᚢᚾᛁᛏ *Sveit.* f: g: *sveitar* in gen. *Þor: j Eglu. Þad hef eg heÿrt ad hird kongs er ſhipud afrex monnum einum og þike mier allfÿſelegtt ad koma j þa sveit ef þeir vilia vid mier taka .\· Jeg haffuer hórt at kongens hofffinder ere ichun meeſte kiemper, och tÿchis begerligt at komme wdj den sellſhab, om de ville mig anamme.*

Sveit f: g: *dalebÿgd ſom er affdeelet med feeler paa baade sider.*

Sveitungar m: g: pl. n. *det folch ſom er aff en bÿgt, eller gammeſlagſ*[1] *selſhab: Egla. Þar lietuſt x menn af sveitungum Egilz .\· Der dóde x mend aff Egilz selſhab.*

ᛋᚢᚾᛁᛉᚨ *ad Sveima,* verbum: natare *J: J: S: Hann hliop fÿrer bord og svam til landz .\· Hand lób udaff ſkibedt.*

ᛋᚢᚾᛁᚠᚢᚴᚺ *ad Svelgia,* v. ingurgitare. *Gretl: Bærſerkerner voru miog möder og svelgdu ſtörum .\· Bærſ: vaar módig och sielgnede meget,* hinc dicitur *ølſvelgur* ɔ: helvo.

at läta Sverfa til ſtälz .\· ad lade gaa for sig.

ᛋᚢᚾᛁᚱᛉᚴ *Svermur krachelij* contentio turbæ.

ᛋᚢᛁᚢᛁᚱᚦᚢᚴᚠ *Svivirding* f: g: *skamhed her aff kommer det* adv. *svivirdiliga, Gretl: Þad er darlegt ad tala svivirdilega til saklauſra manna.* |

ᛋᚢᚨᚱᚦᚴ *Svordur* m: g: *svardar* in g: *hórr* linum. item *neffnis svordur for selffue towgett ſom er giortt aff hórr. Hallfr: j: Ol: S: Try s: Færum feſtar vorar fer siörok ad knere, svord tekur helldur ad herda huar er Atkieris frackie. .\· Lader oß fóre hedn vore grund troſser, sóróg fer (driffuer) thill skibet, touget begÿnder at dragis haardt,* obnixè tenditur *Svordur, hoffuet haar* (sed potiſsimum radix crinium. 47v

ad ᛋᚢᛒᚨ *Svpa* verbum: sorbere *eg saup* in præt. *Ordspr: Grett. Ei er sopit þo j auſuna sie komid: Icke er aff drucked, dog det er i karet kommen.* Non est absorptum quamvis infusum.

ᛋᚢᚨᚾᚦᚢ ᛋᚨᚱ – *Suaudu saar, viit saar som iche gaar dÿbt.*

ᛋᚢᚾᚴᚦᚢᚱ ᚠᛁᚨᚱᚦᚨᚱ *Sundur giorder,* diſsolutiones et affectationes in verbis vestitu et gestibus. *J: Ol: S: Sigurdur Bÿſkup var akafa madur mikill i skape og sundur giorda madur j ordum sÿnum, S. B. var ſtorſindet mand* et singularis affectator in verbis.

[1] *sammeslags*?

ᛋᚢᚱᛋᚴᛅᛒᛦ *Svrſkapur.* m. g. *surhed: Þer Gretter ætla eg til Jslandz fara j svmar ef þu villt erende mÿn þangad bera, enn adrer Jſlendſher menn sem hiere eru munu øngver fara til Jſlandz fÿr enn eg spÿr hvornig þeim mälum er tekid er þu ſkallt þangad bera, En er kóngur hafde þetta vpboredt. þa þötte þeim er fuſer voru ferdarinnar og bannad var surſhapur mikill haf dur*[1] *vid sig og þotte seta sÿn jll og öfrelſe. .\· Dig G: tencker Jeg at (lade fare) till Jſland j sommer, om du vilt bære mit erende did, men andre Jſlander ſom her ere, mon jngen fare thill Jſlandt fór end Jeg spór huorledis den sag er antagen ſom du ſhalt did bære, men som kongen haffde dette publiceret da tóctis dem ſom villig vaare till færden och forbiudet var ſtor surhed (wbehagelighed) øffuet jmod ſig och tóchte sÿn arest ond och wfrihed* [*at de maatte iche raade ſig ſelff.*]

ᛋᚼᚴᚦᛦ *Syndur* adj: videns. *Ol: S: Arnvidur blinde var sÿndur suo lijt att valla var hann herfær .\· Arnv: bl: var saa lit ſeendis at hand var neppelig fær til krig.* |

48r ᛋᚼᚠᚴ *Sygn,* om: g: unius terminationis in nom. sing: immunis à culpa, abſolutus à crimine, insons. *fridhelgur: sÿkn saka ſaklaus*

ᛋᛅᛘᚦ *Sæmd* f: g: *sæmdar* in genit. *Gretl: Vil eg þioder*[2] *honum sæmd fÿre vanvirding er þu hefur honum giordt: \· Jeg vill du biuder hannem ære for honhed som du haffuer hannem giort.*

ᛋᛅᛏᛏᚾᚱ *Sætter* f: g: reconciliationes, *sætt* in singul: *Hann villde ongum sættum taka; \· Hand vilde jngen forligelſe annamme.*

ᛋᛅᚱᛏ *Sære* n. g: pl. n. juramenta, *J. B: manna. Sogu Er þier eingin þeß von ad eg mune vilia riufa særa*[3] *mijn. Er det dig jngenlunde at forvente at Jeg mon rijffue min eed:*

ᛋᚾᚴᚦᛁᚴᚴᛅᚱ *Sendingar.* f: g: pl. n. dapes, miſsus; *Egla. Voru þa bord vptekinn vm alla ſtofuna og ſett a viſt, þui næſt komu jnn ſending ar: .\· Vaare da bord opreÿſt om alle ſtowen och sæt mad paa, derneſt komme jnd rætterne.*

ᛋᚴᛅᛒ *Skap:* n. g. *skaplinde.* f: g: *lunderne* n. g. ingenium. *Egla: Þeir fedgar hofdu eit skap och vold‹u› menn miog at afle til fÿlgdar vid ſig, og tómdu vid ſkaplinde sit .\· De fegder* [pater et filius] *haffde et sind* [similes ingenio] *och vdvaalde meget ſterke mend at fólge ſig och vaande dem till sijn sinde.*

Skapdeilldar madur, den ſom kand ſhiche ſin sinde well effter som tidenn och ſtadenn wdkreffuer.

ᛋᚴᛅᛒᚱᛅᚢᚾᚴ *Skapraun,* f: g: moeror animi ex insultatione malorum in malis, sive id fiat opere vel verbo: *Egl: Þu hefur mier ſkapraun giorva i drape þræla mÿnna .\· Du haffuer giort mig banghed i det du haffuer drebt min threlle.*

Skapstór adj: magnanimus. *J J: S: Kongur fann þad ad Þorfinnur Jarl var lanjklun*[4] *ſkapſtærre enn Bruſe Jarll: \· Kongen fornam at Thorfin Jarll var meget ſtorhueder en Bruſe Jarll.*

Skapsmuner pl: n. m: g. affectus ingenii qualitas: *Dagur i Raudv. Þætte:*

[1] *hafdur* [2] *þu bioder* [3] *sære* [4] *langtum*

Er þad ætlan mijn kongur fätt mune aftækt vm ÿdra | skapsmune .\· Det er min thancke konge, at faat mon vere affſhaffligt om eders sindis leÿlighed. 48v

Skapstÿggur adj: morosus, difficilis, *den som snart lader ſig fortórne wvredast. Gretl: Skapſtÿggur er eg ef mier lijkar ej vel .\· Jeg bliffuer jlde tilfredz om mig behager iche well.*

ᛋᚴᛅᛘᛏᛅᛚᛅᚦᛦ *Skammtaladur.* adj: pavciloquus. *Þor: j Eglu: Eg mun vera ſkammtaladur fÿre konge ef hann vill helldur trua rôgie vordra*[1] *manna, enn sannindum og ein ord er hann muni reina af mier .\· Jeg mon vere snartaled for kóngen om hand ‹h›eller vill trve ond folchis lógn, end sandhed och hrenfærdighed ſom hand mon aff mig próffue.*

ᛋᚴᛅᛒᛏ ᚴᛁᚾᚱ n. g: vaſa manubriata, vel ansata utrinque. *Egl: Þa let hann jnnbera ſkapt kier oc mungät .\· Da lod hand bere jnd hand fangs kar och mungad* [domi coctam cereviſiam.

ᛋᚴᛅᚱᚦ *Skard i skiolld ad hoggva .\·* prov: Alicujus propinquum interficere. vel aliàs gravem injuriam inferre. *Torfeinar i Jarl S: Harraldz hef ek ſkard i ſhÿlde hoggvid .\· Jeg haffuer hugget skramme* (rupturam) *j Harralldz skiolld: da hand drebt hans sónn Haldan hälegg.*

ad Skattyrdaſt verb: mala verba commutare. *J Jarl: S. Jarl bad menn ecke ad ſhattÿrdaſt: Jarll bad menn villde iche giffue huer anden ond ord.*

ᛋᚴᚾᛁᚳᛅ *Skeina* f: g. vulnus non lethale: *Ordſpr. Forsmädu icke fätækann vm nie litla skeinu .\· Foract icke wenn eller lidet saare.*

ᛋᛏᚱᚾᛁᚳᚴᛁᛅ ᚼᚾᛁᛏ *ad Streingia heit.* vovere votum. |

T. 49r

Täl. n. g. *bedrageri Gretl: Ecki vil eg þig a tälan drage.*[2] Te deceptum iri nolo: inde v. *ad tæla .\·* frustrare.

Tälman f. g. impedimentum: inde *farartälme* obstaculum viæ.

ad Tæla vm nockurn. verbum: *at forligis eller ſtille nogen till fredz. Egl: Þorolfur mællti vid brodur sinn Eigill Ef fader þinn ma ej hier vm þig tæla, þa ber eg ei till þeß trauſt ad hafa þig med mier. .\· Thor: talede ved ſin broder E. Om din fader kand neppeligen handle med dig her, da haabis Jeg iche mueligtt at lade dig vandre met mig wdj fremmede land.*

Tala f: g: sermocinatio, *Hann hafde lätid ganga toluna .\· Hand haffde ladet munden gaa.*

Tak: n. g. ingentis molis allevatio. *Tak* etiam dicitur genus morbi.

Tannfie n. g. munusculum quod dare solebat olim is, qui primus omnium dentes infantum conspexit.

ad Täraſt: verb: lachrÿmari, à nomine *tär .\·* lachrÿmæ. *Ol: Tr: s: Fann Sigmundur ad Jarl täradiſt miog er hann lagdiſt indur*[3] *a golfid fÿrer Þorgerdi Hôlga brvdi .\·* Hoc observavit Sigismundus quod amare lachrÿmaretur comes dum pronus in terra jaceret idolum N: implorans.

[1] *vondra* [2] *tälar draga* [3] *nidur*

Tegaſt: verbum: impersonale. *Gretl: Och mun ÿckur samdaudj tegaſt .\· simul moriemini.*

Teingder. pl. n: f. g: affinitates a verbo *ek teinge* et *sambringe .\·* copulo. *Gretl: Þorkiell var aastvinur Asmundar so semm tenigdum*[1] *þeirra hæfde. Torch. Aſmundum intimè charum habuit sicut decuit affinem.*

Teite f. g: gaudium, et inde composita *malteite .\·* facetiæ; *ølteite – drÿcke skempt.*

ad Telgia. Secare ligna.

ad Teliaſt vndan – at vegre ſig eller vndſkullde.

ad Temia. verbum: aſsuefacere. *eg tamdi* in præt. perf. *Egl: Þeir voldu menn miog ad afle til fÿlgdar ved ſig og tomdu vid ſkaplinde sitt. .\·* Elegerunt ingenti robore viros in suum famulitium, suoque ingenio parere asſvefecerunt.

49v *Tiginn madur .\·* nobilis. *J Jarla S: Muntu mikilz metinn af | tignum monnum huar sem þu kiemur: Mon i bliffue wdj ſtor acht hos ædle folch huorſom i kommer.*

Tignar klædi, herredracht: Ol: S: Sendimenn föru þar til er Sigurdur Kongur var og hoffdu med ſier tignar klædi hans: \· Dronningens sendebud reÿſte der till de komme till Kong Sigurd och fórde med ſig hans kongelig dracht.

Tilfindinn adj: item *hötfindinn, spotfindig den ſom mange thingis kand paa at finde anden till spott.*

Tiløfflun f. g: *det er allehande tilfóring som behoff gióris til rolig huß-holdning:* quasi acquisitio. *Egl: Skald: hafdi forräd og fÿrer bve þeirra fedga og tiløfflun alla .\· Skallagrÿmer regerede offuer alle huß beſtilling og tilfóring sin och sin fæders vegne.*

TÿſKa: f. g. *sedvane. Orms S: Þad var tÿſka i fær*[2] *munder.* Usitatum erat hoc tempore.

ad Toga. verbum: attrahere. *Gretl: Hann vndradiſt huor ſo mundi faſt j tôga*

Torckur m. g. privatio, vide *Egl: Eigill Skallagrÿmſónn orte erfidräpu epter ſon ſinn og kalladi sonar Tork* sive Thorax. Egillus Schalgrimius epitaphium composuit de obitu filii et vocavit Næniam, Filii jacturam.

Torg. n. g. *marknadur, kauprein,* emporium *J J: Hiſt: Jarlinn leitadi vid landzmenn vm matkaup, giordu þeir honum þan kôst, ad þeir mundu setia honum torg framan til fôſtu .\· Greffuen begeerede aff landzfolchet at kióbe koſt, men de giorde honum saaddan vilkor at de monne opsette marked fór faſtelaffuen.*

Torleide. n. g. iter impervium; *Egl: Hann hefur farid ÿfer morg hôff og onnur torleide .\· Hand haffuer vandret mange reÿſer paa sóe och andre onde weÿe.*

ad Tortrÿggia; verbum: idem quod *miſgruna .\·* diffidere. *Ol: S: Greifinn tortrÿgdi þad alt er honum var fraſagt þeſs heiga*[3] *mans jardteiknum, quad þad eÿ vera nema lÿgd og pata .\·* Comes fidem habere nolens

[1] *teingdum* [2] *þær* [3] *helga*

relationibus de miraculis à viro sancto isto factis affirmans non eſse niſi figmentum et mendacia. |

Torſôttur, adj. difficilis; *Bua Sogv: Bve var þeim torſottur þuiad þo þeir kiæme hôggum ä hann þa vard hann eÿ saar þar skÿrtan tök .\·* Erat Boas ille adversariis laboriosus, quamvis enim verberibus illum peterent, immunis tamen à vulneribus mansit tectus inducio, quam nutrix illi conceſserat. 50r

Tôtrar m. g: pl. n. *laubar*[1] *.\·* vestes laceræ. *J Krók. S: Sigstÿggur kaſtadi þa tôtrum sem hann duldiſt j. .\· Sigſt. bortkaſtede aff sig den slem reffuen ſlit klæder som hand ſkiullte ſig met.*

Tóm. n. g. vacans tempus, *J. J: S:*] *S. bad ad Arne villde greida mäl bondans enn hann quad got tôm at vera .\· S. bad at A. vilde clarere bondens sag, men hand sagde der var noch tid till.*

Töm, etiam dicitur æther, sive äër; quasi vacuum et inane, et adject: *tömur* vacuus. *tôm* in foem. *tömt* in nevtro.

Tradk: n. g. crebra pedum vestigia; *Gretl: Þui næſt komu þeir ad tradke miklu þotti þeim þui lÿkaſt sem þar hefdi glÿmt verid helldur ſterklega .\· Derneſt komme de derfrem som mangefold spaar vaar, och tÿcktiſt dem lige som der haffde ſtercke mend brÿdis.*

Trauſt n. g. propriè confidentia. *J. Jarla S: Hefur þad verid leinge sidur gofugra manna ad giora mikid fÿrer ord vma*[2] *sinna og afla sier ſo trauſtz og vmſǫllda.*[3] *.\· Det haffuer veret sedvanligt hos ÿpperlige mend, at gióre meget for sine goede wenner och bekomme saa tillid och wenſalighed.*

Trauſt etiam signif. refugium *bijſtand: Gretl: Ätte Þorgeÿr þar trauſt mikid er Þorgillz var vegna frændſene.*[4] Erat Thorgero refugium apud Thorgilſum propter consangvinitatem.

Traudur, adject: illubens *öfus.*

Tregur ferè idem quod *traudur,* inde subst. *trege* angor animi ponitur etiam pro quovis impedimento. Item verb: *eg trega* sive *miog*[5] *tregar* [dolet mihi quod mortuus ſit] *vmar*[6] *lätid.*

Trelldur: adj. *trolldſterk (j Ormz S.*] *Dufþakur var mikill og miog trilldur.* Duftacus erat statura ingens vir et gigenteo robore. |

Trôll. n. g. *og owætter* pl: n. f: g. sÿnon. monstra, *feikna troll* monstrum horrendum. 50v

Tundur n. g. fomes, sive pharetra ignita.

Trÿgd f. g. fidelitas inde trÿggur. adj. fidus.

ad Trÿggia verb. *Egl: Trÿgdu þeir þa sætter sÿnar og vmattu*[7] *mäll .\· De trobunde sin forligelse och wenſhab.*

Trunadur; fidei commiſsio, inde dicitur *trunadar madur:* fidejuſsor conciliarius.

Tungur f: g. pl: n. lingvarum notitia *J. Jarla S: Godefreÿer hafde farid vijda og kune margar tungur.* Godefridus longè lateque peregrinatus est eratque multarum lingvarum gnarus.

[1] *larbar* [2] *vina* [3] *vinſǫllda* [4] *frændſeme* [5] *mig* [6] *vinar* [7] *vinattu*

V.

Vafurleiſa. f: g. res nihili [*J Brandm.*[1] *S:* ɔ: Historia Conjuratorum] *Ofeigur sagde: Giettu eȳ vafurleiſa*[2] *þeirrar er einkiß er verd, enn þeirra oſöme j og oll fölſka sinn med fara* .\· Apage vaniloquentiam ait Of: quæ nullius est momenti, illis maxime vitio vertenda et pro furore illorum reputanda, qui istam comoediam agere curant.

Valinkunnur. adject. benè avdiens, famæ celebritate omnibus notus.

Vandhæfe item *vandræde,* sÿnon. n. g. periculosa difficultas, *Gretl: Hier er annar hlutur til vandhæfis* Alia se prodit difficultas.

Vandquæde; ejusdem ferè significationis: *J Gretl: Þu hefur räd sögt ad mier var þÿn vandquædj. Du haffuer sógt raad till mig om din vanſhelige villkor.*

Valur: m. g. *Egla:* multitudo cadaverum interfectorum. *Egla; Lietu þeir bva vm val þann þar hafde fallid* .\· Curarunt sepeliri cadavera cæſorum in bello.

Varde m. g. apud veteres; nostra vero ætate magis usitatum *varda,* in f. g. indicem viæ denotat, et est propriè strues lapidea eminentiori loco
51r collocata. | *Rognw.* comes *j. Jarla S: Her heff eg reÿſtann häffann varda,* H. l.[3] altam erexi colümnam.

Varnadur, m. g. *vaare* [*j Krôka Reffs Sôgu*] *Heffur þu þann varnad flutt i land wort, sem oss er nu vm hrijd eȳ aud feniginn*[4] *sakar fiandmanna vorra; Haffuer du paa dÿrebar vaare jndfôrt wdj vort land, som vij j denne tid neppeligen bekomme for vore fiendernis ſhÿld.*

Vanſe m. g. injuria: *sa fÿrer vanſa verdur* .\· qui injuriam patitur.

Varfusa f. g. offensio belli: sive damnum. *Egl: Eȳ fæ eg þier herſkip j hendur eg veret*[5] *ei nema þu kommer þar indur*[6] *er monnum er varfuſa a.* Non tibi comitte naves prædatorias neſcius num alicubi attingens damna tam nobis quàm aliis inferas.

Varkun, olim: [nunc *vørkun*] f: g: conniventia, excusatio. *J Jarla s: Nu er þad varkun hann vilie ei vid oss samjafnaſt so ſem vier erum vanfarner hia honum.* \· Excuſationem meretur is licet nobis aſsimilari renuat, cum respectu illius tam simus imbecilles.

Vaſkur; item *vaſklegur* adj. strenuus. B. Rognwaldus Brusi sive Bruti filius erat formæ elegantia ante omnes, crines habens colore fulvos instar bÿſsi [*gullt ſom silcke*] A. *Rognwaldur Bruſa son var allra manna frijdaſtur, härid mikid og gult sem silcke, mikill og sterkur og manna vaſklegaſtur bædi saker vitru og frammburdar,* staturâ vir ingentis magnitudinis ut et roboris virium strenuiſsimus tam propter sapientiam quàm magnanimitatem.

Udaunan n: g: fætor. *Enn er þeir komu a land wp var fÿrer þeim hraun og odaunan mikid* .\· *Dum continentem peterent saxosa via cum ingenti fætore illos offendit.*

Ve. pl: n. n: g. pax sacra, *goda grid* antiquitus dicta quasi deorum induciæ. *Egl: Eiwindur hafde vegit j veum (þad er j gridum) var hann ordinn vargur og vard þegar j burt ad fara:* Ev: perpetrarat homicidium in solennitate pacis truculentiſsima belvæ ferocitatem præ se ferens,

[1] *Bandam.* [2] *vafurleiſu* [3] i.e. Hoc loco [4] *feinginn* [5] *veit* [6] *nidur*

diſcedere coactus est, (utpote in conversatione hominum probè et pacificè se gerentium, intolerabilis)

Vebond, compositum à *ve* et *bond* quasi pacis ligamina et denotatur | circus 51v
in quo judices de more considebant cauſas dijudicantes qui circus olim ligaminibus obductus est. *Egl: Ømundur hliop til dömſins og sveitungar hans og skaru j sundur vebôndinn.* Ømundus cum sociis subſellia accurrens ligaminibus sacris disruptis jurisdictionem ante prolatam sententiam turbavit.

Vedur spaar: adj: *den som kand ſige fôr verlig.*

Vedur faſtur, den som forhindris och iche kand segle for storm och modvind. J. J: S: Þeir Sveinn voru fiöra daga vedurfaſter j Mäeÿum. Sveno cum suis quadriduum contrariis ventis detentus est in insulis sic denominatis.

Verdur m. g. idem quòd *maltijd,* inde composita *dagverdur,* prandium; *kvolldverdur,* coena; nunc magis in usu *morgnu*[1] *mältijd, kvolldmältid:*

Vegur; via, et *vegur* m. g. honorifica existimatio N. paroemiam. *Vaxe vegur þinn,* Macte honoribus esto. et *vegſemd* gloria, dignitas.

Vegtilla f: g: *afesta aſtædi.* sÿnon. instantia accipitur pro privilegio *Ofeigur j B. manna Sogu, Þa munu þier vnna mier þeſs ad eg hafe þa vegtillu ad eg kiose af ÿdur bandamonnum tuô þa er eg well .\· J mon vnde mig at Jeg nÿde den lille reverentz eller frihed ad móge udvelge aff eder bandemend de to ſom Jeg vill.*

Vedra balkur hardur; crudelis aer quasi congeries turbinum.

Veidur m. g: in foem. uſurpamus *veide:* captura, præda. *Skallgr. j Eglu sagde faudur sÿnum ad hann hefdi sied þad ſkip sem hann bar kienſl a og ad þar mundj þeir nockrer fÿlgia sem veidur mundi j vera.* Scallagr: patri enarrans opinionem ſuam, de navi, quam à longe viſam probè novit, fortè ſcil: quosdam in illa adeſse, qui illis bona præda forent captanda.

Veitſla f: g: convivium a verb: *eg veite .\·* large promo: *Veitſla var hin vegſamlegaſta og vdleidſla hin ſkôruglegaſta,* Convivium erat honorificentiſsimum, dimiſsio munificentiſsima.

ad Velkia. verb. volvere, inde paroemia *ad welkia rad .\·* consilia mente volvere vel ſecum volutare. *Ol: S: Þad kom lijt aſamt med monnum hvad þeir ſkÿldi vptaka, kalladi þad annar urâd er odrum þötte vǫnlegt og velkdu þeir miog leinge rädin fyrer sier: Dett | kom icke offuereens* 52r
met folcket huilchen anſlag de vilde optage, den ene kaldede det wbeſhednligt som den anden tócktes gott vese, och welkede ſaare lenge ſin raad, hinc deducitur *volkins hugar .\· tuifflactigis sindis.*

Verklundar madur .\· sindet till at arbeÿde.

Veſaldar madur et *veſalmenne.* sÿnon. et *veſalingur, veſlingur* – vilis *wduelig, Ol: S: So ſkalltu vidbvaſt sem þar sie ej veſalldar manna ad vera,* Hoc persuaſum tibi habeas haud tutum fore quovis homuncioni illic comparere.

Wfæra f: g: *det ſom iche er mueligt at fare wden aabenbart liffs fare: vfært* impervium.

[1] *morgun*

Ufrialſer kallmenn .\· servi *J: Jalla S: Rôgnv: leifde wlgôngu*[1] *konum ollum og wfrialſem*[2] *karlmonnum:* Rogw: exeundi veniam dedit mulieribus omnibus et viris quoque illis qui non erant sui juris.

Ufarnadur m. g. *wlÿcke Ol: S: Vard þeim þad þo mikill ufarnadur sÿdan sem eÿ var ørwænt*. Magnum inde reportarunt infortunium postmodum quod enim ultra spem evenit.

Ufrÿn adj. *ublÿdlig Ol: S: Ulfur Jarl veitte allkappſamlega og var hin kätaſte, enn kongur var fämälugur og helldur ufrijn* .\· *Greffuen tracterede (geſterne) allrundelige och bleff meget glad men kongenn vaar faatalendis och surt wdſeendis.*

Uggur, m. g: timor, *uggleiſe* securitas, *uggalaus* securus. *ad ugga* v. sollicitus eſse. *J Jarl S: Þorkiell var i Hroßeÿ og ugdj ej ad ſier:* .\· Thor. in insula *(Ross eÿ)* degens securus vixit.

Uſamingiuſamligur[3] adj. infortunatus *Sÿgurdur var madur mikill ſterkur svartur og uſamingiuſamlegur*:[4] *Sigvard waar ſtor och ſterk mand sôrt och wlÿchſalig* à substant: *hamÿngia* f: g: res prosperæ *goed lÿcke*.

Vidtaka f. g. receptio in tutelam. vide *Aſiä*.

Vidurſeta, rädſeta f: g: conſeſsus eorum qui in conſilium delecti sunt.

Vielræde n: g: fraus: versutia. *Egl: Þeir gätu øngvum vielrædum vidkomid.* Nullis machinationibus circumvenire valuerunt. |

52v *Vendilega,* idem quòd *vandlega.* adv: accuratè.

ek Vikna, v: paſsivam habens significationem, quasi inflector sive infirmor. *J Jalla S: Hann giek þa so hart ad Skottar viknudu fyrer;* Tam acriter impugnabat ut infirmaretur claſsis Scotorum.

Vite borner menn .\· scientiâ præditi, *Egl: Þeir menn woru frÿder sÿnum smäer vexte og vel vite borner:* Erant viſu formoſi viri staturâ parvi sed benè sapientes.

Vit: n. g: scientia: paroemia, *Vit er verde betra valla hafda þad aller* .\· Scientia præstat opibus, vix omnibus contigit.

Vitord n. g: quod fit pluribus conſciis [*j Jalla S:*] *Þad var med mangra*[5] *manna vitorde med huerjum ſkildaga þeir brædur hofdu fielag ſitt giortt;* .\· permultis conſciis pactum sancitum est inter fratres.

Vite m. g: fax erat in signum accensa apud veteres, ut et hodie apud nostrates loci distantia invicem remotos in uſu est. *J. Jarla S: Liet Pall Jall hlada vita a ollum eÿum so ad huor ſhÿllde meiga sia fra ôdrum* .\· *Greffur Poffuell lod opſette jldvide* (struem lignorum conglomerare) *paa alle øer, saa den eene kunde ſees fra den anden.* – Jtem *Dagfinnur Lódwersón biö j Frÿdar eÿ hann ſkÿlldj giæta þess vitans og elldi j hleipa ef her være sien: Dagfinner Lodverſſónn boede wdj Fredzøe hannem vaar befalett at forvare det blÿß*[6] *den vide och sette jld wdj om krigs jndlób vilde angaa.* Utrumque dicitur *ad hlada vita* .\· struem componere lignorum, et *tendra vita* .\· rogum incendere.

Viträdur. adj: bonus consultor *(j Jalla S.) Kved eg þig ad þeſsu fÿrer þa sôk ad eg veit þu ert viträdur framar odrum sem hier eru þo þeir sie*

[1] *wtgôngu* [2] *wfrialſum* [3] *Uhamingiuſamligur* [4] *uhamingiuſamlegur* [5] *margra* [6] *det blÿß* subpuncted to indicate deletion

virdingamenn mikler: Jeg spór dig her om for den ſkylld, at Jeg weed du eſt forſtandig mand at wdgiffue snilde raad langt offuer de andre som her ere hos oß dog de samme ere och ligewell ſtoract mend.

Vin mäle: n: g: *wmattu mäl,* amica compellatio per internuncium facta, *(j. Jarla S) Þorf: sende menn auſtur til Noreges a fund Haralldz Kongs med vmmælum*,[1] *sogdu so ad hann vill gioraſt vmur*[2] *hans.* Thorfinnus ablegatis nunciis in Norvegiam ad regem Haraldum majestatem ejus diſsvaviandi gratia, amiciſsima verba Norvego deferri curavit, favorem videlicet ejus se magnoperè ambire.

Vinur, m. g. amicus. *Sa er vinur sem till vams seiger.* paroemia est cum dicto Greg: consentiens Nemo alium amat, quem non facit meliorem, hinc dicitur *mälvinur* .\· labiotenus amicus. *halfvinur* mediocriter favens. hinc *virdta vinur* amicus honorandus. |

Vinsælld f: g: *veneſalighed, vmſæll*.[3] adj. pollens gratia apud omnes. *Gretl:* 53r
Þorbirni liek øfund a vm vmſæld[4] *Atla.* Thorbernus inviſum habuit Atlum quod tam favorabilis eſset. Jtem ibid. *Gretter vid Þorbiorn Aungull: Er þa vel þo vid deilum*[5] *kalltt, hier er huorngum ochar til sparende þui vid munum ej kafna j vmſældum:*[6] Gretterus ad Thorbernum qui cognomento *Aungull* .\· Hamus dictus est: *Det er billigt dog vij Thorb: snaker kalt her er huerken hand eller mig till ſparende, thi vij mon iche druckne* (non suffocamur) *vdj venne saligheden*.

Vijg n. g., homicidium, a v. *eg veg* .\· interficio, occido, inde dicitur *vijge* n. g: tutum refugium, ubi non niſi ex uno latere patet aditus *vijgur* adj. in Niali Historia: *Gunnar var allra manna beſt vijgur þeirra sem þa voru a Jslande,* \· Athleta erat præstantiſsimus omnium coætaneorum in Jſlandia.

Vijgaferle, n. g: pl. n. homicidia, *Raudſkieggur i Gretlu: Heyer*[7] *muntu mijn hafa verid gietid vm vijgaferle og ojofnud, enn alldrei vm dädleiſe vid länardrottinn minn;* Sat scio famam ad te delatam eſse de homicidiis aliisque nefariis à me patratis, minimè tamen ob infidelitatem erga magistratum me argui.

Vijgliöſt. Ol: Sogu: Þa er viiglioſt þötte vaknade herinn.\· Nær ſaa er liuſt aff dag at mand kand ſee till at slaes.

Viſsa, vidvorum,[8] *vijßbending,* f: g: *atvarſell. Ol: S: Enn þeir geingu ad ſofa þa mÿrkt var af nött þa giorde Steinn vijßbending þeim Ottare* .\· Sed dum tenebricosa non ingrueret cubitum euntes somno se dederunt, Steno certiorem fecit Ottarum ut sibi caveret.

Ulfbvd: f: g: sævitia. *Haralldur K: j Eglu: Skalle sa er fullur ulfbudann*[9] *.\· Den raaden pande er fuld aff grumhed.*

Ülff hale. m. g: lupi cauda, *bemerker den ſom ont er aff at forvente.*

Vmgierd f: g: *balg,* vagina. *Egl: Hann lagde sverdit vm kne ſierd*[10] *og drö vt ſtundum til mids enn ſtundum ſkielldi aptur j vmgiordina. Hand lagd‹e› ſin verir*[11] *tuers offuer sine knæ, och drog ſtundom halffpartenn vd, men vndertiden slog det jnd vdj skeiderne.*

[1] *vinmælum* [2] *vinur* [3] *vinsæll* [4] *vinsæld* [5] altered from *deilus*. [6] *vinsældum* [7] *Heyrt* [8] *vidvorun* [9] *ulfbudar* [10] *ſier* [11] *sverd*

Umatkur: adj: pro *omattugur* debilis infirmus, *umattkare* in comp: ut in *Egla: Hand var vmatkare enn ad vanda* .\· imbecillior solito.

Underhÿggia f: g: dolus, astutia, *vnderhÿggiu madur,* qui subdolus est.

Undandrättur m. g: procrastinatio *(j: Jarla s:) Kongur fann undandrätt j mäle jarlz;* Rex dilationem sentiit in responsis illius baronis.

Uns, adv. donec. |

53v *Viſtargiord. f: g:* cibi apparatus, *Gretl: Hier er eÿ vondud viſtargiord Her er iche practigt koſthåld.*

Vô, n. g. *valauſt* .\· *skadlauſt,* sine damno et periculo.

Vôgieſtur, ond geſt, jtem paroemia, *honum er vô fÿrer dÿrum;* damnum illi imminet, *ſtaar for dórren.*

Vôgur m. g: .\· sinus, inde *vôgſkôrinn eÿ Egl: Solunder eru margar eÿar og svo vôgſkornar* .\· sunt inſulæ permultæ et per frequentiores sinus diſsecatæ

Vôn f: g: spes, *vônlegt,* quod speratur. *(j: Jarla S:) Fleſtur*[1] *voru fuſer ad leita a kaſtalann og þötti þad vǫnlegt til fiefanga.* \· Plurimi proclives erant ad castellum impugnandum ob bonam spem lucri, sive prædæ opimæ.

Vôſ n. g. & *vôſbud,* f: g: humiditas et frigorificus aer. ut dicitur *Þier erud möder af vôſe* .\· *Ÿ ere træt vdaff fuctighed och kaltt wær,* quod navtis uſuvenire solet.

Vphalldz kiertte. candela ardens, quæ ad mensam gestatur.

Vpnæmur, adj. .\· expugnabilis, a verbo *eg vpnem,* surripio. *Egl: Erum vid fÿrer ongvum vpnæmer ef vid erum bader ad einu rädj* .\· Haud spero nos ab ullo fore sublatos modo in omnibus conſiliis fuerimus unanimes.

Vpǫdſlu madur .\· tumultuoſus, clamoſus, seditioſus.

Vpreÿſt f: g: *oprór (j Jarla S:) Aller lôttu hann wpreiſtar* .\· Seditionem omnes diſsvaſerunt.

Uſÿnt, adv. haud perspectum, incertum *(j Jalla: S:) Hitt er mier uſÿna* (in comparat:) *huor minn hlute verdur ad vorum ſkilnade ef eg kved hier nej vid:* \· Secus magis incertum mihi fore autumo quota sit futura mea portiuncula sub finem nostri congreſsus si conditionem hanc recuſavero.

Vtbÿrdis, adv. ~~adv~~: ex navi, sive extra aſseres: *Hann færde hann vtbÿrdis dreff hand vd aff skibett:* contra *jnnbÿrdis* .\· invicem.

Vænn adj. *væn, vænt:* formoſus, decorus: *vænt* etiam dicitur de quovibonam spem fovemus: et *uwænt,* desperatum.

Vyte peccatum contra leges contubernii: *Ol: Trÿgg. til Hallfr: Nu ſkulu vid sätter og þo þig hende vijte ad þu kommer ej till bordz eda annad ſlÿckt sem adrer menn þa ſkal þier vpp giefa framar ødrum fleſtum.* \· Rex ad Hallfrodum pòètam, Nunc reconciliati erimus et quamvis delictum aliquod commiſeris, a mensa regia interdum absens vel alios mores avlicos tali quapiam omisſione transgrediens remittam tibi præ cæteris.

Vômein n. g: subitaneus morbus. |

[1] *Fleſter*

Þrôſke: m. g. perfectus *þrôſka madur* qui viribus et virtute strenuè perficit. 54r

Þriöſka. f: g: pertinacia
Þôgn f: g: silentium
{ paroemia *Þôgn verdur eÿ a þÿng færd, nema þrióſka vallde:* .\· *Jngen kand paa thingit forklagis derfor dog hand thÿer vden det ſhere aff ballſtÿrighed.*

videlicet. in neceſsaria veritatis confeſsione.

Þrôtinn adj: deficiens a verb: impersonal. *þad þrijtur* evaneſcit, hinc dicitur *mätt-þrôtinn* conſumptus viribus: *vôn þrotinn* desperabundus: Jtem dicitur *Eg er þrôtinn ad þeirre liſt* .\· Artem perdidi. Jtem *heillum þrôttinn* infortunatus.

Þrôm f: g: *gilzbarmur,* ripa.

eg Þrÿf verb: *þreif* in præt: perf: arripio. *Gretter þreif til malſins med hônum og toguduſt vm malinn. Gretter greb madſekenn mit hannem och de rÿſhedis om hand.*

Þver adj. contrarius, rebellis. *Gretl: Hann var þver j þui ad taka fie fÿrer vijgzmäled* .\· *Hand vaar modvillig der wdj at tage pending for mand slagedt.*

Þvervd f: g: diſcordia quod et dicitur *miſklÿd sinna, tvidrægne.* sÿnonÿma sunt. *Gretl: Gretter var oaflatſamur og kom j med þeim þverrud mikill.* \· *Gretter vilde iche afflade, och kom de i haar sammen.*

Þôrff sive *þurfft* f: g: indigentia, a verb: *eg þarf,* indigeo. *Gretl: Þurfa þike mier ad ej fare nu ad fornum brautum* .\· *Mig tóckis det fornódenn at det hender ſig iche som tilforn.*

Þÿß m. et n. g. *(Egla) Þa giordiſt þÿß mikill a þÿnginu* .\· Factus est in foro strepitus insignis. *(Bva S:) Enn med þui þÿs var mikid er marger menn biugguſt* .\· Cum autem perstreperet multitudo itineri se accingens.

ad Þuſtna verbum: oggannire. *Þa er fóng þeirra Svenis*[1] *töku ad þverra þuſtnadi folkid vit hann.* Consumptis jam pecuniis Svenonis cepit turba indignabundo murmure illum laceſsere.

Þuſsa blendingur m. g: *Halfftrold. Gretl: Fÿrer dalinum ried þuſſa blendingur sa Þorer hiet.* .\· Convalli præfuit Thorerus consangvineus gigantum.

Þÿckia. f. g. *sinde Eÿ för þÿckium þeirra saman* .\· Non erant similis ingenii. *Deris tÿche kom iche offuer eens. Þÿckia* etiam dicitur ira latens et diu servata. *þÿckiu mikill,* stomachabundus et iræ tenax. |

Þÿckbÿlt adv. idem quod *näbijlt*, ubi contiguæ domus. 54v

Þÿckur adj. *thÿck. þÿckt vedur* sive *þÿckmikid, lufftugt J Raudv: Þætti Vedur var þÿckt so ſem Sigurdur hafde sagt.* Aer erat obſcurus juxta Sigurdi præſagium.

Þÿng heimur m. g: omnis turba quodvis forum frequentans; præſertim *de som ere plictig at ride thill althing eller landthingid.*

Þÿng n. g. clenodia. inde dicuntur *þÿngrÿker menn,* qui copia rerum precioſiſsimarum abundant.

Þÿngſkop n. g: pl. n: *Egla: Hann ried þar meſt þÿngſkôpum* .\· Penes illum erat constitutio fori ſive jurisdictionis.

Þÿ n. g. mancipium; *þÿbôrinn* et *þrælborinn fód aff en thræll.* |

[1] *Sveins*

55r M. *Mvta* f. g. munus, donum. de quo in proverbio, *Mvtan bleiter ſteininn* ♀ .\· Munere liqueſcit lapis, ad eum refertur, qui donis inhians, ſeveritatem primum̀ præ ſe fert, accepto autem munuſculo paulatim mitescit.

Huc antiquum rÿthmum adſcribere libet.

Fer her ei fötspar
It exercitus non parcus pedis
fóckum wier brôckum med stôckum
currimus, saltitamus cum fustibus
wnder grund og yfer lónd
subter terram perque regiones
a eÿkium so feÿkium vier reÿkium
in equis hic eruimus fumes semitarum
Windur blindar wogſund
Ventus obcoecat ſinus
Vôkum vier tôkum vid rôkum
Vigilamus recipimusque madidos
huiller jlla hrijdgôll
male diſcutit [illos] turbinum sævitia
hreppum, vier ſleppum af greppum
nactæ, homunculis privamur.

Gull er grams mvta
Aurum regium est munus. |

55v *Geymdu þad rvta*
Observa hæc scriba
Svo kvadu meyar vnder Skialldbreidar skvta.
Sic cantillârunt virgines sub rupe montis Scialldbreidæ.

Hoc genus rythmi *Trollaſlag* [.\· saxicolarum sive sagarum modum] vocarunt nostri antiquiores, eò quòd à sagis prædicto loco primò editum et auditum sit.

V *Wÿglijſing* f: g: comp: à *vijg* cædes et *lijſing,* publica proclamatio, quasi Patefactio perpetrati homicidii. Cujus occultatio inter veteres nefaria habita est, omnique honestate carens, nullam denique satiſfactionem legum admittens, quam alias exolvere, gratiamque cum propinquioribus interfecti inire aperto marte enecanti oliṁ haud rarò contigit, eapropter quilibet sÿncerus et integer furtivo homicidio famam dehoneſtare conſcientiamve lædere abhorruit.

Cujus sÿnceritatis inter cætera exemplum, (cum perspicuo vitæ periculo conjunctum) reliquit olim Refus quidam Jslandus, qui propria manu in Grǒnlandia [ut historia ejus habet] crudelem infamiam cæde quinque virorum ultus, solum vertere cogebatur, Norvegiam cum uxore et tribus filiis tempore regis Haraldi cognom: Crudelis, inque viciniam domus regiæ quæ Nidrosiæ erat, propriâ navi vectus ſeſe contulit, et solitariam domum [*skiemmu* dictam] ad inhabitandum conducens nomine mutato ac facie, barbam candentem alligans. caniciem simulavit, coeruleo indutus pallio, corioque cinctus, pro peregrino | mercatore habitus, Narvum se vocavit, 56r
Contigit autem dum aliquod forum unà cum filiis duobus frequentaret, tertio apud matrem, ne ſola maneret, relicto, cujus mandati immemor juvenis, nullâ habitâ ratione matris forum spectandi, et animi relaxandi gratia, serius viſitavit, Quod cum animadverteret pater Narvus, conjugem viſendam, festinanter è foro rediit; Temporis autem intervallo quo ſola mansit foemina, advenit aulicus quidam nomine Scalp Granus formâ et amictu ſatis elegans, moribus autem deformis, Erat enim vir mulierosus nimis, qui sæpiusculè domos peragrans, tam virgines quàm mulieres etiam nuptas ubicunque potuit stupravit, quapropter et multis in viſus erat, sed regio favore pollens, omnium vindictam evaſit. Hic ipse Granus ſuo genio indulgens mulierem solitariam, blandè compellare et oblatis nummis ad concubitum solicitare imò reluctantem vi et viribus superare tentabat, quem ejus conatum per fenestram aſpiciens maritus Narvus celeriter accurrit, quo viſo umbram fenestræ afferente Granus à coepto deſistens, et domo egrediens quàm celerrimè in pedes se conjecit, quem Narvus inſecutus captumque post brevem dimicationem iratus transfixit et cadaver mortuum ad latus hortuli cujusdam humatum abſcondit.

His peractis sua omnia cum conjuge per filios in navim portari curavit, ipse solus regiæ majestati, quæ tum temporis comitiis publicis interfuit ſeſe ſistens, perpetratum facinus minime diſsimulando hiſce grammaticationibus cauſam homicidii aperuit:

Vid urdum saupsätter j dag Sverdhusgrane og eg herra, hann villdi “
fiallſkierda konu mÿna. Eg storkieralldadi hann jgiegnum strabeÿers auga, “
þa langhuſade hann herra, þa langhuſade eg. þa hreidur ballade eg herra “
enn hann ſkipſkieggiadi j möt þa lÿnghnappadi eg hann vnder einn “
ſkÿdgard ſkamt j burt og vodvirckta eg hann ad lÿctum. | “

Finita relatione Narvus quàm citiſsimè aufugit, et navi vectus Dania 56v
littus occupans, præcioſis rebus ex Gronlandia transvectis, regis Suenonis favorem ſibi conciliando perſecutiones et minas Norvegi subterfugit.

Abſente autem Narvo ex foro post revelatum per nugas prædictum facinus, quod à nemine inter pronunciandum animadverſum eſt: Rex enim Haraldus jurisdictioni et cauſis dijudicandis in primis intentus: Iſtis autem compoſitis, adeoque ſui muneris ſatisfactione peracta, ignoti viri axioma tandem animo volutans, ſonante tuba tumultum ſedari juſsit, factoque

ſilentio ait: Ecquis ille peregrinus erat cæruleo pallio indutus, zonâque coriacea circumdatus, haſtam gerens, qui forum noſtrum paulò ante frequentavit? Respondentibus cæteris, nulli probè de terræ filio iſto constare unde venerit: ſed hoc tantum̀, quod advena quidam nomine Narvus aliquot dierum spatio in conducta domuncula ibi manſerit: Præterea rex, at quid ſibi voluit ignoti illius proclamatio? Cujus ſe inſcium, inſaniamque aut nullius momenti rem fuiſse autumans, quisque reſpondit: Longè aliud mihi animus præſagit ait rex, non enim coram viſus eſt mihi puſillus vir iste: Ubi verò Scalpgranus aulicus noster? Advocate illum mihi, et euntes quæsitum aulicum non repererunt. quod sciens rex minus prosperè rem ſe habere ait, ad hunc enim modum exorſus eſt peregrinus iſte ſuam proclamationem.

Vid Sverdhußgrane urdum saupſätter j dag; hann villde fiallſkierda konu mÿna] Ubi Sverdhußgranum nominavit Scalpgranum nostrum indigitaſse conjicio. quia Scalpur dicitur domus gladii, ſive *huſß sverdſins*

urdum saupsätter] Quod sic intelligo, polus Jslandorum dicitur *saup* et *miſa,* et *drÿck*. quæ sÿnonÿma ſunt, hic priore parte dictionis inverſâ
57r uſurpavit. *saup* pro *miß.* | nam *miſsätter* ↄ: discordes, se et illum factos fuiſse invicem significaſse, pro vero habeo.

Hann villdi fiallſkierda konu mÿna] Forsitan solito more iverit disquiſitum concubinam Granus noster, et Narvi conjugem offenderit, hanc enim cauſam diſcordiæ prætendit, quod attentaverit concumbere uxori suæ. Nam Jſlandico sermone dicuntur mulieres *giliadar* ↄ: stupratæ, sed *gil fiallſkord* denominantur ↄ: rupturæ montium, vnde finxerat verbum *fiallſkierda* ↄ: *gilia.*

Præterea *qvadſt hann hafa storkeraldad hann j giegnum sträbeÿers auga*] Realiter pronunciatum hoc, ait rex, nominare *sä ſtorkierald,* hoc enim vocabulo vulgo utuntur Jſlandi ut majusculum quodvis vas (quod *storkieralld* proprie dicitur) denominent *sä:* ast *sä* insuper verbum est, et sonat vidi, scimus autem ventum reverâ dici poſse *strabeÿer* ↄ: stipulæ ſive graminis curvatorem et *auga* oculum, ſed *vind auga* dicitur fenestra,viderat enim illum Narvus per feneſtram cum conjuge sua diſceptantem.

Þa langhuſade hann, þa langhuſade eg] Domus oblongæ dicuntur *rane* sive *runa,* et inde factitium ejus verbum *langhuſade* ↄ: *rann hann, ran eg* ↄ: cursum arripuit tum̀ille, tum ego, uterque enim ait rex currendo certârat, maritus periclitantem pudicitiam conjugis tueri ſatagens, alter ad adventum viri tremebundus fugâ ſibi conſulere volens.

Þa hreidurballade eg hann herra] Tum, inquit rex, provocaverat illum ut expectaret: *hreidur* enim nidus, et *bollur* quodvis rotundum, et notatur ovum in nidulo repositum, quasi *egg* dicitur, ubi ergo pronunciat *eg hreidur*
57v *ballade,* senſus est | *eg eggiade* ↄ: suaſi, monui, hortatus ſum.

Enn hann marghroſſade vid] Agmen equarum in pascuis dicitur uno verbo *stodhroſs,* et interdum abſolutè *stöd* quod et verbaliter ſonat, stetit tranquillus, gradum enim fixerat, qui prius terga dedit.

Þa fagur ragnade eg han] Togæ quædam apud Jſlandos dicuntur *fellder* [in plur: num. *felldur* in singul.] quod vocabulum deductum videtur *af follum* ↄ: à crispulis in hoc vestimento uſitatis, quæ variè denominantur, ita ut interdum *raugnur* quandoque verò *logdur* appellentur. Et hoc ficto idiomate *eg fagur ragnade* ſuum thema proponens virum ſe humi proſtratum hasta transfodiſse significabat, quasi dictum *Eg lagde hann j giegn: Eg felldi hann.*

Enn hann ſkipſkeggiade j mot] *Bard* dicitur projectura ſive extremitas tabulamenti nautici, quod hic fictitiè verſutus ille adhibuerat, mutato *bard* in *skiegg.* hoc pronunciato utrumque significans, aulicum primò acriter provocatum, et impugnatum, manus cum hoste conſeruiſse, quod *berjaſt* dicitur: deinde prostratum et transfixum in agone vehementer concuſsam, singula membra terræ allidiſse, quod etiam dicitur *ad beriaſt vm fiorbrotunum,* ad morem illorum qui violentâ morte enecantur.

Þa lÿng hnappade eg hann vnder einum skÿdgardj ſkamt i burt] Absconditus quisque dicitur *lÿnghnappadur* occultaverat enim corpus sub hortulo quodam non procul abhinc.

Tandem *qvadst han hafa vodvirkt han*] Est loquendi modus textricum Jſlandicarum, telam benè con|stituentium *ad ſkilia vef* stamen distribuere 58r
proprie significat, sed absolutè *ad skiliaſt vid,* est aliquem deſerere, quòd noviſsimè adjecit barbarus ille, inquit rex, nam cadavere relicto diſceſserat.

Hæcce regis divinatio eventu non caruit, repertum enim est cadaver ad latus pomarii, Interfectore frustra quæsito, rex autem veri conscius, Refum nimirum Grónlandiæ profugum, natione Jſlandum, ibi ſub nomine Narvi latuiſse, aulicumque neci tradidiſse. Nomen ejus proprium *Refur* quod vulpem sonat, cognonomine prolongavit ut diceretur *Kröka Refur. Krökur* subst: m. g. propriè significat viæ dispendium, ſive indirectam et obliquam itinerationem, inde orta eſt paræmia apud nostrates: Saxo in Præfatione

Beter er krokur enn kiellda.
Bedre er krum reÿſe end kilde eller ond weÿ.

Krökur etiam dicitur quod eſt curvum, aduncum, obliquum, uncinula quâ annectitur vestis *krökur* dicitur. Metaphoricè verò refertur ad quemvis artificioſum dolum ſive deceptionem quemadmodum verſio moralium Catonis habet — Sic ars deluditer arte. *Kiemur so bragdi krökur a möte.* cum invicem certatur stratagematibus. Nobis etiam een krog. Hinc apud nostrates Lowkroge.

Unde dicitur *krököttur* et *bragdöttur* ↄ: subdolus, vafer, versutus, quia *krökur* et *bragd* ferè idem est, vide *Bragd*. |

Þ. 58v

ad Þægia ad nokrum. verb: alicui obeſse sive adversari.

Þannig. adv. hoc modo. quasi *þannveg:* hac via.

Þefgott: quod benè olet: *Gretl: Var þar (.\· j haug Kära hins gamla) mirkt og eÿ þefgott:\· Der vaar mórkt och ond luct,* in tumulo Charonis antiqui.

Þegar adv. temporis: *Ol: S: Kongur bad hann þegar kiöſa: K. bód hannem snart wdvelge en aff to.*

Þegnſkapur m. g: liberalitas erga hospites. *Þorgilz var ſo mikill þegnſkapß madur .\· Thorgilld vaar ſaa megett rund och milld at giffue mad och dricke.*

Þiöd, gens; hinc deducitur *þiodhagur* faber celeberrimus. *þiodkongur .\· einvaldz kongur,* monarcha: *Þorarinn Loftunga ſkalld quad ſo: Nu hefur sier til seß hagad þiodkongur j Þrandheime.* Solium posuit rex monarcha in Trundheimia.

Þiodſkalld. pöeta laureatus, foeliciſsimus rÿthmiſta.

Þiod-braut sive *þiod-leid* – via publica.

Þiod-raad dicitur præstantiſsimum consilium.

ad Þiggia verbum: lubens accipere: inde dicitur *þäga* muneris acceptio.

Þôl n. g. et *þolinmæde* f: g: patientia; *þolleiſe* impatientia, *þôlgodur* item *þolinn* et *þolugur* patiens.

Þôke. m. g. favor *þockaſæll.* idem quod *wmſæll*, gratus acceptus.

Þôka f. g. nebula. *J Jall. S: Logduſt þa a lôgn og þokur ſtorar lios var nott. Var þad einn morgun ad aflipte þôkunne .\· Der giordis lang ſtille vær och ſtor môrkhed wdj lufften dog vaar lius nat. Men om morgens thid oploffte thaagen.*

Þrandheims minne, ostium amnis *Nid.*

Þraut f: g: periculosa negociatio, sive quod factu difficile est, cujus contrarium *þraut-lauſt.* adv. sine negotio aut difficultate; *J Jalla S: Sendimenn quadu þeß vijsa von þetta mundi ej faaſt þrautlauſt* Legati se sperare inquiunt hoc sine magno negocio haud effectum iri.

Þroottur m. g. firmitas animi & corporis, *duelighed þrötlauß* adj: *ørckelóß*

Þreckin adj: craſsus. *þrek* n. g: robur. *þrekvirke* acta heroica. *þrekleiſe* itidem quod *dädleiſe:* vilitas.

WORD LIST

A

aðdráttamaður *m* 77 Addrätta madur
aðdráttur *m* 2 Addrætter
aðfangamaður *m* 77 Atfanga madur
aðili *m* 2 Adile mals
aðskilnaður *m* 2 Adskildnadur
aðsókn *f* 2 Adsókn; + DG 55, 2v Adsökn
  eggja menn til aðsóknar 2 Adsókn
aðsúgur *m* 19 ad bora ad sug
afarkostur *m* 2 Afarkoster
  sæta afarkostum 2 Afarkoster
afarmenni *n* 77 Ahlaups menn
afaryrði *npl* 2 Afaryrde
  svara afaryrðum 2 Afaryrde
afberast *v* 2 Afberast
  láta afberast 2 Afberast
afbragð *n* 3 Afbragd manna, 20 Bragd
  afbragð annarra manna 3 Afbragd manna, 85 Mikilsvijfur i Skape
afburðarmikill *adj* 3 Afburdar, 113 Sektarmórk
afburður *m* 3 Afburdar
affluttur *adj* 3 Afluttur
afflytja *v* 3 Afluttur
afhenda *v* DG 55, 4r Ad afhenda sier nokurn
  afhenda sér e-n DG 55, 4r Ad afhenda sier nokurn
afl *m* 3 Afl, m.g.
afl *n* 3 Afl, 5 Almæli, 15 Bergrisi, 53 Hey, 66 Krummur, 105 Rammur, 115 Skap, 126 at Temia
  verða um afl 3 Afl
afla *v* 63 Kneft, 128 Traust
aflafátt *adv* 3 Afla fatt, 43 Gloar
  verða (aldrei) aflafátt 3 Afla fatt, DG 55, 14v Glöar
afnám *n* 96 Ofnam
  þykja afnám í 96 Ofnam
afrek *n* 4 Afrek
afreksmaður *m* 4 Afrek, 123 Sveit
afreksverk *n* 4 Afrek
afrendur *adj* 4 Afrendur ad afli
  afrendur að afli 4 Afrendur ad afli
afrétt(ur) *f(m)* 52 Heimtur ur afriettum
afrof *n* 4 Afröf
aftann *m* 7 Aptnar, 67 Kuelld
  miður aftann 7 Aptnar
aftantíðir *fpl* 7 Aptantyder
  syngja aftantíðir 7 Aptantyder
aftna *v* 7 Aptnar
  aftna tekur 7 Aptnar
afturganga *f* 7 Apturganga
afturgöngumaður *m* 7 Apturgongu menn, 95 Ofagnadar kraptur
aftækur *adj* 116 Skaps munir
aka *v* 89 Eiker
akarn *n* 4 Akarn
akkerisfrakki *m* 124 Svórdur
ala *v* 14 Bauta steinn
albeinn *adj* 4 Albeinn
albúinn *adj* 4 Albuinn
aldrænn *adj* 5 Aldræn
aldur *m* 11 Audradur, 72 Lendir menn, 91 Nijdskaar, 108 Roskinn
  fyrir aldurs sakir 15 Bernsku madur
aldurtili *m* 5 Alldurtyle
  blása ógnum og aldurtila 5 Alldurtyle
  hljóta aldurtila 5 Alldurtyle
aleiga *f* 5 Aleiga
aleigumál *n* 5 Aleiga
allbeinn *adj* DG 55, 4r
allbragðlegur *adj* 4 Albragdlegur
allfýsilegur *adj* 123 Sveit
allkappsamlega *adv* 133 Ufryn
allur *pron* 6 Alþyda, 140 Vit
almæli *n* 5 Almæli
alur *m* 5 Alur
  allt er sem leiki á als odda 5 Alur
alvarlega *adv* 90 ad Nema stadar
alvæpni *n* DG 55, 3v Alwæpne
alþýða *f* 3 Afluttur, 6 Alþyda, 44 (45) Grid, 68 Kur
and *prep* (*prefix*) 6 Andraa
andgeiflumaður *m* 6 Andgeiflu madur
andhæris *adv* 6 Andvidre
andi *m* 98 Öheill
andlit *n* 113 Sektarmórk
andrá *f* 6 Andraa
andsælis *adv* 6 Andvidre
andviðri *n* 6 Andvidre
  andviðri seig 6 Andvidre
  (lögðust á) andviðri stór 6 Andvidre
andþóf *n* 6 Andvidre
annar *pron* 3 Afeingt aul, 11 Aufugt
annmarki *m* 6 Annmarkar
antúr *m* 6 Antur
apaldur *m* 7 Apalldur
apalgrár *adj* 7 Apalldur
aplakálfur *m* 7 Aple
apli *m* 7 Aple
ar *n* 8 Ar
arður *m* 8 Ar
  það dregur lítinn arður 8 Ar
argafas *n* 7 Argafas
  eiga (rétt) á argafase 7 Argafas
arinhaukur *m* 8 Arinhaukur
arinhella *f* 8 Arin
arinn *m* 8 Arin, 8 Arinhaukur, 73 Lyngve
arinseldur *m* 8 Arinhaukur
armskapaður *adj* 8 Armskapadur
armur *m* 59 Illbyte
Arngeir *m* 41
astrakaður *adj*
  astrakaður salur 9 Astrakadur Salur
atatata *int* (*onomat*) 10 Atatata utututu
atburður *m* 10 Atburder
atgangur *m* 39 Gangast ad
atgjörvi *f* 5 Almæli
atgjörvismaður *m* 10 Atgiorvis menn
athöfn *f* 70 Lausgurtur
atkvæðamaður *m* 52 Hein
atkvæði *n* 119 Skröpa madur
au *interj* (*prefix*) 10 Au
auðbeðinn *adj* 10 Audbedinn
auðfenginn *adj* 130 Varnadur
auðgjafi *m* 11 Audgiafe
auðið *adv* 10 Audid
  láta auðið ráða 10 Audid
auðmaður *m* DG 55, 2r Audmadur
auðmenni *n* DG 55, 2r Audmenni
auðna *f* 10 Audna
  auðnan ráði allt hvað gengur 10 Audna
auðráður *adj* 11 Audradur
  hlýðinn og auðráður 11 Audradur
auðsóttur *adj* 11 Audsökt verk
auðugur *adj* 15 Bergrisi, 107 Rijkur og audugur
auður *m* 11 Audgiafe
auðveldur *adj* 11 Audsökt verk
auðvirðilegur *adj* 10 Auvirdur
auga *n* 11 Augu, 27 Drypur, 95 Oæll, 103 Prisund, 137 Prætereà, 56 ad Huessa
  vaxa í augum 11 Augu
  (e-m) standa augu til (e-s) 11 Augu
aukvisi *m* 10 Aukvise
  einn er aukvisi í ætt hverri 10 Aukvise
aul *n* 12 Aulfær
aulamenni *n* 12 Aule
aulan *f* 12 Aulfær
aulast *v* 12 Aulfær
  aulast í fram 12 Aulfær
aulfær *adj* 12 Aulfær
auli *m* 12 Aule
aumaður *adj* 10 Au
aumur *adj* 10 Au, 99 (*read* 97) Ögipta
aur *m* 13 Badmur
aurar *mpl* 34 Eyrir
ausa *f* 12 Ausa, 124 ad Supa
Austmaður *m* 98 Ohræse
austur *m* 12 Austur, 23 Dæla
auvirðilegur *adj* 10 Auvirdur
auvirður *adj* 10 Auvirdur
axlbyrði *f* 12 Axl-byrdi

Á

á *f* 1 Aa, 102 Palmare
á *prep* (*prefix*) 4 Alaups menn
  á braut 24 Dagrad

á burt 13 Aþian, 68 Kurt
á laun 70 Laun
á náttarþeli 90 Nättar þel
á sjá eða landi 68 Kijr
á unga aldri 11 Audradur, 91 Nijdskaar
áburðarmaður *m* 2 Aburdar madur
áburður *m* 2 Aburdur
þá er sá áburður fullur 2 Aburdur
ábyrgð *f* 1 Abyrgd
ábyrgjast *v* 1 Abyrgd
áeggjan *f* 19 ad bora ad sug
áfangi *m* 2 Afange
áfengur *adj* 3 Afeingt aul
áfesta *f* 132 Vegtilla
áfús *adj* 4 Afus
áfúsa *f* 4 Afus
áfúsugestur *m* 4 Afus
ágangssamur *adj* 4 Agangsamur madur, 77 Agang samur
ágjarn *adj* 84 Metnadur
ágreiningur *m* DG 55, 2r Adskilnadur
áhlaupsmaður *m* 4 Alaups menn**,** 77 Ahlaups menn
áhyggja *f* 67 Kvelling
ákafamaður *m* 124 Sundur giorder, DG 55, 2v Akafe? [*written* Akafne madur]
ákafi *m* 4 Akafe
ákaflega *adv* 4 Akafe
ákaflegur *adj* 4 Akafe
ákafur *adj* 4 Akafe**,** DG 55, 5v Brät
ákafur [*written* Akafne] maður? DG 55, 2v Akafe
ákefð *f* 4 Akafe
ákveðinn *adj* 113 ad Semia mäl
ákæra *f* 61 ad Kiæra
álfakyn *n* 17 Blendingur
álit *n*
hafa mál að álitum 64 Konbæner
áljóstsráði [*sic*] *m* 5 Aliostsrade
Álka *f* 64 Kollottur
áll *m* 5 All
álög *npl* 5 Alög
verða fyrir alögum 5 Alög
ámæla *v* DG 55, 5v Brät
ámæli *n* 6 Amæle
reka af (þér) ámælið 6 Amæle
án *m*
það er minnstur án að vera ills án 1 Aan
án *prep* 1 Aan
án er ills gengis nema heiman hafi 1 Aan
ánauð *f* 6 Anaud, 13 Aþian
ánauð og þrælkan 92 Nidingskapur
ánauðugur *adj* 6 Anaudger menn
ár *adv* 7 Ar
ár alda 7 Ar
ár *n* 1 Aar, 18 Bloot
árla *adv* 36 Fior
ármaður *m* 8 Armadur
ársalur *m* 9 Arsalur
ársæll *adj* 9 Arsæll
Hávarður ársæll 9 Arsæll
áræði *n* 4 Afrendur ad afli
skjótur til áræðis 4 Afrendur ad afli
ás *m* 9 As
(hjálpi mér) hinn helgi ás 9 As
Ása *f* 9 As
ásamt *adv*
koma ásamt með e-m 50 Happ, 132 at Velkia
Ásbjörn *m* 9 As
Ásbrandur *m* 20 Brandur
Ásgarður *m* 9 As
Ásgautr *m* 9 As
Ásgeir *m* 9 As
Ásgrímur *m* 9 As
ásjá *f* 9 Asja, 16 Beturfedrungur, 134 Vidtaka
Áskell *m* 9 As
Ásketill *m* 9 As
Áslaug *f* 9 As
Áslákr *m* 9 As
Ásmundur *m* 9 As
ást *f* 1 Aast, DG 55, 4r Aast
svo fyrnast [*written* frinast] ástir sem fundir DG 55, 4r Aast
ástráð *n* 9 Asträd
ástvinur *m* 1 Aastvinur, 126 Teingder
ástæði *n* 132 Vegtilla
ásýnd *f* 64 Kongsæler
átti *num* (ord) 28 Dyrgriper
átta kveld jóla 28 Dyrgriper
áttræður *adj* 8 Arinhaukur, 12 Aulfær
áttræður er arinhaukur og eldaskari 8 Arinhaukur
áþján *f* 13 Aþian

B

baðmur *m* 13 Badmur
bagi *m* 13 Bagradur
bagi og bág 13 Bagradur
bak *n* 17 Bleide, 18 Blodrefill, 18 Blodòrn, 25 Dinkur, 103 Pøskur
bakeldur *m* 13 Bakelldur, 86 Mismæle
baldrekur *m* 30 Ey
baldrekur Sírar 30 Ey
baldrekur Þjóttu 30 Ey
brattur baldrekur 30 Ey
banasótt *f* 52 Helverkur
band *n* 13 Æs, 94 Odur, 131 Vebond
Bandamenn *mpl* 132 Vegtilla
bani *m*
reka til bana 121 ad Stanga
fá bana (af) 14 Ben
verða (e-m) að bana 17 Blendingur, 104 Qvida
banna *v* 67 Kuelld, 105 Raas, 124 Surskapur
banvænn *adj* 13 Banvænt
bardagi *m* 14 Bardagie, 64 Kongsæler
heyja bardaga 53 Heya
slá í bardaga 14 Bardagie
barð *n* 30 Ey, 138 Enn hann
barmi *m* 14 Barme
barmur *m* 14 Barme
barn *n* 15 Bernsku madur, 37 Frynn, 44 (46) Grid
barn að aldri 72 Lendir menn
barnaleikur *m* 14 Barnaleikur
barnsverður *m* 132 Verdur
barón *m* 72 Lendir menn
baugabrot *npl* 101 Ovandat fie
baugur *m* 14 Baugur
baugur Boknar 30 Ey
leita bauga 14 Baugur
bautasteinn *m* 14 Bauta steinn
bág *f* 13 Badmur
bágráður *adj* 13 Bagradur
bágrækur *adj* 13 Bagrækur
Bárðardalur *m* 102 Pate
beiða *v* 30 Eptermæli
beiða ásjá 16 Beturfedrungur
beiða viðtöku 9 Asja
beiðast *v* 21 Brek
beini *m* 14 Beine
bjóða beina 14 Beine
ganga um beina 14 Beine
beinn *adj*
beinn byr 44 (46) Grid
beiskur *adj* 14 Beiskur
beisl *n* 14 Beisl
hleypa beislum af hestum 14 Beisl
beita *f* 90 När
belgur *m* 111 Runar kiefle
belti *n* 30 Ey
belti Fenringar 30 Ey
ben *f* 14 Ben
bengagl *n* 37 Gaddan
ber *adj* 15 Berserkur
bera *v* 83 Meisl, 99 (*read* 97) Ofur-efle
bera af (öllum) 3 Afburdar
bera (e-ð) af sér 22 Buklare
bera e-n í sjóð 115 Siodur
bera e-n undan kennslum e-s 61 Kienslur
bera erindi 124 Surskapur
bera kennsl á 132 Veidur
bera kennslu á 61 Kennsla
bera mál 124 Surskapur
bera merki fyrir e-m 72 Lendir menn
bera til 86 Mismæle
bera traust til e-s 125 ad Tæla um nockurn
bera undir hendi sér 87 Moddrekia
bera upp 22 Brun
hafa til að bera 64 Kongsæler
berast *v*
berast á 2 Aburdar madur
Berðla *f* 30 (33) Ey

berfættur *adj* 26 Draap
bergnös *f* 91 Nijd
bergrisi *m* 15 Bergrisi
berja *v* 30 Ey, 61 Kiarkur
berjast *v* 17 ad Bleidast, 66 Kóttur
berjast um í fjörbrotunum 138 Enn hann
berlega *adv* 21 Berliga
bernskumaður *m* 15 Bernsku madur
bernskupör *npl* 15 Bernskupör
berserksgangur *m* 16 Berserksgangur
ganga berserksgang 15 Berserkur
berserkur *m* 15 Berserkur, 62 Kinnbiarger, 89 Nader, 124 ad Svelgia, 119 ad Skotra
betri *adj* 24 Dagrad
beturfeðrungur *m* 16 Beturfedrungur
beyst *n* 15 Beyst
biðill *m* 16 Bidil
biðja *v* 9 Asja, 17 at Bindast fyrer, 75 Logleisa, 103 Prisund
biðja ásjá 9 Asja
bifast *v* 30 Ey
bikkabrögð *npl* 23 Byckabrogd
bikkja *f* 23 Byckabrogd
bila *v* 44 (48) Grid
bilbugur *m* 17 Bilbugur
binda *v* 36 Fastmæle, 37 Gaddan
bindast *v* 17 at Bindast fyrer, 17 at Bindast matar
bindast fyrir 17 at Bindast fyrer
birta *v* 68 Kur
biskup *m* 22 Brun, 69 Landhreinsun, 101 Otta**,** 102 Paris-Klerkur
bitill *m* 17 Bitell
bitull *m* 17 Bitell
bíða *v* 19 Böl, 98 Okvidinn
bjarga *v* 36 Feigur
bjargrifa *f* 91 Nijd
bjargrúnir *fpl* 109 5. Bjarg-Runar
bjarnylur *m* 16 Biarnylur
bjóða *v* 14 Beini, 35 Fagnadar öl, 73 Lid, 73 Lyngve, 84 Metnadar giarn, 85 Mikilsvirdir menn, DG 55, 11v Fang
bjóðast *v*
bjóðast til 68 Kynrijkur
bjúgur *adj* 8 Armskapadur
blanda *v* 11 Aulselia
blauður *adj* 17 Blaudur, 77 Blaudur & Blóta-madur
blár *adj* 30 Ey
blása *v* 5 Alldurtyle, 52 Herdhlaup
blendingur *m* 17 Blendingur, 104 Qvida
bleyða *f* 17 Bleida
bleyðast *v* 17 ad bleidast
bleyði *f* 17 Bleide
bleyðimaður *m* 17 Bleide madur, 36 Foarn
bleyðiorð *n*
leggja bleyðiorð á bak 17 Bleide
bleyðiskapur *m* 17 Bleidiskapur
bleyta *v* 88 Muta
blik *n* 18 Blik
blika *v* 44 (46) Grid
blikna *v* 36 Foarn
blikrauður *adj* 18 Blikraudur
blinda *v* 88 Vindur blindar, 89 Vindar blinda
blindur *adj* 37 Främ Arnviður blindi 114 Syndur
blíðmæltur *adj* 77 Blijdmæltur
blíðskapur *m* 19 Blidskapur
blíður *adj* 77 Blijdmæltur
blóð *n* 18 Bloot, 36 Foarn, 89 Vok
blóðrefill *m* 18 Blodrefill
rista blóðrefil 18 Blodrefill
blóðugla *f* 18 Blodugla
blóðvakir *fpl* 89 Vok
blóðörn *m* 18 Blodörn
rísta blóðörn 18 Blodörn
blót *n* 18 Bloot
blóta *v* 44 (46) Grid, 68 Kijr, 83 Meisl
blótamaður *m* 77 Blaudur & Blótamadur
blótmaður *m* 18 Bloot
blöskra *v* 18 at Blóskra
blöskra til 18 at Blóskra
boð *n*
hlíta boði e-s 54 Hlita
Bokn (Búkn) *f* 30 Ey
Bolga *f* 30 Ey
Bolgu lindi 30 Ey
bora *v* 19 ad bora ad sug
bora frekan aðsúg 19 ad bora ad sug
borð *n* 23 Byrdingur, 141 Vijte
borð grafa 30 Ey
hlaupa fyrir borð 123 ad Sveima [*svima*]
taka upp borð 114 Sendingar
borðhald *n* 87 Munngat
borinn *v* 140 Vite borne menn
botn *m* 60 Kaf
ból *n* 19 Ból, 19 Bondaból
bólstaður *m* 19 Bondaból
bóndaból *n* 19 Bondaból
bóndi *m* 15 Berserkur, 44 (45) Grid, 64 Kongsæler, 91 ad Nijda nockurn, 117 Skila madur, 118 ad Skora a hölm, 127 Töm n.g.
bónorðsför *f*
fara bónorðsför 64 Konbæner
bragð *n* 20 Bragd
brögð eru í málinu 24 Dagsanna
bragningur *m* 64 Kongur
braka *v* 20 ad Braka, 30 Ey
brandur *m* 20 Brandur, 30 Ey, 37 Främ
braut *f* 14 Bauta steinn, 21 Brautar geinge, 44 (46) Grid
fara að fornum brautum 143 Þórf
á braut 24 Dagrad
brautargengi *n* 21 Brautar geinge
bráðbanvænlegur *adj* 19 Bradban-vænligt Sär
bráðdauður *adj* 20 Braddaudur
bráðfenginn *adj* 20 Bradfeingid
bráður *adj* 19 Ból, 20 Bradur, 22 Bugur, 29 Ein ræn, 61 Kennsla
bráður hestur 20 Bradur
brásili *m* 30 Ey
brásili Stolmar 30 Ey
brátt *adv* DG 55, 5v Brät
bregða *v* 21 ad Bregda i brun
bregða af 16 Beturfedrungur
bregða í brún 21 ad Bregda i brun, 22 Brun
bregða saxi 18 Blodrefill
bregða undir sig bikkjunni 23 Byckabrogd
bregða (e-u) við 22 Buklare
e-m bregður við 74 Litverpur
bregðast *v* 21ad Bregdast reidur
breiður *adj* 108 Róst f.g.
brek *n* 21 Brek
sá hafi brek sem beiðist 21 Brek
brenna *v* 19 Ból, 44 (46) Grid, 74 Litverpur
brenna e-n inni 99 Olid
bresta *v*
bresta sundur 30 Ey
brim *n* 21 Brim
Briml *f* 30 Ey
Brimlar belti 30 Ey
Brimla *f* 30 (31, 32) Ey
brimrúnir *fpl* 109 2. Brunn-Runar
brjóta *v* 69 Lä
brjóta lög(in) 48 Grid
brjóta upp vopn DG 55, 6v ad Briöta vpp vopn
brokka *v* 88 Fer her
bróðir *m* 22 Bur, 30 Eptermæli, 44 (46) Grid, 72 Lendir menn, 128 Traust
brók *f*
gyrða í brækur 16 Biarnylur
bruni *m* 87 Munód
brunninn *adj* 86 Mismæle
brúður *f* 37 Gaddan
brún *f* 21 ad Bregda i brun, 22 Brun, 113 Sektarmórk
undir brún að líta 22 Brun
brúnn *adj*
brúnt hár 113 Sektarmórk
Brynna *f* 30 (31, 32) Ey
Brynngyrðill *m* 30 Ey
brýn *fpl* 22 Bryn
láta síga brýn 22 Bryn
brýnn *adj* 22 Brynn
brögðóttur *adj* 134 (139) Vijglysing, 20 Bragd
buðlungur *m* 64 Kongur
bugur *m* 22 Bugur
gjöra bráðan bug að e-u 22 Bugur
buklari *m* 22 Buklari
buna *f* 22 Buna
bur *m* 22 Bur
hann er hvorki bur minn né bróðir 22 Bur
burst *f* 22 Burst

burt *adv*
á burt 13 Aþian, 68 Kurt
bú *n* 8 Armadur, 22 Bu, 54 Hóldur, 107 Reisuligt bu, 126 Tiløflun
setja saman bú 107 Reisuligt bu
búa *v* 129 Valur
búandi *m* 71 Leiglendingur
búandmaður *m* 67 Kvitiur, 105 Qvittur
búast *v*
búast við 86 Mismæle
búinn *adj* 37 Gaddan
búmaður *m* 22 Bumadur
búmaður mikill 22 Bumadur
búnaður *m* 64 Kongsæler, 106 Rausn
byggður *adj* 71 Leiglendingur
byggja *v* 44 (46) Grid
byggja land 91 Nijd
byr *m* 23 Byr, 44 (46) Grid
byrði *f* 23 Byrda
byrðingsmaður *m* 23 Byrdingur
byrðingur *m* 23 Byrdingur, DG 55, 5r Byrdingur
Byrjar-Kári *m* 23 Byr
byttuaustur *m* 23 Dæla
býfa *f* 22 Bijfur
bæli *n* 13 Bæle
bær *m* 27 Dynur, 81 Manngardur, 82 Mannsöme, 114 Sialfbodinn, 117 Skidgardur
bæta *v* 19 Böl, 74 Lyrbyrdt skip, 82 Mannsöme
böl *n* 19 Böl
svo skal böl bæta að bíða annað meira 19 Böl
böllóttur *adj* 63 Knattur vel knóttur
böllur *m* 63 Knattur vel knóttur, 138 Þa hreidur

D

daga *v* 101 Otta
daglega *adv* 74 Litklæde
dagráð *n* 24 Dagrad
fá dagráð 24 Dagrad
dagsanna *adj* 24 Dagsanna
dagsett *adj* (n) 24 Dagsetur
dagsetur *n* 24 Dagsetur
dagur *m* 17 at Bindast fyrer, 22 Bijfur, 67 Kuelld, 74 Litklæde, 87 Munngat, 131 Vedur fastur
fyrir dag 81 Manngardur
í dag 58 Ia, 74 Litklæde
vorlangan daginn 44 (46) Grid
dagverður *m* 132 Verdur
dalbúi *m* 24 Dalbuar
dalur *m* 24 Dalur og Hóll, 144 Þussablendingur
dalur mætir hóli 24 Dalur og Hóll
damma *f* 27 Drottinsuikr
Danaveldi *n* 64 Kongsæler
danskur *adj* 72 Lendir menn
dapur *adj* 27 Dapur
margur er fyrr dapur en dauður 27 Dapur
dapurlegur *adj* 96 Ofrijnn
dasaður *adj* 24 Dæster, 25 Dasadur, Dósud, Dasad
oft var eg dasaður [er] eg dró þessa 25 Dasadur, Dósud, Dasad**,** DG 55, 7v Dasadur dósud dasad
dasast *v* 25 ad Dasast
dauði *m* 100 Ötraudur
dauður *adj* 25 Dijs, 27 Dapur, 70 Laus ä velle
dáð *f* 23 Däd
dáðleysi *n* 23 Däd, 134 Vijga ferle, 143 Þrekinn
dárlegur *adj* 124 Svivirding
däruskapur *m* 24 Däruskapur, 49 Gys
deila *f* 25 Deila
deila *v* 25 ad Deila, 25 Deila, 140 Vinsælld
deila til ríkis 25 ad Deila
deild *f* 25 Deila
deildur *adj* 132 Verdur
deili *n* 25 Deila
deyja *v* 38 Gamal-ælldur, 104 Qvida
deyja með drengskap 62 Klækur
digur *adj* 113 Sektarmórk, 115 Fiesiödur
dimmraddaður *adj* 25 Dimraddadur
díki *n* 27 Dyblitza
dís *f* 25 Dijs
ekki eru allar dísur dauðar 25 Dijs
dísablót *n* 26 Dijsa blot
djarfur *adj* 132 Verdur
djarfur er hvör um deildan verð 132 Verdur
djúp *n* 60 Kaf
dorma *v* 27 Dur
dólgur *m* 26 Dölgur
dómari *m* 72 Lendir menn
dómur *m* 131 Vebond
dóttir *f* 15 Berserkur, 106 Ras
draga *v* 8 Ar, 18 Blodrefill, 25 Dasadur, Dósud, Dasad, 27 Dapur, 44 (48) Grid, 73 Liore, 83 Medalkafle, 92 Nidingur, 104 eg Qvæd, 104 Qvida, 105 Rammur, 141 Umgierd
drambsmaður *m* 26 Drambsmenn
Drangey *f* 44 (48) Grid
draugur *m* 26 Draugur
dráp *n* 26 Draap, 115 Skapranu [*skapraun*]
drápa *f* 26 ‹Drapa› Cantilena
dreif *f* 26 ad Drepa a dreif
drekka *v* 11 Aulselia, 26 ad Drecka osleitulega, 26 at Drecka ein menning, 68 Kijr
drekka ósleitulega 26 ad Drecka osleitulega
drengilegur *adj* 77 Drengelegur
drengskapur *m* 26 Dreingskapur, 62 Klækur
drengur *m* 26 Dreingur, 62 Klækur, 82 Mannskræfa
drengur góður 29 Ein ræn
drepa *v* 4 Afröf, 26 ad drepa a dreif, 26 at Drepa nidur, 64 Kollsugur, 69 Landhreinsun, 76 Logunautar, 113 ad Semia mäl, 121 Stadinn
drepa á dreif 26 ad drepa a dreif
drepa á dyr 26 Draap
drepa fæti 26 Draap
drepa fæti í e-ð 26 Draap
drepa niður herör 26 at Drepa nidur
drepa sér við e-ð 26 Draap,
dreyma *v* 96 Ofrijnn
drífa *v* 69 Lä
drjúpa *v* 27 Drypur
drjúpa í augu 27 Drypur
dropi *m* 27 Drypur
drottinn *m* 27 Drottinsuikr
drottinsvik[i] *m* 27 Drottinsuikr
drottning *f* 27 Drottinsuikr
drómundur *m* 11 Audlingur, 74 Litverpur
drós *f* 27 Dros
drunur *m* 27 Drynur
drúpa *v*
drúpa niður 27 Drypur
drykkja *f* 27 Drykiur
drykkur *m* 11 Aulselia, 137 Urdum
drynja *v* 27 Drynur
drynur *m* 27 Drynur
drýgja *v*
drýgja dáð 23 Däd
dufla *v* 66 Kubl
duga *v* 16 Beturfedrungur, 34 Elja
dularkufl *m* 27 Dularkufl
dularmaður *m* 27 Dular madur
dusilmenni *n* 77 Dusilmenne
dúr *m* 27 Dur
dveljast *v* 87 Munngat
dvergur *m* 27 Duergur
dyljast *v* 128 Tötrar
dynkur *m* 25 Dinkur
dynur *m* 27 Dynur
dyr *fpl* 85 Miallar jarn
dyr *npl* 141 Vó
dys *f* 28 ad dysia
dysja *v* 28 ad dysia
dysjaður *adj* 60 Kasadur
dyst *n* 28 Dyst
dý *n* 27 Dyblitza
dýflissa *f* 27 Dyblitza
dýr *n* 74 ad Liosta
dýrgripur *m* 28 Dyrgriper, 49 Gripur, 102 Pell
dæla *f* 23 Dæla, 24 Dæla dælu
láta ganga dæluna 24 Dæla dælu
dæld *f* 24 Dæla dælu
dæli *n* 24 Dæla dælu
dæll *adj* 77 Dæll vid ad räda
dælt *adv* DG 55, 7v Dællt
dæluaustur *m* 23 Dæla

dæmi *n* 24 Dæme dæmis
til dæmis að taka 24 Dæme dæmis
dæstur *adj* 24 Dæster, 25 ad Dasast
dögg *f* 69 Lä
dögg drífur yfir lá og þá 69 Lä
döglingur *m* 64 Kongur

E

eflast *v* 25 ad Deila
efldur *adj* 3 Afl, 49 Grysefldur
efling *f* 28 Efling
efnilegur *adj* 16 Biarnylur
efri *adj* 84 Meij, 108 Roskinn
eftirmæli *n* 30 Eptermæli
egg *f* 117 Skyluhógg
egg *n* 138 Þa hreidur
eggja *v* 2 Adsókn, 94 Obilgiarn, 138 Þa hreidur
eggja e-n á hendur sér 102 Pell
ei *pref* 37 Fuke
eiðabrigði *n* 33 Eidur
eiði *n* 33 Eide
eiðrof *n* 33 Eidur
eiðskár *adj* 33 Eidur
eiður *m* 33 Eidur, 69 Länar drottenn
eiga *v* 65 Koster, 98 Ojafnt, 99 (*read* 97) Ofur-efle
eiga við 81 Mannlæra
eiga (e-ð) saman 1 Aa
eigast *v*
eigast við 14 Bardagie
eiginorð *n* 64 Konbæner
eign *f* 44 Greipur, 71 Len
eignast *v* 71 Leiglendingur
eik *f* 28 Eik, 89 Eik, 89 Under grund
hafi eik sá er af öðrum skefur 28 Eik
eilífur *adj*
eilíft líf 87 Munód
eimur *m* 28 Eimur, 42 Geisan
eimyrja *f* 28 Eimur
einbeygður *adj* 28 Einbeidur kostur
einhamur *adj* 28 Einhæfur, 50 at Hamast
einhleypingur *m* 29 Einhleypingar
einhlítur *adj* 29 Einhlytur
einhæfur *adj* 28 Einhæfur
einir *m* 28 Einir
einmenningur *m* 26 at Drecka ein menning
drekka einmenning 26 at Drecka ein menning
einmæli DG 55, 8v Ein mæle
einrænn *adj* 29 Ein ræn
einsdæmi *n*
einsdæmi eru verst 24 Dæme dæmis
einstigi *n* 29 Einstige
einstigur? *m* DG 55, 9r Einstigr] m.g.
einsætt *adv* 29 Einsæt
einurð *f* 115 Skammtaladur
einvaldskóngur *m* 142 Þiod
einvígi *n* 55 Holmur
einörð *f* 28 Einórd
eira *v* 15 Berserkur, 33 Eird, 110 Hujus Runo-Magiæ
eirð *f* 33 Eird
eitur *n*
eitur í miðju 39 Gandreid
eldaskari *m* 8 Arinhaukur
eldaskáli *m* 6 Antur
eldgröf *f* 29 Elldur
eldhús *n* 22 Bijfur
eldibrandur *m* 29 Elldur
eldiviði *n* 86 Mismæle
eldiviður *m* 63 Kneft, 101 Otæpilega
eldstó *f* 29 Elldur
eldur *m* 19 Ból, 29 Elldur, 49 Gys, 70 Laustur, 86 Mismæle, 140 Vite
eldur er í endum 39 Gandreid
kynda eld 44 (46) Grid
leggja eld í e-ð 74 Litverpur
elja *f* 34 Elja
eljun *f*
leggja (alla) eljun á 34 Elja
eljuþjóstur *m* 34 Elja
elli *f* 29 Ellifirdur, 107 Reckia
elli firrður 29 Ellifirdur
elta *v* 19 Blidskapur
endemi *n* 29 Endeme
heyr endemi 29 Endeme
endi *m* 39 Gandreid
vera á enda kljáður 98 Ohræse
endilangur *adj* 29 Endilangur
erfð *f*
taka að erfðum 54 Hóldur
erfidrápa *f* 127 Torkur
erfiði *n* 25 ad Dasast, 30 Erfide
erill *m* 30 Erill
erindi *n* 34 Eirende, 37 Gaddan, 64 Konbæner, 102 Plagg, 124 Surskapur
erja *v* 8 Ar, 30 Erill
erla *v* 30 Erill
eta *v* 90 När
etja *v* 30 ad Etja
etja saman 53 Hestaþing
ey *f* 30 Ey, 34 Eistra sallt
eyjarskeggi *m* 33 Ejarskieggiar
eykur *m* 28 Eiker, 88 Under grund, 89 Eiker
eyra *n* 95 Oæll
Eyrarfloti *m* 33 Eirarflote
Eyrarstefna *f* 33 Eirarstefna
Eyrarsund *n* 34 Eire
eyri *f* 34 Eire
eyrir *m* 34 Eyrir, 101 Ovandat fie
Eystrasalt *n* 34 Eistra salt

F

faðir *m* 35 Fall, 38 Gamal-ælldur, 44 (46) Grid, 54 Hóldur, 132 Veidur
faðmbrögð *npl* 35 Fadmbrogd
faðmlag *n* 35 Fadmur
faðmur *m* 35 Fadmbrogd, 35 Fadmur, 53 Hey, 84 Meitilberg
fagna *v* 35 Fagnadur, 90 ad Nema stadar
fagnaðaröl *n* 35 Fagnadar öl
fagnaður *m* 35 Fagnadur
fagur *adj* 37 Frynn
fagurragna [-röggva *Króka-Refs saga* 155/17] *v* 138 Þa fagur ragnade eg hann
fagurrauður *adj* DG 55, 7r Blik-raudur
fala *v* DG 55, 11v Falur
fall *n* 35 Fall, 94 Odur
falls er von að fornu tré 35 Fall
falla *v* 30 Ey, 129 Valur, DG 55, 11v Fang
falla á bak aftur 25 Dinkur
falla í óvit 74 ad Liosta
fallinn *adj* 79 Mær
fals *n* 35 Fals
falsari *m* 35 Fals
falur *adj* 35 Falur
falur *m* 35 Falur
fang *n* DG 55, 11v Fang
sá fellur oft sem fangið býður DG 55, 11v Fang
taka fang DG 55, 11v Fang
fangahella *f* DG 55, 11v Fanga hella
fangaráð *n* 35 Fanga räd
fangbrögð *npl* DG 55, 11v Fang
far *n* 70 Laun
fara *v* 119 ad Skotra, 129 Tungur
fara e-u fram 52 Hein
farandi *adj*
farandi menn 34 Eirende
farareyrir *m* 35 Farar eirir
fararskjótur *m* 35 Fararskiòtur, 106 Reidskiote
farartálmi *m* 125 Tälman
farbeini *m* 36 Farbeine
farga *v* 35 Farga
fargan *n* 36 Fargan
farkostur *m* 65 Koster
farmaður *m* 36 Farmadur
farmur *m* 36 Farmadur
fasta *f* 127 Torg
fastmæli *npl* 36 Fastmæle
binda fastmælum 36 Fastmæle
fat *n*
hældrægt fat 50 Hæll, Calx
fata *v* 36 ad Fata veg
fata veg 36 ad Fata veg
fatabúr *n* 56 Hudfat
fá *v* 20 Bragd, 24 Dagrad, 35 Farar eirir, 130 Varfusa
fádæmi *n* DG 55, 11v Fädæme

Fáfnisbani *m*
Sigurður Fáfnisbani 108 Runar
fákur *m* 35 Fäkur
fálátur *adj* 34 Faalätur, 52 Hein, 77 Fälätur
fámálugur *adj* 35 Famaalugur, 96 Ofrijnn, 133 Ufryn
fámennur *adj* 35 Faamendt
fár *adj* 34 Faalätur, 37 Frynn
fár sér allt sem er 37 Gaddan
fátt mun ljótt á Baldri 79 Maal
var fátt með þeim 34 Faatt
fást *v*
fást við (e-ð) 72 ad Letia
fátalaður *adj* 94 Odæll
fátækur *adj* 116 Skeina
feðgar *mpl* 115 Skap, 126 Tiløflun
fegurð *f*
fegurð og kurt 68 Kurt
feigur *adj* 36 Feigur
bergur það hverjum nokkuð að hann er ekki feigur 36 Feigur
feikn *f* 129 Trolld
feiknatröll *n* 129 Trolld
feita *v* 22 Bu
fela *v* 26 Dölgur
feldur *m* 138 Þa fagur
fella *v* 21 Brim, 138 Þa fagur
Fenring *f* 30 Ey
ferð *f* 10 Audbedinn, 59 ad Igruna, 61 Kilpingar, 93 ad Niosna, 102 Palmare, 124 Surskapur
ferðalangur *m* 38 Gamalær
festur *f* 124 Svórdur
feykja *v* 88 Under grund
fé *n* 10 Audid, 11 Audlingur, 15 Berserkur, 21 Brautar geinge, 25 Dimraddadur, 36 Fior, 42 Giafmilldur, 57 Hyde, 64 Konbæner, 64 Kongsæler**,** 82 Mannvirdingar, 83 Markamenn, 83 Meinvætt, 84 Metnadur, 95 Of fiar, 99 (*read* 97) Ögrynne fiaar**,** 101 Ovandat fie, 143 Þuer
óvandað fé 101 Ovandat fie
fébætur *fpl* 81 Mannhefnd, 82 Mannsöme
taka fébætur 58 Iafnalldre, 99 (*read* 97) Ohæfa
féfang *n* 141 Vón
fégjald *n* 76 Lokatur
félag *n* 140 Vitord
félagi *m* 93 ad Niosna
fémildur *adj* 77 Fullhugie mikill
fénaður *m* 21 Brim
féníðingur *m* 77 Fienydingur
fésjóður *m* 115 Fiesiödur
fésterkur *adj* 68 Kyn
fingur *m* 66 Kriplingar
finna *v* 37 Fuke, 86 ad Misjafna rædu um tuo huorja
Finnar *mpl* 61 Kilpingar
finnast *v* 44 (46) Grid
finnkaup *npl* 106 Rän
Finnmörk *f* 83 Marklónd
finnur *m* 44 (46) Grid
firrast *v* 44 (46) Grid
firrður *adj* 29 Ellifirdur
firrtur *adj* 82 Margnenninn
fiskja *v* 108 Róst
fiskur *m* 87 Munngat
fisa *v* 82 Margnenninn
fjall *n* 44 (46) Grid
fjallskarð *n* 137 Hann
fjallskerða *v* 137 Hann, 137 Vid
fjandmaður *m* 130 Varnadur
fjara *f* 44 (46) Grid
fjarri *adv* 62 ad Kirkia
fjárfar *n* 2 Afberast
fjárgeymsla *f* 25 Dimraddadur
fjölkynngi *f* 42 Giorningar
fjölmenni *n* 83 Markamenn
fjör *n* 36 Fior
fjörbrot *npl* 138 Enn hann
fleygja *v* 30 Ey
fljóð *n* 36 Fliod
fljúga *v* 44 (46) Grid
flokkur *m* 26 ‹Drapa› 26 Cantilena, 89 Fer her, 93 Oärennelegur
Flosi *m* 39 Gandreid
flói *m* 36 Floe
flóttamaður *m* 121 Stadinn
flótti *m* 108 Róst f.g.
flugur *m* 40 þad geigar eda gagar
flutningur *m* 44 (46) Grid
flytja *v* 130 Varnadur, 99 Ordfær
flýja *v* 13 Aþian, 70 Laus ä velle
flæma *v* 44 (46) Grid
flæmingur *m*
fara undan í flæmingi 119 ad Skotra
flögra *v* 49 Gys
Fnjóskadalur *m* 36 Fnioskur
fnjóskur *m* 36 Fnioskur
fnykur *m* 36 Fnikur
með fúlum fnyk 36 Fnikur
reka burt með fnykum og fúlum 36 Fnikur
fokka *v* 88 Fer her
formáli *m* 91 Nijd
segja formála 91 Nijd
veita formála 91 Nijd
forn *adj* 35 Fall, 64 Kongsæler, 143 Þórf
að fornu og nýju 28 Einhæfur
allt fornt um gætti 95 Ofäguligt
forneskja *f* 42 Giorningar
forráð *npl* 126 Tiløflun
forsjárleysi *n* 113 Sæmd
forsmá *v* 116 Skeina
forspár *adj* 77 Forspaar
foss *m* 60 Kaf
fóarn *n* 36 Foarn
fólk *n* 52 Hein, 144 at Þustua
fólska *f* 129 Vafurleisa
fóstri *m* 35 Fall, 37 Frynn, 86 Mismæle
fótspar *adj* 88 Fer her
fótspor *n* 89 Fer her
fótur *m* 8 Armskapadur, 26 Draap, 50 Hamladur, 74 ad Liosta
stíga höllum fæti 112 Salur fjalla
framburður *m* 130 Vaskur
frán *n* 37 Frän
fránn *adj* 37 Frän
með fránan brand 37 Frän
frekur *adj* 19 ad bora ad sug, 76 Lokatur
frelsi *n*
gefa e-m frelsi 71 Leisinge
fremd *f*
fremd og heiður 68 Kurt
fremdum firrtur og sæmdum 82 Margnenninn
fremri *adj* 81 Mann-Rauner
frétta *v* 30 Eptermæli
friðhelgur *adj* 114 Sygn
friður *m* 44 (46) Grid, 69 Kyrsæte
heita friði 92 Nidingskapur
fríður *adj* 64 Kongsæler**,** 91 Nid, 130 Vaskur, 140 Vite borne menn
fríður sýnum 11 Audradur
frost *n* 16 Biarnylur
frýna *v*
fáir eru fegri þótt þeir frýni sig, fóstri, kvað barnið 37 Frynn
frýna sig (sjálfur) 37 Frynn
frýnn *adj* 37 Frynn
frýnn sýnum 37 Frynn
frændi *m* 44 (46) Grid, 70 Laun, 108 Roskinn
frændsemi *f* 128 Traust
fræningur *m* 37 Frän
fuð *f* 37 Fud
fuður *n* 37 Fudur
fugl *m* 36 Foarn
fullbakaður *adj* 86 Mismæle
fullgamall *adj* 86 Mismæle
fullhugi *m* 77 Fullhugie mikill
fullhugi mikill 77 Fullhugie mikill
fullkominn *adj* 58 Hyggja
fullur *adj* 23 Byrda, 55 Hónd, 115 Fiesiödur, 141 Ulfbud
fullur friður 44 (46) Grid
þá er sá áburður fullur 2 Aburdur
fundinn *adj* 121 Stadinn
fundur *m* 37 Gaddan, 79 Mäl, 113 ad Semia mäl
fura *f* 44 (46) Grid
furðulegur *adj* 83 Marklónd
fúkaland *n*
eg heiti fúkaland og fundið hvergi 37 Fuke
fúki *m* 37 Fuke

fúla (fýla?) *f* 36 Fnikur
fúll *adj* 36 Fnikur
fús *adj* 124 Surskapur, 141 Vón
fylgd *f* 126 at Temia, 115 Skap, 94 Oddvite
fylgi *n*
veita e-m fylgi 99 (*read* 97) Ofur-efle
fylgja *v* 43 Gloar, 80 ad fylgia Mäle, 111 Sax, 132 Veidur
fylgja máli 80 ad fylgia Mäle
fylki *n* 71 Leiglendingur
fylking *f* 107 ad Ridlast
fyrirætlan *f* 26 ad Drepa a dreif, 83 Markund
fæða *v* 37 Fud, 44 (46) Grid
fæðing *f* 37 Fud
fækkast *v* 86 Mismæle
fær *adj* 118 ad Skora a hölm
færa *v* 28 Eiker, 128 Tregur
föðurbetrungur *m* 16 Beturfedrungur
fön *f* 36 Faun
föng *npl* 36 Faung, 77 Atfanga madur, 144 at Þustua
för *f* 35 Fararskiòtur
förumaður *m* 74 Litklæde
förunautur *m* 76 Logunautar
föruneyti *n* 102 Pallar

G

gabb *n* 24 Däruskapur, 37 Gabb
gabbaður *adj* 37 Gabb
gaddan *n* 37 Gaddan
gaddur *m* 37 Gaddan
gaga *v* 40 þad geigar eda gagar
gagur *adj* 40 Gedfrekn
galdur *m* 39 Gandreid
gamalaldur *m* 38 Gamal-ælldur
gamall *adj*
Kári hinn gamli 142 Þefgott
gamalær *adj* 38 Gamalær
gaman *n* 44 (46) Grid, 51 Häreiste
gambra *v* 38 ad Gambra
gambur *n* 38 Gambur
gan *n* 36 Fargan, 38 Gan, 39 Gandreid
gandálfur *m* 39 Gandalfar
gandreið *f* 39 Gandreid
ganeldur *m* 39 Gandreid
ganga *v* 15 Berserkur, 24 Dæla dælu, 24 Dæla dælu, 55 Holmur, 57 Hyde, 112 Salerne, 125 Tala
ganga um beina 14 Beini
gangast *v* 39 Gangast ad
gangast að 39 Gangast ad
ganvöld *npl*? 39 Gandreid
garður *m* 39 Gardur, 117 Skidgardur, 53 Hey
garður er granna sættir 39 Gardur
gjöra e-n vel af garði 39 Gardur
garpskapur *m* 40 Garpskapur
garpur *m* 40 Garpur
Garta? *f* 30 (31, 32) Ey
Garti *m* 30 Ey
gáfa *f* 38 Gäfa
gáfaður *adj* 38 Gäfa
gálauslega *adv* 80 Malur
gárungur *m* 40 Garungur
gáta *f* 121 Spä
geð *n* 40 Gedfrekn, 57 Hugur
geðfrækn *adj* 40 Gedfrekn
geðgóður *adj* 40 Gedfrekn
geðlegur *adj* 40 Gedfrekn
geðprúður *adj* 40 Gedfrekn
geðstór *adj* 40 Gedfrekn
geðstyggur *adj* 40 Gedfrekn
gefa *v* 21 Brautar geinge, 28 Dyrgriper, 71 Leisinge
gefa e-m (e-ð) upp 141 Vijte
gefa sér að e-u 80 ad fylgia Mäle
gefa sér fátt um (e-n) 34 Faalätur
gefast *v* 59 Illbrygde
gegn *adv*
í gegn 138 Þa fagur
gegna *v* 130 Vandhæfe
geiga *v* 40 þad geigar eda gagar
spjótið geigaði á flugnum 40 þad geigar eda gagar
geigur *adj* 40 Geigur
geigur *m* 40 Geigur
geipa *v* 40 at Geipa
geir *m* 40 Geir**,** 41 Ger
geira *f* 40 Geir
Geira *f* 40 Geir
Geiraldur (*written* -holdur) *m* 40 Geir
Geirharður *m* 40 Geir
Geirlákur *m* 40 Geir
Geirmann *m* 40 Geir
Geirrauður *m* 40 Geir
Geirþjófur *m* 40 Geir
geisan *f* 42 Geisan
gelding *f* 95 Oæll
gengi *n* 1 Aan, 21 Brautar geinge, 40 Geinge
genginn *adj*
genginn gumi 14 Bauta steinn
genta *f* 42 Genta
hvað líður grautnum, genta? 42 Genta
ger *adj* 41 Ger
gerast *v*
gerast sér vini 100 Osakgefur
gerla *adv* 90 När
gersemi *f* 42 Gerfar edur gervar
gervar *fpl* 42 Gerfar edur gervar
gervi *n* 121Stafkarls gerfe
gestgjafari *m* 42 Giestur
gestkomandi *adj* 42 Giestur
gestrisinn *adj* 42 Giestur
gestur *m* 42 Giestur, 44 (45) Grid, 104 Qvedia
Gestur *m* 44 (46) Grid
geta *f* 121 Spä
geta *v* 30 Erfide
geta e-s 30 Erfide
geyja *v* 42 ad Geya
geyma *v* 83 Meinvætt, 88 Geymdu
geysast *v* 87 Mugur
geysilega *adv* 42 Geisan
geystur *adj* 30 Ey, 42 Geisan
gifta *v* 106 Ras
giftast *v* 113 ad Semia mäl
gil *n* 137 Hann
gildra *v*
gildra til 5 Aliostsrade
gildur *adj* 42 Gilldur, 117 Skyluhógg
gilja *v* 137 Hann
Gilsbakki *m* 90 Nättar þel
gilsbarmur *m* 143 Þrøm
gin *n* DG 55, 13v Gÿn
gin? *n* 38 Gan
ginnregin *npl* 38 Gan
girði *n* 30 Ey
girði Gælu 30 Ey
Giska *f* 30 (31, 32) Ey
Gisku girði 30 Ey
gisting *f* 42 Giestur
gína *v* DG 55, 13v Gÿn
gísl *m* 43 at Gisla
gísla *v* 43 at Gisla
gísling *f* 43 Gislingar, 43 at Gisla
setja gíslinga‹r› fyrir mann 43 Gislingar
gjafmildur *adj* 42 Giafmilldur
gjald *n* 20 Bragd
gjalda *v* 98 Ojafnt
gjaldast *v* 101 Ovandat fie
gjósa *v* 49 Gys
gjósa upp 49 Gys
gjöf *f* 11 Audgiafe, 38 Gäfa
gjöflati *m* 77 Gioflate
gjöfull *adj* 42 Giafmilldur
gjör *adj* 42 Gilldur
gjöra *v* 10 Atgiorvis men, 17 at Bindast fyrer, 39 Gardur
gjöra (mikið) um sig 119 Slentur
gjöra af sér 106 Raup
gjörð *f* 79 Mala lók
gjörhugull *adj* 42 Giorhugull
gjörla *adv* 42 Giórla
gjörningar *mpl* 42 Giorningar
gjörvilegur *adj* 11 Audradur
glaðlátur *adj* 43 Gladur, 77 Gladlätur
glaðlyndur *adj* 43 Gladur
glaður *adj* 43 Gladur
glaðvær *adj* 77 Gladlätur
glamma *v* 43 Glammi
glammi *m* 43 Glammi
glamra *v* 43 Glamr
glamur *n* 43 Glamr
glana *v* 43 Glanar
glans *m* 43 Glanar
Glaumá *f* 43 Glaumur

glaumur *m* 43 Glaumur
glápa *v* 43 ad Gläpa
gleði *f* 44 (46) Grid
gleðimaður *m* 43 Gladur, 77 Gladlätur
glens *n* 24 Däruskapur, 43 Glens
glensa *v* 43 Glens
glepja *v* DG 55, 14r ad glepia
glettilega *adv* 43 Glettne
glettni *f* 43 Glettne
glissa *v* 43 Glammi
glíma *f* 44 (46) Grid
glíma *v* 35 Fadmbrogd, 128 Tradk
gljúpur *adj* 43 Gliupur
glott *n* 43 Glott
glotta *v* 43 Glott
glófi *m* 43 Gloar
glæpamaður *m* 43 Glepmannlegur
glæpmannlegur *adj* 43 Glepmannlegur
glæpur *m* 43 Glepmannlegur
glæsilegur *adj* 77 Glæsimadur
glæsimaður *m* 77 Glæsimadur
Glön *f* 30 Ey
  Glanar belti 30 Ey
gnapa *v* 44 at Gnapa
gnípa *f* 44 Gnipa
gnógtamaður *m* 77 Gnogta madur
gnógur *adj* 23 Byrda
gnótt *f* 44 Gnött, 104 Qver
gnúpur *m* 44 Gnipa
gnæfa *v* 44 ad Gnefa
gnægð *f* 44 Gnött
goð *n* 18 Bloot, 44 Greme
goðablót *n* 18 Bloot
goðagremi *f* 44 Greme
goðagrið *npl* 131 Ve
Goðbrandur *m* 20 Brandur
goðorðsmaður *m* 44 (45) Grid
góðfengur *adj* 77 Gödfengur
góðgjarn *adj* 4 Afröf
góðgripur *m* 49 Gripur
góðorður *adj* 77 Godordur til allra manna
góður *adj* 26 Dreingur, 29 Ein ræn, 68 Kurteis
  góður drengur 26 Dreingur, 82 Mannskræfa
gólf *n* 90 ad Nema stadar, 125 ad Tärast
gómur *m* 84 Meij
graðungur *m* 44 Gradungur
grafa *v* 30 Ey
graftól *n* (pl) 44 Graftöl
gramur *adj* 44 Greme
gramur *m* 64 Kongur, 88 Gull
granni *m* 39 Gardur
grautur *m* 42 Genta
grár *adj* 19 Blidskapur, 90 När
gráta *v* 65 Kør
grátur *m* 101 Ötte
greiða *v* 127 Töm n.g.
greiðskapur *m* 36 Farbeine
greifi *m* 72 Lendir menn, 128 at Tortryggia, 128 Tötrar
greinilega *adv* 10 Atburder
greip *f* 44 Greipur
  láta greipur sópa 44 Greipur
gremi *f* 44 Gremi
greppur *m* 88 Hriller illa, 89 Greppur, 89 Hryllenn sylla
  sækja greppinn í k(r)eppinn 89 Greppur
gress *m*? 49 Grysefldur
gresslegur *adj* 44 Greme, DG 55, 16v Gryselfldur
greyhundur *m* 44 Greyskapur
greyskapur *m* 44 Greyskapur
grið *npl* 44 Grid, 49 Gridmadur, 131 Ve
  gefa grið 48 Grid
  halda grið 44 (46) Grid
  rjúfa grið 44 (46) Grid
  setja grið 44 (45) Grid
griðka *f* 49 Gridmadur, 57 ad Huorla
griðkona *f* 49 Gridmadur, 73 Lia
griðmaður *m* 49 Gridmadur
griðníðingur *m* 44 (46) Grid, 49 Gridnidingur
grimmleikur *m* 70 Laustur
grimmur *adj* 57 Hyde
grip *n* 49 Grip
gripur *m* 11 Augu, 49 Gripur
grína *v* 90 När
grípa *v* 49 Grip
grís *m* 49 Grys, 49 Grysefldur
gríseldur *adj* 49 Grysefldur
grosslegur *adj* 44 Greme, DG 55, 16v Gryselfldur
gróa *v* 44 (46) Grid
gruna *v* 105 Rægdur
grund *f* 88 Under grund, 89 Under grund
grunn *n* 60 Kaf
grunur *m* 51 Heilla-driugur, 57 Hugur, 85 Mikilsvijfur i Skape
Grænlendingar *mpl* 59 Illbyte
Guð *m* 20 Bragd
  að vitni Guðs 44 (46) Grid
  guð og góðir menn 44 (46) Grid
  allir guðs helgir 44 (46) Grid
guðfaðir *m* 49 Gudfader
gull *n* 88 Gull
  gull er grams múta 88 Gull
gulur *adj* 130 Vaskur
gylfi *m* 64 Kongur
gylltur *adj* 17 Bitell
gyrða *v* 16 Biarnylur
gyrðill *m*
  gyrðill Garta 30 Ey
gys *n* 24 Däruskapur, 49 Gys
  gjöra gys 49 Gys
gæfa *f* 111 Sax
gæfmenni *n* 77 Giæfu madur
gæfumaður *m* 51 Heilla-driugur, 77 Giæfu madur, 85 Mikilsvijfur i Skape
gæfur *adj* 42 Giæfur
Gæla *f* 30 (31, 33) Ey
gæta *v* 106 Rangsätter
gætti *n* 95 Ofäguligt
göfugur *adj* 15 Berserkur, 128 Traust
göll *f* 40 Geir

H

hadda *f* DG 55, 13v Gÿn
haf *n* 44 (46) Grid, 127 Torleide
  fyrir vestan haf 19 ad bora ad sug
  vestur um haf 19 ad bora ad sug
hafnarklettur [*eds*.: Hafraklettur] *m* [1]22 ad Stirma
hafnlegur *adj* 21 Brim
Hafur *m* 44 (48) Grid
Hafursgrið *npl* 44 Grid pax
haga *v* 82 Mannskræfa, 142 Þiod
hagfelldur *adj* 77 Hagsyn
hagráður *adj* 77 Hagrädur
hagsýnn *adj* 77 Hagsyn
hagur *adj* 50 Hagur, 77 Hagsyn
hagur *m* 50 Hagur
  gengur upp hagur hans 50 Hagur
halda *v* 44 (46) Grid, 44 (48) Grid, 75 Logn
  halda við hönd sér 15 Berserkur
haldast *v*
  haldast á e-m 62 Klaksärt
haldinn *adj* 44 (46) Grid
hallur *adj* 112 Salur fjalla
hamar *m* 17 Blendingur, 50 Hamarskute, 104 Qvida
hamarskúti *m* 50 Hamarskute
hamast *v* 50 at Hamast
hamingja *f* 23 Byrda, 133 Uhamingur samligur
hamlaður *adj* 50 Hamladur
  hamlaður á höndum og fótum 50 Hamladur
hamrammur *adj* 50 Hamramur
hamremmi *f* 50 Hamramur
hamstolinn *adj* 50 Hamstolin
handarjaðar *m* 50 Handarjadar
handganga *f* DG 55, 17r Handganga
handgengur [sic] *adj*
  gjöra sér (atgjörvismenn) handgenga 10 Atgiorvis menn
handlaug *f* 50 Handlaugar
handsala *v* 44 (45) Grid
hannyrð *f* 50 Hannyrder
happ *n* 50 Happ, 66 Kriplingar
harðbýll *adj* 51 Hardradur
harðfengi *f/n* 83 Markund
harðgeðjaður *adj* 51 Hardradur
harðgjör *adj* 77 Hardgiör
harðráður *adj* 51 Hardradur
harðræði *n* 51 Hardradur
harðsteinn *m* 51 Hardsteinn

harður *adj* 2 Adsókn, 30 Ey, 17 Blendingur, 51 Hardradur, 64 Kongsæler, 74 Liusteirn, 104 Qver, 131 Vedra balkur härdur
hark *n* 51 Hark
harmur *m* 107 Reckia
harpa *f* 104 eg Qvæd
harri *m* 64 Kongur
hasla *v* 51ad Hasla voll
hasla völl 51ad Hasla voll
hata *v* 51 Hatur
hattarnef *n*
koma öðrum fyrir hattarnef 23 Byckabrogd
hatur *n* 51 Hatur
hauður *n* 51 Haudur
haugaeldur *m* 51 Hauga Eldur
haugbúaletur *n* 51 Haugbue
haugbúi *m* 25 Dinkur, 51 Haugbue
haugur *m* 51 Haugur, 142 Þefgott
ganga í haug 72 ad Letia
haukur *m* 8 Arinhaukur
háð *n* 49 Haad**,** 56 Hröp
háðgjarn *adj* 49 Haad
háleyskur *adj* 81 Mannmugur
hálfbergrisi *m* 15 Bergrisi
hálflauna *v* 121 ad Stanga
hálfsagður *adj* 58 Iafnan
hálfvinur *m* 140 Vinur
hálfvita *adj* 50 Hälfvita
háls *m* 10 Atburder
skera á háls 10 Atburder
hár *adj* 51 Häreiste, 53 Hey, 130 Varde
hár *n* 113 Sektarmórk, 130 Vaskur
háreysti *n* 51 Häreiste, 102 Pell
hárfagur *adj*
Haraldur hárfagri 54 Hirdmenn
háskasamlegur *adj* 51 Häske
háski *m* 51 Häske
háttur *m* 4 Albragdlegur, 18 Blodòrn, 72 Lendir menn, 80 Malur
hávaðamaður *m* 77 Havada madur, 119 Slentur
hávaði *m* 51 Hävade
Hegranessþing *n* 44 (45) Grid
heið *f* DG 55, 17v Heÿdur
heiði *f* 108 Róst f.g.
heiðinn *adj* 44 (46) Grid
heiður *adj* DG 55, 17v Heÿdur
heiður himinn DG 55, 17v Heÿdur
heiður *m* DG 55, 17v Heÿdur, 68 Kurt
heift *f* 52 Heiptminnugur
heiftminnugur *adj* 52 Heiptminnugur
heill *adj* 44 (46) Grid, 74 ad Liosta, 85 Mikilsvijfur i Skape, 106 Reidskiote
heill maður 52 Heilsmide
heill *f* 51 Heilla-driugur, 52 Heilræde, 143 Þrótinn
heilladrjúgur *adj* 51 Heilla-driugur, 85 Mikilsvijfur i Skape
heilráður *adj* 16 Beturfedrungur, 64 Kongsæler, 77 Hagrädur
heilræði *n* 52 Heilræde
heilsmíði *f* 52 Heilsmide
heilsusamlegur *adj* 68 Kijr
heim *adv* 112 Sannsógle
heima *adv* 105 Raduneyte, 118 Skorungur
heiman *adv* 1 Aan
heimanfylgja *f* 80 Mäle
heimdrótt *f* 52 Heimdrott
heimferð *f* 44 (46) Grid
heimta *f* 52 Heimtur ur afriettum
heimta *v* 52 Heimtur ur afriettum
heimta saman 28 Dyrgriper
heimta skatt 12 Aunderdur vetur
heimta verð 2 Afaryrde
heimur *m* 44 (46) Grid
hein *f* 52 Hein
Haraldur hein 52 Hein
heinarbrýni *n* 52 Hein
heit *n* 123 ad Streingia heit
strengja heit 123 ad Streingia heit
heita *v* 37 Fuke, 61 Kienningar nafn, 72 Lendir menn, 83 Meisl, 94 Odæll, 96 Oforsynia
heita á 51 Hardradur
heiti *n* 76 Madur
Hel *f* 52 Helverkur
heldur *adv*
heldur óvistulegt 101 Ovistuligt
helgur *adj* 9 As, 44 (46) Grid, 128 at Tortryggia
hella *f* 8 Arin, DG 55, 4r Arin
hellir *m* 44 (46) Grid, 85 Miallar jarn
helmingur *m* 117 Skiolldur
helsi *n* 30 Ey
Karmtar helsi 30 Ey
Helsingjaeyri *f* 34 Eire
helvegur *m* 39 Gandreid
helverkur *m* 52 Helverkur
helvíti *n* 44 (46) Grid
henda *v* 52 ad Henda
her *m* 19 ad bora ad sug, 52 Herdhlaup, 88 Fer her, 89 Her, 134 Vijgliöst, 140 Vite
herblástur *m*
blása herblástur 52 Herdhlaup
Herbrandur *m* 20 Brandur
herða *v* 124 Svórdur
Herðibreið *f* 52 Herdelutur
herðilútur *adj* 52 Herdelutur
Herðl *f* 30 (31) Ey
Herðla *f* 30 (31) Ey
herfær *adj* 114 Syndur
herhlaup *n* 52 Herdhlaup
hermaður *m* 52 Hein, 52 Herdhlaup
Hern *f* 30 Ey
heróp *n* 99 Öp
ljósta upp herópi 52 Herdhlaup
æpa heróp 81 Manngardur
herra *m* 64 Kongur
hersir *m* 72 Lendir menn
herskár *adj* 53 Hervirke
herskip *n* 130 Varfusa
herstjóri *m* 72 Lendir menn
herstjórn *f* 64 Kongsæler
hervirki *n* 53 Hervirke
hervíg *n* 53 Hervirke
herör *f* 26 At Drepa nidur
heslistöng *f* 51ad Hasla voll, 91 Nijd
hespa *f* 73 Likill
hestaat *n* 53 Hestaþing
hestaþing *n* 53 Hestaþing
hestbak *n* 44 (46) Grid
hestfær *adj*
hestfær og aulfær 12 Aulfær
hestur *m* 14 Beisl, 17 Bitell, 20 Bradur, 22 Bu, 37 Gaddan, 39 Gandreid, 60 Kaf, 60 Kaskur, 103 Pøskur
hetja *f* 78 Hetia
hey *n* 28 Eiker, 53 Hey
heyja *v* 53 Heya
heykleggi *m* 53 Hey
heykuml *n* 53 Hey
heyra *v* 27 Dynur, 29 Endeme, 42 ad Geya, 44 (46) Grid, 55 Hornablaastur, 61 Kiarkur, 100 Ösöme, 101 Overkan
hérað *n* 72 Lendir menn
héraðsmaður *m* 44 (45) Grid
héraðssókn *f* 118 Skorungur
hérvist *f* 44 (46) Grid
hildingur *m* 64 Kongur
hildur *f* 40 Geir
hilmir *m* 64 Kongur
himinn *m* 28 Eimur, 44 (46) Grid
himintungl *n* 54 Himintungl
himnaríki *n* 44 (46) Grid
hindurleysa *f* 54 Hindurvitne
hindurvitni *n* 54 Hindurvitne
hirð *f* 123 Sveit
hirða *v* 18 at Blóskra, 22 Bryn
hirðmaður *m* 54 Hirdmenn, 81 Mann-Rauner
hitta *v* 24 Dagrad, 44 (46) Grid, 91 Nijd
híbýlaeldur *m* 8 Arinhaukur
híbýlaprúður *adj* 53 Hibyle**,** 77 Hybyla prudur
híbýli *n* 53 Hibyle
híðbjörn *m* 57 Hyde
híði *n* 57 Hyde
ganga úr híði 57 Hyde
hjarta *n* 36 Foarn
hjálmur *m* 62 Kinnbiarger
hjálpa *v* 9 As
hjálpsamlegur *adj* 20 Bragd
hlað (*written* lad; cf. láð) *n* 69 Lad, DG 55, 4r Arin
hlaða *v* 140 Vite
hlaup *n* 4 Alaups menn
hlaupa *v* 123 ad Sveima [*svima*]

hleypa *v* 14 Beisl, 140 Vite
hlíf *f* 54 Hlyfar
hlífa *v* 57 Hyde
hlín *f*
hrings (h)lín 104 at Qvæda
hlít *f* 54 Hlita
hlíta *v* 54 Hlita
hljóð *n* 75 Løgberg
hljóðmikill *adj*
hljóðmikill og dimmraddaður 25 Dimraddadur
hljóta *v* 5 Alldurtyle
hlotnast *v* 59 Illbrygde
hlunnur *m* 104 eg Qvæd
hlutgengur *adj* 81 Mann-Rauner
hluti *m* 142 Usynt
hlutur *m* 10 Atgiorvis men, 20 Bradfeingid, 54 Hlita, 68 Kurt, 106 Ras
hlýða *v* 54 Hlita, 81 Mannmugur, 98 Ohræse
hlýðinn *adj* 11 Audradur
hlýðni *f* 54 Hlita
hlýri *m* 54 Hlyre
hlæja *v* 117 Skickia
hneisa *f* 90 Neisa
hnésig *n* 54 Hniesigur
hnésigur *m* 54 Hniesigur
hníga *v*
hniginn á efra aldur 108 Roskinn
hnúskan *f* Ad hnuskast
hnúskast *v* Ad hnuskast
hnýfa *v* 54 at Hnifa
hnýfa af horni 54 at Hnifa
hnöttur *m* 63 Knattur vel knóttur
hodd *n* (*f*) 104 Qver
hof *n* 44 (46) Grid, 83 Meisl, 108 Róta kylfa
hol *n* 18 Blodòrn
holsár *n* 55 Holund
holund *f* 55 Holund
holundarsár *n* 14 Ben
hopa *v* 58 Hyrning
horfa *v* 55 Ad horfa
e-ð horfir að e-m 100 Osakgefur
þykja vel horfa 55 Ad horfa
hornablástur *m* 55 Hornablaastur
hóa *v* 25 Dimraddadur
hóf *n* 55 Hoof
e-ð gengur úr hófi 96 Offors
hófsmaður *m* 55 Hoof
hóglífi *n* 54 Höglyfe
hógvær *adj* 54 Höglyfe
hól *n* 54 Hóll
hóll *m* 24 Dalur og Hóll, 54 Hóll
hólmganga *f* 55 Holmur
hólmgöngulög *npl* 55 Holmur
hólmi *m* 55 Hölme
hólmur *m* 55 Holmur, 118 ad Skora a hölm ganga á hólm 55 Holmur
hólsmunir *mpl* 54 Hóll
hót *n*
hóti fyrri 108 Róstuvedur
hóta *v* 98 Okvidinn
hótfyndinn *adj* 126 Tilfindinn
hraður *adj* 55 Hradur
hrak *n* 55 Hrak
hrakviðri *n* 56 Hryd
hrammur *m* 55 Hrammur
hrapa *v* 55 Ad hrapa
hraun *n* 131 Vdaunan
hraustur *adj* 4 Afrendur ad afli, 56 Hreiste
hreiður *n* 138 Þa hreidur
hreiðurballa *v* 138 Þa hreidur
hreifi *m* 56 Hreife
hreinn *adj* 56 Hreinn
hreinn *m* 56 Hreinn
hreinstaka *f* 56 Hreinn
hrekja *v* 119 ad Skotra
hrekjast *v* 74 Litklæde
hremmingur *m* 55 Hrammur
hreppa *v* 88 Hriller illa, 89 Hryllenn sylla
hress *adj* 107 Ress
hretviðri *n* 56 Hryd
hreysi *n* 66 Kóttur
hreysti *f* 56 Hreiste
hreystimaður *m* 78 Hreystemadur, 105 Rammur
hrinda *v* 28 Eimur
hringur *m* 30 Ey, 104 at Qvæda
hringur Hveðnu 30 Ey
hringur Þrymlinga 30 Ey
Hrist *f* 30 Ey
hrista *v* 30 Ey
hríð *f* 56 Hryd, 59 Illbrygde
gjöra harða hríð 2 Adsókn
um hríð 56 Hryd, 70 Lausgurtur, 87 Munngat, 130 Varnadur
hríðgaust? *f* 89 Hryllenn sylla
hríðgöll *f* 88 Hriller illa
hrífa *f* 56 Hryfa
hrífa *v* 56 Hreife, 56 Hryfa
hross *n* 7 Apalldur, 37 Gaddan
hrossahár *n* 37 Gaddan
hrosshöfuð *n* 91 Nijd
hróp *n* 56 Hröp
hrópa *v* 76 Logunautar
hrópa e-n 55 Ad hrapa
hrumur *adj* 56 Hrumur
Hrund *f* 30 Ey
hrútur *m* 56 Hrutur
hryggur *adj* 43 Gliupur
hryggur *m* 18 Blodrefill, 18 Blodòrn
hrylla *v* 88 Hriller illa
hryllinn? *adj* 89 Hryllenn sylla
hryssa *f* 66 Kubl
hræ *n* 55 Hræ
hræfugl *m* 55 Hræ
hrækvikindi *n* 55 Hræ
hræsnari *m* 119 Skröpa madur
hugaður *adj* 57 Hugur
hugfullur *adj* 57 Hugur, 62 Klækur
hugi *m* 44 (46) Grid
Hugl *f* 30 Ey
huglaus *adj* 57 Hugur, 62 Klækur
hugprúður *adj* 57 Hugur, 77 Hugprudur
hugrúnir *fpl* 110 7. Hug-Runar
hugsa *v* 19 ad bora ad sug, 20 Bragd
hugsterkur *adj* 57 Hugur
hugull *adj* 42 Gilldur
hugur *m* 57 Hugur
e-m segir hugur um 30 Erfide, 57 Hugur
koma í hug 86 Mismæle
reisa hug á móti e-m 68 Kur
hugþokkaður *adj* 57 Hugur
hugþokki *m*
e-m er vel í hugþokka við e-n 57 Hugur
hundur *m* 22 Bu, 99 Ölmur, 105 Rammur
húð *f* 57 Hyde
húðfat *n* 56 Hudfat
hús *n* 8 Arinhaukur, 27 Dynur, 44 (46) Grid, 66 Kringur, 101 Otæpilega**,** 105 Räf, 107 Reisuligt bu
hús sverðs 137 Vid
húsfreyja *f* 90 ad Nema stadar, 117 Skickia
húsgöngull *adj* 77 Husgóngull
húskarl *m* 57 Huskall
hvarf *n* 57 Huorf, 104 at Qvedia things
hvass *adj* 21 Brim, 63 Kölnar
hvatfær *adj* 56 Huatur
hvatlega *adv* 56 Huatur
hvatt *adv*
fara sem hvatast 56 Huatur
hvatur *adj* 56 Huatur, 62 Klækur, 77 Hugprudur
Hveðn *f* 30 (33) Ey
Hveðna *f* 30 Ey, 30 (31) Ey
hvelfur *adj* 105 Räf
hver *pron*
hvern veg 56 Huernig
hverfa *v* 44 (46) Grid, 56 ad Hverfa aptur
hverfa aftur 56 ad Hverfa aptur
hverfa til e-s 56 ad Hverfa aptur
hvernig *adv* 56 Huernig
hvervetna *adv*
láta e-m hvervetna leyfast 57 Huorvetna
hvessa *v* 56 ad Huessa
hvessa augu á mann 56 ad Huessa
hvimleiður *adj* 57 Huimleidur, 100 Osongvinn
hvirfing *f* 57 Huirfing
Hvíta-Kristur *m* 57 Huitakristur
hvítmenni *n* 57 Huitmenne
hvítur *adj* 13 Badmur, 66 Kubl
hvorfla *v* 57 ad Huorla
hvorfla hey 57 ad Huorla
hvorugur *pron* 11 Aufugt
hvorvetna *adv* 57 Huorvetna
hvör *pron* 76 Madur
hyggindi *npl* 58 Hyggiande
hyggja *f* 58 Hyggja

hyggja *v* 23 Byrda
hyggjandi *f* 58 Hyggiande
hylja *v* 58 Hylur, 108 Róst f.g.
hyllast *v* 64 Kongsæler
hylur *m* 58 Hylur
hyr *m* 58 Hyr
hyrna *f* 111 Sax
hyrning *f* 58 Hyrning
hýr *adj* 58 Hyr
hæðni *f* 49 Haad
hæfa *v* 126 Teingder
hæfilegur *adj* 65 Kør
hæfur *adj* 44 (46) Grid
hæglífi *n* 54 Höglyfe
hægur *adj* 52 Hein
hægri *adj* DG 55, 13v Gÿn
hækilbjúgur *adj* 50 Hækilbjugur
hækja *f* 50 Hækilbjugur
hældreginn *adj* 50 Hældreiginn
hældrægur *adj* 50 Hæll
hæli *n* 44 (46) Grid
hæll *m* 50 Hæll, Calx pedis, 50 Hæll etiam vidua
hætta *f* 50 Hætta
tvennt er í hættu hverri 50 Hætta
hætta *v*
hætta á 56 ad Hverfa aptur
höfðingi *m* 54 Hófdinge, 64 Kongsæler, 76 Logunautar, 117 Skila madur
höfgi *m* 51 Haufge
höfn *f* 66 Kubl [1]22 ad Stirma
höfuð *n* 4 Akarn, 22 Burst, 37 Gaddan, 54 Hófdinge, 62 Kinnbiarger, 67 Kula, 123 Storskorinn
högg *n* 15 Beyst, 54 Hógg, 62 Klämhogg, 117 at Skiptast hoggum, 127 Torsöttur
skipta höggum við e-n 83 Markund
skiptast við höggum 117 at Skiptast hoggum
höggva *v* 116 Skard i skiolld ad hoggva
höldur *m* 54 Hóldur
höldur í búi 54 Hóldur
hölgabrúður *f*
Þorgerður hölgabrúður 125 ad Tärast
hönd *f* 15 Berserkur, 22 Bugur, 43 Gloar, 44 at Gnapa, 50 Hamladur, 55 Hónd, 80 Malreid, 83 Medalkafle, 87 Moddrekia, 102 Pell, 108 Róta kylfa
að leysa hendur sínar 55 Hónd
e-m er saumað að höndum 55 Hónd
fá e-m e-ð í hendur 130 Varfusa
hafa hönd yfir 55 Hónd
hægri hönd DG 55, 13v Gÿn
hönd full manna 55 Hónd
leggja saman hendur 44 (46) Grid
leysa e-ð af hendi 121 Starf
rekast e-ð af höndum 93 Oaldar-flockur
til handa e-m 70 Laun
verja hendur sínar 52 ad Henda
hönk *f* 83 Medalkafle
hörund *n* 36 Foarn

I

iða *f* 60 Kaf, 108 Róst
iðgjöld *npl* 59 Igiolld & Ydgiolld
iðjumaður *m* 57 Hugur, 59 Idiumadur
iðrast *v* 58 Ia
ill- *pref* 59 Illbrygde
illa *adv* 59 Illbrygde, 73 Lidrækur, 76 Lund
illbrigði *npl* 59 Illbrygde
illbýti *n* 59 Illbyte
illgirni *f* 113 Sæmd
illgjarn *adj* 59 Illbrygde
illmannlegur *adj* 118 Skolbrun
illur *adj* 83 Matland, 94 Obilgiarn, 94 Odreingur
ills valdandi 39 Gandreid
illt mun af illu hlotnast 59 Illbrygde
illur viðureignar 80 Mälugr
illúðlegur *adj* 59 Illbrygde
illviðri *n* 56 Hryd, 59 Illbrygde
illvirki *m* 83 Markamenn
illþýði *n* 59 Illbrygde
innbyrðis *adv* 142 Utbirdis
inni *n*
hitta sitt inni 91 Nijd
innleiða *v* 99 (*read* 97) Ohæfa

Í

íbyggur *adj* 59 Ibbin
ígjöld *npl* 59 Igiolld & Ydgiolld
ígruna *v* 59 ad Igruna
ís *m* 104 eg Qvæd
Ísfirðingar *mpl* 96 Ofrad
íslenskur *adj* 124 Surskapur
ítarlega *adv* 60 Itarlega

J

jafn *adj* 58 Iafnalldre
jafnaðarmaður *m*
taka e-n til jafnaðarmanns sér 99 Ølteite
taka sér jafnaðarmann 99 Ølteite
jafnaður *m* 58 Iafnalldre
jafnaldri *m* 58 Iafnalldre
jafnan *adv* 58 Iafnan
jafndýr *adj* 58 Iafnalldre
jafnkomið *adv*
vera jafnkomið á með e-m 58 Iafnalldre
jafnréttur *adj* 72 Lendir menn
jarðagóss *n* 107 Rijkur og audugur
jarðteikn *n* 128 at Tortryggia
jarl *m* 72 Lendir menn, 76 Madur, 84 Metord, 86 ad Misjafna rædu 92 Nidgiolld, 102 Palmare, 105 Raduneyte, 106 Rangsätter, 113 ad Semia mäl, 116 ad Skattyrdast, 116 Skapstör, 127 Torg, 128 Traust, 133 Ufryn, 141 Undandrättur
já *v* 58 Ia
járn *n* 70 Laustur, 74 Liusteirn
járnburður *m* 59 Jarnburdur
járngerðarmaður *m* 59 Jarnburdur
játa *v* 120 Smän
jól *npl* 28 Dyrgriper
Jórdan *f* 102 Palmare
Jórsalir *mpl* 102 Palmare
Jótar *mpl* 64 Kongsæler
jöfur *m* 64 Kongur
jökull *m* 44 (46) Grid
jörð *f* 12 Auldur, 44 (46) Grid

K

kaf *n* 60 Kaf
hestur kafs 60 Kaf
kafa *v*
kafa með botni 60 Kaf
kafa til grunns 60 Kaf
kafari *m* 60 Kaf
kafna *v* 140 Vinsælld
kaldur *adj* 63 Kölnar, 140 Vinsælld
kalla *v* 44 (46) Grid
kallsa *v* 60 ad Kallsa
kallsa e-n 60 ad Kallsa
kallsa til e-s 60 ad Kallsa
kanna *v* 34 Eistra salt, [1]22 Stiga madur
kapp *n* 60 Kapp
verja kappi 60 Kapp
kappi *m* 60 Kappe, 78 Hetia
kappsmaður *m* 60 Kappsmadur, 84 Metnadur
kararmaður *m* 65 Kør
karfi *m* 60 Karfe
karl *m* 44 (46) Grid, 68 Kijr
karlmaður *m* 133 Ufrialser kallmenn
karlmannlegur *adj* 113 Sektarmórk
karsklega *adv*
róa karsklega 60 Kaskur
karskur *adj* 60 Kaskur
karskur hestur 60 Kaskur
kasaður *adj* 60 Kasadur
kasta *v* 27 Dyblitza, 61 eg Kasta, 105 Raas, 117 Skidgardur, 128 Tötrar
kasta steini um megn sér 61 eg Kasta
kastali *m* 141 Vón
kaupa *v* 70 Laun
kaupmaður *m* 34 Eirende, 99 Olid
kauprein *f* 127 Torg
kaupstefna *f* 121 Stefna
kátlegur *adj* 60 Kaatur
kátur *adj* 60 Kaatur, 78 Katur, 96 Ofrijnn, 133 Ufryn

hinn kátasti 96 Ofrijnn
kefli *n*
svo eru Flosa ráð sem fari kefli 39 Gandreid
keisari *m* 76 Madur
kelda *f* 134 (139) Vijglysing
kenna *v* 98 Oknyttir
kennast *v* 27 Duergur
kennimaður *m* 44 (46) Grid
kenningarnafn *n* 61 Kienningar nafn
kennsl *npl* 132 Veidur
kennsla *f* 61 Kennsla
kennslur *fpl* 61 Kienslur
keppur (*written* kreppur) *m* 89 Greppur
kerling *f* 84 Meij
kinn *f* 63 Kölnar
Kinn *f* 30 Ey
kinnbjörg *f* 62 Kinnbiarger
kirkja *f* 44 (46) Grid, 100 Osongvinn, 111 Runar kiefle
kífinn *adj* 64 Kollsugur
kjarkur *m* 61 Kiarkur
kjósa *v* 64 Kongsæler, 132 Vegtilla, 142 Þegar
Kjölur *m* 103 Pøskur
kjölur *m* 30 Ey
klakkhross *n* 62 Klackhross
klaksárt *adv* 62 Klaksärt
e-m verður klaksárt 62 Klaksärt
klandur *n* 62 Klaundur
klassekkur *m* 62 Klasseckur
klám *n* 62 Klämhogg
klámhögg *n* 62 Klämhogg, 95 Oæll
slá e-n klámhögg um þjó þver 95 Oæll
kljá *v* 98 Ohræse
kljúfa *v* 30 Ey
klóra *v* 56 Hryfa
klæðasekkur *m* 56 Hudfat
klæði *n* 16 Biarnylur, 66 Kubl
klækismaður *m* 62 Klækur
klækisorð *n* 62 Klækur
klækisskapur *m*
lifa með klækisskap 62 Klækur
klækur *m* 62 Klækur
knappur *adj* 63 Kneft
knattdrepa *f* 63 Knattur vel knóttur
knattleikur *m* 62 ad Kirkia
leggja (með sér) knattleik 63 Knattur vel knóttur
knár *adj* 63 Knär
margur er knár, þó hann sé smár 63 Knär
kneflinn (hnellinn?) *adj* 63 Knär
knega *v* 63 Kna
kná skalla rá falla 63 Kna
knáttu súðir byrraukn bera 63 Kna
kneikja *v* 63 ad Kneikia
kneikja e-n upp að stöfum 63 ad Kneikia
kneppt *adj n* 63 Kneft
kné *n* 141 Umgierd
knýfa *v* 54 at Hnifa
Knýtlingar *mpl* 92 Nidingskapur
knör *m* 63 Knør, 124 Svórdur
knöttur *m* 63 Knattur vel knóttur
kollóttur *adj* 64 Kollottur
kýr kollótt 64 Kollottur
kolsvartur *adj* 64 Kolsuartur
koma *f*
hafa (hingað) komur sínar 96 Oforsynia
koma *v* 86 Mismæle, 104 Qvedia, 132 at Velkia
kominn *adj*
að svo komnu 70 Laun
kompán *m* 64 Kompanar
komumaður *m* 44 (46) Grid
kona *f* 15 Berserkur, 44 (46) Grid, 49 Gridmadur, 83 Markamenn, 119 Skrautbuinn, 133 Ufrialser kallmenn
konbænir *fpl* 64 Konbæner
korn *n* 44 (46) Grid
kostulega *adv* 60 Kaf
kostur *m* 3 Afbragd manna,10 Audid, 24 Dalur og Hóll, 28 Einbeidur kostur, 56 ad Hverfa aptur, 65 Koster, 127 Torg
að þriðja kosti 2 Afarkoster
taka (þann) kost 6 Annmarkar
vaða að kostum 60 Kaf
kotkarl *m* 67 Kula
kólna *v*
kólnar á kinnum 63 Kölnar
kóngdómur *m* 38 Gamal-ælldur
kóngsborð *n* 119 Skutul sveirn
kóngsmaður *m* 49 Gys
kóngsæll *adj* 64 Kongsæler
kóngur *m* 8 Armadur *and frequently elsewhere. This is the only form that occurs in SLR; the form* konung(u)r *is not used.*
taka til kóngs 70 Laun
kraki *m*
Hrólfur kraki 55 Hornablaastur
kreppingur *m* 23 Byrda
kretta *v* 66 ad Kretta
kringla *f* 66 Kringur
kringlóttur *adj* 8 Arinhaukur, 66 Kringur
kringur *m* 66 Kringur
kristinn *adj* 44 (46) Grid
kroppna *v* 66 Kriplingar
(kona ein) armsköpuð og kroppnuð öll saman 8 Armskapadur
kross *m* 4 Albragdlegur
krókóttur *adj* 134 (139) Vijglysing
krókur *m*
betri er krókur en kelda 134 (139) Vijglysing
kemur svo bragði krókur á móti 134 (139) Vijglysing
krumma *f* 66 Krummur
hafa afl í krummum 66 Krummur
krypplingur *m* 66 Kriplingar
kræfur *adj* 63 Knär
kröm *f* 66 Krøm
kufl *m* 66 Kubl
kuflbúi *m* 66 Kubl
kuflbúinn *adj* 66 Kubl
kuflmaður *m* 66 Kubl
kuldi *m* 16 Biarnylur
kunna *v* 81 Mannmugur, 129 Tungur
kunnátta *f* 13 Banvænt
kunnur *adj* [1]22 Stiga madur
kurr *m* 68 Kur
kurt *f* 68 Kurt
kurteis *adj* 68 Kurteis
kúla *f* 67 Kula
kveða *v* 37 Frynn, 37 Gaddan, 59 Illbrygde, 61 Kienslur, 69 Landhreinsun, 75 Logleisa, 81 Mannhefnd, 84 Meij, 88 Suo kuadu, 104 at Qvæda, 104 eg Qvæd, 104 Qver
kveða vísu 79 Mala lók
kveða nei við 142 Usynt
kveðast *v* 54 Hlita, 84 Meij
kveðja *f* 104 Qvedia
betri er koma góðs gests en kveðja 104 Qvedia
kveðja *v*
kveðja sér hljóðs 75 Løgberg
kveðja þings 104 at Qvedia things
kveðlingur *m* 104 at Qvæda
kveld *n* 28 Dyrgriper, 67 Kuelld
kveldförull *adj* 67 Kuelld
kvelling *f* 67 Kvelling
kvellingasótt *f* 67 Kvelling
Kvenir *mpl* 70 Laus ä velle
kviða *f* 104 Qvida
kviðburður *m* 105 Qvidur
kviður *m* 105 Qvidur
kvittun *f* 67 Kvitiur
kvittur *adj*
skiljist kvittur við kvittan 67 Kvitiur
þar skildist kvittur við kvittan 105 Qvittur
kvittur *m* 67 Kvitiur, 105 Qvittur m.g.
kvæði *n* 103 Qvæde
hlýða kvæði 103 Qvæde
kvöld *n* 119 Slentur
kvöldmáltíð *f* 132 Verdur
kvöldsvæfur *adj* 67 Kuelld
kvöldverður *m* 132 Verdur
Kylfingar *mpl* 61 Kilpingar**,** 106 Rän
kyn *n* 17 Blendingur, 68 Kyn, 104 Qvida
kynda *v* 44 (46) Grid, 86 Mismæle
kynfar [?] *n* (*written* kynvar) 68 Kyn
kynferdi *n* 15 Bergrisi, 68 Kyn
kynngi *f* 42 Giorningar
kynríkur *adj* 68 Kynrijkur
kynslóð *f* 68 Kyn
kyrkja *v* 62 ad Kirkia
kyrr *adj* 74 Litverpur

kyrrlátur *adj* 52 Hein
kyrrsæti *n* 69 Kyrsæte
kýr *f* 64 Kollottur, 68 Kijr
  allt skal fara saman karl og kýr 68 Kijr
kæra *v* 61 ad Kiæra
kærumál *n* 61 ad Kiæra
köllsugur *adj* 64 Kollsugur
  kífinn og köllsugur 64 Kollsugur
kör *f* 65 Kør
Körmt *f* 30 Ey
köstur *m* 65 Koster
köttur *m* 66 Kóttur
  liggja sem köttur í hreysi 66 Kóttur

L

laða *v* 69 ad Lada
  laða e-n til sín með ljúfyrðum 69 ad Lada
laðorð *n* 69 Lad
lagamaður *m* 78 Lagamadur
lagasetning *f* 68 Kur
lambær *f* 67 Kula
land *n* 13 Aþian, 20 Bradfeingid, 21 Brim, 44 (46) Grid, 55 Hornablaastur, 64 Kongsæler, 68 Kijr, 71 Leiglendingur, 71 Len, 72 Lendir menn, 83 Matland, 85 Mikilsvijfur i Skape, 88 Under grund, 101 Overkan, 120 Slippur, 120 Snäpur, 130 Varnadur, 131 Vdaunan
  nema sér land 98 Okeipis
  svíkja úr landi 92 Nidingur
landflótti *adj* 69 Landflötte
landhreinsun *f* 69 Landhreinsun
landráð *npl* 69 Landräd
  stýra landráðum 69 Landräd
landráðasök *f* 69 Landräd
landsfólk *n* 94 Othocke
landsmenn *mpl* 127 Torg
landtjald *n* 7 Aptantyder
landvarnarmaður *m* 72 Lendir menn
landvættur *f* 91 Nijd
langfeðgar *mpl* 72 Lendir menn, 111 Sax
langhúsa *v* 137 Þa langhusade
langskip *n* 66 Kubl
langtum *adv* 116 Skapstör
langur *adj* 66 Krøm
larfar *mpl* 128 Tötrar
Laugafit *f* (*error for* Langa-) *f* 53 Hestaþing, DG 55, 18r Hesta þÿng
laugast *v* 102 Palmare
laun *f* 70 Laun
  á laun 70 Laun
laun *npl* 70 Laun
launa *v* 90 Naudur
  það er aldrei að launa sem ekki er gjört 70 Laun
launung *f* 70 Laun
launþing *n* 70 Laun
laus *adj* 94 Odur
  laus á velli 70 Laus ä velle
lausafé *n* 107 Rijkur og audugur
lausgyrtur *adj* 70 Lausgurtur
lá *f* 69 Lä
láð *n* DG 55, 24v lad; cf. hlað
Lág *f* 30 (31, 32) Ey
Lága? *f* 30 Ey
  Lágu lindi 30 Ey
lánardrottinn *m* 69 Länar drottenn, 134 Vijga ferle
lás *m* 67 Kuelld, 105 Raas
láta *v* 10 Audid, 44 Greipur, 113 Sekur, 116 Ad läta skeka ad skopudu, 124 ad läta Sverfa til stäls
  láta af (e-u) 70 Lausgurtur
  láta af 60 ad Kallsa
látast *v* 123 Sveitungar
leggja *v* 6 Annmarkar, 17 Bleide, 18 Blodòrn, 34 Elja, 40 at Geipa, 44 at Gnapa, 44 (46) Grid, 74 Litverpur, 79 Mala lók, 86 ad Misjafna rædu, 94 Odreingur, 94 Othocke, 138 Þa fagur
  leggja e-ð langt upp 71 ad Leggia langt upp
  leggja e-ð til með e-m 16 Beturfedrungur
  leggja e-n upp við e-n 118 ad Skora a hölm
  leggja öfugt orð til 11 Aufugt
leggjast *v* 6 Andvidre
  leggjast í kör 65 Kør
  leggjast í rekkju 107 Reckia
leggur *m* 113 Sektarmórk
leiða *v*
  leiða e-ð hjá sér 71 ad Leggia langt upp
leiðangur *m* 71 Leidangur
leifa *v*
  leifa (e-ð e-m) 10 Audid
leiglendingur *m* 71 Leiglendingur
leika *v* 71 ad Leika a nockurn
  leika á e-n 71 ad Leika a nockurn
  leika bragð 20 Bragd
  leika e-n hart 17 Blendingur, 104 Qvida
  leika öfund á 140 Vinsælld
leiksmark *n* 71 Leiks mark
leita *v* 14 Baugur
  leita á e-n 21 Berliga
  leita bragða við 21 Brógd
  leita e-s við 21 Brim
lekur *adj* 107 Rekstrar
lend *f* 18 Blodòrn
lendur *adj* 72 Lendir menn
  lendur maður 15 Bergrisi, 72 Lendir menn, 76 Lungur
lengi *adv* 81 Mann-Rauner
letja *v* 72 ad Letia, 112 Samskipa, 123 Storræde, 142 Upreist
leyfa *v* 133 Ufrialser kallmenn
leyfast *v* 57 Huorvetna
leyna *v* 70 Laun, DG 55, 7r Dalbvar
leynd *f* 70 Laun
leyndur *adj*
  leyndir menn 72 Lendir menn
leynilega *adv* 70 Laun
leysa *v* 11 Audlingur, 55 Hónd, 121 Starf
leysingi *m* 71 Leisinge
lén *n* 71 Len
  hafa land í lén 71 Len
lénsmaður *m* 72 Lendir menn
léttbrýnn *adj* 73 Liettbryn
lið *n* 73 Lid, 87 Munngat, 90 Neisa, 94 Odreingur, 107 ad Reisa rønd, 117 Skiolldur, [1]22 Støkkur i lide
  eflast að liði 25 ad Deila
liðrækur *adj* 73 Lidrækur
liðveisla *f* 30 Eptermæli
lifa *v* 62 Klækur, 82 Mannskræfa, 87 Munód
liggja *v* 22 Bijfur, 34 Eistra salt, 66 Kubl
limdólgur *m* 28 Eimur
limgarmur? *m* (lingarmur) 69 Lä
limrúnir *fpl* 110 6. Lim-Runar
lindi *m*
  lindi Herðlar 30 Ey
list *f* 143 Þrótinn
litklæði *npl* 74 Litklæde
  ríða í litklæðum 74 Litklæde
litverpur *adj* 74 Litverpur
líða *v* 42 Genta, 64 Kolsuartur, 67 Kuelld
líf *n*
  láta lífið 2 Afarkoster
  taka af lífi 96 Ofrad
  vera á lífi 86 Mismæle
líftjón *n* 15 Berserkur
lík *n* 93 Nivirke
líka *v* 73 Lidrækur, 116 Skapstyggur
  láta sér líka 113 Sekur
  líka við 42 Giæfur
líki *m* 68 Kurt
líkneski *n* 108 Röda
líkur *adj* 128 Tradk
líta *v* 22 Brun, 66 Krummur
lítast *v* 106 Ras
lítill *adj* 75 Lódur menne, 87 Munód
  til lítill 84 Meij
  verða lítið fyrir 25 Dimraddadur
lítilsvægi *n* 74 Litilvæge
lítilvægi *n* 74 Litilvæge
ljá *f* 73 Lia
  raka ljá 49 Gridmadur, 73 Lia
ljómi *m* 28 Eimur
ljóri *m* 73 Liore
ljós *adj* 143 Þoka
ljósta *v* 28 Eimur, 52 Herdhlaup, 74 ad Liosta, 94 Odur (2), 117 Skiolldur
Ljótur *m* 25 ad Deila
ljúflingslag *n* 104 Qvida
ljúflingur *m* 104 Qvida
ljúfyrði *n* 69 ad Lada
ljúka *v* 79 Mäl, 104 Qvida

loðinn *adj* 75 Lodinn
Loðinn *m* 75 Lodinn, 100 Ötraudur
loðkápa *f* 75 Lodkapa, 111 Sax
Loðvík *m* 75 Lodinn
lofðungur *m* 64 Kongur
loftunga *f*
Þórarinn loftunga 142 Þiod
logn *n* 75 Logn, 143 Þoka
logn sjóar 75 Logn
logn veðurs 75 Logn
lokaður (*error for* lokarr?) *m* 76 Lokatur
Lokn? *f* 30 Ey
losna *v* 107 ad Ridlast
lotning *f* 76 ad Luta
lófi *m* 66 Krummur
lókátur *m* 76 Lokatur
lund *f* 76 Lund
lundbragð *n* 76 Lund
lunderni *n* 115 Skap
lundkominn? *adj* 76 Lund
lunga *n* 18 Blodòrn, 18 Blodrefill
lungur *m* 73 Lyngve, 76 Lungur
báru lung lendra manna 76 Lungur
lúðurhljóð *n* 55 Hornablaastur
lúta *v* 76 ad Luta
lúta að litlu 62 Klasseckur
lyfting *f* 66 Kubl
lygð *f* 128 at Tortryggia
Lygra *f*
Lygru men 30 Ey
lykill *m* 73 Likill
lykt *f* 5 Alldurtyle
lynghnappa *v* 138 Þa lijng
lyngvi *m* 73 Lyngve
lýja *f* 73 Lia
lýja *v*
lýja járn 74 Liusteirn
lýjusteinn *m* 74 Liusteirn
lýrbyrður *adj* 74 Lyrbyrdt skip
lýrbyrt skip 74 Lyrbyrdt skip
lýsa *v* at Qvedia things
lýsing *f* 134 Vijglysing
læsa *v* 73 Likill
löður *n* 75 Lódur menne
löðurmannlegur *adj*
lítið verk og löðurmannlegt 75 Lódur menne
löðurmenni *n* 75 Lódur menne
lög *npl* 64 Kongsæler
Lögberg *n* 75 Løgberg
lögleysa *f* 75 Logleisa
lögmaður *m* 16 Beturfedrungur, 9 Asja
lögskil *npl* 75 Lógskil
halda uppi lögskilum fyrir e-n 75 Lógskil
lögunautur *m* 76 Logunautar
lögur *m* 44 (46) Grid, 69 Lä
lögvitringur *m* 78 Lagamadur
löngum *adv* 30 Ey
löstur *m* 65 Koster, 70 Laustur

M

maðkur *m* 103 Puke
maður *m* 3 Afeingt aul, 4 Agangsamur madur, 4 Akafe, 15 Bergrisi, 16 Beturfedrungur, 20 Bragd, 29 Einhleypingar, 34 Eirende, 44 (46) Grid, 49 Gridmadur, 66 Krummur, 72 Lendir menn, 76 Lungur, 77 Godordur til allra manna, 79 Maal, 81 Mann-Rauner, 85 Mikilsvirder menn, 126 Tiginn madur, 128 at Tortryggia, 128 Traust, 144 Þyng
maður er hvör fyrir sig 76 Madur
makindi *npl* 79 Makinde
í makindum og vinskap 79 Makinde
maklega *adv* 106 Raup
malgrjót *n* 74 Liusteirn
malsekkur *m* 80 Malur
malur *m* 80 Malur, 143 eg Þrijf
man *n* 82 Man
mannabein *npl* 111 Runar kiefle
mannaður *adj* 68 Kynrijkur
mannamunur *m* 19 ad bora ad sug
mannbaldur *m* 78 Mannballdur
manndáð *f* 65 Koster
manndráp *n* 26 Draap
manndygð *f* 65 Koster
manngarður *m* 81 Manngardur
slá manngarð um 81 Manngardur
mannhefnd *f* 81 Mannhefnd
mannhringur *m* 81 Mannhringur
slá mannhring um 81 Mannhringur
mannjöfnuður *m*
fara í mannjöfnuð 99 Ølteite
mannkostur *m* 65 Koster
mannlóra *f* 78 Manskrefa
mannlæra *f* 78 Manskrefa, 81 Mannlæra
mannmúgur *m* 81 Mannmugur, 87 Mugur
mannprýði *f* 65 Koster
mannraun *f* 81 Mann-Rauner
mannsetuhringur *m* 57 Huirfing
mannskræfa *f* 78 Manskrefa, 82 Mannskræfa
mannslið *n*
munur er að mannsliði 73 Lid
mannsómi *m* 82 Mannsöme
mannspell *n* 82 Mannspiell
mannsverður *m* 132 Verdur
manntal *n*
skora manntal 118 Skora
mannvandur *adj* 68 Kyn
mannvirðing *f* 82 Mannvirdingar
mansöngsdrápa *f* 82 Mansongur
mansöngur *m* 82 Mansongur
margbreytinn *adj* 78 Margbreitinn, 82 Margbreitinn
marghrossa *v* 138 Enn
margkund? *f* 83 Markund
margnenninn *adj* 82 Margnenninn
margur *adj* 63 Knär, 91 Nid
marka *v* 67 Kula
markamaður *m* 83 Markamenn
markland *n* 83 Marklónd
markleggur *m* 23 Byckabrogd
marknaður *m* 127 Torg
matkaup *n* 127 Torg
matland *n* 83 Matland
skarpt og illt matland 83 Matland
matur *m* 106 Refiur
sitja yfir mat 66 Kubl
mat minn en öngvar refjur 106 Refiur
mál *n* 2 Adile mals, 14 Beisl, 24 Dagsanna, 58 Iafnalldre, 64 Konbæner, 64 Kongsæler, 71 ad Leggia langt upp, 79 Maal, 79 Mäl, 87 ad Miuklæta sig, 98 Ohluttheilinn, 99 Ordfær, 118 Skorungur, 124 Surskapur, 127 Töm n.g., 141 Undandrättur
koma á mál við e-n 82 Mannsöme
kæra mál 61 ad Kiæra
leggja mál í gjörð 79 Mala lók
málaland *n* 80 Mäle
málalok *npl* 79 Mala lók
máli *m* 80 Mäle
ganga á mála 80 Mäle
málreið *f* 80 Malreid
koma á málreið 80 Malreid
málrúnir *fpl* 109 3. Mál-Runar
málskviður *m* 105 Qvidur
málteiti *f* 126 Teite
málugur *adj* 80 Mälugr
málugur og orðvís 80 Mälugr
málvinur *m* 140 Vinur
mánuður *m* 15 Berserkur
máttur *m* 104 Qvida
máttþrotinn *adj* 143 Þrótinn
meðalhóf *n* 55 Hoof
meðalkafli *m* 83 Medalkafle
meðferð *f* 98 Ohræse
megin *n* DG 55, 2v Auxna meigin
megn *n* 61 eg Kasta, DG 55, 2v Auxna meigin
meiða *v* 23 Byckabrogd, 82 Mannskræfa, 83 Meisl
meiðsl *n* 83 Meisl
mein *n* 7 Aptnar
meinvætt *f* 83 Meinvætt
meinvættur *f* 17 Blendingur, 104 Qvida
meitilberg *n* 84 Meitilberg
men *n* 84 Men
men Hrundar 30 Ey
men Lygru 30 Ey
men Senju 30 Ey
men Storðar 30 Ey
menjagripur 49 Gripur, 84 Meniagripur
merartagl *n* 37 Gaddan
mergundar[sár] *n* 14 Ben
merki *n* 13 Banvænt, 50 Hannyrder

metinn *adj* 126 Tiginn madur
metnaðargjarn *adj* 84 Metnadar giarn
metnaður *m* 84 Metnadur
metorð *npl* 84 Metord
  hafa metorð af e-m 84 Metord
mey *f* 84 Meij
meyjar *fpl* 88 Suo kuadu
Miðfjarðarvatn *n* 63 Knattur vel knóttur
miðja *f* 39 Gandreid
miðlunarmál *n* 85 Midlundarmal
miður *adj* 7 Aptnar, 8 Arinhaukur, 18 Bloot
  til miðs 141 Umgierd
mikilhæfur *adj* 78 Mikilhæfur
mikill *adj* 22 Bumadur, 77 Fullhugie mikill, 133 Uhamingur samligur
  mikill vexti 4 Afrendur ad afli, 11 Audradur, 113 Sektarmórk
  mikils metinn 126 Tiginn madur
mikillegur *adj* 44 Greme, DG 55, 16v Gryselfldur
mikilsvirtur *adj* 85 Mikilsvirder menn
mikilsvífur *adj* 85 Mikilsvijfur i Skape
  mikilsvífur í skapi 78 Mikill svijfur i skape
mikilvirkur *adj* 78 Mikilhæfur
mildingur *m* 64 Kongur, 78 Ørlatur
mildur *adj* 87 Molld
minnast *v* 103 Puke
minni *n(pl)*
  hafa að minnum 79 Mala lók
minnugur *adj* 52 Heiptminnugur
misgruna *v* 128 at Tortryggia
misjafna *v* 86 ad Misjafna rædu
misklíð *f* 144 Þuerud
miskunn *f* 103 Prisund
mismæli *n* 86 Mismæle
  mæla mismæli 86 Mismæle
missáttur *adj* 137 Urdum
mjallarjárn *n* 85 Miallar jarn
mjólk *f* 68 Kijr, 87 Munngat
mjúklæta *v* 87 ad Miuklæta sig
mjöðdrekka *f* 87 Moddrekia
mjöll *f* 85 Miallar jarn
mold *f* 87 Molld
  mold og aska 103 Puke
morgunmáltíð *f* 132 Verdur
morgunn *m* 143 Þoka
  á morgun 58 Ia
móðir *f* 44 (46) Grid, 54 Hóldur
móður *adj* 124 ad Svelgia, 142 Vós
mót *n*
  í móts við 9 Asja
muna *v* 67 Kula**,** 86 Mismæle
mund (1) *f* 87 Mund
mund (2) *f*
  í þær mundir 127 Tyska
mundang *n* 87 Mund
mundlaug *f* 87 Mund
mundriði *m* 87 Mund
mundur *m* 80 Mäle
mungát *n* 87 Munngat, 116 Skaptkier
munir *mpl* 54 Hóll
munur *m* 73 Lid, 79 Mær
  stórum mun meira 79 Mær
munúð *f* 87 Munód
munúðlífi *n* 87 Munód
  lítil er stund munúðlífis 87 Munód
múgi *m* 57 ad Huorla
múgur *m* 57 ad Huorla, 87 Mugur
múta *f* 88 Gull
  mútan bleytir steininn 88 Muta
myldur *adj* 87 Molld
myrkfælinn *adj* 85 Mirkfælinn
myrkur *adj* 142 Þefgott
  myrkt af nótt 141 Vissa
myrkur *n*
  myrkri lýstur yfir 70 Laust
myrkvaflaug *f* 85 Mirkuaflug
myrkvaflug *n* 85 Mirkuaflug
myrkvastofa *f* 103 Prisund
mysa (misa?) *f* 137 Urdum
mægðir *fpl* 64 Konbæner
  mæla til mægða
mæla *v* 13 Bagradur, 64 Konbæner, 64 Kongsæler, 75 Løgberg, 80 ad fylgia Mäle, 86 Mismæle
  kemur að því sem mælt er 37 Gaddan
  mæla fund milli sín 113 ad Semia mäl
  mæla í móti 66 ad Kretta
mæltur *adj* 44 (46) Grid
mær *f* 64 Kollottur, 79 Mær, 82 Man
mærðarsmíð *f* 91 Nid
mæta *v* 24 Dalur og Hóll
mögur *m* 44 (46) Grid
mörk *f* 83 Markamenn

N

nafngifta *f* 90 Nafngiptur
nauðsynjaeldur *m* 8 Arinhaukur
nauðungarsætt *f* 90 Naudungar-sæt
nauður *f* 90 Naudur
  e-n stendur nauður 90 Naudur
Nauma *f* 30 (31, 33) Ey
Naumfjötur *m* 30 Ey
nábýll *adj* 144 Þyckbylt
náð *f* 89 Nader
  sofa í náðum 89 Nader
náfrændi *m* 90 Näfrænde
nár *m* 90 När
náttarþel *n* 90 Nättar þel
  á náttarþeli 90 Nättar þel
náttúra *f* 43 Gloar
nef *n* 92 Nidingur, 95 Oæll
nefndur *adj* 44 (46) Grid
nei *adv* 142 Usynt
nema *v* 90 ad Nema stadar, 98 Okeipis
nenna *v* 48 Grid
nidur *m* 14 Bauta steinn
niðgjöld *npl* 92 Nidgiolld
niðurbjúgur *adj* 92 Nidingur
niflungur *m* 64 Kongur
níð *n* 75 Logleisa, 91 Nijd
  rista e-m níð 91 Nijd
  snúa níði á hönd e-m 91 Nijd
  yrkja níð 91 Nid
níða *v* 91 ad Nijda nockurn
níðingsskapur *m* 92 Nidingskapur
níðingsverk *n* 92 Nidingsverk
níðingur *m* 92 Nidingur
  hvers manns níðingur 92 Nidingur
níðskár *adj* 91 Nijdskaar
níðstöng *f* 91 Nijd
njósn *f* 93 Niosn
njósna *v* 61 Kilpingar, 93 ad Niosna
norður *adv* 85 Mirkuaflug
  þar norður 58 Iafnalldre
Noregur *m*
  í Noreg 83 Markamenn
nótt *f* 143 þoka
nýlunda *f* 93 Nilenda
nýr *adj* 28 Einhæfur
nývirki *n* 93 Nivirke
nægð *f* 44 Gnött
nös *f* 23 Byckabrogd

O

oddi *m* 5 Alur
oddviti *m* 94 Oddvite
  öruggur oddvitinn 94 Oddvite
of *n*
  of fjár 95 Of fiar
ofarlega *adv* 44 ad Gnefa
offors *n* 96 Offors
ofláti *m* 78 Ofläte, 96 Oflæte
oflátungur *m* 78 Ofläte
oflæti *n* 96 Oflæte
ofráð *n* 96 Ofrad
ofríki *n* 83 Markamenn
ofsamaður *m* 78 Ofsa madur
ofsi *m* 78 Ofsa madur, 99 (*read* 97) Ofse
  ofsi og ójöfnuður 99 (*read* 97) Ofse
ofsókn *f* 70 Laustur
ofstopamaður *m* 78 Ofstopa madur
ofurefli *n* 99 (*read* 97) Ofur-efle
  eiga við ofurefli 99 (*read* 97) Ofur-efle
  ofurefli liðs 107 ad Reisa rønd
ofurkappsfullur *adj* 78 Ofur kapps fullur
ofurlið *n*
  ofurliði borinn 99 (*read* 97) Ofur-efle
ofurölvi *adj* 12 Aulur
opinn *adj* 82 Mannspiell
orð *n* 44 (46) Grid, 44 (48) Grid, 124 Sundur giorder, 128 Traust
  orð og tiltektir 94 Odæll

orða sinna er hver ráðandi 99 Ordfær
gjöra e-m orð 17 at Bindast fyrer
mega orðum við e-n koma 67 Kuelld
rjúfa hvorki orð né eiða 69 Länar drottenn
taka til orðs 86 Mismæle
öfugt orð 11 Aufugt
orðafullting *n* 100 Ordafulltinge
veita e-m orðafullting 100 Ordafulltinge
orðahnipping *f* 100 Ordahnippingar
orðfær *adj* 99 Ordfær
orðfærlega *adv*
flytja mál orðfærlega 99 Ordfær
orðgnótt *f* 44 Gnött
orðskviður *m* 68 Kijr, 105 Qvidur
orðvís *adj* 80 Mälugr
ormadýflissa *f* 27 Dyblitza
orrusta *f* 40 Geir, 72 Lendir menn
Ostr *f* 30 Ey
Ostra *f* 30 (31, 33) Ey

Ó

óaflátssamur *adj* 93 Oaflatsamur, 144 Þuerud
óaldarflokkur *m* 93 Oaldar-flockur
óauðsóttur *adj* 11 Audsökt verk
óárennilegur *adj* 93 Oärennelegur
óbilgjarn *adj* 94 Obilgiarn
illt er að eggja óbilgjarnan 94 Obilgiarn
óbill (<*-bilr) *adj* 78 Ofstopa madur, 94 Obyll
óbyggður *adj* 71 Leiglendingur
ódaunan *n* 131 Vdaunan
ódáð *f* 23 Däd
ódáðamaður *m* 94 Odäda menn
ódrengur *m* 94 Odreingur
illt er ódrengjum lið að leggja 94 Odreingur
ódældarmaður *m* 78 Odældar madur
ódæll *adj* 78 Odæll, 94 Odæll
óðal *n* 54 Hóldur, 71 Leiglendingur
óður *adj* 30 (31) Ey, 78 Odæll, 94 Odur, 94 Odur (2)
óeirðarmaður *m* 33 Eird, 78 Oeyrumadur
óeirumaður *m* 78 Oeyrumadur, 95 Oëyrumadur
óeirumenni *n* 33 Eird
ófagnaðarkraftur *m* 7 Apturgongu menn, 95 Ofagnadar kraptur
ófarnaður *m* 133 Ufarnadur
ófágulegur *adj* 95 Ofäguligt
óforsynja *f* 96 Oforsynia
ófrelsi *n* 124 Surskapur
ófriður *m* 24 Dalur og Hóll
ófrjáls *adj* 133 Ufrialser kallmenn
ófrýnlegur *adj* 37 Frynn, 96 Ofrijnn
ófrýnn *adj* 96 Ofrijnn, 133 Ufryn
ófús *adj* 99 (*read* 97) Öfus, 128 Traudur
ófylgisamur *adj* 78 Ofylgesamur
ófær *adj* 106 Rangsätter, 133 Ufæra
ófæra *f* 96 Ofæra, 133 Ufæra
hafa sig í ófæru 96 Ofæra
ógifta *f* 99 (*read* 97) Ögipta
vera aumur ógiftu sinnar 99 (*read* 97) Ögipta
ógildur *adj* 15 Berserkur
ógjörla *adv* 43 Glammi
óglíminn *adj* 99 (*read* 97) Oglyminn
ógn *f* 5 Alldurtyle, 98 Okvidinn
ógrynni *n* 99 (*read* 97) Ögrynne fiaar
ógrynni fjár 99 (*read* 97) Ögrynne fiaar
ógæfa *f* 99 (*read* 97) Ögipta
óhamingjusamlegur *adj* 133 Uhamingur samligur
óhapp *n* 50 Happ, 98 Öheill, 99 (*read* 97) Öhapp
óhappaverk *n* 99 (*read* 97) Öhapp
óheill *f* 98 Öheill
óheppilega *adv* 98 Öheppiliga
óhlutdeilinn *adj* 98 Ohluttheilinn
óhlutdeilinn um mál e-s 98 Ohluttheilinn
óhreinn *adj* 98 Öheill
óhræsi *n* 98 Ohræse
óhæfa *f* 99 (*read* 97) Ohæfa
ójafn *adj* 59 Illbrygde, 98 Ojafnt
við ójafnt að eiga 98 Ojafnt
ójafnaðarmaður *m* 78 Ojafnadur madur
ójafnaður *m* 98 Ojafnadur
ójöfnuður *m* 99 (*read* 97) Ofse, 134 Vijga ferle
ókeypis *adv* 98 Okeipis
óknyttur *m*
kenndur að óknyttum 98 Oknyttir
ókunnur *adj* 44 (46) Grid
ókvíðinn *adj* 98 Okvidinn
ókvæntur *adj*
ókvæntir menn 29 Einhleypingar
ólið *n* 99 Olid
ólifaður *adj*
eiga skammt ólifað 86 Mismæle
ólíf *n* 12 Aurkumsl, 48 Grid
ólífismaður *m* 99 Olijfis madur
ólmur *adj* 30 Ey, 57 Hyde, 99 Ölmur
ólmur brásili 30 Ey
ólukka *f* 99 (*read* 97) Ögipta
ómálugur [*written* einálugur] *adj* 52 Hein
ómáttkur *adj* 141 Umattkur
ómáttugur *adj* 141 Umattkur
ómeiddur *adj* 83 Meisl
ómildur *adj* 87 Munód
ónefndur *adj* 44 (46) Grid
óp *n* 81 Manngardur
gjöra óp að e-u 99 Öp
órar *fpl* 99 Örar
óráð *n* 132 at Velkia
óríflegur *adj* 101 Ovandat fie
ósakgæfur *adj* 100 Osakgefur
ósigur *m* 87 Mugur
óskiptur *adj*
hafa e-ð af óskiptu 87 Moddrekia
ósleitulega *adv* 26 ad Drecka osleitulega
ósómi *m* 100 Ösöme, 129 Vafurleisa
óspaklega *adv* 100 Ospekt
óspart *adv* 3 Afeingt aul
óspekt *f* 15 Berserkur, 100 Ospekt
óstýrilátur *adj* [1]22 Styrelätur
óstýrilátur og illa skapi farinn 100 Ostyrelatur
ósvífur *adj* 78 Osvyfur
ósvífur og óaflátssamur 93 Oaflatsamur
ósýnn *adj* 142 Usynt
ósöngvinn *adj*
ósöngvinn og trúlaus 100 Osongvinn
ótrauður *adj* 100 Ötraudur, 98 Okvidinn
ótta *f* 101 Otta
óttast *v* 81 Mann-Rauner
ótti *m* 101 Ötte
slá ótta á e-n 101 Ötte
óttustund *f* 101 Otta
óttusöngur *m* 101 Otta
ótæpilega *adv* 101 Otæpilega
óvaldur *adj* 101 Ovallde
óvandaður *adj* 101 Ovandat fie
óvart *adv* 19 ad bora ad sug
óverkan *f* 101 Overkan
óvesall *adj* 101 Ovandat fie
óvinur *m* 10 Audid
óvistulegur *adj* 101 Ovistuligt
óvit *n*
falla í óvit 74 ad Liosta
óvísa *f* 101 Ovisa
óvænn *adj* 101 Ovallde, 129 Valur
óvættur *f* 17 Blendingur, 129 Trolld
óþarfur *adj* 17 Blendingur
óþjóflegur *adj* 61 Kienslur
óþokkaður *adj* 94 Othocke
óþokki *m* 94 Othocke
leggja óþokka á e-n 94 Othocke
óþurft *f* 95 Oþurft
leggja e-m til óþurftar 95 Oþurft
óþýður *adj* 94 Odæll
óæll *adj* 95 Oæll

P

pallur *m* 8 Arinhaukur, 102 Pallar
Parísklerkur *m* 102 Paris-Klerkur
paska *f* 103 Pøskur
pati *m* 102 Pate, 128 at Tortryggia
hafa pata á 102 Pate
pálmari *m* 102 Palmare
peðmaður *m* 102 Pedmadur
pell *n* 102 Pell
plagg *n* 102 Plagg
prettóttur *adj* 103 Prettottur
prísund *f* 103 Prisund

prófa *v* [1]22 Stirknadur
prúður *adj*
Ásbjörn prúði 103 Prudur
Hugi hinn prúði 103 Prudur
Þorgrímur prúði 103 Prudur
prýða *v* 64 Kongsæler
purtrea *v* 103 ad Purtrea, 105 Räf
púki *m* 103 Puke

R

ragskapur *m* 105 Ragur
ragur *adj* 105 Ragur
raka *v* 49 Gridmadur, 73 Lia
rakki *m* 42 ad Geya
rakur *adj* 88 Vindur blindar, 89 Roka
rammur *adj* 105 Rammur
nú er við ramma reip að draga 105 Rammur
rammur að afli 105 Rammur
rangbarmur *m* 69 Lä
rangsáttur *adj* 106 Rangsätter
rangur *adj* 99 (*read* 97) Ohæfa
rani *m* 137 Þa langhusade
ras *n* 106 Ras
rata (hrata?) *v*
rata til falls 94 Odur
rauðagull *n* DG 55, 7r Blik-raudur
rauður *adj* 15 Beyst, 37 Gaddan
raup *n* 38 Gambur
umfang og raup 106 Raup
rausn *f* 106 Rausn
raust *f* 51 Häreiste
rá *f* 6 Andraa, 63 Kna
ráð *n* 6 Anaud, 13 Badmur, 16 Bidil, 28 Eik, 39 Gandreid, 51 Hardradur, 64 Kongsæler, 130 Vandkvæde, 142 Upnæmur
illa gefast ójöfn ráð 59 Illbrygde
velkja ráð 132 at Velkia
ráða *v* 10 Audid, 10 Audna, 28 Einbeidur kostur, 77 Dæll vid ad räda, 90 Nafngiptur, 98 Öheill, 99 Ordfær, 144 Þussa-blendingur, 144 Þyngskóp
(eigi) dælt á (e-n) að ráða DG 55, 7v Dællt
ráða af dögum 17 at Bindast fyrer
ráða fyrir búi 8 Armadur
ráðast *v*
ráðast í DG 55, 5r Byrdingur
ráðfár *adj*
e-m er ráðfátt 118 Skögar madur
ráðseta *f* 134 Vidurseta
ráðsmaður *m* 87 Mugur
ráðsvinnur *adj* 113 Sann nefne
Rögnvaldur ríki og ráðsvinni 113 Sann nefne
ráðuneyti *n* 72 Lendir menn, 105 Raduneyte
ráðvaldur *adj* 78 Rädvalldur
ráðvandur *adj* 78 Rädvandur
ráf *n* 105 Räf
rán *n* 106 Rän
rás *f* 67 Kuelld
hafa á rás 105 Raas
refjur *fpl* 106 Refiur
refsbætur *fpl* Igiolld & Ydgiolld
refsing *f* 64 Kongsæler
refur *m*
era hlunns vant, kváðu refar, drógu hörpu á ísi 104 eg Qvæd
reginkunnur *adj* 38 Gan
reiða *v* 80 Malur
reiðast *v* 36 Foarn
reiðskjóti *m* 106 Reidskiote
reiður *adj* 15 Berserkur, 21 ad Bregdast reidur, 30 Eptermæli
reimleikur *m* 7 Apturganga, 107 Reymt
reimt *adj* 107 Reymt
reip *n* 73 Lia, 105 Rammur
reisa *v* 7 Aptantyder, 14 Bauta steinn, 68 Kur, 107 ad Reisa rønd, 130 Varde
reisugur *adj* 107 Reisuligt bu
reisulegur *adj* 107 Reisuligt bu
reka *v* 6 Amæle, 36 Fnikur, 44 (46) Grid, 91 Nijd, 107 Reisuligt bu, 108 Róstuvedur, 121 ad Stanga
rekast *v* 93 Oaldar-flockur
reki *m* 37 Fuke
rekinn *adj* 44 (46) Grid
rekkja *f*
gengnir til rekkna 107 Reckia
rekstur *m*
renna *v* 36 Fnikur, 66 Kubl, 107 Rekstrar, 137 Þa langhusade
renna blóð í hjarta 36 Foarn
renna blóð í hörund 36 Foarn
reykur *m* 88 Under grund, 89 Under grund
reyna *v* 28 Dyst, 38 Gan
lengi skal manninn reyna 81 Mann-Rauner
reyna og ríða dyst 28 Dyst
reyndur *adj* 64 Kongsæler
rétta *v* 22 Bijfur
réttari *m* 72 Lendir menn
réttur *adj* 64 Kongsæler, 72 Lendir menn
réttur *m* 99 (*read* 97) Ohæfa
lénsmanns réttur 72 Lendir menn
riðlast *v* 107 ad Ridlast
rif *n* 18 Blodörn, 18 Blodrefill
riga *v* 39 Gandreid
rimma *f* 40 Geir
rista *v* 18 Blodrefill, 91 Nijd
ríða *v* 27 Dynur, 28 Dyst, 39 Gandreid, 66 Kubl, 74 Litklæde
ríða blóði á 110 Hujus Runo-Magiæ
ríki *n* 19 ad bora ad sug, 25 ad Deila
fá e-m ríki til stjórnar 72 Lendir menn
ríklundaður *adj* 107 Ryklundadur
ríkmenni *n* 78 Rädvalldur
ríkur *adj* 15 Berserkur, 72 Lendir menn,
ríkur og auðugur 15 Bergrisi, 107 Rijkur og audugur
Rögnvaldur ríki og ráðsvinni 113 Sann nefne
rísa *v* 36 Fior
ríslgjarn *adj* 59 Idiumadur
rísta *v* 18 Blodörn, 91 Nijd
rjúfa *v* 33 Eidur, 44 (46) Grid, 114 Sære, 69 Länar drottenn
roðna *v* 36 Foarn
rof *n* 33 Eidur
roka *f* 89 Roka
roskinn *adj* 108 Roskinn
róa *v* 60 Kaskur, 66 Kubl
róða *f* 108 Röda
róður *m* 99 (*read* 97) Ögipta
róg *n* (rógur *m*) 115 Skammtaladur
rógur (*written* Högur (!)) *m* 105 ad Rægia
róstuveður *n* 108 Róstuvedur
róstuverk *n*
reka e-n á róstuverk 108 Róstuvedur
rótarkylfa *f* 108 Róta kylfa
rótartré *n* 12 Axl-byrdi
runa *f* 137 Þa langhusade
rún *f* 38 Gan, 108 Runar
rísta rúnar 91 Nijd
rúnakefli *n* 111 Runar kiefle
Rúta *f* 88 Geymdu
ryð *n* 111 Sax
ryðgaður *adj* 95 Ofäguligt
rýrir *m* 104 Qver
hodda rýrir 104 Qver
ræða *f* 86 ad Misjafna rædu um tuo huorja
ræða *v* 86 Mismæle
ræfur *n* 44 ad Gnefa
rægja *v* 105 Rægdur, 105 ad Rægia
rækur *adj* 44 (46) Grid
ræna *v* 15 Berserkur, 57 Huorvetna
ræsir *m* 64 Kongur
rönd *f* 107 ad Reisa rønd
reisa rönd við e-m 107 ad Reisa rønd
rösklega *adv* 17 Bilbugur
röskur *adj* 13 Bæle, 115 Siodur
röst *f* 66 Kubl, 108 Róst, 108 Róst f.g.
heiði rastar breið 108 Róst f.g.

S

saga *f* 58 Iafnan
jafnan er hálfsögð saga er einn segir frá 58 Iafnan
setja í sögu 15 Bernskupör
saklaus *adj* 114 Sygn, 124 Svivirding
salerni *n*
salerni upp að ganga 112 Salerne

salur *m*
salur fjalla 112 Salur fjalla
samdauði *m* 126 Tegast
samdrykkja *f* 112 Samdryckiur
samfarir *fpl* 44 (46) Grid
samjafnast *v* 130 Varkun
sammála *adj* 44 (46) Grid
samskipa *adv* 112 Samskipa
samtengja *v* 126 Teingder
samþykki *n* 87 Mugur
sandmelur *m* 93 Nivirke
sandur *m* 61 Kennsla, 74 Liusteirn**,** 89 Under grund
sannindi *npl* 115 Skammtaladur
sannnefni *n* 113 Sann nefne
sannsögli *f* 112 Sannsógle
sannur *adj* 103 Prettottur
sauðamaður *m* 62 Klaksärt
sauma *v* 55 Hónd
saup *n* 137 Urdum
saupsáttur *adj* 137 Urdum, 137 Vid
sax *n* 73 Liettbryn, 111 Sax
Saxi *m* 112 Saxe
sá *v* 44 (46) Grid
sár *adj* 59 Igiolld & Ydgiolld, 90 När, 127 Torsöttur
sár sefi 59 Igiolld & Ydgiolld
sár til ólífis 12 Aurkumsl
sár *m* 137 Prætereà
sár *n* 19 Bradban-vænligt Sär
hin meiri sár 95 Oæll
sátt *f* 129 at Tryggia
sáttur *adj* 44 (46) Grid, 141 Vijte
sefi *m* 59 Igiolld & Ydgiolld
segja *v* 30 Erfide, 57 Hugur, 58 Iafnan, 91 Nijd
seigur *adj* 6 Andvidre
sekt *f* 81 Mannhefnd, 114 Sialfdæme
sektarmark *n* 113 Sektarmórk
sekur *adj* 101 Overkan, 113 Sekur
sekur um víg 113 Sektarmórk
Seleyjar *fpl* 66 Kubl
Selja *f* 30 Ey
semja *v* 113 ad Semia mäl
senda *v* 73 Lia
sendimaður *m* 17 Bitell, 92 Nidgiolld, 126 Tignar klædi, 143 Þraut
sending *f* 114 Sendingar
senna *f* 57 Hugur
serkur *m* 15 Berserkur
sess *m* 142 Þiod
sessunautur *m* 76 Logunautar
seta *f* 124 Surskapur
setja *v* 15 Bernskupör, 17 Bitell, 43 Gislingar, 44 (45) Grid, 53 Hestaþing, 61 Kilpingar, [1]22 Stofn, 127 Torg
setning *f* 66 Kringur
siður *m* 102 Palmare, 128 Traust
siður og háttur 80 Malur
sigla *v* 85 Mirkuaflug
siglingamaður *m* 78 Siglinga madur
sigrúnir *fpl* 109 1. Sig-Runar
sigur *m* 38 Gamal-ælldur
sigursæll *adj* 13 Banvænt
siklingur *m* DG 55, 22v Kongur
silfur *n* 87 Moddrekia, 108 Röda, 115 Fiesiödur
elta grátt silfur 19 Blidskapur
sili *m*
sili Hernar 30 Ey
sili Kinnur 30 Ey
sili Þjórnar 30 Ey
silki *n* 130 Vaskur
sinna *f* 144 Þuerud
sinni *n* 57 Hugur
sitja *v* 13 Bakelldur, 66 Kubl, 86 Mismæle
síga *v* 22 Bryn
síldver *n* 114 Silldver
Sír *f* 30 Ey
sjá *v* 61 Kennsla, 61 Kienningar nafn**,** 70 Laust, 137 Prætereà
sjá e-n augum 103 Prisund
sjá fyrir 21 Brim
sjá kost og löst e-s 65 Koster
sjálfboðinn *adj* 114 Sialfbodinn
sjálfdæmi *n* 114 Sialfdæme
sekt eða sjálfdæmi 114 Sialfdæme
sjálfhælinn *adj* 78 Sialfhælinn
sjálfhælni *f* 38 Gambur
sjálfræðismaður *m* 44 (46) Grid
sjálfvilji *m* 6 Anaud
sjár *m* 68 Kijr
á sjá eða landi 68 Kijr
sjóður *m* 115 Siodur
sjór *m* 17 Leiglendingur, 44 (46) Grid, 74 Lyrbyrdt skip**,** 75 Logn
sjórok *n* 124 Svórdur
skaði *m* 38 Gamal-ælldur, 96 Ofnam
skafa *v* 28 Eik
Skagafjörður *m* 44 (48) Grid
skalli *m* 63 Kna, 141 Ulfbud
skammtaladur *adj* 115 Skammtaladur
skammur *adj* 86 Mismæle
skap *n* 26 Dölgur, 78 Mikill svijfur i skape, 78 Skörungur i skape, 115 Skap, 124 Sundur giorder
(illa) skapi farinn 100 Ostyrelatur
skapaður *adj* 116 Ad läta skeka ad skopudu
skapdeildarmaður *m* 115 Skap
skapker *n* 116 Skaptkier
skaplyndi *n* 29 Ein ræn, 87 ad Miuklæta sig, 115 Skap, 115 Skaplinde, 126 at Temia
skapraun *f* 115 Skapranu [*skapraun*]
skapsmunir *mpl* 116 Skaps munir
skapstór *adj* 116 Skapstör
skapstyggur *adj* 116 Skapstyggur
skarð *n* 116 Skard i skiolld ad hoggva
skarpur *adj* 83 Matland
skartsmaður *m* 124 Sundur giorder
skati *m* 79 Veife skate
skattur *m* 92 Nidgiolld
skattyrðast *v* 116 ad Skattyrdast
skáld *n* 54 Hirdmenn, 91 Nijdskaar, 142 Þiod
skegg *n* 138 Enn hann
skeika *v*
láta skeika að sköpuðu 116 Ad läta skeka ad skopudu
skeina *f* 116 Skeina
forsmáðu ekki fátækan vin né litla skeinu 116 Skeina
skeinast *v* 26 Draap
skeleggur *adj* 87 Mugur
skella *v* 141 Umgierd
skemma *f* 134 (135) Vijglysing
skemmtilegur *adj* 20 Bragd
skera *v* 10 Atburder, 18 Blodrefill, 30 Ey, 95 Oæll, 131 Vebond
skikkja *f* 117 Skickia
skilamaður *m* 117 Skila madur
skildagi *m* 140 Vitord, 117 Skildage
ganga að skildaga 117 Skildage
skilfingur *m* 64 Kongur
skilja *v* 71 Leiks mark, 134 (138) Vijglysing
skiljast *v* 105 Qvittur
skiljast við (e-n) 134 (138) Vijglysing
skillingur? (DG 55 siklingur) *m* 64 Kongur
skilnaður *m* 142 Usynt
skilríkur *adj* 117 Skila madur
skinnfat *n* 117 Skickia
skinnfeldur *m* 117 Skickia
skip *n* 10 Audid, 29 Einsæt, 44 (46) Grid, 61 Kennsla, 66 Kubl, 74 Lyrbyrdt skip, 107 Rekstrar, [1]22 Steint, 132 Veidur
skip skorað [sic] skjöldum 118 ad Skora a hölm
skipa *v* 9 Arsalur, 123 Sveit
skipa málum 118 Skorungur
skipa til 2 Afberast
skipa til um fjárfar sitt 2 Afberast
skipari *m* 117 Skipare
skipasól *f* [1]22 Steint
skipast *v*
skjótt má margt skipast 117 Skiött
skipskeggja *v* 138 Enn hann
skipsveinn *m* 63 Kölnar
skipta *v* 1 Aa, 82 Mannskræfa, 83 Markund
skipta máli 79 Mäl
skiptast *v* 117 at Skiptast hoggum
skipti *n* 5 Alög, 20 Bradfeingid, 61 eg Kasta
skipverji *m* 117 Skipare
skíðfæri *n* 116 Skidfære
skíðgarður *m* 117 Skidgardur, 138 Þa lijng
skíði *n* 44 (46) Grid
skíðstaur *m* 117 Skidgardur
skína *v* 44 (46) Grid

skírsla *f* 118 Skyrsla
skjaldaskrifli *n* 101 Ovandat fie
Skjaldbreiðarskúti *m* 88 Suo kuadu
skjálfa *v* 30 Ey
skjóta *v* 69 Lä, 91 Nijd
skjóta kili 30 Ey
skjótast *v* 123 Stufur
skjótur *adj* 4 Afrendur ad afli, 19 ad bora ad sug, 35 Fararskiòtur, 90 Naudungarsæt, 117 Skiött
skjöldungur *m* 64 Kongur
skjöldur *m* 44 (46) Grid, 116 Skard i skiolld ad hoggva, 117 Skiolldur, 117 Skyluhógg, 118 ad Skora a hölm
koma í opna skjöldu 82 Mannspiell, 117 Skiolldur
skolbrúnn *adj* 118 Skolbrun
skora *f* 118 Skora
skora *v* 15 Berserkur, 83 Markamenn, 118 Skora
skip skorað [sic] skjöldum 118 ad Skora a hölm
skora á e-n 118 ad Skora a hölm
skora á hólm 118 ad Skora a hölm
skora manntal 118 Skora
skorta *v* 118 Skortur
skortur *m* 118 Skortur
Skotar *mpl* 139 eg Vikna
skotra *v* 119 ad Skotra
skotsilfur *n* 119 Skotsilfur
skógarmaður *m* 118 Skögar madur
skógur *m* 118 Skolbrun, 107 ad Reisa rønd
skóklæði *npl* 118 Sköklæde
skraut *n* DG 55, 45r Skraut
skrautbúinn *adj* 119 Skrautbuinn
skrautmenni *n* 78 Skraut menne
skreiðver *n* 114 Silldver
skríða *v* 44 (46) Grid
skrín *n* 73 Likill
skrof *n* 78 Manskrefa
skrópamaður *m* 119 Skröpa madur
skrúðklæði *npl* 119 Skrudklæde
skrýðast *v* 37 Gaddan
skræfa *f* 79 Skræfa
skutilsveinn *m* 119 Skutul sveirn
skúli *m* 64 Kongur
skúti *m* 88 Suo kuadu
skyli *m* 64 Kongur
skyrta *f* 16 Biarnylur, 127 Torsöttur
skýlihögg *n* 117 Skyluhógg
skömm *f*
færa skömm að e-m 110 Hujus Runo-Magiæ
sköruglegur *adj* 132 Veitsla
skörungur *m* 78 Skörungur i skape, 118 Skorungur
skörungur í skapi 78 Skörungur i skape
slafur *n* 44 (48) Grid
slá *v* 14 Bardagie, 62 Klämhogg, 101 Ötte
slá manngarð um 81 Manngardur
slá mannhring um 81 Mannhringur
slátur *n* 87 Munngat
sleitudrykkja *f* 26 ad Drecka osleitulega
slentur *n* 119 Slentur
sukk og slentur 119 Slentur
sleppa *v* 88 Hriller illa, 89 Hryllenn sylla
sléttmáll *adj* 120 Slettmäll
Haraldur sléttmáli 120 Slettmäll
sléttur *adj* 74 Liusteirn
slíta *v* 73 Lia, 90 När
sljálega *adv* 120 Sliär
sljáleikur *m* 120 Sliär
sljár *adj* 120 Sliär
slóði *m* 120 Slöde
draga slóða 120 Slöde
slyppur *adj* 120 Slippur
slöngva *f* 120 Slöngva
smábóndi *m* 44 Greipur
smán *f* 15 Berserkur, 120 Smän
smánarlaus *adj* 120 Smän
smár *adj* 74 Liusteirn, 63 Knär, 140 Vite borne menn
smeltur *adj* 17 Bitell
smidur *m* 3 Afl
smælingur *m* 78 Smælingur
snarlyndur *adj* 120 Snarlindur
snápur *m* 120 Snäpur
snemma *adv* 30 Erfide
sneypa *f* 120 Sneipa
sneypulega *adv* 120 Sneipa
sneypulegur *adj* 120 Sneipa
snillingur *m* 79 Snillingur
snjallur *adj*
snjallur í máli 64 Kongsæler
snjór *m* 44 (46) Grid
snotur *adj* 109 1. Sig-Runar
snúa *v* 101 Ovallde, 91 Nijd
snúast *v* 119 Skröpa madur
snyrtimenni *n* 78 Snirte menne
snæða *f* 120 at Snæda
snæða *v* 120 at Snæda
snævilega *adv* 120 Snæfiligur
snævilegur *adj* 120 Snæfiligur
snævur *adj*
snævurt veður 120 Snæfiligur
sofa *v* 89 Nader
sofna *v* 27 Dur
son *m* 121 Son
sonur *m* 14 Bauta stein, 35 Fagnadar öl, 22 Bijfur, 44 (46) Grid, 57 Hugur, 106 Ras, 106 Ras, 127 Torkur
sól *f* 44 (46) Grid, [1]22 Steint
sópa *v* 44 Greipur
spakur *adj* 79 Spakur, ad vite, 121 Spakur, 121 Spä
Eiríkur spaki 37 Fuke
spakur að viti 79 Spakur, ad vite
Þórarinn spaki 121 Spakur
Þorleifur spaki 121 Spakur
spara *v* 140 Vinsælld
spara af 105 ad Rægia
spá *f* 121 Spä
spá er spaks geta (gáta) 121 Spä
spánþaktur *adj* 105 Räf
spekingur *m* 79 Spekingur, 121 Spakur
spenna *v* 62 Kinnbiarger
spilla *v* 44 (46) Grid
spillir *m*
örva spillir 100 Ötraudur
spjót *n* 40 þad geigar eda gagar
spjótsoddur *m* 121 ad Stanga
spor *n*
eggja spor 117 Skyluhógg
spurdagi *m* 121 Spurdagie
hafa spurdaga um e-n 121 Spurdagie
spurn *f* 121 Spurn
spyrja *v* 90 ad Nema stadar
staddur *adj* 44 (46) Grid
staðfesta *f* 68 Kynrijkur
staðinn *adj* 121 Stadinn
staður *m* 113 ad Semia mäl
nema staðar 90 ad Nema stadar
stafkarl *m* 121Stafkarls gerfe
stafkarlsgervi *n* 121Stafkarls gerfe
stafnbúi *m* 108 Röda
stafur *m* 63 ad Kneikia, 94 Odur (2)
stampaaustur *m* 23 Dæla
standa *v* 11 Augu, 44 (46) Grid, 90 Naudur
stanga *v* 121 ad Stanga
starf *n* 121 Starf
starfa *v* 121 Starf
starfi *m* 121 Starf
starfsmaður *m* 121 Starf
stál *n*
láta sverfa til stáls 124 ad läta Sverfa til stäls
stefna *f* 79 Mäl, 121 Stefna
stefnutími *m* 121 Stefna
steindur *adj* 103 ad Purtrea, [1]22 Steint
steint og purtreað 103 ad Purtrea, 105 Räf
steint skip fyrir ofan sjó 74 Lyrbyrdt skip
steinn *m* 88 Muta, 111 Sax, 61 eg Kasta
settur steinum 17 Bitell
sterklega *adv* 128 Tradk
sterkur *adj* 28 Einhæfur, 58 Iafnalldre, 73 Lia, 130 Vaskur, 133 Uhamingur samligur
allra manna sterkastur 12 Auxna meiginn
steypa *v* 66 Kubl
stigamaður *m* [1]22 Stiga madur
stigur *m*
kanna kunna stiga [1]22 Stiga madur
Stiklastaðir *mpl* 86 Mismæle
stillir *m*
vor stillir 6 Andraa
stilltur *adj* 64 Kongsæler
stinnur *adj* 30 Ey
stirfinn *adj*

stirfinn og viðskotaillur 100 Osongvinn
stíga *v* 112 Salur fjalla
stjórn *f* 30 Ey, 72 Lendir menn
stjórn stendur af e-m 52 Hein
stjórnsamur *adj* 64 Kongsæler, [1]22 Stiornsomur [*-samr*]
stoð *f* [1]22 Stód
stofa *f* 114 Sendingar
stofn *m* [1]22 Stofn
setja (illa) á stofn við e-n [1]22 Stofn
stokkur *m* 88 Fer her, 89 Fer her
Stolm *f* 30 Ey
Storð *f* 30 Ey
stóð *n* 138 Enn
stóðhross *n* 138 Enn
stólbrúð *f* 26 Draap
stór *adj* 6 Andvidre, 79 Mær
stór(u)lega *adv* [1]22 Storkostliga
stórauðugur *adj* 68 Kynrijkur
stórbeinn *adj*
stórbeinn í andliti 113 Sektarmórk
stórgjöfull *adj* 42 Giafmilldur, 123 Storlindur
stórglæpur *m* 92 Nidingskapur
stórkerald *n* 137 Prætereà
stórkeralda *v* 137 Prætereà
stórkostlega *adv* [1]22 Storkostliga
stórlyndur *adj* 123 Storlindur
stórlæti *n* 81 Mannmugur
stórmál *n* 76 Lokatur
stórmenni *n* 35 Fagnadar öl
stórræði *npl* 123 Storræde
stórskorinn *adj* 123 Storskorinn
stórvitur *adj* 118 Skorungur
straumborði *m* 39 Gandreid
straummikill *adj* 108 Róst
strábeygir *m* 137 Prætereà
strábeygisauga *n* 137 Prætereà
strengja *v* 123 ad Streingia heit
stund *f* 87 Munód
stúfur *m* 123 Stufur
styggur *adj* 67 Kuelld
styr *m* [1]22 Styriolld
styrjöld *f* [1]22 Styriolld
styrknaður *m* [1]22 Stirknadur
styrkur *m* DG 55, 8v Efling
styrma *v* [1]22 ad Stirma
stýrilátur *adj* [1]22 Styrelätur
stökkur *m* [1]22 Støkkur i lide
stökkur í liði [1]22 Støkkur i lide
stökkva *v* 25 Dimraddadur
stöng *f* 91 Nijd
sukk *n* 119 Slentur
sumar *n* 44 (46) Grid
í sumar 10 Audbedinn, 124 Surskapur
sundurgjörð *f* 124 Sundur giorder
sundurgjörðamaður *m* 124 Sundur giorder
sundurleitur *adj* 70 Laustur
súð *f* 63 Kna
súpa *v* 124 ad Supa
ei er sopið þó í ausuna sé komið 124 ad Supa
súrskapur *m* 124 Surskapur
svaðrandi *m* 123 Suadrande
svalfjötur *m*
svalfjötur Selju 30 Ey
svardagi *m* 123 Suardagar
binda e-ð svardögum 123 Suardagar
svartur *adj* 133 Uhamingur samligur
svartar brýn 113 Sektarmórk
Þorbjörn svarti 76 Lungur
svefnhöfgi *m* 51 Haufge
sveifna? (sveifla?) *v* 123 ad Sueifna
sveinn *m* 44 (46) Grid
sveit *f* 81 Mann-Rauner, 123 Sveit, 123 Sveit f.g. Habitatio
sveitardrykkja *f* 26 at Drecka ein menning
sveitungi *m* 123 Sveitungar, 131 Vebond
svelgja *v* 124 ad Svelgia
svella *v* 30 Ey
sverð *n* 111 Sax, 137 Vid, 141 Umgierd
leggja sverði 18 Blodòrn
sverfa *v* 124 ad läta Sverfa til stäls
svermur *m* 124 Svermur
svima *v* 123 ad Sveima [*svima*]
Svíasker *npl* 34 Eistra sallt
svíðingur *m* 79 Snillingur
svíkja *v* 92 Nidingur
svínfeldur *m* 3 Afl
svívirðilega *adv* 124 Svivirding
svívirðing *f* 23 Däd, 124 Svivirding
svöðusár *n* 124 Svaudu saar
svörður *m* 124 Svórdur
sylla *v* 89 Hryllenn sylla
syngja *v* 7 Aptantyder
sýkn *adj* 114 Sygn
sýkn saka 114 Sygn
sýn *f* 11 Audradur, 140 Vite borne menn
sýna *v* 26 Dreingur
sýnast *v* 24 Dalur og Hóll
sýndur *adj* 114 Syndur
sýnn *adj* 6 Annmarkar
sækja *v* 85 Mikilsvijfur i Skape, 89 Greppur, 112 Samdryckiur, 128 Traust, 130 Vandkvæde
sækja langt til 71 Leiks mark
sælkeri *m* 79 Sælkiære
sæma *v* 64 Kongsæler, 114 Sialfbodinn
sæma gjöfum 38 Gäfa
sæmd *f* 38 Gamal-ælldur, 82 Margnenninn, 113 Sæmd
sæmilega *adv* 64 Konbæner
sæmilegur *adj* 64 Kongsæler
sær *m* 74 Liusteirn
særa *v* 14 Ben
særi *npl* 114 Sære
rjúfa særi 114 Sære
sæta *v* 2 Afarkoster
sætt *f* 85 Midlundarmal
taka sættum 60 Kapp, 114 Sætter
sættir *m* 39 Gardur
sævarurð *f* 42 ad Geya
söðull *m* 14 Beisl, 17 Bitell, 62 Klasseckur, 80 Malur
sök *f* 15 Bernsku madur, 114 Sygn
fyrir afls sakir 5 Almæli
snúa sök á e-n 101 Ovallde

T

tak *n* 125 Tak
taka *v* 24 Dæme dæmis, 54 Hóldur, 70 Laun, 86 Mismæle, 88 Vindur blindar, 89 Vockum vier
taka við e-m 123 Sveit
takast *v* 35 Fadmbrogd
til takast 56 ad Hverfa aptur
tal *n* 98 Ohræse
tala *f* 125 Tala
láta ganga töluna 125 Täl
tala *v* 44 (46) Grid, 80 ad fylgia Mäle
talaður *adj* 52 Hein
tannfé *n* 126 Tannfie
taumur *m* 30 Ey**,** 103 Pøskur
hafa e-n að taumi 98 Ojafnadur
tál *n* 125 Täl
tálar *fpl* 125 Täl
draga á tálar 125 Täl, 92 Nidingur
tálman *f* 125 Tälman
tár *n* 125 ad Tärast
tárast *v* 125 ad Tärast
tegast *v* 126 Tegast
teiti *f* 126 Teite
telgja *v* 126 at Telgia
teljast *v* 126 at Teliast undan
teljast undan 126 at Teliast undan
temja *v* 115 Skap, 126 at Temia
tendra *v* 140 Vite
tengdir *fpl* 126 Teingder
tengja *v* 126 Teingder
tiggi *m* 64 Kongur
tiginn *adj* 126 Tiginn madur
tignarklæði *npl* 126 Tignar klædi
tilfyndinn *adj* 24 Däruskapur, 126 Tilfindinn
tiltekt *f* 94 Odæll
orð og tiltektir 94 Odæll
tilöflun *f* 126 Tiløflun
tíð *m*
margan tíð 91 Nid
tíðindi *npl* 22 Brun, 39 Gandreid, 107 ad Reisa rønd
tími *m* 69 Landflötte
tíska *f* 127 Tyska
tjá *v* 72 ad Letia
toga *v* 127 at Toga
togast *v* 143 eg Þrijf
tolla *v* 84 Meij

toppur *m* 39 Gandreid
torg *n* 127 Torg
  setja e-m torg 127 Torg
torleiði *n* 127 Torleide
torrek *n* 127 Torkur
torsóttur *adj* 127 Torsöttur
tortryggja *v* 128 at Tortryggia
tóm *n* 127 Töm, 127 Töm n.g.
tómur *adj* 127 Töm n.g.
traðk *n* 128 Tradk
trauður *adj* 102 Plagg, 128 Traudur, 128 Tregur
traust *n* 128 Traust
  afla trausts 128 Traust
  eiga traust 128 Traust
  sækja traust 128 Traust
trega *v*
  eg trega 128 Tregur
  mig tregar 128 Tregur
tregi *m*
  færa í trega 128 Tregur
tregur *adj* 83 Meinvætt, 128 Tregur
tré *n* 4 Akarn, 35 Fall, 103 ad Purtrea
trúa *v* 115 Skammtaladur
trúlaus *adj* 100 Osongvinn
trúnaðarmaður *m* 129 Trunadur
trúnaður *m* 129 Trunadur
  leggja trúnað á e-ð 40 at Geipa
tryggð *f* 44 (46) Grid, 129 Trygd
  spilla tryggðum 44 (46) Grid
tryggja *v* 129 at Tryggia
tryggur *adj* 129 Trygd
  tryggur til fylgdar 94 Oddvite
trylltur *adj* 129 Trilldur
tröll *n* 105 Rammur**,** 129 Trolld
Tröllaslagur *m* 89 Trolla slag
tundur *n* 129 Tundur
tunga *f* 95 Oæll, 129 Tungur
  dönsk tunga 72 Lendir menn
  hafa tungu fyrir e-m 52 Hein
  kunna tungur 129 Tungur
túlkur *m* 102 Paris-Klerkur
tvennur *adj* 50 Hætta
týna *v* 80 Malur
týnast *v* 19 Ból
týsdagur *m* 25 Dijs
tæla *v* 125 Täl
  tæla um e-n 125 ad Tæla um nockurn
tönn *f* 84 Meij, 95 Oæll
tötrar *mpl* 128 Tötrar

U

ugga *v*
  ugga að sér 133 Uggur
uggalaus *adj* 133 Uggur
uggleysi *n* 133 Uggur
uggur *m* 133 Uggur
umboð *n* 12 Aulfær
umfang *n* 38 Gambur, 106 Raup
umfangsmikill *adj* 40 Garungur, 119 ad Skotra
umgerð *f* 141 Umgierd
umgjörð *f* 141 Umgierd
  umgjörð Hristar 30 Ey
  umgjörð Huglar 30 Ey
  umgjörð Ostrar 30 Ey
umhverfis *adv* 8 Arinhaukur
una *v* 82 Mannsöme
undandráttur *m* 141 Undandrättur
undarlega *adv* 123 Storskorinn
undarlegur *adj* 24 Dalur og Hóll, 29 Ein ræn, 84 Metnadar giarn
undirhyggja *f* 141 Underhyggia
undirhyggjumaður *m* 141 Underhyggia
undirmaður *m* 38 Gamal-ælldur
undirskilinn *adj* 44 (45) Grid
undrast *v* 127 at Toga
undur *n* 30 Ey, 57 Huorvetna
ungur *adj* 11 Audradur, 91 Nijdskaar, 119 Skrautbuinn
unna *v* 132 Vegtilla
uns *adv* 141 Uns
upphaldskerti *n* 142 Uphallskierte
uppnema *v* 142 Upnæmur
uppnæmur *adj* 142 Upnæmur
uppreist *f* 142 Upreist
uppvöslumaður *m* 142 Upóslu madur
uppvöxtur *m* 94 Odæll, 99 (*read* 97) Oglyminn
utanferð *f* 35 Farar eirir
utututu *int* (*onomat*) 10 Atatata utututu
uxatal *n* 44 Gradungur

Ú

úlfhali *m* 141 Ulfhale
úlfur *m* 90 När
úlfúð *f* 141 Ulfbud
úrigtoppa *adj* 39 Gandreid
úrskurður *m* 100 Orskurdur
  veita úrskurð 100 Orskurdur
úrtökumaður *m* 4 Afrendur ad afli
úrættis *adv*
  ganga úrættis 84 Meniagripur
útbyrðis *adv* 142 Utbirdis
  færa e-n útbyrðis 142 Utbirdis
útganga *f* 20 Bragd, 133 Ufrialser kallmenn
útgönguleyfi *n* 116 Ad läta skeka ad skopudu
útlagi *m* 29 Endilangur
útleiðsla *f* 132 Veitsla

V

vaða *v* 60 Kaf
vafurleysa *f* 129 Vafurleisa
vaka *v* 88 Vindur blindar
vakka *v* 89 Vindar blinda
vakna *v* 81 Manngardur, 134 Vijgliöst
vald *n* 64 Kongsæler
  eiga völd á e-m 65 Koster
  hafa til valds 72 Lendir menn
  leggja á (kóngsins) vald 6 Annmarkar
valda *v* 39 Gandreid, 99 (*read* 97) Öhapp, 100 Ötraudur
valinkunnur *adj* 129 Valinkunur
valur *m* 44 (46) Grid, 129 Valur, 108 Róst f.g.
vamm *n* 140 Vinur
vanda *v* 140 Vistargiord
vandhæfi *n* 130 Vandhæfe
vandi (1) *m* 100 Osakgefur
vandi (2) *m*
  að vanda 141 Umattkur
vandkvæði *npl* 107 Reymt, 130 Vandkvæde
vandlega *adv* 132 Vendilega
vandræðaskáld *n*
  Hallfreður vandræðaskáld 61 Kienningar nafn
vandræði *n* 130 Vandhæfe
  vekja vandræði 99 (*read* 97) Öfus
vanfarinn *adj* 130 Varkun
vanmáttur *m* 66 Krøm
vansi *m* 130 Vanse
vanur *adj* 104 eg Qvæd
vanvirðing *f* 113 Sæmd
varast *v* 119 Skröpa madur
varða *f* 130 Varde
Varða *f* 30 Ey
varði *m* 130 Varde
varfúsa *f* 130 Varfusa
vargur *m* 44 (46) Grid, 44 (47) Grid, 131 Ve
varla *adv* 140 Vit
varnaður *m* 130 Varnadur
vasklegur *adj* 130 Vaskur
vaskur *adj* 130 Vaskur
vatn *n* 44 (46) Grid, 71 Leiglendingur, 83 Marklónd, 84 Meitilberg
vatnsfall *n* 36 Fnikur
vaxa *v* 11 Augu, 16 Biarnylur, 44 (46) Grid
vaxinn *adj* 84 Meij
veð *n*
  hafa e-ð í veði 113 Sæmd
veðrabálkur *m* 131 Vedra balkur härdur
veður *n* 21 Brim, 56 ad Huessa, 75 Logn, 85 Mirkuaflug, 120 Snæfiligur, 144 Þyckur
  veðrið tekur að hvessa 56 ad Huessa
  veður bæði hvasst og kalt 63 Kölnar
veðurborði *m* 39 Gandreid
veðurfastur *adj* 131 Vedur fastur
veðurspár *adj* 131 Vedur spaar
vefur *m*
  skilja vef 134 (138) Vijglysing
vega *v* 134 Vijg
  vega í griðum 131 Ve

vega í véum 131 Ve
vegsamlegur *adj* 132 Veitsla
vegsemd *f* 84 Metnadar giarn, 132 Vegur
vegtylla *f* 132 Vegtilla
vegur *m* 36 ad Fata veg, 56 Huernig, 132 Vegur
fara á villa vega 91 Nijd
vaxi vegur þinn 132 Vegur
veiði *f* 132 Veidur
veiður *f* 132 Veidur
veifa *v* 79 Veife skate
veifiskati *m* 79 Veife skate
veisla *f* 35 Fagnadar öl, 90 Nafngiptur, 132 Veitsla
veita *v* 44 (46) Grid, 82 Mannsöme, 91 Nijd, 99 (*read* 97) Ofur-efle**,** 100 Ordafulltinge, 100 Orskurdur, 114 Sialfbodinn, 132 Veitsla, 133 Ufryn
vekja *v* 99 (*read* 97) Öfus
veldi *n* 19 Ból
velgjörningur *m* 90 Naudur
veljast *v* 72 Lendir menn
velkátur *adj* 60 Kaatur
velkja *v* 132 at Velkia
velta *v* 30 Ey
vendilega *adv* 132 Vendilega
venja *f* 70 Laustur
venslamaður *m* 44 (46) Grid
ver *m* 63 Knør
verð *n* 2 Afaryrde
verða *v* 96 Ofnam, 96 Ofrad
að verða fyrir e-u 5 Alóg
verða (rösklega) við 17 Bilbugur
verður *adj* 48 Grid, 129 Vafurleisa
verður *m* 43 Glammi, 132 Verdur, 140 Vit
verja *v* 52 ad Henda, 60 Kapp, 118 ad Skora a hölm
verk *n* 11 Audsökt verk, 75 Lódur menne
verklundarmaður *m* 133 Verklundar madur
verrfeðrungur *m* 16 Beturfedrungur
verri *adj* 24 Dæme dæmis, 103 Prettottur
vesaldarmaður *m* 133 Vesaldar madur
vesalingur *m* 133 Vesaldar madur
vesall *adj* 84 Meij
vesalmenni *n* 133 Vesaldar madur
veslingur *m* 133 Vesaldar madur
vestan *adv* 19 ad bora ad sug
vestur *n/adv* 19 ad bora ad sug
vesælingur *m* 79 Vesælingur
vetrarnótt *f* 44 (46) Grid
vetratal *n* 58 Hyggja
vetur *m* 12 Aunderdur vetur
um veturinn 24 Dalbuar
að miðjum vetri 18 Bloot
öndverður vetur 12 Aunderdur vetur, 57 Hyde
vé *n* 131 Ve, 131 Vebond
Vébjargaþing *n* 64 Kongsæler
vébönd *npl* 131 Vebond
vélræði *n* 134 Vielræde
viða *v* 101 Otæpilega
viðlátinn *adj* 101 Ovisa
viðskotaillur *adj* 100 Osongvinn
viðtaka *f* 134 Vidtaka
viður *m* 64 Kolsuartur
viðureign *f*
illur viðureignar 80 Mälugr
viðurseta *f* 134 Vidurseta
viðutan *adj* 34 Faalätur
viðvörun *f* 141 Vissa
vika *f* 15 Berserkur
að vikum saman 1 Aa
vikna *v* 139 eg Vikna
vilja *v* 61 Kienningar nafn, 80 ad fylgia Mäle
vilji *m* 64 Kongsæler
villur *adj* 91 Nijd
vinátta *f* 140 Vinätta
vináttubragð *n* 140 Vinätta
vináttumál *npl* 129 at Tryggia, 139 Vinmæle
vindauga *n* 137 Prætereà
vindur *m* 30 Ey, 44 (46) Grid, 88 Vindur blindar, 89 Vindar blinda
vindur ber linda 30 Ey
vinfastur *adj* 79 Vinfastur
vingjarnlega *adv* 140 Vinsamlega
vingóður *adj*
vingott er með þeim 140 Vinsamlega
vinmæli *n* 139 Vinmæle
vinsamlega *adv* 140 Vinsamlega
vinskapur *m* 79 Makinde
vinstri *adj* 22 Bugur
vinsæld *f* 128 Traust, 140 Vinsælld
kafna í vinsældum 140 Vinsælld
vinsæll *adj* 79 Vinfastur, 140 Vinsælld, 143 Þóke
vinsæll af alþýðu 3 Afluttur
vinur *m* 4 Afsprenge, 44 (46) Grid, 86 ad Misjafna rædu um tuo huorja, 100 Osakgefur, 106 Rangsätter, 116 Skeina, 123 Storlindur, 128 Traust, 139 Vinmæle, 140 Vinur
sá er vinur sem til vamms segir 140 Vinur
vinvandur *adj* 79 Vinvandur
virða *v* 54 Hirdmenn
virðar *mpl* 30 Ey
virðingamaður *m* 140 Vitradur
virðulegur *adj* 106 Ras
virktavinur *m* 140 Vinur
vissa *f* 21ad Bregdast reidur, 141 Vissa
vist *f* 65 Koster, 80 Malur, 114 Sendingar
vista *v* 80 Malur
vistamalur *m* 80 Malur
vistargjörð *f* 140 Vistargiord
vit *n* 64 Kongsæler**,** 121 Spakur, 140 Vit, 140 Vite borne menn
vit er verði betra—valla hafa það allir 140 Vit
viti borinn 140 Vite borne menn
vita *v* 70 Laus ä velle
vita e-ð á sig 66 Kóttur
vitaeldur *m* 8 Arinhaukur
viti *m* 140 Vite
hlaða vita 140 Vite
tendra vita 140 Vite
vitni *n* 44 (46) Grid, 64 Kollottur
vitorð *n* 140 Vitord
vitra *f* 130 Vaskur
vitraður *adj* 140 Vitradur
vitringur *m* 79 Spekingur
vitur *adj* 16 Beturfedrungur, 118 Skorungur
vitur og velkátur 60 Kaatur
víða *adv* 129 Tungur
víðfrægur *adj* 23 Byrda
víðgyrðill *m* 30 Ey
víðgyrðill Vörðu 30 Ey
víðgyrðill þýtur 30 Ey
víf *n* 63 Knør
víg *n* 30 Eptermæli, 81 Mannhefnd, 113 Sektarmórk, 134 Vijg, 134 Vijglysing
vígaferli *npl* 85 Midlundarmal, 134 Vijga ferle
vígi *n* 134 Vijg
víglegur *adj* 104 Qver
vígljós *adj* 134 Vijgliöst
víglýsing *f* 134 Vijglysing
vígsmál *n* 143 Þuer
vígur *adj* 134 Vijg
vín *n* 110 Hujus Runo-Magiæ
vís *adj* 87 Mugur, 143 Þraut
vísa *f* 37 Gaddan, 79 Mala lók, 111 Runar kiefle
vísbending *f* 141 Vissa
vísindi *npl* 58 Hyggiande
víti *n* 141 Vijte
e-n hendir víti 141 Vijte
vo *f* 141 Vó
honum er vo fyrir dyrum 141 Vó
voðvirkja *v* 138 Tandem
vogestur *m* 141 Vó
vogskorinn *adj* 141 Vógur
vogsund *n* 88 Vindur blindar, 89 Vindar blinda
vogur *m* 141 Vógur
voka (i.e. vökva ‘vekja’) *v* 89 Vok
voka blóð 89 Vok
volaus *adj* 141 Vó
volkinssinn *n* 132 at Velkia
vomein *n* 141 Vómein
von *f* 24 Dalur og Hóll, 75 Løgberg, 114 Sære, 121 Spurn, 141 Vón, 143 Þraut
vondur *adj* 115 Skammtaladur
vonlegur *adj* 141 Vón
vonþrotinn *adj* 143 Þrótinn
vopn *n* 5 Aliostsrade, 105 Raas
sækja (e-n) með vopnum 3 Afbragd manna, 85 Mikilsvijfur i Skape

vopnfær *adj* 44 (45) Grid
vor *n*
um vorið 53 Hestaþing
vorkunn *f* 130 Varkun
vorlangur *adj* 44 (46) Grid
vos *n* 142 Vós
vosbúð *f* 142 Vós
votur *adj* 85 Mirkuaflug
vængur *m* 44 (46) Grid
vænlegur *adj* 83 Markund, 132 at Velkia
vænn *adj* 129 Vænn
vænta *v* 89 Nader
vök *f* 89 Vok
völlur *m* 7 Aptantyder, 51ad Hasla voll, 70 Laus ä velle
vörn *f* 13 Bæle
vöxtur *m* 15 Bergrisi, 108 Röda
mikill vexti 4 Afrendur ad afli, 11 Audradur, 113 Sektarmórk
smár vexti 140 Vite borne menn

Y

ybbinn *adj* 59 Ibbin
yfirgangur *m* 42 Geisan
ygglast *v* 30 Ey
ygglist umgjörð 30 Ey
ynglingur *m* 64 Kongur
yngvi *m* 64 Kongur
yrkja *v* 82 Mansongur, 91 Nid, 103 Qvæde, 127 Torkur

Ý

ýfast *v*
ýfast við e-n 60 ad Ifast vid nockurn
ýtar *mpl* 117 Skyluhógg

Þ

þanki *m* 57 Hugur
þannig *adv* 142 Þannig
þannveg *adv* 142 Þannig
þar *adv* 58 Iafnalldre
þá *f* 69 Lä
þága *f* 142 ad Þiggia
þefgóður *adj* 142 Þefgott
þegar *adv* 142 Þegar
þegja *v* 24 Dæla dælu
þegnskapsmaður *m* 79 Þegnskaps madur, 142 Þegnskapur
þegnskapur *m* 142 Þegnskapur
þengill *m* 64 Kongur
þerfill *m* 79 Þegnskaps madur
þiggja *v* 35 Fagnadar öl, 42 Giestur, 114 Sialfbodinn, 142 ad Þiggia
þing *n* 52 Hein, 56 ad Hverfa aptur, 61 ad Kiæra, 80 Malur, 102 Plagg, 143 Þógn, 144 Þyng, 144 Þys
þingheimur *m* 144 Þyngheimur
þingríkur *adj* 144 Þyng
þingsköp *npl* 144 Þyngskóp
þiod *f* 6 Alþyda
þirfingur *m* 79 Þegnskaps madur
þjó *npl* 8 Armskapadur
um þjó þver 62 Klämhogg, 95 Oæll
þjóð *f* 59 Illbrygde, 142 Þiod
þjóðbraut *f* 142 Þiod
þjóðhagur *adj* 142 Þiod
þjóðkóngur *m* 142 Þiod
þjóðleið *f* 142 Þiod
þjóðráð *n* 142 Þiod
þjóðskáld *n* 142 Þiod
þjófur *m* 121 ad Stanga
þjóna *v* 119 Skutul sveirn
þjónustumaður *m* 2 Afarkoster
Þjórn *f* 30 Ey
Þjórsá *f* 93 Niosn
þjóta *v* 30 Ey, 120 Slöngva
Þjótta *f* 30 Ey
þoka *f* 143 Þoka
þokkasæll *adj* 143 Þóke
þokki *m* 143 Þóke
þol *n* 143 Þól
þola *v* 83 Meisl, 107 Rekstrar
e-ð er þolandi 98 Ohræse
þolgóður *adj* 143 Þól
þolinmæði *f* 143 Þól
þolinn *adj* 143 Þól
þolleysa *f* 143 Þól
þolugur *adj* 143 Þól
þora *v* 17 ad Bleidast, 17 Bleide, 92 Nidingur
Þorbrandur *m* 20 Brandur
þótti *m* 57 Hugur
Þrasnes *n* 76 Lungur
þraut *f* 143 Þraut
þrautlaus *adj* 143 Þraut
Þrándheimsmynni *n* 143 Þrandheims minne
þrek *n* 143 Þrekinn
þrekinn *adj* 79 Þegnskaps madur, 143 Þrekinn
þreklegur *adj* 118 Skolbrun
þrekleysi *n* 143 Þrekinn
þrekvirke *n* 143 Þrekinn
þridjungur *m* 20 Bradfeingid
þriðji *num* (*ord*) 2 Afarkoster
þrifinn *adj* 79 Þegnskaps madur
þrífa *v* 143 eg Þrijf
þrír *num*
þrír eru nauðsynjaeldar 8 Arinhaukur
þrjóska *f* 143 Þógn, 143 Þriöska
þrjóta *v* 143 Þrótinn
þroskaður *adj* 82 Margbreitinn
þroskamaður *m* 143 Þróske
þroskamikill *adj* 4 Afrendur ad afli
þroski *m* 143 Þróske
þroskjöldur *m* 26 Draap
þrotinn *adj* 143 Þrótinn
heillum þrotinn 143 Þrótinn
þrotinn að e-u 143 Þrótinn
þróttlaus *adj* 143 Þroottur
þróttur *m* 143 Þroottur
Þruma *f* 30 Ey
Þrumu lindi 30 Ey
Þrymlingar *mpl* 30 Ey
þrælborinn *adj* 144 Þy
þrældómur *m* 13 Aþian
þrælkan *f* 92 Nidingskapur
þræll *m* 6 Anaud, 44 (46) Grid, 71 Leisinge, 115 Skapranu [*skapraun*]
Þrændir *mpl* 14 Beiskur
Þrændur *mpl* 81 Mannmugur
þröm *f* 143 Þrøm
Þröm *f* 30 (31) Ey [*printed* Þrónt], 30 (32) Ey, DG 55, 9r (9v, 10r) Eÿ
þungur *adj* 86 ad Misjafna rædu
þurfa *v* 119 Skotsilfur, 143 Þórf
þurfandi *adj* 79 Þegnskaps madur
þurft *f* 143 Þórf
þurs *m* 17 Blendingur, 104 Qvida
þursablendingur *m* 144 Þussa-blendingur
þústna *v* 144 at Þustua
þver *adj* 62 Klämhogg, 143 Þuer
þverra *v* 144 at Þustua
þvertré *n* 44 at Gnapa
þverúð *f* 144 Þuerud
þvídrægni [tvídrægni] *f* 144 Þuerud
þvo *v* 30 Ey
þyk(k)ja *v* 28 Eik, 91 ad Nijda nockurn, 96 Ofnam
þykja (e-ð) að 64 Kollsugur
þykja vel horfa 55 ad Horfa
þykjast *v* 70 Laus ä velle, 70 Lausgurtur
þykkbýll *adj* 144 Þyckbylt
þykkja *f* 144 Þyckia
þykkjumikill *adj* 144 Þyckia
þykkmikill *adj* 144 Þyckur
þykkt *f* 53 Hey
þykkur *adj* 144 Þyckur
þykkt veður 144 Þyckur
þyrsta *v* 110 Hujus Runo-Magiæ
þys *m* 144 Þys
þý (þír) *f* 44 (46) Grid
þý *n* 144 Þy
þýborinn *adj* 144 Þy
þægja *v* 142 ad Þægia ad nokrum
þægja að e-m 142 ad Þægia ad nokrum
þögn *f* 143 Þógn
þögn verður ei á þing færð, nema þrjóska valdi 143 Þógn
þökk *f* 84 Metnadar giarn
þörf *f* 143 Þórf

Æ

æðri *adj* 76 Madur
  æðsta heiti manns 76 Madur
æpa *v* 81 Manngardur
æra *f* 1 Aar
ærinn *adj* 26 Dölgur
æs *f* 13 Æs
  æs í bandi 13 Æs
Æsa *f* 9 As
æstur *adj* 30 Ey
ætla *v* 16 Beturfedrungur
ætt *f* 10 Auvirdur
  vera góðrar ættar 68 Kurteis

Ö

öðlingur *m* 11 Audlingur, 64 Kongur
öfugur *adj* 11 Aufugt
öfund *f*
  leika öfund á 140 Vinsælld
öfundarbragð *n*
  veita e-m öfundarbragð 99 (*read* 97) Ofundar bragd
Ögvaldsnes *n* 68 Kijr
öl *n*
  láta óspart ölið 3 Afeingt aul
  ölið er annar maður 3 Afeingt aul
öld *f* 44 (46) Grid, 44 (48) Grid, [1]22 Styriolld
öldungis *adv* 98 Ohræse
öldur *n* 12 Auldur
  jörð tekur við öldri 12 Auldur
ölrúnir *fpl* 109 4. Aul-Runa
ölselja *f* 11 Aulselia, 110 Hujus Runo-Magiæ
ölsvelgur *m* 124 ad Svelgia
ölteiti *f* 99 Ølteite, 126 Teite
ölur *adj*
  ölur og ofurölvi 12 Aulur
öndverður *adj* 57 Hyde
  öndverður vetur 12 Aunderdur vetur, 57 Hyde
öngull *m*
  Þorbjörn öngull 140 Vinsælld
ör *adj* 1 Aar
  ör af fé 42 Giafmilldur, 64 Kongsæler
ör *f* 100 Ötraudur
örkumsl *npl* 12 Aurkumsl
örlátur *adj* 42 Giafmilldur, 78 Ørlatur
öruggur *adj* 94 Oddvite
örvænn *adj* 133 Ufarnadur
öxarhamarshögg *n* 74 ad Liosta
öxl *f* 63 ad Kneikia
öxn *m/npl* DG 55, 2v Auxna meigin
öxnamegin *n*
  Þorbjörn öxnamegin 12 Auxna meiginn